Mini Bible

Přehled

Toto je pečlivě vybraný výběr starověkých řeckých textů, jehož cílem je co nejlépe zachytit učení Ježíše a spisy, které vyučoval, na které odkazoval a které naplnil. Naším cílem je poskytnout vám co nejpřesnější reprezentaci původní řečtiny v moderním, čitelném formátu.

Prohlášení o vyloučení odpovědnosti

Tento překlad byl vytvořen z původního řeckého Septuagintu a byzantských textů pomocí velkých jazykových modelů. Z tohoto důvodu obsahuje mnoho artefaktů kultury a gramatiky původního jazyka, ale může také obsahovat chyby. Pokud se něco zdá zvláštní, zkontrolujte prosím původní řečtinu. Pokud najdete chybu, zašlete ji prosím e-mailem na adresu jesusislord@joshuabible.com.

Licencování

Máte povolení reprodukovat a šířit tento překlad částečně nebo celý. Nemáte povolení jej upravovat nebo prodávat. Pokud najdete chybu, zašlete prosím e-mail na jesusislord@joshuabible.com, abychom ji mohli opravit a poskytnout vám aktualizované vydání.

Evangelium podle Matouše

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28

Evangelium podle Marka

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16

Evangelium podle Jana

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21

List Jakubův

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5

List Petrův

| 1 | 2 | 3

List Janův

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5

Didaché

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16

Genesis

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50

Exodus

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40

Numeri

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36

Deuteronomium

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34

Jozue

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24

Evangelium podle Matouše

1

Kniha rodu Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abrahamova. Abraham zplodil Izáka, Izák zplodil Jákoba, Jákob zplodil Judu a jeho bratry, Juda zplodil Perese a Zeraha z Támar, Peres zplodil Hesrona, Hesron zplodil Arama, Aram zplodil Aminadaba, Aminadab zplodil Nachšona, Nachšon zplodil Salmona, Salmon zplodil Boaze z Rachab, Boaz zplodil Obeda z Rút, Obed zplodil Jišaje, Jišaj zplodil Davida krále. David král zplodil Šalomouna z té Uriášovy, Šalomoun zplodil Rechabeáma, Rechabeám zplodil Abiáše, Abiáš zplodil Asu, Asa zplodil Jošafata, Jošafat zplodil Jorama, Joram zplodil Uziáše, Uziáš zplodil Jotama, Jotam zplodil Achaze, Achaz zplodil Ezechiáše, Ezechiáš zplodil Manassese, Manasses zplodil Amona, Amon zplodil Josiáše, Josiáš zplodil Jechoníáše a bratry jeho při deportaci babylonské. Po deportaci do Babylonu Jechoniáš zplodil Šealtiela, a Šealtiel zplodil

Zerubábela, a Zerubábel zplodil Abiuda, a Abiud zplodil Eliakima, a Eliakim zplodil Azora, a Azor zplodil Sádoka, a Sádok zplodil Achima, a Achim zplodil Eliuda, a Eliud zplodil Eleazara, a Eleazar zplodil Mattana, a Mattan zplodil Jákoba, a Jákob zplodil Josefa, muže Marie, z které se narodil Ježíš, nazývaný Kristus. Všechny generace od Abrahama až po Davida jsou tedy čtrnáct generací, a od Davida až po babylonské vyhnání čtrnáct generací, a od babylonského vyhnání až po Krista čtrnáct generací. Narození Ježíše Krista bylo takto. Neboť jeho matka Marie byla zasnoubena Josefovi, a než přišli spolu, byla nalezena v lůně mající dítě z Ducha Svatého. Josef, její muž, byl spravedlivý a nechtěl ji veřejně zostudit, proto si přál ji tajně propustit. Když o tom uvažoval, hle, anděl Páně se mu zjevil ve snu a řekl: Josefe, synu Davidův, neboj se přijmout Marii, svou ženu, neboť to, co bylo v ní počato, je z Ducha Svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš, neboť on zachrání svůj lid od jejich hříchů. Toto vše se ale stalo, aby bylo naplněno to, co bylo řečeno od Pána skrze proroka říkajícího: Hle, panna bude mít v lůně a porodí syna, a nazvou jeho jméno Emmanuel, což je překládáno Bůh s námi. Josef, probuzený ze spánku, udělal, jak mu přikázal posel Páně, a vzal svou ženu, a nepoznal ji, až porodila svého prvorozeného syna, a nazval jeho jméno Ježíš.

2

Když byl Ježíš narozen v Betlémě Judském ve dnech krále Heroda, hle, mudrci z východu přišli do Jeruzaléma a říkali: Kde

je ten narozený král Židů? Viděli jsme totiž jeho hvězdu na východě a přišli jsme se mu poklonit. Když to uslyšel, král Herodes byl znepokojen a celý Jeruzalém s ním, a když shromáždil všechny velekněze a učitele lidu, ptal se jich, kde se rodí Kristus. A oni mu řekli: V Betlémě judském, neboť tak je psáno skrze proroka: A ty, Betléme, země Judova, v žádném případě nejsi nejmenší mezi vůdci Judovými, neboť z tebe vyjde vůdce, který bude pást můj lid, Izrael. Potom Herodes tajně zavolal mágy a zjistil od nich přesně čas objevení se hvězdy, a poslal je do Betléma a řekl: Jděte a pečlivě prozkoumejte ohledně toho dítěte, a až ho najdete, oznamte mi, abych i já přišel a poklonil se mu. Oni ale vyslechli krále a šli, a hle, hvězda, kterou viděli na východě, vedla je, až přišla a stála nahoře, kde bylo dítě. Když viděli hvězdu, radovali se radostí velkou velmi, a když přišli do domu, viděli dítě s Marií, jeho matkou, a padli a klaněli se mu, a otevřeli své poklady a přinesli mu dary: zlato a kadidlo a myrhu. A když byli varováni ve snu nevrátit se k Herodovi, jinou cestou odešli do své země. Když oni odešli, hle, posel Pána se ukázal ve snu Josefovi a řekl: Vstaň, vezmi dítě a jeho matku a utíkej do Egypta, a buď tam, dokud ti neřeknu; neboť Herodes se chystá hledat dítě, aby je zničil. A on vstal, vzal dítě a jeho matku v noci a odešel do Egypta, a byl tam až do smrti Heroda, aby se naplnilo řečené Pánem skrze proroka říkajícího: z Egypta jsem povolal syna mého. Tehdy Herodes, když viděl, že byl oklamán mudrci, rozzuřil se velmi, a poslal a zabil všechny děti v Betlémě a ve všech jejích hranicích od dvouletých a níže, podle času, který přesně zjistil od mudrců. Tehdy bylo naplněno to, co bylo řečeno skrze proroka Jeremiáše,

který říkal: hlas byl v Rámě slyšen, nářek a pláč a veliké truchlení; Ráchel oplakávala své děti a nechtěla být potěšena, protože nejsou. Když zemřel Herodes, hle, posel Pána se zjevil Josefovi ve snu v Egyptě a řekl: Vstaň, vezmi dítě a jeho matku a jdi do země Izraele, neboť zemřeli ti, kteří hledali duši dítěte. A on vstal, vzal to dítě a jeho matku a přišel do země Izraele. Když ale uslyšel, že Archelaos vládne nad Judejí místo Heroda, otce jeho, bál se tam odejít; byv varován ale ve snu, odešel do krajů Galileje, a když přišel, usadil se ve městě zvaném Nazaret, aby bylo naplněno to, co bylo řečeno skrze proroky, že bude nazván Nazaretský.

3

V těch dnech pak přichází Jan Křtitel, hlásající v pustině Judeje a říkající: Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebes. Neboť toto je ten, o němž bylo řečeno skrze proroka Izaiáše: Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, vyrovnejte jeho stezky. Sám Jan však měl svůj oděv z velbloudích chlupů a kožený pás kolem beder, a jeho potravou byly kobylky a divoký med. Tehdy vycházel k němu Jeruzalém a celá Judea a celý okolní kraj Jordánu, a byli křtěni v Jordánu od něho, vyznávajíce své hříchy. Když ale viděl mnohé z farizeů a saduceů přicházející k jeho křtu, řekl jim: Plémě zmijí, kdo vám ukázal, jak utéci před hrozícím hněvem? Přineste tedy ovoce hodné pokání, a nemyslete si říkat sami v sobě, máme otce Abrahama. Říkám vám totiž, že Bůh je schopen z těchto kamenů vzbudit

děti Abrahamovi. Již sekera leží u kořene stromů, každý strom tedy, který nenese dobré ovoce, je poražen a hozen do ohně. Já vás opravdu křtím vodou k pokání, ale ten, kdo přichází po mně, je silnější než já, nejsem hoden nést jeho sandály, on sám vás pokřtí Duchem Svatým a ohněm. Jehož lopata na zrno je v ruce jeho a důkladně vyčistí mlat svůj, a shromáždí obilí své do sýpky, ale plevy spálí neuhasitelným ohněm. Potom přichází Ježíš z Galileje k Jordánu k Janovi, aby byl od něho pokřtěn. Ale Jan mu bránil a říkal: Já potřebuji být pokřtěn tebou, a ty přicházíš ke mně? Odpovídající ale Ježíš řekl k němu: Nech teď, neboť tak je slušné pro nás naplnit všechnu spravedlnost. Tehdy ho propustil; a když byl pokřtěn, Ježíš vystoupil ihned z vody; a hle, otevřela se mu nebesa, a viděl Ducha Božího sestupujícího jako holubici a přicházejícího na něho; a hle, hlas z nebes říkající: Tento je můj milovaný syn, v němž jsem nalezl zalíbení.

4

Potom byl Ježíš veden do pouště Duchem, aby byl pokoušen ďáblem, a když se postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí, potom dostal hlad. A přistoupivší k němu pokušitel řekl: Jestliže jsi syn Boží, řekni, aby se tyto kameny staly chlebem. On však odpověděl: Je psáno: Ne samotným chlebem bude žít člověk, ale každým slovem, které vychází z úst Božích. Potom ho ďábel vezme do svatého města a postaví ho na křídlo chrámu a řekne mu: jestli jsi syn Boha, hoď se dolů; je totiž napsáno, že svým poslům přikáže ohledně tebe, a na rukou tě ponesou, abys neudeřil o

kámen svou nohu. Ježíš mu řekl: Opět je psáno, nebudeš pokoušet Pána, Boha svého. Znovu ho ďábel bere na velmi vysokou horu a ukazuje mu všechna království světa a jejich slávu a říká mu: Toto všechno ti dám, jestliže padneš a budeš se mi klanět. Tehdy mu Ježíš říká: Jdi pryč ode mě, satane, neboť je psáno: Pána, svého Boha, budeš uctívat a jemu samotnému budeš sloužit. Potom ho ďábel opustil, a hle, poslové přistoupili a sloužili mu. Uslyšev ale Ježíš, že Jan byl vydán, odešel do Galileje, a opustiv Nazaret, přišed usadil se v Kafarnaum přímořském v hranicích Zabulon a Neftalim, aby se naplnilo řečené skrze Izaiáše proroka říkajícího: země Zabulon a země Neftalim, cesta moře, za Jordánem, Galilea národů, lid sedící v temnotě viděl světlo velké, a těm sedícím v zemi a stínu smrti světlo vzešlo jim. Od té doby začal Ježíš hlásat a říkat: Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebes. Procházeje se u moře Galilejského, viděl dva bratry, Šimona zvaného Petr a Ondřeje, bratra jeho, jak házejí síť do moře; byli totiž rybáři; a říká jim: pojďte za mnou a udělám z vás rybáře lidí. Ti ale okamžitě zanechali sítě a následovali ho. A jdoucí odtamtud viděl jiné dva bratry, Jakuba, syna Zebedeova, a Jana, bratra jeho, v lodi se Zebedeem, otcem jejich, jak spravovali své sítě, a zavolal je. Oni ale okamžitě opustili loď a svého otce a následovali ho. A Ježíš chodil po celé Galileji, učil v jejich shromážděních a hlásal dobrou zprávu o království a sloužil každé nemoci a každé chorobě mezi lidem. A zpráva o něm se rozšířila do celé Sýrie, a přinesli mu všechny ty, kteří se měli špatně, trpící různými nemocemi a mukami, a posedlé démony a měsícem stižené a ochrnuté, a uzdravil je; a následovaly ho

mnohé zástupy z Galileje a Dekapole a Jeruzaléma a Judeje a z druhé strany Jordánu.

5

Když viděl davy, vyšel na horu, a když se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci, a otevřev ústa učil je slovy: Blahoslavení chudí duchem, protože jejich je království nebes. Blahoslavení jsou ti, kdo truchlí, neboť oni budou potěšeni. Blahoslavení tiší, neboť oni zdědí zemi. Blahoslavení, kdo lační a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství. Blahoslavení čistí srdcem, neboť oni Boha uvidí. Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni syny Božími. Blahoslavení jsou ti, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské. Blahoslavení jste, když vás haní a pronásledují a lžíce říkají proti vám každé zlé slovo kvůli mně. Radujte se a jásejte, neboť vaše odměna je velká v nebesích, neboť tak pronásledovali proroky před vámi. Vy jste sůl země; ale jestli sůl ztratí chuť, čím bude osolena? K ničemu už není silná, pokud nebude vyhozena ven a pošlapána lidmi. Vy jste světlo světa. Nemůže být skryto město ležící nahoře na hoře; ani nezapalují lampu a nekladou ji pod nádobu, ale na svícen, a svítí všem těm v domě. Tak ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a oslavili vašeho Otce, který je v nebesích. Nemyslete si, že jsem přišel zrušit zákon nebo proroky; nepřišel jsem zrušit, ale naplnit. Amen, neboť pravím vám: dokud nepominou nebe a

země, jediné jota nebo jediná čárka v žádném případě nepominou ze zákona, dokud se vše nestane. Kdo tedy zruší jedno z těchto nejmenších přikázání a tak učí lidi, bude nazván nejmenším v království nebes, ale kdo je činí a učí, tento bude nazván velikým v království nebes. Říkám vám totiž, že pokud vaše spravedlnost nebude hojně převyšovat spravedlnost zákoníků a farizeů, nevstoupíte do království nebes. Slyšeli jste, že bylo řečeno starým: Nebudeš vraždit, a kdo by vraždil, bude vinný před soudem. Já ale říkám vám, že každý, kdo se hněvá na svého bratra nahodile, bude vinný soudu, kdo by však řekl svému bratru raka, bude vinný radě, kdo by však řekl blázne, bude vinný do geheny ohně. Jestliže tedy přinášíš svůj dar na oltář a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech tam svůj dar před oltářem a jdi nejprve se smířit se svým bratrem, a potom přijď a přines svůj dar. Buď dobře nakloněn svému protivníkovi rychle, dokud jsi s ním na cestě, aby tě snad protivník neodevzdal soudci a soudce tě neodevzdal sluhovi a budeš vhozen do vězení; amen pravím ti, nevyjdeš odtamtud, dokud nevrátíš poslední haléř. Slyšeli jste, že bylo řečeno starým: Nebudeš cizoložit. Já ale vám říkám, že každý, kdo vidí ženu, aby ji chtěl, již s ní zcizoložil ve svém srdci. Jestliže ale tvé pravé oko tě svádí, vyrvi je a odhoď od sebe, neboť je pro tebe prospěšné, aby zahynul jeden z tvých údů a ne celé tvé tělo bylo vrženo do gehenny. A pokud tvá pravá ruka tě svádí ke hříchu, usekni ji a odhoď od sebe, neboť je pro tebe prospěšné, aby zahynul jeden z tvých údů a ne celé tvé tělo bylo uvrženo do gehenny. Bylo však řečeno: kdo by propustil svou ženu, ať jí dá osvědčení o rozvodu. Já vám ale říkám, že kdokoli propustí svou ženu kromě důvodu

smilstva, nutí ji cizoložit, a kdokoli se ožení s propuštěnou, cizoloží. Opět jste slyšeli, že bylo řečeno starým: Nebudeš křivě přísahat, ale vrátíš Pánu své přísahy. Já ale říkám vám, nepřísahejte vůbec: ani na nebe, protože je trůnem Boha; ani na zemi, protože je podnožím nohou jeho; ani na Jeruzalém, protože je městem velkého krále; ani na hlavu svou nepřísahej, protože nejsi schopen udělat jeden vlas bílý nebo černý. Vaše slovo ať je ano ano, ne ne, ale cokoli nad to je ze zlého. Slyšeli jste, že bylo řečeno: oko místo oka a zub místo zubu. Já ale říkám vám, nestavte se proti zlému, ale kdokoli tě udeří na pravou tvář, obraťmu i tu druhou, a tomu, kdo chce s tebou soudit se a vzít tvou tuniku, nech mu i plášť, a kdokoli tě donutí jít jednu míli, jdi s ním dvě. Tomu, kdo tě prosí, dej, a toho, kdo si chce od tebe půjčit, neodvracej. Slyšeli jste, že bylo řečeno: Budeš milovat svého bližního a budeš nenávidět svého nepřítele. Já ale říkám vám, milujte vaše nepřátele, žehnejte těm, kteří vás proklínají, dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí, a modlete se za ty, kteří vás týrají a pronásledují vás, abyste se stali syny vašeho otce, který je v nebesích, protože jeho slunce vychází nad zlými i dobrými a prší na spravedlivé i nespravedlivé. Jestliže totiž milujete ty, kteří vás milují, jakou odměnu máte? Nedělají to samé i ti výběrčí daní? A jestliže pozdravíte jen své přátele, co zvláštního děláte? Nedělají tak i ti výběrčí daní? Budete tedy vy dokonalí, právě jako váš Otec v nebesích je dokonalý.

6

Dávejte pozor, abyste svou almužnu nedávali před lidmi, abyste byli viděni jimi, jinak odměnu nemáte od vašeho Otce, který je v nebesích. Kdykoli tedy dáváš almužnu, netrub před sebou, právě jako pokrytci činí ve shromážděních a na ulicích, aby byli oslaveni lidmi. Vpravdě vám pravím, již mají svou odměnu. Když ty ale dáváš almužnu, ať neví tvá levá, co dělá tvá pravá, aby tvá almužna byla ve skrytosti, a tvůj otec, který vidí ve skrytosti, ti odplatí veřejně. A když se modlíš, nebudeš jako pokrytci, protože milují se modlit vestoje v shromážděních a na rozích ulic, aby se ukázali lidem. Amen pravím vám, že mají svou odměnu. Ty ale, kdykoli se modlíš, vejdi do svého vnitřního pokoje, a zavřev své dveře, modli se ke svému otci, který je ve skrytosti, a tvůj otec, který vidí ve skrytosti, odplatí tobě veřejně. Když se modlíte, nežvatlejte jako pohané, neboť se domnívají, že budou vyslyšeni pro svou mnohomluvnost. Nebuďte tedy jako oni, neboť váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho požádáte. Takto tedy se modlete vy: Otče náš, který jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé, přijď království tvé, staň se vůle tvá, jako v nebi, tak i na zemi, chléb náš každodenní dej nám dnes, a odpusť nám dluhy naše, jako i my odpouštíme dlužníkům našim, a neuveď nás do pokušení, ale vysvoboď nás od zlého. Neboť tvoje je království a moc a sláva na věky, amen. Jestliže totiž odpustíte lidem jejich přestoupení, odpustí také vám váš nebeský Otec; jestliže ale neodpustíte lidem jejich přestoupení, ani váš Otec neodpustí vaše přestoupení. Kdykoli se však postíte, nebuďte smutní jako pokrytci, neboť znetvořují své tváře, aby se lidem ukázali jako postící se. Vpravdě vám pravím, že již mají svou odměnu. Ty ale, když se postíš, pomaž si hlavu a umyj si tvář,

abys se neukázal lidem jako postící se, ale svému otci, který je ve skrytosti, a tvůj otec, který vidí ve skrytosti, odplatí tobě veřejně. Neshromažďujte si poklady na zemi, kde mol a rez ničí, a kde zloději prokopávají a kradou; shromažďujte si ale poklady v nebi, kde ani mol ani rez neničí, a kde zloději neprokopávají ani nekradou; kde totiž je váš poklad, tam bude i vaše srdce.
Lampou těla je oko; jestliže tedy tvé oko je jednoduché, celé tvé tělo bude plné světla; jestliže ale tvé oko je zlé, celé tvé tělo bude temné. Jestliže je tedy světlo v tobě tmou, jak velká je ta tma?
Nikdo není schopen sloužit dvěma pánům; neboť buď jednoho bude nenávidět a druhého bude milovat, nebo jednoho se bude držet a druhým bude pohrdat. Nemůžete sloužit Bohu a mamonovi. Kvůli tomu vám říkám, nestarejte se o vaši duši, co budete jíst a co budete pít, ani o vaše tělo, co budete nosit. Není snad duše více než potrava a tělo více než oděv? Pohleďte na ptáky nebeské, protože nesejí ani nežnou ani neshromažďují do stodol, a váš nebeský Otec je živí, nejste vy mnohem hodnotnější než oni? Kdo ale z vás může svými starostmi přidat ke svému věku jediný loket? A proč se staráte o oděv? Pozorujte polní lilie, jak rostou; nepracují ani nepředou; říkám vám ale, že ani Šalomoun v celé své slávě nebyl oblečen jako jedna z nich. Jestliže ale Bůh takto obléká trávu pole, která dnes je a zítra je hážena do pece, ne mnohem spíše vás, malověrní? Nebuďte tedy úzkostliví a neříkejte: Co budeme jíst, nebo co budeme pít, nebo co si oblečeme? Všechny tyto věci přece hledají národy, neboť váš nebeský Otec ví, že potřebujete všechny tyto věci. Hledejte však nejprve království Boží a jeho spravedlnost, a všechny tyto věci vám budou přidány. Nebuďte proto úzkostliví kvůli zítřku,

neboť zítřek se bude starat sám o sebe. Každému dni stačí jeho vlastní zlo.

7

Nesuďte, abyste nebyli souzeni; neboť jakým soudem soudíte, budete souzeni, a jakou mírou měříte, bude změřeno vám. Proč ale vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve svém vlastním oku nevnímáš? Anebo jak řekneš svému bratru: Dovol, vyženu třísku z tvého oka, a hle, trám je v tvém vlastním oku? Pokrytče, vyhoď nejprve trám ze svého oka, a potom jasně uvidíš, abys mohl vyhodit třísku z oka svého bratra. Nedávejte to, co je svaté, psům, ani nehazejte své perly před prasata, aby je snad nezašlapali svýma nohama, neobrátili se a nerozervali vás. Žádejte, a bude vám dáno, hledejte, a naleznete, tlučte, a bude vám otevřeno; neboť každý, kdo žádá, dostává, a kdo hledá, nachází, a tomu, kdo tluče, bude otevřeno. Nebo kdo z vás je takový člověk, který by dal svému synu kámen, když ho požádá o chléb? A pokud požádá o rybu, nedá mu přeci hada? Jestliže tedy vy, ačkoli jste zlí, umíte dávat dobré dary svým dětem, o kolik více váš Otec, který je v nebesích, dá dobré věci těm, kdo ho prosí? Všechno tedy, co byste chtěli, aby vám lidé dělali, tak také vy dělejte jim, neboť toto je zákon a proroci. Vejděte skrze úzkou bránu, protože široká je brána a prostorná cesta vedoucí do záhuby, a mnozí jsou ti, kteří jí vcházejí. Jak úzká je brána a stísněná cesta vedoucí do života, a málo je těch, kteří ji nacházejí. Dávejte si ale pozor na falešné proroky, kteří k vám

přicházejí v rouchu ovcí, uvnitř jsou však vlci draví. Z jejich ovoce je poznáte. Snad ne sbírají z trní hrozny nebo z bodláků fíky? Tak každý dobrý strom přináší dobré ovoce, ale shnilý strom přináší špatné ovoce. Dobrý strom nemůže nést špatné ovoce, ani shnilý strom nemůže nést dobré ovoce. Každý strom, který nenese dobré ovoce, je pokácen a hozen do ohně. Tedy podle jejich ovoce je poznáte. Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane, vejde do království nebes, ale ten, kdo činí vůli mého Otce, který je v nebesích. Mnozí mi řeknou v onen den: Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu neprorokovali a ve tvém jménu nevyháněli démony a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů? A potom jim vyznám, že jsem vás nikdy neznal, odejděte ode mě, vy, kdo páchají bezpráví. Každý tedy, kdo slyší tato má slova a činí je, přirovnám ho moudrému muži, který postavil svůj dům na skále; a spadl déšť a přišly řeky a vály větry a narazily na ten dům, a nespadl; byl totiž založen na skále. A každý, kdo slyší tato má slova a nedělá je, bude připodobněn hloupému muži, který postavil svůj dům na písek; a spadl déšť a přišly řeky a vály větry a narazily na ten dům, a spadl, a jeho pád byl veliký. A stalo se, když Ježíš dokončil tato slova, zástupy byly ohromeny jeho učením; neboť je učil jako ten, kdo má autoritu, a ne jako zákoníci.

8

Když ale sestoupil z hory, následovaly ho mnohé zástupy. A hle, malomocný přišel a klaněl se mu se slovy: Pane, jestliže chceš,

můžeš mě očistit. A natáhnuv ruku, dotkl se ho Ježíš a řekl: Chci, buď očištěn. A ihned byl očištěn od jeho malomocenství. A Ježíš mu říká: Hleď, nikomu to neříkej, ale jdi, ukaž se knězi a obětuj dar, který přikázal Mojžíš, jim na svědectví. Když vstoupil do Kafarnaum, přistoupil k němu setník, prosil ho a řekl: Pane, můj syn leží doma ochrnutý, hrozně trpí. A Ježíš mu říká: Já přijdu a uzdravím ho. A setník odpověděl a řekl: Pane, nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu; ale pouze řekni slovo, a můj syn bude uzdraven. Neboť i já jsem člověk pod autoritou, mající pod sebou vojáky, a říkám tomuto, jdi, a on jde, a jinému, pojď, a on přichází, a mému otroku, udělej toto, a on to dělá. Když to ale Ježíš uslyšel, podivil se a řekl těm, kteří ho následovali: Amen, pravím vám, ani v Izraeli jsem nenašel tak velikou víru. Říkám vám ale, že mnozí od východu a západu přijdou a budou uléhat u stolu s Abrahamem a Izákem a Jákobem v království nebes, ale synové království budou vyvrženi do vnější temnoty; tam bude pláč a skřípění zubů. A Ježíš řekl setníkovi: Jdi a jak jsi uvěřil, ať se ti stane. A jeho syn byl uzdraven v té hodině. A když přišel Ježíš do domu Petra, viděl jeho tchyni ležící a trpící horečkou, a dotkl se její ruky, a horečka ji opustila, a vstala a sloužila mu. Když nastal večer, přinesli mu mnoho posedlých démony, a vyhnal ty duchy slovem a všechny ty, kteří se měli špatně, uzdravil, aby bylo naplněno to, co bylo řečeno skrze proroka Izaiáše, který říkal: On sám vzal naše slabosti a nesl nemoci. Když Ježíš viděl mnohé zástupy kolem sebe, přikázal odejít na druhý břeh. A když přistoupil jeden písař, řekl mu: Učiteli, budu tě následovat, kamkoli půjdeš. A říká mu Ježíš: Lišky mají doupata a ptáci nebeští hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by

hlavu složil. Jiný z jeho učedníků mu ale řekl: Pane, dovol mi nejprve odejít a pohřbít mého otce. Ale Ježíš mu řekl: Následuj mě a nech mrtvé pohřbít jejich vlastní mrtvé. A když vstoupil na loď, následovali ho jeho učedníci. A hle, na moři se stalo velké zemětřesení, takže loď byla zaplavována vlnami, ale on sám spal. A jeho učedníci k němu přistoupili, vzbudili ho a říkali: Pane, zachraň nás, hyneme. A říká jim: Proč jste tak zbabělí, vy malověrní? Potom vstal a pokáral větry a moře, a nastalo velké ticho. Ale lidé žasli a říkali: Kdo je tento, že i větry i moře ho poslouchají? A když přišel do té země za řekou, do kraje Gergesenů, potkali ho dva posedlí démony, kteří vycházeli z hrobů, velmi nebezpeční, takže nikdo nemohl projít onou cestou. A hle, vykřikli a říkali: Co je nám a tobě, Ježíši, synu Boží? Přišel jsi sem před časem, abys nás mučil? Daleko od nich se páslo velké stádo prasat. Démoni ho však naléhavě prosili a říkali: Jestliže nás vyháníš, dovol nám odejít do stáda vepřů. A řekl jim: Jděte. A ti, vyšedše, odešli do stáda prasat; a hle, vrhlo se celé stádo prasat z útesu do moře a zemřelo ve vodách. Ti, kteří pásli dobytek, utekli, a když odešli do města, ohlásili všechno i to o posedlých démony. A hle, celé město vyšlo vstříc Ježíšovi, a když ho uviděli, prosili ho, aby odešel z jejich hranic.

9

A vstoupiv na loď, přeplavil se a přišel do svého města. A hle, přinášeli k němu ochrnutého ležícího na lůžku, a když Ježíš viděl jejich víru, řekl ochrnutému: Vzchop se, dítě, odpuštěny

jsou ti tvé hříchy. A hle, někteří z písařů si řekli v sobě: Tento se rouhá. A Ježíš, vidoucí jejich myšlenky, řekl: Proč myslíte zlé věci ve svých srdcích? Co je totiž snazší, říci: Odpuštěny jsou tvé hříchy, nebo říci: Vstaň a choď? Abyste ale věděli, že Syn člověka má na zemi pravomoc odpouštět hříchy, tehdy říká ochrnutému: Vstaň, vezmi svou postel a jdi do svého domu. A vstav, odešel do svého domu. Když to viděly davy, žasly a oslavily Boha, který dal lidem takovou autoritu. A když Ježíš procházel odtamtud, viděl člověka sedícího u celnice, zvaného Matouš, a říká mu: Následuj mě. A vstal a následoval ho. A stalo se, když ležel v domě, že mnozí celníci a hříšníci přišli a stolovali spolu s Ježíšem a jeho učedníky. A když to viděli Farizejové, řekli jeho učedníkům: Proč váš učitel jí s celníky a hříšníky? Když to Ježíš uslyšel, řekl jim: Nepotřebují lékaře ti, kdo jsou silní, ale ti, kdo se mají špatně. Jděte a naučte se, co to znamená: Milosrdenství chci, a ne oběť. Neboť jsem nepřišel povolat spravedlivé, ale hříšníky k pokání. Tehdy k němu přistoupili učedníci Jana a řekli: Proč my a farizeové se postíme mnoho, ale tvoji učedníci se nepostí? A Ježíš jim řekl: Nemohou snad synové svatební komnaty truchlit, pokud je s nimi ženich? Přijdou ale dny, když bude vzat od nich ženich, a tehdy se budou postit. Nikdo ale nepřikládá záplatu z nesražené látky na starý oděv, neboť jeho plnost odtrhává od oděvu a vzniká horší trhlina. Ani nehází mladé víno do starých měchů, jinak měchy prasknou, víno se vylije a měchy zahynou, ale mladé víno hází do nových měchů, a obojí se zachová. Zatímco jim toto mluvil, hle, přistoupil jeden vládce, klaněl se mu a řekl, že jeho dcera právě teď zemřela, ale přijď, polož na ni svou ruku a bude žít. A Ježíš vstal a následoval ho, i jeho

učedníci. A hle, žena trpící krvácením dvanáct let přistoupila zezadu a dotkla se třásně jeho roucha. Říkala si totiž: Jestliže se pouze dotknu jeho roucha, budu zachráněna. A Ježíš se otočil a uviděl ji a řekl: Vzchop se, dcero; tvá víra tě zachránila. A ta žena byla zachráněna od té hodiny. A když Ježíš přišel do domu vládce a viděl hráče na flétny a rozrušený dav, řekl jim: Odejděte, neboť ta dívka nezemřela, ale spí. A smáli se mu. Když ale byl dav vyveden ven, vstoupil, uchopil její ruku, a dívka vstala. A tato zpráva se rozšířila po celé oné zemi. A když Ježíš procházel odtamtud, následovali ho dva slepí, kteří volali a říkali: Smiluj se nad námi, synu Davidův. Když přišel do domu, přistoupili k němu slepí, a Ježíš jim říká: Věříte, že jsem schopen toto udělat? Říkají mu: Ano, Pane. Potom se dotkl jejich očí a řekl: Podle vaší víry ať se vám stane. A otevřely se jejich oči, a Ježíš je přísně varoval a řekl: Hleďte, ať se to nikdo nedozví. Oni však vyšli a rozšířili zprávu o něm v celé té zemi. Když oni vycházeli, hle, přinesli mu němého člověka posedlého démonem; a když byl démon vyvržen, němý promluvil, a zástupy se divily a říkaly, že nikdy se něco takového neobjevilo v Izraeli. Ale farizeové říkali: V vládci démonů vyhání démony. A Ježíš procházel všechna města a vesnice, vyučoval v jejich shromážděních, hlásal dobrou zprávu o království a uzdravoval každou nemoc a každou chorobu v lidu. Když viděl davy, měl s nimi soucit, protože byli vyčerpaní a rozptýlení jako ovce, které nemají pastýře. Potom říká svým učedníkům: Sklizeň je skutečně velká, ale dělníků je málo. Proste tedy Pána žně, aby vyslal dělníky do jeho žně.

10

A povolav svých dvanáct učedníků, dal jim autoritu nad nečistými duchy, aby je vyháneli a léčili každou nemoc a každou chorobu. Těch dvanácti apoštolů jména jsou tato: první Šimon zvaný Petr a Ondřej, bratr jeho, Jakub, syn Zebedeův, a Jan, bratr jeho, Filip a Bartoloměj, Tomáš a Matouš celník, Jakub, syn Alfeův, a Lebbeus přezvaný Tadeáš, Šimon Kananejský a Juda Iškariotský, který ho vydal. Těchto dvanáct poslal Ježíš, přikázal jim a řekl: Na cestu k pohanům nechoďte a do města Samaritánů nevstupujte; jděte ale spíše ke ztraceným ovcím domu Izraele. Jdouce pak hlásejte: Přiblížilo se království nebeské. Nemocné léčte, malomocné očišťujte, mrtvé probouzejte, démony vyhánějte; zdarma jste přijali, zdarma dejte. Neopatřujte si zlato ani stříbro ani bronz do vašich pásů, ne mošnu na cestu ani dvě tuniky ani sandály ani hůl; neboť hoden je dělník své potravy. Do kteréhokoli města nebo vesnice, kam vstoupíte, zjistěte, kdo v ní je hoden, a tam zůstaňte, dokud nevyjdete. Vcházejíce pak do domu, pozdravte jej slovy: Pokoj tomuto domu. A pokud je ten dům skutečně hodný, nechť na něj přijde váš pokoj, pokud ale není hodný, nechť se váš pokoj k vám navrátí. A kdo když vás nepřijme ani neuslyší vaše slova, vycházejíce ven z domu nebo z města toho, setřeste prach z vašich nohou. Amen, pravím vám, snesitelnější bude pro zemi Sodomy a Gomory v den soudu než pro to město. Hle, já vás posílám jako ovce uprostřed vlků, buďte tedy moudří jako hadi a nevinní jako holubice. Dávejte ale pozor na ty lidi, budou vás totiž předávat do rad a v jejich

shromážděních vás budou bičovat, a budete vedeni na vůdce a krále kvůli mně ke svědectví jim a těm národům. Kdykoli vás ale vydají, nebuďte úzkostliví, jak nebo co budete mluvit, neboť vám bude dáno v té hodině, co budete mluvit. Neboť ne vy jste ti, kdo mluví, ale Duch vašeho Otce, který mluví ve vás. Bratr ale vydá bratra na smrt a otec dítě, a děti povstanou proti rodičům a usmrtí je; a budete nenáviděni všemi kvůli mému jménu; ten ale, kdo vytrvá až do konce, bude zachráněn. Když vás ale pronásledují v tomto městě, utíkejte do jiného, neboť amen říkám vám, nedokončíte města Izraele, dokud nepřijde Syn člověka. Žák není nad učitele, ani otrok nad svého pána. Stačí učedníkovi, aby se stal jako jeho učitel, a otroku, aby se stal jako jeho pán. Jestliže pána domu nazvali Belzebub, o kolik více členy jeho domácnosti? Nebojte se jich tedy, neboť není nic zakrytého, co nebude odhaleno, a skrytého, co nebude poznáno. Co vám říkám ve tmě, řekněte na světle, a co slyšíte do ucha, hlásejte na střechách. A nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, ale duši nejsou schopni zabít, bojte se však spíše toho, který je schopen zničit i duši i tělo v pekle. Nejsou dva vrabci prodáváni za assarion? A ani jeden z nich nepadne na zem bez vašeho otce. Ale i všechny vlasy na vaší hlavě jsou spočítány. Nebojte se tedy, jste hodnější než mnoho vrabců. Každý tedy, kdo mě vyzná před lidmi, toho i já vyznám před svým Otcem, který je v nebesích; kdo by mě ale zapřel před lidmi, toho i já zapřu před svým Otcem, který je v nebesích. Nemyslete si, že jsem přišel přinést mír na zemi; nepřišel jsem přinést mír, ale meč. Přišel jsem totiž rozdělit muže proti jeho otci a dceru proti její matce a nevěstu proti její tchyni; a nepřátelé muže jsou jeho domácí. Ten, kdo miluje otce

nebo matku více než mě, není mě hoden; a ten, kdo miluje syna nebo dceru více než mě, není mě hoden; a kdo nebere svůj kříž a nenásleduje mě, není mě hoden. Ten, kdo nalezl svou duši, ztratí ji, a ten, kdo ztratil svou duši kvůli mně, nalezne ji. Ten, kdo přijímá vás, přijímá mě, a ten, kdo přijímá mě, přijímá toho, který mě poslal. Ten, kdo přijímá proroka ve jménu proroka, obdrží odměnu proroka, a ten, kdo přijímá spravedlivého ve jménu spravedlivého, obdrží odměnu spravedlivého. A kdokoli dá napít jednomu z těchto malých pouhý pohár studené vody ve jménu učedníka, amen pravím vám, jistě neztratí svou odměnu.

11

A stalo se, když Ježíš dokončil poučování svých dvanácti učedníků, odešel odtamtud, aby učil a hlásal v jejich městech. Jan ale, když slyšel ve vězení o skutcích Krista, poslal dva ze svých učedníků a řekl mu: Ty jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat na jiného? A Ježíš odpověděl a řekl jim: Jděte a oznamte Janovi, co slyšíte a vidíte: slepí vidí znovu a chromí chodí, malomocní jsou očištěni a hluší slyší, mrtví jsou vzkříšeni a chudým je zvěstována dobrá zpráva; a blahoslavený je ten, kdo se ve mně neurazí. Když tito odcházeli, Ježíš začal mluvit k zástupům o Janovi: Co jste vyšli na poušť spatřit? Rákos třesený větrem? Ale co jste vyšli ven vidět? Člověka oblečeného v měkkých šatech? Hle, ti, kteří nosí měkké věci, jsou v domech králů. Ale co jste vyšli ven vidět? Proroka? Ano, říkám vám, i více než proroka. Neboť toto je ten, o němž je psáno: Hle,

posílám svého posla před tvou tváří, který připraví tvou cestu před tebou. Amen, pravím vám, nebyl vzbuzen mezi narozenými ze žen větší než Jan Křtitel, ale ten nejmenší v království nebes je větší než on. Od dní Jana Křtitele až dosud je království nebeské bráno silou a násilníci je uchvacují. Neboť všichni proroci a zákon prorokovali až do Jana. A pokud to chcete přijmout, on je Eliáš, který má přijít. Ten, kdo má uši k slyšení, nechť slyší. Komu přirovnám tuto generaci? Je to podobné dětem sedícím na tržištích, které volají svým společníkům a říkají: hráli jsme vám na flétnu, a netancovali jste, naříkali jsme vám, a nebili jste se v prsa. Přišel totiž Jan, který ani nejedl, ani nepil, a říkají: Má démona. Přišel syn člověka jedoucí a pijící, a říkají: hle, člověk žrout a pijan vína, přítel celníků a hříšníků. A moudrost byla ospravedlněna svými dětmi. Potom začal vyčítat městům, ve kterých se stalo nejvíce jeho mocných činů, protože nečinila pokání. Běda tobě, Chorazine, běda tobě, Betsaido, protože kdyby se v Týru a Sidonu staly mocné činy, které se staly ve vás, dávno by v pytlovině a popelu sedíce činila pokání. Ale říkám vám, že Týru a Sidonu bude snesitelnější v den soudu než vám. A ty, Kapernaum, které jsi bylo vyvýšeno až do nebe, budeš sraženo až do podsvětí, protože kdyby se v Sodomě staly ty mocné činy, které se staly v tobě, zůstalo by až do dnešního dne. Ale říkám vám, že zemi Sodomy bude snesitelnější v den soudu než tobě. V onom čase Ježíš odpověděl a řekl: Vyznavám ti, Otče, Pane nebe a země, že jsi skryl tyto věci před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je nemluvňatům; ano, Otče, protože tak se stalo zalíbení před tebou. Všechno mi bylo předáno mým otcem, a nikdo nezná

Syna, kromě Otce, ani Otce nikdo nezná, kromě Syna a toho, komu by si Syn přál jej zjevit. Pojďte ke mně všichni, kdo pracujete a jste obtíženi, a já vám dám odpočinek. Vezměte mé jho na sebe a učte se ode mě, protože jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete odpočinek pro vaše duše; neboť mé jho je dobré a mé břemeno je lehké.

12

V tom čase šel Ježíš v sobotu skrze obilná pole, jeho učedníci však hladověli a začali trhat klasy a jíst. Farizeové však, když to viděli, řekli mu: Hle, tvoji učedníci dělají, co není dovoleno dělat v sobotu. On ale řekl jim: Nečetli jste, co udělal David, když byl hladový on a ti, kteří byli s ním? Jak vstoupil do domu Božího a jedl chleby předložení, které nebylo dovoleno jemu jíst ani těm, kteří byli s ním, kromě samotných kněží? Nebo jste nečetli v zákoně, že o sobotách kněží v chrámu znesvěcují sobotu, a jsou bez viny? Říkám vám ale, že zde je něco většího než chrám. Pokud byste ale znali, co je milosrdenství chci a ne oběť, neodsoudili byste ty nevinné. Neboť Syn člověka je pánem i soboty. A odejdouc odtamtud, přišel do jejich shromáždění. A hle, byl tam člověk mající suchou ruku; a zeptali se ho říkajíce: je dovoleno v sabaty léčit? Aby ho mohli obvinit. Ale on jim řekl: Kdo z vás bude člověk, který má jednu ovci, a jestliže tato spadne v sobotu do jámy, neuchopí ji a nezvedne? O kolik tedy se liší člověk od ovce? Takže je dovoleno v sobotu konat dobro. Potom říká tomu člověku: Natáhni svou ruku, a natáhl ji, a byla

obnovena zdravá jako ta druhá. Farizeové ale vyšli a radili se proti němu, aby jej zničili. Ale Ježíš to poznal, odešel odtamtud, a následovalo ho mnoho davů, a uzdravil je všechny, a pokáral je, aby ho neučinili zjevným, aby se naplnilo to řečené skrze proroka Izaiáše říkajícího: Hle, dítě mé, kterého jsem vyvolil, milovaný můj, v kterého se zalíbila duše má; položím ducha svého na něho, a soud národům oznámí; nebude se hádat ani nebude křičet, ani neuslyší někdo na ulicích hlas jeho. Zlomený rákos nezlomí a doutnající len neuhasí, dokud nevyvrhl soud k vítězství; a v jeho jménu budou národy doufat. Potom byl k němu přiveden posedlý démonem, slepý a němý, a uzdravil ho, takže ten slepý a němý mohl mluvit a vidět; a všechny zástupy byly ohromeny a říkaly: Není snad tento Kristus, syn Davidův? Farizeové však, když to uslyšeli, řekli: Tento nevyhání démony jinak než skrze Beelzebula, vládce démonů. Ježíš ale znal jejich myšlenky a řekl jim: Každé království rozdělené samo proti sobě zpustne a každé město nebo dům rozdělený sám proti sobě neobstojí. A jestliže satan vyhání satana, byl rozdělen proti sobě samému, jak tedy obstojí jeho království? A jestli já v Beelzebulu vyháním démony, vaši synové skrze koho je budou vyhánět? Kvůli tomuto budou oni sami vašimi soudci. Jestliže ale já v Duchu Božím vyhánám démony, pak k vám přišlo království Boží. Nebo jak je schopen někdo vejít do domu silného a ukrást jeho nádoby, pokud nejprve nesváže toho silného? A pak vyplení jeho dům. Ten, kdo není se mnou, je proti mně, a ten, kdo neshromažďuje se mnou, rozptyluje. Kvůli tomu vám říkám, každý hřích a rouhání bude odpuštěno lidem, ale rouhání Ducha nebude odpuštěno lidem; a kdo by řekl slovo proti Synu člověka,

bude mu odpuštěno; kdo by ale řekl proti Duchu Svatému, nebude mu odpuštěno ani v nynějším věku ani v budoucím. Buď udělejte strom dobrým a jeho ovoce dobrým, nebo udělejte strom shnilým a jeho ovoce shnilým, neboť podle ovoce je strom poznáván. Potomci hadů, jak můžete mluvit dobré věci, když jste zlí? Neboť z hojnosti srdce mluví ústa. Dobrý člověk z dobrého pokladu vynáší dobré věci a zlý člověk ze zlého pokladu vynáší zlé věci. Říkám ale vám, že za každé prázdné slovo, které by mohli promluvit lidé, vydají za něj počet v den soudu; neboť ze slov tvých budeš ospravedlněn a ze slov tvých budeš odsouzen. Potom odpověděli někteří z písařů a farizeů: Učiteli, chceme od tebe vidět znamení. Ten ale odpověděl a řekl jim: Zlé a cizoložné pokolení hledá znamení, a znamení mu nebude dáno kromě znamení proroka Jonáše. Neboť právě jako byl Jonáš prorok v břiše velké ryby tři dny a tři noci, tak bude i Syn člověka v srdci země tři dny a tři noci. Muži z Ninive povstanou při soudu s tímto pokolením a odsoudí je, protože činili pokání na hlásání Jonáše, a hle, více než Jonáš je zde. Královna jihu povstane při soudu s tímto pokolením a odsoudí je, protože přišla z konců země, aby slyšela moudrost Šalomounovu, a hle, více než Šalomoun je zde. Kdykoli ale nečistý duch vyjde z člověka, prochází bezvodými místy, hledá odpočinek a nenachází ho. Potom říká: Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel, a když přijde, nachází jej prázdný, vymetený a vyzdobený. Potom jde a vezme s sebou sedm jiných duchů horších než on sám, a když vstoupí, bydlí tam, a stane se poslední stav toho člověka horší než první. Takto to bude i s touto zlou generací. Zatímco ještě mluvil k davům, hle, jeho matka a jeho bratři stáli venku a

hledali s ním promluvit. Někdo mu ale řekl: Hle, tvá matka a tví bratři stojí venku a chtějí tě vidět. On ale odpověděl tomu, kdo mu říkal: Kdo je má matka a kteří jsou moji bratři? A natáhnuv svou ruku k svým učedníkům řekl: Hle, má matka a moji bratři; neboť kdokoli činí vůli mého Otce, který je v nebesích, ten je můj bratr a sestra a matka.

13

V ten den ale Ježíš vyšel z domu a seděl u moře, a shromáždily se k němu mnohé zástupy, takže on vstoupil do lodi a seděl, a všechen zástup stál na břehu. A mluvil k nim mnoho v podobenstvích a řekl: Hle, vyšel rozsévač, aby sel. A když sel, něco padlo vedle cesty, a ptáci přišli a sežrali to; jiné ale padlo na skalnatá místa, kde nemělo mnoho půdy, a hned vzešlo, protože nemělo hloubku půdy, a když slunce vzešlo, bylo spáleno, a protože nemělo kořen, uschlo; jiné ale padlo na trní, a trní vyrostlo a udusilo to; jiné ale padlo na dobrou půdu a dávalo ovoce, jedno sto, jedno šedesát, jedno třicet. Ten, kdo má uši k slyšení, nechť slyší. A učedníci přistoupili a řekli mu: Proč k nim mluvíš v podobenstvích? On však odpověděl a řekl jim: Vám bylo dáno poznat tajemství království nebes, ale těm to dáno nebylo. Neboť kdokoli má, bude mu dáno a bude mít hojnost, kdokoli však nemá, i to, co má, mu bude vzato. Kvůli tomu k nim mluvím v podobenstvích, aby vidouce neviděli a slyšíce neslyšeli ani nerozuměli, aby se snad neobrátili; a tehdy se jim naplní proroctví Izaiášovo, které říká: sluchem uslyšíte a nebudete

rozumět, a vidouce uvidíte a neuvidíte; ztloustlo totiž srdce tohoto lidu, a ušima těžce slyšeli, a oči své zavřeli, aby snad neviděli očima a ušima neslyšeli a srdcem nerozuměli a neobrátili se, a uzdravím je. Vaše oči jsou však blažené, protože vidí, a vaše uši, protože slyší. Vpravdě neboť vám říkám, že mnozí proroci a spravedliví toužili vidět to, co vidíte, a neviděli, a slyšet to, co slyšíte, a neslyšeli. Vy tedy slyšte podobenství rozsévače. Když někdo slyší slovo království a nerozumí mu, přichází ten zlý a bere to, co bylo zaseto v jeho srdci; tento je ten, který byl zaset vedle cesty. Ten ale zasutý na skalnatá místa, tento je ten, kdo slovo slyší a hned s radostí ho přijímá a bere; nemá ale kořen v sobě, ale je dočasný, když se stane soužení nebo pronásledování kvůli slovu, hned klopýtá. Ten, který byl zasut do trní, je ten, kdo slyší slovo, ale starost tohoto věku a klam bohatství dusí slovo, a stává se neplodným. Ten ale, kdo byl zaset na dobrou zemi, to je ten, kdo slyší slovo a rozumí mu, který skutečně nese ovoce a přináší jeden sto, jiný šedesát, jiný třicet. Jiné podobenství předložil jim říkaje: Připodobněno bylo království nebes člověku, který zasel dobré semeno na svém poli; ale když lidé spali, přišel jeho nepřítel a zasel plevel mezi obilí a odešel. Když ale tráva vyklíčila a vydala ovoce, tehdy se objevil i plevel. Přistoupivši ale otroci pána domu řekli jemu: Pane, nezasel jsi dobré semeno na tvém poli? Odkud tedy má plevel? On pak jim řekl: Toto udělal nepřátelský člověk. A otroci mu řekli: Chceš tedy, abychom odešli a sesbírali je? A on řekl: ne, abyste při sbírání plevele nevykořenili zároveň s ním obilí; nechte růst spolu obojí až do žně, a v čase žně řeknu žencům: seberte nejprve plevel a svažte jej do svazků ke spálení, a obilí

shromážděte do mé stodoly. Jiné podobenství jim předložil a řekl: Království nebes je podobné zrnu hořčice, které člověk vzal a zasel na svém poli; to je sice menší než všechna semena, ale když vyroste, je větší než všechna zelenina a stává se stromem, takže ptáci nebeští přicházejí a hnízdí v jeho větvích. Jiné podobenství jim mluvil: Podobné je království nebes kvasu, který žena vzala a skryla do tří měr mouky, dokud nebylo prokvaseno celé. Tyto všechny věci mluvil Ježíš v podobenstvích davům, a bez podobenství nic nemluvil jim, aby naplněno bylo to řečené skrze proroka říkajícího: otevřu v podobenstvích ústa má, vyrku skryté věci od založení světa. Potom nechal zástupy a přišel do svého domu. A přišli k němu jeho učedníci a říkali: Vysvětli nám podobenství o pleveli na poli. A on odpověděl a řekl jim: Ten, kdo rozsévá dobré semeno, je Syn člověka; pole je svět; dobré semeno, to jsou synové království; plevel jsou synové zlého; nepřítel, který je rozséval, je ďábel; žeň je dovršení věku; a ženci jsou poslové. Právě tak, jako je sbírán plevel a ohněm pálen, tak to bude při dokončení tohoto věku. Syn člověka pošle své anděly a shromáždí ze svého království všechna pohoršení a ty, kdo činí bezpráví, a hodí je do ohnivé pece; tam bude pláč a skřípění zubů. Tehdy ti spravedliví budou zářit jako slunce v království jejich otce. Kdo má uši k slyšení, nechť slyší. Opět je království nebes podobné pokladu skrytému v poli, který člověk nalezl a skryl, a z radosti své jde a prodává všechno, co má, a kupuje ono pole. Opět je království nebes podobné člověku obchodníkovi hledajícímu krásné perly, který nalezl jednu velmi cennou perlu, odešel, prodal všechno, co měl, a koupil ji. Opět je království nebes podobné síti vhozené do moře a shromažďující

z každého druhu; kterou, když byla naplněna, vytáhli ji na břeh a posadivši se sebrali dobré do nádob, ale špatné vyhodili ven. Tak tomu bude při dokončení věku. Vyjdou poslové a oddělí zlé ze středu spravedlivých, a hodí je do pece ohně; tam bude pláč a skřípění zubů. Ježíš jim říká: Pochopili jste to všechno? Říkají mu: Ano, Pane. Ten ale řekl jim: Proto každý písař vyškolený pro království nebes je podobný hospodáři, který vynáší ze své pokladnice věci nové i staré. A stalo se, když Ježíš dokončil tato podobenství, odešel odtamtud, a přišel do své vlasti a učil je v jejich shromáždění, takže se užasli a říkali: odkud má tento tu moudrost a ty síly? Není toto syn toho tesaře? Není jeho matka nazývána Marie a jeho bratři Jakub a Josef a Šimon a Juda? A nejsou jeho sestry všechny u nás? Odkud tedy tento má tohle všechno? A pohoršovali se nad ním. A Ježíš jim řekl: Není prorok bez cti, kromě ve své vlasti a ve svém domě. A neudělal tam mnoho mocných činů kvůli jejich nevíře.

14

V onom čase uslyšel Herodes tetrarcha o Ježíšovi a řekl svým služebníkům: toto je Jan Křtitel; on byl vzkříšen z mrtvých, a proto ty síly působí v něm. Herodes totiž, zmocniv se Jana, svázal ho a uvěznil kvůli Herodiadě, manželce svého bratra Filipa. Říkal mu totiž Jan: Není ti dovoleno mít ji. A chtěl ho zabít, ale bál se davu, protože ho měli za proroka. Když byly konány narozeniny Heroda, tancovala dcera Herodiády uprostřed a zalíbila se Herodovi; proto s přísahou slíbil jí dát, co

by požádala. Ona však, pobídnuta svou matkou, praví: Dej mi zde na míse hlavu Jana Křtitele. A král se zarmoutil, ale kvůli přísahám a těm, kteří s ním stolovali, přikázal, aby to bylo dáno, a poslal kata, který sťal Jana ve vězení. A jeho hlava byla přinesena na míse a byla dána dívce, a ta ji přinesla své matce. A jeho učedníci přistoupili, vzali tělo a pohřbili je, a pak přišli a oznámili to Ježíšovi. Když to ale Ježíš uslyšel, odešel odtamtud lodí na pusté místo, aby byl sám, a když to uslyšely zástupy, následovaly ho pěšky z měst. A vyjdouc Ježíš viděl velký zástup, a byl pohnut soucitem nad nimi a uzdravil jejich nemocné. Když nastal večer, přistoupili k němu jeho učedníci a řekli: Toto místo je pusté a hodina již prošla, propusť zástupy, aby odešli do vesnic a koupili si jídlo. Ježíš jim však řekl: Nemají potřebu odejít, dejte jim vy jíst. Oni mu ale říkají: Nemáme zde nic kromě pěti chlebů a dvou ryb. Ten však řekl: Přineste mi je sem. A nařídiv davům, aby si lehli na trávu, vzal pět chlebů a dvě ryby, vzhlédl k nebi, požehnal, lámal a dával učedníkům chleby, učedníci pak davům. A všichni jedli a byli nasyceni, a sebrali zbylé úlomky, dvanáct plných košů. Ti, kteří jedli, byli muži, asi pět tisíc, kromě žen a dětí. A ihned donutil Ježíš své učedníky vstoupit na loď a jít napřed na druhý břeh, dokud nepropustí zástupy. A když propustil davy, šel nahoru na horu o samotě se modlit. Když nastal večer, byl tam sám. Loď už byla uprostřed moře, sužována vlnami, neboť vítr byl protivný. Ve čtvrté noční stráži k nim přišel Ježíš, kráčející po moři. A když učedníci viděli jeho kráčet po moři, byli znepokojeni a říkali, že je to přízrak, a ze strachu vykřikli. Ihned ale k nim promluvil Ježíš a řekl: Mějte odvahu, já jsem, nebojte se. Petr mu odpověděl: Pane, jestli jsi to ty, přikaž

mi přijít k tobě po vodě. On pak řekl: Pojď. A sestoupiv z lodi, Petr chodil po vodách, aby přišel k Ježíšovi. Když ale viděl silný vítr, bál se, a když začal se potápět, vykřikl: Pane, zachraň mě. Okamžitě ale Ježíš natáhl ruku, uchopil ho a říká mu: Malověrný, proč jsi pochyboval? A když vstoupili na loď, vítr ustal; ti v lodi pak přišli, klaněli se mu a říkali: Opravdu jsi Boží Syn. A když se přeplavili, přišli do země Genezaret. A když ho poznali muži onoho místa, poslali do celého onoho okolního kraje a přinesli mu všechny nemocné, a prosili ho, aby se mohli dotknout alespoň okraje jeho roucha; a všichni, kdo se dotkli, byli zachráněni.

15

Potom přicházejí k Ježíšovi zákoníci a farizeové z Jeruzaléma a říkají: Proč tvojи učedníci přestupují tradici starších? Neboť si nemyjí ruce, když jedí chléb. Ten ale odpověděl a řekl jim: Proč i vy přestupujete příkaz Boha kvůli vaší tradici? Neboť Bůh přikázal: Cti otce a matku, a: Kdo mluví zle o otci nebo matce, ať zemře smrtí. Vy ale říkáte: kdo by řekl otci nebo matce, dar je to, čím bys z mě měl prospěch, a neuctí svého otce nebo svou matku; a zneplatnili jste přikázání Boží kvůli vaší tradici. Pokrytci, dobře o vás prorokoval Izaiáš, když řekl: Tento lid se mi přibližuje svými ústy a svými rty mě ctí, ale jejich srdce je daleko ode mě; marně mě však uctívají, když učí učení, která jsou přikázáními lidí. A svolav si dav, řekl jim: Slyšte a rozumějte; ne to, co vchází do úst, dělá člověka nečistým, ale to,

co vychází z úst, to dělá člověka nečistým. Potom jeho učedníci přistoupili a řekli mu: Víš, že farizeové byli pohoršeni, když slyšeli to slovo? Ten ale odpověděl a řekl: Každá sadba, kterou nezasadil můj nebeský Otec, bude vykořeněna. Nechte je, jsou to slepí průvodci slepých, ale jestliže slepý vede slepého, oba spadnou do jámy. Petr mu však odpověděl: Vysvětli nám toto podobenství. Ježíš však řekl: Stále i vy jste bez porozumění? Ještě nechápete, že vše, co vchází do úst, jde do břicha a je vyvrhováno do záchodu? Ale to, co vychází z úst, vychází ze srdce, a to poskvrňuje člověka. Neboť ze srdce vycházejí zlé myšlenky, vraždy, cizoložství, smilstva, krádeže, křivá svědectví a rouhání. Toto jsou věci poskvrňující člověka, ale jíst neumytýma rukama člověka neposkvrňuje. A Ježíš vyšel odtamtud a odešel do krajů Týru a Sidónu. A hle, žena Kananejská z těch hranic vyšla a vykřikla k němu říkajíc: Smiluj se nade mnou, Pane, synu Davidův, má dcera je těžce posedlá démonem. Ale on jí ani slovo neodpověděl. A přistoupivši jeho učedníci, ptali se ho říkajíce: Propusť ji, protože křičí za námi. On ale odpověděl: Nebyl jsem poslán jinam než ke ztraceným ovcím domu Izrael. Ona ale přišla, poklonila se mu a řekla: Pane, pomoz mi. On však odpověděl: Není dobré vzít chléb dětí a hodit jej psíkům. Ona ale řekla: Ano, Pane, vždyť i psi jedí z drobtů, které padají ze stolu jejich pánů. Tehdy Ježíš odpověděl a řekl jí: Ó ženo, velká je tvá víra, staň se ti, jak chceš. A její dcera byla uzdravena od té hodiny. A Ježíš odešel odtamtud a přišel k moři Galilejskému, a vystoupil na horu a seděl tam. A přistoupily k němu mnohé zástupy mající se sebou chromé, slepé, hluché, zmrzačené a mnohé jiné, a hodili je k nohám Ježíše, a uzdravil

je, takže zástupy žasly vidouce hluché slyšící, němé mluvící, zmrzačené zdravé, chromé chodící a slepé vidící; a oslavili Boha Izraele. Ale Ježíš, povolavši své učedníky, řekl: Mám soucit s davem, protože již tři dny zůstávají se mnou a nemají co jíst, a propustit je hladové nechci, aby snad nezemdleli na cestě. A říkají mu jeho učedníci: Odkud nám v pustině tolik chlebů, abychom nasytili tak veliký zástup? A Ježíš jim říká: Kolik máte chlebů? Oni ale řekli: Sedm, a několik malých ryb. A on přikázal davům, aby ulehli na zemi. A vzav sedm chlebů a ryby, poděkoval, lámal a dával svým učedníkům, učedníci pak zástupům. A všichni jedli a byli nasyceni, a sebrali zbylé kousky, sedm plných košů; těch ale, kteří jedli, bylo čtyři tisíce mužů kromě žen a dětí. A propustiv davy, vstoupil na loď a přišel do oblasti Magdaly.

16

A farizeové a saduceové přistoupili, zkoušeli ho a požádali jej, aby jim ukázal znamení z nebe. On ale odpověděl a řekl jim: když nastal večer, říkáte: bude pěkné počasí, neboť nebe je rudé; a ráno: dnes bude bouře, neboť nebe je rudé a zachmuřené. Pokrytci, tvář nebe umíte rozeznat, ale znamení časů nemůžete poznat? Zlá a cizoložná generace hledá znamení, a znamení jí nebude dáno kromě znamení proroka Jonáše. A nechal je a odešel. A když přišli jeho učedníci na druhou stranu, zapomněli vzít chleby. Ježíš jim však řekl: Viďte a dávejte pozor na kvas farizeů a saduceů. Oni ale uvažovali mezi sebou a říkali, že jsme

nevzali chleby. Ježíš to poznal a řekl jim: Co uvažujete mezi sebou, malověrní, že jste nevzali chleby? Ještě nechápete, ani si nepamatujete těch pět chlebů pro pět tisíc a kolik košů jste vzali? Ani na sedm chlebů pro čtyři tisíce a kolik košů jste nasbírali? Jak nerozumíte, že jsem vám neřekl o chlebu, abyste dávali pozor na kvas farizeů a saduceů? Potom pochopili, že neřekl dávat pozor na kvas chleba, ale na učení farizeů a saduceů. Když ale Ježíš přišel do krajů Cesareje Filipovy, ptal se svých učedníků a říkal: Za koho mě lidé pokládají, Syna člověka? Oni ale řekli: Někteří Jana Křtitele, jiní Eliáše, jiní Jeremiáše nebo jednoho z proroků. Říká jim: Vy ale za koho mě pokládáte? Šimon Petr odpověděl a řekl: Ty jsi Kristus, Syn Boha živého. A Ježíš mu odpověděl a řekl: požehnaný jsi, Šimone Bar Jonáši, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích. A já ti pravím, že ty jsi Petr, a na této skále vybuduji mé shromáždění, a brány podsvětí je nepřemohou. A dám ti klíče království nebes, a co svážeš na zemi, bude svázáno v nebesích, a co rozvážeš na zemi, bude rozvázáno v nebesích. Potom přikázal svým učedníkům, aby nikomu neříkali, že on je Ježíš Kristus. Od té doby začal Ježíš ukazovat svým učedníkům, že je nutné, aby odešel do Jeruzaléma a mnoho trpěl od starších, velekněží a zákoníků, aby byl zabit a třetího dne vzkříšen. A Petr ho vzal stranou a začal mu vyčítat se slovy: Buď milostiv k sobě, Pane, tohle se ti nestane. Ten ale, otočiv se, řekl Petrovi: Jdi za mne, satane, jsi mi kamenem úrazu, protože nemyslíš na věci Boží, ale na věci lidské. Potom Ježíš řekl svým učedníkům: Jestli někdo chce přijít za mnou, nechť zapře sám sebe a vezme svůj kříž a následuje mě. Neboť kdo by chtěl svou duši zachránit, ztratí ji, ale kdo by

ztratil svou duši kvůli mně, najde ji. Co je totiž prospěšné člověku, jestliže získá celý svět, ale svou duši ztratí? Nebo co dá člověk výměnou za svou duši? Neboť Syn člověka přijde v slávě svého Otce se svými anděly, a tehdy odplatí každému podle jeho skutků. Amen, pravím vám, jsou někteří z těch, kteří zde stojí, kteří neokusí smrti, dokud neuvidí Syna člověka přicházejícího v jeho království.

17

A po šesti dnech vzal Ježíš Petra a Jakuba a Jana, jeho bratra, a vyvedl je na vysokou horu o samotě, a byl proměněn před nimi, a jeho tvář zářila jako slunce, a jeho roucha se stala bílá jako světlo. A hle, ukázali se jim Mojžíš a Eliáš, kteří s ním rozmlouvali. Petr odpověděl a řekl Ježíšovi: Pane, je dobré, že jsme zde. Jestli chceš, uděláme zde tři stany, jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi. Ještě když on mluvil, hle, jasný mrak je zastínil, a hle, hlas z mraku říkal: Toto je můj milovaný syn, v němž mám zalíbení; jeho poslouchejte. A když to uslyšeli, učedníci padli tváří k zemi a velmi se báli. A Ježíš se přiblížil, dotkl se jich a řekl: Vstaňte a nebojte se. Když ale zdvihli oči, nikoho neviděli kromě samotného Ježíše. A když sestupovali z hory, přikázal jim Ježíš: Nikomu neříkejte o tom vidění, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých. A jeho učedníci se ho zeptali: Co tedy zákoníci říkají, že Eliáš musí přijít první? Ale Ježíš odpověděl a řekl jim: Eliáš opravdu přijde první a obnoví všechny věci; říkám vám ale, že Eliáš již přišel, a nepoznali ho,

ale udělali s ním, co chtěli; tak i Syn člověka bude trpět od nich. Potom učedníci pochopili, že jim to řekl o Janu Křtiteli. A když přišli k davu, přistoupil k němu člověk, klečel před ním a říkal: Pane, smiluj se nad mým synem, protože je posedlý měsícem a těžce trpí; neboť často padá do ohně a často do vody. A přinesl jsem ho tvým učedníkům, a nebyli schopni ho uzdravit. Ježíš ale odpověděl a řekl: Ó generace nevěřící a zvrácená, až kdy budu s vámi? Až dokdy vás budu snášet? Přineste mi ho sem. A Ježíš ho pokáral, a démon od něho vyšel, a chlapec byl uzdraven od té hodiny. Potom přistoupili učedníci k Ježíšovi stranou a řekli: Proč jsme my to nebyli schopni vyhnat? A Ježíš jim řekl: Kvůli vaší nevíře. Opravdu vám říkám, jestliže budete mít víru jako zrno hořčice, řeknete té hoře: přejdi odtud tam, a přejde, a nic vám nebude nemožné. Tento druh však nevychází, leda v modlitbě a postu. Když se vraceli do Galileje, řekl jim Ježíš: Syn člověka má být vydán do rukou lidí a zabijí ho, a třetího dne bude vzkříšen. A byli velmi zarmouceni. Když ale přišli do Kafarnaum, přistoupili ti, kteří vybírali didrachmy, k Petrovi a řekli: Váš učitel neplatí didrachmy? Říká, ano. A když vešel do domu, Ježíš ho předešel a řekl: Co si myslíš, Šimone? Od koho berou králové země daně nebo daň? Od synů jejich nebo od cizích? Petr mu říká: Od cizích. Ježíš mu řekl: Synové jsou tedy svobodní. Abychom je však neurazili, jdi k moři, hoď háček a první rybu, která se chytí, vezmi, a když otevřeš její ústa, najdeš statér; ten vezmi a dej jim za mě i za tebe.

18

V té hodině přišli učedníci k Ježíšovi a říkali: Kdo je tedy největší v království nebeském? A zavolav Ježíš dítě, postavil je uprostřed nich a řekl: Vpravdě pravím vám, jestliže se neobrátíte a nestanete se jako ty děti, nevejdete do toho království nebes. Kdokoli tedy poníží sám sebe jako toto dítě, ten je větší v království nebes. A kdo přijme jedno takové dítě v mém jménu, přijímá mě; ale kdo by svedl k pádu jednoho z těchto malých, kteří věří ve mě, bylo by pro něj lepší, aby mu byl pověšen mlýnský kámen na krk a byl utopen v moři. Běda světu od pohoršení, neboť je nutné, aby pohoršení přišla, avšak běda tomu člověku, skrze kterého pohoršení přichází. Jestliže ale tvá ruka nebo tvá noha tě svádí, usekni je a odhoď od sebe. Lepší je pro tebe vejít do života chromý nebo zmrzačený, než mít obě ruce nebo obě nohy a být uvržen do věčného ohně. A pokud tě tvé oko svádí, vyrvi je a odhoď od sebe, neboť je pro tebe lepší vejít do života jednoocí, než mít obě oči a být uvržen do ohnivé gehenny. Hleďte, abyste nepohrdali ani jedním z těchto maličkých, neboť vám pravím, že jejich andělé v nebesích ustavičně hledí na tvář mého Otce, který je v nebesích. Neboť Syn člověka přišel zachránit to, co bylo ztraceno. Co myslíte? Jestliže má nějaký člověk sto ovcí a zbloudí jedna z nich, nenechá těch devadesát devět na horách, odejde a hledá tu bloudící? A pokud se mu podaří to najít, vpravdě vám pravím, že se z něho raduje více než z těch devadesáti devíti, kteří nezbloudili. Takto není vůlí vašeho Otce, který je v nebesích, aby zahynul jediný z těchto maličkých. Jestliže ale zhřeší proti tobě tvůj bratr, jdi a pokárej ho mezi tebou a jím samotným; jestliže tě uslyší, získal jsi svého bratra; jestliže ale neuslyší, vezmi s

sebou ještě jednoho nebo dva, aby na ústech dvou svědků nebo tří bylo postaveno každé slovo. Jestliže je ale nevyslyší, řekni to shromáždění, jestliže ale nevyslyší ani shromáždění, nechť je ti jako pohan a výběrčí daní. Vpravdě vám pravím, cokoliv svážete na zemi, bude svázáno v nebi, a cokoliv rozvážete na zemi, bude rozvázáno v nebi. Opět vám vpravdě pravím, že jestliže se dva z vás shodnou na zemi ohledně jakékoli věci, o kterou budou žádat, stane se jim to od mého Otce, který je v nebesích. Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni v mém jménu, tam jsem uprostřed nich. Tehdy k němu přistoupil Petr a řekl: Pane, kolikrát zhřeší proti mně můj bratr a mám mu odpustit? Až sedmkrát? Ježíš mu říká: Neříkám ti až sedmkrát, ale až sedmdesátkrát sedm. Proto bylo království nebes přirovnáno člověku králi, který chtěl vyrovnat účty se svými otroky. Když ale začal zúčtovávat, byl mu přiveden jeden dlužník nespočetných talentů. Protože neměl čím splatit, nařídil jeho pán, aby byl prodán on i jeho žena i děti i všechno, co měl, a aby bylo zaplaceno. Padající tedy otrok se mu klaněl a říkal: Pane, měj se mnou trpělivost a všechno ti zaplatím. Pán toho otroka však měl soucit, propustil ho a odpustil mu dluh. Když ale ten otrok vyšel ven, našel jednoho ze svých spoluotroků, který mu dlužil sto denárů, a uchopil ho a škrtil ho se slovy: Vrať mi, co dlužíš. Jeho spoluotrok tedy padl k jeho nohám a naléhal na něj se slovy: Buď trpělivý se mnou a vrátím ti to. Ten ale nechtěl, ale odešel a hodil ho do vězení, dokud nesplatí dluh. Když ale jeho spoluotroci viděli, co se stalo, velmi se zarmoutili, a když přišli, jasně vysvětlili svému pánu všechno, co se stalo. Potom jej jeho pán zavolal a říká mu: Zlý otroku, celý ten dluh jsem ti odpustil,

protože jsi mě žádal. Nebylo nutné, abys i ty se slitoval nad svým spoluotrokem, jako jsem se i já slitoval nad tebou? A rozhněvav se, jeho pán jej odevzdal mučitelům, dokud nevrátí vše, co mu dluží. Tak i můj nebeský Otec vám učiní, jestliže každý neodpustíte svému bratru z vašich srdcí jeho přestoupení.

19

A stalo se, když Ježíš dokončil tato slova, odešel z Galileje a přišel do hranic Judeje za Jordánem. A následovaly ho mnohé zástupy a uzdravil je tam. A přišli k němu farizeové, zkoušeli ho a říkali mu: Je dovoleno člověku propustit svou ženu z jakéhokoli důvodu? A on odpověděl a řekl jim: Nečetli jste, že ten, který učinil od počátku, muže a ženu učinil je a řekl: Kvůli tomuto opustí člověk otce svého a matku a přilne k ženě své, a budou ti dva jedno tělo? Takže už nejsou dva, ale jedno tělo. To, co tedy Bůh spojil, člověk ať neodděluje. Říkají mu: Proč tedy Mojžíš přikázal dát list rozvodu a propustit ji? Říká jim, že Mojžíš kvůli tvrdosti vašeho srdce vám dovolil propustit vaše ženy, ale od počátku to tak nebylo. Říkám vám ale, že kdokoli propustí svou ženu, ne kvůli smilstvu, a ožení se s jinou, cizoloží, a ten, kdo se oženil s rozvedenou, cizoloží. Říkají mu jeho učedníci: Jestliže je taková příčina muže se ženou, není výhodné se ženit. On jim řekl: Ne všichni přijímají toto slovo, ale ti, kterým to bylo dáno; jsou totiž eunuchové, kteří se tak narodili z lůna matky. A jsou eunuši, kteří byli učiněni eunuchy lidmi, a jsou eunuši, kteří učinili sebe eunuchy kvůli království nebes. Ten, kdo je schopen

pojmout, ať pojme. Tehdy k němu byly přivedeny děti, aby na ně vložil ruce a pomodlil se, ale učedníci je okřikli. A Ježíš řekl: Nechte děti a nebráňte jim přijít ke mně, neboť takových je království nebes. A položiv na ně ruce, odešel odtamtud. A hle, jeden přistoupil a řekl mu: Učiteli dobrý, co dobrého mám udělat, abych měl život věčný? A on mu řekl: Proč mě nazýváš dobrým? Nikdo není dobrý kromě Boha samotného. A jestli chceš vejít do života, zachovej přikázání. Říká mu: Jakých? A Ježíš řekl: Nebudeš vraždit, nebudeš cizoložit, nebudeš krást, nebudeš křivě svědčit, cti otce a matku, a budeš milovat svého bližního jako sám sebe. Mladý muž mu říká: Všechny tyto věci jsem zachovával od svého mládí, co mi ještě chybí? Ježíš mu řekl: Jestli chceš být dokonalý, jdi, prodej svůj majetek a dej chudým, a budeš mít poklad v nebi, a pojď a následuj mě. Když ale mladík uslyšel ta slova, odešel zarmoucený, neboť měl mnoho majetku. Ale Ježíš řekl svým učedníkům: Amen, pravím vám, že bohatý s obtížemi vejde do království nebes. Znovu vám ale říkám, snazší je velblouda provléct uchem jehly, než aby bohatý vešel do Božího království. Když to ale uslyšeli, jeho učedníci byli velmi ohromeni a říkali: Kdo tedy může být zachráněn? Pohleděv na ně, Ježíš jim řekl: U lidí je toto nemožné, ale u Boha je všechno možné. Tehdy Petr odpověděl a řekl mu: Hle, my jsme opustili všechno a následovali jsme tebe, co tedy bude s námi? Ježíš jim ale řekl: Amen, pravím vám, že vy, kteří jste mě následovali, při znovuzrození, kdykoli usedne Syn člověka na trůnu své slávy, usednete i vy na dvanáct trůnů a budete soudit dvanáct kmenů Izraele. A každý, kdo opustil domy nebo bratry, nebo sestry, nebo otce, nebo matku, nebo ženu,

nebo děti, nebo pole kvůli mému jménu, dostane stonásobně a zdědí věčný život. Mnozí však budou první poslední a poslední první.

20

Podobné je totiž království nebes člověku, pánu domu, který vyšel časně ráno najmout dělníky do své vinice. A dohodnutí se s dělníky na denáru za den, poslal je do své vinice. A když vyšel kolem třetí hodiny, viděl jiné stojící na tržišti nečinné, a těm řekl: jděte i vy na vinici, a co bude spravedlivé, dám vám. Oni pak odešli. Znovu vyšel kolem šesté a deváté hodiny a udělal totéž. O ale jedenácté hodině vyšel a našel jiné, jak stojí nečinní, a říká jim: Co zde stojíte celý den nečinní? Říkají mu: Nikdo nás nenajal. Říká jim: Jděte také vy do vinice, a co bude spravedlivé, dostanete. Když nastal večer, říká pán vinice svému správci: Zavolej dělníky a vydej jim mzdu, začni od posledních až po první. A ti, kteří přišli kolem jedenácté hodiny, vzali po denáru. Když ale přišli ti první, mysleli si, že dostanou více, a vzali také oni po denáru. A vzavši to reptali proti pánu domu říkajíce, že tito poslední jednu hodinu pracovali, a rovnými s námi jsi je učinil, s těmi kteří nesli tíhu dne a pálící horko. Ten ale odpověděl a řekl jednomu z nich: Příteli, nekřivdím ti, cožpak ses se mnou nedohodl na denáru? Vezmi si své a jdi; chci ale tomuto poslednímu dát stejně jako tobě; nebo mi není dovoleno udělat, co chci, s tím, co je moje? Je tvé oko zlé proto, že já jsem dobrý? Takto budou poslední první a první poslední, neboť

mnozí jsou pozvaní, ale málo vyvolených. A když Ježíš šel nahoru do Jeruzaléma, vzal dvanáct učedníků stranou na cestě a řekl jim: Hle, jdeme nahoru do Jeruzaléma, a Syn člověka bude vydán velekněžím a zákoníkům a odsoudí ho k smrti, a vydají ho pohanům k posmívání a bičování a ukřižování, a třetího dne vstane. Potom k němu přistoupila matka synů Zebedeových se svými syny, klaněla se a žádala od něho něco. A on jí řekl: Co chceš? Říká mu: řekni, aby seděli tito dva moji synové, jeden po tvé pravé straně a jeden po tvé levé straně v tvém království. Ježíš ale odpověděl a řekl: Nevíte, co žádáte. Můžete pít kalich, který já mám v úmyslu pít, nebo být pokřtěni křtem, kterým já jsem křtěn? Říkají mu: Můžeme. A říká jim: Ten kalich můj skutečně pijete a tím křtem, kterým jsem já křtěn, budete pokřtěni, ale posadit vás po mé pravici a po mé levici není mé dát, nýbrž je to pro ty, kterým to bylo připraveno mým Otcem. A když to uslyšelo těch deset, rozhněvali se na ty dva bratry. Ten ale Ježíš, povolavší je, řekl: Víte, že vládci národů nad nimi panují a velcí nad nimi vykonávají moc. Ne tak to bude mezi vámi, ale kdo chce mezi vámi být velký, bude váš služebník, a kdo chce mezi vámi být první, bude váš otrok; právě jako Syn člověka nepřišel, aby byl obsluhován, ale aby obsluhoval a dal svou duši jako výkupné za mnohé. A když vycházeli z Jericha, následoval ho veliký zástup. A hle, dva slepí seděli u cesty, uslyšeli, že Ježíš prochází kolem, vykřikli a říkali: Smiluj se nad námi, Pane, synu Davidův! Ten dav je ale pokáral, aby mlčeli, oni však křičeli ještě více a říkali: Smiluj se nad námi, Pane, synu Davidův. A Ježíš se zastavil, zavolal je a řekl: Co chcete, abych vám udělal? Říkají mu: Pane, aby byly otevřeny naše oči.

Ježíš však měl soucit, dotkl se jejich očí, a ihned jejich oči prohlédly, a následovali ho.

21

A když se přiblížili k Jeruzalému a přišli do Betfage k Hoře olivové, tehdy Ježíš poslal dva učedníky a řekl jim: Jděte do vesnice, která je naproti vám, a hned najdete uvázanou oslici a hříbě s ní; rozvažte je a přiveďte mi je. A pokud vám někdo něco řekne, odpovíte, že je Pán potřebuje, a ihned je pošle zpět. Toto všechno se ale stalo, aby se naplnilo to, co bylo řečeno skrze proroka: Řekněte dceři Sionu, hle, tvůj král k tobě přichází tichý a sedící na oslici a na hříběti, synu soumarky. Odešli učedníci a udělali, jak jim přikázal Ježíš, přivedli oslici a hříbě, a položili na ně svá roucha, a posadil se na ně. Největší dav však rozprostřel své vlastní oděvy na cestě, jiní pak sekali větve ze stromů a rozprostírali je na cestě. Davy, které šly napřed, i ty, které následovaly, křičely a říkaly: Hosanna synu Davidovu! Požehnaný ten, který přichází ve jménu Páně! Hosanna na výsostech! A když vstoupil do Jeruzaléma, bylo otřeseno celé město a ptalo se: Kdo je tento? Zástupy ale říkaly: Toto je Ježíš, prorok z Nazaretu Galilejského. A Ježíš vešel do chrámu Božího a vyhnal všechny prodávající a kupující v chrámu, a převrátil stoly směnárníků peněz a sedadla prodávajících holubice, a říká jim: je napsáno, můj dům bude nazván domem modlitby; vy jste z něj ale udělali jeskyni lupičů. A přišli k němu chromí a slepí v chrámu a uzdravil je. Když ale velekněží a zákoníci viděli divy,

které udělal, a děti volající v chrámě a říkající Hosana synu Davida, rozhněvali se a řekli mu: Slyšíš, co tito říkají? A Ježíš jim říká: Ano; nikdy jste nečetli, že z úst nemluvňat a kojících dětí jsi připravil chválu? A zanechal je, vyšel ven z města do Betanie a přenocoval tam. Ráno ale vraceje se do města měl hlad; a vidouc jeden fíkovník na cestě přišel k němu, a nic nenašel na něm kromě listí pouze, a říká mu: už ne z tebe ovoce ať se stane navěky. A fíkovník byl okamžitě usušen. A když to učedníci viděli, žasli a říkali: Jak to, že fíkovník okamžitě uschl? Ježíš jim odpověděl a řekl: Amen pravím vám, jestliže máte víru a nepochybujete, nejen to s fíkovníkem uděláte, ale i kdybyste této hoře řekli, buď zvednuta a buď hozena do moře, stane se; a všechno, oč budete prosit v modlitbě věřící, dostanete. A když přišel do chrámu, přistoupili k němu, když učil, velekněží a starší lidu a říkali: Jakou autoritou tyto věci děláš a kdo ti dal tuto autoritu? Ježíš jim však odpověděl: Zeptám se vás i já na jednu otázku, a pokud mi na ni odpovíte, i já vám řeknu, v jaké autoritě tyto věci dělám. Křest Jana odkud byl, z nebe nebo od lidí? Oni ale uvažovali mezi sebou a říkali: Jestliže řekneme z nebe, řekne nám proč jste tedy mu neuvěřili; jestliže ale řekneme z lidí, bojíme se davu; všichni totiž považují Jana za proroka. A odpověděli Ježíšovi a řekli: Nevíme. Řekl jim i on sám: Ani já vám neřeknu, jakou autoritou tyto věci dělám. Ale co se vám zdá? Nějaký člověk měl dvě děti, a přistoupiv k tomu prvnímu řekl: dítě, jdi dnes pracovat na mé vinici. Ten ale odpověděl: Nechci. Později však litoval a šel. A přistoupiv k tomu druhému, řekl stejně. Ten ale odpověděl: Já, pane, a nešel. Kdo z těch dvou splnil vůli otce? Říkají mu: Ten první. Říká jim Ježíš:

Amen, říkám vám, že celníci a nevěstky jdou před vámi do království Božího. Přišel totiž k vám Jan cestou spravedlnosti, a neuvěřili jste mu, ale celníci a nevěstky mu uvěřili. Vy však, ačkoli jste to viděli, nečinili jste pokání později, abyste mu uvěřili. Slyšte jiné podobenství. Byl jeden člověk hospodář, který zasadil vinici a postavil kolem ní plot a vykopal v ní lis a postavil věž, a pronajal ji rolníkům a odcestoval. Když se však přiblížil čas sklizně ovoce, poslal své otroky k rolníkům, aby vzali jeho ovoce. A rolníci vzali jeho otroky a jednoho zbili, druhého zabili a třetího kamenovali. Znovu poslal jiné otroky, více než těch prvních, a učinili jim podobně. Později však k nim poslal svého syna se slovy: Budou respektovat mého syna. Ti ale zemědělci, když spatřili toho syna, řekli si mezi sebou: Tento je ten dědic, pojďme, zabijme jej a zmocněme se jeho dědictví. A když ho vzali, vyhnali ho ven z vinice a zabili. Když tedy přijde pán vinice, co udělá oněm vinařům? Říkají mu: Ty zlé zle zahubí a vinici pronajme jiným rolníkům, kteří mu budou odevzdávat plody v jejich časech. Ježíš jim říká: Nikdy jste nečetli v Písmech: Kámen, který zamítli stavitelé, ten se stal hlavou úhlu, od Pána se to stalo a je to podivuhodné v našich očích? Kvůli tomu vám říkám, že bude vzato od vás království Boží a bude dáno národu, který dělá jeho ovoce; a ten, kdo padne na tento kámen, bude roztříštěn; na koho by ale padl, toho rozdrtí. A když velekněží a farizeové vyslechli jeho podobenství, poznali, že mluví o nich, a když se ho snažili zmocnit, báli se davů, protože jej měli za proroka.

22

A odpovídaje Ježíš znovu řekl jim v podobenstvích říkaje: Bylo připodobněno království nebes člověku králi, který udělal svatbu svému synu. A poslal své otroky zavolat pozvané na svatbu, a nechtěli přijít. Znovu poslal jiné otroky se slovy: Řekněte pozvaným: Hle, mou hostinu jsem připravil, moji býci a vykrmená zvířata jsou poražena a všechno je připraveno, pojďte na svatbu. Ale ti, kteří to zanedbali, odešli, jeden na své vlastní pole a druhý na svůj obchod; ale ti ostatní uchopili jeho otroky, zneužili je a zabili. Když to ale ten král uslyšel, rozhněval se, a poslal svá vojska, zničil ty vrahy a jejich město zapálil. Tehdy říká svým otrokům: Svatba je připravená, ale pozvaní nebyli hodni; jděte tedy na křižovatky cest, a kolik jich najdete, pozvěte na svatbu. A ti otroci vyšli na cesty a shromáždili všechny, kolik jich našli, zlé i dobré, a svatba byla naplněna hosty u stolu. Když ale král vstoupil, aby spatřil ty ležící, viděl tam člověka neoblečeného do svatebního oděvu, a říká mu: příteli, jak jsi sem vstoupil, nemaje svatební oděv? Ten ale byl umlčen. Potom řekl král služebníkům: Svažte mu nohy a ruce, zvedněte ho a vyhoďte do vnější tmy, tam bude pláč a skřípění zubů. Mnoho je totiž pozvaných, ale málo vyvolených. Potom odešli farizeové a radili se, jak by ho nachytali při slovu. A posílají k němu své učedníky s Herodiány, kteří říkají: Učiteli, víme, že jsi pravdivý a cestu Boží učíš v pravdě, a nezáleží ti na nikom, neboť nehledíš na tvář lidí. Řekni nám tedy, co si myslíš? Je dovoleno dát daň Caesarovi nebo ne? Ježíš však poznal jejich zlobu a řekl: Proč mě

zkoušíte, pokrytci? Ukažte mi minci pro daň. Oni mu ale přinesli denár. A říká jim: Čí je tento obraz a nápis? Říkají mu: Císařova. Potom jim říká: Vraťte tedy to, co je Césarovo, Césarovi a to, co je Božího, Bohu. A když to uslyšeli, žasli, a opustili jej a odešli. V ten den přišli k němu saduceové, kteří říkali, že není vzkříšení, a zeptali se ho říkajíce: učiteli, Mojžíš řekl, jestliže někdo zemře a nemá děti, jeho bratr se ožení s jeho ženou a vzbudí símě jeho bratru. Bylo u nás sedm bratrů; a první se oženil a zemřel, a nemaje potomka, zanechal svou ženu svému bratru; podobně i druhý a třetí, až do těch sedmi. Později ze všech zemřela i ta žena. V tom vzkříšení tedy čí ze sedmi bude ta žena? Všichni ji totiž měli. Ježíš jim ale odpověděl: Jste v omylu, protože neznáte písma ani moc Boží. Neboť při vzkříšení se ani neženou, ani nevdávají, ale jsou jako poslové Boží v nebi. O vzkříšení mrtvých jste ale nečetli to, co vám bylo řečeno Bohem, který říkal: Já jsem Bůh Abrahama a Bůh Izáka a Bůh Jakuba? Bůh není Bohem mrtvých, ale živých. A když davy uslyšely, byly užaslé nad jeho učením. Farizeové ale, když slyšeli, že umlčel saduceje, shromáždili se na totéž místo, a zeptal se jeden z nich, zákoník, zkoušející ho a říkaje: učiteli, které přikázání je velké v zákoně? Ale Ježíš mu řekl: Budeš milovat Pána, Boha svého, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou myslí. Toto je první a veliké přikázání. Druhá je jí podobná: Budeš milovat svého bližního jako sám sebe. Na těchto dvou přikázáních visí celý zákon i proroci. Když byli shromážděni farizeové, zeptal se jich Ježíš a řekl: Co si myslíte o Kristu? Čí je to syn? Říkají mu: Davidova. Říká jim: Jak tedy David v Duchu nazývá ho Pánem, když říká: Řekl Pán mému Pánu, seď po mé pravici, dokud

položím tvé nepřátele za podnož tvých nohou? Pokud tedy David nazývá jej Pánem, jak může být jeho synem? A nikdo mu nebyl schopen odpovědět slovo, ani se nikdo neodvážil od onoho dne ho již dotazovat.

23

Potom Ježíš mluvil k davům a ke svým učedníkům a říkal: Na Mojžíšově sedadle se posadili zákoníci a farizeové. Všechno tedy, co by vám řekli zachovávat, zachovávejte a dělejte, ale podle jejich skutků nedělejte, neboť říkají, a nedělají. Vážou těžká a těžko k nesení břemena a kladou je na ramena lidí, ale svým prstem je nechtějí pohnout. Všechny jejich skutky ale dělají proto, aby byli viděni lidmi. Neboť rozšiřují své modlitební řemínky a zvětšují třásně svých oděvů, a milují čestné místo na hostinách a přední sedadla ve shromážděních a pozdravy na tržištích a být nazýváni lidmi rabbi rabbi. Vy ale nebuďte nazýváni rabbi, neboť jeden je váš učitel, Kristus, a vy všichni jste bratři. A nenazvěte svého otce na zemi, neboť jeden je váš Otec, ten v nebesích. Ani nebuďte nazýváni učiteli, neboť jeden je váš učitel, Kristus. Ten ale větší z vás bude vaším služebníkem. Kdokoli se však vyvýší, bude ponížen, a kdokoli se poníží, bude vyvýšen. Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci, protože požíráte domy vdov a pod záminkou se dlouho modlíte, kvůli tomu dostanete přísnější soud. Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci, protože zavíráte království nebes před lidmi; sami totiž nevstupujete, ani těm, kdo chtějí vstoupit, to

nedovolujete. Běda vám, zákoníci a farizeové pokrytci, protože procházíte moře i suchou zemi, abyste získali jednoho příchozího, a když se jím stane, učiníte z něj syna pekla dvojnásobně horšího než jste vy. Běda vám, slepí průvodci, kteří říkáte: Kdo by přísahal při chrámu, nic to není, ale kdo by přísahal při zlatu chrámu, je zavázán. Blázni a slepí, kdo je větší, zlato nebo chrám, který posvěcuje zlato? A kdo přísahá při oltáři, nic to není, ale kdo přísahá při daru, který je na něm, je zavázán. Blázni a slepí, co je větší, dar nebo oltář, který posvěcuje ten dar? Ten, kdo přísahal při oltáři, přísahá při něm a při všech věcech nad ním; a ten, kdo přísahal v chrámu, přísahá v něm a v tom, kdo v něm přebývá; a ten, kdo přísahal v nebi, přísahá při trůnu Boha a při tom, kdo sedí nad ním. Běda vám, písaři a farizeové pokrytci, protože dáváte desátky z máty, kopru a kmínu, a zanechali jste těžší věci zákona: soud, milosrdenství a víru. Tyto bylo nutné činit a ony nezanechávat. Slepí průvodci, kteří cedíte komára, ale velblouda polykáte. Běda vám, zákonníci a farizeové pokrytci, protože čistíte zvenčí pohár a mísu, ale zevnitř jsou plné loupeže a nespravedlnosti. Slepý farizej, vyčisti nejprve vnitřek poháru a mísy, aby se i jejich vnějšek stal čistým. Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci, protože jste jako hroby nabílené, které zvenčí sice vypadají krásně, uvnitř však jsou plné kostí mrtvých a veškeré nečistoty. Tak i vy se zvenčí sice jevíte lidem jako spravedliví, ale uvnitř jste plní pokrytectví a bezpráví. Běda vám, zákonníci a farizeové pokrytci, protože stavíte hroby proroků a zdobíte pomníky spravedlivých, a říkáte: Kdybychom byli ve dnech našich otců, nebyli bychom jejich společníky v krvi proroků. Takže svědčíte

sami proti sobě, že jste synové těch, kteří zavraždili proroky. A vy naplňte míru svých otců. Hadi, potomstvo zmijí, jak utečete od soudu pekla? Kvůli tomu, hle, já posílám k vám proroky a moudré a učitele, a z nich zabijete a ukřižujete, a z nich budete bičovat ve vašich shromážděních a budete pronásledovat od města do města, aby na vás přišla všechna spravedlivá krev vylévaná na zemi od krve spravedlivého Ábela až do krve Zachariáše, syna Berechiášova, kterého jste zavraždili mezi chrámem a oltářem. Amen, pravím vám, že přijde toto všechno na tuto generaci. Jeruzaléme, Jeruzaléme, ty, která zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kdo jsou k tobě posláni, kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, jako slepice shromažďuje svá kuřata pod křídla, a nechtěli jste. Hle, váš dům vám zůstává opuštěný. Říkám vám totiž, že mě neuvidíte od nynějška, dokud neřeknete: Požehnaný ten, který přichází ve jménu Páně.

24

A Ježíš vyšel a šel od chrámu a jeho učedníci přistoupili, aby mu ukázali budovy chrámu. A Ježíš jim řekl: Nevidíte všechny tyto věci? Amen vám říkám, nebude zde zanechán kámen na kameni, který by nebyl zbořen. Když seděl na Hoře olivové, přistoupili k němu učedníci o samotě a říkali: Řekni nám, kdy se tyto věci stanou, a jaké bude znamení tvého příchodu a konce věku? A Ježíš jim odpověděl a řekl: Dávejte pozor, aby vás nikdo nesvedl. Neboť mnozí přijdou ve jménu mém a budou říkat: Já jsem Kristus, a mnohé svedou. Budete se chystat slyšet o válkách

a zprávách o válkách, hleďte, abyste nebyli znepokojeni, neboť je nutné, aby se všechno stalo, ale ještě to není konec. Neboť povstane národ proti národu a království proti království, a budou hladomory a mory a zemětřesení na různých místech; ale všechny tyto věci jsou začátkem porodních bolestí. Potom vás budou vydávat do soužení a budou vás zabíjet, a budete nenáviděni všemi národy kvůli mému jménu. A tehdy mnozí upadnou, budou se navzájem zraďovat a navzájem nenávidět. A mnozí falešní proroci povstanou a svedou mnohé, a protože se rozmnoží bezpráví, vychladne láska mnohých. Ten však, kdo vytrvá až do konce, bude zachráněn. A tato dobrá zpráva království bude vyhlášena v celém obydleném světě na svědectví všem národům, a pak přijde konec. Když tedy uvidíte ohavnost zpustošení, řečenou skrze proroka Daniela, stojící na svatém místě - ten, kdo čte, ať rozumí - tehdy ti v Judsku ať utečou na hory, ten na střeše ať nesestupuje vzít věci z jeho domu, a ten na poli ať se nevrací zpět vzít jeho šaty. Běda však těm, které budou mít v lůně, a těm, které budou kojit v oněch dnech. Modlete se však, aby se váš útěk nestal v zimě ani v sabat. Bude totiž tehdy velké soužení, jaké se nestalo od počátku světa až do nynějška, ani se nestane. A kdyby nebyly zkráceny ty dny, nebyl by zachráněn žádný člověk, ale kvůli vyvoleným budou zkráceny ty dny. Potom, pokud vám někdo řekne: Hle, zde je Kristus nebo zde, nevěřte; povstanou totiž falešní kristové a falešní proroci a dají velká znamení a divy, takže svedou, je-li to možné, i ty vyvolené. Hle, předpověděl jsem vám. Jestliže tedy vám řeknou, hle, je na poušti, nevycházejte, hle, je ve vnitřních místnostech, nevěřte; neboť právě jako blesk vychází od

východu a objevuje se až na západě, tak bude i příchod syna člověka; neboť kde je mrtvola, tam se shromáždí orli. Ihned ale po soužení oněch dnů bude slunce zatmělé a měsíc nedá své světlo, a hvězdy padnou z nebe, a síly nebes budou otřeseny. A potom se objeví znamení Syna člověka na nebi, a potom budou naříkat všechny kmeny země a uvidí Syna člověka přicházejícího na oblacích nebeských s mocí a slávou velikou. A on pošle své posly s hlasem velké trubky a oni shromáždí jeho vyvolené ze čtyř větrů, od krajů nebes až po jejich kraje. Od fíkovníku se ale naučte podobenství. Když už její větev se stane měkká a vypučí listy, víte, že léto je blízko; tak i vy, když uvidíte všechny tyto věci, víte, že je blízko u dveří. Vpravdě vám říkám, nepomíjí tato generace, dokud se všechny tyto věci nestanou. Nebe a země pominou, ale má slova nikdy nepominou. O onom dni a hodině nikdo neví, ani poslové nebes, jen můj otec sám. Právě jako byly dny Noeho, tak bude i příchod Syna člověka. Neboť jako byli ve dnech před potopou, jedli a pili, ženili se a vdávali, až do dne, kdy vstoupil Noe do archy, a nepoznali, dokud nepřišla potopa a nevzala všechny, tak bude i příchod Syna člověka. Potom dva budou na poli, jeden je vzat a jeden je ponechán; dvě meloucí v mlýně, jedna je vzata a jedna je ponechána. Bdělte tedy, protože nevíte, v jakou hodinu váš Pán přichází. To ale víte, že pokud by pán domu věděl, v jaké hlídce zloděj přichází, bděl by a nedovolil by, aby byl jeho dům prolomen. Proto i vy buďte připraveni, protože v hodinu, kterou nečekáte, Syn člověka přichází. Kdo tedy je ten věrný a moudrý otrok, kterého jeho pán ustanovil nad jeho službou, aby jim dával potravu v pravý čas? Blahoslavený je ten otrok, kterého

jeho pán najde, až přijde, že to tak dělá. Vpravdě vám říkám, že jej ustanoví nad vším jeho majetkem. Jestliže ale řekne ten špatný otrok ve svém srdci, můj pán se zdržuje přijít, a začne bít své spolootroky, jí a pije s opilými, přijde pán toho otroka v den, který neočekává, a v hodinu, kterou nezná, a rozsekne ho na dvě části, a jeho část postaví s pokrytci, tam bude pláč a skřípění zubů.

25

Potom bude království nebes připodobněno deseti pannám, které vzaly své lampy a vyšly vstříc ženichovi. Pět z nich ale bylo moudrých a pět pošetilých. Které pošetilé, vzavše své pochodně, nevzaly s sebou olej; ale moudré vzaly olej v nádobách svých s pochodněmi svými. Když ale ženich prodléval, všechny zdřímly a spaly. Uprostřed noci se však ozval výkřik: Hle, ženich přichází, vyjděte mu vstříc! Potom vstaly všechny ty panny a ozdobily své lampy. Ty pošetilé ale řekly těm rozumným: Dejte nám z vašeho oleje, protože naše pochodně hasnou. Odpověděly však moudré se slovy: Aby snad nestačilo nám i vám, jděte raději k prodávajícím a kupte si samy. Když ale odcházely koupit, přišel ženich a ty připravené vešly s ním do svatby, a dveře byly zavřeny. Později však přicházejí i ty zbývající panny a říkají: Pane, pane, otevři nám. Ten ale odpověděl a řekl: Amen, pravím vám, neznám vás. Bdělte tedy, protože neznáte den ani hodinu, v níž Syn člověka přichází. Neboť jako člověk odcházející do ciziny zavolal své vlastní otroky a odevzdal jim

svůj majetek, a jednomu dal pět talentů, jinému dva, jinému jeden, každému podle jeho vlastní schopnosti, a odešel do ciziny ihned. Odejdouc ale ten, který vzal pět talentů, pracoval s nimi a vydělal dalších pět talentů. Podobně i ten, který měl dva, získal další dva. Ten ale, který vzal jeden, odešel, vykopal díru v zemi a skryl stříbro svého pána. Po dlouhém čase přichází pán těch otroků a vyrovnává s nimi účty. A přistoupil ten, který vzal pět talentů, přinesl jiných pět talentů a řekl: Pane, pět talentů jsi mi svěřil, hle, jiných pět talentů jsem na nich získal. Řekl mu jeho pán: Dobře, dobrý a věrný otroku, nad málem jsi byl věrný, nad mnohem tě ustanovím, vejdi do radosti svého pána. Přistoupil ale i ten, který vzal dva talenty, a řekl: Pane, dva talenty jsi mi svěřil, hle, další dva talenty jsem na nich získal. Řekl mu jeho pán: Výborně, dobrý a věrný služebníku, nad málem jsi byl věrný, nad mnohem tě ustanovím, vejdi do radosti svého pána. Přistoupil ale i ten, který vzal jeden talent, a řekl: Pane, poznal jsem tě, že jsi tvrdý člověk, žnoucí kde jsi nesel a sbírající odkud jsi nerozptýlil, a bojíc se, odešel jsem a skryl tvůj talent v zemi. Hle, máš to své. Odpověděv ale jeho pán mu řekl: zlý otroče a líný, věděl jsi, že žnu, kde jsem nesel, a shromažďuji, odkud jsem nerozptýlil. Bylo tedy nutné, abys ty hodil mé stříbro bankéřům, a přišed já bych byl obdržel své s úrokem. Vezměte tedy od něho ten talent a dejte tomu, kdo má deset talentů. Tomu, kdo má, bude dáno a bude mít hojnost, ale tomu, kdo nemá, bude vzato i to, co má. A toho neužitečného otroka vyhoďte do vnější tmy, tam bude pláč a skřípění zubů. Když ale přijde Syn člověka ve své slávě a všichni svatí poslové s ním, tehdy se posadí na trůnu své slávy, a budou shromážděny před ním všechny národy, a

oddělí je od sebe navzájem, jako pastýř odděluje ovce od kůzlat, a postaví ovce po své pravici, ale kozlata po své levici. Potom řekne král těm po jeho pravici: Pojďte, požehnaní mého Otce, zdědíte království připravené pro vás od založení světa. Hladověl jsem, a dali jste mi jíst, žíznil jsem, a dali jste mi pít, byl jsem cizinec, a vzali jste mě k sobě, byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocný, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste ke mně. Potom mu odpovědí spravedliví a řeknou: Pane, kdy jsme tě viděli hladového a nakrmili jsme tě, nebo žíznivého a napojili jsme tě? Kdy jsme tě ale viděli jako cizince a přijali jsme tě, nebo nahého a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě ale viděli slabého nebo ve vězení, a přišli jsme k tobě? A král jim odpoví a řekne: Amen, pravím vám, nakolik jste učinili jednomu z těchto mých nejmenších bratří, mně jste učinili. Pak řekne také těm po levici: Jděte ode mě, prokletí, do věčného ohně, který byl připraven ďáblu a jeho poslům. Hladověl jsem totiž, a nedali jste mi jíst, žíznil jsem, a nedali jste mi pít, cizincem jsem byl, a nepřijali jste mě, nahý, a neoblékli jste mě, nemocný a ve vězení, a nenavštívili jste mě. Potom mu odpovědí i oni sami a řeknou: Pane, kdy jsme tě viděli hladovějícího nebo žíznivého nebo jako cizince nebo nahého nebo slabého nebo ve vězení, a nesloužili jsme ti? Potom jim odpoví: Amen, pravím vám, nakolik jste neučinili jednomu z těchto nejmenších, ani mně jste neučinili. A tito odejdou do věčného trestu, ale spravedliví do věčného života.

26

A stalo se, když Ježíš dokončil všechna tato slova, řekl svým učedníkům: Víte, že po dvou dnech se koná Pascha a Syn člověka bude zrazen, aby byl ukřižován. Tehdy byli shromážděni velekněží a zákoníci a starší lidu do dvora velekněze zvaného Kaifáš, a radili se, aby Ježíše lstí zajali a zabili. Říkali ale: Ne během slavnosti, aby nevznikl povyk mezi lidem. Když byl Ježíš v Betanii v domě Šimona malomocného, přistoupila k němu žena mající alabastrovou nádobu velmi drahocenného vonného oleje a vylila ji na jeho hlavu, když ležel. Když to ale viděli jeho učedníci, rozhořčili se a říkali: K čemu tato zkáza? Tato mast mohla být prodána za hodně a dána chudým. Když to Ježíš poznal, řekl jim: Proč způsobujete potíže té ženě? Udělala pro mě krásné dílo. Ty chudé totiž vždy máte se sebou, mě ale ne vždy máte. Neboť tato, vylivši tento olej na mé tělo, učinila to k mému pohřbení. Vpravdě vám říkám, kde bude hlásáno toto evangelium v celém světě, bude vyprávěno i to, co ona učinila, na její památku. Potom šel jeden z těch dvanácti, ten zvaný Jidáš Iškariotský, k velekněžím a řekl: Co mi chcete dát, a já vám ho vydám? Oni mu ale stanovili třicet stříbrných. A od té doby hledal příležitost, aby ho zradil. Ale prvního dne nekvašených chlebů přišli učedníci k Ježíši a řekli mu: Kde chceš, abychom ti připravili jíst velikonoční beránka? On však řekl: Jděte do města k tomu muži a řekněte mu: Učitel říká: Můj čas je blízko, u tebe budu slavit Velikonoce se svými učedníky. A učedníci učinili, jak jim Ježíš přikázal, a připravili Paschu. Když nastal večer, ležel s dvanácti. A když jedli, řekl: Amen, pravím vám, že jeden z vás mě zradí. A truchlíce velmi, začal každý z nich mu říkat: Snad to nejsem já, Pane? Ten ale odpověděl a řekl: Ten, kdo se mnou

ponořil ruku do misky, ten mě zradí. Syn člověka skutečně jde, jak je psáno o něm, ale běda tomu člověku, skrze kterého je Syn člověka zrazen; dobré by pro něj bylo, kdyby se ten člověk nenarodil. Odpověděl ale Juda, který ho vydával: Snad ne já jsem, rabbi? Říká mu: Ty sám jsi to řekl. Když oni jedli, vzal Ježíš chléb a poděkoval, zlomil a dával učedníkům a řekl: Vezměte, jezte, toto je mé tělo. A vzal kalich a poděkoval, dal jim říkaje: Pijte z něho všichni, toto totiž je má krev té nové smlouvy, ta vylévána za mnohé k odpuštění hříchů. Říkám ale vám, že nebudu pít od nynějška z tohoto plodu révy až do onoho dne, když jej budu pít s vámi nové v království mého Otce. A po zazpívání chvalozpěvu vyšli na Olivovou horu. Potom jim Ježíš říká: Všichni vy klopýtnete kvůli mně v tuto noc, neboť je psáno: Udeřím pastýře a ovce stáda budou rozptýleny. Ale poté, co budu vzkříšen, půjdu před vámi do Galileje. Petr mu ale odpověděl: Jestli všichni budou pohoršeni kvůli tobě, já nikdy pohoršen nebudu. Ježíš mu řekl: Amen, pravím ti, že této noci, dříve než kohout zakokrhá, třikrát mě zapřeš. Říká mu Petr: I kdyby bylo nutné zemřít s tebou, rozhodně tě nezapřu. Podobně řekli i všichni učedníci. Potom přichází Ježíš s nimi na místo zvané Getsemane a říká učedníkům: Posaďte se zde, dokud nepůjdu a nepomodlím se tam. A když vzal s sebou Petra a oba syny Zebedeovy, začal být zarmoucen a sklíčen. Pak jim Ježíš říká: Má duše je velmi zarmoucená až k smrti, zůstaňte zde a bděte se mnou. A pokročiv trochu, padl na svou tvář, modlil se a říkal: Otče můj, je-li to možné, ať ode mě pomíjí tento kalich, avšak ne jak já chci, ale jak ty. A přichází k učedníkům a nachází je spící, a říká Petrovi: tak jste nebyli schopni jednu hodinu bdít se mnou?

Bdějte a modlete se, abyste nevešli do pokušení. Duch je sice ochotný, ale tělo slabé. Znovu podruhé odešel a modlil se slovy: Otče můj, jestliže nemůže tento kalich pominout ode mě, pokud jej nevypiji, staň se vůle tvá. A když přišel, našel je opět spící, neboť jejich oči byly zatížené. A zanechav je, odešel a znovu se modlil potřetí, řekl ta samá slova. Pak přichází ke svým učedníkům a říká jim: Spíte ještě a odpočíváte? Hle, přiblížila se hodina a Syn člověka je vydáván do rukou hříšníků. Vstaňte, pojďme, hle, přiblížil se ten, který mě vydává. A zatímco ještě mluvil, hle, přišel Juda, jeden z dvanácti, a s ním velký zástup s meči a holemi od velekněží a starších lidu. Ten, který ho vydával, jim dal znamení a řekl: Koho políbím, to je on, chyťte ho. A ihned přistoupil k Ježíšovi a řekl: Buď zdráv, rabbi, a políbil ho. A Ježíš mu řekl: Příteli, kvůli čemu jsi zde. Tehdy přistoupili, položili ruce na Ježíše a chytili ho. A hle, jeden z těch, kteří byli s Ježíšem, natáhl ruku, vytrhl svůj meč a udeřil otroka velekněze a uťal mu ucho. Pak mu Ježíš říká: Odvrať svůj meč na jeho místo, neboť všichni, kdo vzali meč, mečem zemřou. Nebo si myslíš, že nemohu právě teď přivolat svého Otce, a poskytne mi více než dvanáct legií poslů? Jak tedy mají být naplněna písma, že se to tak musí stát? V té hodině řekl Ježíš davům: Jako na lupiče jste vyšli s meči a holemi, abyste mě zajali. Každý den jsem u vás seděl a učil v chrámu, a nezajali jste mě. Toto ale celé se stalo, aby byly naplněny spisy proroků. Potom všichni učedníci ho opustili a utekli. Ti ale, kteří se zmocnili Ježíše, odvedli ho k veleknězi Kaifášovi, kde byli shromážděni zákoníci a starší. Ten ale Petr jej následoval zdálky až k dvoru velekněze, a když vstoupil dovnitř, seděl se služebníky, aby viděl konec.

Velekněží a starší a celá rada hledali falešné svědectví proti Ježíšovi, aby ho usmrtili, a nenašli; a když přišlo mnoho falešných svědků, nenašli. Později ale přistoupili dva falešní svědkové a řekli: tento řekl, jsem schopen zničit chrám Boží a během tří dnů ho postavit. A velekněz vstal a řekl mu: Nic neodpovídáš? Co tito svědčí proti tobě? Ježíš však mlčel. A velekněz odpověděl a řekl mu: Zapřísahám tě podle živého Boha, abys nám řekl, jestli ty jsi Kristus, syn Boží. Ježíš mu říká: Ty jsi to řekl, avšak pravím vám, od nynějška uvidíte Syna člověka sedícího po pravici moci a přicházejícího na oblacích nebeských. Tehdy velekněz roztrhl svá roucha a řekl, že se rouhal. K čemu ještě potřebujeme svědky? Hle, nyní jste slyšeli jeho rouhání; co se vám zdá? Oni pak odpověděli a řekli: Je vinen smrti. Potom plivli do jeho tváře a bili ho pěstmi, a jiní ho bili holemi a říkali: prorokuj nám, Kriste, kdo je ten, který tě udeřil? Petr ale seděl venku v nádvoří a přistoupila k němu jedna služka se slovy: I ty jsi byl s Ježíšem Galilejským. Ten ale popřel před nimi všemi a řekl: Nevím, co říkáš. Když ale vyšel k bráně, viděla ho jiná a říká tam těm: I tento byl s Ježíšem Nazaretským. A opět zapřel s přísahou, že nezná toho člověka. Po krátké chvíli však přistoupili ti, kteří tam stáli, a řekli Petrovi: Skutečně jsi také jeden z nich, vždyť tvá řeč tě prozrazuje. Potom začal proklínat a přísahat, že nezná toho člověka. A ihned kohout zakokrhal. A Petr si vzpomněl na slovo Ježíše, který mu řekl, že dříve než kohout zakokrhá, třikrát ho zapře, a vyšel ven a plakal hořce.

27

Když ale nastalo ráno, všichni velekněží a starší lidu se radili proti Ježíšovi, aby ho usmrtili, a svázali ho, odvedli a předali ho Ponciu Pilátovi, místodržiteli. Když Juda, který ho vydával, viděl, že byl odsouzen, litoval toho a vrátil těch třicet stříbrných mincí velekněžím a starším a řekl: Zhřešil jsem, vydal jsem nevinnou krev. Ale oni řekli: Co je nám do toho? Ty uvidíš. A hodiv stříbrné peníze do chrámu, odešel, a když odešel, oběsil se. Velekněží však vzali stříbrné peníze a řekli: Není dovoleno vhodit je do pokladnice, protože je to cena krve. A po poradě koupili z nich pole hrnčíře k pohřbívání cizinců; proto bylo nazváno to pole polem krve až dodnes. Tehdy bylo naplněno to, co bylo řečeno skrze proroka Jeremiáše, který řekl: a vzali třicet stříbrných, cenu toho, kdo byl ohodnocen, kterého ohodnotili synové Izraele, a dali je za pole hrnčíře, jak mi přikázal Pán. A Ježíš stál před vůdcem; a vůdce se ho zeptal říkaje: Ty jsi král Židů? A Ježíš mu řekl: Ty to říkáš. A když byl obviňován velkněžími a staršími, nic neodpověděl. Potom mu Pilát říká: Neslyšíš, jak mnoho proti tobě svědčí? A neodpověděl mu ani jediné slovo, takže se vůdce velmi divil. O svátcích ale byl vůdce zvyklý propustit davu jednoho vězně, kterého chtěli. Měli ale tehdy významného vězně zvaného Barabáš. Když byli tedy shromážděni, řekl jim Pilát: Koho chcete, abych vám propustil? Barabáše nebo Ježíše, toho zvaného Mesiáš? Věděl totiž, že ho vydali ze závisti. Když seděl na soudní stolici, poslala k němu jeho žena se slovy: Neměj nic společného s tím spravedlivým,

neboť jsem dnes ve snu kvůli němu mnoho vytrpěla. Velekněží a starší však přesvědčili davy, aby žádali propuštění Barabáše, ale Ježíše aby zahubili. Odpovídající ale vůdce jim řekl: Kterého chcete z těch dvou, abych vám propustil? Oni ale řekli: Barabáše. Pilát jim říká: Co tedy udělám s Ježíšem, který je zván Kristus? Všichni mu říkají: Ať je ukřižován! Vůdce však řekl: Co vlastně zlého udělal? Oni ale ještě více křičeli a říkali: ať je ukřižován. Když ale Pilát viděl, že nic neprospívá, ale spíše se děje povyk, vzal vodu a umyl si ruce před davem se slovy: Nevinný jsem na krvi tohoto spravedlivého, vy se postaráte. A odpovídajíc všechen lid řekl: Jeho krev na nás a na naše děti. Potom jim propustil Barabáše, ale Ježíše zbičoval a vydal, aby byl ukřižován. Potom vojáci vůdce, vzavši Ježíše do pretoria, shromáždili k němu celou kohortu, a svlékši ho, oblékli mu šarlatový plášť, a upletši korunu z trní, položili ji na jeho hlavu a rákos do jeho pravice, a poklekši před ním, posmívali se mu říkajíce: Buď zdráv, králi Židů! A naplivši na něj, vzali rákos a bili ho do hlavy. A když se mu vysmáli, svlékli z něj plášť a oblékli ho do jeho šatů, a odvedli ho, aby ho ukřižovali. Když vycházeli, našli kyrénského muže jménem Šimon a donutili ho, aby nesl jeho kříž. A když přišli na místo zvané Golgota, což je místo zvané lebka, dali mu pít ocet smíchaný se žlučí, a když okusil, nechtěl pít. A když ho ukřižovali, rozdělili si jeho šaty losováním, a seděli a hlídali ho tam. A umístili nad jeho hlavu nápis s jeho obviněním: Toto je Ježíš, král Židů. Potom jsou s ním ukřižováni dva lupiči, jeden po pravici a jeden po levici. Ti, kteří procházeli kolem, se mu rouháli, potřásali hlavami a říkali: Ten, který boří chrám a ve třech dnech ho staví, zachraň sám sebe;

jestli jsi syn Boží, sestup z kříže. Podobně i velekněží posmívající se se zákoníky a staršími a farizeji říkali: jiné zachránil, sám sebe není schopen zachránit; jestli je král Izraele, ať nyní sestoupí z kříže a uvěříme v něho; důvěřoval v Boha, ať ho nyní vysvobodí, jestli ho chce; řekl totiž, že je syn Boží. To stejné také lupiči ukřižovaní s ním mu vyčítali. Od šesté hodiny se však stala tma na celé zemi až do deváté hodiny. Kolem deváté hodiny vykřikl Ježíš velkým hlasem a řekl: Eli, Eli, lema sabachthani? To je, Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil? Někteří z těch, kteří tam stáli, to uslyšeli a říkali, že tento volá Eliáše. A ihned jeden z nich přiběhl, vzal houbu, naplnil ji octem, nastrčil na rákos a dával mu pít. Ti ostatní ale říkali: Nech, uvidíme, jestli přijde Eliáš, aby ho zachránil. Ježíš však, opět vykřiknuv mocným hlasem, vypustil ducha. A hle, opona chrámu byla roztržena na dva od shora až dolů, a země byla otřesena a skály byly roztrženy, a hroby byly otevřeny a mnoho těl zesnulých svatých bylo vzkříšeno, a vyšedši z hrobů, po jeho vzkříšení vešli do svatého města a zjevili se mnohým. Setník a ti, kteří s ním hlídali Ježíše, když viděli zemětřesení a to, co se stalo, velmi se báli a říkali: Opravdu tento byl Boží syn. Byly tam také mnohé ženy, pozorující z dálky, které následovaly Ježíše z Galileje a sloužily jemu; mezi nimiž byla Marie Magdaléna, a Marie matka Jakuba a Josefa, a matka synů Zebedeových. Když nastal večer, přišel bohatý člověk z Arimatie, jménem Josef, který i sám byl učedníkem Ježíše; tento přistoupil k Pilátovi a požádal o tělo Ježíše. Tehdy Pilát přikázal, aby bylo tělo vráceno. A vzav tělo, Josef je zabalil do čistého plátna a položil je do své nové hrobky, kterou vytesal ve skále, a přivaliv velký kámen ke dveřím

hrobky, odešel. Byla tam Marie Magdaléna a druhá Marie, sedící naproti hrobu. A následující den, který je po přípravě, se shromáždili velekněží a farizeové u Piláta říkajíce: pane, vzpomněli jsme si, že ten podvodník řekl, ještě žijící, po třech dnech vstanu. Přikaž tedy zajistit ten hrob až do třetího dne, aby snad nepřišli jeho učedníci v noci, neukradli ho a neřekli lidu: Byl vzkříšen z mrtvých, a bude ten poslední blud horší než ten první. Pilát jim řekl: Máte stráž, jděte a zajistěte to, jak umíte. Oni pak odešli a zabezpečili hrob, zapečetili kámen spolu se strážemi.

28

Pozdě v sobotu, když svítalo k prvnímu dni v týdnu, přišla Marie Magdalská a druhá Marie spatřit hrob. A hle, stalo se velké zemětřesení, neboť anděl Páně sestoupil z nebe, přistoupil, odvalil kámen ode dveří a seděl na něm. Byl ale jeho vzhled jako blesk a jeho oděv bílý jako sníh. Ale ze strachu z něho se strážní třásli a stali se jako mrtví. Posel ale odpověděl ženám: Nebojte se vy; vím totiž, že hledáte Ježíše, toho ukřižovaného; není zde; byl totiž vzkříšen, jak řekl. Pojďte se podívat na to místo, kde ležel Pán. A rychle jděte a řekněte jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých, a hle, jde před vámi do Galileje, tam ho uvidíte, hle, řekl jsem vám. A vyjdouce rychle od hrobu se strachem a velkou radostí běžely oznámit to jeho učedníkům. Když ale šly oznámit to jeho učedníkům, hle, Ježíš je potkal a řekl: Radujte se. Ty ale přistoupily, uchopily jeho nohy a klaněly se mu. Potom jim říká

Ježíš: Nebojte se, jděte, oznamte mým bratrům, aby šli do Galileje, a tam mě uvidí. Když ale oni šli, hle, někteří ze stráže přišli do města a oznámili velekněžím všechno, co se stalo. A shromáždivši se se staršími a poradivši se, dali vojákům dostatek stříbrných peněz a řekli: Řekněte, že jeho učedníci přišli v noci a ukradli ho, když jsme spali. A pokud bude toto slyšeno u vládce, my ho přesvědčíme a vás zbavíme starostí. Oni ale, vzavši ty stříbrné peníze, udělali, jak byli naučeni. A toto slovo bylo rozšířeno mezi Židy až do dnešního dne. Těch jedenáct učedníků ale šlo do Galileje, na tu horu, kde jim Ježíš určil. A když ho viděli, klaněli se mu, ale někteří pochybovali. A Ježíš přistoupil k nim a mluvil řka: Byla mi dána všechna autorita v nebi a na zemi. Jdouce učiňte učedníky ze všech národů, křtíce je ve jméno Otce a Syna a Svatého Ducha, učíce je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal; a hle já jsem s vámi všechny dny až do dokončení věku. Amen.

Evangelium podle Marka

1

Počátek dobré zprávy Ježíše Krista, Syna Božího. Jak bylo napsáno v prorocích: Hle, já posílám svého posla před tvou tváří, který připraví tvou cestu před tebou; hlas volajícího v pustině: Připravte cestu Páně, rovné dělejte jeho stezky. Stal se Jan, křtící v pustině a hlásající křest pokání k odpuštění hříchů. A vycházela k němu celá judejská země a všichni obyvatelé Jeruzaléma, a byli křtěni v řece Jordánu jím, vyznávajíce své hříchy. Jan byl oblečen velbloučími chlupy a měl kožený pás kolem beder a jedl kobylky a divoký med. A on kázal a říkal: Přichází ten, kdo je silnější než já, po mně, a nejsem hoden sklonit se a rozvázat řemínek jeho sandálů. Já jsem vás skutečně pokřtil vodou, ale on vás pokřtí Duchem Svatým. A stalo se v těch dnech, že přišel Ježíš z Nazaretu Galilejského a byl pokřtěn Janem v Jordánu. A hned když vystupoval z vody, viděl

roztrhávající se nebesa a Ducha jako holubici sestupující na něho; a hlas se ozval z nebes: Ty jsi můj milovaný syn, v tobě mám zalíbení. A hned ho Duch vyhání na poušť a byl tam na poušti čtyřicet dní zkoušen satanem a byl s divokými zvířaty a poslové mu sloužili. Po tom, co byl předán Jan, přišel Ježíš do Galileje, hlásaje dobrou zprávu království Božího a říkaje, že se naplnil čas a přiblížilo se království Boží; čiňte pokání a věřte v dobrou zprávu. Procházeje se u moře Galilejského viděl Šimona a Ondřeje, bratra Šimonova, jak házejí síť do moře; byli totiž rybáři; a Ježíš jim řekl: pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí. A ihned opustili své sítě a následovali ho. A když pokročil odtamtud trochu, viděl Jakuba, syna Zebedeova, a Jana, jeho bratra, jak v lodi spravovali sítě, a hned je zavolal. A zanechavše jejich otce Zebedea v lodi s najatými služebníky, odešli za ním. A vešli do Kafarnaum, a ihned v sobotu vstoupil do shromáždění a učil. A byli ohromeni nad jeho učením, neboť je učil jako ten, kdo má autoritu, a ne jako zákoníci. A byl v jejich shromáždění člověk v nečistém duchu, a vykřikl řka: ea, co my a ty, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi nás zničit? Vím, kdo jsi, svatý Boží. A Ježíš mu pohrozil a řekl: Buď zticha a vyjdi z něho. A nečistý duch jím zmítal, vykřikl velkým hlasem a vyšel z něho. A všichni byli užaslí, takže mezi sebou diskutovali a říkali: Co to je? Co je to za nové učení, že s autoritou i těm nečistým duchům přikazuje, a poslouchají ho? A pověst o něm se okamžitě rozšířila po celém okolí Galileje. A hned po odchodu ze shromáždění přišli do domu Šimona a Ondřeje s Jakubem a Janem. Šimonova tchyně ležela a trpěla horečkou. A hned mu říkají o ní. A když přistoupil, pozvedl ji a uchopil její ruku, a horečka ji ihned

opustila, a ona jim sloužila. Když nastal večer a slunce zapadlo, přinášeli k němu všechny nemocné a posedlé démony. A celé město bylo shromážděno ke dveřím, a uzdravil mnoho těch, kteří trpěli různými nemocemi, a mnoho démonů vyhnal, a nedovolil démonům mluvit, protože věděli, že on je Kristus. A časně ráno, ještě za tmy, vstal, vyšel a odešel na pusté místo, a tam se modlil. A pronásledovali ho Šimon a ti s ním, a když ho našli, říkají mu, že tě všichni hledají. A říká jim: Pojďme do sousedních měst, abych i tam kázal, neboť k tomu jsem vyšel. A hlásal v jejich shromážděních po celé Galileji a vyháněl démony. A přichází k němu malomocný, naléhá na něj a kleká před ním a říká mu, že pokud chceš, můžeš mě očistit. Ježíš však, maje soucit, natáhl ruku, dotkl se ho a řekl mu: Chci, buď očištěn. A když to řekl, okamžitě od něj odešlo malomocenství a byl očištěn. A přísně ho varoval, ihned ho vyhnal a říká mu: Hleď, nikomu nic neříkej, ale jdi, ukaž se knězi a obětuj ohledně svého očištění to, co přikázal Mojžíš, jako svědectví jim. Ten ale vyšel a začal mnoho hlásati a rozšiřovat to slovo, takže již nebyl schopen otevřeně vejít do města, ale byl venku na pustých místech, a přicházeli k němu odevšad.

2

A vstoupil znovu do Kafarnaum po několika dnech a rozneslo se, že je doma. A ihned se shromáždilo mnoho lidí, takže už nebylo místo ani u dveří, a mluvil k nim slovo. A přicházejí k němu a nesou ochrnutého, nošeného čtyřmi, a nemohouce se k němu

přiblížit kvůli davu, odkryli střechu tam, kde byl, a prokopavše spouštějí lůžko, na kterém ochrnutý ležel. Když ale Ježíš viděl jejich víru, říká ochrnutému: Dítě, jsou ti odpuštěny tvé hříchy. Byli tam ale někteří ze zákoníků, kteří seděli a uvažovali ve svých srdcích: Proč tento tak mluví rouhání? Kdo může odpustit hříchy, ne-li jediný Bůh? A Ježíš ihned poznal ve svém duchu, že tak uvažují v sobě, a řekl jim: Co tyto věci uvažujete ve vašich srdcích? Co je snazší, říci paralytikovi: Jsou ti odpuštěny tvé hříchy, nebo říci: Vstaň, vezmi své lůžko a choď? Aby jste ale věděli, že Syn člověka má autoritu odpouštět na zemi hříchy, říká ochrnutému: Tobě říkám, vstaň a vezmi svou rohož a jdi do svého domu. A on vstal okamžitě, vzal tu rohož a vyšel před všemi, takže všichni žasli a oslavovali Boha říkajíce: Nikdy jsme nic takového neviděli. A vyšel znovu k moři a všechen zástup přicházel k němu a učil je. A když procházel, viděl Leviho, syna Alfeova, sedícího u celnice, a říká mu: následuj mě. A vstal a následoval ho. A stalo se, když ležel v jeho domě, že mnozí výběrčí daní a hříšníci leželi spolu s Ježíšem a jeho učedníky, neboť jich bylo mnoho a následovali ho. A zákoníci a farizeové, když viděli, že jí s celníky a hříšníky, říkali jeho učedníkům: Co to, že jí a pije s celníky a hříšníky? A když to Ježíš uslyšel, řekl jim: Silní nepotřebují lékaře, ale ti, kteří jsou nemocní. Nepřišel jsem povolat spravedlivé, ale hříšníky k pokání. A učedníci Janovi a farizeů se postili. A přicházejí a říkají mu: Proč se učedníci Jana a učedníci farizeů postí, ale tvoji učedníci se nepostí? A Ježíš jim řekl: Nemohou se synové svatební komnaty postit, když je s nimi ženich? Jak dlouho mají ženicha s sebou, nemohou se postit. Přijdou ale dny, kdy bude od nich vzat

ženich, a pak se budou postit v oněch dnech. Nikdo nepřišívá záplatu z nesmrštěné látky na starý oděv, jinak nová záplata odtrhne kus starého a vznikne horší trhlina. A nikdo nedává nové víno do starých měchů, jinak nové víno roztrhne měchy, víno se vyleje a měchy zahynou, ale nové víno musí být dáváno do nových měchů. A stalo se, že procházel v sobotu obilnými poli, a jeho učedníci začali si razit cestu trhajíce klasy. A Farizeové mu říkali: Hle, co dělají v sobotu, co není dovoleno. A on jim říkal: Nikdy jste nečetli, co udělal David, když měl potřebu a byl hladový on a ti, kteří byli s ním? Jak vešel do domu Božího za velekněze Abiátara a jedl chleby předložení, které není dovoleno jíst nikomu kromě kněží, a dal i těm, kteří byli s ním? A říkal jim: sobota kvůli člověku vznikla, ne člověk kvůli sobotě; takže Syn člověka je pánem i soboty.

3

A vstoupil znovu do shromáždění, a byl tam člověk mající uschlou ruku. A sledovali ho, zda ho v sobotu uzdraví, aby ho obvinili. A říká tomu člověku, který má uschlou ruku: Vstaň do středu. A říká jim: Je dovoleno v sobotu dělat dobro, nebo dělat zlo? Duši zachránit, nebo zabít? Ale oni mlčeli. A rozhlédnuv se na ně s hněvem, hluboce zarmoucen nad zatvrzelostí jejich srdce, říká tomu člověku: Natáhni svou ruku. A natáhl ji, a jeho ruka byla obnovena zdravá jako ta druhá. A Farizejové vyšli a ihned se s Herodiány radili proti němu, aby jej zničili. A Ježíš odešel se svými učedníky k moři; a velký zástup z Galileje ho

následoval, a z Judeje a z Jeruzaléma a z Idumeje a zpoza Jordánu a ti z okolí Týru a Sidonu, velký zástup, když slyšeli, kolik toho dělal, přišli k němu. A řekl svým učedníkům, aby loďka byla připravena pro něj kvůli davu, aby ho netlačili; mnoho jich totiž uzdravil, takže na něj padali, aby se ho dotkli ti, kteří měli rány; a ti nečistí duchové, když ho viděli, padali před něj a křičeli říkajíce, že ty jsi syn Boží. A mnohokrát je napomínal, aby ho nezjevovali. A vystupuje na horu a svolává ty, které chtěl on sám, a oni přišli k němu. A udělal dvanáct, aby byli s ním a aby je posílal hlásat a aby měli autoritu léčit nemoci a vyhánět démony, a dal Šimonovi jméno Petr, a Jakuba syna Zebedea a Jana bratra Jakuba, a dal jim jména Boanerges, což je synové hromu, a Ondřeje a Filipa a Bartoloměje a Matouše a Tomáše a Jakuba syna Alfea a Tadeáše a Šimona Kananejského a Judu Iškariotského, který ho také předal. A oni přicházejí do domu a opět se shromažďuje dav, takže nejsou schopni ani chléb jíst. A když to uslyšeli ti od něho, vyšli, aby se ho zmocnili, neboť říkali, že zešílel. A zákoníci, kteří sestoupili z Jeruzaléma, říkali, že má Belzebula a že v moci vládce démonů vyhání démony. A když je povolal, mluvil k nim v podobenstvích: Jak může satan vyhánět satana? A jestliže je království rozděleno proti sobě, nemůže to království obstát; a jestliže je dům rozdělen proti sobě, nemůže ten dům obstát. A pokud satan povstal proti sobě a je rozdělen, nemůže obstát, ale má konec. Nikdo není schopen vyloupit nádoby silného muže, když vstoupí do jeho domu, pokud nejprve nesváže toho silného, a teprve potom vyloupí jeho dům. Amen, říkám vám, že synům lidí bude odpuštěno všechno, hříchy a rouhání, kolika by se rouhal; kdo by se ale

rouhal proti Duchu Svatému, nemá odpuštění na věky, ale je vinen věčného soudu; protože říkali, že má nečistého ducha. Přichází tedy jeho matka a jeho bratři, a stojíce venku, poslali k němu, aby ho zavolali. A seděl kolem něj dav a řekli mu: Hle, tvá matka a tvoji bratři venku tě hledají. A odpověděl jim: Kdo je má matka nebo moji bratři? A rozhlédnuv se v kruhu na ty, kteří seděli kolem něho, říká: Hle, má matka a moji bratři; neboť kdo by činil vůli Boží, tento je můj bratr a má sestra a matka.

4

A opět začal učit u moře, a shromáždil se k němu velký zástup, takže on, vstoupiv na loď, seděl na moři, a celý zástup byl u moře na zemi. A učil je v podobenstvích mnoho a říkal jim ve svém učení: Poslouchejte. Hle, vyšel rozsévač rozsévat. A stalo se při setí, že jedno padlo na cestu, a přišli ptáci a sežrali to; a jiné padlo na skalnaté místo, kde nemělo mnoho půdy, a hned vyrostlo, protože nemělo hloubku půdy, ale když slunce vzešlo, bylo spáleno, a protože nemělo kořen, uschlo; a jiné padlo do trní, a trní vyrostlo a udusilo to, a nedalo ovoce; a jiné padlo do dobré půdy a dávalo ovoce, které rostlo a rostlo, a neslo třicet a šedesát a sto. A říkal jim: Kdo má uši k slyšení, nechť slyší. Když ale byl sám, zeptali se ho ti, kteří byli kolem něho spolu s dvanácti, na podobenství. A říkal jim: vám bylo dáno poznat tajemství království Božího; těm ale, kteří jsou venku, v podobenstvích se všechno děje, aby vidouce viděli a neuviděli, a slyšíce slyšeli a neporozuměli, aby se snad neobrátili a nebyly

jim odpuštěny hříchy. A říká jim: Neznáte toto podobenství, a jak poznáte všechna podobenství? Ten, kdo seje, seje slovo. Tito ale jsou ti podél cesty, kde je zaseto slovo, a kdykoli uslyší, ihned přichází satan a bere pryč slovo zaseto v jejich srdcích. A tito podobně jsou ti, kteří jsou zaseti na skalnatá místa, kteří když uslyší to slovo, hned s radostí je přijímají, a nemají kořen v sobě, ale jsou dočasní; potom když nastane soužení nebo pronásledování kvůli tomu slovu, hned upadají. A tito jsou ti, kteří jsou zasíváni do trní, ti, kteří slyší slovo, a starosti tohoto věku a klam bohatství a touhy po zbývajících věcech vcházející dusí slovo, a stává se neplodným. A tito jsou ti zaseti na dobrou zemi, kteří slyší slovo a přijímají je, a nesou ovoce třicetinásobné a šedesátinásobné a stonásobné. A říkal jim: Snad nepřichází lampa, aby byla položena pod nádobu nebo pod postel? Ne aby byl položen na svícen? Neboť není nic skrytého, co by nebylo zjeveno, ani se nestalo nic utajeného, ale aby to přišlo najevo. Pokud někdo má uši k slyšení, nechť slyší. A říkal jim: Dávejte pozor, co slyšíte. Jakou mírou měříte, takovou bude naměřeno vám, a bude vám přidáno vám, kteří slyšíte. Neboť tomu, kdo má, bude dáno, a tomu, kdo nemá, bude vzato i to, co má. A říkal: Tak je království Boží, jako když člověk hodí semeno na zem a spí a vstává v noci a ve dne, a semeno klíčí a roste, jak on sám neví. Země sama od sebe nese ovoce, nejprve trávu, potom klas, potom plné obilí v klasu. Když ale ovoce dozraje, ihned posílá srp, protože nastal čas sklizně. A říkal: Jak bychom přirovnali království Boží? Nebo k jakému podobenství ji přirovnáme? Jako zrno hořčice, které když je zaseto na zemi, je menší než všechna semena na zemi; a když je zaseto, vyroste a

stane se větší než všechna zelenina, a vytvoří velké větve, takže ptáci nebeští mohou hnízdit v jeho stínu. A takovými mnohými podobenstvími jim mluvil slovo, jak byli schopni slyšet, ale bez podobenství jim slovo nemluvil; ale nasamo svým učedníkům vysvětloval všechno. A říká jim v ten den, když nastal večer: Pojďme na druhou stranu. A zanechavše dav, berou ho s sebou, jak byl v lodi, a jiné lodě byly s ním. A stává se velká bouře větru, vlny však bily do lodi, takže se již potápěla. A byl on sám na zádi, spal na polštáři, a probudili ho a řekli mu: Učiteli, nestará se tě, že hyneme? A když byl probuzen, okřikl vítr a řekl moři: Buď zticha, buď umlčen. A vítr ustal a nastalo velké ticho. A řekl jim: Proč jste tak zbabělí? Jak to, že nemáte víru? A báli se velkým strachem a říkali jeden k druhému: Kdo je tedy tento, že i vítr a moře ho poslouchají?

5

A přišli na druhý břeh moře do země Gergesenů. A když vyšel z lodi, hned ho potkal z hrobek člověk v nečistém duchu, který měl obydlí v hrobkách, a ani řetězy ho nikdo nemohl svázat, protože byl často okovy a řetězy svázán, a řetězy byly jím roztrhány a okovy rozbity, a nikdo ho nemohl zkrotit; a po celou noc a den byl v hrobkách a v horách, křičel a sekal se kameny. Když uviděl Ježíše z daleka, běžel a poklonil se mu, a vykřikl velkým hlasem a říká: co je mně a tobě, Ježíši, synu Boha nejvyššího? Zapřísahám tě Bohem, netrápej mě. Říkal mu totiž: Vyjdi, duchu nečistý, z toho člověka. A ptal se ho: Jak se

jmenuješ? A odpověděl: Legie je mé jméno, protože nás je mnoho. A naléhal na něj mnohokrát, aby je neposlal ven ze země. Bylo tam ale velké stádo prasat, které se páslo u hory; a všichni démoni ho prosili a říkali: pošli nás do těch prasat, abychom do nich vešli. A Ježíš jim ihned povolil. A ti nečistí duchové vyšli a vešli do prasat, a stádo se řítilo z útesu do moře, bylo jich asi dva tisíce, a topili se v moři. A ti, kteří pásli vepře, utekli a oznámili to ve městě a na polích, a lidé vyšli, aby viděli, co se stalo. A přicházejí k Ježíšovi a pozorují toho posedlého démony sedícího, oblečeného a majícího zdravý rozum, toho, který měl tu legii, a báli se. A ti, kteří to viděli, jim vyprávěli, jak se to stalo tomu posedlému démonem a o těch prasatech. A oni ho začali vyzývat, aby odešel z jejich hranic. A když nastupoval na loď, naléhal na něj ten démonem posedlý, aby s ním byl. A nenechal ho, ale říká mu: Jdi do svého domu k tvým blízkým a oznam jim, jak mnoho ti Pán učinil a jak se nad tebou smiloval. A odešel a začal hlásat v Dekapoli, jak mnoho pro něj udělal Ježíš, a všichni se divili. A když Ježíš znovu překročil v lodi na druhou stranu, shromáždil se k němu velký zástup a byl u moře. A přichází jeden z představených synagogy, jménem Jairos, a když ho spatřil, padá k jeho nohám a naléhal na něj velmi, říkaje, že jeho dcerka je na tom nejhůře, aby přišel a vložil na ni ruce, aby byla zachráněna a žila. A odešel s ním a následoval ho velký dav a tlačili se na něj. A nějaká žena, která byla dvanáct let v krvácení, a mnoho vytrpěla od mnoha lékařů a utratila všechno, co měla, a nic jí nepomohlo, ale spíše se dostala do horšího stavu, uslyšela o Ježíši, přišla v davu zezadu a dotkla se jeho roucha. Říkala si totiž v sobě, že jestliže se dotknu i jen jeho

rouch, budu zachráněna. A ihned vyschla studnice její krve a poznala na těle, že je uzdravena z trápení. A ihned Ježíš, poznavší v sobě tu z něho vyšlou sílu, otočiv se v davu, říkal: Kdo se dotkl mých oděvů? A jeho učedníci mu říkali: Vidíš dav, který tě tlačí, a ptáš se, kdo se mě dotkl? A rozhlížel se, aby viděl tu, která to udělala. Ta ale žena, bojící se a třesoucí se, vědouc, co se jí stalo, přišla a padla před ním a řekla mu celou pravdu. Řekl jí však: Dcero, tvá víra tě zachránila, jdi v pokoji a buď zdravá, zbavená svého trápení. Zatímco ještě mluvil, přicházejí od představeného shromáždění a říkají, že tvá dcera zemřela. Proč ještě obtěžuješ učitele? Ježíš však, ihned uslyšev slovo, které bylo mluveno, říká představenému synagogy: Neboj se, pouze věř. A nedovolil nikomu, aby ho následoval, kromě Petra a Jakuba a Jana, bratra Jakubova. A přichází do domu představeného synagogy a vidí povyk a plačící a naříkající mnoho, a vstoupiv říká jim: Co děláte povyk a pláčete? To dítě nezemřelo, ale spí. A smáli se mu. A vyhnav všechny, bere s sebou otce dítěte a matku a ty, kteří byli s ním, a vchází tam, kde bylo dítě ležící, a uchopiv ruku dítěte, říká jí: Talitha, koumi; což je přeloženo: Děvče, tobě říkám, vstaň. A ihned vstala ta dívka a chodila kolem; bylo jí totiž dvanáct let. A byli ohromeni velikým úžasem. A přikázal jim důrazně, aby se o tom nikdo nedozvěděl, a řekl, aby jí bylo dáno najíst se.

6

A vyšel odtamtud a přišel do své vlasti, a následovali ho jeho

učedníci. A když nastala sobota, začal učit v shromáždění, a mnozí, kteří slyšeli, byli ohromeni a říkali: Odkud má tento tyto věci? A jaká je ta moudrost daná jemu, a takové síly se dějí skrze jeho ruce? Není toto ten řemeslník, syn Marie a bratr Jakuba a Josefa a Judy a Šimona? A nejsou jeho sestry tady u nás? A pohoršovali se nad ním. Ježíš jim ale říkal, že prorok není bez cti, kromě své vlasti a mezi svými příbuznými a ve svém domě. A nebyl tam schopen vykonat žádný mocný čin, kromě toho, že několika málo nemocným vložil ruce a uzdravil je. A divil se jejich nevěře. A chodil po vesnicích v okolí a učil. A zavolal k sobě těch dvanáct, a začal je posílat dva a dva, a dával jim autoritu nad nečistými duchy, a přikázal jim, aby nic nebrali na cestu kromě hole pouze, ani mošnu, ani chléb, ani do pasu měďáky, ale aby měli uvázané sandály, a neměli oblečené dvě tuniky. A říkal jim: Kde vstoupíte do domu, tam zůstaňte, dokud neodejdete odtamtud; a ti, kteří vás nepřijmou ani vás neuslyší, když odcházíte odtamtud, setřeste prach zpod vašich nohou na svědectví jim; amen vám říkám, snesitelnější to bude pro Sodomu nebo Gomoru v den soudu než pro to město. A vyšli a kázali, aby činili pokání, a vymítali mnoho démonů, a mazali olejem mnoho nemocných a uzdravovali je. A král Herodes uslyšel, neboť jeho jméno se stalo zjevným, a říkal, že Jan Křtitel byl vzkříšen z mrtvých, a proto v něm působí ty síly. Jiní říkali, že je to Eliáš, jiní ale říkali, že je to prorok jako jeden z proroků. Když to ale Herodes uslyšel, řekl: Ten, kterého jsem já sťal, Jana, to je on, byl vzkříšen z mrtvých. Sám totiž Herodes poslal a zmocnil se Jana a svázal ho ve vězení kvůli Herodiadě, ženě Filipa, jeho bratra, protože si ji vzal za ženu. Jan totiž říkal

Herodovi, že ti není dovoleno mít ženu svého bratra. Herodias ale chovala zášť proti němu a chtěla ho zabít, ale nemohla; neboť Herodes se bál Jana, věděl, že je to muž spravedlivý a svatý, a chránil ho, a když ho slyšel, mnoho dělal a rád ho poslouchal. A když nastal příhodný den, když Herodes na své narozeniny pořádal večeři pro své velmože a velitele tisíců a přední muže Galileje, a když vešla dcera Herodiády a tancovala a zalíbila se Herodovi a těm, kteří s ním leželi u stolu, řekl král dívce: Žádej ode mě, co chceš, a dám ti to. A přísahal jí, že cokoli mě požádáš, dám ti, až do poloviny mého království. A ona, když vyšla, řekla své matce: Co mám žádat? A ona řekla: Hlavu Jana Křtitele. A když vstoupila ihned s chvatem ke králi, žádala a říkala: Chci, abys mi dal ihned na míse hlavu Jana Křtitele. A král se velmi zarmoutil, ale kvůli přísahám a hostům nechtěl ji odmítnout. A ihned poslal král kata a přikázal přinést jeho hlavu. Ten ale odešel, sťal ho ve vězení a přinesl jeho hlavu na míse a dal ji té dívce, a ta dívka ji dala své matce. A jeho učedníci, když to uslyšeli, přišli a vzali jeho mrtvolu a položili ji do hrobky. A apoštolové se shromáždili k Ježíšovi a oznámili mu všechno, co udělali a co učili. A řekl jim: Pojďte vy sami stranou na pusté místo a odpočiňte si trochu, neboť těch, kteří přicházeli a odcházeli, bylo mnoho, a neměli čas ani k jídlu. A oni odešli na pusté místo v lodi sami. A viděli je odcházet, a poznalo je mnoho lidí, a pěšky ze všech měst se tam sběhli a předešli je a sešli se k němu. A když Ježíš vyšel, viděl velký zástup a byl pohnut soucitem nad nimi, protože byli jako ovce, které nemají pastýře, a začal je mnoho učit. A už když uplynulo mnoho hodin, přistoupili k němu jeho učedníci a říkají, že místo je pusté a už je

pozdní hodina; propusť je, aby odešli do okolních polí a vesnic a koupili si chleby, protože nemají co jíst. On ale odpověděl a řekl jim: Dejte jim vy najíst. A říkají mu: Máme odejít, koupit chleby za dvě stě denárů a dát jim najíst? A on jim říká: kolik chlebů máte? Jděte a viďte. A když se dozvěděli, říkají: Pět a dvě ryby. A on jim přikázal, aby všichni ulehli po skupinách na zelené trávě. A oni se posadili ve skupinách po sto a po padesáti. A vzav těch pět chlebů a ty dvě ryby, pohlédnuv k nebi, požehnal a lámal chleby a dával učedníkům, aby je předložili lidem, a ty dvě ryby rozdělil všem. A všichni jedli a nasytili se, a sebrali dvanáct košů plných úlomků a ryb. A těch, kteří jedli chleby, bylo pět tisíc mužů. A ihned donutil své učedníky nastoupit na loď a jet napřed na druhou stranu k Betsaidě, dokud on propustí zástup, a rozloučiv se s nimi odešel na horu modlit se. A když nastal večer, byla loď uprostřed moře a on sám zůstal na zemi. A viděv je trápené při veslování, neboť vítr byl jim protivný, a kolem čtvrté noční stráže přichází k nim kráčeje po moři, a chtěl je minout. Oni ale, když ho viděli kráčet po moři, mysleli, že je to přízrak, a vykřikli; všichni ho totiž viděli a byli zmateni. A ihned s nimi mluvil a říká jim: Vzchopte se, já jsem to, nebojte se. A vstoupil do lodi k nim a vítr ustal, a oni byli v sobě nesmírně ohromeni a divili se. Nepochopili totiž ohledně chlebů, ale jejich srdce bylo zatvrzené. A když překročili moře, přišli do země Genezaret a zakotvili. A když vyšli z lodi, ihned ho poznali, obběhli celý ten okolní kraj a začali na rohožích nosit ty, kteří se měli špatně, kam slyšeli, že je. A kamkoli vcházel do vesnic nebo měst nebo na pole, na tržištích kladli nemocné a prosili ho, aby se mohli dotknout alespoň třásně jeho roucha. A kolik jich se ho

dotklo, byli zachráněni.

7

A shromáždili se k němu farizeové a někteří z učitelů zákona, kteří přišli z Jeruzaléma, a viděli některé z jeho učedníků jíst chleby obyčejnými rukama, to jest neumytými, a našli na tom chybu. Neboť farizeové a všichni Židé, pokud si neumyjí ruce pěstí, nejedí, držíce se tradice starších, a z tržiště, pokud se neponoří, nejedí, a je mnoho jiných věcí, které přijali dodržovat, ponoření pohárů a džbánů a měděných nádob a lehátek. Potom se ho ptají farizeové a učitelé zákona: Proč tvoji učedníci nechodí podle tradice starších, ale neumytýma rukama jedí chléb? A on odpověděl a řekl jim, že dobře prorokoval Izaiáš o vás pokrytcích, jak je napsáno: Tito lidé rty mě ctí, ale jejich srdce je daleko ode mě; marně ale mě uctívají, učíce učení přikázání lidí. Opustivši totiž přikázání Boží, držíte se tradice lidské: omývání džbánů a pohárů, a mnohé jiné podobné věci děláte. A on jim říkal: Dobře rušíte příkaz Boží, abyste zachovávali svou tradici. Mojžíš neboť řekl: cti svého otce a svou matku; a ten, kdo mluví zle o otci nebo matce, ať zemře smrtí; vy ale říkáte: jestliže řekne člověk otci nebo matce, korban, což je dar, z čehož bys ode mě mohl mít prospěch, a už mu nedovolujete nic udělat pro jeho otce nebo jeho matku, rušíce slovo Boží vaší tradicí, kterou jste předali; a mnoho podobných takových věcí děláte. A zavolav celý dav, říkal jim: Slyšte mě všichni a rozumějte. Nic, co zvenčí vchází do člověka, jej nemůže

poskvrnit, ale to, co z něj vychází, to poskvrňuje člověka. A když vstoupil do domu od davu, ptali se ho jeho učedníci na podobenství. A říká jim: Tak i vy jste bez porozumění? Ještě nechápete, že všechno to zvenčí vcházející do člověka ho nemůže poskvrnit? že nevchází do jeho srdce, ale do břicha, a vychází do záchodu, čistíc veškeré jídlo. Říkal ale, že to, co vychází z člověka, poskvrňuje toho člověka. Neboť zevnitř ze srdce lidí vycházejí zlé myšlenky, cizoložství, smilstva, vraždy, krádeže, chamtivosti, špatnosti, lest, bezuzdnost, zlé oko, rouhání, pýcha, pošetilost; všechny tyto zlé věci vycházejí zevnitř a poskvrňují člověka. A odtamtud vstal a odešel do hranic Týru a Sidónu. A když vstoupil do domu, nechtěl, aby to nikdo věděl, ale nemohl zůstat skryt. Neboť žena uslyšela o něm, jejíž malá dcera měla nečistého ducha, přišla a padla k jeho nohám; ale žena byla Řekyně, Syroféničanka rodem; a prosila ho, aby démona vyhnal z její dcery. Ježíš jí však řekl: Nech nejprve nasytit děti, neboť není dobré vzít chléb dětí a hodit ho malým psům. Ona ale odpověděla a říká mu: Ano, Pane, a ta malá psíčka pod stolem jedí drobky těch dětí. A řekl jí: Kvůli tomuto slovu jdi, démon vyšel z tvé dcery. A když odešla do svého domu, našla dítě položené na lůžku a démona vyšlého. A opět vyšel z hranic Týru a Sidónu a přišel k moři Galilejskému skrze střed hranic Dekapolisu. A přinášejí k němu hluchého s vadou řeči a prosí ho, aby na něho vložil ruku. A vzav ho stranou od davu do soukromí, vložil své prsty do jeho uší, a plivnuv se dotkl jeho jazyka, a vzhlédnuv k nebi zasténal a říká mu: effatha, což je otevři se. A okamžitě se otevřely jeho uši a bylo uvolněno pouto jeho jazyka a mluvil správně. A přikázal

jim, aby nikomu neřekli, ale čím více jim to přikazoval, tím více to hlásali. A oni byli ohromeni nad míru a říkali: Dobře všechno udělal, hluché dělá slyšet a němé mluvit.

8

V těch dnech, když tam byl znovu velký zástup a neměli co jíst, zavolal Ježíš své učedníky a řekl jim: Mám soucit se zástupem, protože již tři dny zůstávají se mnou a nemají co jíst; a jestli je propustím hladové domů, omdlí na cestě; někteří z nich totiž přišli zdaleka. A odpověděli mu jeho učedníci: Odkud by je tu mohl někdo nasytit chlebem na pustině? A ptal se jich: Kolik máte chlebů? Ale oni řekli: Sedm. A on přikázal davu, aby se posadil na zemi, a vzav sedm chlebů, poděkoval, zlomil je a dával svým učedníkům, aby je předložili, a oni je předložili davu. A měli několik malých ryb, a požehnal jim a řekl, aby i je předložili. Jedli a byli nasyceni, a sebrali zbytky úlomků – sedm košů. Bylo jich ale asi čtyři tisíce a propustil je. A vstoupiv ihned na loď se svými učedníky, přišel do oblasti Dalmanuta. A vyšli farizeové a začali s ním diskutovat, hledajíce od něho znamení z nebe a zkoušeli ho. A vzdychaje ve svém duchu říká: Proč tato generace hledá znamení? Amen vám říkám, jestli bude dáno této generaci znamení. A zanechal je, nastoupil do lodi a znovu odešel. A zapomněli vzít chleby a kromě jednoho chleba neměli s sebou nic v lodi. A přikazoval jim se slovy: Vizte, mějte se na pozoru před kvasem farizeů a kvasem Herodovým. A uvažovali mezi sebou a říkali: Nemáme chleby. A když to poznal, Ježíš jim

říká: Proč uvažujete o tom, že nemáte chleby? Stále ještě nechápete ani nerozumíte? Stále máte zatvrzené srdce? Máte oči a nevidíte, a máte uši a neslyšíte? A vy si nepamatujete? Když jsem lámal těch pět chlebů pro těch pět tisíc, kolik košů plných úlomků jste sebrali? Říkají mu: Dvanáct. Když ale těch sedm do těch čtyř tisíc, kolik košů plných zlomků jste vzali? Ale oni řekli: Sedm. A on jim říkal: Ještě nerozumíte? A přichází do Betsaidy. A přinášejí mu slepého a prosí ho, aby se ho dotkl. A vzav ruku slepého, vyvedl jej ven z vesnice, a plivnuv do jeho očí, vloživ na něj ruce, ptal se jej, zda něco vidí. A když vzhlédl, řekl: Vidím lidi jako stromy, jak chodí. Potom opět položil ruce na jeho oči a způsobil, že pohlédl nahoru, a byl uzdraven, a viděl jasně všechny. A poslal ho do jeho domu se slovy: Ani do vesnice nevstupuj, ani nikomu ve vesnici neříkej. A Ježíš vyšel se svými učedníky do vesnic Kaisareie Filipovy, a na cestě se ptal svých učedníků a říkal jim: Za koho mě lidé pokládají? Oni ale odpověděli: Jana Křtitele, a jiní Eliáše, jiní pak jednoho z proroků. A on sám jim říká: Ale vy, za koho mě pokládáte? Petr mu ale odpověděl a řekl: Ty jsi Kristus. A napomenul je, aby nikomu o něm neříkali. A začal je učit, že je nutné, aby Syn člověka mnoho trpěl a byl odmítnut staršími a velekněžími a zákoníky a byl zabit a po třech dnech vstal, a mluvil to slovo s odvahou. A vzav ho stranou, Petr ho začal kárat. Ten ale, otočiv se a spatřiv své žáky, pokáral Petra se slovy: Jdi za mne, satane, neboť nemyslíš na věci Boží, ale na věci lidské. A když zavolal dav se svými učedníky, řekl jim: Kdokoli chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě. Neboť kdo by chtěl svou duši zachránit, ztratí ji, ale kdo by ztratil svou vlastní duši

kvůli mně a kvůli dobré zprávě, ten ji zachrání. Co totiž prospěje člověku, jestliže získá celý svět, a ztratí svou duši? Nebo co dá člověk výměnou za svou duši? Neboť kdo se bude stydět za mě a za má slova v tomto cizoložném a hříšném pokolení, za toho se bude stydět i Syn člověka, až přijde v slávě svého Otce se svatými posly.

9

A říkal jim: Amen, pravím vám, že jsou někteří z těch, kteří zde stojí, kteří neokusí smrti, dokud neuvidí království Boží přicházející v moci. A po šesti dnech vzal Ježíš Petra a Jakuba a Jana a vyvedl je nahoru na vysokou horu stranou samy, a byl proměněn před nimi, a jeho šaty se staly zářící, velmi bílé jako sníh, jaké bělič na zemi nemůže tak vybílit. A ukázal se jim Eliáš s Mojžíšem a rozmlouvali s Ježíšem. A Petr odpovídaje říká Ježíšovi: Rabbi, je dobré nám zde být, a udělejme tři stany, jeden tobě a jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi. Nevěděl totiž, co říká, neboť byli vyděšeni. A stalo se, že mrak je zastínil, a z mraku přišel hlas, který říkal: Toto je můj milovaný Syn, jeho poslouchejte. A náhle, když se rozhlédli, už nikoho neviděli, ale jen Ježíše s sebou. Když oni sestupovali z té hory, přikázal jim, aby nikomu nevyprávěli, co viděli, pokud ne když Syn člověka z mrtvých vstane. A to slovo si ponechali pro sebe, přemýšlejíce mezi sebou, co znamená vstát z mrtvých. A oni se ho ptali a říkali: Proč zákoníci říkají, že Eliáš musí přijít první? Ten ale odpověděl a řekl jim: Eliáš opravdu přijde první a obnoví

všechno, a jak je napsáno o Synu člověka, že mnoho vytrpí a bude pohrdnut? Ale říkám vám, že i Eliáš přišel, a učinili mu, co chtěli, jak je o něm napsáno. A když přišel k učedníkům, viděl kolem nich velký zástup a zákonníky, kteří se s nimi hádali. A ihned celý zástup, když ho uviděl, byl užaslý, a přibíhali a vítali ho. A zeptal se písařů: Co spolu debatujete? A jeden z davu odpověděl a řekl: Učiteli, přinesl jsem k tobě svého syna, který má němého ducha. A kdekoli ho to zachvátí, vrhá jím, pění, skřípe zuby a vysychá, a řekl jsem tvým učedníkům, aby to vyhnali, ale nebyli schopni. A on mu odpověděl: ó generace nevěřící, jak dlouho ještě u vás budu? Až dokdy vás budu snášet? Přineste ho ke mně. A přinesli ho k němu. A když ho uviděl, duch jím okamžitě zmítal, a on padl na zem a válel se s pěnou u úst. A zeptal se jeho otce: Jak dlouho je tomu, co se mu to stalo? On pak řekl: Od dětství. A často ho házel do ohně i do vody, aby ho zničil, ale jestli můžeš něco udělat, pomoz nám a slituj se nad námi. Ježíš mu však řekl: Pokud jsi schopen věřit, všechno je možné tomu, kdo věří. A hned zvolal otec toho dítěte se slzami: Věřím, pane; pomoz mé nevěře. Když ale Ježíš viděl, že se sbíhá dav, pokáral nečistého ducha a řekl mu: Duchu němý a hluchý, já ti přikazuji, vyjdi z něho a již do něho nevstupuj. A vykřikl, mnoho jím zmítal a vyšel, a stal se jako mrtvý, takže mnozí říkali, že zemřel. Ježíš jej však uchopil za ruku, pozdvihl jej, a on vstal. A když vstoupil do domu, jeho učedníci se ho ptali o samotě: Proč jsme ho my nemohli vyhnat? A řekl jim: Tento druh nemůže být vyhnán, jestliže ne modlitbou a postem. A odtud vyšedši procházeli Galileou, a nechtěl, aby to kdo poznal; učil totiž své učedníky a říkal jim, že Syn člověka je vydáván do

rukou lidí, a zabijí ho, a po zabití třetího dne vstane. Oni ale neznali to slovo a báli se ho dotázat. A přišel do Kafarnaum, a když byl v domě, tázal se jich: Co jste na cestě mezi sebou projednávali? Ti ale mlčeli, protože spolu na cestě diskutovali o tom, kdo je větší. A když se posadil, zavolal těch dvanáct a říká jim: Jestli někdo chce být první, bude poslední ze všech a služebník všech. A vzav dítě, postavil je uprostřed nich, a objav je, řekl jim: Kdo pokud přijme jedno z takových dětí v mém jménu, mě přijímá; a kdo pokud mě přijme, nepřijímá mě, ale toho, kdo mě poslal. Odpověděl mu Jan a řekl: Učiteli, viděli jsme někoho, kdo ve tvém jménu vyhání démony, ale nenásleduje nás, a zabránili jsme mu, protože nás nenásleduje. Ježíš však řekl: Nebraňte mu, neboť nikdo není, kdo by činil zázrak v mém jménu a mohl by rychle mluvit zle o mně. Kdo totiž není proti vám, je pro vás. Kdo by vám totiž dal napít pohár vody v mé jméno, protože jste Kristovi, amen pravím vám, jistě neztratí svou odměnu. A kdo by svedl k hříchu jednoho z těchto maličkých, kteří ve mě věří, bylo by pro něj lepší, kdyby mu byl pověšen mlýnský kámen kolem krku a byl vhozen do moře. A jestli tě svádí tvá ruka, usekni ji; lepší pro tebe je vejít do života zmrzačený, než mít obě ruce a odejít do gehenny, do neuhasitelného ohně, kde jejich červ neumírá a oheň nehasne. A jestliže tvá noha tě svádí k pádu, uřízni ji; je pro tebe lepší vejít do života chromý, než mít obě nohy a být uvržen do gehenny, do neuhasitelného ohně, kde jejich červ neumírá a oheň nehasne. A jestli tvé oko tě svádí k pádu, vyhoď ho; je pro tebe lepší vejít jednoocí do království Božího, než mít obě oči a odejít do ohnivé gehenny, kde jejich červ neumírá a oheň nehasne. Neboť každý

bude osazen ohněm a každá oběť bude osazena solí. Dobrá je sůl; ale jestli se ta sůl stane bezslanou, čím ji osolíte? Mějte v sobě sůl a buďte v pokoji mezi sebou navzájem.

10

A odtud vstal a přichází do hranic Judeje skrze území za Jordánem, a opět se k němu scházejí zástupy, a jak byl zvyklý, opět je učil. A Farizeové přistoupili a ptali se ho, zda je dovoleno muži propustit ženu, zkoušejíce ho. Ten ale odpověděl a řekl jim: Co vám přikázal Mojžíš? Oni ale řekli: Mojžíš dovolil napsat rozvodový list a propustit. A Ježíš jim odpověděl a řekl: Kvůli tvrdosti vašeho srdce vám napsal toto přikázání; ale od počátku stvoření je Bůh učinil mužem a ženou; kvůli tomu opustí člověk svého otce a matku a připojí se ke své ženě, a ti dva budou jedno tělo. Takže už nejsou dva, ale jedno tělo; co tedy Bůh spojil dohromady, člověk ať nerozděluje. A v domě se ho učedníci znovu ptali na toto, a říká jim: kdo by propustil svou ženu a oženil se s jinou, cizoloží proti ní; a jestliže žena propustí svého muže a vdá se za jiného, cizoloží. A přinášeli mu děti, aby se jich dotkl; ale učedníci kárali ty, kteří je přinášeli. Když to viděl, Ježíš se rozhořčil a řekl jim: Nechte děti přicházet ke mně a nebraňte jim, neboť takových je království Boží. Amen pravím vám, kdo nepřijme království Boží jako dítě, nevejde do něj. A objav je, žehnal jim a kladl ruce na ně. A když vycházel na cestu, přiběhl jeden, poklekl před ním a ptal se ho: Dobrý učiteli, co mám udělat, abych zdědil věčný život? Ježíš mu řekl: Proč mě nazýváš

dobrým? Nikdo není dobrý kromě jediného, Boha. Znáš přikázání: Necizoložíš, nezabiješ, nepokradeš, nebudeš křivě svědčit, nepodvedeš, cti svého otce a matku. Ten ale odpověděl a řekl mu: Učiteli, všechny tyto věci jsem zachovával od svého mládí. Ten ale Ježíš, pohleděv na něho, zamiloval si ho a řekl mu: Jedno ti chybí. Jestliže chceš být dokonalý, jdi, prodej vše, co máš, a dej chudým, a budeš mít poklad v nebi, a pojď, následuj mě, vzav svůj kříž. Ten ale zesmutněl nad tím slovem a odešel rmoutící se, neboť měl mnoho majetku. A rozhlédnuvši se, Ježíš říká svým učedníkům: Jak obtížně ti, kteří mají peníze, vejdou do království Božího! Učedníci však byli užaslí nad jeho slovy. A Ježíš znovu odpověděl a říká jim: Děti, jak těžké je pro ty, kdo důvěřují v peníze, vejít do království Božího! Snazší je velblouda projít uchem jehly, než bohatému vejít do království Božího. Oni ale byli nadměrně ohromeni a říkali si mezi sebou: A kdo tedy může být zachráněn? Ježíš na ně pohlédl a říká: U lidí je to nemožné, ale ne u Boha, neboť u Boha je všechno možné. Petr mu začal říkat: Hle, my jsme opustili všechno a následovali jsme tě. Odpověděl ale Ježíš a řekl: Amen říkám vám, nikdo není, kdo opustil dům nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo ženu nebo děti nebo pole kvůli mně a kvůli evangeliu, aby nevzal stonásobně nyní v tomto čase domy a bratry a sestry a otce a matku a děti a pole s pronásledováními, a v přicházejícím věku život věčný. Mnozí však budou první poslední a poslední první. Byli na cestě, jak stoupali do Jeruzaléma, a Ježíš je vedl, a byli užaslí, a ti, kteří následovali, se báli. A vzav s sebou opět těch dvanáct, začal jim říkat věci, které se mu měly stát, že hle, jdeme nahoru do Jeruzaléma a Syn člověka bude vydán

velekněžím a zákoníkům, a odsoudí ho k smrti a vydají ho pohanům, a budou se mu posmívat a budou ho bičovat a budou na něj plivat a zabijí ho, a třetího dne vstane. A přistupují k němu Jakub a Jan, synové Zebedeovi, se slovy: Učiteli, chceme, abys nám udělal, o co tě požádáme. On jim ale řekl: Co chcete, abych vám udělal? Oni mu ale řekli: Dej nám, abychom jeden po tvé pravici a jeden po tvé levici seděli v tvé slávě. A Ježíš jim řekl: Nevíte, co žádáte. Můžete pít kalich, který já piji, a křtem, kterým já jsem křtěn, být pokřtěni? Oni mu pak řekli: Můžeme. A Ježíš jim řekl: Kalich, který já piji, budete pít, a křtem, kterým já jsem křtěn, budete pokřtěni; ale sednout po mé pravici a po mé levici není mé dát, ale je to pro ty, kterým je to připraveno. A když to uslyšelo těch deset, začali být rozhořčeni kvůli Jakubovi a Janovi. Ale Ježíš, povolav je, jim říká: Víte, že ti, kteří zdánlivě vládnou národům, panují nad nimi a jejich velcí vykonávají moc nad nimi. Ne tak ale to bude mezi vámi, ale kdokoli si přeje stát se velkým mezi vámi, bude vaším služebníkem, a kdokoli si přeje z vás stát se prvním, bude otrokem všech. A neboť Syn člověka nepřišel, aby mu bylo slouženo, ale aby sloužil a dal svou duši jako výkupné místo mnohých. A oni přicházejí do Jericha. A když vycházel on z Jericha a učedníci jeho a značný dav, syn Timeův Bartimaios slepý seděl u cesty a žebral. A když uslyšel, že je to Ježíš Nazaretský, začal křičet a říkat: Synu Davidův, Ježíši, smiluj se nade mnou. A mnozí ho kárali, aby zmlkl, on ale mnohem více volal: Synu Davidův, smiluj se nade mnou. A Ježíš se zastavil a řekl: Zavolejte ho. A volali toho slepého a říkali mu: Vzchop se, vstaň, volá tě. Ten ale odhodil svůj plášť, vstal a přišel k Ježíšovi. A odpovídající mu říká Ježíš:

Co chceš, abych ti udělal? Ten slepý mu ale řekl: Rabbouní, abych mohl znovu vidět. A Ježíš mu řekl: Jdi, tvá víra tě zachránila. A ihned vzhlédl a následoval Ježíše na cestě.

11

A když se blížili do Jeruzaléma, do Betfage a Betanie k Hoře olivové, posílá dva ze svých učedníků a říká jim: Jděte do vesnice, která je naproti vám, a hned když do ní vejdete, najdete uvázané hříbě, na kterém nikdo z lidí neseděl; rozvažte ho a přiveďte. A jestliže vám někdo řekne: Co to děláte? Řekněte, že Pán ho potřebuje, a hned ho pošle zpět sem. Odešli a našli hříbě přivázané ke dveřím venku na ulici a rozvázali ho. A někteří z těch, kteří tam stáli, jim říkali: Co děláte, že rozvazujete to hříbě? Oni ale řekli jim, jak přikázal Ježíš, a nechali je. A oni přivedli hříbě k Ježíši a položili na něj své oděvy, a posadil se na něj. Mnozí ale rozprostřeli své oděvy na cestu, jiní pak řezali listnaté větve ze stromů a prostírali je na cestu. A ti, kteří šli vpředu, i ti, kteří následovali, křičeli a říkali: Hosanna, požehnaný ten, jenž přichází ve jménu Páně. Požehnané buď přicházející království ve jménu Pána, našeho otce Davida, hosanna na výsostech. A Ježíš vstoupil do Jeruzaléma a do chrámu, a když se rozhlédl po všem, protože už byla večerní hodina, vyšel do Betanie s dvanácti. A příštího dne, když oni vyšli z Betanie, měl hlad; a spatřiv z dálky fíkovník mající listí, přišel, jestli tedy něco najde na něm; a když přišel k němu, nic nenašel kromě listí; nebyla totiž doba fíků. A odpověděl a řekl jí: už nikdy z tebe navěky

nikdo ovoce ať nejí. A jeho učedníci to slyšeli. A přicházejí znovu do Jeruzaléma, a Ježíš vstoupil do chrámu a začal vyhánět ty, kteří prodávali a kupovali v chrámu, a stoly směnárníků a sedadla těch, kteří prodávali holubice, převrátil, a nedovoloval, aby někdo přenášel nádobu skrze chrám, a učil je a říkal jim: Není napsáno, že můj dům bude nazván domem modlitby pro všechny národy? Ale vy jste z něho udělali doupě lupičů. A zákoníci, farizeové a velekněží to slyšeli a hledali, jak by ho mohli zahubit, neboť se ho báli, protože celý zástup byl ohromen jeho učením. A když se stalo pozdě, vycházel z města. A když procházeli ráno, viděli ten fíkovník uschlý od kořenů. A Petr si vzpomněl a říká mu: Rabbi, hleď, fíkovník, který jsi prokletí, uschla. A Ježíš jim odpověděl: Mějte víru v Boha. Amen, neboť pravím vám, že kdo by řekl této hoře: Zvedni se a buď vržena do moře, a nebude pochybovat ve svém srdci, ale uvěří, že to, co říká, se stává, bude mu to, co řekne. Proto vám pravím: všechno, oč byste se modlíce žádali, věřte, že to přijímáte, a bude vám. A když stojíte a modlíte se, odpouštějte, jestliže máte něco proti někomu, aby i váš Otec, který je v nebesích, odpustil vám vaše přestupky. Pokud ale vy neodpouštíte, ani váš Otec neodpustí vaše přestupky. A přicházejí zase do Jeruzaléma, a když on chodil v chrámu, přicházejí k němu velekněží a zákoníci a starší a říkají mu: Jakou autoritou tyto věci děláš? Nebo kdo ti dal tuto autoritu, abys tyto věci dělal? Ježíš jim však odpověděl: Zeptám se vás i já na jednu věc, a odpovězte mi, a řeknu vám, jakou autoritou tyto věci dělám. Byl křest Jana z nebe nebo od lidí? Odpovězte mi. A oni uvažovali mezi sebou a říkali: Jestliže řekneme z nebe, řekne: Proč jste mu tedy neuvěřili? Ale

řekněme, od lidí? Báli se lidí; všichni totiž považovali Jana za proroka. A odpověděli a říkají Ježíšovi: Nevíme. A Ježíš odpovídaje jim říká: Ani já vám neřeknu, jakou autoritou tyto věci dělám.

12

A začal k nim mluvit v podobenstvích: Člověk vysadil vinici a obehnal ji plotem a vykopal v ní lis a postavil věž, a pronajal ji rolníkům a odešel. A poslal k rolníkům v pravý čas otroka, aby od rolníků vzal z ovoce vinice. A když ho vzali, zbili ho a poslali pryč s prázdnou. A opět k nim poslal jiného otroka, a toho ukamenovali, zranili v hlavu a poslali zneuctěného. A opět poslal jiného, a toho zabili, a mnoho jiných, některé bili, jiné zabíjeli. Měl tedy ještě jednoho syna, svého milovaného, poslal i jeho jako posledního k nim se slovy, že budou respektovat mého syna. Oni farmáři však, když ho spatřili přicházet, řekli si mezi sebou, že tento je dědic, pojďme ho zabít, a dědictví bude naše. A vzavši ho, zabili ho a vyhnali ho ven z vinice. Co tedy udělá pán vinice? Přijde a zničí ty rolníky a dá vinici jiným. Ani toto písmo jste nečetli: kámen, který zamítli stavitelé, se stal hlavou rohu; od Pána se to stalo, a je to podivuhodné v našich očích? A snažili se ho zmocnit, ale báli se davu; poznali totiž, že k nim to podobenství řekl. A opustili ho a odešli. A posílají k němu některé z farizeů a herodiánů, aby ho chytili na slově. A ti, kteří přišli, mu říkají: učiteli, víme, že jsi pravdivý a na nikom ti nezáleží; neboť se nedíváš lidem do tváře, ale v pravdě učíš Boží

cestu. Řekli nám tedy: Je dovoleno dát daň Caesarovi, nebo ne? Dáme nebo nedáme? Ale on, znající jejich pokrytectví, jim řekl: Proč mě zkoušíte? Přineste mi denár, abych viděl. Oni ale přinesli. A říká jim: Čí je tento obraz a nápis? Oni pak řekli: Caesarův. A Ježíš jim odpověděl: Dejte Césarovi, co je Césarovo, a Bohu, co je Božího. A žasli nad ním. A přicházejí k němu saduceové, kteří říkají, že vzkříšení není, a ptali se ho říkajíce: Učiteli, Mojžíš nám napsal, že pokud něčí bratr zemře a zanechá ženu a děti nezanechá, aby jeho bratr vzal jeho ženu a vzbudil símě jeho bratru. Bylo tedy sedm bratrů. A ten první si vzal ženu, a když umíral, nezanechal potomka. A ten druhý si ji vzal a zemřel, a ani on nezanechal potomka. A třetí stejně tak. A vzalo ji těch sedm a nenechali potomstvo. Jako poslední ze všech zemřela i ta žena. Při vzkříšení tedy, až vstanou, čí z nich bude žena? Těch sedm ji totiž mělo za ženu. A Ježíš jim odpověděl: Nejste snad proto v omylu, že neznáte Písma ani moc Boží? Neboť když vstanou z mrtvých, nebudou se ženit ani vdávat, ale budou jako poslové v nebesích. Ale o mrtvých, že jsou vzkříšeni, nečetli jste v knize Mojžíšově, při keři, jak k němu řekl Bůh: Já jsem Bůh Abrahamův a Bůh Izákův a Bůh Jákobův? Bůh není Bohem mrtvých, ale živých, vy se tedy velmi mýlíte. A když přistoupil jeden z písařů, který je slyšel disputovat a viděl, že jim dobře odpověděl, zeptal se ho: Jaké je první ze všech přikázání? A Ježíš mu odpověděl, že první ze všech přikázání: Slyš, Izraeli, Pán Bůh náš Pán jeden je; a budeš milovat Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své a z celé mysli své a z celé síly své. Toto je první přikázání. A druhá je podobná, tato: budeš milovat svého bližního jako sám sebe. Větší přikázání než tato

neexistuje. A řekl mu zákoník: Dobře, učiteli, podle pravdy jsi řekl, že jeden je a není jiný kromě něho, a milovat ho z celého srdce a z celého rozumu a z celé duše a z celé síly a milovat bližního jako sebe sama je více než všechny celopalné oběti a oběti. A Ježíš, vidouc, že inteligentně odpověděl, řekl mu: Nejsi daleko od království Božího. A nikdo se ho již neodvážil dotazovat. A Ježíš odpověděl a řekl, vyučující v chrámu: Jak říkají zákoníci, že Kristus je syn Davidův? Sám totiž David řekl v Duchu Svatém: Říká Pán mému Pánu: Seď po mé pravici, dokud položím tvé nepřátele jako podnož tvých nohou. Sám tedy David ho nazývá Pánem; a jak je jeho synem? A velký zástup ho poslouchal rád. A říkal jim ve svém učení: Dávejte pozor na znalce Písma, kteří chtějí chodit v rouchu a mít pozdravy na tržištích a první sedadla ve shromážděních a první místa na hostinách. Ti, kteří požírají domy vdov a pod záminkou se dlouze modlí, obdrží přísnější soud. A Ježíš, sedící naproti pokladnici, pozoroval, jak dav hází bronzové mince do pokladnice. A mnoho bohatých házelo mnoho, a když přišla jedna chudá vdova, hodila dvě malé mince, což je quadrans. A zavolav své učedníky, řekl jim: Amen, říkám vám, že tato chudá vdova hodila více než všichni ti, kteří házeli do pokladnice; všichni totiž hodili ze svého přebytku; tato ale hodila ze svého nedostatku všechno, kolik měla, celý svůj život.

13

A když vycházel z chrámu, říká mu jeden z jeho učedníků:

Učiteli, viz, jaké kameny a jaké stavby! A Ježíš odpověděl a řekl mu: Vidíš tyto velké budovy? Nebude zde zanechán kámen na kameni, který nebude svrzen. A když seděl na Hoře olivové naproti chrámu, ptali se ho soukromě Petr a Jakub a Jan a Ondřej: Řekni nám, kdy se tyto věci stanou, a jaké bude znamení, až se budou mít všechny tyto věci naplnit? Ježíš jim ale odpověděl a začal mluvit: Dávejte pozor, aby vás nikdo nesvedl. Neboť mnozí přijdou v mém jménu a budou říkat, že já jsem to, a mnohé svedou. Kdykoli ale uslyšíte o válkách a zprávách o válkách, nebuďte znepokojeni, neboť je nutné, aby se to stalo, ale ještě to není konec. Neboť povstane národ proti národu a království proti království, a budou zemětřesení na různých místech, a budou hlady a nepokoje. Toto jsou začátky porodních bolestí. Ale vy vidíte sami sebe. Neboť vás vydají radám a v jejich shromážděních budete biti, a před vůdci a králi budete postaveni kvůli mně jako svědectví pro ně. A do všech národů musí být nejprve hlásána dobrá zpráva. Kdykoli vás ale povedou a budou vás předávat, nebuďte předem úzkostliví, co budete mluvit, ani to nepřipravujte, ale co vám bude dáno v té hodině, to mluvte, neboť to nejste vy, kdo mluví, ale Duch Svatý. Bratr však vydá bratra na smrt a otec dítě, a děti povstanou proti rodičům a usmrtí je. A budete nenáviděni všemi kvůli mému jménu, ale ten, kdo vytrvá do konce, bude zachráněn. Když ale uvidíte ohavnost zpustošení, řečenou prorokem Danielem, stojící, kde nemá – ten, kdo čte, ať rozumí – pak ti v Judsku ať utečou do hor, a ten na střeše ať nesestoupí do domu ani ať nevstoupí vzít něco z jeho domu, a ten, kdo je na poli, ať se nevrací zpět vzít jeho plášť. Běda však těm, které budou mít v

lůně, a těm, které budou kojit v oněch dnech. Modlete se, aby se váš útěk nestal v zimě. Budou totiž ty dny soužením, jaké se nestalo takové od počátku stvoření, které stvořil Bůh, až do nynějška, a nestane se. A kdyby Pán nezkrátil ty dny, nebyla by zachráněna žádná lidská bytost, ale kvůli vyvoleným, které si vyvolil, zkrátil ty dny. A potom, pokud vám někdo řekne: Hle, zde je Kristus, nebo Hle, tam, nevěřte. Povstanou totiž falešní kristové a falešní proroci a budou dávat znamení a divy, aby svedli, je-li to možné, i vyvolené. Vy však dávejte pozor; hle, předem jsem vám řekl všechno. Ale v těch dnech, po tom soužení, slunce bude zatmělé a měsíc nedá své světlo a hvězdy budou padat z nebe a síly v nebesích budou otřeseny. A tehdy uvidí Syna člověka přicházejícího v oblacích s velkou silou a slávou. A potom pošle své posly a shromáždí své vyvolené ze čtyř větrů, od konce země až do konce nebe. Z fíkovníku se ale naučte to podobenství. Když její větev už se stane měkká a vypučí listy, víte, že léto je blízko; tak i vy, když uvidíte, že se tyto věci dějí, víte, že je blízko u dveří. Vpravdě vám říkám, že tato generace nepomíjí, dokud se nestanou všechny tyto věci. Nebe a země pominou, ale má slova nikdy nepominou. O onom dni nebo hodině nikdo neví, ani poslové v nebi, ani Syn, jen Otec. Dívejte se, bdějte a modlete se, neboť nevíte, kdy je ten čas. Jako člověk na cestách, který zanechal svůj dům a dal svým otrokům pravomoc a každému jeho práci, a přikázal vrátného, aby bděl. Bdělte tedy; nevíte totiž, kdy pán domu přichází, zda pozdě nebo o půlnoci nebo za kokrhání kohouta nebo ráno; aby nepřišel náhle a nenašel vás spící. Co ale vám říkám, všem říkám: bdějte.

14

Velikonoce a svátek nekvasených chlebů byly za dva dny. A velekněží a zákoníci hledali, jak ho lstí zajmout a zabít. Říkali ale: Ne během slavnosti, aby snad nevznikl povyk mezi lidem. A když byl v Betanii v domě Šimona malomocného, když ležel u stolu, přišla žena mající alabastrovou nádobu masti z nardu, čisté a velmi drahocenné, a rozbivši tu alabastrovou nádobu vylila mu ji na hlavu. Byli ale někteří rozhořčení, kteří si mezi sebou říkali: Nač se stala tato zkáza masti? Tento vonný olej mohl být totiž prodán za více než tři sta denárů a peníze dány chudým, a hubovali na ni. Ale Ježíš řekl: Nechte ji; proč jí způsobujete potíže? Udělal krásné dílo ve mně. Neboť chudé máte vždy s sebou, a kdykoli chcete, můžete jim dobře učinit, mě ale nemáte vždy. Co měla, to udělala, předešla pomazání mého těla k pohřbu. Amen, pravím vám, kde bude hlásána tato dobrá zpráva v celém světě, i to, co udělala tato, bude řečeno na její památku. A Juda Iškariotský, jeden z těch dvanácti, odešel k velekněžím, aby jim ho zradil. Ti ale, když to uslyšeli, radovali se a slíbili mu dát stříbrné peníze, a hledal, jak by jej vhodně zradil. A v první den nekvasených chlebů, když obětovali velikonočního beránka, říkají mu jeho učedníci: Kde chceš, abychom šli a připravili, abys mohl jíst velikonočního beránka? A posílá dva ze svých učedníků a říká jim: Jděte do města a potká vás člověk nesoucí džbán vody, následujte ho, a kamkoli vejde, řekněte hospodáři, že učitel říká: Kde je má místnost, kde budu jíst velikonoce se svými učedníky? A on sám vám ukáže

velký vybavený horní pokoj, který je připravený; tam pro nás připravte. A jeho učedníci vyšli a přišli do města, a našli vše tak, jak jim řekl, a připravili Paschu. A když nastal večer, přichází s těmi dvanácti; a když leželi a jedli, řekl Ježíš: Amen pravím vám, že jeden z vás mě zradí, ten jídající se mnou. Oni ale začali být zarmouceni a říkat mu jeden po druhém: Snad ne já? A jiný: snad ne já? Ten ale odpověděl a řekl jim: Jeden z těch dvanácti, ten, kdo se mnou namáčí do misky. Syn člověka skutečně jde, jak je psáno o něm, ale běda tomu člověku, skrze kterého je Syn člověka zrazen; dobré by pro něj bylo, kdyby se ten člověk nenarodil. A když jedli, vzal Ježíš chléb, požehnal, lámal a dal jim a řekl: Vezměte, jezte, toto je mé tělo. A vzal kalich, poděkoval, dal jim ho a všichni z něho pili. A řekl jim: Toto je má krev nové smlouvy, která je vylévána za mnohé. Vpravdě pravím vám, že již nebudu pít z plodu révy až do onoho dne, kdy jej budu pít nový v království Božím. A po zazpívání hymnu vyšli na horu olivovou. A Ježíš jim říká, že všichni budete přivedeni k pádu ve mně v tuto noc, protože je napsáno: Udeřím pastýře a ovce budou rozptýleny. Ale po mém vzkříšení půjdu před vámi do Galileje. Petr mu ale řekl: I kdyby se všichni pohoršili, já ne. A Ježíš mu říká: Amen, pravím ti, že ty dnes v tuto noc, dříve než kohout dvakrát zakokrhá, třikrát mě zapřeš. Ale Petr ještě více říkal: jestli bude nutné, abych s tebou zemřel, rozhodně tě nezapřu. Podobně ale říkali i všichni. A oni přicházejí na místo, jehož jméno je Getsemane, a říká svým učedníkům: Posaďte se zde, až se pomodlím. A vzal s sebou Petra a Jakuba a Jana, a začal být hluboce zděšen a zoufalý a říkal jim: Hluboce zarmoucená je má duše až k smrti; zůstaňte tady a

bděte. A postoupiv trochu padl na tvář na zemi a modlil se, aby, jestli je to možné, prošla od něho ta hodina, a říkal: Abba, otče, všechno je ti možné; odnes ode mě tento kalich; ale ne co chci já, ale co ty. A přichází a nachází je, jak spí, a říká Petrovi: Šimone, spíš? Nemohli jste zůstat bdělí jednu hodinu? Bdělte a modlete se, abyste nevstoupili do pokušení, duch je sice ochotný, ale tělo je slabé. A znovu odešel a modlil se, řekl ta samá slova. A když se navrátil, nalezl je opět spící, neboť jejich oči byly zatěžovány, a nevěděli, co by mu odpověděli. A přichází potřetí a říká jim: Spíte ještě a odpočíváte? Je dost. Přišla ta hodina. Hle, Syn člověka je zrazován do rukou hříšníků. Vstávejte, pojďme. Hle, ten, kdo mě zrazuje, se přiblížil. A ihned, zatímco ještě mluvil, přichází Juda Iškariotský, jeden z dvanácti, a s ním velký zástup s meči a holemi, poslaní od velekněží a zákoníků a starších. Ten, kdo ho zradil, jim ale dal znamení a řekl: Koho políbím, to je on, chyťte ho a odveďte ho bezpečně. A když přišel, ihned k němu přistoupil a říká: Buď zdráv, rabbi, a políbil ho. Ti ale na něho položili své ruce a uchopili ho. Jeden z těch, kteří stáli poblíž, vytasil meč, udeřil otroka velekněze a odřízl mu ucho. A Ježíš jim odpověděl a řekl: Jako na lupiče jste vyšli s meči a holemi zajmout mě; každý den jsem byl u vás v chrámě a učil, a nezajali jste mě. Ale aby se naplnila Písma. A všichni ho opustili a utekli. A jeden mladý muž ho následoval, oděný plátěným plátnem na nahém těle, a mladí muži ho uchopili. Ten ale zanechal plátěný oděv a nahý utekl od nich. A odvedli Ježíše k velekněze a shromáždili se k němu všichni velekněží a starší a zákoníci. A Petr ho následoval zdaleka až dovnitř do dvora velekněze, a seděl spolu se služebníky a ohříval se u ohně. Velekněží a celá

rada hledali proti Ježíšovi svědectví, aby ho usmrtili, a nenalézali; neboť mnozí křivě svědčili proti němu, a ta svědectví nebyla shodná. A někteří povstavše křivě svědčili proti němu říkajíce, že my jsme slyšeli ho říkat, že já zničím tento chrám rukou vyrobený a za tři dny jiný ne rukou vyrobený postavím. A ani tak nebyla jejich svědectví shodná. A velekněz vstal doprostřed a ptal se Ježíše: Neodpovídáš nic? Co tito svědčí proti tobě? Ale on mlčel a nic neodpověděl. Znovu se velekněz ptal ho a říká mu: Ty jsi Kristus, syn Požehnaného? Ježíš ale řekl: Já jsem, a uvidíte Syna člověka sedícího po pravici Moci a přicházejícího na oblacích nebeských. Velekněz však roztrhl své roucho a řekl: Proč ještě potřebujeme svědky? Slyšeli jste přece to rouhání; co se vám zdá? Všichni ho ale odsoudili jako vinného smrti. A někteří začali na něho plivat a zakrývat jeho tvář a bít ho pěstmi a říkat mu: prorokuj nám, kdo je ten, který tě udeřil. A služebníci ho bili. A když byl Petr dole na nádvoří, přichází jedna ze služebných velekněze, a když viděla Petra, jak se ohřívá, pozorně se na něho podívala a říká: I ty jsi byl s tím Ježíšem Nazaretským. Ale on popřel a řekl: Nevím ani neznám, co ty říkáš. A vyšel ven na nádvoří a kohout zakokrhal. A služebná, když ho opět uviděla, začala přihlížejícím říkat, že tento je z nich. On ale zase popíral. A po chvíli opět ti, kteří stáli poblíž, říkali Petrovi: Opravdu jsi z nich, vždyť jsi Galilejec a tvá řeč je podobná. A on začal proklínat a přísahat, že nezná toho člověka, o kterém mluvíte. A podruhé kohout zakokrhal. A Petr si vzpomněl na slovo, které mu řekl Ježíš, že před tím, než kohout zakokrhá dvakrát, zapřeš mě třikrát, a vyraziv plakal.

15

A ihned ráno velekněží se staršími a písaři a celá rada udělali poradu, svázali Ježíše, odnesli ho a předali Pilátovi. A Pilát se ho zeptal: Ty jsi král Židů? On pak odpověděl a řekl mu: Ty to říkáš. A velekněží ho z mnohého obvinili, ale on nic neodpověděl. A Pilát se ho znovu ptal a říkal: Neodpovídáš nic? Viz, kolik věcí proti tobě svědčí. Ten ale Ježíš už nic neodpověděl, takže se Pilát divil. O svátcích jim ale propouštěl jednoho vězně, o kterého žádali. Byl ale ten zvaný Barabbáš vázán se spoluvzbouřenci, kteří při vzpouře spáchali vraždu. A dav vykřiknul a začal žádat, jak jim vždy činíval. Pilát jim ale odpověděl: Chcete, abych vám propustil krále Židů? Věděl totiž, že jej velekněží předali ze závisti. Ti ale velekněží pohnuli davem, aby jim spíše propustil Barabáše. Pilát jim ale znovu odpověděl: Co tedy chcete, abych udělal s tím, kterého nazýváte králem Židů? Ti ale znovu vykřikli: Ukřižuj jej! Ale Pilát jim říkal: Co tedy udělal zlého? Ale oni ještě více vykřikli: Ukřižuj ho! Pilát ale, přející si učinit davu po vůli, propustil jim Barabáše a vydal Ježíše, zbičovav ho, aby byl ukřižován. A vojáci odvedli ho dovnitř dvora, což je praetorium, a svolali celou kohortu; a oblékli ho do purpuru a položili na něho spletený trnitý věnec, a začali ho pozdravovat. Buď zdráv, králi Židů! A bili ho po hlavě třtinou a plivali na něho, a pokládajíce kolena klaněli se mu. A když se mu vysmáli, svlékli z něj purpur a oblékli ho do jeho vlastních rouch, a vyvádějí ho, aby ho ukřižovali. A oni nutí procházejícího Šimona Kyrénského, který přicházel z pole, otce Alexandra a Rufa, aby

vzal jeho kříž. A nesou jej na místo Golgota, což je v překladu místo lebky. A dávali mu pít víno smíšené s myrhou, ale on ho nevzal. A ukřižovavše ho, dělí si jeho šaty, házejíce o ně los, kdo co vezme. Byla třetí hodina a ukřižovali jej. A byl tam nápis jeho obvinění: Král Židů. A s ním ukřižují dva lupiče, jednoho po pravici a jednoho po levici. A bylo naplněno písmo, které říká: a byl počítán mezi bezзákonníky. A ti, kteří procházeli kolem, se mu rouháli, potřásajíce svými hlavami a říkajíce: Běda, ty, který ničíš chrám a ve třech dnech jej stavíš, zachraň sám sebe a sestup z kříže. Podobně i velekněží, posmívající se mezi sebou se zákoníky, říkali: Jiné zachránil, sebe není schopen zachránit. Kristus, král Izraele, ať sestoupí nyní z kříže, abychom viděli a uvěřili mu. A ti s ním ukřižovaní ho tupili. Když nastala šestá hodina, tma se stala na celé zemi až do deváté hodiny; a v deváté hodině vykřikl Ježíš velkým hlasem říkaje: Eloi Eloi, lema sabachthani? To je přeloženo: Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil? A někteří z těch, kteří stáli poblíž, to uslyšeli a říkali: Hle, volá Eliáše. Jeden ale běžel a naplnil houbu octem, položil ji na rákos a dával mu pít se slovy: Nechte, uvidíme, jestli přijde Eliáš, aby ho sňal. Ježíš však, vykřiknuv mocným hlasem, vydechl naposledy. A chrámová opona byla roztržena na dva díly shora dolů. Když ale centurion, který stál naproti němu, viděl, že tak vykřikl a vydechl naposled, řekl: Opravdu tento člověk byl syn Boží. Byly tam také ženy pozorující z daleka, mezi kterými byla také Marie Magdaléna a Marie, matka Jakuba Malého a Josefa, a Salome, které také, když byl v Galileji, následovaly ho a sloužily mu, a mnohé jiné, které přišly s ním nahoru do Jeruzaléma. A už když nastal večer, protože to byla

příprava, což je den před sabatem, přišel Josef z Arimatie, urozený člen rady, který také sám očekával království Boží, odvážil se a vešel k Pilátovi a požádal o tělo Ježíše. A Pilát se podivil, jestli už zemřel, a zavolav si centuriona zeptal se ho, jestli dávno zemřel; a když se dozvěděl od centuriona, daroval tělo Josefovi. A nakoupiv plátno a sejmув ho, zabalil ho do plátna a položil ho do hrobky, která byla vytesána ze skály, a přivalil kámen ke dveřím hrobky. Ale Marie Magdaléna a Marie Josefova viděly, kde je položen.

16

A když sobota pominula, Marie Magdalská a Marie, matka Jakubova, a Salome koupily vonné látky, aby přišly a pomazaly ho. A velmi časně ráno prvního dne v týdnu přicházejí k hrobu, když slunce vzešlo. A říkaly si mezi sebou: Kdo nám odvalí ten kámen ode dveří hrobky? A když pohlédly nahoru, spatřily, že kámen byl odkutálen, neboť byl velmi veliký. A když vstoupily do hrobky, viděly mladíka sedícího po pravé straně, oblečeného do bílého roucha, a byly velmi užasly. Ten ale říká jim: Nebuďte zděšeny, hledáte Ježíše Nazaretského, toho ukřižovaného. Byl vzkříšen, není zde. Hle, to místo, kde jej položili. Ale jděte, řekněte jeho učedníkům a Petrovi, že jde před vámi do Galileje, tam ho uvidíte, jak vám řekl. A vyjdouc, utekly od hrobu, neboť je ovládlo chvění a vytržení, a nikomu nic neřekly, protože se bály. Vstal ale časně ráno prvního dne po sobotě a ukázal se nejprve Marii Magdaléné, ze které vyhnal sedm démonů. Ona

šla a oznámila to těm, kteří byli s ním a truchlili a plakali. A ti, když uslyšeli, že žije a byl jí viděn, neuvěřili. Po těchto věcech se zjevil dvěma z nich v jiné podobě, když šli na pole. A ti odešli a ohlásili to zbývajícím, ale ani těm neuvěřili. Později se zjevil jedenácti, když byli u stolu, a vyčítal jim jejich nevíru a tvrdost srdce, protože neuvěřili těm, kteří ho viděli vzkříšeného. A řekl jim: Jdouce do celého světa, hlásejte dobrou zprávu všemu stvoření. Ten, kdo uvěřil a byl pokřtěn, bude spasen, ale ten, kdo neuvěřil, bude odsouzen. A těm, kteří uvěřili, tato znamení budou následovat: v mém jménu budou vyhánět démony, budou mluvit novými jazyky, budou zvedat hady, a i kdyby vypili něco smrtelného, neublíží jim to, na nemocné budou vkládat ruce a budou se mít dobře. Pán tedy poté, co k nim promluvil, byl vzat do nebe a posadil se po pravici Boží. Oni pak vyšli a kázali všude, když Pán spolupracoval a potvrzoval to slovo skrze znamení, která následovala. Amen.

Evangelium podle Jana

1

V počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bůh byl Slovo. Tento byl v počátku u Boha. Všechno skrze něho vzniklo, a bez něho nevzniklo ani jedno, co vzniklo. V něm byl život a život byl světlem lidí. A světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila. Byl člověk poslaný od Boha, jméno jeho Jan; tento přišel ke svědectví, aby svědčil o světle, aby všichni uvěřili skrze něho. Nebyl tím světlem, ale měl svědčit o tom světle. Bylo to pravé světlo, které osvěcuje každého člověka přicházejícího na svět. Ve světě byl, a svět skrze něho vznikl, a svět ho nepoznal. Přišel do svého vlastního, a jeho vlastní ho nepřijali. Kolik jich ale přijalo ho, dal jim pravomoc stát se dětmi Božími, těm věřícím v jeho jméno, kteří nebyli zrozeni z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha. A to Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi, a spatřili jsme jeho slávu, slávu jako jednorozeného od Otce, plné milosti a pravdy. Jan svědčí o něm a zvolal: Tento byl ten, o kterém jsem řekl: Ten, který přichází po mně, stal se přede mnou, protože byl dříve než já. A z jeho plnosti jsme my všichni přijali, a milost

místo milosti; protože zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda vznikla skrze Ježíše Krista. Boha nikdo nikdy neviděl; jediný Syn, který je v lůně Otce, ten jej vyložil. A toto je svědectví Jana, když Židé poslali z Jeruzaléma kněze a levity, aby se ho zeptali: Kdo jsi ty? A přiznal se a nezapřel, a přiznal, že nejsem já Kristus. A zeptali se ho: Co tedy? Jsi ty Eliáš? A říká: Nejsem. Jsi ty ten prorok? A odpověděl: Ne. Řekli mu tedy: Kdo jsi? Abychom dali odpověď těm, kteří nás poslali: co říkáš o sobě? Řekl: Já jsem hlas volajícího na poušti, vyrovnejte cestu Páně, jak řekl prorok Izaiáš. A ti poslaní byli z farizeů a zeptali se ho a řekli mu: Proč tedy křtíš, jestliže ty nejsi Kristus, ani Eliáš, ani ten prorok? Odpověděl jim Jan řka: Já křtím ve vodě, uprostřed vás však stojí ten, kterého vy neznáte. On sám je ten, kdo přichází za mnou, který se stal přede mnou, jehož já nejsem hoden, abych rozvázal řemínek jeho obuvi. Tyto věci se staly v Betanii za Jordánem, kde Jan křtil. Následujícího dne vidí Jan Ježíše přicházejícího k němu a říká: Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa. Toto je ten, o kterém jsem řekl: Po mně přichází muž, který se stal přede mnou, protože byl přede mnou. A ani já jsem ho neznal, ale aby byl zjeven Izraeli, proto jsem přišel já a křtím ve vodě. A Jan svědčil: Spatřil jsem Ducha sestupujícího jako holubici z nebe, a zůstal na něm. A já jsem ho neznal, ale ten, který mě poslal křtít ve vodě, ten mi řekl: Na koho uvidíš Ducha sestupovat a zůstávat na něm, to je ten, který křtí v Duchu Svatém. A já jsem viděl a svědčil, že tento je Syn Boží. Následujícího dne zase stál Jan a dva z jeho učedníků, a pohlédnuv na procházejícího se Ježíše říká: hle, beránek Boží. A ti dva učedníci uslyšeli, jak mluví, a následovali Ježíše. Ježíš se

ale otočil a spatřil je následující, říká jim: Co hledáte? Oni mu ale řekli: Rabbi - což se v překladu říká učiteli - kde bydlíš? Říká jim: Pojďte a uvidíte. Přišli tedy a viděli, kde zůstává, a u něho zůstali ten den; byla asi desátá hodina. Ondřej, bratr Šimona Petra, byl jeden ze dvou, kteří slyšeli od Jana a následovali ho. Tento nejprve nachází svého vlastního bratra Šimona a říká mu: Našli jsme Mesiáše, což je v překladu Kristus, a přivedl ho k Ježíšovi. Pohleděv na něj, Ježíš řekl: Ty jsi Šimon, syn Jonášův, ty budeš nazván Kéfas, což se překládá Petr. Následujícího dne chtěl Ježíš odejít do Galileje, a nachází Filipa a říká mu: Následuj mě. Filip byl z Bethsaidy, z města Ondřeje a Petra. Filip nachází Natanaela a říká mu: Toho, o kterém psal Mojžíš v zákoně a proroci, jsme nalezli – Ježíše, syna Josefova z Nazareta. A Natanael mu řekl: Může z Nazaretu být něco dobrého? Filip mu říká: Pojď a viz. Ježíš viděl Natanaela přicházejícího k němu a říká o něm: Hle, skutečně Izraelita, v němž není lest. Říká mu Natanael: Odkud mě znáš? Ježíš odpověděl a řekl mu: Před tím, než tě Filip zavolal, viděl jsem tě pod fíkovníkem. Natanael odpověděl a říká mu: Rabbi, ty jsi Syn Boží, ty jsi král Izraele. Ježíš odpověděl a řekl mu: Protože jsem ti řekl, že jsem tě viděl pod fíkovníkem, věříš? Uvidíš větší věci než tyto. A říká mu: Amen, amen, pravím vám, od nynějška uvidíte nebe otevřené a anděly Boží vystupující a sestupující na Syna člověka.

2

A třetího dne se konala svatba v Káně Galilejské, a byla tam

matka Ježíše; byl pozván ale i Ježíš a jeho učedníci na svatbu. A když došlo víno, říká matka Ježíšova k němu: Nemají víno. Ježíš jí říká: Co mně a tobě, ženo? Má hodina ještě nepřišla. Jeho matka říká služebníkům: Cokoli vám řekne, udělejte. Bylo tam ale šest kamenných vodních nádob určených k očišťování Židů, z nichž každá pojala dvě nebo tři míry. Ježíš jim říká: Naplňte nádoby vodou. A naplnili je až nahoru. A říká jim: Načerpejte teď a přineste správci hostiny. A přinesli. Když ale správce hostiny okusil tu vodu, která se vínem stala, a nevěděl, odkud je, ale ti služebníci věděli, ti, kteří načerpali tu vodu, správce hostiny volá toho ženicha a říká jemu: Každý člověk klade první to dobré víno, a když se opijí, potom to horší. Ty jsi zachoval to dobré víno až dosud. Toto učinil jako začátek znamení Ježíš v Káně Galilejské a zjevil slávu svou, a uvěřili v něho učedníci jeho. Potom sestoupil do Kafarnaum on i jeho matka i jeho bratři i jeho učedníci, a tam zůstali několik dní. A blízko byly velikonoce Židů a Ježíš vystoupil do Jeruzaléma. A našel v chrámu ty, kteří prodávali voly, ovce a holuby, a směnárníky, kteří seděli. A udělav bič z provazů, všechny vyhnal z chrámu, ovce i voly, a penězoměnců vysypal mince a stoly převrátil, a těm prodávajícím holuby řekl: Vezměte tyto věci odtud; nedělejte dům mého otce domem obchodu. Vzpomněli si ale jeho učedníci, že je napsáno: Horlivost pro tvůj dům mě stráví. Odpověděli tedy Židé a řekli mu: Jaké znamení nám ukazuješ, že tyto věci děláš? Ježíš odpověděl a řekl jim: Zničte tento chrám, a ve třech dnech jej vzbudím. Řekli tedy Židé: Čtyřicet šest let byl stavěn tento chrám, a ty jej vzbudíš ve třech dnech? Ten ale mluvil o chrámu svého těla. Když tedy byl vzkříšen z mrtvých,

vzpomněli si jeho učedníci, že toto říkal, a uvěřili písmu a slovu, které řekl Ježíš. Když ale byl v Jeruzalémě o velikonocích při slavnosti, mnozí uvěřili v jeho jméno, vidouce jeho znamení, která konal. Ale sám Ježíš se jim nesvěřoval, protože on znal všechny, a protože neměl potřebu, aby někdo svědčil o člověku; on sám totiž věděl, co bylo v člověku.

3

Byl tam člověk z farizeů, jménem Nikodém, vládce židů. Tento přišel k němu v noci a řekl mu: Rabbi, víme, že od Boha jsi přišel jako učitel, neboť nikdo není schopen činit tato znamení, která ty činíš, pokud není Bůh s ním. Ježíš odpověděl a řekl mu: Amen, amen, pravím tobě, jestliže někdo není zrozen shora, nemůže spatřit království Boží. Říká mu Nikodém: Jak může být člověk zrozen, když je starý? Nemůže vejít podruhé do břicha své matky a narodit se? Ježíš odpověděl: Vpravdě, vpravdě ti pravím, jestliže se někdo nenarodí z vody a Ducha, nemůže vejít do Božího království. To, co se narodilo z těla, je tělo, a to, co se narodilo z Ducha, je duch. Nediv se, že jsem ti řekl: Musíte se zrodit shora. Duch vane, kde chce, a jeho hlas slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam jde; tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha. Nikodém odpověděl a řekl mu: Jak se mohou tyto věci stát? Ježíš odpověděl a řekl mu: Ty jsi učitel Izraele a neznáš tyto věci? Vpravdě, vpravdě ti říkám, že to, co víme, mluvíme, a to, co jsme viděli, svědčíme, a naše svědectví nepřijímáte. Jestliže jsem vám řekl o pozemských věcech a nevěříte, jak uvěříte, když vám

řeknu o nebeských? A nikdo nevystoupil do nebe kromě toho, který sestoupil z nebe, Syn člověka, který je v nebi. A jak Mojžíš pozvedl hada na poušti, tak musí být pozvednut syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby každý, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Neboť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil svět, ale aby byl svět skrze něho zachráněn. Ten, kdo věří v něho, není souzen, ale ten, kdo nevěří, již byl souzen, protože neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího. Toto je ale ten soud, že světlo přišlo do světa, a lidé milovali více tmu než světlo, neboť jejich skutky byly zlé. Neboť každý, kdo dělá špatné věci, nenávidí světlo a nepřichází ke světlu, aby nebyly odhaleny jeho skutky; ale ten, kdo činí pravdu, přichází ke světlu, aby byly zjeveny jeho skutky, protože jsou vykonány v Bohu. Po těchto věcech přišel Ježíš a jeho učedníci do judejské země, a tam s nimi pobýval a křtil. A Jan byl také křtící v Ainonu blízko Salimu, protože tam bylo mnoho vody, a přicházeli a byli křtěni; neboť Jan ještě nebyl vhozen do vězení. Vznikl tedy spor mezi Janovými učedníky a Židem o očišťování. A přišli k Janovi a řekli mu: Rabbi, ten, kdo byl s tebou za Jordánem, o kterém jsi vydal svědectví, hle, tento křtí a všichni přicházejí k němu. Jan odpověděl a řekl: Člověk není schopen vzít si nic, pokud mu to není dáno z nebe. Sami vy mi svědčíte, že jsem řekl: Nejsem já Kristus, ale že jsem poslán před ním. Ten, kdo má nevěstu, je ženich; ale přítel ženicha, který stojí a slyší ho, se raduje radostí kvůli hlasu ženicha. Tato tedy moje radost je naplněna. Toho je nutné zvětšovat, mě však zmenšovat. Ten, kdo přichází shora, je nad všemi. Ten, kdo je ze

země, ze země je a ze země mluví; ten, kdo přichází z nebe, je nad všemi, a co viděl a slyšel, to dosvědčuje, a jeho svědectví nikdo nepřijímá. Ten, kdo přijal jeho svědectví, potvrdil, že Bůh je pravdivý. Neboť ten, koho poslal Bůh, mluví slova Boží, protože Bůh nedává Ducha z míry. Otec miluje syna a všechno dal do jeho ruky. Ten, kdo věří v Syna, má věčný život, ale ten, kdo neposlouchá Syna, neuvidí život, nýbrž Boží hněv zůstává na něm.

4

Jak tedy Pán poznal, že farizeové slyšeli, že Ježíš dělá více učedníků a křtí než Jan, ačkoliv Ježíš sám nekřtil, ale jeho učedníci, opustil Judeu a odešel do Galileje. Bylo ale nutné, aby procházel skrze Samaří. Přichází tedy do města Samaří nazývaného Sychar, blízko místa, které dal Jákob Josefovi, svému synu; byl pak tam Jákobův pramen. Ježíš tedy, unavený z cesty, seděl tak u studny; byla asi šestá hodina. Přichází žena ze Samaří načerpat vodu. Ježíš jí říká: Dej mi pít. Jeho učedníci totiž odešli do města, aby koupili jídlo. Říká mu tedy ta samaritánská žena: Jak ty, když jsi Žid, žádáš ode mě napít, když jsem samaritánská žena? Neboť Židé nepoužívají nic společně se Samaritány. Odpověděl Ježíš a řekl jí: Kdybys znala dar Boží a kdo je ten, který ti říká dej mi pít, ty bys požádala jeho a on by dal tobě vodu živou. Říká mu ta žena: Pane, ani vědro nemáš, a studna je hluboká, odkud tedy máš tu živou vodu? Nejsi snad větší než náš otec Jakub, který nám dal studnu a sám z ní pil i

jeho synové a jeho dobytek? Ježíš odpověděl a řekl jí: Každý, kdo pije z této vody, bude žíznit znovu; kdo ale bude pít z té vody, kterou já mu dám, nebude žíznit navěky, ale ta voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem vody vyvěrající do věčného života. Žena mu říká: Pane, dej mi tuto vodu, abych nežíznila ani sem nepřicházela čerpat. Ježíš jí říká: Jdi, zavolej svého muže a přijď sem. Odpověděla ta žena a řekla: Nemám muže. Říká jí Ježíš: Dobře jsi řekla, že nemáš muže; pět mužů jsi totiž měla, a nyní ten, kterého máš, není tvůj muž; toto jsi řekla pravdivě. Žena mu říká: Pane, vidím, že jsi prorok. Naši otcové uctívali na této hoře, a vy říkáte, že v Jeruzalémě je místo, kde je nutné uctívat. Ježíš jí říká: Ženo, věř mi, že přichází hodina, kdy nebudete uctívat Otce ani na této hoře, ani v Jeruzalémě. Vy uctíváte to, co neznáte, my uctíváme to, co známe, protože záchrana je ze Židů. Ale přichází hodina, a nyní je, kdy praví uctívači budou uctívat Otce v duchu a v pravdě, neboť Otec takové hledá, kteří ho uctívají. Bůh je duch, a ti, kteří ho uctívají, musí ho uctívat v duchu a v pravdě. Říká mu ta žena: Vím, že přichází Mesiáš, zvaný Kristus. Když přijde, oznámí nám všechno. Ježíš jí říká: Já jsem ten, který k tobě mluví. A při tom přišli jeho učedníci a divili se, že mluvil se ženou, nikdo však neřekl: Co hledáš? nebo Proč s ní mluvíš? Zanechala tedy svůj džbán na vodu ta žena a odešla do města, a říká lidem: pojďte, viďte člověka, který mi řekl všechno, co jsem udělala; není snad tento Kristus? Vyšli tedy z města a přicházeli k němu. Mezitím ho žádali učedníci: Rabbi, jez. Ten ale řekl jim: Já mám jídlo k jídlu, které vy neznáte. Učedníci tedy říkali jeden k druhému: Nepřinesl mu snad někdo jíst? Ježíš jim říká: Mým pokrmem je,

abych konal vůli toho, který mě poslal, a dokončil jeho dílo. Neříkáte vy, že ještě jsou čtyři měsíce a potom přichází sklizeň? Hle, říkám vám, pozvedněte vaše oči a pohleďte na pole, protože jsou již bílá ke žni. A ten, kdo žne, bere mzdu a shromažďuje ovoce do věčného života, aby se ten, kdo seje, společně radoval i ten, kdo žne. V tomto je totiž slovo pravdivé, že jiný je ten, kdo seje, a jiný ten, kdo žne. Já jsem vás poslal žnout to, na čem jste nepracovali, jiní pracovali, a vy jste vstoupili do jejich práce. Z toho města ale mnozí ze Samařanů uvěřili v něj skrze slovo té ženy, která svědčila, že mi řekl všechno, co jsem udělala. Když tedy k němu přišli Samaritáni, prosili ho, aby u nich zůstal, a zůstal tam dva dny. A mnohem více jich uvěřilo kvůli jeho slovu, a té ženě říkali, že už nevěříme kvůli tvé řeči, sami jsme totiž slyšeli a víme, že tento je skutečně spasitel světa, Kristus. Po dvou dnech vyšel odtamtud a odešel do Galileje. Sám totiž Ježíš svědčil, že prorok ve vlastní vlasti nemá čest. Když tedy přišel do Galileje, přijali ho Galilejci, neboť viděli všechno, co učinil v Jeruzalémě o slavnosti, protože i oni přišli na slavnost. Přišel tedy znovu Ježíš do Kány Galilejské, kde udělal z vody víno. A byl tam jeden královský úředník, jehož syn byl nemocný v Kafarnaum; když uslyšel, že Ježíš přišel z Judeje do Galileje, odešel k němu a prosil ho, aby přišel a uzdravil jeho syna; chystal se totiž zemřít. Ježíš mu tedy řekl: Jestliže neuvidíte znamení a divy, neuvěříte. Říká mu ten královský úředník: Pane, sestup dolů, než zemře mé dítě. Říká mu Ježíš: Jdi, tvůj syn žije. A ten člověk uvěřil tomu slovu, které mu řekl Ježíš, a šel. Již ale když sestupoval, jeho otroci ho potkali a oznámili mu říkajíce, že tvůj syn žije. Zeptal se tedy od nich na hodinu, ve které se mu

vedlo lépe. A řekli mu, že ho včera v sedmou hodinu opustila horečka. Otec tedy poznal, že v té hodině, ve které mu Ježíš řekl, že jeho syn žije, a uvěřil on i celý jeho dům. Toto druhé znamení opět učinil Ježíš, když přišel z Judeje do Galileje.

5

Po těchto věcech byla slavnost Židů a Ježíš vystoupil do Jeruzaléma. Je ale v Jeruzalémě u Ovčí brány bazén, který se hebrejsky nazývá Bethesda a má pět sloupořadí. V těchto leželo velké množství nemocných, slepých, chromých, ochrnutých, kteří čekali na pohyb vody. Posel totiž čas od času sestupoval do nádrže a rozvířil vodu. Ten, kdo první vstoupil po rozvíření vody, se uzdravil z jakékoliv nemoci, kterou trpěl. Byl tam ale nějaký člověk, který byl třicet osm let ve své slabosti. Když Ježíš viděl tohoto ležícího a věděl, že již má dlouhý čas, říká mu: Chceš se stát zdravým? Odpověděl mu nemocný: Pane, nemám člověka, aby mě, když je rozvířena voda, vhodil do nádrže, ale zatímco já přicházím, jiný přede mnou sestupuje. Ježíš mu říká: Vstaň, vezmi své lůžko a choď. A okamžitě se stal zdravým ten člověk, a vzal svou rohož a chodil. Byl ale v ten den sabat. Říkali tedy Židé tomu uzdravenému: Je sobota, není ti dovoleno zvednout tu rohož. Odpověděl jim: Ten, který mě uzdravil, mi řekl: Vezmi svou rohož a choď. Zeptali se ho tedy: Kdo je ten člověk, který ti řekl: Vezmi svou rohož a choď? Ten uzdravený ale nevěděl, kdo to je, neboť Ježíš se vzdálil, když byl na tom místě zástup. Po těchto věcech nachází ho Ježíš v chrámu a řekl

mu: Hle, zdravý jsi se stal, již nehřeš, aby se ti nestalo něco horšího. Odešel ten člověk a oznámil Židům, že Ježíš je ten, který ho uzdravil. A proto pronásledovali Ježíše Židé a hledali jej zabít, protože tyto věci dělal v sobotu. Ježíš jim však odpověděl: Můj Otec pracuje až dosud a já pracuji. Kvůli tomu tedy tím více usilovali Židé zabít ho, protože nejen porušoval sobotu, ale také nazýval Boha svým vlastním otcem, čímž se činil rovným Bohu. Ježíš tedy odpověděl a řekl jim: Amen, amen, pravím vám, Syn nemůže dělat sám od sebe nic, pokud nevidí Otce, jak to dělá. Neboť co on dělá, to stejně dělá i Syn. Neboť otec miluje syna a ukazuje mu všechno, co sám dělá, a ukáže mu větší skutky než tyto, abyste vy žasli. Neboť právě jako Otec vzkřísí mrtvé a dává život, tak i Syn dává život těm, které chce. Neboť ani otec nesoudí nikoho, ale všechen soud dal synu, aby všichni ctili syna, tak jako ctí otce. Ten, kdo nectí Syna, nectí Otce, který ho poslal. Vpravdě, vpravdě vám říkám, že ten, kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a nepřichází na soud, ale přešel ze smrti do života. Opravdu, opravdu vám říkám, že přichází hodina, a nyní je, kdy mrtví uslyší hlas Syna Božího, a ti, kteří uslyšeli, budou žít; neboť právě tak jako Otec má život v sobě samém, tak dal také Synu mít život v sobě samém; a dal mu autoritu konat soud, protože je Syn člověka. Nedivte se tomuto, protože přichází hodina, ve které všichni ti v hrobech uslyší jeho hlas, a vyjdou ti, kteří učinili dobré věci, do vzkříšení života, ale ti, kteří konali špatné věci, do vzkříšení soudu. Nemohu já sám od sebe dělat nic. Jak slyším, soudím, a můj soud je spravedlivý, protože nehledám svou vůli, ale vůli Otce, který mě poslal. Pokud já svědčím o sobě, mé svědectví není pravdivé. Jiný je ten,

kdo o mně svědčí, a vím, že pravdivé je to svědectví, které o mně vydává. Vy jste poslali k Janovi a on vydal svědectví pravdě; já však nepřijímám svědectví od člověka, ale říkám tyto věci, abyste vy byli zachráněni. On byl lampa hořící a svítící, vy jste však chtěli radovat se chvíli v jeho světle. Já ale mám svědectví větší než Janovo, neboť skutky, které mi dal Otec, abych je dokončil, tyto skutky, které konám, svědčí o mně, že mě Otec poslal. A Otec, který mě poslal, sám svědčil o mně. Ani hlas jeho jste nikdy neslyšeli, ani podobu jeho jste neviděli, a slovo jeho nemáte zůstávající ve vás, protože tomu, koho poslal onen, vy nevěříte. Zkoumáte písma, protože si myslíte, že v nich máte život věčný; a ta jsou ta, která svědčí o mně; a nechcete přijít ke mně, abyste měli život. Slávu od lidí nepřijímám; ale poznal jsem vás, že lásku Boží nemáte v sobě. Já jsem přišel ve jménu svého otce, a nepřijímáte mě. Jestliže jiný přijde ve svém vlastním jménu, toho přijmete. Jak můžete uvěřit, když přijímáte slávu jeden od druhého, a slávu od jediného Boha nehledáte? Nemyslete si, že já budu žalovat na vás u Otce. Ten, kdo vás žaluje, je Mojžíš, v kterého jste doufali. Pokud jste totiž věřili Mojžíšovi, věřili byste mně, neboť on o mně psal. Jestliže ale oněm jeho písmům nevěříte, jak uvěříte mým slovům?

6

Po těchto věcech odešel Ježíš na druhou stranu Galilejského moře, moře Tiberiadského, a následoval ho velký zástup, protože viděli jeho znamení, která konal na nemocných. Ježíš ale

šel nahoru na horu a tam seděl se svými učedníky. Bylo ale blízko velikonoce, svátek Židů. Když tedy Ježíš pozvedl oči a spatřil, že k němu přichází velký zástup, říká Filipovi: Odkud koupíme chleby, aby tito jedli? Toto ale říkal, aby ho vyzkoušel, neboť on sám věděl, co zamýšlel udělat. Filip mu odpověděl: Chleby za dvě stě denárů jim nestačí, aby každý z nich vzal alespoň trochu. Říká mu jeden z jeho učedníků, Ondřej, bratr Šimona Petra: Je zde jeden chlapec, který má pět ječných chlebů a dvě ryby; ale co je to pro tak mnoho? Ježíš řekl: Nechte lidi uléhnout. Na tom místě bylo hodně trávy. Ulehli tedy ti muži, počtem asi pět tisíc. Ježíš vzal chleby, poděkoval a rozdal je učedníkům, učedníci pak ležícím, podobně i z ryb, kolik chtěli. Když se ale nasytili, říká svým učedníkům: Shromážděte přebývající kousky, aby nic nezahynulo. Sebrali tedy a naplnili dvanáct košů úlomků z pěti ječných chlebů, které zbyly po těch, kteří jedli. Ti lidé tedy, vidouce znamení, které Ježíš udělal, říkali, že tento je skutečně ten prorok přicházející do světa. Ježíš tedy věděl, že zamýšlejí přijít a zmocnit se ho, aby ho učinili králem, a odešel opět na horu sám. Jak ale nastal večer, jeho učedníci sešli k moři, a když vstoupili do lodi, pluli přes moře do Kafarnaum. Už nastala tma a Ježíš k nim ještě nepřišel, a moře se vzdouvalo, protože vál silný vítr. Když tedy proveslovali asi dvacet pět nebo třicet stadií, spatřili Ježíše, jak kráčí po moři a blíží se k lodi, a báli se. Ten ale jim říká: Já jsem, nebojte se. Byli tedy ochotni vzít jej na loď, a loď se ihned ocitla u země, kam směřovali. Následujícího dne zástup stojící na druhé straně moře viděl, že tam nebyl žádný jiný člun kromě toho jednoho, do kterého nastoupili jeho učedníci, a že Ježíš nevstoupil

společně se svými učedníky do člunu, ale jeho učedníci odešli sami; ale přišly jiné čluny z Tiberiady blízko místa, kde jedli chléb poté, co Pán poděkoval; když tedy zástup viděl, že Ježíš tam není ani jeho učedníci, nastoupili sami do lodí a přišli do Kafarnaum hledat Ježíše. A když ho našli za mořem, řekli mu: Rabbi, kdy jsi sem přišel? Ježíš jim odpověděl a řekl: Amen, amen, pravím vám, hledáte mě ne proto, že jste viděli znamení, ale proto, že jste jedli z chlebů a byli jste nasyceni. Pracujte ne pro potravu, která hyne, ale pro potravu, která zůstává k životu věčnému, kterou vám dá Syn člověka, neboť tohoto zapečetil Otec, Bůh. Řekli tedy k němu: Co máme dělat, abychom konali skutky Boží? Ježíš odpověděl a řekl jim: Toto je dílo Boží, abyste věřili v toho, kterého on poslal. Řekli mu tedy: Jaké tedy ty děláš znamení, abychom viděli a uvěřili tobě? Co děláš? Naši otcové jedli mannu v poušti, jak je napsáno: chléb z nebe dal jim k jídlu. Ježíš jim tedy řekl: Amen, amen, pravím vám, ne Mojžíš vám dal chléb z nebe, ale můj Otec vám dává pravý chléb z nebe. Neboť chléb Boží je ten, který sestupuje z nebe a dává život světu. Řekli mu tedy: Pane, dávej nám tento chléb vždycky. Řekl jim ale Ježíš: Já jsem chléb života. Ten, kdo přichází ke mně, nebude nikdy hladovět, a ten, kdo věří ve mě, nebude nikdy žíznit. Ale řekl jsem vám, že jste mě viděli, a nevěříte. Všechno, co mi dává otec, ke mně přijde, a toho, kdo přichází ke mně, nevyženu ven; protože jsem sestoupil z nebe, ne abych dělal svou vůli, ale vůli toho, který mě poslal. Toto je ale vůle Otce, který mě poslal, abych neztratil nic z toho, co mi dal, ale abych to vzkřísil v poslední den. Toto je ale vůle toho, který mě poslal, aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný, a já ho vzkřísím v

poslední den. Reptali tedy Židé o něm, protože řekl: Já jsem chléb, který sestoupil z nebe, a říkali: Není toto Ježíš, syn Josefa, jehož otce a matku známe? Jak tedy tento říká, že jsem sestoupil z nebe? Odpověděl tedy Ježíš a řekl jim: Nereptejte mezi sebou. Nikdo není schopen přijít ke mně, pokud ho nepřitáhne Otec, který mě poslal, a já ho vzkřísím v poslední den. Je napsáno v prorocích: A budou všichni vyučeni Bohem. Každý, kdo slyší od Otce a naučil se, přichází ke mně; ne že by Otce někdo viděl, kromě toho, kdo je od Boha – tento viděl Otce. Amen, amen, pravím vám: ten, kdo věří ve mě, má život věčný. Já jsem chléb života. Vaši otcové jedli manu na poušti a zemřeli; toto je chléb sestupující z nebe, aby kdokoli z něho jedl a nezemřel. Já jsem ten živý chléb, který sestoupil z nebe; jestliže někdo bude jíst z tohoto chleba, bude žít navěky. A chléb, který já dám, je mé tělo, které já dám za život světa. Židé se tedy mezi sebou hádali a říkali: Jak nám tento může dát své tělo k snědku? Řekl jim tedy Ježíš: Amen, amen, pravím vám: jestliže nebudete jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nemáte život v sobě. Ten, kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já jej vzkřísím v poslední den. Neboť mé tělo je opravdu pokrm a má krev je opravdu nápoj. Ten, kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jak mě poslal živý Otec a já žiji skrze Otce, tak i ten, kdo mě jí, bude žít skrze mě. Toto je ten chléb, který sestoupil z nebe, ne jako jedli vaši otcové mannu a zemřeli; ten, kdo jí tento chléb, bude žít na věky. Tyto věci řekl, když učil ve shromáždění v Kafarnaum. Mnoho tedy z jeho učedníků, když uslyšeli, řekli: Tvrdá je tato řeč, kdo ji může slyšet? Ježíš však věděl v sobě, že jeho učedníci ohledně tohoto reptají, a řekl jim: Toto vás

pohoršuje? Jestliže tedy uvidíte Syna člověka vystupovat tam, kde byl dříve? Duch je ten, který oživuje, tělo nic neprospívá, slova, která vám mluvím, jsou duch a jsou život. Ale jsou z vás někteří, kteří nevěří. Věděl totiž od začátku Ježíš, kdo jsou ti nevěřící a kdo je ten, který ho zradí. A řekl: Kvůli tomu jsem vám řekl, že nikdo není schopen přijít ke mně, jestliže mu to není dáno od mého Otce. Z tohoto důvodu mnozí z jeho učedníků odešli zpět a již s ním nechodili. Řekl tedy Ježíš těm dvanácti: Nechcete snad i vy odejít? Odpověděl mu tedy Šimon Petr: Pane, ke komu odejdeme? Slova věčného života máš; a my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi Kristus, syn Boha živého. Ježíš jim odpověděl: Nevyvolil jsem já vás, těch dvanáct? A jeden z vás je ďábel. Mluvil ale o Judovi, synu Šimonově Iškariotském, neboť tento ho měl vydat, ačkoli byl jedním z dvanácti.

7

A Ježíš procházel po těchto událostech v Galileji, neboť nechtěl procházet v Judeji, protože ho Židé chtěli zabít. Byla blízko slavnost Židů, slavnost stánků. Řekli tedy k němu jeho bratři: Odejdi odtud a jdi do Judey, aby i tví učedníci viděli tvé skutky, které děláš; nikdo přece nedělá něco ve skrytosti a zároveň sám usiluje o to, být na veřejnosti. Jestliže tyto věci děláš, zjev se světu. Ani jeho bratři v něho nevěřili. Ježíš jim tedy říká: Můj čas ještě nenastal, ale váš čas je vždy připraven. Svět vás nemůže nenávidět, mě však nenávidí, protože já svědčím o něm, že jeho skutky jsou zlé. Vy jděte na tento svátek, já ještě nevystupuji na

tento svátek, protože můj čas ještě nebyl naplněn. Tyto věci jim řekl a zůstal v Galileji. Když ale jeho bratři odešli nahoru, tehdy i on sám šel nahoru na slavnost, ne otevřeně, ale jako ve skrytosti. Židé ho tedy hledali na slavnosti a říkali: Kde je? A v davech bylo velké reptání o něm. Jedni říkali, že je dobrý; jiní říkali: Ne, ale svádí dav. Nikdo však o něm nemluvil otevřeně kvůli strachu ze Židů. Již v polovině slavnosti šel Ježíš do chrámu a učil. A Židé se divili a říkali: Jak tento zná písma, aniž by se učil? Odpověděl tedy jim Ježíš a řekl: Mé učení není mé, ale toho, kdo mě poslal; jestliže někdo chce dělat jeho vůli, pozná o tom učení, zda je z Boha, nebo zda já mluvím sám od sebe. Ten, kdo mluví sám od sebe, hledá svou vlastní slávu, ale ten, kdo hledá slávu toho, který jej poslal, tento je pravdivý, a nespravedlnost v něm není. Nedal vám Mojžíš ten zákon? A nikdo z vás neplní zákon. Proč se mě snažíte zabít? Dav odpověděl a řekl: Máš démona, kdo tě chce zabít? Ježíš odpověděl a řekl jim: Jedno dílo jsem učinil, a všichni se tomu divíte. Mojžíš vám dal obřízku, ne proto, že je od Mojžíše, ale od otců, a v sobotu obřezáváte člověka. Jestliže člověk přijímá obřízku v sobotu, aby nebyl porušen zákon Mojžíšův, jste rozzlobeni na mě, že jsem celého člověka uzdravil v sobotu? Nesouďte podle vzhledu, ale suďte spravedlivým soudem. Říkali tedy někteří z Jeruzalémských: Není to ten, kterého hledají zabít? A hle, mluví s odvahou, a nic mu neříkají. Nepoznali snad vládci skutečně, že tento je skutečně Kristus? Ale my víme, odkud tento je; avšak Kristus, když přijde, nikdo neví, odkud je. Tedy zvolal v chrámě vyučující Ježíš a řekl: I mě znáte, a znáte odkud jsem; a od sebe samého jsem nepřišel, ale je pravdivý ten, který mě poslal, kterého vy neznáte; já ho znám,

protože od něho jsem a ten mě poslal. Snažili se ho tedy chytit, ale nikdo na něj nevztáhl ruku, protože jeho hodina ještě nepřišla. Mnozí ale z davu uvěřili v něj a říkali, že Kristus, až přijde, snad neudělá více znamení než těch, která tento udělal? Farizeové slyšeli dav reptající o něm tyto věci, a farizeové a velekněží poslali služebníky, aby ho chytili. Ježíš tedy řekl: Ještě krátký čas jsem s vámi a pak odejdu k tomu, který mě poslal. Budete mě hledat a nenajdete mě, a tam, kde jsem já, vy nemůžete přijít. Řekli tedy Židé sami k sobě: Kam se tento chystá jít, že my ho nenajdeme? Nechystá se jít do diaspory Řeků a učit Řeky? Co je to za řeč, kterou řekl: Budete mě hledat a nenajdete mě, a tam, kde jsem já, vy nemůžete přijít? V poslední velký den slavnosti stál Ježíš a vykřikl: Jestliže někdo žízní, ať přijde ke mně a pije. Ten, kdo věří ve mě, jak řeklo Písmo, řeky živé vody potekou z jeho břicha. Toto ale řekl o Duchu, kterého měli přijmout ti, kteří v něj věří, neboť ještě nebyl Duch Svatý, protože Ježíš ještě nebyl oslaven. Mnozí tedy z toho davu, kteří slyšeli to slovo, říkali: Tento je skutečně ten prorok. Jiní říkali: Tento je Kristus. Jiní říkali: Nepřichází snad Kristus z Galileje? Neřeklo písmo, že Kristus přichází z potomstva Davida a z Betléma, té vesnice, kde byl David? Rozdělení tedy v davu nastalo kvůli němu. Někteří z nich ho chtěli chytit, ale nikdo na něj nevztáhl ruce. Přišli tedy pomocníci k velekněžím a farizeům, a oni jim řekli: Proč jste ho nepřivedli? Pomocníci odpověděli: Nikdy tak nemluvil člověk jako tento člověk. Odpověděli jim tedy farizeové: Nebyli jste svedeni i vy? Neuvěřil snad někdo z vládců v něj nebo z farizeů? Ale tento dav, který nezná zákon, je prokletý, říká Nikodém k nim, ten, který přišel v

noci k němu, jeden jsa z nich; nesoudí náš zákon člověka, jestliže od něho dříve neuslyší a nepozná, co dělá? Odpověděli a řekli mu: Nejsi snad i ty z Galileje? Prozkoumej a viz, že prorok z Galileje nepovstal. A každý odešel do svého domu.

8

Ježíš ale šel na Horu olivovou; za úsvitu pak zase přišel do chrámu a všechen lid přicházel k němu; a posadil se a učil je. A zákoníci a farizeové vedou ženu chycenou při cizoložství, a postavili ji uprostřed a říkají mu: Učiteli, tato žena byla chycena při samotném skutku cizoložství; a v našem zákoně Mojžíš přikázal takové kamenovat. Ty tedy co říkáš? Toto ale řekli, zkoušejíce ho, aby měli obvinění proti němu. Ale Ježíš se sehnul dolů a psal prstem do země. Jak ale vytrvali v dotazování se ho, narovnal se a řekl jim: Kdo z vás je bez hříchu, ať první hodí na ni kámen. A opět se sehnul dolů a psal do země. Ti ale, když to uslyšeli, odcházeli jeden po druhém, počínaje staršími, a zůstal Ježíš a žena, která byla uprostřed. Když vzhlédl, Ježíš jí řekl: Ženo, kde jsou? Nikdo tě neodsoudil? Ona ale řekla: Nikdo, Pane. Ježíš řekl: Ani já tě neodsuzuji; jdi a od nynějška už nehřeš. Opět tedy k nim Ježíš promluvil a řekl: Já jsem světlo světa, ten, kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života. Řekli mu tedy farizeové: Ty svědčíš sám o sobě, tvé svědectví není pravdivé. Odpověděl Ježíš a řekl jim: I když já svědčím o sobě, pravdivé je mé svědectví, protože vím, odkud jsem přišel a kam jdu. Vy však nevíte, odkud přicházím nebo kam jdu. Vy

soudíte podle těla, já nesoudím nikoho. A pokud budu soudit já, můj soud je pravdivý, protože nejsem sám, ale já a otec, který mě poslal. A ve vašem zákoně je přece napsáno, že svědectví dvou lidí je pravdivé. Já jsem ten, který svědčí o sobě samém, a svědčí o mně otec, který mě poslal. Říkali mu tedy: Kde je tvůj otec? Ježíš odpověděl: Neznáte ani mě, ani mého otce; kdybyste znali mě, znali byste i mého otce. Tato slova mluvil Ježíš v pokladnici, když učil v chrámu, a nikdo ho nezatknul, protože ještě nepřišla jeho hodina. Ježíš jim tedy znovu řekl: Já odcházím a budete mě hledat, a zemřete ve svém hříchu. Kam já odcházím, vy nemůžete přijít. Říkali tedy Židé: Snad se nezabije, protože říká: Kam já jdu, vy nemůžete přijít? A řekl jim: Vy jste zdola, já jsem shora, vy jste z tohoto světa, já nejsem z tohoto světa. Řekl jsem vám tedy, že zemřete ve vašich hříších, jestliže totiž neuvěříte, že já jsem, zemřete ve vašich hříších. Říkali mu tedy: Kdo jsi? A Ježíš jim řekl: Od začátku to, co vám mluvím. Mnoho mám o vás co mluvit a soudit, ale ten, který mě poslal, je pravdivý, a já to, co jsem slyšel od něho, tyto věci říkám světu. Neznali, že jim mluvil o Otci. Ježíš jim tedy řekl: Až pozdvihnete Syna člověka, tehdy poznáte, že já jsem, a že sám od sebe nedělám nic, ale mluvím tyto věci tak, jak mě učil můj Otec. A ten, kdo mě poslal, je se mnou, otec mě nenechal samotného, protože já vždy dělám to, co se mu líbí. Když mluvil tyto věci, mnozí v něho uvěřili. Ježíš tedy říkal k těm Židům, kteří mu uvěřili: jestliže vy zůstanete v mém slovu, opravdu jste moji učedníci, a poznáte pravdu, a pravda vás osvobodí. Odpověděli mu: Jsme semeno Abrahamovo a nikdy jsme nikomu nebyli zotročeni. Jak můžeš říkat, že se staneme svobodnými? Odpověděl jim Ježíš: Amen, amen, pravím

vám, že každý, kdo páchá hřích, je otrokem hříchu. Ten otrok však nezůstává v domě navěky, syn zůstává navěky. Jestliže vás tedy Syn osvobodí, budete skutečně svobodní. Vím, že jste semeno Abrahamovo, ale hledáte mě zabít, protože mé slovo nemá místo ve vás. Já mluvím to, co jsem viděl u mého Otce, a vy tedy děláte to, co jste viděli u vašeho otce. Odpověděli a řekli mu: Náš otec je Abraham. Říká jim Ježíš: Kdybyste byli děti Abrahama, dělali byste skutky Abrahama. Nyní ale hledáte mě zabít, člověka, který vám mluvil pravdu, kterou jsem slyšel od Boha. Toto Abraham neudělal. Vy děláte skutky vašeho otce. Řekli mu tedy: my nejsme zrozeni ze smilstva; máme jednoho otce, Boha. Ježíš jim tedy řekl: Kdyby Bůh byl váš otec, milovali byste mě, neboť já jsem vyšel z Boha a přicházím. Nepřišel jsem totiž sám od sebe, ale on mě poslal. Proč mou řeč neznáte? Protože nejste schopni slyšet mé slovo. Vy jste z otce ďábla a chcete činit žádosti svého otce. Ten byl vrah od začátku a v pravdě nestojí, protože v něm není pravda; když mluví lež, mluví ze svého vlastního, protože je lhář a jeho otec. Ale protože říkám pravdu, nevěříte mi. Kdo z vás mě usvědčuje z hříchu? Jestliže ale říkám pravdu, proč mi nevěříte? Ten, který je z Boha, slyší slova Boží; proto vy neslyšíte, protože nejste z Boha. Židé tedy odpověděli a řekli mu: Neříkáme my dobře, že ty jsi Samaritán a máš démona? Odpověděl Ježíš: Já nemám démona, ale ctu svého Otce, a vy mě zneuctíváte. Já ale nehledám svou slávu, je ten, kdo hledá a soudí. Vpravdě, vpravdě vám pravím, jestliže někdo mé slovo zachová, smrt neuvidí navěky. Židé mu tedy řekli: Nyní jsme poznali, že máš démona. Abrahám zemřel a proroci, a ty říkáš, jestli někdo mé slovo zachová, neokusí

nikdy smrti navěky? Nejsi ty větší než náš otec Abraham, který zemřel? A proroci zemřeli; za koho se pokládáš ty? Ježíš odpověděl: Jestliže já oslavuji sám sebe, má sláva není nic; je to můj otec, který mě oslavuje, o kterém vy říkáte, že je váš Bůh, a nepoznali jste ho; já ho ale znám. A pokud řeknu, že ho neznám, budu jako vy lhář; ale znám ho a jeho slovo zachovávám. Abraham, váš otec, jásal, aby viděl můj den, a viděl ho a radoval se. Řekli tedy Židé k němu: Padesát let ještě nemáš, a Abrahama jsi viděl? Ježíš jim řekl: Amen, amen, pravím vám, dříve než se Abraham narodil, já jsem. Vzali tedy kameny, aby je hodili na něj. Ježíš se ale skryl a vyšel z chrámu, prošel jejich prostředkem, a tak odešel.

9

A když procházel, viděl člověka slepého od narození. A ptali se ho jeho učedníci: Rabbi, kdo zhřešil, tento člověk nebo jeho rodiče, aby se narodil slepý? Ježíš odpověděl: Ani tento nezhřešil, ani jeho rodiče, ale aby se zjevily skutky Boží v něm. Musím konat skutky toho, který mě poslal, dokud je den, přichází noc, kdy nikdo nemůže pracovat. Kdykoli jsem ve světě, jsem světlem světa. Když to řekl, plivl na zem a udělal bláto ze sliny, pomazal tím blátem oči slepého a řekl mu: jdi se umýt do rybníka Siloe, což se vykládá jako Poslaný. Odešel tedy a umyl se, a přišel vidoucí. Ti tedy sousedé a ti, kteří jej dříve viděli, že byl slepý, říkali: Není to ten, který seděl a žebral? Jiní říkali, že to je on; jiní ale říkali, že je mu podobný. Ten říkal, že jsem to já.

Říkali mu tedy: Jak byly otevřeny tvé oči? Odpověděl a řekl: Člověk zvaný Ježíš udělal hlínu a pomazal mé oči a řekl mi: Jdi k nádrži Siloe a umyj se. Odešel jsem tedy, umyl jsem se a prohlédl jsem. Řekli mu tedy: Kde je? Říká: Nevím. Vedou ho k farizeům, toho kdysi slepého. Byla ale sobota, když Ježíš udělal hlínu a otevřel jeho oči. Znovu tedy ho ptali i farizeové, jak získal zrak. A on jim řekl: položil bahno na mé oči, a umyl jsem se, a vidím. Říkali tedy někteří z farizeů: Tento člověk není od Boha, protože nezachovává sobotu. Jiní říkali: Jak může hříšný člověk konat taková znamení? A bylo mezi nimi rozdělení. Říkají tomu slepému znovu: Ty co říkáš o něm, že ti otevřel oči? A on řekl, že je prorok. Židé tedy neuvěřili ohledně něho, že byl slepý a získal zrak, dokud nezavolali rodiče toho, kdo získal zrak, a nezeptali se jich se slovy: Je toto váš syn, o kterém říkáte, že se narodil slepý? Jak tedy právě teď vidí? Odpověděli ale jim jeho rodiče a řekli: Víme, že tento je náš syn a že se narodil slepý; jak ale nyní vidí, nevíme, nebo kdo otevřel jeho oči, my nevíme; on má věk, zeptejte se ho, on o sobě promluví. Toto řekli jeho rodiče, protože se báli Židů, neboť Židé se již dohodli, že pokud jej někdo vyzná jako Krista, bude vyloučen ze synagogy. Kvůli tomu jeho rodiče řekli, že má věk; zeptejte se jeho. Zavolali tedy podruhé toho člověka, který byl slepý, a řekli mu: Vzdej slávu Bohu, my víme, že tento člověk je hříšník. Odpověděl tedy ten a řekl: Jestli je hříšník, nevím. Jedno vím, že jsem byl slepý a nyní vidím. Řekli mu ale znovu: Co ti udělal? Jak ti otevřel ty oči? Odpověděl jim: Řekl jsem vám již, a neslyšeli jste; co znovu chcete slyšet? Nechcete se i vy stát jeho učedníky? Zlořečili mu a řekli: Ty jsi učedník toho, my však jsme učedníci Mojžíše. My

víme, že Bůh mluvil Mojžíšovi, tohoto však nevíme, odkud je. Člověk odpověděl a řekl jim: V tomto je přece podivuhodné, že vy nevíte, odkud je, a přitom otevřel mé oči. Víme ale, že hříšníků Bůh neslyší, ale pokud je někdo bohabojný a činí jeho vůli, tohoto slyší. Od věků nebylo slyšeno, že by někdo otevřel oči slepě narozenému. Kdyby tento nebyl od Boha, nemohl by dělat nic. Odpověděli a řekli mu: V hříších jsi byl celý narozen, a ty nás učíš? A vyhnali ho ven. Ježíš slyšel, že ho vyhnali ven, a když ho našel, řekl mu: Ty věříš v Syna Božího? Odpověděl a řekl: A kdo je, Pane, abych v něho uvěřil? Ježíš mu řekl: Viděl jsi ho, a ten, kdo s tebou mluví, je to on. On ale řekl: Věřím, Pane, a klaněl se mu. A Ježíš řekl: Přišel jsem na tento svět k soudu, aby ti, kteří nevidí, viděli, a ti, kteří vidí, se stali slepými. A uslyšeli to z farizeů ti, kteří byli s ním, a řekli mu: Nejsme snad i my slepí? Řekl jim Ježíš: Kdybyste byli slepí, neměli byste hřích, nyní však říkáte, že vidíme, proto váš hřích zůstává.

10

Amen, amen pravím vám, ten, kdo nevstupuje dveřmi do dvora ovcí, ale vystupuje odjinud, ten je zloděj a lupič; ten ale, kdo vstupuje dveřmi, je pastýř ovcí. Tomuto vrátný otevírá a ovce jeho hlasu slyší, a vlastní ovce volá podle jména a vyvádí je. A když své vlastní ovce vyžene ven, jde před nimi, a ovce ho následují, protože znají jeho hlas; cizímu ale vůbec nebudou následovat, ale utečou od něho, protože neznají hlas cizích. Toto přísloví jim řekl Ježíš, ale oni nepoznali, co to bylo, o čem jim

mluvil. Ježíš jim tedy znovu řekl: Amen, amen, pravím vám, že já jsem dveře ovcí. Všichni, kteří přišli přede mnou, jsou zloději a loupežníci, ale ovce je neslyšely. Já jsem dveře; pokud někdo vejde skrze mě, bude zachráněn, bude vcházet a vycházet a najde pastvu. Zloděj nepřichází, leč aby ukradl a zabil a zničil; já jsem přišel, aby měli život a měli jej v hojnosti. Já jsem ten dobrý pastýř. Ten dobrý pastýř klade svou duši za ovce; ale najatý pracovník, který není pastýř a jehož nejsou ovce vlastní, vidí vlka přicházet a opouští ovce a utíká; a vlk je uchvacuje a rozptyluje ovce. Ten najatý pracovník ale utíká, protože je najatý pracovník a nezáleží mu na ovcích. Já jsem dobrý pastýř a znám své a jsem znán svými, tak jako mě zná Otec a já znám Otce, a svou duši kladu za ovce. A mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto dvora, a ty musím také přivést, a uslyší můj hlas, a bude jedno stádo a jeden pastýř. Kvůli tomu mě otec miluje, že kladu svou duši, abych ji opět vzal. Nikdo mi ji nebere, ale já ji kladu sám od sebe, mám pravomoc položit ji a mám pravomoc ji znovu vzít, toto přikázání jsem přijal od svého Otce. Rozkol tedy opět nastal mezi Židy kvůli těmto slovům. Říkali ale mnozí z nich: Démona má a je šílený, proč ho posloucháte? Jiní říkali: Tato slova nejsou slova posedlého démonem. Může snad démon otevírat oči slepých? Stalo se pak zasvěcení v Jeruzalémě, a byla zima; a Ježíš se procházel v chrámu v Šalomounově sloupoví. Obklopili ho tedy Židé a říkali mu: Dokdy nám budeš brát duši? Jestli ty jsi Kristus, řekni nám otevřeně. Odpověděl jim Ježíš: Řekl jsem vám, a nevěříte; skutky, které já dělám ve jménu mého Otce, tyto svědčí o mně; ale vy nevěříte; nejste totiž z mých ovcí, jak jsem vám řekl. Mé ovce slyší můj hlas, a já je znám, a následují mě, a

já jim dávám věčný život, a nezahynou navěky, a nikdo je neuchvátí z mé ruky. Můj Otec, který mi je dal, je větší než všichni, a nikdo není schopen vyrvat z ruky mého Otce. Já a Otec jsme jedno. Židé tedy znovu nesli kameny, aby jej ukamenovali. Ježíš jim odpověděl: Mnoho dobrých skutků jsem vám ukázal od mého Otce, kvůli kterému z nich mě kamenujete? Odpověděli mu Židé: O dobrý skutek tě nekamenujeme, ale o rouhání, a že ty, jsa člověk, děláš ze sebe Boha. Ježíš jim odpověděl: Není napsáno ve vašem zákoně: Řekl jsem, jste bohové? Jestliže nazval ty bohy, k nimž přišlo slovo Boží, a Písmo nemůže být zrušeno, toho, kterého Otec posvětil a poslal do světa, vy říkáte, že se rouhám, protože jsem řekl: Jsem Syn Boží? Jestli nedělám ty skutky mého otce, nevěřte mi; jestli ale dělám, i když mi nevěříte, těm skutkům věřte, abyste poznali a uvěřili, že ve mně je otec a já v něm. Snažili se ho tedy znovu chytit, ale vyšel z jejich ruky. A odešel znovu za Jordán, na místo, kde Jan poprvé křtil, a zůstal tam. A mnozí k němu přišli a říkali, že Jan sice neučinil žádné znamení, ale všechno, co Jan o něm řekl, bylo pravdivé. A mnozí tam v něho uvěřili.

11

Byl tam ale nemocný muž jménem Lazar z Betanie, z vesnice Marie a její sestry Marty. Byla ale Marie ta, která pomazala Pána olejem a otřela jeho nohy svými vlasy, jejíž bratr Lazar byl nemocen. Sestry k němu tedy poslaly se slovy: Pane, hleď, ten, kterého miluješ, je nemocný. Když to ale Ježíš uslyšel, řekl: Tato

nemoc není k smrti, ale pro slávu Boží, aby byl oslaven Syn Boží skrze ni. Ježíš ale miloval Martu a její sestru a Lazara. Když tedy uslyšel, že je nemocný, zůstal na místě, kde byl, dva dny; potom říká učedníkům: pojďme do Judey znovu. Učedníci mu říkají: Rabbi, nyní tě Židé chtěli kamenovat, a ty tam jdeš znovu? Ježíš odpověděl: Nemá den dvanáct hodin? Jestliže někdo chodí ve dne, neklopýtá, protože vidí světlo tohoto světa; jestliže ale někdo chodí v noci, klopýtá, protože světlo není v něm. Toto řekl, a po tomto jim říká: Lazar, náš přítel, usnul, ale jdu, abych ho probudil. Řekli tedy jeho učedníci: Pane, jestli usnul, bude zachráněn. Ježíš ale mluvil o jeho smrti, oni si však mysleli, že mluví o spánku. Tehdy tedy jim Ježíš řekl otevřeně: Lazar zemřel, a raduji se kvůli vám, abyste uvěřili, protože jsem tam nebyl; ale pojďme k němu. Řekl tedy Tomáš, zvaný Didymus, spolužákům: Pojďme i my, abychom zemřeli s ním. Když tedy Ježíš přišel, našel ho již čtyři dny v hrobě. Betanie byla blízko Jeruzaléma asi patnáct stadií, a mnozí z Židů přišli k Martě a Marii, aby je potěšili ohledně jejich bratra. Ta tedy Marta, když uslyšela, že Ježíš přichází, vyšla mu naproti, Marie však zůstala sedět v domě. Řekla tedy Marta Ježíšovi: Pane, kdybys byl zde, můj bratr by nebyl zemřel. Ale i nyní vím, že o cokoliv bys požádal Boha, Bůh ti dá. Ježíš jí říká: Tvůj bratr vstane. Říká mu Marta: Vím, že vstane při vzkříšení v poslední den. Řekl jí Ježíš: Já jsem vzkříšení a život. Ten, kdo věří ve mě, i kdyby zemřel, bude žít; a každý, kdo žije a věří ve mě, nezemře navěky. Věříš tomu? Říká mu: Ano, Pane, já jsem uvěřil, že ty jsi Kristus, Syn Boží, který přichází na svět. A když toto řekla, odešla a zavolala svou sestru Marii a tajně jí řekla: Učitel je zde a volá tě. Jakmile

to uslyšela, rychle vstala a přišla k němu. Ježíš ještě nepřišel do vesnice, ale byl na místě, kde ho potkala Marta. Židé, kteří byli s ní v domě a utěšovali ji, viděli, že Marie rychle vstala a vyšla, následovali ji a říkali, že jde k hrobu, aby tam plakala. Marie tedy, jak přišla tam, kde byl Ježíš, spatřivši ho padla k jeho nohám a řekla mu: Pane, kdybys byl zde, můj bratr by nezemřel. Ježíš tedy, jak ji viděl plačící a ty Židy, kteří přišli s ní, plačící, byl hluboce pohnut v duchu a rozrušil sám sebe, a řekl: Kde jste ho položili? Říkají mu: Pane, pojď a podívej se. Zaplakal Ježíš. Říkali tedy Židé: Hleď, jak ho miloval! Někteří ale z nich řekli: Nemohl tento, který otevřel oči slepého, udělat, aby ani tento nezemřel? Ježíš tedy, opět hluboce pohnut v sobě, přichází k hrobce. Byla to jeskyně a kámen na ní ležel. Ježíš říká: Zvedněte ten kámen. Říká mu sestra zemřelého, Marta: Pane, již zapáchá, vždyť je to čtvrtý den. Ježíš jí říká: Neřekl jsem ti, že pokud budeš věřit, uvidíš slávu Boží? Vzali tedy ten kámen, kde ležel ten mrtvý. A Ježíš zvedl oči nahoru a řekl: Otče, děkuji ti, že jsi mě vyslyšel. Já ale věděl, že mě vždy slyšíš, ale kvůli davu, který stál okolo, jsem to řekl, aby uvěřili, že ty jsi mě poslal. A když toto řekl, hlasem velkým vykřikl: Lazare, pojď ven! A vyšel ten mrtvý, svázaný na nohou a na rukou pruhy látky, a jeho tvář byla obalena šátkem. Ježíš jim říká: Rozvažte ho a nechte ho odejít. Mnozí tedy z Židů, kteří přišli k Marii a spatřili, co učinil Ježíš, v něho uvěřili. Někteří z nich ale odešli k farizeům a řekli jim, co udělal Ježíš. Velekněží a farizeové tedy svolali radu a říkali: Co budeme dělat, když tento člověk koná mnoho znamení? Jestliže ho necháme tak, všichni v něj uvěří, a přijdou Římané a vezmou nám místo i národ. Jeden ale z nich, Kaifáš, velekněz toho roku, řekl jim: vy

nevíte nic, ani neuvažujete, že je pro nás prospěšné, aby jeden člověk zemřel za lid a celý národ nezahynul. Toto ale od sebe neřekl, ale byv velekněžem onoho roku prorokoval, že měl Ježíš zemřít za národ, a ne za národ pouze, ale aby také rozptýlené děti Boží shromáždil v jedno. Od toho dne se tedy radili, aby ho zabili. Ježíš tedy již nechodil otevřeně mezi Židy, ale odešel odtamtud do kraje blízko pouště, do města nazývaného Efraim, a tam pobýval se svými učedníky. Byl ale blízko hod beránka Židů a mnozí šli nahoru do Jeruzaléma ze země před hodem beránka, aby se očistili. Hledali tedy Ježíše a říkali mezi sebou, stojíce v chrámu: Co myslíte, že nepřijde na tu slavnost? Velekněží a farizeové však vydali příkaz, aby, kdyby někdo věděl, kde je, oznámil to, aby jej mohli zatknout.

12

Ježíš tedy šest dní před Velikonocemi přišel do Betanie, kde byl Lazar, který byl mrtvý a kterého vzkřísil z mrtvých. Udělali mu tedy tam večeři a Martha obsluhovala, Lazarus pak byl jeden z těch, kteří s ním leželi u stolu. Marie tedy vzala libru vonného oleje z nardu, čistého a drahocenného, pomazala nohy Ježíše a otřela svými vlasy jeho nohy, a dům byl naplněn vůní toho oleje. Říká tedy jeden z jeho učedníků, Jidáš, syn Šimona Iškariotského, ten, který ho měl vydat: Proč tento vonný olej nebyl prodán za tři sta denárů a dán chudým? Řekl ale toto ne proto, že by mu záleželo na chudých, ale proto, že byl zloděj, měl pokladnici a odnášel věci, které byly vkládány. Ježíš tedy řekl:

Nech ji, zachovala to pro den mého pohřbu. Ty chudé totiž máte vždy s sebou, mě ale nemáte vždy. Velký zástup Židů tedy poznal, že je tam, a přišli ne jen kvůli Ježíšovi, ale aby viděli také Lazara, kterého vzkřísil z mrtvých. A velekněží se radili, aby také Lazara zabili, protože mnozí kvůli němu odcházeli z Židů a věřili v Ježíše. Následující den velký zástup, který přišel na svátek, uslyšel, že Ježíš přichází do Jeruzaléma, vzal palmové ratolesti a vyšel mu vstříc, a volal: Hosanna, požehnaný ten, který přichází ve jménu Pána, král Izraele. A Ježíš našel oslátko, posadil se na něj, jak je psáno: Neboj se, dcero Siónu; hle, tvůj král přichází sedící na oslátku. Tyto věci ale jeho učedníci nejprve neznali, ale když byl Ježíš oslaven, tehdy si vzpomněli, že tyto věci bylo o něm napsáno a tyto věci mu učinili. Svědčil tedy dav, který byl s ním, když Lazara zavolal z hrobu a vzkřísil jej z mrtvých. Kvůli tomu mu také vyšel vstříc zástup, protože slyšeli, že on učinil toto znamení. Farizeové tedy řekli sami k sobě: Vidíte, že nic neprospíváte? Hle, svět za ním odešel. Byli ale někteří Řekové z těch, kteří šli nahoru, aby mohli uctívat při té slavnosti. Tito tedy přišli k Filipovi z Bethsaidy Galilejské a ptali se ho říkajíce: Pane, chceme vidět Ježíše. Přichází Filip a říká to Ondřejovi, a zase Ondřej a Filip to říkají Ježíšovi; Ježíš jim ale odpověděl řka: Přišla hodina, aby byl oslaven Syn člověka. Vpravdě, vpravdě vám pravím, jestliže zrno pšenice nepadne do země a nezemře, zůstává samo, jestliže však zemře, nese mnoho ovoce. Ten, kdo miluje svou duši, ztratí ji, a ten, kdo nenávidí svou duši v tomto světě, uschová ji k věčnému životu. Jestliže mi někdo slouží, ať mě následuje, a kde jsem já, tam bude i můj služebník, a jestliže mi někdo slouží, Otec ho poctí. Nyní je má

duše znepokojená, a co mám říct? Otče, zachraň mě z této hodiny. Ale právě proto jsem přišel do této hodiny. Otče, oslav své jméno. Přišel tedy hlas z nebe: Oslavil jsem a znovu oslavím. Dav, který tam stál a slyšel to, říkal, že se stal hrom, jiní říkali, že k němu mluvil posel. Ježíš odpověděl a řekl: Ne kvůli mně se tento hlas ozval, ale kvůli vám. Nyní je soud tohoto světa, nyní bude vládce tohoto světa vyvržen ven; a já, jestliže budu povýšen ze země, všechny přitáhnu k sobě. Toto ale říkal, naznačuje, jakou smrtí měl zemřít. Odpověděl mu zástup: My jsme slyšeli ze zákona, že Kristus zůstává navěky, a jak ty říkáš, že je nutné, aby byl vyvýšen Syn člověka? Kdo je tento Syn člověka? Ježíš jim tedy řekl: Ještě krátký čas je světlo s vámi, choďte, dokud máte světlo, aby vás nepřemohla tma, a ten, kdo chodí ve tmě, neví, kam jde. Dokud máte to světlo, věřte v to světlo, abyste se stali syny světla. Toto mluvil Ježíš, a odešel a skryl se před nimi. Ačkoli udělal před nimi tolik znamení, nevěřili v něho, aby bylo naplněno slovo proroka Izaiáše, které řekl: Pane, kdo uvěřil tomu, co jsme slyšeli? A komu bylo zjeveno rameno Páně? Kvůli tomu nemohli věřit, protože znovu řekl Izaiáš: oslepil jejich oči a zatvrdil jejich srdce, aby neviděli očima a nepochopili srdcem a neobrátili se, a uzdravím je. Toto řekl Izaiáš, když viděl jeho slávu a mluvil o něm. Nicméně však i z vládců mnozí uvěřili v něho, ale kvůli farizeům to nevyznávali, aby nebyli vyloučeni ze synagogy; milovali totiž slávu lidí více než slávu Boží. Ježíš ale zvolal a řekl: Ten, kdo věří ve mě, nevěří ve mě, ale v toho, kdo mě poslal, a ten, kdo vidí mě, vidí toho, kdo mě poslal. Já jsem přišel jako světlo do světa, aby každý, kdo ve mě věří, nezůstal ve tmě. A pokud někdo

uslyší má slova a neuvěří, já ho nesoudím, neboť jsem nepřišel, abych soudil svět, ale abych zachránil svět. Ten, kdo odmítá mě a nepřijímá má slova, má toho, kdo ho soudí; slovo, které jsem mluvil, to ho bude soudit v poslední den; protože já sám od sebe jsem nemluvil, ale Otec, který mě poslal, sám mi dal příkaz, co mám říci a co mám mluvit; a vím, že jeho příkaz je život věčný. To, co tedy mluvím já, právě jak mi řekl otec, tak to mluvím.

13

Před slavností paschy věděl Ježíš, že přišla jeho hodina, aby odešel z tohoto světa k Otci, a protože miloval své vlastní v tomto světě, miloval je až do konce. A když se stala večeře, ďábel už vhodil do srdce Judy Šimona Iškariotského, aby ho zradil, věděl Ježíš, že všechno dal mu otec do rukou, a že od Boha vyšel a k Bohu jde, vstává od večeře a odkládá roucha, a vzav ručník přepásal se. Potom nalil vodu do umyvadla a začal mýt nohy učedníků a utírat je ručníkem, kterým byl opásán. Přichází tedy k Šimonu Petrovi a ten mu říká: Pane, ty mi myješ nohy? Ježíš odpověděl a řekl mu: Co já dělám, ty nyní nevíš, ale po těchto věcech to poznáš. Petr mu říká: Nikdy mi neumyješ nohy. Odpověděl mu Ježíš: Jestli tě neumyji, nemáš část se mnou. Šimon Petr mu říká: Pane, ne jen mé nohy, ale i ruce a hlavu. Ježíš mu říká: Ten, kdo se vykoupal, nepotřebuje umýt si nohy, ale je celý čistý, a vy jste čistí, ale ne všichni. Věděl totiž, kdo ho zrazuje, proto řekl: Nejste všichni čistí. Když tedy umyl jejich nohy a vzal své oděvy, opět si lehl a řekl jim: Víte, co jsem vám

udělal? Vy mě nazýváte Učitel a Pán, a dobře říkáte, neboť jím jsem. Jestliže tedy já jsem umyl vaše nohy, Pán a Učitel, i vy jste povinni mýt nohy jeden druhému. Příklad neboť jsem dal vám, aby tak jako já jsem učinil vám, i vy činili; amen amen pravím vám, není otrok větší než jeho pán, ani apoštol větší než ten, kdo jej poslal. Pokud znáte tyto věci, blažení jste, pokud je děláte. Nemluvím o všech z vás; já vím, které jsem vyvolil; ale aby písmo bylo naplněno, ten jídající se mnou chléb pozvedl proti mně patu svou. Od nynějška vám říkám před tím, než se to stane, abyste když se to stane, uvěřili, že já jsem. Vpravdě, vpravdě vám pravím: Ten, kdo přijímá toho, koho pošlu, přijímá mě, a ten, kdo přijímá mě, přijímá toho, který mě poslal. Když to Ježíš řekl, byl znepokojen v duchu, a svědčil a řekl: Amen, amen, pravím vám, že jeden z vás mě zradí. Učedníci se tedy dívali jeden na druhého v nejistotě, o kom mluví. Jeden z jeho učedníků, kterého Ježíš miloval, odpočíval v Ježíšově náručí; Šimon Petr tedy na něho kývl, aby se zeptal, kdo by to byl, o kterém mluví. Padnuv tedy na Ježíšova prsa, říká mu: Pane, kdo je to? Odpovídá Ježíš: Je to ten, komu já podám kousek, který namočím. A namočiv ten kousek, dává ho Judovi, synu Šimona Iškariotského. A po soustu tehdy do něho vešel satan. Říká mu tedy Ježíš: Co děláš, udělej rychleji. Ale toto nikdo z ležících nevěděl, k čemu mu to řekl; někteří totiž se domnívali, protože Juda měl pokladnici, že mu Ježíš říká, kup to, co potřebujeme na svátek, nebo aby chudým něco dal. Vzav tedy sousto, onen ihned vyšel; byla pak noc. Když tedy vyšel, říká Ježíš: Nyní byl oslaven Syn člověka a Bůh byl oslaven v něm. Jestliže byl Bůh oslaven v něm, i Bůh ho oslaví v sobě a ihned ho oslaví. Dítky, ještě chvíli

jsem s vámi. Budete mě hledat, a tak jako jsem řekl Židům, že kam jdu já, vy nemůžete přijít, tak i vám říkám teď. Nové přikázání vám dávám, abyste milovali jeden druhého, jak jsem já miloval vás, abyste i vy milovali jeden druhého. V tomto poznají všichni, že jste moji učedníci, jestliže budete mít lásku mezi sebou. Říká mu Šimon Petr: Pane, kam jdeš? Ježíš mu odpověděl: Kam já jdu, nemůžeš mě nyní následovat, později však mě budeš následovat. Petr mu říká: Pane, proč tě nemohu následovat právě teď? Moji duši za tebe položím. Ježíš mu odpověděl: Svou duši za mě položíš? Vpravdě, vpravdě ti pravím, kohout nezakokrhá, dokud mě třikrát nezapřeš.

14

Ať není znepokojeno vaše srdce; věříte v Boha, věříte i ve mě. V domě mého otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám; jdu připravit místo pro vás; a když půjdu a připravím vám místo, zase přijdu a vezmu vás k sobě, abyste kde jsem já, i vy byli. A kam já jdu, víte, a cestu znáte. Tomáš mu říká: Pane, nevíme, kam jdeš, a jak můžeme znát tu cestu? Ježíš mu říká: Já jsem cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mě. Kdybyste znali mě, znali byste i mého otce. A od teď ho znáte a viděli jste ho. Filip mu říká: Pane, ukaž nám Otce a stačí nám. Ježíš mu říká: Tolik času jsem s vámi, a nepoznal jsi mě, Filipe? Ten, kdo viděl mě, viděl Otce; a jak můžeš říkat: Ukaž nám Otce? Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně? Ta slova, která vám mluvím, nemluvím od sebe sama; ale otec, který zůstává ve

mně, sám dělá ta díla. Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec je ve mně; jestliže však ne, věřte mi kvůli těm skutkům samotným. Amen, amen pravím vám, ten kdo věří ve mě, ty skutky které já dělám i on udělá, a větší než tyto udělá, protože já jdu k mému otci, a cokoli byste žádali v mém jménu, toto udělám, aby byl oslaven otec v synu. Jestliže o cokoli požádáte v mém jménu, já to učiním. Jestliže mě milujete, zachovejte má přikázání, a já požádám Otce a dá vám jiného Zastánce, aby zůstal s vámi navěky, Ducha pravdy, kterého svět nemůže přijmout, protože ho nevidí ani ho nezná; vy však ho znáte, protože u vás zůstává a v vás bude. Nenechám vás jako sirotky, přicházím k vám. Ještě malou chvíli a svět mě již neuvidí, vy však mě uvidíte, protože já žiji a vy budete žít. V ten den poznáte, že já jsem v mém Otci a vy ve mně a já ve vás. Ten, kdo má má přikázání a zachovává je, ten mě miluje, a ten, kdo mě miluje, bude milován mým otcem, a já ho budu milovat a ukážu se mu. Říká mu Juda, ne Iškariotský: Pane, a co se stalo, že se nám chystáš zjevit a ne světu? Ježíš odpověděl a řekl mu: Jestliže mě kdo miluje, bude zachovávat moje slovo a můj Otec ho bude milovat a přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. Ten, kdo mě nemiluje, moje slova nezachovává, a slovo, které slyšíte, není moje, ale Otce, který mě poslal. Tyto věci jsem vám mluvil, když jsem u vás zůstával; ale Zastánce, Duch Svatý, kterého pošle Otec v mém jménu, ten vás naučí všechno a připomene vám všechno, co jsem vám řekl. Pokoj zanechávám vám, svůj pokoj vám dávám; ne jako svět dává, já vám dávám. Ať vaše srdce není znepokojeno ani ať se nebojí. Slyšeli jste, že jsem vám řekl: odcházím a přicházím k vám. Kdybyste mě milovali, radovali byste se, že jsem řekl: jdu k

Otci, protože můj Otec je větší než já. A nyní jsem vám to řekl dříve, než se to stane, abyste uvěřili, až se to stane. Už nebudu s vámi mnoho mluvit; neboť přichází vládce světa, a ve mně nemá nic; ale aby svět poznal, že miluji Otce, a jak mi Otec přikázal, tak činím. Vstaňte, pojďme odtud.

15

Já jsem pravá réva a můj otec je vinař. Každou větev ve mně, která nenese ovoce, odstraňuje, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla více ovoce. Již jste čistí skrze slovo, které jsem vám promluvil. Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Tak jako ratolest není schopna nést ovoce ze sebe sama, pokud nezůstane v révu, tak ani vy, pokud nezůstanete ve mně. Já jsem réva, vy jste ratolesti. Ten, kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese mnoho ovoce, protože beze mě nejste schopni dělat nic. Jestliže někdo nezůstane ve mně, byl vržen ven jako ratolest a vysušen, sbírají je, házejí do ohně a je spálen. Jestliže zůstanete ve mně a má slova zůstanou ve vás, o cokoli budete chtít, proste, a stane se vám. V tomto byl oslaven můj Otec, abyste nesli mnoho ovoce a stali se mými učedníky. Jako mě miloval Otec, tak i já jsem miloval vás; zůstaňte v mé lásce. Jestliže zachováte má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já jsem zachoval přikázání mého Otce a zůstávám v jeho lásce. Tyto věci jsem vám řekl, aby má radost zůstala ve vás a vaše radost byla naplněna. Toto je mé přikázání, abyste milovali jeden druhého, jak jsem miloval vás. Větší lásku než tuto nikdo nemá, než aby někdo položil svou duši

za své přátele. Vy jste moji přátelé, pokud děláte vše, co vám přikazuji. Už vás nenazývám otroky, protože otrok neví, co dělá jeho pán, ale nazval jsem vás přáteli, protože všechno, co jsem slyšel od svého Otce, jsem vám dal poznat. Ne vy jste mě vyvolili, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo, aby vám dal Otec, oč byste ho prosili v mém jménu. Tyto věci vám přikazuji, abyste milovali jeden druhého. Jestliže vás svět nenávidí, vězte, že mě nenáviděl dříve než vás. Pokud byste byli ze světa, svět by miloval to, co je jeho vlastní, ale protože nejste ze světa, nýbrž já jsem vás vyvolil ze světa, proto vás svět nenávidí. Pamatujte si na slovo, které jsem vám řekl: není otrok větší než jeho pán. Jestli mě pronásledovali, také vás budou pronásledovat; jestli mé slovo zachovali, také vaše zachovají. Ale toto všechno vám udělají kvůli mému jménu, protože neznají toho, kdo mě poslal. Kdybych nebyl přišel a nemluvil k nim, hřích by neměli, nyní však nemají výmluvu ohledně svého hříchu. Ten, kdo mě nenávidí, nenávidí i mého Otce. Kdybych byl neudělal mezi nimi ty skutky, které nikdo jiný neudělal, hřích by neměli. Nyní však viděli i nenáviděli jak mě, tak mého Otce. Ale aby bylo naplněno slovo napsané v jejich zákoně, že mě nenáviděli bez důvodu. Když ale přijde Zastánce, kterého já pošlu vám od Otce, Duch pravdy, který od Otce vychází, ten bude svědčit o mně; a vy také svědčíte, protože od začátku jste se mnou.

16

Tyto věci jsem vám řekl, abyste se neuráželi. Učiní vás vyvrhelými, ale přichází hodina, kdy každý, kdo vás zabije, se bude domnívat, že obětuje službu Bohu. A tyto věci budou dělat, protože neznali Otce ani mě. Ale tyto věci jsem vám řekl, abyste si na ně pamatovali, když přijde ta hodina, že jsem vám to řekl. Tyto věci jsem vám ale od začátku neřekl, protože jsem byl s vámi. Nyní ale jdu k tomu, který mě poslal, a nikdo z vás se mě neptá, kam jdeš, ale protože jsem vám mluvil tyto věci, zármutek naplnil vaše srdce. Ale já vám říkám pravdu: je pro vás výhodné, abych já odešel. Jestliže totiž já neodejdu, zastánce nepřijde k vám; jestliže ale půjdu, pošlu ho k vám; a když přijde, ten usvědčí svět ohledně hříchu a ohledně spravedlnosti a ohledně soudu. O hříchu, že nevěří ve mě; o spravedlnosti, že jdu k mému Otci a už mě neuvidíte; o soudu, že vládce tohoto světa byl odsouzen. Stále vám mám mnoho co říci, ale nejste to schopni unést právě teď. Kdykoli ale přijde ten Duch pravdy, povede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám od sebe, ale bude mluvit, co uslyší, a přicházející věci vám oznámí. Ten mě oslaví, protože vezme z mého a oznámí vám. Všechno, co má Otec, je moje, proto jsem řekl, že z mého vezme a oznámí vám. Malou chvíli mě neuvidíte, a opět za malou chvíli mě uvidíte, protože jdu k Otci. Řekli tedy někteří z jeho učedníků jeden k druhému: Co je to, co nám říká: Malou chvíli a neuvidíte mě, a opět malou chvíli a uvidíte mě, a že já jdu k Otci? Říkali tedy: Co je to, o čem mluví to malé? Nevíme, co mluví. Ježíš tedy věděl, že se ho chtěli ptát, a řekl jim: O tomto se spolu radíte, že jsem řekl: Malou chvíli a neuvidíte mě, a opět malou chvíli a uvidíte mě? Amen, amen, říkám vám, že budete plakat a budete

naříkat vy, ale svět se bude radovat; vy ale budete zarmouceni, ale váš zármutek se stane radostí; žena, když rodí, má zármutek, protože přišla její hodina; když ale porodí dítě, už nevzpomíná na soužení kvůli radosti, že se narodil člověk na svět. A vy tedy nyní skutečně máte bolest, ale znovu vás uvidím a vaše srdce se zaraduje, a vaši radost vám nikdo nevezme. A v ten den se mě nebudete na nic ptát, amen amen pravím vám, že o cokoli byste požádali Otce ve jménu mém, dá vám. Až dosud jste nežádali nic v mém jménu, žádejte a dostanete, aby vaše radost byla naplněná. Tyto věci jsem vám mluvil v příslovích, ale přichází hodina, kdy vám již nebudu mluvit v příslovích, nýbrž v otevřenosti vám oznámím o Otci. V ten den budete prosit v mém jménu; a neříkám vám, že já budu prosit Otce o vás; neboť sám Otec vás miluje, protože vy jste milovali mě a uvěřili jste, že já jsem vyšel od Boha. Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět; opět opouštím svět a jdu k Otci. Říkají mu jeho učedníci: Hle, nyní mluvíš otevřeně a neříkáš žádné přísloví. Nyní víme, že víš všechno a nemáš potřebu, aby se tě někdo ptal. V tomto věříme, že jsi vyšel od Boha. Odpověděl jim Ježíš: Teď právě věříte? Hle, přichází hodina, a nyní přišla, abyste byli rozptýleni každý do svého vlastního a mě samotného opustili; a nejsem sám, protože Otec je se mnou. Tyto věci jsem vám řekl, abyste ve mně měli pokoj. Ve světě budete mít soužení; ale buďte dobré mysli, já jsem přemohl svět.

17

Tyto věci mluvil Ježíš a pozvedl své oči k nebi a řekl: Otče, přišla ta hodina; oslav svého syna, aby i tvůj syn oslavil tebe, jak jsi mu dal autoritu nad veškerým tělem, aby všem, které jsi mu dal, dal jim život věčný. Toto ale je ten věčný život, aby poznali tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. Já jsem tě oslavil na zemi, dokončil jsem dílo, které jsi mi dal, abych je udělal; a nyní mě oslav ty, otče, u sebe tou slávou, kterou jsem měl dříve, než byl svět, u tebe. Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi dal ze světa. Byli tvoji a mně jsi je dal, a tvé slovo zachovali. Nyní poznali, že všechno, co jsi mi dal, je od tebe; že slova, která jsi mi dal, jsem dal jim, a oni je přijali, a skutečně poznali, že jsem vyšel od tebe, a uvěřili, že ty jsi mě poslal. Já o nich prosím; ne o světě prosím, ale o těch, které jsi mi dal, protože jsou tvoji, a všechno moje je tvoje a tvoje je moje, a byl jsem oslaven v nich. A já už nejsem ve světě, a tito jsou ve světě, a já k tobě přicházím. Otče svatý, zachovej je ve tvém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno, tak jako jsme my. Když jsem byl s nimi ve světě, já jsem je chránil ve tvém jménu; ty, které jsi mi dal, jsem střežil, a nikdo z nich nezahynul kromě syna záhuby, aby bylo písmo naplněno. Nyní ale k tobě přicházím a tyto věci mluvím ve světě, aby měli mou radost naplněnou v sobě. Dal jsem jim tvé slovo a svět je nenáviděl, protože nejsou ze světa, jako já nejsem ze světa. Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je uchránil od zlého. Ze světa nejsou, jako já ze světa nejsem. Posvěť je ve své pravdě; tvé slovo je pravda. Jak jsi mě poslal do světa, tak i já jsem je poslal do světa. A pro ně já posvěcuji sám sebe, aby i oni byli posvěceni v pravdě. Neprosím jen o těchto, ale i o těch věřících skrze jejich

slovo ve mě, aby všichni jedno byli, tak jako ty, otče, ve mně a já v tobě, aby i oni sami v nás jedno byli, aby svět uvěřil, že ty jsi mě poslal. A já tu slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, tak jako my jsme jedno, já v nich a ty ve mně, aby byli zdokonaleni v jedno, a aby svět poznal, že ty jsi mě poslal a miloval jsi je, tak jako jsi miloval mě. Otče, ty, které jsi mi dal, chci, aby tam, kde jsem já, i oni byli se mnou, aby viděli mou slávu, kterou jsi mi dal, protože jsi mě miloval před založením světa. Otče spravedlivý, a svět tě neznal, já ale jsem tě znal, a tito znali, že ty jsi mě poslal, a dal jsem jim poznat tvé jméno a dám poznat, aby láska, kterou jsi mě miloval, byla v nich, a já v nich.

18

Když toto řekl, Ježíš vyšel se svými učedníky za potok Kedron, kde byla zahrada, do které vstoupil on i jeho učedníci. Věděl ale i Juda, který ho vydával, to místo, protože Ježíš se tam často shromažďoval se svými učedníky. Juda tedy vzal kohortu a pomocníky od velekněží a farizeů a přichází tam s pochodněmi, lampami a zbraněmi. Ježíš tedy, vědom si všeho, co na něj přichází, vyšel a řekl jim: Koho hledáte? Odpověděli mu: Ježíše Nazaretského. Ježíš jim říká: Já jsem. A stál také Juda, ten který ho předával, s nimi. Jakmile jim tedy řekl, že já jsem, couvli zpět a padli na zem. Znovu se jich tedy zeptal: Koho hledáte? Řekli ale: Ježíše Nazaretského. Ježíš odpověděl: Řekl jsem vám, že já jsem. Jestli tedy mě hledáte, nechte tyto odejít, aby bylo naplněno slovo, které řekl, že ty, které jsi mi dal, neztratil jsem z

nich nikoho. Šimon Petr tedy, mající meč, vytasil jej a udeřil otroka velekněze a useknul mu pravé ucho; jméno toho otroka bylo Malchus. Ježíš tedy řekl Petrovi: Vlož meč do pochvy. Kalich, který mi dal Otec, copak jej nemám vypít? Kohorta tedy a vojenský tribun a sluhové Židů zajali Ježíše a svázali ho, a odvedli ho nejprve k Annášovi; byl totiž tchánem Kaifáše, který byl velekněze toho roku. Byl ale Kaifáš ten, který poradil Židům, že je prospěšné, aby jeden člověk zahynul za lid. Následoval ale Ježíše Šimon Petr a ten jiný učedník. Ten učedník byl znám veleknězi a vešel spolu s Ježíšem do dvora velekněze; ale Petr stál u dveří venku. Ten druhý učedník, který byl znám veleknězi, tedy vyšel ven, promluvil s vrátnou a přivedl Petra dovnitř. Říká tedy ta služebná vrátná Petrovi: Nejsi i ty z učedníků toho člověka? Ten člověk říká: Nejsem. Stáli tam otroci a pomocníci, kteří udělali ohniště z uhlí, protože byla zima, a ohřívali se, a byl s nimi Petr, který stál a ohříval se. Velekněz se tedy ptal Ježíše o jeho učednících a o jeho učení. Ježíš mu odpověděl: Já jsem mluvil ke světu otevřeně, vždy jsem učil ve shromáždění a v chrámu, kde se Židé vždy scházejí, a ve skrytosti jsem nemluvil nic. Proč se mě ptáš? Zeptej se těch, kteří slyšeli, co jsem jim mluvil; hle, tito vědí, co jsem řekl já. Když ale toto řekl, jeden z pomocníků stojících poblíž dal Ježíšovi ránu se slovy: Takto odpovídáš veleknězi? Ježíš mu odpověděl: Jestli jsem mluvil špatně, dosvědč to zlé, ale jestli dobře, proč mě biješ? Annáš jej poslal svázaného k veleknězi Kaifášovi. Byl ale Šimon Petr stojící a ohřívající se. Řekli mu tedy: Nejsi také ty z jeho učedníků? On tedy zapřel a řekl: Nejsem. Říká jeden z otroků velekněze, příbuzný toho, kterému Petr uřízl ucho:

Neviděl jsem já tebe v zahradě s ním? Petr tedy znovu zapřel a ihned zakokrhal kohout. Vedou tedy Ježíše od Kaifáše do pretoria. Bylo ale ráno a oni sami nevešli do pretoria, aby nebyli poskvrněni, ale aby jedli paschu. Vyšel tedy Pilát k nim ven a řekl: Jakou obžalobu přinášíte proti tomuto člověku? Odpověděli a řekli mu: Kdyby tento nebyl zločinec, nevydali bychom ti ho. Pilát jim tedy řekl: Vezměte ho vy a podle vašeho zákona ho suďte. Řekli tedy jemu Židé: Nám není dovoleno zabít nikoho, aby se naplnilo slovo Ježíše, které řekl naznačuje, jakou smrtí měl zemřít. Pilát tedy vstoupil znovu do pretoria a zavolal Ježíše a řekl mu: Ty jsi král Židů? Odpověděl mu Ježíš: Říkáš to sám od sebe, nebo ti to o mně řekli jiní? Odpověděl Pilát: Nejsem snad já Žid? Tvůj národ a velekněží tě předali mně; co jsi udělal? Ježíš odpověděl: Mé království není z tohoto světa. Kdyby mé království bylo z tohoto světa, moji služebníci by bojovali, abych nebyl vydán Židům. Nyní však mé království není odtud. Řekl mu tedy Pilát: Ty jsi tedy král? Ježíš odpověděl: Ty říkáš, že jsem král. Já jsem se pro toto narodil a pro toto jsem přišel na svět, abych svědčil pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas. Pilát mu říká: Co je pravda? A když toto řekl, zase vyšel k Židům a říká jim: Já nenacházím v něm žádnou vinu. Je ale u vás zvyk, abych vám propustil jednoho o Velikonocích. Chcete tedy, abych vám propustil krále Židů? Vykřikli tedy znovu všichni a říkali: Ne tohoto, ale Barabáše! Barabáš byl loupežník.

19

Potom tedy Pilát vzal Ježíše a zbičoval ho. A vojáci upletli korunu z trní, položili mu ji na hlavu a purpurový plášť oblékli na něj a říkali: Buď zdráv, králi Židů a dávali mu rány. Pilát tedy opět vyšel ven a řekl jim: Hle, vedu vám jej ven, abyste věděli, že v něm nenacházím žádnou vinu. Vyšel tedy Ježíš ven, nesa trnitou korunu a purpurový plášť, a říká jim: Hle, člověk. Když ho tedy viděli velekněží a sluhové, křičeli a říkali: Ukřižuj, ukřižuj ho! Říká jim Pilát: Vezměte ho vy a ukřižujte; já totiž nenacházím v něm vinu. Odpověděli mu Židé: My máme zákon, a podle našeho zákona musí zemřít, protože se učinil synem Božím. Když tedy Pilát uslyšel tato slova, ještě více se bál, vešel znovu do pretoria a říká Ježíšovi: Odkud jsi ty? Ale Ježíš mu nedal odpověď. Říká mu tedy Pilát: Se mnou nemluvíš? Nevíš, že mám autoritu tě ukřižovat a mám autoritu tě propustit? Odpověděl Ježíš: Neměl bys žádnou autoritu nade mnou, kdyby ti nebyla dána shůry. Proto ten, kdo mě tobě vydává, má větší hřích. Od toho Pilát usiloval propustit ho; ale Židé křičeli říkajíce: Jestliže tohoto propustíš, nejsi přítel Césara. Každý, kdo dělá ze sebe krále, mluví proti Caesarovi. Pilát tedy, když uslyšel toto slovo, vyvedl ven Ježíše a posadil se na soudní stolici na místě nazývaném Lithostroton, hebrejsky pak Gabbatha; byla pak příprava na Paschu, hodina pak asi šestá; a říká Židům: hle váš král. Ale oni vykřikli: Pryč, pryč, ukřižuj ho! Pilát jim říká: Mám ukřižovat vašeho krále? Velekněží odpověděli: Nemáme krále kromě Césara. Tehdy ho tedy vydal jim, aby byl ukřižován. Vzali tedy Ježíše a odvedli ho; a nesa svůj kříž vyšel na místo zvané lebka, které se nazývá hebrejsky Golgota, kde ho ukřižovali, a s ním další dva z jedné strany a z druhé, uprostřed

pak Ježíše. Napsal ale i titul Pilát a položil jej na kříž. Bylo tam napsáno: Ježíš Nazaretský, král Židů. Tento titul tedy četlo mnoho Židů, protože místo, kde byl Ježíš ukřižován, bylo blízko města, a bylo napsáno hebrejsky, řecky a latinsky. Velekněží Židů tedy říkali Pilátovi: Nepiš Král Židů, ale že on řekl: Jsem král Židů. Pilát odpověděl: Co jsem napsal, to jsem napsal. Vojáci tedy, když ukřižovali Ježíše, vzali jeho šaty a udělali čtyři části, každému vojákovi část, a tuniku. Ta tunika byla ale bez švu, shora tkaná vcelku. Řekli tedy jeden k druhému: Netrhejme ho, ale losujme o něj, čí bude; aby bylo naplněno písmo, které říká: Rozdělili si mé šaty mezi sebe, a o můj oděv metali los. Vojáci to tedy skutečně udělali. Stály ale u kříže Ježíšova jeho matka a sestra jeho matky, Marie Klopášova a Marie Magdaléna. Jesus tedy, vidící matku a učedníka, který stál a kterého miloval, říká jeho matce: Ženo, hle, tvůj syn. Potom říká tomu učedníkovi: Hle, tvá matka. A od té hodiny vzal učedník ji do svého domu. Po tomto Ježíš věděl, že všechno již bylo dokončeno, aby se naplnilo Písmo, říká: Žízním. Nádoba plná octa tam tedy ležela, oni pak naplnili houbu octem, obložili ji yzopem a přinesli k jeho ústům. Když tedy Ježíš vzal ocet, řekl: Je dokonáno, a sklonil hlavu a odevzdal ducha. Židé tedy požádali Piláta, aby byly zlámány jejich nohy a těla vzata pryč, protože byla příprava a den oné soboty byl velký, aby nezůstala těla na kříži v sobotu. Přišli tedy vojáci a tomu prvnímu zlomili nohy a tomu druhému, který byl ukřižován s ním; k Ježíšovi ale když přišli, jak viděli, že je již mrtvý, nezlomili mu nohy, ale jeden z vojáků kopím probodl jeho bok a hned vyšla krev a voda. A ten, kdo viděl, vydal svědectví, a jeho svědectví je pravdivé, a on ví, že říká pravdu,

abyste i vy uvěřili. Stalo se totiž toto, aby se naplnilo písmo: jeho kost nebude zlomena. A zase jiné písmo říká: Uvidí toho, kterého probodli. Po těchto věcech požádal Piláta Josef z Arimatie, který byl učedníkem Ježíše, ale skrytým kvůli strachu ze Židů, aby mohl vzít tělo Ježíše; a Pilát to povolil. Přišel tedy a vzal tělo Ježíše. Přišel ale i Nikodém, který přišel k Ježíšovi v noci poprvé, nesoucí směs myrhy a aloe asi sto liber. Vzali tedy tělo Ježíše a svázali je plátěnými pruhy s vonnými látkami, jak je zvykem u Židů pohřbívat. Byla ale na tom místě, kde byl ukřižován, zahrada, a v té zahradě nová hrobka, ve které ještě nikdy nikdo nebyl položen; tam tedy kvůli přípravě Židů, protože ta hrobka byla blízko, položili Ježíše.

20

Ale prvního dne v týdnu Marie Magdaléna přichází časně ráno, když ještě byla tma, k hrobce, a vidí kámen odstraněný od hrobky. Běží tedy a přichází k Šimonu Petrovi a k tomu jinému učedníkovi, kterého miloval Ježíš, a říká jim: Vzali Pána z hrobu a nevíme, kde ho položili. Vyšel tedy Petr a ten druhý učedník a přicházeli k hrobu. Běželi ale ti dva spolu a ten druhý učedník běžel napřed rychleji než Petr a přišel první k hrobu, a nahnul se a vidí ležící ta plátna, nevešel však. Přichází tedy Šimon Petr, který ho následoval, a vešel do hrobky a vidí ležící plátna a šátek, který byl na jeho hlavě, neležící s plátny, ale odděleně svinutý na jednom místě. Tehdy tedy vešel také ten druhý učedník, který přišel první k hrobu, a viděl a uvěřil; ještě totiž

neznali písmo, že je nutné, aby vstal z mrtvých. Učedníci tedy opět odešli domů. Marie ale stála venku u hrobu a plakala. Když tedy plakala, naklonila se do hrobu a vidí dva anděly v bílém sedící, jednoho u hlavy a jednoho u nohou, kde leželo tělo Ježíše. A oni jí říkají: Ženo, proč pláčeš? Říká jim: Vzali mého Pána a nevím, kam ho položili. A když toto řekla, otočila se dozadu a vidí Ježíše, jak stojí, a nevěděla, že je to Ježíš. Říká jí Ježíš: Ženo, proč pláčeš? Koho hledáš? Ona si myslela, že je zahradník, a říká mu: pane, jestli ty jsi ho odnesl, řekni mi, kde jsi ho položil, a já si ho vezmu. Říká jí Ježíš: Marie. Otočivši se, ona mu říká: Rabbouní, což znamená učiteli. Ježíš jí říká: Nedotýkej se mě, neboť jsem ještě nevystoupil k mému Otci. Jdi však k mým bratřím a řekni jim: Vystupuji k mému Otci a vašemu Otci, k mému Bohu a vašemu Bohu. Přichází Marie Magdaléna a oznamuje učedníkům, že viděla Pána a že jí řekl tyto věci. Když tedy byl večer toho dne, onoho prvního dne v týdnu, a dveře byly zavřeny tam, kde byli učedníci shromážděni ze strachu před Židy, přišel Ježíš a postavil se do prostředku a říká jim: Pokoj vám. A když toto řekl, ukázal jim své ruce a svůj bok. Radovali se tedy učedníci, když viděli Pána. Řekl tedy jim Ježíš znovu: Pokoj vám. Tak jako mě poslal Otec, i já posílám vás. A když toto řekl, dýchl na ně a říká jim: Přijměte Ducha Svatého. Pokud některým odpustíte hříchy, jsou jim odpuštěny. Pokud některým je zadržíte, jsou zadrženy. Tomáš, jeden z těch dvanácti, zvaný Didymus, nebyl s nimi, když přišel Ježíš. Říkali mu tedy ti ostatní učedníci: Viděli jsme Pána. A on jim řekl: jestliže neuvidím v jeho rukou otisk hřebů a nevložím svůj prst do otisku hřebů a nevložím svou ruku do jeho boku, neuvěřím.

A po osmi dnech zase byli uvnitř jeho učedníci a Tomáš s nimi. Přichází Ježíš, když jsou dveře zavřené, a postavil se doprostřed a řekl: Pokoj vám. Potom říká Tomášovi: Přines svůj prst sem a viz mé ruce, a přines svou ruku a vlož ji do mé strany, a nebuď nevěřící, ale věřící. A Tomáš odpověděl a řekl mu: Pán můj a Bůh můj. Ježíš mu říká: Protože jsi mě viděl, uvěřil jsi. Blahoslavení ti, kteří neviděli, a přece uvěřili. Mnoho tedy opravdu i jiných znamení učinil Ježíš před svými učedníky, která nejsou napsána v této knize; tyto věci však byly napsány, abyste uvěřili, že Ježíš je Kristus, syn Boží, a abyste věříce měli život v jeho jménu.

21

Po těchto věcech se Ježíš opět zjevil učedníkům u Tiberiadského moře, a zjevil se takto. Byli společně Šimon Petr a Tomáš zvaný Didymus a Natanael z Kány Galilejské a synové Zebedeovi a další dva z jeho učedníků. Říká jim Šimon Petr: Jdu lovit ryby. Říkají mu: Přijdeme i my s tebou. Vyšli a vstoupili na loď hned, a v té noci nechytili nic. Když již nastalo ráno, postavil se Ježíš na břeh, učedníci však nevěděli, že je to Ježíš. Ježíš jim tedy říká: Děti, nemáte něco k jídlu? Odpověděli mu: Ne. On pak jim řekl: Hoďte síť na pravou stranu lodi a najdete. Hodili ji tedy, a už ji nemohli vytáhnout kvůli množství ryb. Ten učedník, kterého miloval Ježíš, tedy říká Petrovi: Je to Pán. Šimon Petr tedy, když uslyšel, že je to Pán, si připásal vnější oděv, neboť byl nahý, a vrhl se do moře. Ostatní učedníci však připluli lodičkou, nebyli

totiž daleko od země, jen asi dvě stě loktů, a táhli síť s rybami. Když tedy vystoupili na zem, vidí ležící ohniště z dřevěného uhlí a rybu položenou na něm a chléb. Ježíš jim říká: Přineste z ryb, které jste nyní chytili. Šimon Petr vystoupil a vytáhl síť na zem, plnou velkých ryb, sto padesát tři, a přestože jich bylo tolik, síť se nerozrhla. Ježíš jim říká: Pojďte se nasnídat. Nikdo ale z učedníků se neodvážil zeptat se ho kdo jsi ty, vědouce že je Pán. Ježíš tedy přichází, bere chléb a dává jim ho, a podobně i rybu. Toto již potřetí se zjevil Ježíš svým učedníkům, když vstal z mrtvých. Když tedy snědli, říká Šimonovi Petrovi Ježíš: Šimone, synu Jonášův, miluješ mě více než tito? Říká mu: Ano, Pane, ty víš, že tě miluji. Říká mu: Pas mé beránky. Říká mu podruhé: Šimone, synu Jonášův, miluješ mě? Říká mu: Ano, Pane, ty víš, že tě miluji. Říká mu: Pas mé ovce. Říká mu potřetí: Šimone Jonášův, miluješ mě? Petr byl zarmoucen, protože mu řekl potřetí: Miluješ mě?, a řekl mu: Pane, ty víš všechno, ty víš, že tě miluji. Ježíš mu říká: Pas mé ovce. Vpravdě, vpravdě ti říkám, když jsi byl mladší, opásával jsi se sám a chodil jsi, kam jsi chtěl, ale až zestárneš, natáhneš své ruce a jiný tě opáše a ponese tě, kam nechceš. Toto ale řekl naznačuje, jakou smrtí oslaví Boha. A když toto řekl, říká mu: Následuj mě. Petr se otočil a uviděl žáka, kterého Ježíš miloval, jak ho následuje – toho, který také při večeři ležel na jeho prsou a řekl: Pane, kdo je ten, kdo tě zrazuje? Když Petr tohoto uviděl, řekl Ježíši: Pane, a co tento? Ježíš mu říká: Jestliže chci, aby zůstal, dokud nepřijdu, co je ti do toho? Následuj mě. Vyšlo tedy toto slovo mezi bratry, že onen učedník neumírá, a Ježíš mu neřekl, že neumírá, ale: Jestliže chci, aby zůstal, až přijdu, co je ti do toho? Toto je ten učedník, který

svědčí o těchto věcech a napsal tyto věci, a víme, že jeho svědectví je pravdivé. Je ale i mnoho jiných věcí, kolik jich Ježíš udělal, které kdyby byly psány jedna po jedné, ani sám svět, myslím, by neobsáhl ty psané knihy. Amen.

List Jakubův

1

Jakub, otrok Boha a Pána Ježíše Krista, dvanácti kmenům v diaspoře pozdrav. Za každou radost považujte, bratři moji, když upadnete do různých zkoušek, vědouce, že zkouška vaší víry působí vytrvalost; a vytrvalost ať má dokonalé dílo, abyste byli dokonalí a úplní, v ničem postrádající. Jestliže ale někdo z vás postrádá moudrost, ať žádá od Boha, který dává všem štědře a nevyčítá, a bude mu dáno; ať však žádá ve víře, aniž by pochyboval; neboť ten, kdo pochybuje, se podobá mořské vlně hnané větrem a zmítané. Neboť ať si ten člověk nemyslí, že dostane něco od Pána. Muž dvojí mysli je nestálý ve všech svých cestách. Ať se ale chlubí pokorný bratr ve své výšce, bohatý ale ve svém ponížení, protože pominie jako květ trávy. Neboť vyšlo slunce se spalujícím horkem a vysušilo trávu, a květ jeho vypadl, a krása tváře jeho zahynula. Tak i bohatý zvadne na svých cestách. Blahoslavený muž, který snáší pokušení, protože když se stane osvědčeným, vezme korunu života, kterou slíbil Pán těm, kteří jej milují. Nikdo, kdo je pokoušen, ať neříká, že je

pokoušen od Boha, neboť Bůh nemůže být pokoušen zlem a sám nepokouší nikoho. Každý je ale pokoušen svou vlastní žádostí, vytahován a lákan; potom žádost, když počne, rodí hřích, a hřích, když je dokončen, plodí smrt. Nebuďte vedeni v blud, moji milovaní bratři; každé dobré dávání a každý dokonalý dar je shora, sestupuje od Otce světel, u kterého není změna nebo stín otáčení. Přejíc si nás zplodil slovem pravdy, abychom byli jakýmisi prvotinami jeho stvoření. Takže, moji milovaní bratři, ať je každý člověk rychlý k slyšení, pomalý k mluvení, pomalý k hněvu; neboť hněv muže spravedlnost Boží nevykonává. Proto odložte všechnu špínu a přemíru špatnosti, v tichosti přijměte vrozené slovo schopné zachránit vaše duše. Staňte se však tvůrci slova, a ne pouze posluchači, kteří klamou sami sebe. Protože jestli je někdo posluchačem slova a ne činitelem, tento se podobá muži pozorujícímu tvář svého zrození v zrcadle; pozoroval totiž sebe a odešel, a hned zapomněl, jaký byl. Ten ale, kdo nahlédl do dokonalého zákona svobody a zůstal, tento se nestal posluchačem zapomětlivosti, ale činitelem díla, tento bude blažený ve svém konání. Pokud se někdo mezi vámi zdá být zbožný, neovládá svůj jazyk, ale klame své srdce, jeho náboženství je marné. Náboženství čisté a neposkvrněné u Boha a Otce je toto: navštěvovat sirotky a vdovy v jejich soužení a zachovávat sebe neposkvrněného od světa.

2

Bratři moji, nemějte víru v našeho Pána Ježíše Krista, Pána slávy,

s ohledem na osobu. Jestliže totiž vejde do vašeho shromáždění muž se zlatým prstenem v nádherném oděvu, vejde ale také chudý v špinavém oděvu, a pohlédnete na toho, kdo nosí nádherný oděv, a řeknete mu: Ty seď zde dobře, a tomu chudému řeknete: Ty stůj tam, nebo seď zde pod mou podnožkou, nepřesvědčili jste se sami v sobě a nestali jste se soudci zlých úvah? Slyšte, moji milovaní bratři. Nevyvolil Bůh chudé tohoto světa, bohaté ve víře a dědice království, které slíbil těm, kdo ho milují? Vy ale jste zneuctili toho chudého. Neutlačují vás bohatí a oni sami vás táhnou před soudy? Což se oni sami nerouhají tomu dobrému jménu, které bylo vzýváno nad vámi? Jestli však plníte královský zákon podle písma, budeš milovat svého bližního jako sám sebe, dobře činíte; jestli ale straníte, páchate hřích, jsouce usvědčováni zákonem jako přestupníci. Kdokoli totiž zachová celý zákon, ale upadne v jednom, stal se vinným ze všeho. Ten, který řekl necizoložíš, řekl také nezavraždíš. Jestliže tedy necizoložíš, ale zavraždíš, stal ses přestupníkem zákona. Tak mluvte a tak jednejte, jako ti, kteří mají být souzeni podle zákona svobody; neboť soud je bez milosti tomu, kdo neprokazoval milost; milost vítězí nad soudem. Jaký je ten prospěch, bratři moji, jestliže někdo říká, že má víru, ale skutky nemá? Nemůže ho víra zachránit? Jestliže ale bratr nebo sestra jsou nazí a postrádají denní jídlo, řekne ale někdo z vás jim: jděte v pokoji, ohřívejte se a nasycujte se, ale nedáte jim potřebné pro tělo, co je to za užitek? Tak i víra, jestliže nemá skutky, je mrtvá sama o sobě. Ale někdo řekne: Ty máš víru a já mám skutky. Ukaž mi svou víru ze svých skutků, a já ti ukážu svou víru ze svých skutků. Ty věříš, že Bůh je jeden,

dobře činíš; i démoni věří a chvějí se. Chceš ale poznat, marný člověče, že víra bez skutků je mrtvá? Abraham, náš otec, nebyl z skutků ospravedlněn, když přinesl Izáka, svého syna, na oltář? Vidíš, že víra spolupracovala s jeho skutky, a ze skutků byla víra zdokonalena, a bylo naplněno písmo, které říká: Abraham uvěřil Bohu, a bylo mu to počítáno ke spravedlnosti, a byl nazván přítelem Božím. Vidíte tedy, že člověk je ospravedlněn ze skutků, a ne pouze z víry. Podobně i Rahab, ta nevěstka, nebyla ospravedlněna ze skutků, když přijala posly a vyslala je jinou cestou? Právě jako je tělo bez ducha mrtvé, tak je také víra bez skutků mrtvá.

3

Nestávejte se mnoha učiteli, bratři moji, vědouce, že přijmeme přísnější soud; neboť všichni v mnohém klopýtáme. Jestliže někdo neklopýtá ve slově, tento je dokonalý muž, schopný uzdit i celé tělo. Hle, koním dáváme uzdy do úst, aby nás poslouchali, a vedeme celé jejich tělo. Hle, i lodě, ačkoli jsou tak velké a hnány tvrdými větry, jsou řízeny nejmenším kormidlem, kamkoli si přeje pud toho, kdo řídí. Tak i jazyk je malý úd a chlubí se velkými věcmi. Hle, jak veliký materiál zapaluje malý oheň, a jazyk je oheň, svět nespravedlnosti. Tak se jazyk stává v našich údech tím, který poskvrňuje celé tělo a zapaluje kolo zrození a je zapalován peklem. Každá totiž přirozenost divokých zvířat a ptáků, plazů a mořských tvorů je krocena a byla zkrocena lidskou přirozeností, ale jazyk žádný z lidí nemůže zkrotit;

neovladatelné zlo, plné smrtonosného jedu. V ní žehnáme Bohu a Otci, a v ní proklínáme lidi, kteří se stali podle podoby Boží; z téhož úst vychází žehnání a prokletí. Není správné, bratři moji, aby se tyto věci tak děly. Nevytryskuje snad pramen ze stejného otvoru sladké a hořké? Nemůže, bratři moji, fíkovník udělat olivy nebo vinná réva fíky? Tak žádný pramen nemůže vytvořit slanou a sladkou vodu. Kdo je moudrý a znalý mezi vámi? Ať ukáže ze svého dobrého chování své skutky v tichosti moudrosti. Jestliže ale máte hořkou horlivost a sobeckou ctižádost ve vašem srdci, nechlubte se a nelžete proti pravdě. Tato moudrost není sestupující shora, ale pozemská, duševní, démonická. Neboť kde je horlivost a sobecká ctižádost, tam je nepořádek a každá bezcenná věc. Ta moudrost shora je především čistá, potom pokojná, slušná, poddajná, plná milosrdenství a dobrého ovoce, nestranná a upřímná. Ovoce spravedlnosti je v pokoji zaseto těm, kteří činí pokoj.

4

Odkud pocházejí války a bitvy mezi vámi? Není to odtud, z vašich potěšení, která bojují ve vašich údech? Toužíte, a nemáte; zabíjíte a závidíte, a nemůžete dosáhnout; bojujete a válčíte, a nemáte, protože neprosíte; prosíte a nedostáváte, protože špatně prosíte, abyste to utratili ve svých rozkoších. Cizoložníci a cizoložnice, nevíte, že přátelství se světem je nepřátelství s Bohem? Kdo by tedy chtěl být přítelem světa, stává se nepřítelem Boha. Nebo si myslíte, že marně Písmo říká: K závisti

touží duch, který v nás přebývá? Větší milost však dává, proto říká: Bůh se pyšným staví na odpor, pokorným však dává milost. Podřiďte se tedy Bohu. Postavte se proti ďáblu, a uteče od vás; přibližte se k Bohu, a přiblíží se k vám. Očistěte ruce, hříšníci, a očistěte srdce, vy s dvojí myslí. Trpte a truchlte a plačte, váš smích ať se obrátí v truchlení a radost ve sklíčenost. Pokořte se před Pánem a vyvýší vás. Nepomlouvejte jeden druhého, bratři. Ten, kdo mluví proti bratru a soudí bratra jeho, mluví proti zákonu a soudí zákon; jestliže ale zákon soudíš, nejsi činitel zákonu, ale soudce. Jeden je zákonodárce a soudce, který je schopen zachránit i zničit, ale ty kdo jsi, že soudíš druhého? Pojďte nyní, vy kteří říkáte: dnes a zítra půjdeme do tohoto města a strávíme tam jeden rok a budeme obchodovat a získáme zisk; vy kteří neznáte zítřek; co je totiž váš život? Neboť budete pára, ta na krátko se objevující, potom pak i mizící; místo toho, abyste říkali: Jestliže Pán bude chtít, budeme žít a uděláme toto nebo ono. Nyní se ale chlubíte ve svých domýšlivostech, každé takové chloubení je zlé. Tomu, kdo ví, že má činit dobré, a nečiní to, je to hříchem.

5

Pojďte nyní, vy bohatí, plačte a naříkejte nad vašimi neštěstími, která přicházejí; vaše bohatství shnilo a vaše šaty se staly moly sežranými, vaše zlato a vaše stříbro zrezivěly, a jejich rez bude proti vám svědectvím a sežere vaše tělo. Nashromáždili jste si oheň v posledních dnech. Hle, odměna dělníků, kteří sklidili

vaše pole, zadržená vámi, volá, a nářky žnoucích vešly do uší Pána Zástupů. Žili jste v přepychu na zemi a oddávali jste se rozkoším, vykrmili jste svá srdce jako ve dni porážky. Odsoudili jste, zavraždili jste spravedlivého, nestaví se proti vám. Buďte tedy trpěliví, bratři, až do příchodu Pána. Hle, farmář očekává vzácný plod země, trpělivě čekaje na něj, dokud nepřijde déšť ranný a pozdní. Buďte trpěliví i vy, posílte svá srdce, protože příchod Pána se přiblížil. Nesténejte proti sobě navzájem, bratři, abyste nebyli souzeni, hle, soudce stojí přede dveřmi. Vezměte si za příklad utrpení a trpělivosti proroky, bratři moji, kteří mluvili ve jménu Páně. Hle, my považujeme za blahoslavené ty vytrvalé, o vytrvalosti Jóba jste slyšeli a konec od Pána jste viděli, že Pán je velmi soucitný a milosrdný. Především však, bratři moji, nepřísahejte ani při nebi, ani při zemi, ani žádnou jinou přísahu, nechť je ale vaše ano ano, a ne ne, abyste neupadli do pokrytectví. Trpí někdo mezi vámi? Ať se modlí; je někdo veselý? Ať zpívá žalmy. Je někdo z vás slabý? Ať si zavolá starší shromáždění, a ať se modlí nad ním, pomazavše ho olejem ve jménu Pána; a modlitba víry zachrání nemocného, a Pán ho pozdvihne; a i kdyby hříchy byl spáchal, bude mu odpuštěno. Vyznávejte jeden druhému své přestupky a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni. Mnoho zmůže modlitba spravedlivého, když působí. Eliáš byl člověk podobné povahy jako my, a modlitbou se modlil, aby nepršelo, a nepršelo na zemi tři roky a šest měsíců; a znovu se modlil, a nebe dalo déšť a země vypučela své ovoce. Bratři, jestliže někdo mezi vámi zbloudí od pravdy a někdo ho obrátí zpět, nechť ví, že ten, kdo obrátil hříšníka z bludné cesty jeho, zachrání duši od smrti a přikryje

množství hříchů.

List Petrův

1

Šimon Petr, služebník a apoštol Ježíše Krista, těm, kteří obdrželi stejně cennou víru s námi ve spravedlnosti našeho Boha a spasitele Ježíše Krista; milost vám a pokoj ať je rozhojněn v poznání Boha a Ježíše našeho Pána. Jak nám všechny věci jeho božskou mocí ty k životu a zbožnosti byly dány skrze poznání toho, kdo povolal nás skrze slávu a ctnost, skrze které nám ta vzácná a největší zaslíbení byla dána, abyste skrze tyto se stali božské přirozenosti účastníky, když jste unikli té ve světě v žádosti zkázy. A právě proto, přinesše s sebou veškerou horlivost, zásobujte ve vaší víře ctností, a ve ctnosti poznáním, a v poznání sebeovládáním, a v sebeovládání vytrvalostí, a ve vytrvalosti zbožností, a ve zbožnosti bratrskou láskou, a v bratrské lásce láskou. Neboť tyto věci vám existující a vzrůstající vás ustanovují ne nečinné ani neplodné do poznání našeho Pána Ježíše Krista; neboť komu nejsou přítomny tyto věci, je slepý, krátkozraký, vzav zapomenutí očištění jeho dávných hříchů. Proto spíše, bratři, buďte pilní učinit pevným vaše povolání a

vyvolení; když budete dělat tyto věci, nikdy nezakopnete. Neboť tak bohatě bude vám dodán vstup do věčného království našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista. Proto nebudu zanedbávat vám vždy připomínat tyto věci, ačkoli je znáte a jste ustanoveni v té přítomné pravdě. Spravedlivým ale považuji, pokud jsem v tomto stanu, probouzet vás připomínáním, vědoucí, že rychlé je odložení mého stanu, jak mi i náš Pán Ježíš Kristus dal najevo. Budu se snažit, abyste také pokaždé po mém odchodu mohli vzpomínat na tyto věci. Neboť ne následováním vychytrale vymyšlených mýtů jsme vám oznámili moc a příchod našeho Pána Ježíše Krista, ale stali jsme se očitými svědky jeho veleby. Neboť přijav od Boha Otce čest a slávu, když mu byl takový hlas přinesen od velkolepé slávy: Tento je můj milovaný Syn, v němož jsem našel zalíbení, a tento hlas jsme my slyšeli přinesený z nebe, když jsme s ním byli na svaté hoře. A máme jistější to prorocké slovo, kterému dobře činíte věnujíce pozornost jako lampě svítící v temném místě, dokud den nezasvitne a jitřenka nevzejde ve vašich srdcích, toto především vědouce, že žádné proroctví písma není vlastního výkladu. Neboť proroctví nebylo nikdy přineseno vůlí člověka, ale svatí Boží lidé mluvili, neseni Duchem Svatým.

2

Stali se ale také falešní proroci v lidu, jako také u vás budou falešní učitelé, kteří tajně zavedou kacířství zkázy a zapírají pána, který je koupil, přivádějíce na sebe rychlou zkázu; a

mnozí budou následovat jejich smilstvo, skrze něž bude cesta pravdy rouhaná; a v chamtivosti vás budou zneužívat vymyšlenými slovy, jimž soud dávno není nečinný a jejich zkáza nebude dřímat. Jestliže totiž Bůh andělů, kteří zhřešili, neušetřil, ale řetězy temnoty je svrhl do tartaru a odevzdal k soudu, aby byli střeženi, a starověkého světa neušetřil, ale Noema jako osmého, hlasatele spravedlnosti, uchránil, když přivedl potopu na svět bezbožných, a města Sodomu a Gomoru obrátil v popel a odsoudil ke zkáze, čímž je položil jako příklad těm, kteří budou bezbožní, a spravedlivého Lota, trápěného nemravným chováním nezákonných lidí, vysvobodil – neboť ten spravedlivý, bydlící mezi nimi, den co den trýznil svou spravedlivou duši pohledem a sluchem na jejich bezprávné skutky – Pán ví, jak vysvobozovat zbožné ze zkoušky, ale nespravedlivé střežit k trestu až do dne soudu, a zvláště ty, kdo jdou za tělem v žádosti poskvrny a pohrdají autoritou. Odvážní, svéhlaví se netřesou, když se rouhají názorům, kde andělé, kteří jsou větší silou a mocí, nepřinášejí proti nim od Pána rouhavý soud. Tito ale, jako nerozumná zvířata přirozeně zrozená k zajetí a zkáze, rouhající se tomu, co neznají, budou zničeni v jejich zkáze, dostávající mzdu nespravedlnosti, považující za rozkoš zhýralost ve dne, skvrny a poskvrny, hýřící ve svých podvodech, hodující spolu s vámi, mající oči plné cizoložství a neustávajícího hříchu, lákající nestálé duše, mající srdce vycvičené v chamtivosti, děti kletby, opustivše přímou cestu zbloudili, následujíce cestu Balaáma z Bosoru, který miloval mzdu nespravedlnosti, ale dostal pokárání vlastní nezákonnosti, němé soumarové zvíře promluvivší lidským hlasem zabránilo šílenství toho proroka. Tito jsou

prameny bez vody, mraky hnané bouří, pro které je tma temnoty uchována na věčnost. Neboť ti, kteří mluví přehnané marnosti, lákají smilstvem v žádostech těla ty, kteří skutečně utekli těm žijícím v bludu, slibujíce jim svobodu, sami jsouce otroci zkázy; neboť čím je někdo poražen, tím je také zotročen. Neboť jestliže unikli poskvrnám světa v poznání Pána a Spasitele Ježíše Krista, ale těmito opět zapleteni jsou poraženi, stalo se jim poslední horší než první. Lepší totiž pro ně bylo nepoznat cestu spravedlnosti, než poznavše se odvrátit od svatého přikázání, které jim bylo předáno. Stalo se jim to z pravdivého přísloví: pes, který se obrátil ke svým vlastním zvratkům, a svině umytá do válení se v blátě.

3

Tento již, milovaní, druhý vám píšu dopis, ve kterém probouzím vaši upřímnou mysl připomínkou, abyste pamatovali na předem řečená slova svatých proroků a na přikázání Pána a spasitele od vašich apoštolů, toto první vědouce, že přijdou v posledních dnech posměvači, jdoucí podle vlastních žádostí a říkající: kde je to zaslíbení jeho příchodu? Od té doby, co otcové usnuli, všechno tak zůstává od začátku stvoření. Uniká jim totiž toto, ačkoli to chtějí, že nebesa byla dávno a země z vody a skrze vodu složená slovem Boha, skrze které tehdejší svět vodou zaplavený zahynul; nynější nebesa a země jsou však týmž slovem uloženy pro oheň, střeženy pro den soudu a záhuby bezbožných lidí. Ale toto jedno ať vám neunikne pozornosti, milovaní, že jeden den u Pána je

jako tisíc let, a tisíc let jako jeden den. Pán neotálí se slibem, jak někteří považují za pomalost, ale je trpělivý k nám, nepřeje si, aby někteří zahynuli, ale aby všichni dospěli k pokání. Přijde ale den Páně jako zloděj v noci, ve kterém nebesa s rachotem pominou, prvky pak spalované budou rozpuštěny, a země a díla na ní budou spálena. Když se tedy všechny tyto věci rozpadají, jací musíte být vy ve svatém způsobu života a zbožnosti, očekávajíce a spěchajíce příchod dne Božího, skrze který nebesa zapálená budou rozpuštěna a živly spalované se roztaví, ale my očekáváme nová nebesa a novou zemi podle jeho slibu, ve kterých spravedlnost přebývá. Proto, milovaní, očekávajíce tyto věci buďte horliví, abyste byli nalezeni neposkvrněni a bez úhony před ním v pokoji, a trpělivost našeho Pána považujte za spasení, tak jako i náš milovaný bratr Pavel podle jemu dané moudrosti napsal vám, jako i ve všech listech mluvící v nich o těchto věcech, v nichž jsou některé věci těžko pochopitelné, které nevzdělaní a nestálí překrucují, jako i ostatní písma, ke svému vlastnímu zničení. Vy tedy, milovaní, vědouce to předem, chraňte se, abyste nebyli svedeni bludům bezbožných a nespadli ze své vlastní pevnosti, ale rostěte v milosti a poznání našeho Pána a spasitele Ježíše Krista. Jemu sláva i nyní i až do dne věčnosti; amen.

List Janův

1

To, co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme viděli našima očima, co jsme spatřili a čeho se naše ruce dotkly, ohledně slova života; a život byl zjeven, a viděli jsme a svědčíme a oznamujeme vám život věčný, který byl u Otce a byl zjeven nám; co jsme viděli a slyšeli, oznamujeme vám, abyste i vy měli společenství s námi; a naše společenství je s Otcem a s jeho Synem Ježíšem Kristem. A tyto věci vám píšeme, aby naše radost byla naplněná. A toto je ta zpráva, kterou jsme slyšeli od něho a oznamujeme vám, že Bůh je světlo a temnota v něm není žádná. Jestliže řekneme, že máme společenství s ním a chodíme ve tmě, lžeme a neděláme pravdu; jestliže ale chodíme ve světle, jak on je ve světle, máme společenství jeden s druhým, a krev Ježíše Krista, jeho syna, nás očišťuje od všeho hříchu. Pokud řekneme, že nemáme hřích, klameme sami sebe a pravda v nás není. Jestliže vyznáváme naše hříchy, věrný je a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy a očistil nás od veškeré nepravosti. Jestliže řekneme, že jsme nezhřešili, děláme z něj lháře a jeho slovo

není v nás.

2

Mé děti, tyto věci píšu vám, abyste nehřešili; a jestliže někdo zhřeší, máme zastánce u Otce, Ježíše Krista spravedlivého; a on je smíření za naše hříchy, ne pouze za naše, ale i za celý svět. A v tomto víme, že jsme ho poznali, pokud zachováváme jeho přikázání. Ten, kdo říká, poznal jsem ho, a jeho přikázání nezachovává, je lhář, a v tomto není pravda; kdo ale zachovává jeho slovo, v tomto byla opravdu zdokonalena láska Boha. V tomto víme, že jsme v něm. Ten, kdo říká, že v něm zůstává, má povinnost chodit tak, jak chodil on sám. Bratři, nepíšu vám nové přikázání, ale staré přikázání, které jste měli od počátku, to staré přikázání je to slovo, které jste slyšeli od počátku. Znovu vám píšu nové přikázání, které je pravdivé v něm i ve vás, protože tma pomijí a pravé světlo již svítí. Ten, kdo říká, že je ve světle, a nenávidí svého bratra, je ve tmě až dosud. Ten, kdo miluje svého bratra, zůstává ve světle, a není v něm klopýtací kámen; ten ale, kdo nenávidí svého bratra, je v temnotě a chodí v temnotě, a neví, kam jde, protože temnost oslepila jeho oči. Píšu vám, dítky, že jsou vám odpuštěny hříchy skrze jeho jméno. Píšu vám, otcové, že jste poznali toho od počátku. Píšu vám, mladí muži, že jste přemohli toho zlého. Napsal jsem vám, děti, že jste poznali Otce. Napsal jsem vám, otcové, protože jste poznali toho od počátku. Napsal jsem vám, mladí muži, že jste silní a slovo Boží v vás zůstává a přemohli jste toho zlého. Nemilujte svět ani věci ve

světě. Jestliže někdo miluje svět, není láska Otce v něm; protože všechno ve světě, žádost těla a žádost očí a pýcha života, není z Otce, ale je ze světa. A svět pomíjí i jeho žádost, ale ten, kdo činí vůli Boží, zůstává na věky. Děti, je poslední hodina, a jak jste slyšeli, že antikrist přichází, a nyní se stalo mnoho antikristů; proto víme, že je poslední hodina. Vyšli z nás, ale nebyli z nás, neboť kdyby byli z nás, byli by zůstali s námi, ale aby bylo zjeveno, že ne všichni jsou z nás. A vy máte pomazání od toho Svatého a víte všechno. Nepsal jsem vám proto, že neznáte pravdu, ale proto, že ji znáte, a že žádná lež není z pravdy. Kdo je ten lhář, ne-li ten, kdo popírá, že Ježíš je Kristus? Toto je antikrist, ten, kdo zapírá Otce a Syna. Každý, kdo popírá Syna, nemá ani Otce. Vy tedy, co jste slyšeli od počátku, ať to ve vás zůstane. Jestliže v vás zůstane to, co jste slyšeli od počátku, také vy zůstanete v Synu a v Otci. A toto je to zaslíbení, které nám on sám slíbil, ten věčný život. Tyto věci jsem vám napsal o těch, kteří vás klamou. A vy, pomazání, které jste přijali od něho, v vás zůstává, a nepotřebujete, aby vás někdo učil, ale jako to pomazání vás učí o všem, a je pravdivé a není lež, a jak vás naučilo, zůstanete v něm. A nyní, malé děti, zůstávejte v něm, abychom, až se zjeví, měli smělost a nebyli zahanbeni před ním při jeho příchodu. Jestliže víte, že je spravedlivý, poznáváte, že každý, kdo činí spravedlnost, z něho se narodil.

3

Vizte, jakou lásku nám dal Otec, abychom byli nazváni dětmi

Božími. Kvůli tomuto vás svět nezná, protože nepoznal jeho. Milovaní, nyní jsme děti Boží, a ještě nebylo zjeveno, čím budeme, víme však, že pokud bude zjeven, budeme mu podobní, protože jej uvidíme, jak jest. A každý, kdo má tuto naději v něho, očišťuje sebe, jak je on čistý. Každý, kdo činí hřích, činí i bezpráví, a hřích je bezpráví. A vy víte, že ten byl zjeven, aby vzal naše hříchy, a hřích v něm není. Každý, kdo v něm zůstává, nehřeší; každý, kdo hřeší, neviděl jej ani jej nepoznal. Maličcí, nikdo ať vás neklame; ten, kdo činí spravedlnost, je spravedlivý, tak jako on je spravedlivý; ten, kdo činí hřích, je z ďábla, protože ďábel hřeší od počátku. Za tímto účelem byl zjeven Syn Boží, aby zničil skutky ďábla. Každý, kdo se narodil z Boha, hřích nedělá, protože jeho símě v něm zůstává, a nemůže hřešit, protože se narodil z Boha. V tomto jsou zjevné děti Boží a děti ďáblovy. Každý, kdo nedělá spravedlnost, není z Boha, a ten, kdo nemiluje svého bratra. Že toto je ta zpráva, kterou jste slyšeli od začátku, abychom milovali jeden druhého, ne jako Kain, který byl ze zlého a zabil svého bratra; a kvůli čemu ho zabil? Protože jeho skutky byly zlé, ale skutky jeho bratra spravedlivé. Nedivte se, bratři moji, jestliže vás svět nenávidí. My víme, že jsme přešli ze smrti do života, protože milujeme bratry. Kdo nemiluje bratra, zůstává ve smrti. Každý, kdo nenávidí svého bratra, je vrah, a víte, že žádný vrah nemá v sobě zůstávající věčný život. V tomto jsme poznali lásku, že onen za nás svou duši položil, a my máme povinnost pokládat za bratry své duše. Kdo by ale měl život tohoto světa a viděl svého bratra v nouzi a zavřel před ním své srdce, jak může v něm zůstávat Boží láska? Mé dítky, nemilujme slovem ani jazykem, ale skutkem a pravdou. A v tomto víme, že

jsme z pravdy, a před ním přesvědčíme naše srdce, že pokud nás odsuzuje naše srdce, že Bůh je větší než naše srdce a ví všechno. Milovaní, jestliže nás naše srdce neodsuzuje, máme smělost k Bohu, a cokoli prosíme, dostáváme od něho, protože zachováváme jeho přikázání a děláme to, co je před ním příjemné. A toto je jeho přikázání, abychom věřili ve jméno jeho Syna Ježíše Krista a milovali jeden druhého, jak dal přikázání. A ten, kdo zachovává jeho přikázání, zůstává v něm a on v něm. A v tomto víme, že zůstává v nás, z Ducha, kterého nám dal.

4

Milovaní, nevěřte každému duchu, ale zkoušejte ty duchy, zda jsou z Boha, protože mnozí lžiproroci vyšli do světa. V tomto poznáváte Ducha Božího: každý duch, který vyznává Ježíše Krista v těle přišlého, je z Boha; a každý duch, který nevyznává Ježíše Krista v těle přišlého, není z Boha; a toto je to antikrista, o kterém jste slyšeli, že přichází, a nyní je již ve světě. Vy jste z Boha, dítky, a přemohli jste je, protože ten, kdo je ve vás, je větší než ten, kdo je ve světě. Oni jsou ze světa, proto mluví ze světa a svět je poslouchá. My jsme z Boha; ten, kdo zná Boha, nás slyší. Kdo není z Boha, neslyší nás. Z toho poznáváme ducha pravdy a ducha bloudění. Milovaní, milujme jeden druhého, protože láska je z Boha, a každý, kdo miluje, z Boha se narodil a zná Boha. Ten, kdo nemiluje, nepoznal Boha, protože Bůh je láska. V tomto byla zjevena láska Boha v nás, že svého jednorozeného Syna poslal Bůh do světa, abychom žili skrze něho. V tomto je láska, ne v

tom, že my jsme milovali Boha, ale v tom, že on sám miloval nás a poslal svého Syna jako smíření za naše hříchy. Milovaní, jestliže nás Bůh takto miloval, také my jsme povinni milovat jeden druhého. Boha nikdo nikdy nespatřil; jestliže milujeme jeden druhého, Bůh v nás zůstává a jeho láska je v nás zdokonalená. V tomto víme, že v něm zůstáváme a on sám v nás, protože nám dal ze svého Ducha. A my jsme viděli a svědčíme, že Otec poslal Syna jako Spasitele světa. Kdo vyzná, že Ježíš je Syn Boží, Bůh v něm zůstává a on v Bohu. A my jsme poznali a uvěřili lásce, kterou má Bůh v nás. Bůh je láska, a ten, kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh v něm. V tomto byla zdokonalena láska s námi, abychom měli smělost v den soudu, protože jak je on, tak jsme i my v tomto světě. Strach není v lásce, ale dokonalá láska vyhání strach ven, protože strach má v sobě trest, ten však, kdo se bojí, nebyl zdokonalen v lásce. My jej milujeme, protože on nás první miloval. Jestliže někdo říká, že miluje Boha, a svého bratra nenávidí, je lhář, neboť ten, kdo nemiluje bratra, kterého viděl, jak může milovat Boha, kterého neviděl? A toto přikázání máme od něho, aby ten, kdo miluje Boha, miloval i svého bratra.

5

Každý, kdo věří, že Ježíš je Kristus, narodil se z Boha, a každý, kdo miluje toho, který zplodil, miluje i toho, který se z něho narodil. V tomto poznáváme, že milujeme děti Boží, když milujeme Boha a zachováváme jeho přikázání. Toto totiž je ta

láska Boží, abychom zachovávali jeho přikázání; a jeho přikázání nejsou těžká, protože každý, kdo se narodil z Boha, přemáhá svět; a toto je to vítězství, které přemohlo svět, naše víra. Kdo je ten, kdo vítězí nad světem, pokud ne ten, kdo věří, že Ježíš je Syn Boží? Toto je ten, který přišel skrze vodu a krev, Ježíš Kristus, ne pouze ve vodě, ale ve vodě a v krvi, a Duch je ten, který svědčí, že Duch je pravda. Že tři jsou ti, kteří svědčí v nebi, Otec, Slovo a Duch Svatý, a tito tři jeden jsou; a tři jsou ti, kteří svědčí na zemi, Duch a voda a krev, a ti tři v jedno jsou. Jestliže přijímáme svědectví lidí, svědectví Boha je větší, protože toto je svědectví Boha, které dosvědčil o svém Synu. Ten, kdo věří v Syna Božího, má svědectví v sobě, ten, kdo nevěří Bohu, učinil ho lhářem, protože neuvěřil ve svědectví, které vydal Bůh o svém Synu. A toto je to svědectví, že Bůh nám dal věčný život, a tento život je v jeho Synu. Ten, kdo má Syna, má život; ten, kdo nemá Syna Božího, život nemá. Tyto věci jsem napsal vám, kteří věříte ve jméno Syna Božího, abyste věděli, že máte věčný život, a abyste věřili ve jméno Syna Božího. A toto je ta otevřenost, kterou máme k němu, že pokud o něco žádáme podle jeho vůle, slyší nás. A pokud víme, že slyší naše prosby, o které žádáme, víme, že máme ty žádosti, které jsme žádali od něho. Jestli někdo uvidí jeho bratra hřešit hřích ne ke smrti, požádá, a dá mu život, těm, kteří hřeší ne ke smrti. Je hřích vedoucí ke smrti; neříkám, že bys se měl o ten ptát. Všechna nespravedlnost je hřích, a je hřích, který nevede k smrti. Víme, že každý, kdo se narodil z Boha, nehřeší, ale ten, kdo se narodil z Boha, chrání sebe, a zlý se ho nedotýká. Víme, že jsme z Boha, a celý svět leží ve zlu. Víme ale, že Syn Boží přišel a dal nám mysl, abychom znali toho

pravého; a jsme v tom pravém, v Synu jeho Ježíši Kristu. Toto je ten pravý Bůh a život věčný. Malé děti, střežte se model. Amen.

Didaché

1

Existují dvě cesty, jedna života a jedna smrti, a rozdíl mezi těmito dvěma cestami je velký. Tato je tedy cesta života: Zaprvé budeš milovat Boha, který tě stvořil, zadruhé svého bližního jako sám sebe, a všechno, o čem bys nechtěl, aby se ti stalo, ani ty nečiň jinému. Učení těchto slov je toto: žehnejte těm, kteří vás proklínají, a modlete se za vaše nepřátele, postěte se ale za ty, kteří vás pronásledují; jaká je totiž milost, jestliže milujete ty, kteří milují vás? Nedělají to samé i ty národy? Vy ale milujte ty, kteří vás nenávidí, a nebudete mít nepřítele. Zdržuj se tělesných a tělesných žádostí. Jestliže ti někdo dá ránu do pravé tváře, obrať k němu i druhou, a budeš dokonalý. Jestliže tě někdo donutí jít jednu míli, jdi s ním dvě. Jestliže ti někdo vezme plášť, dej mu i tuniku. Jestliže ti někdo vezme tvé, nepožaduj to zpět, ani to totiž nemůžeš. Každému, kdo tě žádá, dávej a nepožaduj zpět, neboť Otec chce, aby bylo dáváno všem z jeho vlastních darů. Blahoslavený je ten, kdo dává podle přikázání, neboť je nevinný. Běda tomu, kdo přijímá - někdo bude nevinný; ale ten,

kdo nemá potřebu, dá trest za to, proč vzal a nač; když se ocitne ve vězení, bude vyšetřen ohledně toho, co udělal, a nevyjde odtamtud, dokud nevrátí poslední haléř. Ale i o tomto bylo řečeno: Ať se tvá almužna potí v tvých rukou, dokud nebudeš vědět, komu ji dáváš.

2

Druhé přikázání učení: nezabiješ, necizoložíš, nezkazíš děti, nesmilníš, neukradneš, nebudeš praktikovat magii, nebudeš praktikovat čarodějnictví, nezabiješ dítě ve zkáze, ani narozené nezabiješ, nebudeš chtít věci bližního. Nebudeš křivě přísahat, nebudeš křivě svědčit, nebudeš zlořečit, nebudeš chovat zášť. Nebudeš dvojmyslný ani dvojjazyčný, neboť dvojjazyčnost je pastí smrti. Tvé slovo nebude nepravdivé, ne prázdné, ale naplněné činem. Nebudeš chamtivý, ani loupežník, ani herec, ani zlomyslný, ani arogantní. Nevezmeš zlou radu proti svému bližnímu. Nebudeš nenávidět každého člověka, ale některé pokáráš, za některé se budeš modlit, některé budeš milovat více než svou duši.

3

Dítě mé, utíkej od všeho zlého a od všeho, co je mu podobné. Nestávej se hněvivým, neboť hněv vede k vraždě, ani žárlivým, ani svárovitým, ani vášnivým, neboť ze všech těchto se rodí

vraždy. Dítě mé, nestávej se žádostivým, neboť žádost vede ke smilstvu, ani sprostým v řeči, ani povýšeným v očích, neboť z toho všeho se rodí cizoložství. Dítě mé, nestávej se věštcem z ptáků, protože to vede do modloslužby, ani zaklínačem, ani matematikem, ani očišťovatelem, ani nechtěj tyto věci vidět, neboť z toho všeho se rodí modloslužba. Dítě mé, nestávej se lhářem, protože lež vede ke krádeži, ani nemiluj peníze, ani nebuď marnivý, neboť ze všech těchto věcí se rodí krádeže. Dítě mé, nestávej se reptákem, protože vede k rouhání, ani nebuď svéhlavý ani zlomyslný, neboť ze všech těchto se rodí rouhání. Buď ale pokorný, protože pokorní zdědí zemi. Buď trpělivý a milosrdný a nevinný a pokojný a dobrý a třes se stále nad slovy, která jsi slyšel. Nebudeš vyvyšovat sám sebe, ani nedáš své duši smělost. Tvá duše se nepřipojí k pyšným, ale se spravedlivými a pokornými budeš obcovat. Činy, které se ti dějí, přijmeš jako dobré věci, vědouc, že bez boha se nic neděje.

4

Dítě mé, toho, kdo ti mluví slovo Boží, budeš pamatovat v noci i ve dne, budeš ho ctít jako pána, neboť odkud je mluveno panství, tam je pán. Vyhledávej však každý den tváře svatých, abys odpočíval při jejich slovech. Nebudeš toužit po rozkolu, ale budeš působit pokoj mezi bojujícími, budeš soudit spravedlivě, nebudeš brát ohled na osobu při kárání přestupků. Nebudeš mít dvojí mysl, zda to bude, nebo ne. Nebuď ten, kdo natahuje ruce, když má vzít, ale stahuje je zpět, když má dávat. Jestliže máš

skrze své ruce, dáš vykoupení svých hříchů. Nebudeš váhat dát, ani při dávání nebudeš reptat; poznáš totiž, kdo je dobrým odplatitelem odměny. Neodvrátíš se od potřebného, budeš sdílet všechno se svým bratrem a neřekneš, že je to soukromé, neboť jestliže jste společníky v nesmrtelném, o kolik více ve smrtelných věcech? Nezvedneš ruku svou proti svému synu nebo proti své dceři, ale od mládí je budeš učit bázni před Bohem. Nebudeš přikazovat svému otroku nebo otrokyni, kteří doufají ve stejného boha, ve své hořkosti, aby snad se nebáli boha nad oběma; neboť nepřichází podle tváře volat, ale k těm, které duch připravil. Vy, otroci, podrobte se svým pánům jako obrazu Boha v pokoře a bázni. Budeš nenávidět všechno pokrytectví a všechno, co není příjemné Pánu. Neopustíš přikázání Páně, budeš střežit to, co jsi přijal, aniž bys cokoliv přidával nebo odebíral. V shromáždění vyznej svá přestoupení a nepřistoupíš ke své modlitbě se zlým svědomím. Toto je cesta života.

5

Cesta smrti je však tato: především je zlá a plná prokletí – vraždy, cizoložství, žádosti, smilstva, krádeže, modloslužby, čarodějství, čarodějství, loupeže, křivá svědectví, pokrytectví, dvojakost srdce, lest, pýcha, špatnost, svéhlavost, chamtivost, oplzlost, žárlivost, drzost, povýšenost, chvastounství. Pronásledovaní pro dobré věci, nenávidějící pravdu, milující lež, neznající odměnu spravedlnosti, nelpící na dobru ani na

spravedlivém soudu, bdící ne k dobru, ale ke zlu; od nichž je daleko mírnost a vytrvalost, milující marné věci, pronásledující odplatu, neslitovávající se nad chudým, netrpící nad utlačovaným, neznající toho, kdo je stvořil, vrazi dětí, ničitelé stvoření Božího, odvracející se od potřebného, utlačující sužovaného, bohatých obhájci, chudých bezprávní soudci, naprosto hříšní; kéž byste byli vysvobozeni, děti, od všech těchto věcí.

6

Viz, ať tě nikdo nesvede z této cesty nauky, neboť tě učí bez Boha. Jestliže jsi skutečně schopen nést celé jho Pána, budeš dokonalý; jestliže ale nejsi schopen, dělej to, co můžeš. Ohledně jídla, co můžeš, snes, ale od toho, co bylo obětováno modlám, se velmi varuj, neboť je to služba mrtvým bohům.

7

O křtu pak takto křtěte: když jste všechny tyto věci řekli předem, křtěte ve jméno Otce a Syna a Svatého Ducha v živé vodě. Jestliže ale nemáš živou vodu, pokřti do jiné vody; jestliže ale nejsi schopen ve studené, tak v teplé. Jestliže však nemáš obojí, vylej na hlavu třikrát vodu ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Před křtem ať se postí předem ten, kdo křtí, a ten, kdo je křtěn, a pokud jsou schopni i někteří jiní; přikazuješ ale tomu,

kdo je křtěn, postit se jeden nebo dva dny předem.

8

Vaše posty ať nejsou s pokrytci. Oni se postí druhý den v týdnu a pátý; vy ale se posťte čtvrtý a v den přípravy. Ani se nemodlete jako pokrytci, ale jak přikázal Pán ve svém evangeliu, takto se modlete: Otče náš, který jsi v nebi, posvěť se jméno tvé, přijď království tvé, staň se vůle tvá jako v nebi tak i na zemi; chléb náš každodenní dej nám, jako i my odpouštíme našim dlužníkům, a neuveď nás v pokušení, ale vysvoboď nás od zlého; neboť tvá je moc a sláva na věky. Třikrát denně se takto modlete.

9

Ohledně díkůvzdání, takto vzdávejte díky: nejprve ohledně kalicha: Děkujeme ti, otče náš, za svatou révu Davida, služebníka tvého; tobě sláva na věky. O lámání pak: Děkujeme ti, otče náš, za život a poznání, které jsi nám dal poznat skrze Ježíše, dítě tvé. Tobě sláva na věky věků. Jako byl tento fragment rozptýlen nad horami a shromážděn se stal jedním, tak ať je shromážděno tvé shromáždění z konců země do tvého království. Protože tvá je sláva a moc skrze Ježíše na věky. Nikdo ať nejí ani nepije z vašeho díkůvzdání, ale pouze ti pokřtění ve jménu Páně, neboť o tomto řekl Pán: Nedávejte to, co je svaté, psům.

10

A po být naplněni takto děkujte: Děkujeme tobě, otče svatý, za svaté jméno tvé, které přebývalo v našich srdcích, a za poznání a víru a nesmrtelnost nám skrze Ježíše, tvého dítěte; tobě sláva na věky. Ty, Pane všemohoucí, stvořil jsi všechny věci kvůli svému jménu, potravu a nápoj dal jsi lidem k požitku, aby ti děkovali, nám ale daroval jsi duchovní potravu a nápoj a život věčný skrze svého Syna. Před všemi ti děkujeme, že jsi mocný, tobě sláva na věky. Pamatuj, Pane, na své shromáždění, abys je vysvobodil ve své lásce, a shromáždi je ze čtyř větrů, posvěcené, do svého království, které jsi pro ně připravil, neboť tvá je moc a sláva na věky. Ať přijde milost a ať pomíjí tento svět. Hosanna Bohu Davidovu. Je-li někdo svatý, ať přijde; není-li, ať činí pokání; náš Pán přišel; amen. Prorokům však dovolte vzdávat díky, kolik chtějí.

11

Kdo by tedy přišel a učil vás všem těmto předem řečeným věcem, přijměte ho; jestliže se ale sám ten učící obrátí a učí jinému učení, aby to zničil, neposlouchejte ho; pokud to ale má přidat spravedlnost a poznání Pána, přijměte ho jako Pána. O apoštolech a prorocích, podle nařízení evangelia tak činěte. Každý apoštol přicházející k vám ať je přijat jako pán; nezůstane ale, pokud ne jeden den; pokud ale je potřeba, i ten další; pokud ale zůstane tři, falešný prorok je. Přicházející apoštol ať nevezme

nic kromě chleba, dokud nepřenocuje. Jestliže ale žádá stříbro, je to falešný prorok. A žádného proroka mluvícího v duchu nebudete zkoušet ani soudit, neboť každý hřích bude odpuštěn, ale tento hřích nebude odpuštěn. Ne každý, kdo mluví v duchu, je prorok, ale jen když má způsoby Pána. Podle těch způsobů tedy bude poznán falešný prorok i prorok. A každý prorok, který určuje stůl v duchu, nebude z něj jíst, jinak je to falešný prorok. Každý prorok, který učí pravdě, ale nedělá to, co učí, je falešný prorok. Každý schválený a pravdivý prorok, který koná světské tajemství shromáždění, ale neučí dělat to, co sám koná, nebude souzen vámi, neboť má soud u Boha; stejně tak totiž činili i dávní proroci. Kdo by ale řekl v duchu: Dej mi stříbrné peníze nebo něco jiného, nebudete ho poslouchat; jestliže však řekne dát těm, kteří postrádají, ať ho nikdo nesoudí.

12

Každý, kdo přichází ve jménu Páně, ať je přijat, potom jej prozkoumejte a poznáte ho, neboť budete mít pochopení pravého a levého. Jestliže ten, kdo přichází, je skutečně jen na průchodu, pomozte mu, jak jen můžete, ale nezůstane u vás, leda dva nebo tři dny, pokud bude nutnost. Jestliže ale chce u vás zůstat jako řemeslník, ať pracuje a jí. Jestliže ale nemá řemeslo, podle vašeho chápání se postarejte o to, jak nebude křesťan žít zahálčivě mezi vámi. Pokud ale nechce takto jednat, je to podvodník, mějte se na pozoru před takovými lidmi.

13

Každý pravý prorok, který se chce u vás usadit, je hoden své potravy. Pravdivý učitel je rovněž hodný své obživy, právě tak jako dělník. Všechny prvotiny plodů lisu a mlatu, dobytka a také ovcí vezmeš a dáš prvotiny prorokům, neboť oni jsou vašimi velekněžími. Pokud ale nemáte proroka, dejte chudým. Jestliže sklízíš obilí, vezmi prvotiny a dej je podle přikázání. Podobně, když otevřeš džbán vína nebo oleje, vezmi prvotinu a dej prorokům; a ze stříbra a oděvu a každého majetku vezmi prvotinu, jak se ti zdá správné, a dej podle přikázání.

14

V den Páně se shromážděte, lámejte chléb a děkujte, když jste předem vyznali své hříchy, aby vaše oběť byla čistá. Každý, kdo má pochybnost se svým společníkem, ať k vám nepřichází, dokud se nesmíří, aby nebyla poskvrněna vaše oběť. Toto totiž je ta, která byla řečena Pánem: Na každém místě a v každém čase obětovat mi oběť čistou. Protože jsem velký král, říká Pán, a mé jméno je podivuhodné mezi národy.

15

Jmenujte tedy pro sebe dozorce a služebníky hodné Pána, muže tiché, nemilující peníze, pravdivé a schválené, neboť vám slouží

a oni sami konají službu proroků a učitelů. Nepřehlížejte je tedy, neboť oni jsou ctěni u vás spolu s proroky a učiteli. Napomínejte však jeden druhého ne v hněvu, ale v pokoji, jak máte v evangeliu, a s každým hřešícím proti druhému ať nikdo nemluví, ani od vás ať neslyší, dokud nečiní pokání. Modlitby vaše a almužny a všechny skutky tak čiňte, jak máte v evangeliu Pána našeho.

16

Bdělte pro svůj život, vaše lampy ať nejsou uhašeny a vaše bedra ať nejsou oslabena, ale buďte připraveni, neboť nevíte hodinu, ve které náš Pán přichází. Často se budete shromažďovat a hledat věci náležející vašim duším, neboť vám neprospěje celý čas vaší víry, jestliže nebudete zdokonaleni v posledním čase. V posledních dnech se rozmnoží falešní proroci a kazitelé, ovce se obrátí ve vlky a láska se obrátí v nenávist. Neboť když se bude zvyšovat bezpráví, budou nenávidět jeden druhého a budou se pronásledovat a budou se vydávat, a potom se objeví svůdce světa jako syn boží, a učiní znamení a divy, a země bude vydána do jeho rukou, a učiní nezákonné věci, které se nikdy nestaly od věků. Potom přijde stvoření lidí do ohně zkoušky, a mnozí se urazí a zahynou, ale ti, kteří vytrvali ve své víře, budou zachráněni skrze jeho základ. A potom se objeví znaky pravdy: první znak rozprostření v nebi, potom znak hlasu trubky a třetí vzkříšení mrtvých. Ne všech ale, ale jak bylo řečeno, Přijde Pán a všichni svatí s ním. Potom uvidí svět Pána přicházejícího na

oblacích nebeských.

Genesis

1

Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Země však byla neviditelná a neuspořádaná, a temnota byla nad propastí, a duch Boží se vznášel nad vodou. A Bůh řekl: Buď světlo, a bylo světlo. A Bůh viděl světlo, že je dobré, a Bůh oddělil světlo od tmy. A Bůh nazval světlo dnem, a tmu nazval nocí. A nastal večer a nastal ráno, den první. A Bůh řekl: Ať je obloha uprostřed vody a ať rozděluje vodu od vody. A stalo se tak. A Bůh učinil oblohu a Bůh oddělil vodu, která byla pod oblohou, od vody, která byla nad oblohou. A Bůh nazval oblohu nebem a Bůh viděl, že je to dobré, a nastal večer a nastalo ráno, den druhý. A Bůh řekl: Ať je shromážděna voda pod nebem do jednoho shromáždění a ať se ukáže sucho. A stalo se tak, a voda pod nebem byla shromážděna do jejich shromáždění a ukázalo se sucho. A Bůh nazval suchou zemi zemí a shromáždění vod nazval moři, a Bůh viděl, že to bylo dobré. A Bůh řekl: Ať země vydá byliny trávy nesoucí semeno podle svého druhu a podle podobnosti, a stromy plodonosné přinášející ovoce, v němž je jejich semeno podle

druhu na zemi. A stalo se tak. A země vynesla bylinu trávy rozsévající semeno podle druhu a podle podobnosti, a strom plodonosný nesoucí ovoce, jehož semeno je v něm podle druhu na zemi, a Bůh viděl, že to bylo dobré. A nastal večer a nastal ráno, den třetí. A Bůh řekl: Ať vzniknou světla na nebeské obloze, aby svítila na zemi a oddělovala den od noci, a ať slouží jako znamení k určování časů, dnů a roků. A nechť jsou světly na obloze nebes, aby svítily na zemi, a stalo se tak. A Bůh učinil dvě velká světla: větší světlo k vládě nad dnem a menší světlo k vládě nad nocí, a hvězdy. A umístil je Bůh na obloze nebes, aby svítily na zemi a vládly dni a noci a oddělovaly světlo od tmy; a viděl Bůh, že je to dobré. A nastal večer a nastal ráno, den čtvrtý. A Bůh řekl: Ať vody vynesou plazící se tvory živých duší a ptáky létající nad zemí podle oblohy nebes. A stalo se tak. A Bůh učinil velká mořská stvoření a každou duši zvířat plazů, která vyvedla vody podle jejich druhů, a každého okřídleného ptáka podle druhu, a Bůh viděl, že to bylo dobré. A Bůh jim požehnal se slovy: Přibývejte a množte se a naplňte vody v mořích a ptáci ať se množí na zemi. A stalo se večer a stalo se ráno, den pátý. A Bůh řekl: Ať země vynese živou duši podle druhu - čtyřnohá zvířata, plazy a šelmy země podle druhu. A stalo se tak. A Bůh učinil divoká zvířata země podle jejich druhu a dobytek podle jeho druhu a všechny plazy země podle jejich druhu, a Bůh viděl, že je to dobré. A řekl Bůh: Učiňme člověka podle našeho obrazu a podle naší podobnosti, a ať vládnou rybám moře, ptákům nebes, dobytku, veškeré zemi a všem plazům plazícím se po zemi. A Bůh učinil člověka, podle obrazu Božího jej učinil, jako muže a ženu je učinil. A Bůh jim požehnal a řekl: Rostěte a

množte se a naplňte zemi a podmaňte si ji a vládněte rybám moře a ptákům nebes a všemu dobytku a vší zemi a všem plazům plazícím se po zemi. A Bůh řekl: Hle, dal jsem vám všechnu trávu nesoucí semeno rozsévající semeno, která je nad celou zemí, a každý strom, který má v sobě ovoce semene nesoucího semeno, vám bude k jídlu, a všem šelmám země, a všem ptákům nebe, a každému plazu plazícímu se po zemi, který má v sobě duši života, a všechnu zelenou trávu k jídlu. A stalo se tak. A Bůh viděl všechno, co učinil, a hle, bylo to velmi dobré, a nastal večer a nastal ráno, den šestý.

2

A byly dokončeny nebe a země i celý jejich svět. A Bůh dokončil v šestý den svá díla, která učinil, a odpočinul v sedmý den od všech svých děl, která učinil. A Bůh požehnal sedmý den a posvětil jej, protože v tento den odpočinul od všech svých děl, která začal konat. Toto je kniha původu nebe a země, když se to stalo, v den, kdy Pán Bůh učinil nebe a zemi, a každou zeleň pole před tím, než vznikla na zemi, a všechnu trávu pole před tím, než vzešla; neboť Bůh nedal pršet na zemi, a člověk nebyl, aby ji obdělával. Pramen ale vystupoval ze země a zavlažoval celý povrch země. A Bůh zformoval člověka z prachu země a vdechl do jeho obličeje dech života, a člověk se stal živou duší. A Bůh zasadil ráj v Edenu na východě a umístil tam člověka, kterého vytvořil. A Bůh nechal vyrůst ještě ze země každý strom krásný na pohled a dobrý k jídlu, a strom života uprostřed ráje, a strom

poznání dobrého a zlého. Řeka vychází z Edenu, aby zavlažovala ráj, a odtamtud se rozděluje do čtyř pramenů. Jméno toho jednoho je Pišon, tento obklopuje celou zemi Chavíla, tam, kde je zlato. Zlato té země je krásné a nachází se tam karfunkl a zelený kámen. A jméno druhé řeky Gíhón, tato obklopuje celou zemi Etiopie. A třetí řeka, Tigris, je ta, která teče naproti Asýrii, a čtvrtá řeka je Eufrat. A Pán Bůh vzal člověka, kterého vytvořil, a umístil jej v ráji rozkoše, aby jej obdělával a střežil. A Pán Bůh přikázal Adamovi řka: Ze všech stromů v ráji budeš jíst. Ale ze stromu poznání dobrého a zlého nebudete jíst, v který den z něho budete jíst, smrtí zemřete. A řekl Pán Bůh: Není dobré, aby byl člověk sám, učiňme mu pomocníka jemu podobného. A Bůh ještě utvořil ze země všechna zvířata pole a všechny ptáky nebes a přivedl je k Adamovi, aby viděl, co je nazve, a vše, co Adam nazval živou duší, to bylo jeho jméno. A Adam dal jména všemu dobytku a všem ptákům nebeským a všem polním zvířatům, ale pro Adama nebyl nalezen pomocník jemu podobný. A Bůh uvedl Adama do vytržení a on usnul, vzal jedno z jeho žeber a vyplnil to místo tělem. A Bůh postavil žebro, které vzal z Adama, v ženu a přivedl ji k Adamovi. A Adam řekl: Toto je nyní kost z mých kostí a tělo z mého těla. Tato bude nazvána žena, protože byla vzata z muže. Kvůli tomu opustí člověk svého otce a matku a připojí se ke své ženě a budou ti dva jedno tělo. A byli ti dva nazí, Adam a jeho žena, a nestyděli se.

3

Had ale byl nejchytřejší ze všech divokých zvířat na zemi, která udělal Pán Bůh, a had řekl ženě: Co to řekl Bůh, že nebudete jíst z každého stromu ráje? A žena řekla hadovi: Z ovoce stromu ráje budeme jíst. Ale z ovoce stromu, který je uprostřed ráje, řekl Bůh, nebudete z něho jíst, ani se ho nedotknete, abyste nezemřeli. A had řekl ženě: Smrtí nezemřete. Bůh totiž věděl, že v který by den z něho jedli, budou otevřeny vaše oči, a budete jako bohové, znající dobré a zlé. A žena viděla, že strom je dobrý k jídlu, a že je příjemný očím k pohledu, a že je krásný k pochopení, a vzala z jeho ovoce, jedla, a dala také svému muži, který byl s ní, a jedli. A byly otevřeny oči těch dvou a poznali, že jsou nazí, a sešili listy fíkovníku a udělali si bederní roušky. A uslyšeli hlas Pána Boha procházejícího se v ráji večer, a skryli se Adam i jeho žena před tváří Pána Boha uprostřed stromů ráje. A Pán Bůh zavolal Adama a řekl mu: Adame, kde jsi? A řekl mu: Tvůj hlas jsem slyšel, když ses procházel v ráji, a bál jsem se, protože jsem nahý, a skryl jsem se. A Bůh mu řekl: Kdo ti oznámil, že jsi nahý? Nejedl jsi snad ze stromu, o kterém jsem ti přikázal, abys z něho jediného nejedl? A Adam řekl: Žena, kterou jsi mi dal, ta mi dala ze stromu, a já jsem jedl. A Pán Bůh řekl té ženě: Co jsi to udělala? A žena řekla: Had mě oklamal, a já jsem jedla. A řekl Pán Bůh hadovi: Protože jsi udělal toto, prokletý jsi ze všeho dobytka a ze všech šelem na zemi, po hrudi své a břiše půjdeš a zemi budeš jíst po všechny dny svého života. A nepřátelství položím mezi tebe a mezi tu ženu, a mezi tvé semeno a mezi její semeno, on bude střežit tvou hlavu, a ty budeš střežit jeho patu. A té ženě řekl: Znásobím tvé bolesti a tvé sténání, v bolestech budeš rodit děti, a k tvému muži bude tvé

odvrácení, a on bude nad tebou vládnout. Adamovi ale řekl, že jsi slyšel hlas své ženy a jedl jsi ze stromu, o kterém jsem ti přikázal, abys z něho jediného nejedl, prokletá je země kvůli tvým skutkům, v bolestech ji budeš jíst po všechny dny svého života. Trny a bodláky ti vzejdou a budeš jíst trávu pole. V potu tváře své budeš jíst svůj chléb, dokud se nenavrátíš do země, ze které jsi byl vzat, neboť prach jsi a v prach se navrátíš. A Adam nazval jméno své ženy Život, protože byla matkou všech živých. A Pán Bůh udělal Adamovi a jeho ženě kožené tuniky a oblékl je. A řekl Bůh: Hle, Adam se stal jako jeden z nás v poznání dobra a zla, a nyní, aby snad nevztáhl svou ruku a nevzal ze stromu života a nejedl, a nežil navěky. A Pán Bůh jej vyslal z ráje rozkoše, aby obdělával zemi, ze které byl vzat. A vyhnal Adama a usadil ho naproti ráji rozkoše, a ustanovil cheruby a ohnivý meč otáčející se, aby střežili cestu ke stromu života.

4

Adam poznal Evu, svou ženu, a ona počala a porodila Kaina, a řekla: Získala jsem člověka skrze Boha. A přidala porodit jeho bratra Ábela, a Ábel se stal pastýřem ovcí, Kain však obdělával zemi. A stalo se po dnech, že Kain přinesl z plodů země oběť Pánu. A Abel přinesl také on z prvorozených svých ovcí a z jejich tuku. A Bůh pohlédl na Abela a na jeho dary. Na Kaina však a na jeho oběti nepřihlížel, a Kain se velmi zarmoutil a jeho tvář se zachmuřila. A řekl Pán Bůh Kainovi: Proč jsi se stal tak zarmouceným a proč tvá tvář poklesla? Není to tak, že pokud jsi

správně obětoval, ale správně jsi to nerozdělil, zhřešil jsi? Buď v klidu; k tobě bude jeho touha, a ty budeš vládnout nad ním. A Kain řekl Ábelovi, svému bratru: Pojďme na pole. A stalo se, když byli na poli, že Kain povstal proti Ábelovi, svému bratru, a zabil ho. A řekl Pán Bůh Kainovi: Kde je tvůj bratr Ábel? A řekl: Nevím. Jsem snad strážcem svého bratra? A Pán řekl: Co jsi udělal? Hlas krve tvého bratra volá ke mně ze země. A nyní jsi proklet od země, která otevřela svá ústa, aby přijala krev tvého bratra z tvé ruky. Když budeš obdělávat zemi, nebude ti již dávat svou sílu, budeš sténat a třást se na zemi. A Kain řekl Pánu Bohu: Má vina je větší, než aby mi bylo odpuštěno. Jestliže mě dnes vyhazuješ od tváře země a skryji se před tvou tváří, budu sténat a třást se na zemi a každý, kdo mě najde, mě zabije. A Pán Bůh mu řekl: Ne tak; každý, kdo zabije Kaina, sedmkrát bude pomstěno. A Pán Bůh dal Kainovi znamení, aby ho nezabili všichni, kdo ho najdou. Kain pak odešel od tváře Boha a usadil se v zemi Naid naproti Edenu. A Kain poznal svou ženu a ona, když počala, porodila Enocha. A stavěl město a pojmenoval to město podle jména svého syna Enoch. Enochovi se však narodil Gaidad, a Gaidad zplodil Maleleela, a Maleleel zplodil Methuselaha, a Methuselah zplodil Lamecha. A Lámech si vzal dvě ženy, jméno jedné byla Ada a jméno druhé Sella. A Ada porodila Jobela; tento byl otcem těch, kdo bydleli ve stanech a chovali dobytek. A jméno jeho bratra bylo Jubal, tento byl ten, kdo vynalezl psalterium a lýru. Zillah také sama porodila Tubala, a byl kovářem kujícím bronz a železo. A sestrou Thobela byla Noema. Řekl ale Lamech svým vlastním ženám, Adě a Selle: Slyšte můj hlas, ženy Lamechovy, naslouchejte mým slovům,

neboť muže jsem zabil za ránu mně, a mladíka za modřinu mně. Že Kain byl pomstěn sedmkrát, ale Lamech sedmdesátkrát sedmkrát. Adam poznal Evu, svou ženu, a ona počala a porodila syna, a pojmenoval ho Set, říkajíc: Bůh mi vzbudil jiné símě místo Ábela, kterého zabil Kain. A Sétovi se narodil syn a pojmenoval ho Énós. Ten doufal vzývat jméno Pána Boha.

5

Toto je kniha zrození lidí; v den, kdy Bůh učinil Adama, podle obrazu Božího ho učinil; muže a ženu je učinil; a požehnal jim; a nazval jejich jméno Adam, v den, kdy je učinil. Žil ale Adam dvě stě třicet let a zplodil syna podle své podoby a podle svého obrazu, a dal mu jméno Sét. Dnů Adama, které žil poté, co zplodil Séta, bylo sedm set let, a zplodil syny a dcery. A všech dnů Adamových, které prožil, bylo devět set třicet let, a pak zemřel. Šét žil dvě stě pět let a zplodil Enóše. A Sét žil po zplození Énóse sedm set sedm let a zplodil syny a dcery. A všech dnů Sétových bylo devět set dvanáct let, a zemřel. A Enos žil sto devadesát let a zplodil Kainana. A Enos žil po zplození Kainana sedm set patnáct let a zplodil syny a dcery. A všech dnů Enosových bylo devět set pět let, a zemřel. A Kainan žil sto sedmdesát let a zplodil Mahalalela. A Kainan žil po zplození Mahalalela sedm set čtyřicet let a zplodil syny a dcery. A všechny dny Kainánovy byly devět set deset let, a zemřel. A Mahalalel žil sto šedesát pět let a zplodil Járeda. A Maleleel žil po zplození Jareda sedm set třicet let a zplodil syny a dcery. A všechny dny

Maleleelovy byly osm set devadesát pět let, a zemřel. A Jared žil sto šedesát dva let a zplodil Enocha. A Jared žil po zplození Enocha osm set let a zplodil syny a dcery. A všechny dny Jaredovy byly devět set šedesát dva let, a zemřel. A Enoch žil sto šedesát pět let a zplodil Metuzaléma. Enoch se zalíbil Bohu poté, co zplodil Matuzaléma, po dobu dvou set let, a zplodil syny a dcery. A všechny dny Enochovy byly tři sta šedesát pět let. A Enoch se zalíbil Bohu a nebyl nalezen, protože jej Bůh přenesl. A Metuzalém žil sto šedesát sedm let a zplodil Lámecha. A Matuzalém žil po zplození Lámécha osm set dva let a zplodil syny a dcery. A všechny dny Metuzaléma, které prožil, byly devět set šedesát devět let, a zemřel. A Lámech žil sto osmdesát osm let a zplodil syna. A pojmenoval ho Noe se slovy: Tento nám dá odpočinek od našich děl a od bolestí našich rukou a od země, kterou proklel Pán Bůh. A Lámech žil po zplození Nóe pět set šedesát pět let a zplodil syny a dcery. A všech dnů Lámechových bylo sedm set padesát tři let a zemřel. A Noe bylo pět set let a zplodil tři syny: Sema, Chama a Jafeta.

6

A stalo se, když se lidé začali množit na zemi a dcery se jim rodily. Když synové Boží viděli dcery lidské, že jsou krásné, vzali si ženy ze všech, které si vybrali. A řekl Pán Bůh: Nezůstane můj duch v těchto lidech navěky, protože jsou tělo, ale jejich dny budou sto dvacet let. Ti obři ale byli na zemi v oných dnech, a po tom, jak vcházeli synové Boží k dcerám lidí a rodily jim, ti byli

obři od věků, lidé proslulí. Když pak Pán Bůh viděl, že se rozmnožila zla lidí na zemi, a každý myslí ve svém srdci ustavičně na zlé věci po všechny dny; A uvažoval Bůh, že učinil člověka na zemi, a zamyslel se. A Bůh řekl: Vymažu člověka, kterého jsem učinil, z povrchu země, od člověka až po dobytek a od plazů až po nebeské ptáky, protože lituji, že jsem je učinil. Noe však nalezl milost před Pánem Bohem. Toto jsou rody Noema. Noe byl spravedlivý člověk, dokonalý ve svém pokolení, Bohu se zalíbil Noe. Noe zplodil tři syny: Sema, Chama a Jafeta. Země byla zničena před Bohem a byla naplněna bezprávím. A Pán Bůh viděl zemi, a byla zničená, protože veškeré tělo zničilo svou cestu na zemi. A řekl Pán Bůh Noemovi: Čas všech lidí přišel přede mne, protože země byla naplněna jejich nepravostí, a hle, já je zničím i zemi. Udělej si tedy archu ze čtvercových dřev, uděláš v arše hnízda a pokryješ ji asfaltem zevnitř i zvenčí. A tak uděláš truhlu: tři sta loktů bude délka truhly a padesát loktů šířka a třicet loktů výška její. Shromažďující uděláš archu a dokončíš ji shora do jednoho lokte. Dveře archy uděláš z boku, spodní patro, druhé patro a třetí patro uděláš v ní. Já však hle přivádím potopu, vodu na zemi, abych zničil všechno tělo, ve kterém je duch života pod nebem, a všechno, co je na zemi, zemře. A ustanovím svou smlouvu s tebou, ale ty vstoupíš do archy a tví synové a tvá žena a ženy tvých synů s tebou. A ze všeho dobytka, ze všech plazů, ze všech divokých zvířat a ze veškerého těla přivedeš do archy po dvou ze všech, abys je zachoval naživu se sebou, budou samec a samice. Ze všech ptáků létavých podle jejich druhu, ze všeho dobytka podle jeho druhu a ze všech plazů plazících se po zemi podle jejich druhu

vejdou k tobě vždy dva, aby byli živeni s tebou, samec a samice. Ty ale vezmeš pro sebe ze všech těch potravin, které budete jíst, a shromáždíš je k sobě, a budou tobě i těm k jídlu. A Noe udělal všechno, co mu přikázal Pán Bůh, tak to udělal.

7

A řekl Pán Bůh Noemu: Vejdi ty a celý tvůj dům do archy, protože jsem viděl tebe spravedlivého přede mnou v této generaci. Ale z čistého dobytka přiveď k sobě sedm párů, samce a samici, a z nečistého dobytka dva páry, samce a samici. A z ptáků nebes čistých sedm sedm, samec a samice, a ze všech ptáků nečistých dva dva, samec a samice, aby bylo zachováno semeno na celé zemi. Ještě za sedm dní já přivedu déšť na zemi, čtyřicet dní a čtyřicet nocí, a vymažu každou bytost, kterou jsem učinil, z povrchu celé země. A Noe udělal všechno, co mu přikázal Pán Bůh. Noe byl šesti set let, když přišla potopa vody na zemi. Noe a jeho synové, jeho žena a ženy jeho synů s ním vstoupili do archy kvůli vodě povodně. A z ptáků čistých a z ptáků nečistých a ze zvířat čistých a ze zvířat nečistých a ze všech plazů na zemi vešli po dvou k Noemu do archy, samec a samice, jak přikázal Bůh Noemu. A stalo se po sedmi dnech, a voda potopy přišla na zemi. V šestistém roce života Noeho, druhého měsíce, sedmadvacátého dne toho měsíce, v tento den praskly všechny prameny propasti a průtrže nebes byly otevřeny. A déšť padal na zemi čtyřicet dní a čtyřicet nocí. V tento den vešel Noe, Sem, Cham, Jafet, synové Noeho, a žena

Noeho, a tři ženy jeho synů s ním, do archy. A všechna zvířata podle druhu, a všechen dobytek podle druhu, a každý plaz pohybující se po zemi podle druhu, a každý okřídlený pták podle jeho druhu, vešli k Noemu do archy, dva a dva, samec a samice, ze všeho těla, v němž je duch života. A ti, kteří vcházeli, samec a samice ze veškerého těla, vešli, jak přikázal Bůh Noemovi, a Pán Bůh zavřel archu zvenčí za ním. A stala se potopa čtyřicet dní a čtyřicet nocí na zemi, a voda se rozmnožila, a zvedla archu, a byla vyzvednuta ze země. A voda převládla a velmi se rozmnožila na zemi a archa se nesla na hladině vody. Voda však nesmírně převládla na zemi a pokryla všechny vysoké hory, které byly pod nebem. Patnáct loktů nad to byla vyzdvižena voda a pokryla všechny vysoké hory. A zemřelo veškeré tělo pohybující se na zemi: ptáci, dobytek, divoká zvířata i každý plaz pohybující se po zemi a každý člověk. A všechno, co mělo dech života, a vše, co bylo na suché zemi, zemřelo. A vymazal každou živou bytost, která byla na povrchu země, od člověka až po dobytek, plazy a ptáky nebes, a byli vymazáni ze země. Zůstal pouze Noe a ti, kteří byli s ním v arše. A voda byla vyzvednuta na zemi sto padesát dní.

8

A Bůh si vzpomněl na Noema a na všechna divoká zvířata a na všechen dobytek a na všechny ptáky a na všechny plazy, kteří se plazili, kolik jich bylo s ním v arše, a Bůh přivedl ducha na zemi, a voda přestala. A byly zakryty prameny propasti a nebeské

stavidla, a déšť z nebe byl zadržen. A voda ustupovala ze země a voda se zmenšovala po sto padesáti dnech. A archa spočinula v sedmém měsíci, sedmadvacátého dne měsíce, na horách Ararat. Voda ale ubývala až do desátého měsíce. A v desátém měsíci, prvního dne v měsíci, byly spatřeny vrcholy hor. A stalo se po čtyřiceti dnech, že Noe otevřel okno archy, které udělal. A poslal havrana, a ten vyšel ven a nevrátil se, dokud nevyschla voda ze země. A poslal holubici po sobě, aby viděl, zda opadla voda ze země. A holubice nenalezla odpočinutí pro své nohy, navrátila se k němu do archy, protože voda byla na celé tváři země, a on natáhl ruku, vzal ji a uvedl ji k sobě do archy. A počkav ještě sedm dalších dní, opět vyslal holubici z archy. A holubice se k němu vrátila k večeru a měla v tlamě kousek olivového listu, a Noe poznal, že voda ustoupila od země. A počkav ještě sedm dalších dní, opět vyslal holubici, a ta se k němu již nevrátila. A stalo se v šestistém prvním roce Noeho života, prvního měsíce, prvního dne měsíce, že voda zmizela ze země. A Noe odkryl střechu archy, kterou udělal, a viděl, že voda ustoupila z povrchu země. V druhém měsíci vyschla země, sedmadvacátého dne měsíce. A řekl Pán Bůh Noemovi, říkaje: Vyjdi z archy ty a tvá žena a tví synové a ženy tvých synů s tebou. A všechna zvířata, kolik jich je s tebou, a všechno tělo od ptáků až po dobytek a každý plaz pohybující se po zemi, vyveď s sebou. A rozmnožujte se a množte se na zemi. A vyšel Noe, a jeho žena, a jeho synové, a ženy jeho synů s ním. A všechny šelmy, a všechen dobytek, a každý pták, a každý plaz pohybující se po zemi podle jejich druhu, vyšli z archy. A Noe postavil oltář Pánu a vzal ze všeho čistého dobytka a ze všeho čistého ptactva a přinesl

zápalnou oběť na oltář. A Hospodin Bůh ucítil vůni příjemnou. A řekl Pán Bůh po uvážení: Nebudu už znovu proklínat zemi kvůli skutkům lidí, protože mysl člověka lpí pečlivě na zlých věcech od jeho mládí. Nebudu tedy už znovu bít veškeré živé tělo, jak jsem učinil. Po všechny dny země semeno a sklizeň, chlad a žár, léto a jaro, den a noc nepřestanou.

9

A Bůh požehnal Noe a jeho syny a řekl jim: Rozmnožujte se a množte se a naplňte zemi a ovládněte ji. A třesení a strach z vás bude na všech divokých zvířatech země, na všech ptácích nebeských a na všem, co se pohybuje po zemi, a na všech rybách mořských; do vašich rukou jsem je dal. A každý plaz, který je živý, vám bude k jídlu; jako zeleninu trávy dal jsem vám všechno. Maso s krví duše však nebudete jíst. A neboť vaši krev duší vašich z ruky všech šelem budu vyhledávat, a z ruky člověka bratra budu vyhledávat duši člověka. Ten, kdo vylévá krev člověka, jeho krev bude vylita, protože v obrazu Boha jsem učinil člověka. Vy však rostěte, množte se, naplňte zemi a podmaňte si ji. A řekl Bůh Noemovi a jeho synům s ním říkajíc, a hle já ustanovuji svou smlouvu s vámi, a s vaším semenem po vás, a s každou živou duší s vámi, od ptáků a od dobytka, a se všemi šelmami země, kolik jich je s vámi ze všech, kteří vyšli z archy. A ustanovím svou smlouvu s vámi, a nezemře již žádné tělo vodou potopy, a nebude již potopa vody, aby zničila celou zemi. A řekl Pán Bůh k Noe: Toto je znamení smlouvy, kterou já

dávám mezi mnou a vámi a mezi každou živou duší, která je s vámi, do věčných pokolení. Svůj luk kladu do oblaku a bude znamením smlouvy mezi mnou a zemí. A stane se, když budu shromažďovat mraky nad zemí, ukáže se duha v oblaku. A budu si pamatovat svou smlouvu, která je mezi mnou a vámi, a mezi každou živou duší ve veškerém těle, a nebude již voda potopou, aby vymazala veškeré tělo. A můj luk bude v oblaku a uvidím jej, abych si připomněl věčnou smlouvu mezi mnou a zemí a mezi každou živou duší ve veškerém těle, které je na zemi. A Bůh řekl Noe: Toto je znamení smlouvy, kterou jsem ustanovil mezi mnou a veškerým tělem, které je na zemi. Byli pak synové Noé, kteří vyšli z archy, Šém, Chám, Jáfet. Chám byl otcem Kanaána. Tito tři jsou synové Noe, od nich byli rozptýleni po celé zemi. A Noe začal jako rolník obdělávat zemi a zasadil vinici. A pil z toho vína, opil se a byl nahý ve svém domě. A Chám, otec Kanaána, viděl nahotu svého otce, a vyšel ven a oznámil to svým dvěma bratrům. A vzavši Šém a Jáfet plášť, položili jej na svá dvě záda, a šli pozpátku, a přikryli nahotu svého otce; a jejich tvář byla pozpátku, a nahotu svého otce neviděli. Noe se probudil z vína a poznal, co mu udělal jeho mladší syn. A řekl: Prokletý buď Kanaán, syn; služebníkem bude svým bratřím. A řekl: Požehnaný Hospodin, Bůh Šémův, a bude Kanaán synem služebníkem jeho. Kéž rozšíří Bůh Jáfeta, a kéž bydlí v domech Šéma; a kéž se stane Kanaán synem jeho. Noe pak žil po potopě tři sta padesát let. A všech dnů Noeho bylo devět set padesát let, a zemřel.

10

Toto jsou rody synů Noeho, Sema, Chama a Jafeta, a narodili se jim synové po potopě. Synové Jáfeta: Gomer, Magog, Madai, Jovan, Elisa, Tubal, Mešech a Tiras. A synové Gomera: Aškenaz, Rifat a Togarma. A synové Jovana: Elisha a Tharseis, Kittim a Rhodané. Z těchto byly odděleny ostrovy národů v jejich zemi, každý podle jazyka ve svých kmenech a ve svých národech. Synové Chámovi: Chús, Mesraím, Fúd a Kanaán. Synové Kúše: Saba, Havilah, Sabatha, Regma a Sabathaka. Synové Regmy: Saba a Dadan. Prach zplodil Nimroda; ten začal být obrem na zemi. Tento byl obr, lovec před Pánem Bohem, proto řeknou: Jako Nimrod, obr a lovec před Pánem. A začátkem jeho království byl Babylon a Orech a Archad a Chalanne v zemi Senaar. Z té země vyšel Asur a postavil Ninive a město Rechobot a Kalach a Resen mezi Ninive a mezi Kalach; toto je velké město. A Mizraim zplodil Ludim a Neftalim a Enamim a Lehabim a Patrusim a Kasluchim, odkud vyšli Filištíni, a Kaftorim. Kanaán ale zplodil Sidóna, prvorozeného jeho, a Chetejského, a Jebúsejského, a Amorejského, a Girgašejského, a Chivejského, a Arkejského, a Sínejského, a Arvadejského, a Zemarejského, a Chamátejského. A potom byly rozptýleny kmeny Kananejců. A hranice Kananejských sahaly od Sidónu až k Geraře a Gaze, až k Sodomě a Gomoře, Adamě a Sebojim až k Laše. Tito jsou synové Chámovi v jejich kmenech, podle jejich jazyků, v jejich krajích a v jejich národech. A Šémovi se narodilo, jemu, otci všech synů Éberových, bratru Jáfeta, toho staršího. Synové Shema: Elam,

Assyria, Arphaxad, Lud, Aram a Cainan. A synové Arama: Uz, Ul, Gater a Mešech. A Arfaxad zplodil Kainana a Kainan zplodil Salu, Sala pak zplodil Ebera. Eberovi se narodili dva synové, jméno jednomu bylo Faleg, protože za jeho dnů byla rozdělena země, a jméno jeho bratra bylo Jektan. Joktan zplodil Elmodada a Šelefa a Hazarmaveta a Jeracha a Hadorama a Uzala a Diklu a Obala a Abimaela a Šebu a Ofira a Havilu a Jobaba; všichni tito byli synové Joktana. A jejich bydliště bylo od Masse až po horu Saphera na východě. Tito jsou synové Šémovi v jejich kmenech, podle jejich jazyků, v jejich krajích a v jejich národech. Toto jsou kmeny synů Nóe podle jejich pokolení, podle jejich národů; od těchto byly rozptýleny národy na zemi po potopě.

11

A celá země měla jeden jazyk a jednu řeč pro všechny. A stalo se, když se pohybovali od východu, že našli rovinu v zemi Senaar a usadili se tam. A člověk řekl svému sousedu: Pojďte, udělejme cihly a vypálíme je ohněm. A cihla se jim stala kamenem a asfalt jim byl místo hlíny. A řekli: Pojďte, vybudujme si město a věž, jejíž hlava bude až k nebi, a udělejme si jméno, než budeme rozptýleni po tváři celé země. A Pán sestoupil, aby viděl město a věž, kterou postavili synové lidí. A Pán řekl: Hle, jsou jeden lid a všichni mají jeden jazyk, a toto začali dělat, a nyní jim neselhá nic z toho, co by se pokusili učinit. Pojďte, a když sestoupíme, zmateňme tam jejich jazyk, aby každý neslyšel hlas svého souseda. A Pán je rozptýlil odtamtud po celé zemi a přestali

stavět to město a tu věž. Kvůli tomu bylo nazváno její jméno Zmatek, protože tam Pán zmátl jazyky celé země, a odtud je Pán rozptýlil po tváři celé země. A toto jsou rody Sémovy, a Sém byl syn sta let, když zplodil Arfaxada, druhého roku po potopě. A Sém žil po zplození Arfaxada pět set let a zplodil syny a dcery, a zemřel. A Arfaxad žil sto třicet pět let a zplodil Kainana. A Arfaxad žil po zplození Kainana čtyři sta let, a zplodil syny a dcery, a zemřel. A Kainan žil sto třicet let a zplodil Salu; a Kainan žil po zplození Saly tři sta třicet let a zplodil syny a dcery a zemřel. A Sala žil sto třicet let a zplodil Ebera. A Sala žil po zplození Ebera tři sta třicet let a zplodil syny a dcery, a zemřel. A Eber žil sto třicet čtyři roky a zplodil Pelega. A Eber žil po zplození Pelega dvě stě sedmdesát let a zplodil syny a dcery, a zemřel. A Faleg žil sto třicet let a zplodil Ragaua. A Faleg žil po zplození Ragaua dvě stě devět let a zplodil syny a dcery, a zemřel. A Ragau žil sto třicet dva roky a zplodil Serucha. A Ragau žil po zplození Serucha dvě stě sedm let a zplodil syny a dcery, a zemřel. A Seruch žil sto třicet let a zplodil Náchora. A Seruch žil po zplození Nachora dvě stě let a zplodil syny a dcery, a zemřel. A Náchor žil sto sedmdesát devět let a zplodil Táru. A Náchor žil po zplození Táry sto dvacet pět let a zplodil syny a dcery, a zemřel. A Tárach žil sedmdesát let a zplodil Abrama, Náchora a Hárana. Toto jsou rody Teracha. Terach zplodil Abrama, Nachora a Harana, a Haran zplodil Lota. A Arran zemřel před svým otcem Terachem v zemi, kde se narodil, v zemi Chaldejců. A Abram a Nachor si vzali ženy, jméno ženy Abramovy Sára a jméno ženy Nachorovy Melcha, dcera Arranova, a otec Melchy a otec Jeschy. A Sára byla neplodná a

nerodila děti. A Tára vzal svého syna Abrama a Lota, syna Arranova, syna svého syna, a svou snachu Sáru, ženu Abrama, svého syna, a vyvedl je ze země Chaldejců, aby šli do země Kanaán, a přišli až do Charranu a usadil se tam. A všechny dny Terachovy v zemi Charan byly dvě stě pět let, a Terach zemřel v Charanu.

12

A řekl Pán Abramovi: Vyjdi ze své země, ze svého příbuzenstva a z domu svého otce a pojď do země, kterou ti ukážu. A učiním tě velkým národem, požehnám tě, zvelebím tvé jméno a budeš požehnaný. A požehnám těm, kdo ti žehnají, a ty, kdo tě proklínají, prokleji, a budou požehnány v tobě všechny kmeny země. A Abram šel, právě jak k němu mluvil Pán, a Lot šel s ním. Abram byl sedmdesáti pěti let, když vyšel z Charanu. A Abram vzal Sáru, svou ženu, a Lota, syna svého bratra, a všechen jejich majetek, který nabyli, a všechny duše, které nabyli z Cháránu, a vyšli, aby šli do země Kanaán. A Abram procházel zemí po celé její délce až k místu Sichem, k vysokému dubu, ale Kananejci tehdy obývali tu zemi. A ukázal se Pán Abramovi a řekl mu: Tvému semeni dám tuto zemi. A postavil tam Abram oltář Pánu, který se mu ukázal. A odešel odtud do hor na východ od Bethelu a postavil tam svůj stan v Bethelu podle moře a Angai na východě, a postavil tam oltář Pánu a vzýval jméno Páně. A Abram odešel, a když šel, utábořil se v poušti. A nastal hlad v zemi, a Abram sestoupil do Egypta, aby tam pobýval, protože

hlad v zemi zesílil. Stalo se, když se Abram přiblížil ke vstupu do Egypta, že Abram řekl Sáře, své ženě: Vím, že jsi žena krásné tváře. Bude tedy, jak by tě viděli Egypťané, řeknou, že toto je jeho žena, a zabijí mě, ale tebe ušetří. Řekl jsem tedy, že jsem jeho sestra, aby se mi dobře vedlo kvůli tobě a má duše bude žít díky tobě. Stalo se ale, když Abram vstoupil do Egypta, že Egypťané viděli jeho ženu, že byla velmi krásná. A viděli ji vládci faraona a chválili ji před faraonem a přivedli ji do domu faraonova. A s Abramem zacházeli dobře kvůli ní, a získal ovce a telata a osly a služebníky a služky a mezky a velbloudy. A Bůh trápil faraona velkými a zlými ranami, i jeho dům, kvůli Sáře, ženě Abramově. Farao zavolal Abrama a řekl: Co jsi mi to udělal, že jsi mi neoznámil, že je tvá žena? Proč jsi řekl, že je moje sestra? A vzal jsem si ji za ženu, a nyní hle, tvá žena je před tebou, vezmi si ji a uteč. A farao přikázal mužům ohledně Abrama, aby jej vyprovázeli, i jeho ženu a všechno, co mu patřilo.

13

Abram vyšel z Egypta, on sám i jeho žena a všechno jeho i Lot s ním, do pouště. Abram byl velmi bohatý dobytkem, stříbrem a zlatem. A šel odkud přišel do pouště až do Betelu, až k místu, kde byl jeho stan dříve, mezi Betelem a mezi Ai, k místu oltáře, který tam udělal na začátku, a vzýval tam Abram jméno Páně. A Lot, který cestoval s Abramem, měl ovce, voly a stany. A země je nemohla pojmout, aby bydleli spolu, protože jejich majetky byly

mnohé, a země je nemohla pojmout, aby bydleli spolu. A stalo se, že došlo k bitvě mezi pastýři dobytka Abramova a pastýři dobytka Lotova, zatímco Kananejci a Perizejci tehdy obývali tu zemi. Abram ale řekl Lotovi: Ať není bitva mezi mnou a tebou, ani mezi mými pastýři a tvými pastýři, protože jsme bratři. Není snad celá země před tebou? Odděl se ode mě; jestli ty doleva, já doprava; jestli ale ty doprava, já doleva. A Lót pozdvihl své oči a spatřil celou okolní krajinu Jordánu, že celá byla zavlažovaná, před tím než Bůh zničil Sodomu a Gomoru, jako ráj Boží a jako země egyptská, až k Zóaru. A Lot si pro sebe vybral celou okolní oblast Jordánu, a Lot odešel na východ, a oddělili se každý od svého bratra. Abram ale bydlel v zemi Kanaán, Lot ale bydlel v městě okolní oblasti a rozbil svůj stan v Sodomě. Ale lidé v Sodomě byli velmi zlí a hříšníci před Bohem. A Bůh řekl Abramovi poté, co byl Lot oddělen od něho: Pozvedni oči své a viz od místa, kde nyní jsi, k severu a k jihu a k východu a k moři; protože všechnu zemi, kterou vidíš, tobě ji dám a tvému semeni až navěky. A učiním tvé símě jako písek země; jestliže je někdo schopen spočítat písek země, také tvé símě bude spočítáno. Vstaň a projdi tu zemi do délky i do šířky, protože ji dám tobě a tvému semeni navěky. A Abram přestěhoval svůj stan, přišel a usadil se u dubu Mamre, který byl v Chebronu, a postavil tam oltář Pánu.

14

Stalo se v království Amarfala, krále Senaaru, a Arioka, krále

Elasaru, Kedorlaomera, krále Elamu, a Tidala, krále národů, že vedli válku s Ballou, králem Sodomy, a s Birsou, králem Gomory, a se Senaarem, králem Adamy, a se Semeberem, králem Sebojjimu, a s králem Balaku; toto je Segor. Všichni tito se shodli na solném údolí, což je moře solí. Dvanáct let sloužili Chedorlaomerovi, ale ve třináctém roce odpadli. V čtrnáctém roce přišel Chedorlaomer a králové s ním, a porazili obry v Aštarot a Karnaimu, a silné národy zároveň s nimi, a Ommajce ve městě Saue. A Chorejce v horách Seíru, až k terebintu Faranu, který je v poušti. A otočivši se přišli na pramen soudu, to je Kádeš, a posekali všechny vládce Amáleka a Amorejce bydlící v Chasason-Támaru. Vyšel pak král Sodomy a král Gomory a král Admy a král Sebojímu a král Baláku, to je Soár, a seřadili se k nim do boje v údolí solném proti Kedor-laomerovi králi Élamu a Tidálovi králi národů a Amráfelovi králi Šineáru a Ariochovi králi Elasáru, čtyři králové proti pěti. Solné údolí mělo studny asfaltu. Král Sodomy a král Gomory utekli a padli tam, ti, kteří zůstali, utekli do hor. Vzali ale všechny koně Sodomy a Gomory a všechno jejich jídlo a odešli. Vzali ale i Lota, syna bratra Abrama, a jeho zavazadla, a odešli, neboť bydlel v Sodomě. Když ale někdo ze zachráněných přibyl, oznámil to Abramovi Hebrejskému. On ale bydlel u dubu Mambre Amorejského, bratra Eschola a bratra Onana, kteří byli spojenci Abrama. Když ale Abram uslyšel, že byl zajat Lot, jeho bratr, sečetl své vlastní členy domácnosti, tři sta osmnáct, a pronásledoval je až do Dánu. A padl na ně v noci on sám a jeho sluhové, udeřil je a pronásledoval je až do Choby, která je nalevo od Damašku. A odvrátil všechny koně Sodomy, a Lóta, synovce svého, odvrátil, i

všechen jeho majetek, i ženy, i lid. Vyšel ale král Sodomy vstříc němu, poté co se navrátil od porážky Kodorlahomora a králů, kteří byli s ním, do údolí Šávé; toto bylo údolí králů. A Melchisedek, král Sálemu, vynesl chléb a víno, byl totiž knězem Boha Nejvyššího. A požehnal Abramovi a řekl: Požehnaný buď Abram Bohu nejvyššímu, který stvořil nebe a zemi. A požehnaný buď Bůh nejvyšší, který ti vydal tvé nepřátele do rukou, a Abram mu dal desátek ze všeho. Král Sodomy řekl Abramovi: Dej mi ty muže, ale koně si vezmi sobě. Abram ale řekl králi Sodomy: Vztáhnu svou ruku k Pánu, Bohu nejvyššímu, který stvořil nebe a zemi, že od nitě až po řemínek sandálu nevezmu nic z toho, co je tvé, abys neřekl, že já jsem obohatil Abrama. Kromě toho, co snědli mladí muži, a podílu mužů, kteří šli spolu se mnou – Eschol, Onan, Mamre – tito vezmou podíl.

15

Po těchto slovech se stalo slovo Páně k Abramovi ve vidění, řkoucí: Neboj se, Abrame, já jsem tvůj štít, tvá odměna bude velmi velká. A říká Abram: Pane Hospodine, co mi dáš? Já ale odcházím bezdětný a syn Maseka z mé domácnosti, tento Eliezer z Damašku. A Abram řekl: Protože jsi mi nedal potomka, ten, kdo se narodil v mém domě, mě zdědí. A ihned se k němu ozval hlas Pána, který říkal: Nezdědí tě tento, ale ten, kdo vyjde z tebe, ten tě zdědí. Vyvedl ho ven a řekl mu: Pohleď nahoru do nebe a spočítej hvězdy, jestli je budeš moci spočítat, a řekl: Tak bude tvé potomstvo. A Abram uvěřil Bohu, a bylo mu to počítáno ke

spravedlnosti. Řekl mu ale: Já jsem Bůh, který tě vyvedl ze země Chaldejců, abych ti dal tuto zemi, abys ji zdědil. Řekl však: Pane Vládce, podle čeho poznám, že ji zdědím? Řekl mu ale: Vezmi mi tříletou jalovici, tříletou kozu, tříletého berana, hrdličku a holubici. Vzal tedy pro něj všechny tyto věci a rozdělil je napůl a položil je naproti sobě, ale ptáky nerozdělil. Sestoupili však ptáci na těla, na jejich půlky, a Abram seděl s nimi. O západu slunce padlo vytržení na Abrama a hle, velký temný strach padá na něho. A bylo řečeno Abramovi: Jistě budeš vědět, že tvé símě bude příchozím v zemi, která není jeho vlastní, a zotročí je, a budou s nimi zle nakládat, a poníží je, čtyři sta let. Ale národ, kterému budou sloužit, budu soudit já, a potom vyjdou odtud s velkým majetkem. Ty ale odejdeš k otcům svým v pokoji, vychován v dobrém stáří. Ve čtvrté generaci se však vrátí sem, neboť hříchy Amorejců ještě nebyly naplněny až do nynějška. Protože se slunce dostalo k západu, objevil se plamen, a hle, kouřící pec a ohnivé pochodně, které prošly mezi těmito rozdělenými kusy. V ten den ustanovil Hospodin s Abramem smlouvu, řka: Tvému semeni dám tuto zemi, od řeky egyptské až k řece té velké Eufratu: Kenijce a Kenezejce a Kadmonejce a Chetejce a Perizejce a Refajce a Amorejce a Kananejce a Chivejce a Girgašejce a Jebusejce.

16

Sarai, žena Abramova, mu nerodila. Měla však egyptskou služebnici jménem Hagar. Sára řekla Abramovi: Hle, Pán mi

zabránil rodit. Vejdi tedy k mé služebnici, abych z ní získala děti. Abram uposlechl Sářin hlas. A Sára, žena Ábramova, vzala Hagar Egypťanku, svou služebnici, po deseti letech bydlení Ábrama v zemi Kanaán, a dala ji svému muži Ábramovi za ženu. A vešel k Hagar, a počala, a viděla, že v lůně má, a paní byla zneuctěna před ní. Sára řekla Abramovi: Jsem od tebe křivděna; já jsem dala svou služebnici do tvého klína, ale když viděla, že je těhotná, byla jsem před ní zneuctěna. Bůh rozhodne mezi mnou a tebou. Abram řekl Sáře: Hle, tvá služebnice je v tvých rukou, nalož s ní, jak se ti líbí. A Sára ji trápila, a ona utekla před ní. Našel ji však posel Páně u pramene vody na poušti, u pramene na cestě do Šúru. A řekl jí posel Páně: Hagar, služebnice Sářina, odkud přicházíš? A kam jdeš? A řekla: Před tváří Sáry, mé paní, já utíkám. Anděl Páně jí řekl: Vrať se ke své paní a pokořuj se pod jejíma rukama. A řekl jí anděl Páně: Velice rozmnožím tvé potomstvo a nebude spočítáno pro jeho množství. A anděl Páně jí řekl: Hle, jsi těhotná a porodíš syna a dáš mu jméno Izmael, protože Pán vyslyšel tvé pokoření. Tento bude neotesaný člověk, jeho ruce proti všem a ruce všech proti němu, a naproti všem svým bratrům bude bydlet. A nazvala jméno Pána, který k ní mluvil: Ty jsi Bůh, který mě vidí, protože řekla: Vždyť jsem také viděla toho, kdo se mi ukázal. Kvůli tomu nazval tu studnu, studna kterou jsem viděl; hle mezi Kádeš a Barad. A Hagar porodila Abramovi syna a Abram nazval jméno svého syna, kterého mu porodila Hagar, Izmael. Abramovi bylo osmdesát šest let, když Hagar porodila Abramovi Izmaele.

17

Abramovi bylo devadesát devět let. A Hospodin se ukázal Abramovi a řekl mu: Já jsem tvůj Bůh, buď mi příjemný a staň se bezúhonným. A uzavřu svou smlouvu mezi mnou a tebou a rozmnožím tě velmi. A Abram padl na svou tvář. A Bůh k němu mluvil a řekl: A já, hle, má smlouva s tebou, a budeš otcem množství národů. A tvé jméno nebude již nazýváno Abram, ale tvé jméno bude Abraham, protože jsem tě učinil otcem mnohých národů. A rozmnožím tě velmi, velmi a učiním z tebe národy a králové z tebe vyjdou. A ustanovím svou smlouvu mezi tebou a tvým potomstvem po tobě pro jejich pokolení jako smlouvu věčnou, abych byl tvým Bohem a Bohem tvého potomstva po tobě. A dám tobě a tvému semeni po tobě zemi, ve které pobýváš, celou zemi Kanaán, do věčného vlastnictví, a budu jim Bohem. A Bůh řekl Abrahamovi: Ty však tu... Mou smlouvu budeš zachovávat, ty a tvé semeno po tobě do jejich generací. A toto je smlouva, kterou budete zachovávat mezi mnou a vámi a mezi vaším semenem po vás do jejich pokolení: bude obřezán každý váš mužský potomek. A obřezáni budete na těle vaší předkožky a bude to znamením smlouvy mezi mnou a vámi. A dítě osmi dnů bude obřezáno u vás, každý mužský po vaše generace; a domácí zrozený i koupený za stříbro od každého cizího syna, který není z tvého semene. Obřízkou bude obřezán domácí zrozený tvého domu i koupený za stříbro; a bude má smlouva na vašem těle jako věčná smlouva. A neobřezaný mužský, který nebude obřezán na těle své předkožky osmého

dne, bude ta duše vyhlazena ze svého rodu, protože porušil mou smlouvu. A Bůh řekl Abrahámovi: Sára, tvá žena, nebude nazývána jménem Sára, nýbrž Sára bude její jméno. Požehnám jí a dám ti z ní dítě, požehnám je a vzejdou z něho národy a králové národů z něho vzejdou. A Abraham padl na svou tvář a smál se, a řekl ve své mysli, říkaje: Jestli se tomu stoletému narodí syn? A jestli Sára v devadesáti letech porodí? Řekl ale Abraham Bohu: Kéž by tento Izmael žil před tebou. Bůh však řekl Abrahamovi: Ano, hle, Sára, tvá žena, ti porodí syna a nazveš ho jménem Izák, a ustanovím svou smlouvu s ním jako smlouvu věčnou, abych byl Bohem jemu i jeho potomstvu po něm. O Izmaelovi ale, hle, vyslyšel jsem tě, a hle, požehnal jsem mu, a rozmnožím ho, a rozhojním ho velmi, dvanáct národů zplodí, a učiním ho velkým národem. Ale smlouvu mou ustanovím s Izákem, kterého ti porodí Sára v tento čas, v příštím roce. Dokončil mluvit k němu a Bůh vystoupil od Abrahama. A Abraham vzal svého syna Izmaele a všechny členy své domácnosti a všechny koupené za stříbro a každého mužského z mužů v domě Abrahamově, a obřezal jejich předkožky v čase onoho dne, jak k němu mluvil Bůh. Abrahamovi bylo devadesát devět let, když byl obřezán na těle jeho předkožky. Ishmael, jeho syn, byl třinácti let, když bylo obřezáno tělo jeho předkožky. V tom čase toho dne byl obřezán Abraham a Izmael, syn jeho, a všichni muži domu jeho, a domácí jeho, a koupení za stříbro z cizích národů.

18

Ukázal se mu ale Bůh u dubu Mamre, když seděl u dveří svého stanu o poledni. Pozvedl oči a viděl, a hle, tři muži stáli nad ním, a když je spatřil, běžel jim vstříc ode dveří svého stanu a poklonil se k zemi. A řekl: Pane, jestliže jsem našel přízeň v tvých očích, neodcházej od svého služebníka. Nechť je vzata voda, ať umyjí vaše nohy a ochlaďte se pod stromem. Vezmu chléb a budete jíst. A po tomto budete pokračovat na své cestě, kvůli které jste se odchýlili k vašemu služebníku. A řekl: Tak učiň, jak jsi řekl. A Abraham pospíšil ke stanu k Sáře a řekl jí: Pospěš si a zaměs tři míry jemné mouky a udělej popelové chleby. A Abraham běžel k volům, vzal měkké a dobré tele, dal ho služebníkovi a ten pospíšil si s jeho přípravou. Vzal ale máslo a mléko a tele, které připravil, a položil to před ně, a jedli. On ale stál vedle nich pod stromem. Řekl mu: Kde je Sára, tvá žena? A on odpověděv řekl: Hle, v tom stanu. Řekl ale: Až se budu vracet, přijdu k tobě podle tohoto času za rok, a bude mít syna Sára, tvá žena. Sára to slyšela u dveří stanu, protože byla za ním. Abraham a Sarah byli starší, pokročilí ve dnech, a Sáře přestalo se dít ženské. Sára se v sobě zasmála a řekla: Ještě se mi to opravdu nestalo až do nynějška a můj pán je starý. A řekl Pán Abrahamovi: Proč se Sára smála pro sebe a říkala: Opravdu skutečně porodím? Já ale jsem zestárl. Není u Boha nemožné žádné slovo? V tento čas se k tobě vrátím za rok a Sára bude mít syna. Ale Sára to popřela a řekla: Nesmála jsem se, protože se bála. A řekl jí: Ne, ale ty jsi se smála. Když povstali odtamtud, ti muži pohlédli dolů na Sodomu a Gomoru. Abrahám ale putoval spolu s nimi a doprovázel je. A Pán řekl: Neskryju já od Abrahama, služebníka mého, to, co já dělám. Abraham se ale

stane velkým a početným národem a budou v něm požehnány všechny národy země. Věděl jsem totiž, že přikáže svým synům a svému domu po něm, a budou zachovávat cesty Páně, činit spravedlnost a soud, aby Pán přivedl na Abrahama všechno, co k němu mluvil. Řekl pak Pán: Křik Sodomy a Gomory se rozmnožil ke mně a jejich hříchy jsou velmi veliké. Sestoupím tedy a uvidím, zda jednají podle jejich křiku, který ke mně přichází, a pokud ne, abych to poznal. A muži se odtamtud odvrátili a přišli do Sodomy, ale Abraham ještě stál před Pánem. A Abraham se přiblížil a řekl: Nezničíš snad spravedlivého spolu s bezbožným, a nebude spravedlivý jako bezbožný? Jestliže bude padesát spravedlivých v tom městě, zničíš je? Nenecháš celé to místo kvůli těm padesáti spravedlivým, jestliže jsou v něm? V žádném případě neuděláš něco takového, abys zabil spravedlivého spolu s bezbožným, a spravedlivý byl jako bezbožný, v žádném případě. Copak ten, který soudí celou zemi, nevykoná soud? Řekl ale Pán: Jestliže je v Sodomě padesát spravedlivých v tom městě, ušetřím celé to město a všechno to místo kvůli nim. A Abraham odpověděl a řekl: Nyní jsem začal mluvit k mému Pánu, já však jsem země a popel. Jestli ale bude spravedlivých místo padesáti čtyřicet pět, zničíš kvůli těm pěti celé město? A řekl: Nezničím ho, jestli tam najdu čtyřicet pět. A ještě k němu promluvil a řekl: Jestliže se jich tam najde čtyřicet, a řekl: Nezničím kvůli těm čtyřiceti. A řekl: Copak ne, Pane, když promluvím? A co když se jich tam najde třicet? A řekl: Nezničím to kvůli těm třiceti. A řekl: Protože smím mluvit k Pánu - co když se tam najde dvacet? A řekl: Nezničím je, jestli tam najdu dvacet. A řekl: Copak ne, Pane, když promluvím ještě jednou? A co když

jich tam bude nalezeno deset? A řekl: Nezničím to kvůli těm deseti. Odešel pak Pán, když přestal mluvit s Abrahamem, a Abraham se vrátil na své místo.

19

Přišli ale ti dva poslové do Sodomy večer. Lot ale seděl u brány Sodomy; když Lot viděl, vstal jim vstříc a poklonil se tváří na zem. A řekl: Hle, pánové, zajděte do domu vašeho služebníka, přenocujte, umyjte si nohy a časně ráno odejdete na svou cestu. A oni řekli: Ne, ale budeme nocovat na ulici. A naléhal na ně, a odbočili k němu a vešli do jeho domu, a připravil jim pití a nekvašené chleby jim upekl, a jedli. Ale před tím, než se uložili ke spánku, muži toho města, Sodomité, obklíčili ten dům, od mladíka až po starce, všechen lid najednou. A volali Lota a říkali mu: Kde jsou ti muži, kteří přišli k tobě v noci? Vyveď je k nám, abychom se s nimi spřátelili. Lot vyšel k nim ke prahu a dveře zavřel za sebou. Řekl jim: V žádném případě, bratři, nečiňte zlo. Mám ale dvě dcery, které neznaly muže. Vyvedu je k vám a užijte jich, jak by se vám líbilo, pouze těmto mužům nedělejte nic nespravedlivého, protože vešli pod přístřeší mých trámů. Řekli mu ale: Odstup tam; přišel jsi pobývat, ne také vykonávat soud? Nyní tedy tobě ublížíme více než jim. A nutili muže Lota velmi a přiblížili se, aby rozbili dveře. Muži natáhli ruce, vtáhli Lota k sobě do domu a zavřeli dveře domu. Muže, kteří byli u dveří domu, zasáhli slepotou od nejmenšího až po největšího, a vyčerpali se hledáním dveří. Ti muži pak řekli Lotovi: Máš zde

zetě, nebo syny, nebo dcery? Jestli máš v tom městě někoho jiného, vyveď ho z tohoto místa, protože my ničíme toto místo; protože jejich křik byl vyvýšen před Pánem a Pán nás poslal, abychom ho zničili. Lót vyšel a mluvil ke svým zeťům, kteří si vzali jeho dcery, a řekl: Vstaňte a vyjděte z tohoto místa, protože Pán ničí město. Zdálo se však, že žertuje před svými zetěmi. Když nastal úsvit, andělé naléhali na Lóta a říkali: Vstaň, vezmi svou ženu a své dvě dcery, které máš, a odejdi, abys nezahynul i ty spolu s nepravostmi města. A byli zmateni, a andělé se chopili jeho ruky a ruky jeho ženy a rukou jeho dvou dcer, neboť ho Hospodin chtěl ušetřit. A stalo se, když je vyvedli ven, že řekli: Zachraňuj, zachraň svou duši, nepohleď zpět, ani nestůj v celé okolní oblasti, zachraň se na horu, abys nebyl stržen. Lot jim řekl: Prosím, Pane, protože tvůj služebník našel milost před tebou a zvětšil jsi svou spravedlnost, kterou mi prokazuješ, aby žila má duše; já ale nebudu moci být zachráněn na té hoře, aby mě snad nepřekvapila ta zla a zemřel. Hle, toto město je blízko, abych se tam mohl uchýlit, které je malé; a tam budu zachráněn; není malé? A má duše bude žít kvůli tobě. A řekl mu: Hle, podivil jsem se tvé tváři a kvůli tomuto slovu nezničím město, o kterém jsi mluvil. Pospěš si tedy, abys tam byl zachráněn, neboť nebudu moci nic udělat, dokud tam nepřijdeš. Kvůli tomu nazval to město Segor. Slunce vyšlo nad zemi a Lot vešel do Zoaru. A Pán spustil na Sodomu a Gomoru síru a oheň od Pána z nebe. A zničil tato města a celou okolní oblast a všechny obyvatele v těch městech a vše, co rostlo ze země. A jeho žena se ohlédla zpět, a stala se solným sloupem. Abraham vstal časně ráno a šel na to místo, kde stál před Pánem. A podíval se na Sodomu a Gomoru a

na celou okolní krajinu, a viděl, a hle, stoupal plamen ze země jako pára z pece. A stalo se, když Bůh ničil všechna města okolní oblasti, že si Bůh vzpomněl na Abrahama a vyslal Lota z prostředku zkázy, když Pán ničil města, ve kterých Lot bydlel. Lot však vyšel ze Zoaru a usadil se v horách, on sám a jeho dvě dcery s ním, neboť se bál bydlet v Zoaru, a tak bydlel v jeskyni, on sám a jeho dvě dcery s ním. Řekla ale starší mladší: Náš otec je starý a není nikdo na zemi, kdo by k nám vešel, jak je zvykem po celé zemi. Pojď a dejme napít našeho otce vínem, lehněme si s ním a vzbudíme z našeho otce potomstvo. Daly napít svému otci víno v oné noci, a vstoupivši starší spala se svým otcem v oné noci, a on nevěděl při jeho usnutí a při vstání. Stalo se ale následujícího dne, že starší řekla mladší: Hle, včera jsem spala s naším otcem. Dejme mu dnes v noci napít víno, a ty vejdi a spi s ním, abychom vzbudili z našeho otce semeno. Daly napít také v oné noci svému otci víno, a mladší vstoupila a spala se svým otcem, a on nevěděl, když uléhal ani když vstával. A otěhotněly dvě dcery Lótovy ze svého otce. A starší porodila syna a nazvala jeho jméno Moáb, řkouc: Z mého otce, tento je otec Moábitů až do dnešního dne. Porodila ale i ta mladší syna a nazvala jeho jméno Amman, říkajíc: Syn mého rodu, tento je otec Ammonitů až do dnešního dne.

20

A Abraham se odtamtud pohnul do země k jihu a bydlel mezi Kádešem a Šúrem a pobýval v Geraře. Řekl ale Abraham o Sáře,

své ženě, že je jeho sestra, bál se totiž říci, že je jeho žena, aby ho snad nezabili muži toho města kvůli ní, poslal ale Abimelek, král Gerárů, a vzal Sáru. A Bůh vstoupil k Abimelechovi ve spánku v noci a řekl: Hle, ty zemřeš kvůli té ženě, kterou jsi vzal, ta však žije s mužem. Abimelech se jí ale nedotkl a řekl: Pane, zahubíš národ neznající a spravedlivý? Neřekl mi sám, že je má sestra? A ona mi řekla: Je můj bratr? V čistém srdci a ve spravedlnosti rukou jsem udělal toto. Bůh mu však řekl ve spánku: A já jsem poznal, že jsi toto učinil v čistém srdci, a ušetřil jsem tě, abys proti mně nehřešil, proto jsem ti nedovolil dotknout se jí. Nyní však vrať tu ženu tomu muži, protože je prorok, a pomodlí se za tebe, a budeš žít. Jestliže ji však nevrátíš, věz, že zemřeš ty i všichni tvoji. A Abimelech vstal časně ráno, zavolal všechny své služebníky a mluvil všechna tato slova do jejich uší; a všichni ti lidé se velmi báli. A Abimelech zavolal Abrahama a řekl mu: Co jsi nám to udělal? Copak jsme nezhřešili proti tobě, že jsi přivedl na mě a na mé království velký hřích? Práci, kterou nikdo neudělá, jsi pro mě udělal. Abimelech ale řekl Abrahamovi: Co jsi spatřil, že jsi toto učinil? Řekl ale Abraham: Řekl jsem si totiž, že v tomto místě není zbožnost, a zabijí mě kvůli mé ženě. A opravdu je moje sestra z otce, ale ne z matky, a stala se mi ženou. Stalo se ale, když mě Bůh vyvedl z domu mého otce, a řekl jsem jí: Tuto spravedlnost mi prokážeš na každém místě, kam vejdeme, řekni o mně, že je můj bratr. Abimelech vzal tisíc drachem a ovce a telata a služebníky a služebnice a dal je Abrahamovi a vrátil mu Sáru, jeho ženu. A řekl Abimelech Abrahámovi: Hle, má země je před tebou, kde se ti líbí, tam bydli. Ale Sáře řekl: Hle, dal jsem tisíc didrachem tvému bratru,

tyto budou tobě ke cti tvé tváře a všem, které jsou s tebou, a ve všem mluv pravdivě. Abraham se pomodlil k Bohu a Bůh uzdravil Abimelecha, jeho ženu a jeho služebnice, a porodily. Protože Pán zavřel zvenčí každé lůno v domě Abimelecha kvůli Sáře, ženě Abrahamově.

21

A Pán navštívil Sáru, jak řekl, a učinil Pán Sáře, jak mluvil. A počavši, porodila Abrahámovi syna ve stáří, v ten čas, jak mu mluvil Pán. A Abraham dal jméno svému synovi, který se mu narodil, kterého mu porodila Sára, Izák. A Abraham obřezal Izáka osmého dne, jak mu Bůh přikázal. A Abraham byl sto let, když se mu narodil jeho syn Izák. Sára řekla: Smích mi učinil Pán, neboť kdokoli to uslyší, bude se se mnou radovat. A řekla: Kdo by byl řekl Abrahamovi, že Sára bude kojit dítě? Že jsem porodila syna v mém stáří. A dítě rostlo a bylo odstaveno; a Abraham uspořádal velkou hostinu v den, kdy byl odstavený Izák, syn jeho. Když ale Sára viděla syna Hagar Egyptské, který se narodil Abrahamovi, jak si hraje s jejím synem Izákem, řekla Abrahamovi: Vyžeň tu otrokyni a jejího syna, neboť syn té otrokyně nebude dědit s mým synem Izákem. Tvrdé se však jevilo to slovo velmi před Abrahamem ohledně jeho syna. Řekl ale Bůh Abrahamovi: Ať to není tvrdé před tebou ohledně dítěte a ohledně služebnice; všechno, co by ti řekla Sára, poslouchej její hlas; protože v Izákovi ti bude nazváno semeno. A syna této služebnice učiním velkým národem, protože je tvým semenem.

Vstal ale Abraham ráno, a vzal chleby a měch vody, a dal je Hagar; a položil dítě na její rameno, a poslal ji; Odešedši ale bloudila po poušti u studny přísahy. Voda ale vyčerpala se z měchu a hodila dítě pod jednu jedli. Odešedši ale seděla naproti němu zdaleka, jako výstřel z luku. Řekla totiž: Neuvidím smrt mého dítěte. A posadila se naproti němu; dítě pak vykřiklo a plakalo. Uslyšel pak Bůh hlas dítěte z místa, kde byl, a zavolal posel Boží na Hagar z nebe a řekl jí: Co je, Hagar? Neboj se; neboť Bůh uslyšel hlas dítěte z místa, kde je. Vstaň a vezmi dítě a drž ho svou rukou; neboť z něho učiním velký národ. A Bůh otevřel její oči a viděla studnu živé vody a šla a naplnila měch vodou a dala pít dítěti. A Bůh byl s dítětem; a rostl, a bydlel v poušti; a stal se lučištníkem. A bydlel v pustině a matka mu vzala ženu z Faranu v Egyptě. Stalo se v onom čase, že Abimelech, jeho rádce Ochozath a Phichol, velitel jeho vojska, řekli Abrahamovi: Bůh je s tebou ve všem, co děláš. Nyní tedy mi přísahej při Bohu, že mi neublížíš, ani mému potomstvu, ani mému jménu, ale podle spravedlnosti, kterou jsem prokázal tobě, budeš jednat se mnou a se zemí, ve které jsi přebýval. A Abraham řekl: Přísahám. A Abraham káral Abimelecha ohledně studní vody, které vzali služebníci Abimelecha. A Abimelek mu řekl: Nevěděl jsem, kdo ti udělal tuto věc, ani ty jsi mi to neoznámil, ani já jsem o tom neslyšel až do dneška. A Abraham vzal ovce a telata a dal je Abimelechovi, a oba dva uzavřeli smlouvu. A Abraham postavil sedm jehňat z ovcí stranou. A Abimelech řekl Abrahamovi: Co je těch sedm jehňat z těchto ovcí, které jsi postavil stranou? A Abraham řekl: Sedm jehnic vezmeš ode mě, aby mi byly na svědectví, že já jsem vykopal tuto studnu. Kvůli

tomu pojmenoval to místo Studna přísahy, protože tam oba přísahali. A učinili smlouvu u studny přísahy. Vstal pak Abimelek, Ochozat, jeho rádce, a Fíkol, velitel jeho vojska, a vrátili se do země Filištínů. A Abraham zasadil pole při studni přísahy a vzýval tam jméno Pána, Boha věčného. Abraham pobýval v zemi Filištínů mnoho dní.

22

A stalo se po těchto slovech, že Bůh zkoušel Abrahama a řekl mu: Abrahame, Abrahame, a on řekl: Hle, zde jsem. A řekl: Vezmi svého milovaného syna, kterého jsi miloval, Izáka, a jdi do vysoké země a obětuj ho tam jako zápalnou oběť na jedné z hor, o které ti řeknu. Vstal Abraham ráno, osedlal svého osla; vzal s sebou dva služebníky a Izáka, svého syna; a naštípal dříví pro celopálnou oběť, vstal, šel a přišel na místo, které mu řekl Bůh, třetího dne. A Abraham pohlédl svýma očima a uviděl to místo zdaleka. A Abraham řekl svým služebníkům: Posaďte se tady s oslem; já a chlapec půjdeme až tam; a poklonivše se vrátíme se k vám. Vzal tedy Abraham dřevo zápalné oběti a položil je Izákovi, svému synu, vzal pak do rukou oheň a meč, a šli ti dva spolu. Izák řekl Abrahamovi, svému otci: Otče. A on řekl: Co je, dítě? Řekl ale: Hle, oheň a dřevo. Kde je beránek pro celopálnou oběť? Abraham ale řekl: Bůh si opatří beránka k celopalu, synu. Poté co šli oba zároveň, přišli na to místo, které mu řekl Bůh; a Abraham tam postavil oltář a naložil dříví; a svázav Izáka, svého syna, položil ho na oltář navrch dříví. A

Abraham natáhl svou ruku, aby vzal meč a zabil svého syna. A Posel Páně jej zavolal z nebe a řekl: Abrahame, Abrahame! On pak odpověděl: Zde jsem. A řekl: Nevztahuj svou ruku na toho chlapce, ani mu nedělej nic; nyní jsem totiž poznal, že se ty bojíš Boha; a neušetřil jsi svého milovaného syna kvůli mně. A Abraham pohlédl nahoru svýma očima a viděl, a hle, jeden beran držený v rostlině Sabek za rohy. A Abraham šel a vzal toho berana a obětoval ho jako celopal místo Izáka, svého syna. A Abraham nazval to místo Pán viděl, aby se dnes říkalo: Na hoře se Pán ukázal. A Posel Pána zavolal Abrahama podruhé z nebe a řekl: Podle sebe samého jsem přísahal, říká Pán, protože jsi udělal tuto věc a neušetřil jsi svého milovaného syna kvůli mně, opravdu žehnaje požehnám tě a rozmnožuje rozmnožím tvé símě jako hvězdy nebe a jako písek u břehu moře; a tvé símě zdědí města protivníků. A budou požehnány ve tvém semeni všechny národy země, protože jsi uposlechl mého hlasu. Abraham se obrátil ke svým dětem a vstali, šli spolu ke studni přísahy. A Abraham se usadil u studny přísahy. Stalo se pak po těchto slovech, že bylo oznámeno Abrahamovi slovy: Hle, porodila Melcha, také ona, syny tvému bratru Náchorovi: Úce prvorozeného a Búce, jeho bratra, a Kamuéla, otce Aramejců, a Chazada a Azaua a Faldese a Ieldafa a Bathuéla. Betuel zplodil Rebeku. Těchto osm synů porodila Melcha Náchorovi, bratru Abrahamovu. A jeho konkubína, jíž jméno bylo Reuma, porodila také Tebaha, Gahama, Tahasha a Maachu.

23

Život Sáry byl sto dvacet sedm let. A Sára zemřela ve městě Arbok, které je v údolí, to je Hebron v zemi Kanaán, a Abraham přišel truchlít nad Sárou a naříkat. A Abraham vstal od svého mrtvého a Abraham řekl synům Chetovým, říkaje: Přistěhovalec a dočasný obyvatel já jsem s vámi, dejte mi tedy vlastnictví hrobu s vámi a pohřbím svého mrtvého ode mě. Synové Chetovi však odpověděli Abrahamovi: Ne, pane. Vyslyš nás, králi, ty jsi od Boha mezi námi, v našich vyvolených hrobech pohřbi svého mrtvého, nikdo z nás ti nezabrání svůj hrob, abys tam pohřbil svého mrtvého. Abraham vstal a poklonil se lidu země, synům Chetovým. Abraham k nim promluvil a řekl: Jestliže máte ve své duši, abyste pohřbili mého mrtvého pryč od mé tváře, vyslyšte mě a promluvte za mě k Efronovi, synu Sócharovu. A ať mi dá dvojitou jeskyni, která mu patří, která je v části jeho pole, za stříbro řádné hodnoty mi ji dejte mezi vámi do vlastnictví hrobky. Efron ale seděl uprostřed synů Chetových; Efron Chetejský ale odpověděl Abrahamovi, když slyšeli synové Chetovi a všichni ti, kteří vcházeli do města, řka: Buď u mě, pane, a vyslyš mě; pole a jeskyni, která je v něm, tobě dávám; před všemi mými občany jsem ti to dal; pohřbi svého mrtvého. A Abraham se poklonil před lidem té země. A řekl Efronovi do uší před lidem země: Protože jsi ke mně, vyslyš mě, stříbro za pole vezmi ode mě, a pohřbím svého mrtvého tam. Odpověděl ale Efron Abrahamovi: Ne, pane; slyšel jsem totiž - země čtyř set šekelů stříbra; ale co by bylo toto mezi mnou a tebou? Ty ale pohřbi svého mrtvého. A Abraham vyslyšel Efróna a Abraham navrátil Efrónovi stříbro, o kterém mluvil do uší synů Chetových, čtyři sta didrachem stříbra schváleného obchodníky.

A tak připadlo pole Efronovo, které bylo u dvojité jeskyně, která je naproti Mamre, pole a jeskyně, která byla v něm, a každý strom, který byl na poli, a všechno, co je v jeho hranicích kolem, Abrahamovi do vlastnictví před syny Chetovými a všemi vcházejícími do města. Po těchto věcech pohřbil Abraham Sárru, svou ženu, v jeskyni pole Makpela, které je naproti Mamre, to je Hebron v zemi Kanaán. A pole i jeskyně, která v něm byla, byly ratifikovány Abrahamovi do vlastnictví hrobu od synů Cheta.

24

A Abraham byl starší, pokročilý ve dnech, a Pán požehnal Abrahama ve všem. A Abraham řekl svému služebníku, staršímu jeho domu, správci všeho jeho majetku: Polož svou ruku pod mé stehno. A zapřísahám tě Pánem, Bohem nebe a Bohem země, abys nevzal ženu mému synu Izákovi z dcer Kananejců, mezi nimiž já bydlím. Ale půjdeš do mé země, kde jsem se narodil, a do mého kmene, a odtamtud vezmeš ženu mému synu Izákovi. A syn řekl k němu: Kdyby snad ta žena nechtěla jít se mnou zpět do této země, mám vrátit tvého syna do té země, odkud jsi vyšel? Abraham mu však řekl: Dávej na sebe pozor, neodvracej tam mého syna. Pán, Bůh nebe a Bůh země, který mě vzal z domu mého otce a ze země, kde jsem se narodil, který ke mně mluvil a který mi přísahal slovy: Tobě dám tuto zemi a tvému semeni, on sám pošle svého Posla před tebe a ty vezmeš odtamtud ženu mému synu. Jestliže ale nebude chtít ta žena jít s tebou do této země, budeš čistý od mé přísahy,

pouze mého syna tam neodvracej. A syn položil svou ruku pod stehno Abrahama, svého pána, a přísahal mu ohledně této věci. A syn vzal deset velbloudů z velbloudů svého pána a ze všech dobrých věcí svého pána sebou; a vstal a šel do Mezopotámie do města Náchor. A nechal velbloudy ulehnout venku před městem u studny vody k večeru, když vycházejí ženy čerpat vodu. A řekl: Pane, Bože pána mého Abrahama, dej mi dnes úspěch a prokaž milost pánu mému Abrahamovi. Hle, já stojím u pramene vody a dcery obyvatel města vycházejí čerpat vodu. A bude ta panna, které já řeknu: Nakloň svůj džbán na vodu, abych se napil, a řekne mi: Pij ty, a tvé velbloudy napojím, dokud nepřestanou pít, tu jsi připravil svému synu Izákovi, a v tomto poznám, že jsi prokázal milosrdenství mému pánu Abrahamovi. A stalo se před tím, než dokončil mluvení ve své mysli, a hle, vycházela Rebeka, která se narodila Betuelovi, synu Melchy, ženy Náchora, bratra Abrahamova, a měla džbán na svých ramenou. Panna byla velmi krásná na pohled, byla pannou, muž ji nepoznal, sestoupila k prameni, naplnila svůj džbán a vystoupila. Ten chlapec k ní přiběhl a řekl: Dej mi napít trochu vody z tvého džbánu. Ona ale řekla: Pij, pane, pospíšila, spustila svou nádobu na vodu na své rameno a dala mu napít, dokud nepřestal pít. A řekla: I tvým velbloudům budu čerpat vodu, dokud se všichni nenapijí. A pospíšila si a vyprázdnila džbán na vodu do koryta, běžela ke studni načerpat znovu a načerpala vodu všem velbloudům. Ten muž ji ale pozoroval a mlčel, aby poznal, zda Pán dal prospěch jeho cestě, nebo ne. Stalo se ale, když všechny velbloudy přestaly pít, že muž vzal zlaté náušnice o váze jedné drachmy a dva náramky na její ruce o váze deseti zlatých. A

zeptal se jí a řekl: Čí dcera jsi? Oznam mi, jestli je u tvého otce místo pro nás k ubytování. Ona mu řekla: Jsem dcera Betuela, syna Melchy, kterého porodila Náchorovi. A řekl mu: Máme u nás dostatek slámy i krmiva a také místo k přenocování. A byl dobře potěšen, ten člověk se poklonil Pánu. A řekl: Požehnaný Pán, Bůh pána mého Abrahama, který neopustil svou spravedlnost a pravdu od pána mého; mě vedl Pán do domu bratra pána mého. A dívka, která běžela, oznámila do domu své matky podle těchto slov. Rebeka ale měla bratra, jehož jméno bylo Laban, a Laban běžel k tomu muži ven k prameni. A stalo se, když viděl náušnice a náramky v rukou své sestry a když slyšel slova Rebeky, své sestry, říkající: Takto ke mně mluvil ten muž, že přišel k tomu muži, který stál u velbloudů u pramene. A řekl mu: Pojď sem, vejdi, požehnaný Páně, proč stojíš venku? Já ale jsem připravil dům a místo pro velbloudy. Muž vstoupil do domu a vyložil velbloudy, dal velbloudům slámu a krmivo a vodu k umytí svých nohou a nohou mužů, kteří byli s ním. A on položil před ně chleby k jídlu a řekl: Nebudu jíst, dokud nepromluvím má slova. A řekl: Mluv. A řekl: Jsem syn Abrahama. Hospodin ale požehnal mému pánu velmi a byl vyvýšen; a dal mu ovce a telata a stříbro a zlato, děti a služebnice, velbloudy a osly. A Sára, žena mého pána, porodila mému pánu syna po jeho zestárnutí, a dal mu vše, co měl. A můj pán mě zapřisáhl slovy: Nevezmeš ženu mému synovi z dcer Kananejských, mezi nimiž já pobývám jako cizinec v jejich zemi. Ale půjdeš do domu mého otce a do mého kmene a odtamtud vezmeš ženu mému synovi. Řekl jsem svému pánu: Snad ta žena nepůjde se mnou. A řekl mi: Pán Bůh, kterému jsem se zalíbil

před ním, on sám vyšle svého Posla s tebou a dá se zdařit tvé cestě, a vezmeš ženu mému synu z mého kmene a z domu mého otce. Potom budeš nevinný od mé kletby, když totiž, pokud přijdeš do mého kmene a nedají ti, budeš nevinný od mé přísahy. A když jsem dnes přišel k prameni, řekl jsem: Pane, Bože mého pána Abrahama, jestli ty dáváš prospěch mé cestě, po které nyní jdu, hle, stojím u pramene vody a dcery mužů města vycházejí čerpat vodu; a bude to panna, které řeknu napoj mě trochou vody z tvého džbánu, a ona mi řekne a ty pij, a tvým velbloudům načerpám vodu, tato žena je ta, kterou Pán připravil svému vlastnímu služebníku Izákovi; a v tomto poznám, že jsi učinil milosrdenství mému pánu Abrahamovi. A stalo se, že dříve než jsem dokončil mluvení ve své mysli, ihned Rebeka vycházela s nádobou na vodu na ramenou, sestoupila k prameni a načerpala vodu. Řekl jsem jí: Napoj mě. A pospíchajíc strhla džbán na vodu na svou paži od sebe a řekla: Pij ty a tvé velbloudy napojím. A pili a velbloudy napojila. A zeptal jsem se jí a řekl jsem: Čí jsi dcera? Oznam mi to. Ona ale řekla: Jsem dcera Betuela, syna Náchora, kterého mu porodila Melcha. A dal jsem jí náušnice a náramky kolem jejích rukou. A když jsem byl potěšen, poklonil jsem se Pánu a požehnal jsem Pána, Boha mého pána Abrahama, který mě vedl cestou pravdy, abych vzal dceru bratra mého pána pro jeho syna. Pokud tedy projevujete milosrdenství a spravedlnost vůči mému pánu, a pokud ne, oznamte mi to, abych se obrátil napravo nebo nalevo. Lában a Bethuel odpověděli: Od Pána vyšla tato věc, nebudeme ti moci odporovat, ani zlé, ani dobré. Hle, Rebeka je před tebou, vezmi ji a odejdi, a ať je ženou synu tvého pána, jak mluvil Pán. Stalo se

ale, když služebník Abrahamův uslyšel jejich slova, poklonil se na zemi Pánu. A syn vynesl stříbrné a zlaté nádoby a oděv a dal je Rebece; a dary dal jejímu bratru a její matce. A jedli a pili, on sám i ti muži, kteří byli s ním, a spali. A když ráno vstal, řekl: Propusťte mě, abych mohl odejít ke svému pánu. Řekli ale její bratři a matka: Nechť panna zůstane s námi asi deset dní, a potom odejde. On ale řekl k nim: Nezdržujte mě, vždyť Pán dal prospěch mé cestě, vyšlete mě, abych odešel ke svému pánu. Oni ale řekli: Zavolejme dítě a zeptejme se jejích úst. A zavolali Rebeku a řekli jí: Půjdeš s tímto mužem? Ale ona řekla: Půjdu. A poslali Rebeku, jejich sestru, a její majetek, a služebníka Abraháma, a ty, kteří byli s ním. A požehnali Rebeku a řekli jí: Naše sestro, staň se tisíci deseti tisíců a ať tvé símě zdědí města svých nepřátel. Vstala pak Rebeka a její služebnice, nasedly na velbloudy a šly s tím mužem; a služebník vzal Rebeku a odešel. Izák procházel pouští podle studny vidění, ale bydlel v zemi k jihu. A Izák vyšel rozmlouvat na rovinu k večeru, a když pozvedl své oči, uviděl velbloudy přicházející. A Rebeka pozdvihla oči, spatřila Izáka a seskočila z velblouda. A řekl tomu dítěti: Kdo je ten člověk, který jde po tom poli vstříc nám? Dítě řeklo: Toto je můj pán. A ona vzala závoj a oblékla si ho. A služebník vyprávěl Izákovi všechny věci, které udělal. Izák vstoupil do domu své matky, vzal si Rebeku, stala se jeho ženou a miloval ji. Izák byl potěšen ohledně Sáry, své matky.

25

Abraham pak vzal ženu, jíž jméno bylo Ketura. Porodila mu Zombrana, Iezana, Madala, Madiana, Iesboka a Soie. Iezan zplodil Sabu a Dedana, synové Dedana byli Assurieim, Latousieim a Laomeim. Synové Midiána byli Gepher, Apher, Enoch, Abida a Eldaag; všichni tito byli synové Ketury. Dal ale Abraham všechny své majetky Izákovi, svému synu. A synům svých vedlejších žen dal Abraham dary a poslal je pryč od svého syna Izáka, ještě za svého života, na východ do země východů. Toto jsou léta dnů života Abrahamova, kolik žil: sto sedmdesát pět let. A selhávaje zemřel Abraham v dobrém stáří jako starý muž, plný dnů, a byl připojen ke svému lidu. A pohřbili ho Izák a Izmael, jeho synové, do dvojité jeskyně, do pole Efrona, syna Saara Chetejského, které je naproti Mamre, pole a jeskyni, kterou získal Abraham od synů Chetových; tam pohřbili Abrahama a Sáru, jeho ženu. Stalo se ale po smrti Abrahama, že Bůh požehnal Izáka, jeho syna, a Izák bydlel u studny vidění. Toto jsou generace Izmaele, syna Abrahamova, kterého porodila Hagar Egyptská, služebnice Sáry, Abrahamovi. A toto jsou jména synů Izmaelových, podle jmen jejich pokolení: prvorozený Izmaelův Nebajot, a Kedar, a Adbeel, a Mibsam, a Mišma, a Duma, a Massa, a Hadad, a Tema, a Jetur, a Nafiš, a Kedma. Toto jsou synové Ismaëla a toto jsou jejich jména v jejich stanech a v jejich táborech, dvanáct vládců podle jejich národů. A toto jsou roky života Izmaelova, sto třicet sedm let, a když chřadl, zemřel a byl připojen ke svému rodu. Usadil se od Havilah až po Shur, která je naproti Egyptu, až přijdeš k Asyřanům; naproti všem svým bratrům se usadil. A toto jsou generace Izáka, syna Abrahámova. Abrahám zplodil Izáka. Izák byl čtyřicet let, když

si vzal za ženu Rebeku, dceru Syrského Betuela z Mezopotámie syrské, sestru Syrského Lábana. Izák prosil Pána kvůli Rebece, své ženě, protože byla neplodná, a Bůh ho vyslyšel, a Rebeka, jeho žena, otěhotněla. Děti v ní skákaly, a ona řekla: Jestli se mi má takhle dít, proč mi toto? Šel se ale dotázat Pána. A Pán jí řekl: Dva národy jsou v tvém lůně a dva lidé z tvého břicha budou rozděleni, a lid převýší lid, a větší bude sloužit menšímu. A naplnily se dny, aby porodila, a hle, v jejím břiše byla dvojčata. Vyšel ven prvorozený, zrzavý, celý jako chlupatá kůže, a pojmenovali ho Ezau. A po tomto vyšel jeho bratr a jeho ruka držela patu Ezaua a nazval ho Jákob. Izákovi ale bylo šedesát let, když je porodila Rebeka. Mladí muži vyrostli a Ezau byl muž znalý lovu, venkovský, Jákob však byl muž prostý, bydlící v domě. Izák miloval Ezaua, protože jeho lov byl pro něj jídlem, ale Rebeka milovala Jákoba. Jákob uvařil polévku a Ezau přišel z pole vysílený. A Ezau řekl Jakubovi: Nakrm mě z tohoto červeného vařeného jídla, protože jsem mdlý. Proto bylo jeho jméno nazváno Edom. Jákob ale řekl Ezauovi: Prodej mi dnes své prvorozenství. A Ezau řekl: Hle, já jdu zemřít, a k čemu mi je toto prvorozenství? A Jákob mu řekl: Přísahej mi dnes, a on mu přísahal, a Ezau prodal prvorozenství Jákobovi. Jakob ale dal Ezauovi chléb a čočkové vařivo, a on jedl a pil, a vstav odešel, a Ezau pohrdl prvorozenstvím.

26

Nastal však hlad v zemi, kromě toho dřívějšího hladu, který byl

za času Abrahamova, a Izák šel k Abímelekovi, králi Filištínů, do Geraru. Ukázal se mu však Pán a řekl: Nesestupuj do Egypta, ale přebývej v zemi, kterou ti ukážu. A pobývej v této zemi a budu s tebou a požehnám tě, neboť tobě a tvému semeni dám celou tuto zemi a ustanovím svou přísahu, kterou jsem přísahal tvému otci Abrahamovi. A rozmnožím tvé potomstvo jako hvězdy nebes a dám tvému potomstvu celou tuto zemi, a požehnány budou v tvém potomstvu všechny národy země. Místo toho Abraham, tvůj otec, uposlechl mého hlasu a zachoval má nařízení, má přikázání, má ustanovení a mé zákony. Izák se však usadil v Gerarech. Zeptali se ale muži toho místa na Rebeku, jeho ženu, a řekl: Je moje sestra, bál se totiž říci, že je jeho žena, aby ho snad nezabili muži toho místa kvůli Rebece, protože byla krásného vzhledu. Stalo se však, že tam byl dlouhou dobu, a když Abimelech, král Geraru, nahlédl oknem, uviděl Izáka, jak si hraje s Rebekou, svou ženou. Abimelech ale zavolal Izáka a řekl mu: Tedy vskutku je tvoje žena? Proč jsi řekl, že je má sestra? Izák mu řekl: Řekl jsem to, protože jsem si myslel, že bych kvůli ní mohl zemřít. A Abimelek mu řekl: Co jsi nám to udělal? Málem spal někdo z mého rodu s tvou ženou, a přivedl bys na nás vinu. Abimelech však přikázal všemu svému lidu: Každý, kdo se dotkne tohoto muže a jeho ženy, bude vinen smrtí. Izák zasel v té zemi a v tom roce našel ječmen vydávající stonásobně, a Pán mu požehnal. A muž byl vyvýšen a postupně se stával větším, až se stal velmi velkým. Stalo se mu dobytek ovcí a dobytek skotu a mnoho zemědělství. A Filištíni mu záviděli. A všechny studny, které vykopali synové jeho otce v době jeho otce, zasypali je Filištíni a naplnili je zemí. Abimelech ale řekl

Izákovi: Odejdi od nás, protože jsi se stal mnohem silnější než my. A Izák odtamtud odešel, přenocoval v údolí Gerárském a bydlel tam. A znovu Izák vykopal studny vody, které vykopali sluhové Abrahama, jeho otce, a Filištíni je zastavili po smrti Abrahama, jeho otce, a dal jim jména podle jmen, která dal jeho otec. A kopali Izákovi synové v údolí Geraru a našli tam studnu živé vody. A pastýři z Geráru bojovali s pastýři Izáka, tvrdíce, že jejich je ta voda, a nazvali jméno té studny Bezpráví, neboť mu ukřivdili. Odešel odtamtud a vykopal jinou studnu, ale hádali se také o tu, a pojmenoval ji Nepřátelství. Odejdouc odtamtud vykopal jinou studnu, a nebojovali o ni, a pojmenoval ji Široké místo, řka: Protože nyní nám Pán rozšířil prostor a rozmnožil nás na zemi. Šel odtamtud nahoru ke studni přísahy. A Pán se mu objevil v té noci a řekl: Já jsem Bůh Abrahama, tvého otce, neboj se, neboť jsem s tebou, a požehnám tě a rozmnožím tvé símě skrze Abrahama, tvého otce. A postavil tam oltář a vzýval jméno Páně a postavil tam svůj stan, a vykopali tam synové Izákovi studnu v údolí Geraru. A Abimelech šel k němu z Geraru, a Ochozath, jeho rádce, a Phicol, velitel jeho vojska. A Izák jim řekl: Proč jste ke mně přišli? Vy jste mě ale nenáviděli a poslali jste mě pryč od sebe. A oni řekli: Viděli jsme jasně, že Pán byl s tebou, a řekli jsme: Ať je přísaha mezi námi a mezi tebou, a uzavřeme s tebou smlouvu, že neučiníš nám zlo, protože jsme my s tebou nezacházeli s opovržením, a jakým způsobem jsme s tebou zacházeli dobře a poslali jsme tě pryč v pokoji, a nyní jsi ty požehnaný od Pána. A udělal jim hostinu, jedli a pili. A když vstali ráno, přísahal každý svému sousedu, a Izák je vyslal, a odešli od něho v pokoji. Stalo se ale toho dne, že když přišli

synové Izákovi, oznámili mu o studni, kterou vykopali, a řekli: Nenašli jsme vodu. A nazval to Přísaha, kvůli tomu dal jméno tomu městu Studna přísahy až do dnešního dne. Ezau bylo čtyřicet let a vzal si za ženu Judit, dceru Chetejce Beera, a Basmat, dceru Chetejce Elona. A byly trnem v oku Izákovi a Rebece.

27

Stalo se ale po tom, co Izák zestárl, že jeho oči byly zatmívány k vidění, a zavolal Ezaua, svého staršího syna, a řekl mu: Synu můj, a on řekl: Hle, já jsem. A řekl: Hle, zestárl jsem a neznám den své smrti. Nyní tedy vezmi své náčiní, toulec a luk, vyjdi na rovinu a ulov mi kořist. A udělej mi pokrmy, jak je miluji já, a přines mi je, abych jedl, aby tě má duše požehnala, než zemřu. Rebecca ale slyšela Izáka, jak mluví ke svému synu Ezauovi, a Ezau odešel do roviny ulovit kořist pro svého otce. Rebeka ale řekla Jákobovi, svému mladšímu synovi: Hle, slyšela jsem tvého otce mluvit s tvým bratrem Ezauem, jak říkal: Přines mi lov a udělej mi pokrmy, abych pojedl a požehnal tě před Pánem, než zemřu. Nyní tedy, synu můj, poslouchej mě, jak ti přikazuji. A jdi k ovcím, vezmi mi odtamtud dva jemné a dobré kozlíky a udělám z nich pokrmy pro tvého otce, jak má rád. A přineseš svému otci, a bude jíst, aby tě tvůj otec požehnal před tím, než zemře. Jákob ale řekl Rebece, své matce: Ezau, můj bratr, je chlupatý muž, já jsem však muž hladký. Aby se mě otec někdy nedotkl, a budu před ním jako pohrdající, a přivedu na sebe

prokletí, a ne požehnání. Řekla mu matka: Na mě tvá kletba, dítě, pouze vyslyš můj hlas, jdi a přines mi. Odešel, vzal to a přinesl matce, a jeho matka připravila pokrmy, jak je miloval jeho otec. A Rebeka vzala krásné roucho svého staršího syna Ezaua, které měla u sebe v domě, a oblékla do něj svého mladšího syna Jákoba. A kůže mladých koz položila na jeho paže a na holá místa jeho krku. A dala ty lahůdky a ty chleby, které udělala, do rukou Jákoba, svého syna. A přinesl to svému otci a řekl: Otče. On pak odpověděl: Hle, zde jsem. Kdo jsi ty, synu? A Jákob řekl otci: Já jsem Ezau, tvůj prvorozený, udělal jsem, jak jsi mi řekl. Vstaň, posaď se a jez z mého lovu, aby mě tvá duše požehnala. Izák řekl svému synovi: Co je to, co jsi tak rychle našel, dítě? A on řekl: To, co předal Pán, tvůj Bůh, přede mne. Izák ale řekl Jákobovi: Přibliž se ke mně, abych tě mohl ohmatat, synu, jestli jsi ty můj syn Ezau, nebo ne. Jákob se přiblížil k Izákovi, svému otci, a ten se ho dotkl a řekl: Hlas je sice hlas Jákobův, ale ruce jsou ruce Ezauovy. A nepoznal ho, protože jeho ruce byly chlupaté jako ruce jeho bratra Ezaua; a požehnal ho a řekl: Ty jsi můj syn Ezau? On pak řekl: Já. A řekl: Přines mi to, a budu jíst z tvého lovu, synu, aby tě má duše požehnala. A přinesl mu to, a jedl, a přinesl mu víno, a pil. A Izák, jeho otec, mu řekl: Přibliž se ke mně a polib mě, synu. A když se přiblížil, políbil ho a ucítil vůni jeho oděvů, požehnal mu a řekl: Hle, vůně mého syna je jako vůně pole plného, které požehnal Pán. A dej tobě Bůh od rosy nebeské a od hojnosti země, a množství obilí a vína. A nechť ti slouží národy a nechť se ti klanějí vládci, a staň se pánem svého bratra, a budou se ti klanět synové tvého otce; ten, kdo tě proklíná, buď proklet, a ten, kdo ti žehná, buď požehnán.

A stalo se poté, co Izák přestal žehnat Jákobovi, svému synu, a stalo se, když vyšel Jákob od tváře Izáka, svého otce, že Ezau, jeho bratr, přišel z lovu. A udělal i on sám pokrmy a přinesl je svému otci a řekl otci: Ať povstane můj otec a ať jí z lovu svého syna, aby mi tvá duše požehnala. A řekl mu Izák, jeho otec: Kdo jsi ty? A on řekl: Já jsem tvůj prvorozený syn, Ezau. Izák byl velmi velice užaslý a řekl: Kdo tedy pro mě ulovil zvěř a přinesl mi ji, a já jsem jedl ze všeho, dříve než jsi přišel ty? A požehnal jsem mu, a požehnaný bude. Stalo se však, když Ezau uslyšel slova svého otce Izáka, vykřikl hlasem velkým a velmi hořkým a řekl: Požehnej opravdu i mě, otče. Řekl mu ale: Tvůj bratr přišel s lstí a vzal tvé požehnání. A řekl: Spravedlivě byl nazván jeho jméno Jákob, neboť mě podvedl, hle, podruhé toto. Vzal mé prvorozenství a nyní vzal mé požehnání. A Ezau řekl svému otci: Nezanechal jsi mi požehnání, otče? Izák však odpověděl a řekl Ezauovi: Jestliže jsem ho učinil tvým pánem a všechny jeho bratry jsem učinil jeho služebníky, obilím a vínem jsem ho podepřel, co tedy pro tebe udělám, synu? Ezau ale řekl svému otci: Nemáš snad jen jedno požehnání, otče? Požehnej opravdu i mně, otče; když byl Izák hluboce dojat, Ezau vykřikl a plakal. Odpověděl mu však jeho otec Izák: Hle, z tučnosti země bude tvé obydlí a z rosy nebes shora. Budeš žít při svém meči a budeš sloužit svému bratru, ale až zničíš a odstraníš jeho jho ze svého krku. A Ezau choval zášť k Jakubovi ohledně požehnání, kterým ho požehnal jeho otec, a Ezau si řekl ve své mysli: Ať se přiblíží dny truchlení za mého otce, abych zabil svého bratra Jakuba. Rebece však byla oznámena slova jejího staršího syna Ezaua, a poslala pro Jákoba, svého mladšího syna, a zavolala ho, a řekla

mu: Hle, tvůj bratr Ezau ti hrozí, že tě zabije. Nyní tedy, dítě, poslouchej mého hlasu a povstaň a uteč do Mezopotámie k Lábanovi, mému bratru, do Cháránu. A bydli s ním několik dní, dokud se neodvrátí hněv a zloba tvého bratra od tebe, a nezapomene, co jsi mu udělal; a pošlu pro tebe a zavolám si tě odtamtud, abych nebyla zbavena vás obou v jeden den. Rebeka řekla Izákovi: Jsem unavená svým životem kvůli dcerám synů Chetových. Jestli si Jákob vezme ženu z dcer této země, nač mi je život?

28

Izák povolal Jákoba, požehnal mu a přikázal mu se slovy: Nevezmeš si ženu z dcer Kananejských. Vstaň, uteč do Mezopotámie, do domu Betuela, otce tvé matky, a vezmi si odtamtud ženu z dcer Lábana, bratra tvé matky. A můj Bůh ať tě požehná, rozmnoží tě a rozhojní tě, a budeš shromážděním národů. A kéž ti dá požehnání Abrahama, mého otce, tobě a tvému semeni s tebou, abys zdědil zemi svého pobytu, kterou dal Bůh Abrahamovi. A Izák poslal Jákoba, a on šel do Mezopotámie k Lábanovi, synu Betuela Syrského, bratru Rebeky, matky Jákoba a Ezaua. Ezau viděl, že Izák požehnal Jákoba a poslal ho do mezopotámské Sýrie, aby si odtamtud vzal ženu, když mu žehnal, a přikázal mu se slovy: Nevezmeš si ženu z dcer Kananejských. A Jákob uposlechl svého otce a matku a odešel do mezopotámské Sýrie. Když viděl i Ezau, že zlé jsou dcery Kanaánu před Izákem, otcem jeho, šel Ezau k Izmaelovi a vzal

Maeleth, dceru Izmaela, syna Abraháma, sestru Nabajótha, k ženám jeho za ženu. A Jákob vyšel od studny přísahy a šel do Cháránu. A potkal místo a spal tam, neboť slunce zapadlo, a vzal z kamenů toho místa a položil k hlavě své a spal na tom místě. A on snil sen, a hle, žebřík upevněný v zemi, jehož hlava dosahovala do nebe, a poslové Boží po něm vystupovali a sestupovali. Ale Pán stál nad ní a řekl: Já jsem Bůh Abrahama, tvého otce, a Bůh Izáka. Neboj se, zemi, na které spíš, tobě ji dám a tvému semeni. A tvé semeno bude jako písek země a rozšíří se k moři, k jihu, k severu a k východu, a budou požehnány v tobě všechny kmeny země a v tvém semeni. A hle, já jsem s tebou, střežící tě na vší cestě, kamkoli půjdeš, a přivedu tě zpět do této země, protože tě neopustím, dokud neučiním vše, co jsem ti řekl. A Jákob se probudil ze svého spánku a řekl: Hospodin je na tomto místě, a já jsem to nevěděl. A on se bál a řekl: Jak hrozné je toto místo! Toto není nic jiného než dům Boží a toto je brána nebes. A Jákob vstal ráno, vzal kámen, který tam položil pod svou hlavu, postavil jej jako sloup a nalil olej na jeho vrchol. A nazval to místo dům Boží, a Luz bylo jméno toho města dříve. A Jákob se modlil modlitbu, říkaje: Jestliže bude Pán Bůh se mnou a bude mě chránit na této cestě, kterou jdu, a dá mi chléb k jídlu a oděv k oblečení, a navrátí mě v bezpečí do domu mého otce, pak bude Pán mým Bohem. A tento kámen, který jsem postavil jako sloup, bude mi domem Božím, a ze všeho, co mi dáš, budu ti desátek odvádět.

29

A Jákob zvedl nohy a šel do země na východě k Lábanovi, synu Betuela Syrského, bratru Rebeky, matky Jákoba a Ezaua. A vidí, a hle, studna na pláni, a byla tam tři stáda ovcí odpočívající u ní, neboť z oné studny napájeli stáda, a velký kámen byl na ústí studny. A shromažďovala se tam všechna stáda a odvalovali kámen od ústí studny a napájeli ovce a vraceli kámen na ústí studny na jeho místo. Jákob jim řekl: Bratři, odkud jste? Ale oni řekli: Jsme z Cháranu. Řekl jim: Znáte Lábana, syna Náchora? A oni řekli: Známe. Řekl jim: Je zdravý? A oni řekli: Je zdravý, a hle, Ráchel, jeho dcera, přicházela s ovcemi. A Jákob řekl: Ještě je den dlouhý, není ještě čas shromáždit dobytek. Napojte ovce, odejděte a paste je. Oni ale řekli: Nebudeme schopni, dokud nebudou shromážděni všichni pastýři a neodvalí kámen od ústí studny, a pak napojíme ovce. Zatímco ještě mluvil k nim, hle, Ráchel, dcera Lábanová, přicházela s ovcemi svého otce, neboť ona pásla ovce svého otce. Stalo se, že když Jákob uviděl Ráchel, dceru Lábana, bratra své matky, a ovce Lábana, bratra své matky, přistoupil Jákob, odvalil kámen od ústí studny a napojil ovce Lábana, bratra své matky. A Jákob políbil Ráchel, vykřikl svým hlasem a plakal. A oznámil Ráchel, že je bratr jejího otce a že je syn Rebeky, a ona běžela a oznámila svému otci podle těchto slov. Stalo se ale, když Lában uslyšel jméno Jákoba, syna své sestry, běžel mu naproti, objal jej, políbil a přivedl jej do svého domu, a Jákob vyprávěl Lábanovi všechna tato slova. A Lában mu řekl: Z mých kostí a z mého těla jsi ty, a byl s ním měsíc dnů. Laban řekl Jákobovi: Protože jsi můj bratr, nebudeš mi sloužit zadarmo. Pověz mi, jaká je tvá odměna? Lában měl dvě dcery, jméno starší byla Léa a jméno mladší Ráchel. Oči Léi

však byly slabé, Ráchel však byla krásná postavou a velmi krásná na pohled. Jákob ale miloval Ráchel a řekl: Budu ti sloužit sedm let za tvou mladší dceru Ráchel. Lában mu řekl: Lepší je dát ji tobě, než ji dát jinému muži. Zůstaň u mě. A Jákob sloužil kvůli Ráchel sedm let, a byly před ním jako málo dní, protože ji miloval. Jákob řekl Lábanovi: Dej mi mou ženu, neboť dny jsou naplněny, abych k ní vešel. Lában ale shromáždil všechny muže toho místa a uspořádal svatbu. A stalo se večer, a vzal Léu, svou dceru, a přivedl ji k Jákobovi, a Jákob k ní vešel. Lában dal své dceři Leji svou službu Zelfu jako služebnici. Stalo se ráno, a hle, byla to Léa; řekl tedy Jákob Lábanovi: Co jsi mi to udělal? Nesloužil jsem ti kvůli Ráchel? A proč jsi mě podvedl? Lában však odpověděl: Není to tak v našem kraji, dát mladší před starší. Dokonči tedy týden této, a dám ti i tuto místo práce, kterou pracuješ u mě ještě dalších sedm let. Jákob tedy udělal takto a naplnil tento týden, a Lában mu dal svou dceru Ráchel za ženu. Lában dal své dceři svou službu Bállan, jí jako službu. A vešel k Ráchel, miloval ale Ráchel více než Léu, a sloužil mu sedm dalších let. Když ale Pán Bůh viděl, že Léa byla nenáviděna, otevřel její lůno, Rachel však byla neplodná. A Léa otěhotněla a porodila Jákobovi syna, nazvala ho Rúben a řekla: Protože Pán viděl mé ponížení a dal mi syna, nyní mě tedy bude můj muž milovat. A ona opět počala a porodila druhého syna Jákobovi, a řekla, že Pán slyšel, že jsem nenáviděna, a dal mi i tohoto, a nazvala jeho jméno Simeon. A ona opět počala a porodila syna a řekla: Nyní v tento čas bude můj muž při mně, neboť jsem mu porodila tři syny. Proto nazvala jeho jméno Levi. A otěhotněla ještě a porodila syna, a řekla: Nyní ještě za toto

budu děkovat Pánu. Proto nazvala jeho jméno Juda a přestala rodit.

30

Když Rachel viděla, že Jákobovi neporodila, žárlila Rachel na svou sestru a řekla Jákobovi: Dej mi děti, jinak zemřu. Jákob se rozhněval na Ráchel a řekl jí: Nejsem snad na místě Boha já, který tě zbavil plodu lůna? Ráchel řekla Jákobovi: Hle, moje služebná Bála, vejdi k ní, porodí na mých kolenou a i já budu mít děti z ní. A dala mu Ballan, svou služku, za ženu, a Jákob k ní vešel. A Balla, služebnice Ráchel, počala a porodila Jákobovi syna. A Ráchel řekla: Bůh mi zjednal právo a vyslyšel můj hlas a dal mi syna; proto nazvala jeho jméno Dan. A Balla, služebnice Ráchel, opět počala a porodila Jákobovi druhého syna. A Ráchel řekla: Bůh se mě ujal a zápasila jsem se svou sestrou a zvítězila jsem, a nazvala ho jménem Neftalí. Léa viděla, že přestala rodit, a vzala Zelfu, svou služebnici, a dala ji Jákobovi za ženu, a on k ní vešel. A Zelfa, služebnice Léina, počala a porodila Jákobovi syna. A Léa řekla: Ve štěstí! A pojmenovala ho Gád. A Zelfa, služebnice Léina, opět počala a porodila Jákobovi druhého syna. A Léa řekla: Blažená jsem já, protože mě ženy budou blahořečit, a nazvala ho jménem Ašér. Ruben šel ve dnech sklizně pšenice a našel jablka mandragory na poli, a přinesl je k Léji, své matce. Ráchel pak řekla Léji, své sestře: Dej mi z mandragor tvého syna. Lea ale řekla: Není ti dostatečné, že jsi vzala mého muže? Nevezmeš také mandraky mého syna? Ale Ráchel řekla: Ne tak;

ať s tebou spí tuto noc místo mandragor tvého syna. Jákob ale vstoupil z pole večer a Léa vyšla mu vstříc a řekla: Dnes vejdeš ke mně, neboť jsem tě najala místo mandragor mého syna, a spal s ní tu noc. A Bůh vyslyšel Léu, a když počala, porodila Jákobovi pátého syna. A Léa řekla: Bůh mi dal mou odměnu za to, že jsem dala svou služebnici svému muži, a nazvala jej jménem Isachar, což znamená odměna. A Léa opět počala a porodila Jákobovi šestého syna. A Léa řekla: Bůh mi dal dobrý dar v tento čas, nyní si mě můj muž vyvolí, neboť jsem mu porodila šest synů. A nazvala jeho jméno Zabulon. A po tomto porodila dceru a dal jí jméno Dína. Bůh si však vzpomněl na Rachel, Bůh ji vyslyšel a otevřel její lůno. A když počala, porodila Jákobovi syna, a Ráchel řekla: Bůh odňal mou potupu. A nazvala ho Josef se slovy: Kéž mi Bůh přidá dalšího syna. Stalo se ale, když Ráchel porodila Josefa, že Jákob řekl Lábanovi: Propusť mě, abych odešel na své místo a do své země. Vrať mi moje ženy a moje děti, za které jsem ti sloužil, abych mohl odejít; ty přece znáš tu službu, kterou jsem ti sloužil. Lában mu řekl: Jestliže jsem našel přízeň v tvých očích, zjistil jsem věštěním, že mě Bůh požehnal kvůli tvému příchodu. Upřesni svou mzdu a já ti ji dám. Řekl ale Jákob: Ty znáš, jak jsem ti sloužil, a kolik tvého dobytka bylo se mnou. Málo jsi toho měl přede mnou, a rozmnožilo se to do množství, a požehnal ti Hospodin Bůh skrze mou nohu. Nyní tedy, kdy si udělám i já sám sobě dům? A řekl mu Lában: Co ti dám? Jákob mu ale řekl: Nedáš mi nic, jestliže mi uděláš toto slovo, znovu budu pást tvé ovce a budu je střežit. Nech dnes projdou všechny tvé ovce a odděl odtamtud každou tmavou ovci mezi beránky a každou pruhovanou a skvrnitou mezi kozami, to bude má

odměna. A má spravedlnost ke mně bude svědčit v následující den, protože má odměna je před tebou: vše, co nebude skvrnitý a pruhovaný mezi kozami a tmavý mezi beránky, bude u mě považováno za ukradené. Lában mu řekl: Ať je podle tvého slova. A v ten den oddělil strakaté a skvrnitě kozly a všechny strakaté a skvrnitě kozy a vše, co bylo tmavé mezi beránky, a vše, co bylo mezi nimi bílé, a svěřil to svým synům. A udělal vzdálenost tří dnů cesty mezi nimi a Jákobem, Jákob ale pásl Lábanovy ovce, které zůstaly. Jákob si vzal čerstvé pruty ze stromu storax, ořešáku a platanu a oloupал je na bílé pruhy. Když strhával zelenou kůru, objevovala se na prutech bílá místa, která oloupал, takže byly pestré. A položil ty hole, které oloupal, do koryt napájecích nádob s vodou, aby když přijdou ovce pít, před těmi holemi, když přijdou pít, počaly ovce při pohledu na ty hole. A ovce byly v říji u tyčí a rodily ovce pruhované, strakaté a šedě skvrnitě. Ty beránky ale oddělil Jákob a postavil před ovce berana pruhovaného a každého strakatého mezi beránky, a oddělil si stáda pro sebe a nesmíchal je s ovcemi Lábanovými. Stalo se ale v čase, kdy ovce byly v říji a přijímaly do lůna, že Jákob položil pruty před ovce do koryt, aby počaly podle prutů. Když ovce rodily, nepokládal je, a stalo se, že neoznačené byly Lábanovy, ale označené byly Jákobovy. A ten muž zbohatl velmi velmi a měl mnoho dobytka a voly a sluhy a služebnice a velbloudy a osly.

31

Jákob ale slyšel slova synů Lábanových, kteří říkali: Jákob vzal všechno, co patřilo našemu otci, a z toho, co patřilo našemu otci, získal všechno toto bohatství. A Jákob viděl tvář Lábanovu, a hle, nebyl k němu jako včera a předevčírem. Pán řekl Jákobovi: Vrať se do země svého otce a ke svému pokolení a budu s tebou. Jákob poslal a zavolal Léu a Ráchel na rovinu, kde byla stáda. A řekl jim: Vidím, že tvář vašeho otce není ke mně jako včera a předevčírem, ale Bůh mého otce byl se mnou. A vy samy víte, že jsem sloužil vašemu otci celou svou silou. Váš otec mě oklamal a změnil mou mzdu deseti beránků, ale Bůh mu nedovolil, aby mi ublížil. Jestliže tak řekne, pestrá budou tvou odměnou, a všechny ovce porodí pestré, jestliže ale řekne, bílá budou tvou odměnou, a všechny ovce porodí bílé. A Bůh vzal všechen dobytek vašeho otce a dal mi jej. A stalo se, když ovce počínaly v břiše, a viděl jsem svýma očima ve spánku, a hle, kozli a berani vystupující na ovce a kozy, bíle pruhovaní a strakatí a popelově zbarveně skvrnitý. A Boží anděl mi řekl ve spánku: Jákobe, a já jsem řekl: Co je? A řekl: Pozvedni své oči a viz, jak kozli a berani vystupují na ovce a kozy skvrnitě bílé, pestré a popelově šedé strakaté, neboť jsem viděl vše, co ti Lában dělá. Já jsem Bůh, který se ti zjevil na místě Božím, kde jsi mi tam pomazal sloup a kde jsi mi tam učinil slib. Nyní tedy vstaň a vyjdi z této země a odejdi do země svého zrození, a budu s tebou. A Rachel a Lea odpověděly a řekly mu: Není nám již podíl nebo dědictví v domě našeho otce? Nejsme považovány jím za cizí? Prodal nás totiž, a žráním sežral naše stříbro. Všechno bohatství a slávu, kterou vzal Bůh našeho otce, budeme mít my a naše děti, nyní tedy dělej vše, co ti řekl Bůh. Vstal a Jákob vzal své ženy a své děti na

velbloudy. A odvedl všechen majetek náležející jemu a všechen svůj majetek, který nabyl v Mezopotámii, a všechno své, aby odešel k Izákovi svému otci do země Kanaán. Laban ale odešel stříhat své ovce, Ráchel ale ukradla modly svého otce. Jákob ale tajil před Lábanem Syrským, že mu neoznámil, že uniká. A utekl on sám i se vším, co měl, překročil řeku a vyrazil k hoře Galaád. Třetího dne bylo Lábanovi Syrskému oznámeno, že Jákob uprchl. A vzav své bratry s sebou, pronásledoval ho sedm dní cesty a dostihl ho na hoře Galaád. Bůh ale přišel k Lábanovi Syrskému ve spánku v noci a řekl mu: Střež se, abys nikdy nemluvil s Jákobem nic zlého. A Lában dostihl Jákoba, Jákob ale postavil svůj stan na hoře, Lában pak postavil své bratry na hoře Gileád. Lában ale řekl Jákobovi: Co jsi udělal? Proč jsi tajně uprchl a oklamal jsi mě a odvedl jsi mé dcery jako zajatkyně mečem? A kdybys mi to oznámil, poslal bych tě pryč s radostí, s hudebníky, bubny a lyrou. A nebyl jsem uznán za hodného políbit moje děti a moje dcery, ale teď jsi jednal hloupě. A nyní je má ruka dost silná, aby ti ublížila, ale Bůh tvého otce mi včera řekl: Střež se, abys nikdy nemluvil s Jákobem nic zlého. Nyní jsi tedy odešel, neboť jsi toužebně toužil odejít do domu svého otce, proč jsi ukradl mé bohy? Jákob ale odpověděl Lábanovi: Bál jsem se, řekl jsem si totiž, abys mi někdy nevzal své dcery a všechno moje. A řekl Jákob: U koho bys našel bohy tvé, nebude žít před našimi bratry, poznej, co je u mě z tvých věcí, a vezmi si to. A nepoznal u něho nic, nevěděl ale Jákob, že Ráchel, jeho žena, je ukradla. Lában vstoupil a prohledal dům Lei, ale nic nenašel, a vyšel z domu Lei, a prohledal dům Jákoba a dům dvou služebných, ale nic nenašel, a pak vstoupil i do domu Ráchel.

Rachel ale vzala modly a vhodila je do sedlových brašen velbloudice a posadila se na ně. A řekla svému otci: Nezlob se, pane, nemohu vstát před tebou, protože mám ženský zvyk. Lában prohledal celý dům, a nenašel modly. Jákob se ale rozhněval a bojoval s Lábanem; Jákob ale odpověděl a řekl Lábanovi: Co je můj přečin? A co je můj hřích, že jsi mě pronásledoval, a že jsi prohledal všechny nádoby mého domu? Co jsi našel ze všech nádob tvého domu? Polož to zde před tvými bratry a mými bratry, a nechť rozhodnou mezi námi dvěma. Těchto dvacet let jsem s tebou; tvé ovce a tvé kozy nebyly neplodné; berany tvých ovcí jsem nesnědl. Roztrhané šelmami jsem ti nepřinesl, já sám jsem nahrazoval krádeže ze dne i krádeže z noci. Byl jsem ve dne spálen horkem a v noci mrazem, a spánek odcházel od mých očí. Těchto dvacet let jsem byl v tvém domě, sloužil jsem ti čtrnáct let za tvé dvě dcery a šest let u tvých ovcí, a podvedl jsi mě o mou mzdu desetkrát. Kdyby nebyl se mnou Bůh mého otce Abrahama a bázeň Izákova, nyní bys mě odeslal s prázdnou, mé ponížení a námahu mých rukou viděl Bůh a pokáral tě včera. Odpověděl ale Lában a řekl Jákobovi: Ty dcery jsou dcery mé a synové jsou synové mí a stáda jsou stáda má a všechno, co vidíš, je mé, a co mohu udělat těmto mým dcerám dnes nebo jejich dětem, které porodily? Nyní tedy pojď, učiním smlouvu já i ty, a bude ke svědectví mezi mnou a tebou. Řekl mu ale: Hle, nikdo s námi není, viz, Bůh je svědek mezi mnou a tebou. Jákob vzal kámen a postavil ho jako sloup. Jákob řekl svým bratřím: Sbírejte kameny. A sebrali kameny a udělali hromadu, a jedli tam na té hromadě. A Lában mu řekl: Tato hromada svědčí mezi mnou a tebou dnes. A Lában jej nazval

hromada svědectví, ale Jákob jej nazval hromada svědek. Lában řekl Jákobovi: Hle, tento pahorek a tento sloup, který jsem postavil mezi mnou a tebou, svědčí tento pahorek a svědčí tento sloup, proto bylo nazváno to jméno Pahorek svědčí. A na vidění, které řekl: ať Bůh dohlíží mezi mnou a tebou, protože se oddělíme jeden od druhého. Jestliže budeš ponižovat mé dcery, jestliže si vezmeš ženy k mým dcerám, viz, nikdo z nás nevidí, Bůh je svědkem mezi mnou a tebou. Jestliže já neprojdu k tobě, ani ty nepřejdeš ke mně přes tento kopec a tento sloup se zlým úmyslem. Bůh Abrahamův a Bůh Nachorův ať soudí mezi námi, a Jákob přísahal při strachu svého otce Izáka. A obětoval oběť na hoře a zavolal své bratry, a jedli a pili, a spali na hoře.

32

Lában vstal ráno, políbil své syny a dcery a požehnal jim, pak se obrátil a odešel na své místo. A Jákob se vydal na svou cestu, a když vzhlédl, uviděl Boží tábor utábořený, a potkali ho Boží andělé. Jákob ale řekl, když je viděl: Toto je tábor Boží, a nazval to místo Tábory. Jákob ale poslal posly před sebou k Ezauovi, svému bratru, do země Seir, do kraje Edom. A přikázal jim se slovy: Takto řeknete mému pánu Ezauovi: Takto říká tvůj služebník Jákob: S Lábanem jsem pobýval a zdržel jsem se až doteď. A stali se mi voli, a osli, a ovce, a děti, a služebnice; a poslal jsem oznámit mému pánu Ezau, aby tvůj služebník našel přízeň před tebou. Poslové se navrátili k Jákobovi a řekli: Přišli jsme k tvému bratru Ezauovi, a hle, on sám přichází ti vstříc se

čtyřmi sty muži. Jákob se velmi bál a byl zmatený, a rozdělil lid, který byl s ním, i voly, velbloudy a ovce do dvou táborů. A Jákob řekl: Jestliže Ezau přijde do jednoho tábora a udeří jej, druhý tábor bude zachráněn. Jákob řekl: Bože mého otce Abrahama a Bože mého otce Izáka, Pane, ty, který jsi mi řekl: Vrať se do země svého původu a dobře s tebou naložím, nechť mi stačí ze vší spravedlnosti a ze vší pravdy, kterou jsi prokázal svému služebníku; neboť s touto svou holí jsem přešel tento Jordán, nyní však jsem se stal dvěma tábory. Vysvoboď mě z ruky mého bratra, z ruky Ezaua, protože se ho bojím, aby snad nepřišel a neudeřil mě i matku s dětmi. Ty ale jsi řekl: Dobře s tebou naložím a učiním tvé símě jako písek moře, který nebude spočítán pro své množství. A spal tam tu noc; a vzal z toho, co přinesl, dary; a poslal Ezauovi, svému bratru, kozy dvě stě, kozly dvacet, ovce dvě stě, berany dvacet, velbloudy kojící a jejich mláďata třicet, voly čtyřicet, býky deset, osly dvacet a hříbata deset. A dal každé stádo svým dětem zvlášť; a řekl svým dětem: Jděte přede mnou a udělejte vzdálenost mezi stádem a stádem. A přikázal tomu prvnímu: Jestliže tě potká Ezau, můj bratr, a zeptá se tě: Čí jsi? A kam jdeš? A čí jsou tyto věci jdoucí před tebou? Řekneš: Od tvého syna Jákoba; dary poslal mému pánu Ezauovi; a hle, on je za námi. A přikázal prvnímu a druhému a třetímu a všem jdoucím za těmito stády, říkaje: Podle tohoto slova mluvte k Ezauovi, když vás najde. A řeknete: Hle, tvůj služebník Jákob přichází za námi. Řekl totiž: Usmířím jeho tvář dary, které jdou přede mnou, a potom uvidím jeho tvář. Snad totiž přijme mou tvář. A dary šly před ním, on sám však spal tu noc v táboře. Vstal té noci, vzal ty dvě ženy a ty dvě služky a těch jedenáct svých

dětí a přešel brod Jaboku. A vzal je, přešel proud a převedl všechno své. Zůstal ale Jákob sám, a zápasil s ním muž až do rána. Viděl ale, že proti němu nemůže, a dotkl se dutiny jeho stehna, a znecitlivěla dutina Jákobova stehna, když s ním zápasil. A řekl mu: Propusť mě, neboť vzešel úsvit. A on řekl: Nepustím tě, pokud mě nepožehnáš. Řekl mu: Jaké je tvoje jméno? On pak řekl: Jákob. A řekl mu: Nebude již nazýváno tvé jméno Jákob, ale Izrael bude tvé jméno, protože jsi zápasil s Bohem a s lidmi budeš mocný. Zeptal se ale Jákob a řekl: Oznam mi tvé jméno. A řekl: Proč se ptáš na mé jméno? A požehnal mu tam. A Jákob nazval jméno toho místa Tvář Boha; viděl jsem totiž Boha tváří v tvář, a byla zachráněna má duše. Vzešlo mu slunce, když prošla forma Boha, on však kulhal na stehno. Kvůli tomuto nejedí synové Izraele šlachu, která ztuhnula, jež je na dutině stehna, až do tohoto dne, protože se dotkl dutiny stehna Jákobova, šlachy, která ztuhnula.

33

Jákob pohlédl nahoru svýma očima a viděl, a hle, Ezau jeho bratr přicházel, a čtyři sta mužů s ním, a Jákob rozdělil děti na Léu a na Ráchel a ty dvě služky. A postavil ty dvě služebnice a jejich syny jako první, a Léu a její děti vzadu, a Ráchel a Josefa jako poslední. On sám ale postoupil před nimi a poklonil se na zem sedmkrát, až se přiblížil ke svému bratru. A Ezau přiběhl mu vstříc, objal ho, padl mu na krk, políbil ho a oba plakali. A když se podíval nahoru, Ezau viděl ty ženy a ty děti, a řekl: Co

jsou ti tito pro tebe? A on řekl: Ty děti, které Bůh daroval tvému služebníku z milosti. A přiblížily se mladé ženy a jejich děti a poklonily se. A přiblížila se Léa a její děti a poklonili se, a potom se přiblížila Ráchel a Josef a poklonili se. A řekl: Co pro tebe znamenají všechny ty tábory, se kterými jsem se setkal? A on řekl, aby tvůj syn našel přízeň před tebou, pane. Ezau ale řekl: Mám toho mnoho, bratře, nechť ti zůstane tvé. Řekl ale Jákob: Jestli jsem našel přízeň před tebou, přijmi ty dary z mých rukou; proto jsem viděl tvou tvář, jako by někdo viděl tvář Boží, a budeš se mnou spokojen. Vezmi má požehnání, která jsem ti přinesl, protože se nade mnou Bůh smiloval a mám všechno, a nutil ho, a vzal si je. A řekl: Odejděme a pojďme po přímé cestě. Řekl mu ale: Můj pán ví, že děti jsou křehčí a ovce a krávy rodí u mě; jestli je tedy poženu jeden den, zemřou všechna zvířata. Nechť můj pán jde před svým služebníkem; já ale půjdu pomalu na cestě podle pomalosti pochodu, který je přede mnou, a podle kroku dětí, dokud nepřijdu k mému pánu do Seiru. Ezau ale řekl: Nechám s tebou část lidu, který je se mnou. On ale řekl: Proč? Stačí, že jsem našel přízeň před tebou, pane. Ezau se ale toho dne odvrátil na svou cestu do Seiru. Jákob odešel do Stanů a postavil si tam domy a pro svůj dobytek udělal stany, proto nazval to místo Stany. A Jákob přišel do Sálemu, města Šekemů, které je v zemi Kanaán, když se vracel z Mezopotámie syrské, a utábořil se před městem. A získal tu část pole, kde postavil svůj stan, od Emmora, otce Sychemova, za sto amnon. A ustanovil tam oltář a vzýval Boha Izraele.

34

Vyšla ale Dína, dcera Léy, kterou porodila Jákobovi, aby poznala dcery domorodců. A Sychem, syn Emmora Hivejského, vládce země, ji viděl, a vzal ji, spal s ní a ponížil ji. A věnoval pozornost duši Díny, dcery Jákobovy, a miloval tu pannu a mluvil k ní podle smýšlení té panny. Sichem řekl Emorovi, svému otci, říkaje: Vezmi mi toto děvče za ženu. Jakob ale slyšel, že syn Emmorův zneuctil Deinu, dceru jeho. Jeho synové však byli s jeho dobytkem na pláni, a tak Jakob mlčel, dokud nepřišli. Vyšel ale Emmor, otec Sychemův, k Jákobovi, aby s ním mluvil. Synové Jákobovi však přišli z pole, a když to uslyšeli, muži byli zarmouceni a bylo jim velmi bolestno, protože učinil hanebnou věc v Izraeli tím, že ulehl s Jákobovou dcerou, a tak to nebude. A Chamor k nim mluvil, říkaje: Sichem, můj syn, zvolil duší vaši dceru; dejte ji tedy jemu za ženu a provdávejte se s námi; vaše dcery dejte nám a naše dcery vezměte pro vaše syny. A u nás bydlete, a země je hle široká před vámi; bydlete, obchodujte na ní a nabývejte v ní. Sichem ale řekl jejímu otci a jejím bratrům: Kéž bych našel přízeň před vámi, a cokoli řeknete, to dáme. Zvyšte věno velmi, a dám, cokoliv mi řeknete, a dáte mi tuto dívku za ženu. Odpověděli ale synové Jákobovi Sichemovi a Emmorovi, otci jeho, s lstí a mluvili jim, že poskvrnil Dínu, sestru jejich. A Simeon a Levi, bratři Diny, jim řekli: Nemůžeme udělat tuto věc, dát naši sestru muži, který je neobřezaný, neboť je to pro nás potupou. Pouze v tomto budeme učiněni podobnými vám a budeme bydlet mezi vámi, jestliže se stanete

jako my i vy, tím že bude obřezán každý váš mužský. A dáme vám naše dcery a z vašich dcer si vezmeme ženy, budeme bydlet u vás a budeme jako jeden rod. Pokud nás ale neposlechnete a nedáte se obřezat, vezmeme naši dceru a odejdeme. A slova se zalíbila Emmorovi a Sychemovi, synu Emmorovu. A mladý muž neotálel udělat tuto věc, neboť toužil po dceři Jákobově, a on byl nejváženější ze všech v domě svého otce. Přišel Chamor a Sichem, jeho syn, k bráně jejich města a mluvili k mužům jejich města, říkajíce: Tito lidé jsou mírumilovní, nechť s námi bydlí v zemi a nechť v ní obchodují; země je hle široká před nimi; jejich dcery si vezmeme za ženy a naše dcery dáme jim. V tomto pouze budou nám podobni ti lidé, aby bydleli s námi, takže budeme jeden lid, když bude obřezán každý náš mužský, jako jsou obřezáni i oni. A jejich dobytek a jejich čtyřnohá zvířata a jejich majetek, nebude naše? Pouze v tomto budeme učiněni podobnými jim, a budou bydlet s námi. A vyslechli Emmora a Sychema, jeho syna, všichni obchodující u brány jejich města, a obřezali maso své předkožky, každý mužského pohlaví. Stalo se ale třetího dne, když byli v bolestech, že dva synové Jákobovi, Simeon a Levi, bratři Díny, vzali každý svůj meč, vešli do města bezpečně a zabili všechny mužského pohlaví. Emmora i Sychema, jeho syna, zabili mečem a vzali Deinu z domu Sychemova a vyšli. Ale synové Jákobovi vešli k raněným a vyplundrovali město, ve kterém poskvrnil Dínu, jejich sestru. A vzali jejich ovce a jejich voly a jejich osly, kolik jich bylo ve městě a kolik jich bylo na pláni. A všechna jejich těla a všechno jejich zavazadlo a jejich ženy zajali a vyplundrovali vše, co bylo ve městě, i vše, co bylo v domech. Řekl ale Jákob Šimeónovi a

Lévimu: Nenáviděným jste mě učinili, takže jsem zlý všem obyvatelům této země, jak Kananejcům, tak Perizejcům. Já jsem však málo početný, a když se proti mně shromáždí, udeří mě a budu zničen já i můj dům. Oni ale řekli: Ale budou s naší sestrou zacházet jako s nevěstkou?

35

Bůh řekl Jákobovi: Povstaň, jdi nahoru do místa Bethel a bydli tam, a udělej tam oltář Bohu, který se ti zjevil, když jsi utíkal před tváří svého bratra Ezaua. Jákob řekl svému domu a všem, kteří byli s ním: Odstraňte cizí bohy, které máte mezi sebou, očistěte se a převlékněte si svá roucha. A když povstaneme, pojďme nahoru do Bethelu a udělejme tam oltář Bohu, který mě vyslyšel v den soužení, který byl se mnou a zachránil mě na cestě, kterou jsem šel. A dali Jákobovi cizí bohy, kteří byli v jejich rukou, a náušnice, které byly v jejich uších, a Jákob je skryl pod terebintem v Šekemu a zničil je až do dnešního dne. A Izrael vyšel ze Šekemu a padl Boží strach na města okolo nich, a nepronásledovali syny Izraele. Přišel ale Jákob do Luz, která je v zemi Kanaán, která je Bethel, on sám a všechen lid, který byl s ním. A on tam postavil oltář a nazval to místo Bethel, neboť se mu tam zjevil Bůh, když utíkal před svým bratrem Ezauem. Zemřela Debora, chůva Rebeky, a byla pohřbena pod Betelem pod dubem, a Jákob nazval to místo Dub truchlení. Bůh se ukázal Jákobovi ještě v Lúze, když přišel z mezopotámské Sýrie, a Bůh mu požehnal. A Bůh mu řekl: Tvé jméno nebude již

nazýváno Jákob, ale Izrael bude tvé jméno, a nazval jeho jméno Izrael. Řekl mu Bůh: Já jsem tvůj Bůh, rozmnožuj se a množte se, národy a shromáždění národů vzejdou z tebe a králové vyjdou z tvých beder. A zemi, kterou jsem dal Abrahamovi a Izákovi, tobě jsem ji dal, tobě bude a tvému semeni po tobě dám tuto zemi. Bůh pak od něho vystoupil z toho místa, kde s ním mluvil. A Jákob ustanovil sloup na tom místě, kde s ním mluvil Bůh, sloup kamenný, a vylil na něj nápoj oběti a vylil na něj olej. A Jákob nazval to místo, kde s ním mluvil Bůh, Bethel. Když ale Jákob odešel z Bethelu, postavil svůj stan za věží Gader. Stalo se, když se přiblížil k Chabrathě, aby přišel do Efraty, že Ráchel porodila a měla těžký porod při porodu. Stalo se ale, když těžce rodila, řekla jí porodní bába: Buď statečná, neboť i toto je ti syn. Stalo se ale, když uvolňovala svou duši, neboť umírala, že nazvala jeho jméno Syn mé bolesti, avšak otec ho nazval jménem Benjamín. Rachel však zemřela a byla pohřbena na cestě k hipodromu Efrata, což je Betlém. A Jákob postavil sloup na jejím hrobě, toto je sloup na hrobě Ráchel až do tohoto dne. Stalo se ale, když Izrael bydlel v oné zemi, že Ruben šel a spal s Ballás, konkubínou svého otce Jákoba, a Izrael to uslyšel, a jevilo se to zlým v jeho očích. Synů Jakuba bylo dvanáct. Synové Leah, prvorozený Jákobův Ruben, Simeon, Levi, Juda, Isachar, Zabulon. Synové Rachel byli Josef a Benjamin. A synové Bily, služky Ráchel: Dan a Neftalím. Synové Zelfy, služebnice Léi, byli Gád a Ašer. Tito synové Jákoba se mu narodili v Mezopotámii syrské. Jákob přišel k svému otci Izákovi do Mamre, do města na rovině, což je Hebron v zemi Kanaán, kde pobývali Abraham a Izák. Izákovy dny, které prožil, činily sto osmdesát let. A když

Izák zeslábl, zemřel a byl připojen ke svému rodu, starý a plný dnů, a pohřbili ho Ezau a Jákob, jeho synové.

36

Toto jsou generace Ezaua, on sám je Edom. Esau si ale vzal ženy z dcer Kananejců: Adu, dceru Ailoma Chetejského, a Olibemu, dceru Ana, syna Sebegona Evejského. A Basemath, dceru Ismaela, sestru Nabajóta. Porodila mu Ada Eliáze a Basemat porodila Raguela. A Olibema porodila Ieouse, Iegloma a Koreho, tito synové Esaua, kteří se mu narodili v zemi Kanaán. Ezau vzal své ženy, své syny, své dcery, všechny osoby svého domu, všechen svůj majetek, všechen dobytek, všechno, co nabyl, a všechno, co získal v zemi Kanaán, a Ezau odešel ze země Kanaán od tváře svého bratra Jákoba. Bylo totiž jejich majetků mnoho, aby mohli bydlet spolu, a země jejich pobytu nebyla schopna je unést kvůli množství jejich majetků. Usadil se ale Ezau v pohoří Seir; Ezau, on je Edom. Toto jsou rody Ezaua, otce Edomu, v pohoří Seir. A toto jsou jména synů Ezaua: Elifas, syn Ady, ženy Ezaua, a Raguel, syn Basemat, ženy Ezaua. Synové Elifase byli Thaiman, Omar, Sofar, Gothom a Kenaz. Thamna byla konkubínou Elifase, syna Esaua, a porodila Elifasovi Amaleka, tito byli synové Ady, ženy Esaua. Tito ale byli synové Raguela: Nahoth, Zare, Some a Moze; tito byli synové Basemath, ženy Esauovy. Tito jsou synové Olibemas, dcery Aná, syna Sebegona, ženy Esaua; porodila Esauovi Ieousa, Iegloma a Koreho. Tito jsou vůdcové, synové Ezaua; synové Elifaze, prvorozeného Ezaua;

vůdce Teman, vůdce Omar, vůdce Zefó, vůdce Kenaz, vůdce Korach, vůdce Gatam, vůdce Amalek; tito jsou vůdcové Elifaze v zemi Idumejské; tito jsou synové Ady. A tito jsou synové Raguele, syna Esaua: vůdce Nahoth, vůdce Zare, vůdce Some, vůdce Moze. Tito jsou vůdcové Raguelovi v zemi Edom, tito jsou synové Basemathy, ženy Esauovy. Tito ale byli synové Olibemas, ženy Ezaua: vůdce Ieous, vůdce Ieglom, vůdce Kore. Tito byli vůdcové Olibemas, dcery Anovy, ženy Ezaua. Tito jsou synové Ezaua a tito jsou jejich vůdcové; tito jsou synové Edomovi. Tito ale jsou synové Seíra Chorejského, který obýval zemi: Lotan, Šobal, Sibeón, Ana a Dišon a Eser a Dišan; tito jsou náčelníci Chorejského, syna Seíra, v zemi Edom. Synové Lotana byli Chorri a Heman a sestra Lotana byla Thamna. Toto jsou synové Šóbala: Gólam, Manachat, Gaibél, Sofar a Ómar. A tito synové Zibeona, Aje a Ana; toto je Ana, který našel Jamein v poušti, když pásl soumary Zibeona, otce jeho. Tito pak synové Any: Dishon a Oholibama, dcera Any. Tito ale byli synové Dešóna: Amada, Asban, Itran a Charan. Tito ale synové Asara: Balaam, Zoukam a Ioukam. Tito ale synové Risona: Os a Aran. Toto jsou vůdcové Chorího: vůdce Lotan, vůdce Šobal, vůdce Sibeon, vůdce Ana, vůdce Dišon, vůdce Eser, vůdce Dišan; toto jsou vůdcové Chorího v jejich vůdcovstvích v zemi Edom. A tito jsou králové, kteří vládli v Edomu, předtím než kraloval král v Izraeli. A kraloval v Edomu Balak, syn Beorův, a jméno jeho města bylo Dennaba. Zemřel pak Balak a místo něho kraloval Jobab, syn Zarův z Bosorry. Jobab zemřel a místo něho kraloval Asom ze země Thaimanů. Zemřel ale Asom a kraloval místo něho Adad, syn Barada, který vysekal Midian na pláni Moab, a jméno jeho města

bylo Gethaim. Zemřel Adad a místo něho kraloval Samada z Masrekáš. Zemřel Samada a místo něho kraloval Saul z Rooboth u řeky. Saul zemřel a místo něj kraloval Ballenon, syn Achobor. Zemřel Ballenon, syn Achobor, a kraloval místo něho Arad, syn Barad, a jméno jeho města bylo Fogor, jméno jeho ženy pak Metebeel, dcera Matraith, syna Maizoob. Toto jsou jména vůdců Ezaua, v jejich kmenech, podle jejich místa, v jejich zemích, a v jejich národech: vůdce Timna, vůdce Alva, vůdce Jeter, vůdce Oholibama, vůdce Ela, vůdce Pinon, vůdce Kenaz, vůdce Teman, vůdce Mazar, vůdce Magdiel, vůdce Iram; tito jsou vůdcové Edomu, v osadách v zemi jejich vlastnictví; tento Ezau je otec Edomu.

37

Jákob bydlel v zemi, kde pobýval jeho otec, v zemi Kanaán, a toto jsou pokolení Jákobova. Josef byl sedmnáct let starý a pásl ovce svého otce se svými bratry, jsa mladý, se syny Bally a se syny Zelfy, žen svého otce, a Josef přinesl zlou zprávu o nich k Izraelovi, jejich otci. Jákob ale miloval Josefa nad všechny své syny, protože byl mu synem stáří, a udělal mu pestrou tuniku. Když ale jeho bratři viděli, že ho otec miluje ze všech svých synů, nenáviděli ho a nebyli schopni s ním mluvit pokojně. Zasnil se ale Josef sen a oznámil jej svým bratrům. A řekl jim: Slyšte tento sen, který jsem měl. Myslel jsem, že vážete snopy uprostřed pláně, a můj snop vstal a vztyčil se, a vaše snopy se otočily a klaněly se mému snopu. Řekli mu ale jeho bratři:

Cožpak budeš kralovat nad námi, nebo budeš panovat nad námi? A ještě více ho nenáviděli kvůli jeho snům a kvůli jeho slovům. Viděl však jiný sen a vyprávěl jej svému otci a svým bratřím a řekl: Hle, měl jsem jiný sen, jako by slunce a měsíc a jedenáct hvězd se mi klaněly. A napomenul ho jeho otec a řekl mu: Co je to za sen, který jsi měl? Tedy opravdu přijdeme, já a tvá matka a tvoji bratři, abychom se ti klaněli až k zemi? Bratři mu záviděli, ale jeho otec si ta slova uchoval. Jeho bratři šli pást ovce jejich otce do Sichemu. A Izrael řekl Josefovi: Nepasou tvojи bratři v Sichemu? Sem tě pošlu k nim; a on mu řekl: Hle, zde jsem. Izrael mu řekl: Jdi a podívej se, zda jsou tvoji bratři a ovce v pořádku, a oznam mi to. A poslal ho z údolí Chebronu, a on přišel do Sychemu. A našel ho člověk bloudícího na pláni, a zeptal se ho ten člověk se slovy: Co hledáš? On ale řekl: Hledám své bratry, pověz mi, kde pasou. Řekl mu ale ten muž: Odešli odsud, slyšel jsem je totiž říkat: Pojďme do Dothaim. A Josef šel za svými bratry a našel je v Dothaim. Viděli ho předem z dálky, než se k nim přiblížil, a spikli se, aby ho zabili. Každý řekl svému bratru: Hle, ten snílek přichází. Nyní tedy pojďte, zabijme ho a hoďme ho do jedné z cisteren, a řekneme: zlé zvíře ho sežralo, a uvidíme, co bude z jeho snů. Když to ale Rúben uslyšel, vysvobodil jej z jejich rukou a řekl: Neudeřme jej do duše. Řekl jim ale Rúben: Nevylijte krev, hoďte ho do jedné z těchto jam v poušti, ale ruku na něj nevztahujte, aby ho vysvobodil z jejich rukou a navrátil ho jeho otci. Stalo se však, když Josef přišel ke svým bratřím, svlékli Josefa z pestré tuniky, kterou měl na sobě. A vzali ho a hodili do jámy, ale jáma byla prázdná, neměla vodu. Posadili se, aby jedli chléb, a pozvedli oči, viděli, a hle,

cestovatelé Izmaelité přicházeli z Gileádu, a jejich velbloudi byli plní kadidla a pryskyřice a myrhy. Šli, aby ho přivedli dolů do Egypta. Juda však řekl svým bratřím: Co nám prospěje, jestliže zabijeme našeho bratra a skryjeme jeho krev? Pojďte, prodejme ho těmto Izmaelitům; ale naše ruce ať nejsou na něm, protože je náš bratr a naše tělo. Ale jeho bratři to slyšeli. A procházeli ti madiánští obchodníci, a vytáhli a vyvedli Josefa z té jámy; a prodali Josefa Izmaelitům za dvacet zlatých. A přivedli Josefa do Egypta. Ruben se ale vrátil k jámě a neviděl Josefa v jámě, a roztrhl svá roucha. A vrátil se ke svým bratrům a řekl: Dítě není, já ale kam mám jít ještě? Vzavši ale Josefovu tuniku, zabili kozlíka a poskvrnil tuniku krví. A oni poslali pestrou tuniku a přinesli ji jejich otci a řekli: Toto jsme našli, poznej, zda je to tunika tvého syna, nebo ne. A poznal ho a řekl: Tunika mého syna to je, zlé zvíře ho sežralo, zvíře uchvátilo Josefa. Jákob roztrhl své šaty, položil si žíněné roucho na bedra a truchlil pro svého syna mnoho dní. Shromáždili se však všichni jeho synové a dcery a přišli ho potěšit, ale on nechtěl být potěšen a říkal: Sestoupím truchlící k mému synu do podsvětí. A jeho otec ho oplakával. Midiánci ale prodali Josefa do Egypta Potiferovi, eunuchovi faraóna a hlavnímu kuchaři.

38

Stalo se ale v tom čase, že Juda odešel od svých bratří a přišel k jistému adullamskému muži, jehož jméno bylo Híra. A Juda tam viděl dceru kananejského muže, jehož jméno bylo Šua, a vzal si

ji, a vešel k ní. A když počala, porodila syna a nazvala jeho jméno Ér. A otěhotněvši, porodila ještě syna, a nazval jeho jméno Onan. A když přidala, porodila syna a nazval jeho jméno Šílóm. Tato ale byla v Chasbi, když je porodila. A Juda vzal ženu pro svého prvorozeného syna Era, jejíž jméno bylo Támar. Stalo se však, že Ér, prvorozený Judův, byl zlý před Pánem, a Bůh ho zabil. Juda řekl Onanovi: Vejdi k ženě svého bratra, ožeň se s ní a vzbuď potomstvo svému bratru. Když ale Onan poznal, že semeno nebude jeho, stalo se, že kdykoli vcházel k ženě svého bratra, vyléval je na zem, aby nedal semeno svému bratru. Bylo to zlé před Bohem, že učinil toto, a usmrtil i tohoto. Juda řekl Támar, své snaše: Zůstaň jako vdova v domě svého otce, dokud nedospěje Šéla, můj syn. Řekl si totiž: Aby snad nezemřel i tento, stejně jako jeho bratři. Odešla ale Támar a seděla v domě svého otce. Uplynulo mnoho dní a zemřela Šua, žena Judova. Když byl Juda potěšen, vystoupil ke střihačům svých ovcí, on sám a jeho pastýř Híra Adullamský, do Tamny. A bylo oznámeno Támar, jeho snaše: Hle, tvůj tchán vystupuje do Thamny stříhat své ovce. A sejmutí si šaty vdovství oblékla si letní oděv, ozdobila se a posadila se k branám Ainanu, která je v průchodu do Thamny, viděla totiž, že velký se stal Shiloh, on ji však nedal mu za ženu. A když ji Juda uviděl, zdálo se mu, že je prostitutka, neboť si zakryla tvář a nepoznal ji. Odvrátil se ale k ní z cesty a řekl jí: Dovol mi vejít k tobě, neboť nevěděl, že je to jeho nevěsta. Ona však řekla: Co mi dáš, jestliže ke mně vejdeš? On ale řekl: Já ti pošlu kůzle z mých ovcí. Ona ale řekla: Jestli mi dáš zástavu, dokud ho nepošleš. A on řekl: Jakou ti dám zástavu? A ona řekla: Tvůj prsten a tvůj náhrdelník a tvoji hůl, tu v tvé ruce. A dal mu

ji, a vešel k ní, a otěhotněla od něho. A když vstala, odešla, sejmula svůj letní oděv a oblékla si šaty svého vdovství. Juda ale poslal kozlíka v ruce svého pastýře Adullamského, aby přijal zpět od té ženy závdavek, a nenalezl ji. Zeptal se mužů z toho místa: Kde je ta nevěstka, která byla v Enanu u cesty? A řekli: Tady nebyla prostitutka. A obrátil se k Judovi a řekl: Nenašel jsem ji a lidé z toho místa říkají, že zde nebyla žádná nevěstka. Juda řekl: Ať si je nechá, abychom se nikdy nestali posměchem. Já jsem přece poslal toho kozlíka, ale ty jsi ji nenašel. Stalo se ale po třech měsících, že bylo oznámeno Júdovi: Smilnila Támar, tvá snacha, a hle, je těhotná ze smilstva. Řekl tedy Júda: Vyveďte ji a ať je spálena. Když byla vedena, poslala ke svému tchánovi se slovy: Od muže, jemuž patří tyto věci, mám dítě v lůně. A řekla: Poznej, čí je tento prsten, tento řetěz a tato hůl. Juda to poznal a řekl: Támar je spravedlivější než já, protože jsem jí nedal svého syna Šílóma. A nepoznal ji již více. Stalo se však, když rodila, že v jejím lůně byla dvojčata. Stalo se ale při jejím porodu, že jeden vystrčil ruku, a porodní bába ji vzala a uvázala na jeho ruku šarlatovou nit se slovy: Tento vyjde první. Jak ale stáhla ruku, a hned vyšel jeho bratr; ona ale řekla: Jaká bariéra byla prolomena kvůli tobě? A nazval ho Peres. A po tomto vyšel jeho bratr, na jehož ruce byl šarlat, a nazval jeho jméno Zara.

39

Josef byl přiveden do Egypta a nabyl jej Peteferés, eunuch faraonův, hlavní kuchař, muž egyptský, z rukou Izmaelitů, kteří

jej tam přivedli. A Pán byl s Josefem a byl úspěšným mužem a žil v domě u svého pána Egypťana. Jeho pán věděl, že Pán byl s ním, a vše, co dělá, Pán činí úspěšným v jeho rukou. A Josef našel přízeň před svým pánem a zalíbil se mu. A ustanovil ho nad svým domem a všechno, co měl, dal do rukou Josefa. Stalo se ale poté, co byl ustanoven nad jeho domem a nad vším, co mu patřilo, že Pán požehnal dům Egypťana kvůli Josefovi, a požehnání Páně spočinulo na všem jeho majetku v domě i na poli. A svěřil všechno, co mu patřilo, do rukou Josefa; a nevěděl nic o svých věcech, kromě chleba, který sám jedl. A Josef byl krásný vzhledem a velmi krásný na pohled. A stalo se po těchto slovech, že žena jeho pána upřela své oči na Josefa a řekla: Spi se mnou. Ale on nechtěl; řekl ženě svého pána: Můj pán kvůli mně nezná nic ve svém domě a všechno, co má, dal do mých rukou, a nic v tomto domě ho nepřevyšuje nade mě, ani mi nebylo nic zadrženo kromě tebe, protože ty jsi jeho žena, tak jak bych mohl udělat tuto zlou věc a zhřešit před Bohem? Když ale mluvila Josefovi den co den, a on jí neposlouchal, aby s ní spal, aby s ní ležel. Stalo se pak takového dne, že Josef vešel do domu vykonat své práce, a nikdo z těch v domě nebyl uvnitř. A ona ho uchopila za oděv se slovy: Spi se mnou, ale on zanechal svůj oděv v jejích rukou, utekl a vyšel ven. A stalo se, když viděla, že zanechal své šaty v jejích rukou, utekl a vyšel ven, zavolala ty, kteří byli v domě, a řekla jim: Vizte, přivedl nám hebrejského otroka, aby se nám posmíval; vešel ke mně se slovy: Spi se mnou, a já jsem vykřikla hlasitě. Ale když uslyšel, že jsem povýšila svůj hlas a vykřikla, zanechal své šaty u mě, utekl a vyšel ven. A zanechala ty šaty u sebe, dokud pán nepřišel do jeho domu. A mluvila k

němu podle těchto slov, říkajíc: Vešel ke mně ten hebrejský otrok, kterého jsi přivedl k nám, aby se mi posmíval, a řekl mi: Budu spát s tebou. Jakmile ale uslyšel, že jsem pozvedla svůj hlas a vykřikla, zanechal u mě své šaty, utekl a vyšel ven. Stalo se ale, když pán uslyšel slova své ženy, která k němu mluvila a říkala: Takto mi udělal tvůj otrok, že se rozhněval hněvem. A pán vzal Josefa a vhodil ho do pevnosti, na místo, kde jsou drženi královští vězňové, tam v té pevnosti. A Pán byl s Josefem, vylil na něj milosrdenství a dal mu přízeň před hlavním žalářníkem. A hlavní žalářník dal vězení do rukou Josefa, a všechny vězněné, kteří byli ve vězení, a všechno, co tam dělali, on sám dělal. Hlavní žalářník vězení nemusel kvůli němu vědět nic, protože všechno bylo v rukou Josefa, jelikož byl s ním Pán, a cokoli dělal, Pán to činil prospěšným v jeho rukou.

40

Stalo se ale po těchto slovech, že zhřešil hlavní číšník krále Egypta a hlavní pekař proti svému pánu, králi Egypta. A farao se rozzlobil na své dva eunuchy, na hlavního číšníka a na hlavního pekaře. A umístil je do vězení, do žaláře, na to místo, kde byl Josef uvězněn. A hlavní žalářník je svěřil Josefovi a ten jim sloužil, a byli několik dní ve vězení. A oba viděli sen v jedné noci; a vidění snu hlavního číšníka a hlavního pekaře, kteří sloužili králi Egypta a byli ve vězení, bylo toto. Josef k nim vešel ráno, viděl je a byli znepokojeni. A ptal se eunuchů faraonových, kteří byli s ním ve vězení u jeho pána, řka: Co že jsou vaše tváře

dnes zachmuřené? Oni mu řekli: Měli jsme sen, a není tu nikdo, kdo by ho vyložil. Josef jim řekl: Není snad výklad od Boha? Vyprávějte tedy mně. A hlavní číšník vyprávěl svůj sen Josefovi a řekl: V mém spánku byla přede mnou réva. Na révě byly tři větve a ta kvetla, vyhnala výhonky a hrozny hroznů byly zralé. A pohár faraona byl v mé ruce, vzal jsem hrozen, vymačkal jsem jej do poháru a dal jsem pohár do ruky faraona. A Josef mu řekl: Toto je jeho výklad: ty tři větve jsou tři dny. Ještě tři dny a Farao si vzpomene na tvé postavení a obnoví tě ve tvém úřadu vrchního číšníka, a podáš pohár Faraovi do jeho ruky podle tvého dřívějšího postavení, jak jsi byl číšníkem. Ale vzpomeň si na mě kvůli sobě, až se ti bude dařit dobře, a prokážeš mi milosrdenství, a vzpomeneš si na mě u Faraona, a vyvedeš mě z tohoto vězení. Že jsem byl ukraden ze země Hebrejců, a zde jsem neudělal nic, ale vhodili mě do této jámy. A hlavní pekař viděl, že správně vyložil, a řekl Josefovi: A já jsem viděl sen a myslel jsem, že nesu tři koše chleba na hlavě. V horním koši byly všechny druhy pečiva, které farao jí, dílo pekaře, a nebeští ptáci to požírali z koše nahoře na mé hlavě. Josef odpověděl a řekl mu: Toto je výklad toho: tři koše jsou tři dny. Za tři dny farao odejme tvou hlavu od tebe a pověsí tě na dřevo, a nebeští ptáci sežerou tvé maso. Stalo se ale třetího dne, byl den narození faraona, a uspořádal hostinu pro všechny své služebníky, a vzpomněl si na postavení číšníka a na postavení pekaře uprostřed svých služebníků. A obnovil hlavního číšníka v jeho úřadu a dal pohár do ruky faraóna. Hlavního pekaře však pověsil, jak jim to vyložil Josef. A hlavní číšník si na Josefa nevzpomněl, ale zapomněl na něj.

41

Stalo se ale po dvou letech, že farao viděl sen: myslel si, že stojí na řece. A hle, jak z řeky vycházelo sedm krav, krásných vzhledem a vybraných tělem, a pásly se v Achei. Jiných sedm krav vycházelo po těchto z řeky, ošklivých vzhledem a hubených masem, a pásly se vedle těch krav na břehu řeky. A sedm ošklivých a hubeným tělem krav sežralo sedm krásných vzhledem a vybraným tělem krav, a pak se farao probudil. A on se podruhé zasnil, a hle, sedm klasů vycházelo na jednom stonku, vybraných a krásných. A hle, sedm tenkých a větrem zničených klasů vzcházelo spolu s nimi. A sedm tenkých a větrem zničených klasů pohltilo sedm vybraných a plných klasů, ale Farao se probudil, a byl to sen. Stalo se ale ráno, a jeho duše byla znepokojená, a poslal a zavolal všechny vykladače Egypta a všechny její moudré, a Farao jim vyprávěl svůj sen, a nebyl nikdo, kdo by to oznamoval Faraonovi. A hlavní číšník promluvil k faraonovi a řekl: Svůj hřích si dnes připomínám. Farao se rozhněval na své služebníky a dal nás do vězení v domě velitele stráže, mě i hlavního pekaře. A viděli jsme sen oba v jedné noci, já i on, každý jsme viděli svůj vlastní sen. Byl tam s námi mladý muž, syn hebrejského hlavního kuchaře, a vyprávěli jsme mu to, a vyložil nám to. Stalo se však, jak nám vyložil, tak se i stalo: já jsem byl obnoven do svého úřadu, on však byl pověšen. Farao poslal a zavolal Josefa, vyvedli ho z vězení, oholili ho, změnili mu roucho a on přišel k faraonovi. Farao ale řekl Josefovi: Měl jsem sen, a není nikdo, kdo by jej vyložil. Já jsem však slyšel o

tobě říkat, že když uslyšíš sny, vyložíš je. Josef odpověděl Faraonovi: Bez Boha nebude odpovězeno na spásu Faraona. Farao ale mluvil k Josefovi a řekl: Ve svém spánku jsem myslel, že stojím u břehu řeky. A jako z řeky vycházelo sedm krav krásných vzhledem a vybraných tělem, a pásly se v Achei. A hle, sedm jiných krav vycházelo za nimi z řeky, zlých a ošklivých na vzhled, a hubených na těle, jaké jsem v celé egyptské zemi neviděl ošklivější. A sedm ošklivých a hubených krav sežralo sedm prvních krásných a vybraných krav. A vešly do jejich břicha, a nebylo poznat, že vešly do jejich břicha, a jejich vzhled byl ošklivý jako na počátku, ale když jsem se probudil, usnul jsem. A viděl jsem znovu ve svém spánku, a sedm klasů vycházelo na jednom stonku, plných a krásných. Ale sedm jiných klasů, tenkých a větrem zničených, vyrůstalo a drželo se jich. A sedm tenkých a větrem zničených klasů pohltilo sedm dobrých a plných klasů, řekl jsem tedy vykladačům, a nebyl nikdo, kdo by mi to oznámil. A Josef řekl faraonovi: Sen faraonův je jeden. Bůh ukázal faraonovi, co činí. Těch sedm krásných krav je sedm let a těch sedm krásných klasů je sedm let, sen faraonův je jeden. A těch sedm hubených krav, které vystupovaly po nich, je sedm let, a těch sedm hubených a větrem zničených klasů je sedm let, bude sedm let hladu. Slovo, které jsem řekl Faraonovi: kolik Bůh činí, ukázal Faraonovi. Hle, sedm let přichází velká hojnost v celé zemi egyptské. Přijde však sedm let hladu po těchto věcech a zapomenou na plnost, která bude v celém Egyptě, a hlad stráví zemi. A hojnost nebude na zemi poznána kvůli hladu, který přijde potom, neboť bude velmi silný. O tom ale, že se sen Faraonovi zdvojil, že pravdivé bude slovo od

Boha, a Bůh uspíší učinit to. Nyní tedy uvaž moudrého a inteligentního člověka a ustanov jej nad egyptskou zemí. A ať Farao udělá a ať ustanoví správce nad zemí, a ať seberou všechny plodiny země egyptské ze sedmi let hojnosti, a ať shromáždí všechno jídlo těchto sedmi přicházejících dobrých let, a ať bude shromážděno obilí pod rukou Faraona, jídlo ve městech ať bude uchováno. A potraviny uschovávané v zemi budou na sedm let hladu, které budou v zemi egyptské, a země nebude zničena hladem. Toto slovo se líbilo Faraónovi a všem jeho služebníkům. A Farao řekl všem svým služebníkům: Nenajdeme člověka takového, který má ducha Božího v sobě? Farao ale řekl Josefovi: Protože ti Bůh ukázal všechny tyto věci, není člověk moudřejší a rozumnější než ty. Ty budeš nad mým domem a tvým ústům bude poslouchat všechen můj lid, jen trůnem budu větší než ty. Farao ale řekl Josefovi: Hle, jmenuji tě dnes nad celou egyptskou zemí. A Faraon, sejmutí prsten ze své ruky, položil jej na ruku Josefa, oblékl jej do roucha z jemného plátna a položil zlatý řetěz kolem jeho krku. A posadil ho na svůj druhý vůz a hlasatel vyhlašoval před ním, a ustanovil ho nad celou zemí egyptskou. Farao řekl Josefovi: Já jsem farao, bez tebe nikdo nezvedne svou ruku na celé zemi Egypta. A farao nazval Josefa jménem Psonthomfanech a dal mu Aseneth, dceru kněze Petefrē z Heliopoleos, za ženu. Josef byl třicet let, když stanul před faraónem, králem Egypta. Josef pak odešel od faraóna a prošel celou egyptskou zemi. A země vydala v těch sedmi letech prosperity snopy. A shromáždil všechny potraviny ze sedmi let, v nichž byla hojnost v zemi egyptské, a uložil potraviny ve městech, potraviny z polí okolí každého města uložil v něm. A

Josef shromáždil obilí jako písek moře, velmi mnoho, takže nemohlo být spočítáno, neboť nebylo počtu. Josefovi se ale narodili dva synové před tím, než přišlo sedm let hladu, které mu porodila Asenat, dcera Petefrého, kněze z Heliopole. Josef dal prvorozenému jméno Manasses, protože Bůh způsobil, že jsem zapomněl na všechna má trápení a na všechno z domu mého otce. A druhému dal jméno Efraim, protože Bůh mě nechal vzrůst v zemi mého ponížení. Pominulo ale sedm let prosperity, která nastala v zemi egyptské. A začalo přicházet sedm let hladu, jak řekl Josef, a nastal hlad ve všech zemích, ale ve všech zemích Egypta byl chléb. A celá egyptská země hladověla, lid tedy volal k faraonovi ohledně chleba, faraon však řekl všem Egypťanům: Jděte k Josefovi, a co vám řekne, udělejte. A hlad byl na tváři celé země, Josef ale otevřel všechny sýpky a prodával všem Egypťanům. A všechny země přišly do Egypta kupovat od Josefa, neboť hlad vládl po celé zemi.

42

Když Jákob viděl, že je prodej v Egyptě, řekl svým synům: Proč vypadáte nečinně? Hle, slyšel jsem, že je obilí v Egyptě. Sestupte tam a kupte nám trochu potravy, abychom žili a nezemřeli. Sestoupilo ale deset Josefových bratrů, aby koupili obilí z Egypta; Benjamína ale, Josefova bratra, neposlal s jeho bratry; řekl totiž, aby se mu snad nestalo neštěstí. Synové Izraele přišli nakupovat spolu s ostatními příchozími, neboť v zemi Kanaán byl hlad. Josef byl vládcem země a prodával obilí všemu lidu

země. Když přišli Josefovi bratři, klaněli se mu tváří k zemi. Když ale Josef uviděl své bratry, poznal je; a choval se k nim jako cizinec, a mluvil k nim tvrdě; a řekl jim: Odkud jste přišli? Oni ale řekli: Z země Kanaán, abychom koupili jídlo. Josef poznal své bratry, ale oni nepoznali jeho. A Josef si vzpomněl na své sny, které viděl, a řekl jim: Jste špioni, přišli jste prozkoumat stopy této země. Oni ale řekli: Ne, pane; my, tvoji sluhové, jsme přišli koupit jídlo. Všichni jsme synové jednoho člověka; jsme mírumilovní, tvé děti nejsou špioni. Řekl jim: Ne, ale přišli jste spatřit stopy země. A oni řekli: Je nás dvanáct, my jsme tvoji synové, bratři ze země Kanaán; a hle, nejmladší je dnes s naším otcem; a druhý neexistuje. Josef jim řekl: Toto je to, co jsem vám řekl, když jsem říkal, že jste špioni. Tímto budete usvědčeni: Při zdraví faraóna nevyjdete odtud, pokud sem nepřijde váš mladší bratr. Pošlete z vás jednoho, ať vezme vašeho bratra, vy však budete zadrženi, dokud se neukáže, zda vaše slova jsou pravdivá, či nikoli. Jestli ne, pak při zdraví faraonově, jste opravdu špióni. A umístil je do vězení na tři dny. Řekl jim třetího dne: Toto udělejte a budete žít, neboť já se bojím Boha. Jestliže jste mírumilní, ať je jeden váš bratr zadržen ve vězení, vy pak jděte a přiveďte nákup vašich obilných zásob. A přiveďte ke mně svého mladšího bratra, a vašim slovům bude uvěřeno; jestli ale ne, zemřete. A udělali to takto. A každý řekl svému bratru: Ano, jsme v hříchu kvůli našemu bratru, protože jsme přehlédli soužení jeho duše, když nás prosil, a nevyslechli jsme ho, a kvůli tomu na nás přišlo toto soužení. Ruben ale odpověděl a řekl jim: Nemluvil jsem k vám a neříkal, neubližujte tomu dítěti, a vy jste mě neposlouchali? A hle, jeho krev je požadována. Oni sami ale

nevěděli, že Josef rozumí; neboť mezi nimi byl tlumočník; Josef se ale od nich odvrátil a plakal; a znovu k nim přistoupil a promluvil k nim; a vzal od nich Šimeona a svázal ho před jejich očima. Přikázal ale Josef naplnit jejich nádoby obilím a vrátit jejich stříbro každému do jeho pytle a dát jim zásoby na cestu, a stalo se jim tak. A položivši obilí na své osly, odešli odtamtud. Když ale jeden uvolnil svůj pytel, aby dal krmivo svým oslům tam, kde přenocovali, uviděl svazek svého stříbra, který byl nahoře u ústí pytle. A řekl svým bratřím: Bylo mi vráceno stříbro, a hle, je to v mém pytli. A jejich srdce užaslo a byli zmateni, říkajíce jeden k druhému: Co nám to Bůh učinil? Přišli ale k Jákobovi, svému otci, do země Kanaán, a oznámili mu všechno, co se jim stalo, říkajíce: Muž, pán té země, mluvil k nám tvrdě a dal nás do vězení jako vyzvědače země. Řekli jsme mu: Jsme mírumilovní, nejsme špioni. Jsme dvanáct bratří, synové našeho otce, jeden neexistuje, nejmladší je dnes s naším otcem v zemi Kanaán. Řekl nám ten muž, pán té země: Tímto poznám, že jste mírumilovní: jednoho bratra nechte zde se mnou, a nákup obilí pro váš dům vezměte a odejděte. A přiveďte ke mně vašeho mladšího bratra, a poznám, že nejste špioni, ale že jste mírumilovní, a vašeho bratra vám vrátím, a budete obchodovat v zemi. Stalo se ale při vyprazdňování jejich pytlů, že byl svazek stříbra každého v jeho pytli; a viděli svazky jejich stříbra oni sami a jejich otec, a báli se. Řekl jim ale Jákob, jejich otec: Mě jste připravili o děti; Josef není, Simeon není, a Benjamína vezmete? Všechny tyto věci se staly mně. Rúben řekl jejich otci: Zabij mé dva syny, jestliže ti ho nepřivedu. Svěř ho do mé ruky a já ti ho přivedu zpět. Ten ale řekl: Nesestoupí můj syn

s vámi, protože jeho bratr zemřel a on sám jediný zůstal, a stane se, že bude oslaben na cestě, kterou půjdete, a svedete mé stáří se žalem do hádu.

43

Ten ale hlad zesílil na zemi. Stalo se však, když dokončili pojídat obilí, které přinesli z Egypta, že jim řekl jejich otec: Jděte znovu a kupte nám trochu jídla. Juda mu řekl: Ten muž, pán té země, nám slavnostně dosvědčil: Neuvidíte mou tvář, pokud s vámi nebude váš mladší bratr. Jestliže tedy skutečně pošleš našeho bratra s námi, sestoupíme dolů a koupíme ti jídlo. Jestliže však nepošleš našeho bratra s námi, nepůjdeme, neboť ten muž nám řekl: Neuvidíte mou tvář, jestliže váš mladší bratr nebude s vámi. Izrael ale řekl: Proč jste mi ublížili tím, že jste tomu muži řekli, že máte bratra? Oni ale řekli: Ten člověk se nás vyptával na nás a na náš rod, říkal: Žije ještě váš otec, a máte bratra? A my jsme mu odpověděli podle tohoto dotazování. Nevěděli jsme, že nám řekne: Přiveďte svého bratra. Juda řekl ale Izraelovi, svému otci: Pošli dítě se mnou; a vstaneme a půjdeme, abychom žili a nezemřeli my i ty i naše zavazadla. Já ale na něj čekám, z mé ruky jej hledej, jestliže jej k tobě nepřivedu a nepostavím jej před tebe, budu vůči tobě vinný po všechny dny. Kdyby neboť jsme neotáleli, již bychom se byli vrátili dvakrát. Řekl jim ale Izrael, jejich otec: Jestliže je to tak, udělejte toto: vezměte z plodů země do svých nádob a přineste tomu muži dary – pryskyřici, med, kadidlo, myrhu, terebint a ořechy. A dvojité stříbro

vezměte do svých rukou, stříbro vrácené ve vašich pytlích vraťte s sebou, snad to byl omyl. A vezměte svého bratra, vstaňte a sejděte k tomu člověku. Ten ale můj Bůh ať vám dá přízeň před tím člověkem a pošle vašeho bratra, toho jednoho, a Benjamína, já zajisté, neboť jako jsem zbaven dětí, jsem zbaven dětí. Muži vzali tyto dary a dvojnásobné stříbro do svých rukou a také Benjamína, a vstavše sestoupili do Egypta a stanuli před Josefem. Josef je viděl, i Benjamína, svého bratra ze stejné matky, a řekl správci svého domu: Uveď ty lidi do domu, zabij obětní zvířata a připrav je, neboť tito lidé budou se mnou jíst chléb o poledni. Ale ten člověk udělal, jak řekl Josef, a přivedl ty lidi do Josefova domu. Když ale ti muži viděli, že byli uvedeni do domu Josefa, řekli: Kvůli stříbru, které bylo vráceno v našich pytlích na začátku, jsme přiváděni, aby nás falešně obvinili a napadli, aby nás vzali jako otroky, a naše osly. Přistoupili tedy k muži nad domem Josefa a mluvili k němu v bráně domu, říkajíce: Prosíme, pane, sestoupili jsme na začátku koupit jídlo. Stalo se ale, když jsme přišli na místo k odpočinku a otevřeli jsme naše pytle, že stříbro každého bylo v jeho pytli. Naše stříbro v plné váze jsme nyní vrátili v našich rukou. A jiné stříbro jsme přinesli s sebou, abychom koupili jídlo, nevíme, kdo vložil to stříbro do našich pytlů. Řekl jim: Buďte milostivi, nebojte se. Váš Bůh a Bůh vašich otců vám dal poklady do vašich pytlů a vaše vážené stříbro jsem přijal. A vyvedl k nim Simeona. A přinesl vodu, aby umyl jejich nohy, a dal krmivo jejich oslům. Připravili tedy dary, dokud nepřijde Josef v poledne, neboť slyšeli, že tam má v úmyslu jíst. Vstoupil pak Josef do domu a přinesli mu dary, které měli ve svých rukou, do domu, a klaněli se mu tváří k

zemi. Zeptal se jich: Jak se máte? A řekl jim: Je zdravý váš otec, ten starý muž, o kterém jste mluvili? Stále žije? A oni řekli: Tvůj syn, náš otec, je zdravý, stále žije. A řekl: Požehnaný je ten člověk Bohem, a sklonili se a klaněli se mu. Pohlédnuv nahoru svýma očima, Josef uviděl Benjamína, svého bratra ze stejné matky, a řekl: Toto je váš mladší bratr, kterého jste mi řekli, že přivedete? A řekl: Kéž se Bůh nad tebou smiluje, dítě. Josef byl znepokojen, neboť jeho vnitřnosti se svíraly nad jeho bratrem, a hledal příležitost k pláči. Když vstoupil do komory, plakal tam. A umyv si tvář a vyjdě, ovládl se a řekl: Předložte chleby. A položili jídlo jemu samotnému, a jim zvlášť, a těm Egypťanům, kteří s ním stolovali, zvlášť, neboť Egypťané nemohli jíst společně s Hebreji chléb, protože to je pro Egypťany ohavnost. Posadili se před ním, prvorozený podle svého stáří a mladší podle svého mládí, a lidé žasli, každý ke svému bratru. Vzali podíl od něho k sobě, ale podíl Benjamínův byl zvětšen oproti podílům všech pětinásobně oproti jejich podílům, pili a byli veselí s ním.

44

A Josef přikázal tomu, kdo byl nad jeho domem, řka: Naplňte pytle těch mužů potravinami, kolik jen mohou unést, a vložte stříbro každého na ústí jeho pytle. A můj stříbrný pohár vložte do pytle toho mladšího a cenu jeho obilí. Stalo se pak podle slova Josefova, jak řekl. Ráno, když svítalo, byli lidé posláni pryč, oni i jejich oslové. Když vyšli z města, nevzdálili se daleko, a Josef řekl tomu, kdo byl nad jeho domem: Vstaň, pronásleduj ty muže, a až

je dostihneš, řekneš jim: Proč jste odplatili zlem místo dobra? Proč jste ukradli můj stříbrný pohár? Není toto to, ze kterého pije můj pán? On sám ale věští pomocí věštby v něm. Dokončili jste zlé věci, které jste udělali. Když je nalezl, řekl jim tato slova. Ale oni mu řekli: Proč pán mluví podle těchto slov? Kéž tvé děti neudělají podle tohoto slova. Jestliže jsme skutečně stříbro, které jsme našli v našich pytlích, vrátili k tobě ze země Kanaán, jak bychom ukradli z domu tvého pána stříbro nebo zlato? U koho najdeš pohár tvých dětí, ať zemře; a my také budeme otroky našeho pána. On pak řekl: A nyní, jak říkáte, tak to bude; u koho bude nalezen pohár, bude mým otrokem, vy ale budete čistí. A pospíchali, každý sňal svůj pytel na zem a každý otevřel svůj pytel. Prohledal od toho staršího začavši, až přišel k tomu mladšímu. A našel pohár v pytli Benjamínově. A roztrhli svá roucha a každý naložil svůj pytel na svého osla a vrátili se do města. Juda a jeho bratři vstoupili k Josefovi, když tam ještě byl, a padli před ním na zem. Josef jim ale řekl: Co je to za věc, co jste udělali? Nevíte, že věštěním věští ten člověk, jaký jsem já? Ale Juda řekl: Co odpovíme pánu, nebo co budeme mluvit, nebo jak budeme ospravedlněni? Bůh ale našel nespravedlnost tvých dětí; hle, jsme otroci našeho pána, i my, i ten, u koho byl nalezen pohár. Josef ale řekl: Nestalo se mi udělat tuto věc; ten člověk, u kterého byl nalezen pohár, on bude mým služebníkem; vy ale jděte nahoru v bezpečí k vašemu otci. Když se k němu přiblížil Juda, řekl: Prosím, pane, nechť promluví tvůj služebník slovo před tebou, a nehněvej se na svého služebníka, protože ty jsi jako Farao. Pane, ty jsi se ptal svých dětí, říkaje, jestli máte otce nebo bratra. A řekli jsme pánu: Máme staršího otce a mladší dítě

jeho stáří, a jeho bratr zemřel, on ale sám zůstal své matce, a otec ho miloval. Řekl jsi ale svým služebníkům: Přiveďte ho ke mně a postarám se o něho. A řekli jsme pánu, dítě nebude moci opustit svého otce; jestliže ale opustí otce, zemře. Ty jsi ale řekl svým dětem, jestli nepřijde váš mladší bratr s vámi, neuvidíte mou tvář. Stalo se ale, když jsme šli nahoru k tvému služebníku, našemu otci, oznámili jsme mu slova našeho pána. Náš otec řekl: Jděte znovu a kupte nám trochu jídla. My ale jsme řekli: Nebudeme schopni sestoupit, ale pokud náš mladší bratr sestoupí s námi, sestoupíme, neboť nebudeme moci spatřit tvář toho muže, když náš mladší bratr nebude s námi. Tvůj syn, náš otec, nám řekl: Vy víte, že dva mi porodila žena, a jeden ode mě odešel, a řekli jste, že byl sežrán šelmami, a neviděl jsem ho až dodnes. Jestliže tedy vezmete i tohoto od mé tváře a stane se mu něco zlého na cestě, svedete mé stáří se žalem do podsvětí. Nyní tedy, jestliže vejdu k tvému synu, našemu otci, a dítě nebude s námi, a jeho duše visí na duši tohoto dítěte, a stane se, když uvidí, že dítě není s námi, že zemře, a tvoji synové svedou stáří tvého syna, našeho otce, se žalem do podsvětí. Neboť tvůj syn přijal od otce dítě, říkaje: Jestliže ho nepřivedu k tobě a nepostavím ho před tebe, budu vinen vůči otci po všechny dny. Nyní tedy u tebe zůstanu jako syn místo toho dítěte, služebník pána; to dítě ale nechť vystoupí s jeho bratry. Jak se totiž vrátím k otci, když dítě nebude s námi? Abych neviděl ta zla, která najdou mého otce.

45

A Josef nebyl schopen snášet všechny ty, kteří stáli při něm, ale řekl: Pošlete všechny pryč ode mě, a nikdo nestál při Josefovi, když se dával poznat svým bratřím. A vypustil hlas s pláčem, slyšeli to pak všichni Egypťané a stalo se to slyšitelným v domě faraóna. Řekl ale Josef svým bratrům: Já jsem Josef; ještě můj otec žije? A bratři mu nemohli odpovědět, protože byli znepokojeni. Řekl ale Josef svým bratřím: Přibližte se ke mně, a přiblížili se, a řekl: Já jsem Josef, váš bratr, kterého jste prodali do Egypta. Nyní tedy netruchlete, ani ať se vám nezdá tvrdé, že jste mě sem prodali, neboť mě Bůh poslal před vámi k zachování života. Toto je totiž druhý rok hladu na zemi, a ještě zbývá pět let, v nichž nebude orání ani žeň; Bůh mě totiž poslal před vás, aby zůstal váš pozůstatek na zemi a aby zachoval vaše velké přežití. Nyní tedy ne vy jste mě poslali sem, ale Bůh, a učinil mě otcem faraóna a pánem celého jeho domu a vládcem celé egyptské země. Pospíšivše si tedy vystupte k mému otci a řekněte mu, toto říká tvůj syn Josef: Bůh mě učinil pánem celé země Egypta; sestup tedy ke mně a nezůstávej; A budeš bydlet v zemi Gošen Arábie; a budeš blízko mě ty a tvoji synové a synové tvých synů, tvé ovce a tvůj dobytek a vše co je tvé. A budu tě tam živit, neboť ještě pět let bude hlad, abys nebyl zničen ty i synové tvoji i všechen tvůj majetek. Hle, vaše oči vidí a oči mého bratra Benjamína, že moje ústa mluví k vám. Oznamte tedy mému otci všechnu mou slávu v Egyptě a vše, co jste viděli, a pospěšte si a přiveďte mého otce sem. A padnuv na krk svého bratra Benjamína, plakal na něm, a Benjamín plakal na jeho krku. A políbiv všechny své bratry, plakal nad nimi, a potom k němu mluvili jeho bratři. A hlas byl široce slyšen v domě Faraona,

říkající: Přišli bratři Josefovi. Faraon se radoval a jeho služebnictvo také. Farao ale řekl Josefovi: Řekni svým bratřím: Toto udělejte, naplňte své pytle a odejděte do země Kanaán. A když vezmete svého otce a svůj majetek, přijďte ke mně a dám vám všechny dobré věci Egypta a budete jíst morek země. Ty ale přikaž toto: vzít jim vozy ze země egyptské pro vaše děti a pro vaše ženy; a vzavši svého otce, přijďte. A nešetřte svýma očima na svém majetku, neboť všechny dobré věci Egypta budou vaše. Udělali tak synové Izraele, a Josef jim dal vozy podle toho, co bylo řečeno Faraonem králem, a dal jim zásoby na cestu. A všem dal dvoje roucha, ale Benjamínovi dal tři sta zlatých a pět změn rouch. A svému otci poslal totéž, a deset oslů nesoucích ze všech dobrých věcí Egypta, a deset mezků nesoucích chléb pro svého otce na cestu. Poslal pryč své bratry a oni šli, a řekl jim: Nehněvejte se na cestě. A tak vyšli z Egypta a přišli do země Kanaán ke svému otci Jákobovi. A oni mu oznámili se slovy, že tvůj syn Josef žije a on vládne celé egyptské zemi, a Jákob užasl na mysli, neboť jim neuvěřil. Řekli mu ale všechny ty věci řečené Josefem, které jim řekl. Když viděl vozy, které poslal Josef, aby ho vzal, oživil se duch jejich otce Jákoba. Izrael řekl: Je to pro mě velká věc, jestli můj syn Josef ještě žije. Půjdu a uvidím ho, než zemřu.

46

Izrael odešel se vším, co měl, přišel ke studni přísahy a obětoval oběť Bohu svého otce Izáka. Bůh řekl Izraeli ve vidění noci:

Jákobe, Jákobe. On pak řekl: Co je? Ten mu ale říká: Já jsem Bůh tvých otců, neboj se sestoupit do Egypta, neboť tam z tebe udělám velký národ. A já sestoupím s tebou do Egypta a já tě přivedu zpět až do konce, a Josef položí ruce na tvé oči. Jákob vstal od studny přísahy a synové Izraele vzali svého otce, zavazadla a své ženy na vozy, které poslal Josef, aby jej A vzavši své majetky a všechno vlastnictví, které nabyli v zemi Kanaán, vešli do Egypta Jákob a všechno jeho símě s ním. Synové a synové jeho synů s ním; dcery a dcery jeho dcer; a všechno jeho potomstvo přivedl do Egypta. Toto jsou ale jména synů Izraele, kteří vstoupili do Egypta spolu s Jákobem, jejich otcem. Jákob a jeho synové; prvorozený Jákoba: Ruben. Synové Reubena: Enoch, Pallu, Hezron a Charmi. Synové Simeonovi: Jemuel, Jamin, Ehud, Jachin, Zohar a Saul, syn Kananejky. Synové Leviho: Geršon, Kehat a Merari. Synové Judy byli Er, Onan, Šilom, Fares a Zara, ale Er a Onan zemřeli v zemi Kanaán, a synové Farese byli Hesron a Jemuel. Synové Issachara: Tola, Phua, Hashum a Shimron. Synové Zabulona: Sered, Allon a Achoel. Toto jsou synové Léi, které porodila Jákobovi v Mezopotámii syrské, a Dína, dcera jeho; všechny duše, synové a dcery, třicet tři. Synové Gáda: Safón, Angis, Sannis, Thasoban, Aedeis, Aroedeis a Areeleis. Synové Ašera: Jemna, Ješua, Jeul, Baria a Sára, jejich sestra. Synové Barii pak, Chobor a Melchiil. Tito jsou synové Zelfy, kterou dal Lában své dceři Leji a která porodila tyto Jákobovi, šestnáct duší. Synové Rachel, ženy Jákobovy: Josef a Benjamín. Synové Josefa se narodili v egyptské zemi, které mu porodila Aseneta, dcera kněze Petefrě z Heliopolisu: Manasses a Efraim. Synové Manassese, které mu

porodila syrská konkubína: Machir. Machir zplodil Gileada. Synové Efraima, bratra Manassese: Sutalaam a Taam. Synové Sutalaama: Edom. Synové pak Benjamína: Bala a Bochor a Asbel. Synové Baly byli Gera, Noeman, Anchis, Rosh a Mamphim; Gera pak zplodil Arada. Toto jsou synové Rachel, které porodila Jakobovi, všech duší osmnáct. Synové Danovi byli Asom. A synové Neftalího: Asiél, Goní, Issáar a Sollém. Toto jsou synové Ballas, kterou dal Laban Racheli, své dceři, a ta porodila tyto Jakobovi – všech duší sedm. Všechny duše, které vstoupily s Jákobem do Egypta, ti, kteří vyšli z jeho beder, kromě žen Jákobových synů, všechny duše, šedesát šest; Synové pak Josefovi, kteří se mu narodili v egyptské zemi, duše devět. Všechny duše domu Jákoba, které vešly s Jákobem do Egypta, bylo sedmdesát pět duší. Judu však poslal před sebou k Josefovi, aby se s ním setkal u města Héróón, do země Ramesse. Josef zapřáhl své vozy a vystoupil vstříc Izraelovi, svému otci, u města Hrdinů, a když se mu ukázal, padl mu na krk a plakal velikým pláčem. A Izrael řekl Josefovi: Nyní mohu zemřít, protože jsem viděl tvou tvář, neboť ty ještě žiješ. Řekl ale Josef svým bratrům: Půjdu nahoru a oznámím faraonovi a řeknu mu: Moji bratři a dům mého otce, kteří byli v zemi Kanaán, přišli ke mně. Ti muži jsou pastýři, neboť byli chovateli dobytka, a dobytek, a voly, a všechno své přinesli. Jestliže vás tedy zavolá farao a řekne vám: Jaká je vaše práce? Řeknete: Muži pastevci dobytka jsme my, tvé děti, od dětství až do teď, i my, i naši otcové, abyste mohli bydlet v zemi Gošen v Arábii; ohavností totiž je Egypťanům každý pastýř ovcí.

47

Když Josef přišel, oznámil faraonovi: Můj otec a moji bratři, jejich dobytek a voli a všechno, co mají, přišli ze země Kanaán, a hle, jsou v zemi Gošen. A ze svých bratří vzal pět mužů a postavil je před faraóna. A farao řekl Josefovým bratrům: Jaká je vaše práce? Oni pak řekli faraonovi: Tvoji služebníci jsou pastýři ovcí, my i naši otcové. Řekli faraonovi: Pobývat v této zemi jsme přišli, neboť není pastva pro dobytek tvých služebníků, zesílil totiž hlad v zemi Kanaán. Nyní tedy budeme bydlet v zemi Gošen. A Farao řekl Josefovi: Ať bydlí v zemi Gošen; a jestli víš, že jsou mezi nimi schopní muži, ustanov je správci mého dobytka. Přišli a do Egypta k Josefovi Jákob a jeho synové a uslyšel to Farao král Egypta. A farao řekl Josefovi: Tvůj otec a tvoji bratři k tobě přišli. Hle, země egyptská je před tebou, usaď svého otce a své bratry v té nejlepší zemi. Josef ale přivedl svého otce Jakuba a postavil ho před faraóna, a Jakub požehnal faraónovi. Farao řekl Jákobovi: Kolik let je dnů tvého života? A Jákob řekl faraonovi: Dny let mého života, po které pobývám jako cizinec, jsou sto třicet let. Málo a zlé byly dny let mého života, nedosáhly dnů let života mých otců, po které pobývali jako cizinci. A když Jákob požehnal faraónovi, vyšel od něj. A Josef usadil svého otce a své bratry a dal jim do držení zemi v Egyptě, v nejlepší zemi, v zemi Ramesse, jak přikázal farao. A Josef měřil obilí svému otci a bratřím a celému domu svého otce podle počtu osob. Obilí ale nebylo v celé zemi, neboť hlad velmi zesílil, a země egyptská i země kanaánská byla vyčerpána

hladem. Shromáždil ale Josef všechno stříbro nalezené v zemi egyptské a v zemi kanaánské za obilí, které kupovali, a odměřoval jim obilí, a přinesl Josef všechno stříbro do domu faraónova. A vyčerpalo se všechno stříbro ze země Egypta a ze země Kanaán; přišli ale všichni Egypťané k Josefovi a říkali: Dej nám chléb, a proč máme umírat před tebou? Vždyť naše stříbro selhalo. Řekl jim ale Josef: Přineste váš dobytek a dám vám chleby místo vašeho dobytka, jestliže se vyčerpalo vaše stříbro. Přivedli tedy svůj dobytek k Josefovi a Josef jim dal chleby místo koní, místo ovcí, místo volů a místo oslů, a živil je chlebem výměnou za všechen jejich dobytek v onom roce. Vyšel ale ten rok, a přišli k němu v tom druhém roce, a řekli mu: Abychom snad nebyli vyhlazeni před naším pánem? Protože se vyčerpalo naše stříbro, a majetek a dobytek patří tobě, pane, a nezůstalo nám před naším pánem nic kromě vlastního těla a naší země, abychom tedy nezemřeli před tebou a země nezpustla, kup nás a naši zemi za chléb, a budeme my i naše země otroky faraona; dej semeno, abychom zaseli a žili a nezemřeli, a země nebude zpustošena. A Josef získal celou zemi Egypťanů pro Faraona, neboť Egypťané prodali svou zemi Faraonovi, protože nad nimi převládl hlad, a země se stala Faraonovou. A lid otročil mu jako otroky, od krajních hranic Egypta až do krajních, kromě země kněží pouze; nezískal ji Josef; v dávání totiž dal dar kněžím farao, a jedli dar, který dal jim farao; kvůli tomu neprodali jejich zemi. Řekl ale Josef všem Egypťanům: Hle, nabyl jsem vás i vaši zemi dnes pro Faraona, vezměte si semeno a osejte zemi. A bude úroda z ní, a dáte pátý díl Faraonovi, čtyři díly však budou vám samotným na osivo pro zemi a na potravu vám a všem těm ve

vašich domech. A řekli: Zachránil jsi nás; našli jsme přízeň u našeho pána, a budeme otroky faraona. A Josef jim ustanovil příkaz platný až do tohoto dne, že na egyptské zemi mají Faraonovi odevzdávat, kromě země kněží pouze, ta nebyla Faraonova. Izrael se však usadil v egyptské zemi, v kraji Gešem, zdědili ji, rozrostli se a velmi se rozmnožili. Jákob žil v egyptské zemi sedmnáct let a jeho život trval sto čtyřicet sedm let. Přiblížily se dny Izraele k smrti; a zavolal svého syna Josefa, a řekl mu: Jestli jsem našel přízeň před tebou, polož svou ruku pod mé stehno a prokážeš mi milosrdenství a pravdu, abys mě nepohřbil v Egyptě. Ale uložím se k odpočinku s mými otci; a vezmeš mě z Egypta a pohřbíš mě v jejich hrobě. On ale řekl: Já učiním podle tvého slova. Řekl ale: Přísahej mi, a přísahal mu, a Izrael se poklonil opřen o vrchol své hole.

48

Stalo se pak po těchto slovech, že bylo oznámeno Josefovi, že jeho otec je nemocen, a vzal své dva syny, Manassese a Efraima, a přišel k Jákobovi. Bylo oznámeno Jákobovi: Hle, tvůj syn Josef k tobě přichází. A Izrael se posílil a posadil se na postel. A Jákob řekl Josefovi: Můj Bůh se mi ukázal v Luzu v zemi Kanaán, požehnal mi a řekl mi: Hle, já tě rozmnožím a rozšířím tě a učiním z tebe shromáždění národů, a dám tobě tuto zemi a tvému semeni po tobě do věčného vlastnictví. Nyní tedy tví dva synové, kteří se ti narodili v zemi egyptské, než jsem přišel k tobě do Egypta, jsou moji, Efraim a Manasse, jako Ruben a

Simeon budou moji. Ale potomci, které zplodíš po těchto, budou na jménu jejich bratří, budou nazváni podle jejich dědictví. Já ale, když jsem šel z Mezopotámie syrské, zemřela Ráchel, tvá matka, v zemi Kanaán, když jsem se blížil k hipodromu Chabratha v té zemi, abych přišel do Efraty, a pohřbil jsem ji na cestě k hipodromu, což je Betlém. Když ale Izrael uviděl syny Josefa, řekl: Kdo jsou ti tví? Josef řekl svému otci: To jsou moji synové, které mi dal Bůh zde. A Jákob řekl: Přiveď mi je, abych je požehnal. Oči Izraele však ztěžkly od stáří a nebyl schopen vidět, a přiblížil je k sobě, a políbil je, a objal je. A Izrael řekl Josefovi: Hle, tvé tváře jsem nebyl zbaven, a hle, Bůh mi ukázal i tvé potomstvo. A Josef je vyvedl od svých kolen a oni se mu klaněli tváří k zemi. Josef vzal své dva syny, totiž Efraima v pravé ruce, z levé strany Izraele, a Manassese v levé ruce, z pravé strany Izraele, a přiblížil je k němu. Izrael natáhl pravou ruku a položil ji na hlavu Efraima, ačkoli byl mladší, a levou ruku položil na hlavu Manassese, zkřížil ruce. A požehnal jim a řekl: Bůh, kterému se líbili moji otcové před ním, Abraham a Izák, Bůh živící mě od mládí až do tohoto dne, Posel vysvobozující mě ze všech zlých věcí, požehnej tyto děti; a bude v nich vzýváno moje jméno a jméno mých otců Abraham a Izák; a ať se rozmnožují ve velké množství na zemi. Když ale Josef viděl, že jeho otec položil svou pravou ruku na hlavu Efraima, připadalo mu to těžké, a Josef uchopil ruku svého otce, aby ji odstranil z hlavy Efraima na hlavu Manassese. Josef však řekl svému otci: Ne tak, otče, vždyť tento je prvorozený, polož svou pravici na jeho hlavu. A nechtěl, ale řekl: Vím, dítě, vím, a tento bude lidem, a tento bude vyvýšen, ale jeho mladší bratr bude větší než on, a jeho semeno

bude množstvím národů. A požehnal je v ten den se slovy: V vás bude požehnán Izrael, když budou říkat: Kéž tě Bůh učiní jako Efraima a jako Manassese. A postavil Efraima před Manassese. Izrael ale řekl Josefovi: Hle, já umírám, a Bůh bude s vámi a přivede vás zpět do země vašich otců. Já ale dávám tobě Šekem jako výjimečný dar nad tvé bratry, který jsem vzal z ruky Amoritů svým mečem a lukem.

49

Zavolal ale Jákob své syny a řekl jim: Shromážděte se, abych vám oznámil, co vás potká v posledních dnech. Shromážděte se a slyšte mě, synové Jákobovi, slyšte Izraeli, slyšte svého otce. Reubene, prvorozený můj, ty jsi má síla a začátek mých dětí, těžko se snášíš a jsi tvrdě svéhlavý. Jednal jsi zpupně jako voda, nevzkypíš, neboť jsi vystoupil na lůžko svého otce; tehdy jsi poskvrnil lože, na které jsi vystoupil. Simeon a Levi, bratři, dokončili nespravedlnost svého odstranění. Do jejich rady ať nepřijde má duše, a při jejich shromáždění ať se nehádají má játra; protože ve svém hněvu zabili lidi, a ve své touze podřezali býka. Prokletý je jejich hněv, protože je svéhlavý, a jejich vztek, protože byl zatvrzený. Rozdělím je v Jákobovi a rozptýlím je v Izraeli. Judo, tebe chválili tvoji bratři, tvé ruce na zádech tvých nepřátel, budou se ti klanět synové tvého otce. Mládě lva Juda, z výhonku, synu můj, vystoupil jsi, poležev usnul jsi jako lev a jako mládě, kdo jej probudí? Nevyjde vládce z Judy a vůdce z jeho beder, dokud nepřijdou věci, které jsou mu vyhrazeny, a on

bude očekáváním národů. Přivazuje k vinici své hříbě a k úponku hříbě své oslice, pere ve víně své roucho a v krvi hroznů svůj oděv. Jiskřivé jsou jeho oči od vína a bílé jsou jeho zuby jako mléko. Zebulun bude bydlet u moře a sám u přístavů lodí, a bude se rozprostírat až k Sidonu. Issachar zatoužil po dobrém, odpočívaje uprostřed dílů. A viděv, že odpočinek je dobrý, a že země je úrodná, položil své rameno do práce a stal se rolníkem. Dan bude soudit svůj lid, jako by byl jedním kmenem v Izraeli. A nechť se stane Dan hadem na cestě, sedícím na stezce, kousajícím patu koně, a padne jezdec dozadu, čekající na spásu Pána. Gád, loupežnická tlupa ho přepadne, on ji však přepadne do paty. Asher, tučný jeho chléb, a on dá rozkoš vládcům. Naftali je uvolněný kmen, dávající krásu v potomstvu. Vzrostlý synu Josefe, můj vzrostlý záviděníhodný synu, můj nejmladší synu, navrať se ke mně. Proti němu, když se radili, jej uráželi a chovali k němu zášť páni střelců. A s mocí byla roztříštěna jejich lučiště a vyčerpány šlachy paží jejich rukou skrze ruku vládce Jákoba, odtamtud mocný Izraele od Boha tvého otce. A pomohl ti můj Bůh a požehnal tě požehnáním nebe shora a požehnáním země mající všechno, kvůli požehnání prsů a lůna, požehnání tvého otce a tvé matky; převládlo nad požehnáními trvalých hor a nad požehnáními věčných pahorků; budou na hlavě Josefa a na temeni toho, který vedl bratry. Benjamin je dravý vlk, ráno bude ještě jíst, a k večeru dává potravu. Všech těchto synů Jákobových bylo dvanáct, a tyto věci jim mluvil jejich otec a požehnal jim, každému podle jeho požehnání požehnal. A řekl jim: Já jsem připojován k mému lidu; pohřběte mě s mými otci v jeskyni, která je na poli Efrona Chetejského, v dvojité jeskyni, která je

naproti Mamre, v zemi Kanaán, tu jeskyni, kterou Abraham získal od Efrona Chetejského jako vlastnictví hrobky. Tam pohřbili Abrahama a Sáru, jeho ženu; tam pohřbili Izáka a Rebeku, jeho ženu; tam pohřbili Léu; ve vlastnictví pole a jeskyně, která je v něm, od synů Chetových. A Jákob přestal přikazovat svým synům, a zvedl své nohy na lůžko, přestal žít a byl připojen ke svému lidu.

50

A Josef padl na tvář svého otce, plakal nad ním a líbal ho. A Josef přikázal svým služebníkům balzamovatelům nabalzamovat svého otce a balzamovatelé nabalzamovali Izraele. A naplnili jeho čtyřicet dní, neboť tak jsou počítány dny pohřbu, a Egypt ho truchlil sedmdesát dní. Protože ale prošly dny truchlení, mluvil Josef k vládcům faraóna a řekl: Jestli jsem našel přízeň před vámi, mluvte o mně faraónovi a řekněte: Můj otec mě zapřisáhl slovy: V hrobě, který jsem vykopal sobě v zemi Kanaán, tam mě pohřbíš. Nyní tedy půjdu nahoru, pohřbím svého otce a vrátím se. A faraón řekl Josefovi: Jdi nahoru, pohřbi svého otce, tak jak tě zapřisáhl. A Josef šel pohřbít svého otce a šli s ním všichni sluhové faraona a starší jeho domu a všichni starší země egyptské a celá Josefova domácnost a jeho bratři a celý jeho otcovský dům a jeho příbuzní a ovce a voly zanechali v zemi Gošen. A šli s ním nahoru vozy i jezdci, a tábor byl velmi velký. A přišli na mlat Atad, který je za Jordánem, a truchlili nad ním velikým a velmi silným truchlením, a konal smutek po svém otci

sedm dní. A viděli obyvatelé země Kanaán truchlení na mlatě Atad a řekli: Toto je velké truchlení Egypťanů. Proto nazval jeho jméno Truchlení Egypta, které je za Jordánem. A jeho synové mu to tak udělali. A synové jeho ho vzali do země Kanaán a pohřbili ho v dvojité jeskyni, kterou Abraham získal jako jeskyni v nabytí hrobu od Efrona Chetejského, naproti Mamre. A Josef se vrátil do Egypta, on sám a jeho bratři, a ti, kteří s ním šli pohřbít jeho otce. Když bratři Josefa viděli, že jejich otec zemřel, řekli: Snad Josef nebude mít proti nám zášť a neodplatí nám všechno zlo, které jsme mu prokázali. A když přišli k Josefovi, řekli: Tvůj otec nás zapřísahal před tím, než zemřel, a řekl: Takto řekněte Josefovi: Odpusť jim jejich nespravedlnost a jejich hřích, protože ti prokázali zlé věci. A nyní přijmi nespravedlnost služebníků Boha tvého otce. A Josef plakal, když k němu mluvili. A když přišli k němu, řekli: Víme, že jsme tví služebníci. A Josef jim řekl: Nebojte se, neboť já patřím Bohu. Vy jste proti mně plánovali zlo, ale Bůh ohledně mě plánoval dobro, aby se stalo jako dnes a byl živen veliký lid. A řekl jim: Nebojte se, já budu živit vás a vaše rodiny. A utěšil je a mluvil k jejich srdci. A Josef bydlel v Egyptě, on sám i jeho bratři a celá domácnost jeho otce, a Josef žil sto deset let. A Josef viděl Efraimovy děti až do třetí generace; a synové Machira, syna Manasseho, se narodili na Josefových stehnech. A Josef řekl svým bratřím: Já umírám, ale Bůh vás jistě navštíví a vyvede vás z této země do země, kterou Bůh přísahal našim otcům, Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. A Josef zavázal přísahou syny Izraele slovy: Při návštěvě, kterou vás navštíví Bůh, vynesete mé kosti odtud s sebou. A Josef zemřel ve věku sta deseti let, pohřbili jej a položili do rakve v Egyptě.

Exodus

1

Toto jsou jména synů Izraele, kteří vstoupili do Egypta spolu se svým otcem Jákobem, každý vstoupil se svou celou domácností. Ruben, Simeon, Levi, Juda, Isachar, Zabulon, Benjamín, Dan a Neftalí, Gád a Ašer. Josef ale byl v Egyptě, všech duší z Jakuba bylo sedmdesát pět. Zemřel pak Josef a všichni jeho bratři a celá ta generace. Synové Izraele však rostli a rozmnožili se a stali se početnými a velmi, velmi sílili, a země je rozmnožila. Vstal ale jiný král nad Egyptem, který neznal Josefa. Řekl svému národu: Hle, rod synů Izraele je velké množství a je silnější než my. Pojďte, tedy s nimi naložme lstivě, aby se nerozmnožili, a když by nás postihla válka, nepřipojili se i oni k nepřátelům a nevedli proti nám válku a nevyšli ze země. A ustanovil nad nimi dozorce nad pracemi, aby je trápili při těch pracích. A postavili opevněná města pro faraona, Peithó a Rameses a Ón, což je Město slunce. Čím více je však ponižovali, tím více jich přibývalo a tím více sílili, a Egypťané si velmi ošklivili syny Izraele. A Egypťané utlačovali syny Izraele násilím. A trápili jejich život tvrdými

pracemi s hlínou a cihlařstvím a všemi pracemi na polích – podle všech prací, kterými je zotročovali násilím. A řekl král Egypťanů porodním bábám Hebrejců, jedné z nich jméno Sepfóra a jméno druhé Fúa: A řekl, když budete pomáhat při porodu Hebrejkám a budou rodit, jestliže je to chlapec, zabijte ho; jestliže ale dívka, zachovejte ji. Porodní báby se ale bály Boha, a neudělaly, jak jim přikázal král Egypta, a nechávaly naživu mužské děti. Zavolal však král Egypta porodní báby a řekl jim: Proč jste to udělaly a zachováváte naživu chlapce? Porodní báby ale řekly Faraonovi: Hebrejky nejsou jako egyptské ženy, neboť rodí dříve, než k nim porodní báby přijdou, a rodily. Bůh dobře nakládal s porodními bábami, a lid se rozmnožil a velmi zesílil. Protože se ale porodní báby bály Boha, udělaly si domy. Farao ale přikázal všemu svému lidu: Každého narozeného chlapce Hebrejců hoďte do řeky, ale každou dívku nechte naživu.

2

Byl však někdo z kmene Levi, který si vzal jednu z dcer Levi. A v lůně počala a porodila chlapce, a když viděli, že je krásný, skrývali ho tři měsíce. Protože ale nemohli to ještě skrývat, vzala pro něj jeho matka koš, a natřela ho asfaltem a smolou, a vložila dítě do něj, a položila ho do bažiny u řeky. A jeho sestra pozorovala z daleka, aby se dozvěděla, co se mu stane. Sestoupila dcera faraonova, aby se koupala v řece, a její služebnice procházely podél řeky. Když spatřila koš v bažině,

poslala služebnici a vzala jej. Když otevřela, vidí dítě plačící v košíku a dcera Faraona ho ušetřila a řekla toto je z dětí Hebrejců. A jeho sestra řekla dceři faraóna: Chceš, abych ti zavolala kojící ženu z Hebrejů, a ona ti bude kojit dítě? A dcera faraona řekla: Jdi. A mladá žena přišla a zavolala matku toho dítěte. Faraonova dcera jí ale řekla: Zachovej mi toto dítě a koj mi je, já ti dám mzdu. Ta žena ale vzala dítě a kojila je. Když bylo dítě vychováno, přivedla ho k dceři faraóna, a stalo se jí synem; pojmenovala pak jeho jméno Mojžíš, říkajíc: Z vody jsem ho vyňala. Stalo se ale v oněch mnohých dnech, když Mojžíš dospěl, že vyšel ke svým bratrům, synům Izraele, a pozorujíc jejich dřinu, vidí egyptského muže bijícího nějakého Hebrejce, jednoho ze svých vlastních bratrů, synů Izraele. Rozhlédl se ale sem a tam, nikoho neviděl, a udeřiv Egypťana, skryl ho v písku. Když vyšel druhého dne, uviděl dva muže Hebreje, kteří se bili, a řekl tomu, který činil bezpráví: Proč biješ svého bližního? On ale řekl: Kdo tě ustanovil vládcem a soudcem nad námi? Nechceš mě zabít tak, jak jsi včera zabil toho Egypťana? Mojžíš se však bál a řekl, jestli se tato věc stala tak zjevnou. Farao ale slyšel toto slovo a snažil se zabít Mojžíše. Mojžíš ale odešel od tváře faraóna a bydlel v zemi Midiánu; když přišel do země Midiánu, posadil se u studny. Kněži z Midiánu ale bylo sedm dcer, které pásly ovce svého otce Jethra, a když přišly, čerpaly vodu, až naplnily nádrže, aby napojily ovce svého otce Jethra. Když ale přišli pastýři a vyhánějící je, Mojžíš vstal, zachránil je, načerpal jim vodu a napojil jejich ovce. Přišly ale k Raguelovi, jejich otci, a ten jim řekl: Proč jste dnes tak pospíchaly přijít? Ony ale řekly: Egyptský muž nás zachránil od pastýřů, načerpal nám vodu a

napojil naše ovce. A on řekl svým dcerám: A kde je? A proč jste zanechali toho člověka? Zavolejte ho tedy, aby jedl chléb. Mojžíš se usadil u toho muže a ten dal svou dceru Ziporu Mojžíšovi za ženu. V lůně počavši, žena porodila syna a Mojžíš pojmenoval jeho jméno Geršom, říkaje, že jsem příchozí v cizí zemi. Po oněch mnohých dnech zemřel král Egypta a synové Izraele sténali kvůli pracím a vykřikli, a jejich křik vystoupil k Bohu kvůli těm pracím. A Bůh vyslyšel jejich nářek a Bůh se rozpomenul na svou smlouvu s Abrahamem, Izákem a Jákobem. A Bůh pohlédl na syny Izraele a dal se jim poznat.

3

A Mojžíš pásl ovce Jetra, svého tchána, kněze Midiánského, a vedl ovce do pouště, a přišel k hoře Choréb. Ukázal se mu Posel Páně v ohnivém plameni z keře a vidí, že keř hoří ohněm, ale keř nebyl spálen. Mojžíš ale řekl: Přistoupím a uvidím toto velké vidění, proč ten keř není spalován. Když ale Pán viděl, že přistupuje, aby viděl, zavolal na něj Pán z keře a řekl: Mojžíši, Mojžíši, on pak řekl: Co je? A on řekl: Nepřibližuj se sem; sundej sandál ze svých nohou, neboť to místo. Místo, na kterém stojíš, je svatá země. A řekl: Já jsem Bůh tvého otce, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův. Mojžíš však odvrátil svou tvář, neboť se bál pohledět před Boha. Řekl Pán k Mojžíšovi: Viděl jsem trápení svého lidu v Egyptě a slyšel jsem jejich křik od biřiců; znám totiž jejich bolest, a sestoupil jsem vysvobodit je z ruky Egypťanů a vyvést je z oné země a uvést je do země dobré a hojné, do země

tekoucí mlékem a medem, do místa Kananejských a Chetejských a Amorejských a Ferezejských a Gergesejských a Evejských a Jebusejských. A nyní hle, křik synů Izraele přišel ke mně, a já jsem viděl útlak, kterým je Egypťané utlačují. A nyní pojď sem, pošlu tě k faraónovi, králi Egypta, a vyvedeš můj lid, syny Izraele, ze země egyptské. A Mojžíš řekl Bohu: Kdo jsem já, že bych měl jít k faraonovi, králi Egypta, a že bych měl vyvést syny Izraele z egyptské země? Bůh řekl Mojžíšovi: Budu s tebou, a toto bude pro tebe znamením, že já tě posílám: Až vyvedeš můj lid z Egypta, budete sloužit Bohu na této hoře. A Mojžíš řekl Bohu: Hle, já půjdu k synům Izraele a řeknu jim: Bůh našich otců mě poslal k vám. Zeptají se mě: Jaké je jeho jméno? Co jim řeknu? A Bůh řekl Mojžíšovi: Já jsem, který jsem, a řekl: Takto řekneš synům Izraele: Jsoucí mě poslal k vám. A Bůh řekl opět Mojžíšovi: Takto řekneš synům Izraele: Pán, Bůh otců našich, Bůh Abrahama a Bůh Izáka a Bůh Jákoba, mě poslal k vám. Toto je mé věčné jméno a památka z pokolení na pokolení. Když tedy přijdeš, shromáždi radu starších synů Izraele a řekneš jim: Pán, Bůh našich otců, se mi ukázal, Bůh Abrahama, Bůh Izáka a Bůh Jákoba, řka: Navštívil jsem vás a viděl vše, co se vám přihodilo v Egyptě. A řekl: Vyvedu vás z trápení Egypťanů do země Kananejců, Chetejců, Amorejců, Perizejců, Gergesejců, Hevejců a Jebusejců, do země tekoucí mlékem a medem. A tvůj hlas bude vyslyšen, a vstoupíš ty i rada starších Izraele k faraonovi, králi Egypta, a řekneš mu: Bůh Hebrejců nás povolal, půjdeme tedy cestou tří dnů na poušť, abychom obětovali našemu Bohu. Já ale vím, že vás Farao, král Egypta, nenechá odejít, pokud ne mocnou rukou. A natáhnu ruku a udeřím Egypťany všemi svými zázraky,

které mezi nimi vykonám, a potom vás propustí. A dám přízeň tomuto lidu před Egypťany; když ale odejdete, neodejdete prázdní. Ale žena požádá od sousedky a od té, která s ní bydlí, stříbrné a zlaté nádoby a oděv; a položíte je na vaše syny a na vaše dcery, a vypleníte Egypťany.

4

Mojžíš však odpověděl a řekl: Jestliže mi neuvěří ani nevyslyší můj hlas, řeknou totiž, že se ti Bůh neukázal, co jim řeknu? Řekl mu ale Pán: Co je to v tvé ruce? On pak řekl: Hůl. A řekl: Hoď ji na zem. A hodil ji na zem a stala se hadem, a Mojžíš před ním utekl. A Pán řekl Mojžíšovi: Vztáhni ruku a uchop ocas. Když tedy vztáhl ruku, uchopil ocas a v jeho ruce se z něj stala hůl. Aby ti uvěřili, že se ti zjevil Bůh jejich otců, Bůh Abrahama a Bůh Izáka a Bůh Jakuba. Řekl mu ale Pán znovu: Vlož svou ruku do svého lůna, a vložil svou ruku do svého lůna, a vynesl svou ruku ze svého lůna, a jeho ruka se stala jako sníh. A znovu řekl: Vlož svou ruku do svého lůna, a vložil ruku do svého lůna, a vynesl ji ze svého lůna, a znovu byla navrácena do barvy svého masa. Jestliže ti ale neuvěří, ani nevyslyší hlas prvního znamení, uvěří hlasu druhého znamení. A bude, jestliže ti neuvěří těmto dvěma znamením, ani nebudou poslouchat tvého hlasu, vezmeš vodu z řeky a vyleješ ji na suché místo, a voda, kterou vezmeš z řeky, se stane krví na suchém místě. Řekl ale Mojžíš Pánu: Prosím, Pane, nejsem schopný od včerejška ani od předevčírejška, ani od té doby, co jsi začal mluvit ke svému služebníku, jsem slabého

hlasu a pomalého jazyka. A Pán řekl Mojžíšovi: Kdo dal ústa člověku? A kdo udělal nedoslýchavého a němého, vidícího a slepého? Nejsem já Bůh? A nyní jdi, a já otevřu tvá ústa a poučím tě, co máš říci. A Mojžíš řekl: Prosím, Pane, jmenuj někoho jiného, koho chceš poslat. A Pán se rozzlobil hněvem na Mojžíše a řekl: Není snad Áron, tvůj bratr, Levita? Vím, že on k tobě promluví; a hle, on vyjde vstříc tobě, a když tě uvidí, bude se radovat v srdci. A ty řekneš k němu a dáš má slova do jeho úst, a já otevřu tvá ústa a jeho ústa, a poučím vás, co učiníte. A on bude mluvit k lidu za tebe a on bude tvými ústy, ty však pro něj budeš prostředníkem k Bohu. A tuto hůl, která se obrátila v hada, vezmeš do své ruky, kterou budeš konat tato znamení. Šel Mojžíš a obrátil se k Jetrovi, svému tchánovi, a říká: Půjdu a vrátím se ke svým bratřím v Egyptě a uvidím, jestli ještě žijí. A Jetro řekl Mojžíšovi: Jdi ve zdraví. A po mnoha oněch dnech zemřel král Egypta. Pán řekl Mojžíšovi v Midiánu: Jdi, odejdi do Egypta, neboť zemřeli všichni, kteří hledali tvou duši. Mojžíš vzal ženu a děti, posadil je na soumarská zvířata a vrátil se do Egypta; Mojžíš vzal hůl od Boha do své ruky. Pán řekl Mojžíšovi: Až půjdeš a budeš se vracet do Egypta, viz všechny ty divy, které jsem dal do tvých rukou, vykonáš je před faraónem, ale já zatvrdím jeho srdce, a on lid nepropustí. Ty ale řekneš faraonovi: Toto říká Pán: Můj prvorozený syn je Izrael. Řekl jsem ti: Propusť můj lid, aby mi sloužil. Jestliže je tedy nechceš propustit, hle, já zabiji tvého prvorozeného syna. Stalo se ale na cestě v noclehárně, že ho potkal Posel Páně a chtěl ho zabít. A Sipora, vzavši kámen, obřezala předkožku svého syna; a padla k jeho nohám a řekla: Zastavila se krev obřízky mého dítěte. A

odešel od něho, protože řekla: Zastavila se krev z obřízky mého dítěte. Pán ale řekl Áronovi: Jdi naproti Mojžíšovi na poušť. A šel, a setkal se s ním na hoře Boží, a políbili se navzájem. A Mojžíš oznámil Áronovi všechna slova Pána, který ho poslal, a všechna slova, která mu přikázal. Mojžíš a Áron šli a shromáždili radu starších synů Izraele. A Aaron mluvil všechna ta slova, která Bůh mluvil k Mojžíšovi, a učinil ta znamení před lidem. A lid uvěřil a radoval se, že Bůh navštívil syny Izraele a že viděl jejich soužení, a lid se sklonil a poklonil se.

5

A po těchto věcech vešel Mojžíš a Áron k faraonovi a řekli mu: Toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Propusť můj lid, aby mi slavil slavnost na poušti. A farao řekl: Kdo je ten, jehož hlasu mám poslouchat, abych poslal pryč syny Izraele? Neznám Pána a Izrael nepošlu pryč. A říkají mu: Bůh Hebrejců nás povolal, půjdeme tedy cestou tří dnů do pouště, abychom obětovali Pánu, Bohu našemu, aby nás nepotkal snad smrt nebo vražda. A král Egypta jim řekl: Proč, Mojžíši a Árone, odvracíte lid od jejich prací? Jděte pryč, každý z vás ke své práci. A farao řekl: Hle, lid je nyní početný, proto je nezastavujme v jejich pracích. Farao přikázal dozorcům lidu a písařům: Už nebudete dávat lidu slámu na výrobu cihel, jako včera a předevčírem, ale oni sami ať jdou a ať si sesbírají slámu. A uspořádání výroby cihel, kterou oni dělají každý den, jim uložíš, nic neubereš, jsou totiž zahálčiví, proto vykřikli, říkajíce: Povstaňme a obětujme

našemu Bohu. Ať je zatížena práce těchto lidí, ať pečují o tyto věci a ne o prázdná slova. Pobízeli je dozorci a písaři a říkali lidu: Toto říká Farao: Již vám nedávám slámu. Vy sami jděte a sbírejte si slámu, odkud ji najdete, neboť z vašeho úkolu se nic neubírá. A lid byl rozptýlen po celé zemi egyptské, aby shromáždil strniště na slámu. Dozorci však na ně naléhali se slovy: Dokončete práce, které náležejí každý den, právě tak jako i tehdy, když vám byla dávána sláma. A písaři rodu synů Izraele, kteří byli ustanoveni nad nimi, byli zbičováni dohlížiteli Faraóna se slovy: Proč jste nedokončili vaše úkoly výroby cihel jako včera a předevčírem, a také dnes? Písaři synů Izraele však vstoupili a vykřikli k faraonovi, říkajíce: Proč tak činíš svým služebníkům? Sláma není dávána tvým služebníkům a říkají nám, abychom dělali cihly; a hle, tvé děti byly zbičovány, budeš tedy křivdit svému lidu. A řekl jim: Zahálejíte, zahaleči jste, proto říkáte: Pojďme obětovat našemu Bohu. Nyní tedy jděte a pracujte, neboť sláma vám nebude dána, a stanovené množství cihel odevzdáte. Viděli však písaři synů Izraele sami sebe ve zlém, říkajíce: Neopustíte předepsané množství výroby cihel toho dne. Setkali se ale s Mojžíšem a Áronem, kteří jim přicházeli vstříc, když oni vycházeli od Faraóna. A řekli jim: Ať vás Bůh vidí a soudí, protože jste učinili naši vůni ohavnou před Faraónem a před jeho služebníky, abyste dali meč do jeho rukou, aby nás zabil. Mojžíš se ale obrátil k Pánu a řekl: Prosím, Pane, proč jsi trápil tento lid? A proč jsi mě poslal? A od té doby, co jsem šel k faraonovi mluvit ve tvém jménu, zle zacházel s tímto lidem, a nezachránil jsi svůj lid.

6

A Pán řekl Mojžíšovi: Již uvidíš, co učiním faraonovi, neboť mocnou rukou je pošle pryč a vztaženým ramenem je vyžene ze své země. Bůh však mluvil k Mojžíšovi a řekl mu: Já jsem Pán. A zjevil jsem se Abrahamovi a Izákovi a Jákobovi, jsa jejich Bohem, a jméno mé Pán jsem jim nezjevil. A ustanovil jsem svou smlouvu s nimi, abych jim dal zemi Kananejských, zemi, ve které pobývali, v níž také pobývali. A já jsem slyšel nářek synů Izraele, které Egypťané zotročují, a vzpomněl jsem na vaši smlouvu. Jdi, řekl jsem synům Izraele, říkaje: Já jsem Hospodin a vyvedu vás od moci Egypťanů a vysvobodím vás z otroctví a vykoupím vás vysokým ramenem a velkým soudem. A vezmu si vás za lid pro sebe a budu vaším Bohem a poznáte, že já jsem Hospodin, váš Bůh, ten, který vás vyvedl z útlaku Egypťanů. A přivedu vás do té země, do které jsem vztáhl svou ruku, abych ji dal Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, a dám vám ji v dědictví, já Hospodin. Mojžíš ale mluvil takto k synům Izraele, a neposlouchali Mojžíše kvůli malomyslnosti a kvůli tvrdým pracím. Pán ale řekl Mojžíšovi: Vejdi, mluv k faraonovi, králi Egypta, aby propustil syny Izraele z jeho země. Mluvil ale Mojžíš před Pánem a řekl: Hle, synové Izraele mě neposlouchali, a jak mě poslechne Farao? Ale já jsem nerozumný. Pán řekl Mojžíšovi a Áronovi a přikázal jim jít k faraonovi, králi Egypta, aby propustil syny Izraele ze země egyptské. A tito jsou vůdcové domů jejich otců, synové Rúbena, prvorozeného Izraele: Enóch a Fallu, Asrón a Charmí, toto je příbuzenstvo Rúbenovo. A synové

Simeona: Jemuel, Jamin, Ehud, Jachin, Zohar a Saul, syn Kananejské ženy. To jsou rody synů Simeonových. A toto jsou jména synů Leviho podle jejich příbuzenství: Gedson, Kaat a Merarei, a roky života Leviho byly sto třicet sedm. A tito jsou synové Gedsonovi: Lobenei a Semeei, domy jejich rodin. A synové Kaáta: Amram, Issaar, Chebrón a Ozeiél, a léta života Kaáta byla sto třicet tři let. A synové Merariho: Mahli a Mushi. Toto jsou domy otců Leviho podle jejich rodin. A Amram si vzal Jochebed, dceru bratra svého otce, za ženu, a zplodila mu Aarona a Mojžíše a Miriam, jejich sestru. Roky života Amramova byly sto třicet dva let. A synové Issachara: Kore, Naphek a Zechri. A synové Ozeiele: Misael, Elisafan a Segrei. Vzal ale Aaron Alžbětu, dceru Aminadaba, sestru Naassona, sobě za ženu, a porodila mu Nadaba, Abiuda, Eleazara a Itamara. Synové Kóracha: Asír, Elkána a Abiasár. Toto jsou generace Kóracha. A Eleazar, syn Aaronův, vzal si za ženu jednu z dcer Phutielových a porodila mu Phinease. To jsou hlavy rodin levitských podle jejich pokolení. Toto je Aaron a Mojžíš, kterým Bůh řekl, aby vyvedli syny Izraele z egyptské země s jejich mocí. Toto jsou ti, kteří mluvili k faraonovi, králi Egypta, a vyvedli syny Izraele ze země Egypta, on sám Áron a Mojžíš, v ten den, kdy mluvil Pán k Mojžíšovi v zemi Egypta. A Pán mluvil k Mojžíšovi řka: Já jsem Pán, mluv k faraonovi, králi Egypta, vše, co já ti říkám. A Mojžíš řekl před Pánem: Hle, já jsem slabého hlasu, a jak mě uslyší Farao?

7

A Pán řekl Mojžíšovi: Hle, učinil jsem tě bohem pro faraona a tvůj bratr Áron bude tvým prorokem. Ty ale budeš mluvit k němu všechno, co ti přikazuji, a Aaron, tvůj bratr, bude mluvit k faraonovi, aby propustil syny Izraele z jeho země. Já ale ztvrdím srdce faraonovo a znásobím svá znamení a své divy v zemi egyptské. A Farao vás neuslyší, a položím svou ruku na Egypt, a vyvedu svou mocí svůj lid, syny Izraele, ze země egyptské s velikou pomstou. A poznají všichni Egypťané, že já jsem Pán, když vztáhnu svou ruku na Egypt, a vyvedu syny Izraele z jejich prostředku. Mojžíš a Áron udělali právě tak, jak jim Pán přikázal, tak učinili. Mojžíš byl osmdesáti let a Áron, jeho bratr, byl osmdesáti tří let, když mluvil k faraonovi. A Pán řekl Mojžíšovi a Áronovi: A jestliže k vám promluví Farao a řekne: Dejte nám znamení nebo div, řekneš Áronovi, svému bratru: Vezmi hůl a hoď ji na zem před Faraona a před jeho služebníky, a stane se hadem. Vstoupil tedy Mojžíš a Áron před faraóna a jeho služebníky a učinili tak, jak jim Pán přikázal, a Áron hodil hůl před faraóna a před jeho služebníky, a stala se drakem. Farao svolal sofisty Egypta a čaroděje, a zaklínači Egypťanů učinili svými čarodějstvími podobně. A každý z nich hodil svou hůl a staly se draky, a Áronova hůl pohltila jejich hole. A srdce faraóna ztvrdlo a nevyslyšel je, právě jak jim Pán přikázal. Pán ale řekl Mojžíšovi: Zatvrdilo se srdce faraonovo, takže lid nepropustí. Jdi k faraonovi ráno, hle, on vychází k vodě, a budeš se s ním setkávat na břehu řeky, a hůl obrácená v hada vezmeš do své ruky. A řekneš k němu: Pán, Bůh Hebrejců, mě poslal k tobě se slovy: Vyšli můj lid, aby mi sloužil na poušti, a hle, neuposlechl jsi až do této chvíle. Toto praví Pán: Tímto poznáš,

že já jsem Pán. Hle, udeřím holí, která je v mé ruce, na vodu v řece a promění se v krev. A ryby v řece zemřou, a řeka bude páchnout, a Egypťané nebudou moci pít vodu z řeky. Pán řekl Mojžíšovi: Řekni svému bratru Áronovi: Vezmi svou hůl do ruky a vztáhni svou ruku na vody Egypta, na jejich řeky, na jejich kanály, na jejich bažiny a na všechnu jejich shromážděnou vodu, a stane se krví. A stala se krev v celé egyptské zemi, ve dřevech i v kamenech. A učinili tak Mojžíš a Áron, právě jak jim Pán přikázal, a pozdvih svou hůl udeřil do vody v řece před faraónem a před jeho služebníky, a proměnil všechnu vodu v řece v krev. A ryby v řece zemřely a řeka páchnula, a Egypťané nemohli pít vodu z řeky, a krev byla po celé egyptské zemi. Udělali ale podobně i zaklínači Egypťanů svými čarováními, a srdce Faraona bylo zatvrzeno, a nevyslechl je, právě jak řekl Pán. Farao se ale obrátil a vešel do svého domu, a nevěnoval tomu ani pozornost. Všichni Egypťané kopali kolem řeky, aby mohli pít vodu, a nemohli pít vodu z řeky. A bylo naplněno sedm dní poté, co Pán udeřil řeku. Pán však řekl Mojžíšovi: Vejdi k faraonovi a řekni mu: Toto praví Pán: Propusť můj lid, aby mi sloužil. Jestliže je však nechceš propustit, hle, já raním celé tvé území žábami. A řeka vychrlí žáby, a ty vystoupí a vejdou do tvých domů, a do skladišť tvých ložnic, a na tvá lůžka, a do domů tvých služebníků, a tvého lidu, a do tvých dížích, a do tvých pecí. A na tebe, a na tvé služebníky, a na tvůj lid vystoupí žáby.

8

Pán řekl Mojžíšovi: Řekni svému bratru Áronovi, ať napřáhne svou ruku se svou holí nad řeky, nad kanály a nad bažiny a vyvedl žáby. A Aaron natáhl ruku na vody Egypta a vyvedl žáby, a žáby vystoupily a pokryly egyptskou zemi. Udělali ale podobně i zaklínači Egypťanů svými čáry a přivedli žáby na egyptskou zemi. A farao zavolal Mojžíše a Árona a řekl: Modlete se za mě k Pánu, ať odstraní žáby ode mě a od mého lidu, a já je propustím, aby obětovali Pánu. Mojžíš řekl Faraonovi: Urči mi, kdy se mám modlit za tebe, za tvé služebníky a za tvůj lid, aby žáby zmizely od tebe, od tvého lidu a z vašich domů, kromě těch, které zůstanou v řece. A on řekl: Na zítra. Řekl tedy: Jak jsi řekl, abys věděl, že není jiný kromě Pána. A budou odstraněny žáby od tebe a od vašich domů a od obydlí a od tvých služebníků a od tvého lidu, kromě v řece, kde zůstanou. Mojžíš a Áron vyšli od faraóna a Mojžíš volal k Pánu ohledně dohody o žábách, jak ji faraón ustanovil. Učinil ale Pán právě tak, jak řekl Mojžíš, a zemřely žáby z domů, z dvorů a z polí. A shromáždili je na hromady a hromady, a země páchnula. Když ale farao viděl, že nastala úleva, jeho srdce ztěžklo a nevyslechl je, právě jak mluvil Pán. Řekl ale Pán Mojžíšovi: Řekni Áronovi: Natáhni svou ruku s holí a udeř do prachu země, a budou komáři na lidech i na čtyřnožcích i po celé egyptské zemi. Natáhl tedy Áron rukou hůl a udeřil do prachu země, a stali se komáři na lidech i na čtvernožcích, a ve veškerém prachu země se stali komáři. Udělali ale podobně i zaklínači svými čáry, aby vyvedli komáry, a nebyli schopni, a komáři se objevili jak na lidech, tak na čtyřnohých zvířatech. Zaklínači tedy řekli faraonovi: Toto je prst Boží. Ale srdce faraonovo bylo zatvrzeno a nevyslyšel je, právě

jak mluvil Hospodin. Pán řekl Mojžíšovi: Vstaň časně ráno a postav se před faraóna, až půjde k vodě, a řekni mu: Toto praví Pán: Propusť můj lid, aby mi sloužil na poušti. Jestliže ale nechceš propustit můj lid, hle, já posílám na tebe, na tvé služebníky, na tvůj lid a na vaše domy psí mouchy, a domy Egypťanů budou naplněny psími mouchami, i země, na které jsou. A budu konat divy v ten den v zemi Gešem, na které můj lid přebývá, na které tam nebude psí moucha, abys věděl, že já jsem Pán, Bůh veškeré země. A učiním rozdíl mezi mým lidem a tvým lidem, a zítra se toto stane na zemi. Učinil ale Pán tak, a přišlo množství psích much do domů faraóna a do domů jeho služebníků a do celé egyptské země, a země byla zničena od psích much. Farao zavolal Mojžíše a Árona a řekl: Přijďte a obětujte Pánu, vašemu Bohu, v této zemi. A Mojžíš řekl: Není možné, aby se to stalo tak, neboť ohavnosti Egypťanů budeme obětovat Pánu, našemu Bohu. Jestliže totiž obětujeme ohavnosti Egypťanů před nimi, budeme ukamenováni. Půjdeme tři dny cesty do pouště a obětujeme našemu Bohu, jak nám řekl Pán. A Farao řekl: Já vás posílám, a obětujte svému Bohu v poušti, ale neodejdete daleko, modlete se tedy za mě k Pánu. Mojžíš řekl: Já odejdu od tebe a budu se modlit k Bohu, a psí moucha odejde od tebe, od tvých sluhů a od tvého lidu zítra. Jen ať Farao již znovu neklame, aby neposlal lid obětovat Pánu. Vyšel ale Mojžíš od faraona a modlil se k Bohu. Pán ale udělal právě tak, jak řekl Mojžíš, a odstranil mouchy od Faraona, od jeho služebníků a od jeho lidu, a nezůstala ani jediná. A farao zatížil své srdce i tentokrát, a nechtěl propustit lid.

9

Pán řekl Mojžíšovi: Vejdi k faraonovi a řekni mu: Toto praví Hospodin, Bůh Hebrejců: Propusť můj lid, aby mi sloužil. Jestli tedy opravdu nechceš poslat pryč můj lid, ale stále ho ovládáš, hle, ruka Páně bude na tvém dobytku, který je na planinách, na koních a na soumarech a na velbloudech a na volech a na ovcích, smrt velmi veliká. A budu konat divy já v onom čase mezi dobytkem Egypťanů a mezi dobytkem synů Izraele, nezemře ze všeho dobytka synů Izraele nic. A Bůh dal hranici, řka: Zítra učiní Pán tuto věc na zemi. A Pán učinil toto slovo následujícího dne a zemřel všechen dobytek Egypťanů, ale z dobytka synů Izraele nezemřel nic. Když ale Farao viděl, že z veškerého dobytka synů Izraele nezemřelo nic, jeho srdce se zatvrdilo a lid nepropustil. Řekl ale Pán Mojžíšovi a Áronovi: Vezměte plné hrsti sazí z pece a ať Mojžíš posype je k nebi před Faraónem a před jeho služebníky. A ať se stane prach na celou zemi Egypta a budou na lidech a na čtyřnohých zvířatech vředy, puchýře vyvěrající v lidech i v čtyřnohých zvířatech, v celé zemi Egypta. A vzal saze z pece před Faraónem a Mojžíš je rozptýlil do nebe, a vznikly vředy, puchýře praskající, jak na lidech, tak na čtvernožcích. A kouzelníci nebyli schopni stát před Mojžíšem kvůli vředům, neboť vředy postihly kouzelníky i celou egyptskou zemi. Pán však zatvrdil srdce faraóna, a ten je nevyslyšel, jak Pán přikázal. Pán řekl Mojžíšovi: Vstaň časně ráno a postav se před faraóna a řekni mu: Toto praví Hospodin, Bůh Hebrejců: Propusť můj lid, aby mi sloužil. V tomto čase nyní posílám

všechny své rány do tvého srdce, i tvých služebníků a tvého lidu, abys poznal, že není jako já jiný na celé zemi. Nyní, neboť kdybych byl poslal ruku, udeřil bych tě a tvůj lid usmrtil, a byl bys zničen ze země. A kvůli tomu jsi byl zachován, abych ukázal v tobě svou sílu a aby bylo vyhlášeno mé jméno po celé zemi. Stále tedy zadržuješ můj lid a nechceš je propustit? Hle, já zítra v tuto hodinu sešlu velmi hojné krupobití, jaké nebylo v Egyptě ode dne, kdy byl stvořen, až do tohoto dne. Nyní tedy pospěš shromáždit tvůj dobytek a všechno, co máš na pláni; neboť všichni lidé a dobytek, všechno, co bude nalezeno na pláních a nevstoupí do domu, ale padne na to krupobití, zemře. Ten, kdo se bál slova Páně ze služebníků faraonových, shromáždil svůj dobytek do domů. Kdo ale nezaměřil mysl na slovo Páně, nechal zvířata na polích. Řekl ale Pán k Mojžíšovi: Vztáhni svou ruku k nebi, a bude krupobití na celou egyptskou zemi, na lidi i na dobytek, i na všechny byliny na zemi. Mojžíš natáhl ruku k nebi a Pán dal zahřmění a krupobití, a oheň probíhal po zemi, a Pán seslal krupobití na celou egyptskou zemi. Byly kroupy a oheň planoucí v kroupách, a kroupy byly velmi mnohé, jaké takové nebyly v Egyptě ode dne, kdy se na ní usadil národ. Krupobití udeřilo v celé egyptské zemi, od člověka až po dobytek, a krupobití pobilo všechnu bylinu na pláni a všechny stromy na pláních krupobití rozdrtilo. Kromě v zemi Gesem, kde byli synové Izraele, nebyly kroupy. Farao poslal a zavolal Mojžíše a Árona a řekl jim: Zhřešil jsem nyní, Hospodin je spravedlivý, já však a můj lid jsme bezbožní. Modlete se tedy za mě k Pánu, a ať přestanou hlasy Boží, krupobití a oheň, a propustím vás, a nebudete již déle nuceni zůstat. Řekl mu ale Mojžíš: Jakmile

vyjdu z města, rozprostřu své ruce k Pánu, a hlasy přestanou, a krupobití i déšť již nebudou, abys poznal, že země patří Pánu. A ty i tvojи služebníci, vím, že jste se ještě nebáli Pána. Ten len a ječmen však byly zasaženy, neboť ječmen byl v klasu a len byl v semeni. Pšenice a špalda však nebyly zasaženy, protože byly pozdní. Mojžíš vyšel od faraona ven z města a vztáhl ruce k Pánu, a hlasy přestaly, a krupobití a déšť již nepadaly na zemi. Když ale farao viděl, že přestal déšť, krupobití a hřmění, znovu hřešil a zatvrdil své srdce i srdce svých služebníků. A srdce faraonovo bylo zatvrzeno a neposlal pryč syny Izraele, právě jak mluvil Pán k Mojžíšovi.

10

Řekl a Pán Mojžíšovi, říkaje, vejdi k faraonovi, neboť já jsem zatvrdil jeho srdce a srdce jeho služebníků, aby následně přišla tato znamení na ně; abyste vyprávěli do uší vašich dětí a dětem vašich dětí, jak jsem se posmíval Egypťanům a má znamení, která jsem učinil mezi nimi; a poznáte, že já jsem Pán. Mojžíš a Áron vstoupili před Faraóna a řekli mu: Toto říká Pán, Bůh Hebrejců: Jak dlouho se nechceš pokořit přede mnou? Propusť můj lid, aby mi sloužil. Jestliže ale nechceš ty poslat pryč můj lid, hle já přivádím v tuto hodinu zítra mnoho kobylek na všechny tvé hranice. A zakryje vzhled země, a nebudeš moci spatřit zemi, a sežere všechen přebytek země, který zůstal, jenž vám zanechalo krupobití, a sežere každý strom rostoucí vám na zemi. A budou naplněny tvé domy a domy tvých sluhů a všechny

domy v celé zemi Egypťanů, které nikdy neviděli tví otcové ani jejich praotcové, ode dne, kdy se stali na zemi, až do tohoto dne. A Mojžíš se odvrátil a vyšel od faraóna. A služebníci faraona mu říkají: Jak dlouho pro nás bude toto léčkou? Pošli pryč ty lidi, aby sloužili jejich Bohu; nebo si přeješ vědět, že Egypt zahynul? A obrátili se Mojžíš a Áron k faraonovi a řekl jim: Jděte a služte Pánu, Bohu vašemu. Kdo však a kdo jsou ti, kteří půjdou? A Mojžíš říká: S mladými muži a staršími půjdeme, se syny a dcerami, s ovcemi a dobytkem naším, neboť je svátek Páně. A řekl jim: Ať je tak Pán s vámi, protože vás posílám, ne i vaše zavazadla? Vizte, že vám hrozí neštěstí. Ne tak, ale nechť jdou ti muži a nechť slouží Bohu, neboť toto sami vyhledáváte. Vyhnali je však od tváře faraóna. Pán řekl Mojžíšovi: Vztáhni ruku nad egyptskou zemi, ať vystoupí kobylky na zemi a sežerou všechnu bylinu země i všechen plod stromů, který zanechalo krupobití. A Mojžíš pozvedl hůl k nebi a Hospodin přivedl jižní vítr na zem, celý ten den a celou tu noc; nastalo ráno a jižní vítr vzal kobylky a přivedl je na celou egyptskou zem; a usadily se na celém egyptském území ve velmi velkém množství; před tím nebyla taková kobylka a po tom už nebude. A pokrylo to zrak země a země byla zničena, a sežralo to všechnu bylinu země a všechen plod stromů, který zůstal po krupobití. Nezůstalo nic zeleného na stromech ani na žádné bylině pole v celé egyptské zemi. Farao pospíchal zavolat Mojžíše a Árona a řekl: Zhřešil jsem před Pánem, vaším Bohem, a proti vám. Přijměte tedy můj hřích ještě nyní a modlete se k Pánu, vašemu Bohu, a ať ode mě odstraní tuto smrt. Vyšel ale Mojžíš od faraona a modlil se k Bohu. A Pán změnil vítr z moře na silný, vzal kobylky a hodil je

do Rudého moře, a nezůstala ani jedna kobylka v celé egyptské zemi. A Pán zatvrdil srdce faraona a nepropustil syny Izraele. Pán ale řekl Mojžíšovi: Natáhni svou ruku k nebi, a ať se stane tma nad egyptskou zemí, hmatatelná tma. Mojžíš natáhl ruku k nebi a nastala tma, temnota, bouře na celé zemi Egypta po tři dny. A nikdo neviděl svého bratra tři dny a nikdo nevstal ze své postele tři dny, ale všem synům Izraele bylo světlo ve všech místech, kde přebývali. A farao zavolal Mojžíše a Árona se slovy: Jděte, služte Pánu, svému Bohu, ale ovce a dobytek zanechte, a vaše zavazadla ať jdou s vámi. A Mojžíš řekl: Ale ty nám také dáš zápalné oběti a oběti, které přineseme Hospodinu, našemu Bohu. A náš dobytek půjde s námi, a nezanecháme ani kopyto, neboť z nich vezmeme, abychom sloužili Pánu, našemu Bohu. My však nevíme, čím budeme sloužit Pánu, našemu Bohu, dokud tam nepřijdeme. Pán však zatvrdil srdce faraóna, a ten je nechtěl propustit. A Farao říká: Odejdi ode mě, dávej si pozor, abys už nikdy nespatřil mou tvář, neboť v den, kdy se mi ukážeš, zemřeš. Mojžíš ale říká: Řekl jsi, že se ti již neukážu tváří v tvář.

11

Pán řekl Mojžíšovi: Ještě jednu ránu uvedu na faraóna a na Egypt, a potom vás odtud propustí. Až vás však bude propouštět se vším, vyžene vás úplným vyhnáním. Mluv tedy tajně do uší lidu, a nechť každý požádá svého souseda o stříbrné a zlaté nádoby a oděv. Pán ale dal přízeň svému lidu před Egypťany a ti jim půjčili, a muž Mojžíš se stal velmi velikým před Egypťany,

před faraónem i před jeho služebníky. A Mojžíš řekl: Toto říká Pán: Kolem půlnoci vcházím do prostřed Egypta. A zemře každý prvorozený v egyptské zemi, od prvorozeného faraóna, který sedí na trůnu, až po prvorozeného služebnice u mlýnského kamene, a až po prvorozeného každého dobytčete. A bude veliký pláč po celé egyptské zemi, jaký nebyl, a jaký již nebude. A mezi všemi syny Izraele nebude vrčet pes svým jazykem, od člověka až po dobytek, abys věděl, jak veliký rozdíl učiní Pán mezi Egypťany a Izraelem. A všichni tito tví sluhové sestoupí ke mně a pokloní se mi, říkajíce: Vyjdi ty a všechen tvůj lid, který ty vedeš, a po těchto věcech vyjdu. A Mojžíš vyšel od Faraona s hněvem. Pán však řekl Mojžíšovi: Farao vás nevyslyší, abych znásobil svá znamení a divy v zemi egyptské. Mojžíš a Áron vykonali všechna tato znamení a divy v zemi egyptské před faraónem, ale Pán zatvrdil srdce faraónovo, a ten neposlechl, aby propustil syny Izraele ze země egyptské.

12

Řekl a Pán Mojžíšovi a Áronovi v zemi Egypta, říkaje: Tento měsíc je vám začátkem měsíců; první je vám v měsících roku. Mluv k celému shromáždění synů Izraele a řekni: Desátého dne tohoto měsíce ať si každý vezme beránka podle otcovských domů, každý beránka na dům. Jestliže však je jich v domě málo, takže nejsou dostatečný pro ovci, přibere k sobě souseda svého blízkého podle počtu duší; každý podle toho, co mu stačí, bude započítán k ovci. Ovce dokonalá, samec, roční, bude vám; od

jehňat a kůzlat si vezmete. A bude vám uchováno až do čtrnáctého dne tohoto měsíce, a zabije to celé shromáždění synů Izraele k večeru. A vezmou z té krve a umístí ji na obě veřeje a na překlad v domech, ve kterých je budou jíst. A budou jíst maso této noci pečené ohněm a nekvašený chléb s hořkými bylinami budou jíst. Nebudete z nich jíst nic syrového ani vařeného ve vodě, ale pečené ohněm, hlavu s nohama a vnitřnostmi. Nezanecháte z něho nic do rána, a kost z něho nezlomíte, ale to, co z něho zůstane do rána, spálíte v ohni. Takto to budete jíst: s opásanými bedry, sandály na nohou a holemi v rukou, a budete to jíst s chvatem – je to Pascha Páně. A projdu zemí egyptskou v tuto noc a udeřím každého prvorozeného v zemi egyptské od člověka až po zvíře, a na všech bozích Egypťanů vykonám pomstu, já Hospodin. A krev bude vám znamením na domech, ve kterých jste, a uvidím krev, a ochráním vás, a nebude ve vás rána zkázy, když udeřím v zemi egyptské. A tento den vám bude památkou a budete jej slavit jako svátek Pánu po všechna vaše pokolení, jako věčné nařízení jej budete slavit. Sedm dní budete jíst nekvašené chleby, ale od prvního dne odstraníte kvas ze svých domů, každý, kdo by jedl kvas, bude ta duše vyhlazena z Izraele, od prvního dne až do sedmého dne. A první den bude nazván svatým a sedmý den bude vám nazván svatým, žádnou služebnou práci nebudete konat v těchto dnech, kromě toho, co bude připraveno pro každou duši; pouze toto bude vám připraveno. A budete zachovávat tento příkaz; neboť v tento den vyvedu vaše vojsko ze země egyptské, a budete konat tento den pro vaše pokolení jako věčné ustanovení, počínaje čtrnáctým dnem prvního měsíce; od večera budete jíst nekvašené chleby až

do dvacátého prvního dne měsíce, až do večera. Sedm dní nesmí být kvas nalezen ve vašich domech. Každý, kdo by jedl kvašené, bude ta duše vyhlazena ze shromáždění Izraele, jak mezi cizinci, tak i mezi domorodci země. Žádný kvašený chléb nebudete jíst, ale v každém vašem obydlí budete jíst nekvašené. Mojžíš ale svolal celou radu starších synů Izraele a řekl jim: Jděte, vezměte si ovci podle vašich příbuzenských skupin a obětujte velikonoční beránka. Vezmete svazek yzopu, namočíte jej do krve, která je u dveří, dotknete se nadpraží a obou veřejí krví, která je u dveří. Vy však nevyjdete, každý ze dveří svého domu, až do rána. A Pán projde, aby udeřil Egypťany, a uvidí krev na veřeji a na obou veřejích, a Pán projde kolem dveří, a nedovolí ničiteli vejít do vašich domů, aby udeřil. A zachovávejte toto nařízení pro sebe a pro své syny až navěky. Až však vstoupíte do země, kterou vám dá Hospodin, jak mluvil, zachovávejte tuto bohoslužbu. A až se vás zeptají vaši synové: Co je tato služba? A řeknete jim: Tato oběť je velikonoční beránek Pánu, protože zakryl domy synů Izraele v Egyptě, když udeřil Egypťany, ale naše domy vysvobodil. A lid se sklonil a poklonil se. A synové Izraele odešli a učinili, jak přikázal Pán Mojžíšovi a Áronovi, tak učinili. Stalo se ale uprostřed noci, a Pán udeřil každého prvorozeného v zemi egyptské, od prvorozeného faraóna sedícího na trůnu, až po prvorozeného zajatkyně v jámě, a až po prvorozeného všeho dobytka. A Farao vstal v noci, i jeho služebníci, i všichni Egypťané, a stalo se veliké naříkání v celé egyptské zemi, neboť nebyl dům, v němž by nebyl mrtvý. A farao zavolal Mojžíše a Árona v noci a řekl jim: Vstaňte a vyjděte od mého lidu, jak vy, tak synové Izraele, jděte a služte Pánu, vašemu Bohu, jak říkáte.

A vezměte své ovce a voly a jděte, požehnejte zajisté i mně. A Egypťané naléhali na lid s horlivostí, aby je vyhnali ze země, neboť řekli: Všichni my umíráme. Lid vzal své těsto, než bylo kvašeno, jejich hnětená těsta svázaná v jejich šatech na ramenou. Synové Izraele však udělali, jak jim přikázal Mojžíš, a žádali od Egypťanů stříbrné a zlaté nádoby a oděv. A Pán dal svému lidu milost před Egypťany, a ti jim půjčili, a tak oloupili Egypťany. Synové Izraele odešli z Rameses do Sukotu, šest set tisíc pěších mužů, kromě zavazadel. A veliký smíšený zástup šel s nimi nahoru, a ovce, a voli, a dobytek velmi mnohý. A oni upekli těsto, které vynesli z Egypta, jako nekvašené chleby, neboť nebylo kvašeno, protože je Egypťané vyhnali, a nemohli zůstat, ani si neudělali zásoby na cestu. Bydlení synů Izraele, které bydleli v zemi egyptské a v zemi kanaánské, bylo čtyři sta třicet let. A stalo se po čtyřech stech třiceti letech, že vyšla všechna síla Páně ze země egyptské v noci. Ostraha je Pánu, aby vyvedl je ze země egyptské; ta noc je ostrahou Pánu, aby byla všem synům Izraele do jejich pokolení. Řekl pak Pán Mojžíšovi a Áronovi: Toto je zákon paschy: žádný cizinec z něho nebude jíst. A každého služebníka nebo koupeného za stříbro obřežeš, a potom z něho bude jíst. Příchozí nebo najatý dělník z toho nebude jíst. V jednom domě bude snědeno a nevynesete z domu maso ven, a kost z něho nezlomíte. Celé shromáždění synů Izraele to udělá. Jestliže však k vám přistoupí cizinec, aby vykonal velikonoční beránka Pánu, obřežeš každého jeho mužského, a pak přistoupí, aby to vykonal, a bude jako domorodec té země; žádný neobřezaný nebude z něho jíst. Jeden zákon bude pro domorodce a pro přistěhovalce mezi vámi. A synové Izraele

učinili, jak přikázal Pán Mojžíšovi a Áronovi, tak učinili. A stalo se toho dne, že Pán vyvedl syny Izraele z egyptské země s jejich mocí.

13

Řekl ale Pán Mojžíšovi: Posvěť mi každé prvorozené, které otevírá každé lůno mezi syny Izraele, od člověka až po dobytče, patří mně. Mojžíš řekl lidu: Pamatujte na tento den, v němž jste vyšli z egyptské země, z domu otroctví, neboť vás Hospodin vyvedl odtud mocnou rukou, a nebude se jíst nic kvašeného. Neboť dnes vycházíte v měsíci nových. A bude, když tě Pán, tvůj Bůh, přivede do země Kananejských, Chetejských, Amorejských, Evejských, Jebusejských, Gergesejských a Ferezejských, kterou přísahal tvým otcům dát tobě, zemi tekoucí mlékem a medem, vykonáš tuto službu v tomto měsíci. Šest dní budete jíst nekvašené chleby, ale sedmého dne bude svátek Páně. Nekvašený chléb budete jíst sedm dní, nebude u tebe viděn kvašený chléb, ani u tebe nebude kvas ve všech tvých hranicích. A oznámíš svému synu v ten den slovy: Kvůli tomuto učinil Pán Bůh pro mě, když jsem vycházel z Egypta. A bude ti znamením na tvé ruce a památkou před tvýma očima, aby byl zákon Páně v tvých ústech, neboť mocnou rukou tě vyvedl Pán Bůh z Egypta. A chraňte tento zákon podle stanovených období, ode dne ke dni. A bude, až tě Pán, Bůh tvůj, přivede do země Kananejských, jak přísahal tvým otcům, a dá ti ji. A odělíš každého prvorozeného, samce Pánu, každého prvorozeného ze stád nebo z tvého

dobytka, kolik se jich ti narodí, samce posvětíš Pánu. Každého, kdo otevírá lůno osla, vyměníš za ovci, jestliže však nevyměníš, vykoupíš ho, každého prvorozeného člověka ze synů tvých vykoupíš. Jestliže se ale tvůj syn zeptá tebe potom, říkaje, co je toto? A řekneš mu, že Pán nás vyvedl mocnou rukou ze země Egypta, z domu otroctví. Když ale farao ztvrdil srdce a nechtěl nás propustit, zabil každého prvorozeného v zemi egyptské, od prvorozených lidí až po prvorozené dobytka. Proto já obětuji Pánu každého, kdo otvírá dělohu, všechny mužské, a každého prvorozeného ze svých synů vykoupím. A bude to znamením na tvé ruce a neotřesitelným před tvýma očima, neboť mocnou rukou tě vyvedl Pán z Egypta. Když ale Farao poslal lid, Bůh je nevedl cestou země Filištínů, protože byla blízko, neboť Bůh řekl, aby lid nelitoval, když uvidí válku, a neobrátil se zpět do Egypta. A Bůh obklopil lid cestou do pouště, k Rudému moři, a v páté generaci vystoupili synové Izraele ze země egyptské. A Mojžíš vzal s sebou kosti Josefovy, neboť přísahou zavázal syny Izraele, řka: Jistě vás navštíví Pán, a vynesete mé kosti odtud s sebou. Synové Izraele ale vytáhli ze Sochótu a utábořili se v Étamu u pouště. Ten ale Bůh je vedl, ve dne v sloupu oblaku, aby jim ukázal cestu, v noci pak v sloupu ohně. Sloup oblaku ve dne a sloup ohně v noci však nepřestaly být před celým lidem.

14

A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a řekl: Mluv k synům Izraele, ať se obrátí a utáboří se naproti usedlosti, mezi Migdolem a

mořem, naproti Baal Sefonu; před ním se utábořítе u moře. A farao řekne svému lidu: Tito synové Izraele bloudí v zemi, neboť je zavřela poušť. Já však zatvrdím srdce faraona a bude pronásledovat je, a budu oslaven skrze faraona a skrze celé jeho vojsko, a poznají všichni Egypťané, že já jsem Pán, a učinili tak. A bylo oznámeno králi Egypťanů, že lid uprchl, a obrátilo se srdce faraona a jeho služebníků vůči lidu, a řekli: Co jsme to udělali, že jsme propustili syny Izraele, aby nám nesloužili? Zapřáhl tedy farao své vozy a všechen svůj lid shromáždil s sebou, a vzal šest set vybraných vozů a všechny koně Egypťanů a důstojníky nad všemi. A Pán zatvrdil srdce faraóna, krále Egypta, i srdce jeho služebníků, a pronásledoval syny Izraele, ale synové Izraele vycházeli se vztyčenou rukou. A Egypťané je pronásledovali a našli je utábořené u moře, a všechna jízda a vozy faraóna, a jezdci, a jeho vojsko naproti tábořišti, naproti Beelsefónu. A Farao se přibližoval, a synové Izraele pozdvihli oči a vidí, že Egypťané se utábořili za nimi, a velmi se báli, synové Izraele však volali k Pánu. A oni řekli Mojžíšovi: Protože nebyly hroby v zemi egyptské, vyvedl jsi nás, abychom zemřeli na poušti? Nebylo to to slovo, které jsme k tobě mluvili v Egyptě, když jsme říkali: Nech nás, ať sloužíme Egypťanům? Je totiž lepší pro nás sloužit Egypťanům, než zemřít v této poušti. A Mojžíš řekl k lidu: Mějte odvahu, stůjte a vizte tu záchranu od Pána, kterou nám dnes učiní; jakým způsobem jste totiž viděli Egypťany dnes, nebudete je už vidět na věčné časy; Pán bude bojovat za vás, a vy budete mlčet. Pán pak řekl Mojžíšovi: Co ke mně voláš? Mluv synům Izraele a ať vyrazí na cestu. A ty zvedni svou hůl a vztáhni svou ruku na moře a rozděl je, a ať vejdou

synové Izraele do prostřed moře po suchu. A hle, já zatvrdím srdce faraóna a všech Egypťanů, a vejdou za nimi, a budu oslaven ve faraónovi a v celém jeho vojsku a ve vozech a v jeho koních. A poznají všichni Egypťané, že já jsem Pán, když budu oslaven skrze Faraona a skrze jeho vozy a koně. Odstranil se však Anděl Boží, který šel před táborem synů Izraele, a šel za ně; odstranil se také sloup oblaku zpředu a postavil se za ně. A vstoupil mezi tábor Egypťanů a mezi tábor Izraele a stanul, a nastala temnota a tma, a noc prošla, a nesmísili se navzájem po celou noc. Mojžíš natáhl ruku nad moře a Pán zahnal moře prudkým jižním větrem po celou noc a učinil z moře suchou zemi, a voda byla rozdělena. A synové Izraele vešli do středu moře po suchu a voda byla pro ně zdí zprava a zdí zleva. A Egypťané je pronásledovali a vešli za nimi, i všichni koně faraonovi, i vozy, i jezdci, do prostřed moře. Stalo se ale v ranní stráži, a Pán pohlédl na tábor Egypťanů ve sloupu ohně a oblaku, a uvedl ve zmatek tábor Egypťanů, a svázal osy jejich vozů, a vedl je s násilím; a Egypťané řekli, utečme před Izraelem; neboť Pán za ně bojuje proti Egypťanům. Pán řekl Mojžíšovi: Vztáhni svou ruku nad moře, ať se voda navrátí a přikryje Egypťany, jejich vozy i jezdce. Mojžíš natáhl ruku na moře a voda se navrátila za svítání na své místo. Egypťané utíkali před vodou, ale Pán je smetl doprostřed moře. A voda, která se obrátila zpět, pokryla vozy a jezdce a celou sílu faraóna, kteří vešli za nimi do moře, a nebyl z nich zanechán ani jeden. Synové Izraele však šli po suché zemi uprostřed moře a voda jim byla zdí z pravé strany a zdí z levé strany. A Pán zachránil Izrael v ten den z ruky Egypťanů, a Izrael viděl Egypťany mrtvé u břehu

moře. Izrael viděl velkou ruku, kterou Pán učinil Egypťanům, lid se bál Pána a věřili Bohu a Mojžíšovi, jeho služebníku.

15

Potom zpíval Mojžíš a synové Izraele tuto píseň Bohu a řekli: Zpívejme Pánu, neboť byl slavně oslavený, koně i jezdce vrhl do moře. Pomocník a ochránce se mi stal ke spasení, tento můj Bůh, a oslavím ho, Bůh mého otce, a vyvýším ho. Pán drtící války, Pán je jeho jméno. Vozy faraona a jeho sílu vrhl do moře, vybrané jezdce třetího řádu; byli pohlceni v Rudém moři; moře je pokrylo; klesli do hloubky jako kámen. Tvá pravice, Pane, byla oslavena v síle, tvá pravá ruka, Pane, roztříštila nepřátele. A v množství své slávy jsi rozdrtil protivníky, poslal jsi svůj hněv, který je pohltil jako strniště. A skrze ducha tvého hněvu se rozdělila voda, ztuhla voda jako zeď, ztuhly vlny uprostřed moře. Řekl nepřítel: Budu pronásledovat, chytím je, rozdělím kořist, naplním svou duši, zabiju svým mečem, má ruka bude vládnout. Poslal jsi svého ducha, pokrylo je moře, potopili se jako olovo v mocné vodě. Kdo je podobný tobě mezi bohy, Pane? Kdo je podobný tobě? Oslavený mezi svatými, podivuhodný v slávě, konající zázraky. Natáhl jsi svou pravici, pohltila je země. Vedl jsi svou spravedlností tento svůj lid, který jsi vykoupil, potěšil jsi jej svou silou do svého svatého příbytku. Národy to uslyšely a rozzlobily se, bolesti zachvátily obyvatele Filištíny. Tehdy pospíchali vůdcové Edomu a vládcové Moabitů, vzal je třes, roztáli všichni bydlící v Kanaánu. Kéž na ně padne třesení a

strach, velikostí tvého ramene ať zkameněli, dokud neprojde tvůj lid, Pane, dokud neprojde tento tvůj lid, který jsi získal. Přivedši je, zasaď je do hory svého dědictví, do připraveného příbytku svého, který jsi připravil, Pane, do svatyně, Pane, kterou připravily tvé ruce. Pán vládne navěky a na věky věků, a ještě dále. Protože vstoupil kůň faraona s vozy a jezdci do moře a Pán přivedl na ně vodu moře, ale synové Izraele šli po suchu uprostřed moře. Miriam, prorokyně, sestra Áronova, vzala buben do své ruky a všechny ženy vyšly za ní s bubny a sbory. Začala ale jejich Miriam říkat: Zpívejme Pánu, neboť byl slavně oslaven, koně i jezdce vrhl do moře. Mojžíš ale odvedl syny Izraele od Rudého moře a vedl je do pouště Šúr, a šli tři dny pouští, a nenacházeli vodu, takže nemohli pít. Přišli však do Mara a nemohli pít z Mara, neboť byla hořká. Proto pojmenoval to místo Hořkost. A lid reptali na Mojžíše se slovy: Co budeme pít? Mojžíš volal k Pánu a Pán mu ukázal dřevo a hodil ho do vody a voda se stala sladkou, tam mu stanovil nařízení a soudy a tam ho zkoušel a řekl, jestliže opravdu budeš slyšet hlas Pána Boha tvého a budeš dělat to, co je příjemné před ním, a budeš naslouchat jeho přikázáním a budeš zachovávat všechna jeho nařízení, žádnou nemoc, kterou jsem přivedl na Egypťany, nepřivedu na tebe, neboť já jsem Pán, tvůj Bůh, který tě uzdravuje. A přišli do Elimu, a bylo tam dvanáct pramenů vod a sedmdesát kmenů palem, a utábořili se tam u vod.

16

Vyšli ale z Elimu a přišlo celé shromáždění synů Izraele do pouště Sin, která je mezi Elimem a Sinajem. A patnáctého dne druhého měsíce jejich vyjití ze země Egypta reptalo celé shromáždění synů Izraele na Mojžíše a Árona. A synové Izraele jim řekli: Kéž bychom byli zemřeli, zasaženi Pánem v egyptské zemi, když jsme seděli nad hrnci s masem a jedli jsme chleba do sytosti, protože jste nás vyvedli do této pouště, abyste zabili celé toto shromáždění hladem. Řekl a Pán k Mojžíšovi: Hle, já vám dštím chleby z nebe; a vyjde lid a budou sbírat to každý den, abych je vyzkoušel, zda budou chodit podle mého zákona, nebo ne. A bude v šestý den, že připraví, co přinesou; a bude to dvojnásobné oproti tomu, co sbírají den co den. A Mojžíš a Áron řekli celému shromáždění synů Izraele: Večer poznáte, že Hospodin vás vyvedl ze země Egypta, a ráno uvidíte slávu Hospodina, když vyslyší vaše reptání proti Bohu; my ale co jsme, že reptáte proti nám? A Mojžíš řekl: Když vám Pán dává večer maso k jídlu a ráno chleby k nasycení, protože Pán vyslyšel vaše reptání, které reptáte proti nám - my ale co jsme? Neboť vaše reptání není proti nám, ale proti Bohu. Mojžíš řekl Áronovi: Řekl jsem celému shromáždění synů Izraele: Přistupte před Boha, neboť vyslyšel vaše reptání. Když ale Aaron mluvil k celému shromáždění synů Izraele a obrátili se k poušti, ukázala se sláva Páně v oblaku. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi, řka: Vyslyšel jsem reptání synů Izraele; mluv k nim, řka: K večeru budete jíst maso a ráno budete nasyceni chlebem; a poznáte, že já jsem Hospodin, váš Bůh. Stalo se ale večer a vystoupila křepelka a pokryla tábor, ráno, když přestávala rosa kolem tábora. A hle, na povrchu pouště bylo něco tenkého jako koriandr, bílého, jako mráz na

zemi. Když to viděli synové Izraele, řekli jeden druhému: Co je toto? Nevěděli totiž, co to bylo; ale Mojžíš jim řekl: Toto je ten chléb, který vám dal Pán k jídlu. Toto je slovo, které přikázal Pán: Sesbírejte z něho každý pro své příslušníky gómor, podle hlavy, podle počtu vašich duší, každý se svými obyvateli stanů sesbírejte. Synové Izraele to udělali tak, a sebrali jedni mnoho a druzí méně. A když naměřili gomer, ten, kdo měl mnoho, neměl přebytek, a ten, kdo měl méně, neměl nedostatek; každý nasbíral pro ty, kteří patřili k němu. Mojžíš jim ale řekl: Nikdo ať z toho nic nenechává do rána. A neposlouchali Mojžíše, ale někteří z toho zanechali do rána, a vyvřelo to červy a zapáchalo to, a Mojžíš se na ně rozhořčil. A shromáždili to každé ráno, každý svůj předepsaný díl, a když slunce zahřívalo, tál se. Stalo se ale v šestý den, že sebrali potřebné věci dvojnásobně, dva gómor na jednoho; vešli ale všichni vůdcové shromáždění a oznámili to Mojžíšovi. Mojžíš ale řekl k nim: Není toto to slovo, které mluvil Hospodin? Sobota je svatý odpočinek pro Pána zítra; cokoliv budete péct, pečte; a cokoliv budete vařit, vařte; a všechno přebývající nechte do skladu do rána. A zanechali z toho až do rána, jak jim přikázal Mojžíš, a nezapáchalo to, ani se v tom neobjevil červ. Řekl pak Mojžíš: Jezte dnes, neboť dnes jsou soboty Pánu, nebude to nalezeno na pláni. Šest dní budete sbírat, ale sedmého dne je sobota, protože v ní nic nebude. Stalo se ale v sedmý den, že někteří z lidu vyšli sbírat, a nenašli. Pán však řekl Mojžíšovi: Jak dlouho nechcete poslouchat má přikázání a můj zákon? Vizte, neboť Pán vám dal sobotu, tento den, proto vám dal v šestý den chleby na dva dny, zůstaňte každý ve svých domech, nikdo ať nevychází ze svého místa v

sedmý den. A lid odpočíval sedmého dne. A synové Izraele pojmenovali to jménem Man. Bylo to jako bílé semeno koriandru a jeho chuť byla jako koláč s medem. Mojžíš řekl: Toto je slovo, které přikázal Hospodin: Naplňte gomer many k uschování pro vaše pokolení, aby viděli chléb, který jste jedli v poušti, když vás Hospodin vyvedl ze země egyptské. A Mojžíš řekl Áronovi: Vezmi jednu zlatou nádobu a vlož do ní plný gomer many, a uložíš ji před Bohem k uchování pro vaše pokolení, jak přikázal Pán Mojžíšovi. A Áron ji uložil před svědectvím k uchování. Synové Izraele ale jedli manu čtyřicet let, dokud nepřišli do obydlené země; jedli manu, dokud nedorazili do části Fénicie. Gómor byl desetinou ze tří měr.

17

A celé shromáždění synů Izraele odešlo z pouště Sin podle svých táborů skrze slovo Páně a utábořili se v Rafidim, ale nebyla tam voda pro lid k pití. A lid reptali k Mojžíšovi, říkajíce: Dej nám vodu, abychom pili. A Mojžíš jim řekl: Co mi reptáte, a co pokoušíte Pána? Žíznil ale tam lid po vodě a reptal tam lid proti Mojžíšovi, říkajíce, proč toto? Vyvedl jsi nás z Egypta, abys nás a naše děti a dobytek zabil žízní? Mojžíš ale volal k Hospodinu a říkal: Co mám udělat s tímto lidem? Ještě chvilku, a ukamenují mě. A řekl Pán k Mojžíšovi: Jdi před tento lid, vezmi si s sebou některé ze starších lidu a hůl, kterou jsi udeřil do řeky, vezmi do své ruky a jdi. Hle, já stojím tam před tebou na skále v Chorébu a ty udeříš tu skálu a vyjde z ní voda a lid bude pít. Mojžíš to

udělal tak před syny Izraele. A on pojmenoval to místo Zkouška a Výčitka, kvůli výčitce synů Izraele a kvůli tomu, že zkoušeli Pána, říkajíce: Je Pán mezi námi, nebo ne? Přišel ale Amalek a bojoval s Izraelem v Refidim. Mojžíš řekl Jozuovi: Vyber si mocné muže a vytáhni zítra do boje proti Amálekovi, a hle, já budu stát na vrcholu kopce s holí Boží v ruce. A Jozue udělal právě tak, jak mu řekl Mojžíš, a vyšel a postavil se do bitvy proti Amálékovi, a Mojžíš a Áron a Hór vystoupili na vrchol kopce. A stalo se, že kdykoli Mojžíš zvedl ruce, vítězil Izrael, kdykoli je však spustil, vítězil Amalék. Ruce Mojžíšovy však byly těžké, a vzavše kámen, podložili jej pod něj, a seděl na něm, a Áron a Hur podpírali jeho ruce z jedné strany jeden a z druhé strany jeden, a ruce Mojžíšovy zůstaly pevné až do západu slunce. A Jozue obrátil na útěk Amáleka a všechen jeho lid vraždou meče. Řekl ale Pán k Mojžíšovi: Zapiš toto na památku do knihy a vlož do uší Jozue, že zcela vymažu památku Amáleka zpod nebe. A Mojžíš postavil oltář Pánu a pojmenoval jej: Pán je mé útočiště. Protože Pán bojuje tajnou rukou proti Amalekovi od pokolení do pokolení.

18

Jethro, kněz Midiánu a Mojžíšův tchán, slyšel o všem, co Pán učinil pro Izrael, svůj lid, neboť Pán vyvedl Izrael z Egypta. Vzal ale Jethro, tchán Mojžíše, Zipporah, ženu Mojžíše, po jejím propuštění, a její dva syny; jméno jednoho z nich bylo Gershom, říkaje: Byl jsem přistěhovalec v cizí zemi; a jméno druhého bylo

Eliezer, říkaje: Neboť Bůh mého otce byl můj pomocník a vysvobodil mě z ruky faraona. A vyšel Jethro, tchán Mojžíšův, a synové a žena k Mojžíšovi na poušť, kde tábořil na hoře Boží. Bylo oznámeno Mojžíšovi: Hle, tvůj tchán Jethro přichází k tobě a tvá žena a tvoji dva synové s ním. Mojžíš vyšel vstříc svému tchánovi, poklonil se mu, políbil ho, pozdravili se navzájem a uvedl je do stanu. A Mojžíš vyprávěl svému tchánovi všechno, co Pán udělal faraonovi a všem Egypťanům kvůli Izraeli, a všechnu tu dřinu, která je potkala na cestě, a že je Pán vysvobodil z ruky faraona a z ruky Egypťanů. Jethro byl ohromen nad všemi dobrými věcmi, které jim Pán učinil, že je vysvobodil z ruky Egypťanů a z ruky faraóna. A Jethro řekl: Požehnaný buď Pán, že je vysvobodil z ruky Egypťanů a z ruky faraóna. Nyní jsem poznal, že Pán je velký nad všemi bohy, kvůli tomu, že na ně zaútočili. A Jethro, tchán Mojžíše, vzal zápalné oběti a oběti Bohu; a Aaron a všichni starší Izraele přišli jíst chléb s tchánem Mojžíše před Bohem. A stalo se následujícího dne, že Mojžíš seděl, aby soudil lid, a všechen lid stál u Mojžíše od rána až do večera. A když Jethro viděl všechno, co dělá pro lid, říká: Co to je, co ty děláš pro lid? Proč sedíš sám, ale všechen lid stojí vedle tebe od rána až do večera? A Mojžíš říká svému tchánovi: Lid ke mně přichází hledat soud od Boha. Kdykoli se jim totiž přihodí spor a přijdou ke mně, rozsoudím každého a dám jim poznat přikázání Boží a jeho zákon. Tchán Mojžíše mu řekl: Neděláš tuto věc správně. Zkázou budeš zničen netrpělivostí, ty i všechen tento lid, který je s tebou. Toto slovo je pro tebe těžké, nebudeš to moci dělat sám. Nyní tedy mě poslouchej a poradím ti, a Bůh bude s tebou. Buď ty pro lid prostředníkem k Bohu a přines

jejich slova k Bohu. A budeš jim slavnostně připomínat přikázání Boha a jeho zákon, a ukážeš jim cesty, po kterých budou chodit, a skutky, které budou konat. A ty sám uvaž z celého lidu muže mocné, bohabojné, muže spravedlivé, nenávidějící pýchu, a ustanovíš nad nimi velitele tisíců a velitele set a velitele padesátů a velitele desítek. A oni budou soudit lid každou hodinu, ale nadměrně zatěžující věc ti předloží, zatímco menší záležitosti soudů budou soudit sami, odlehčí ti a pomohou ti. Jestliže toto uděláš, posílí tě Bůh a budeš moci obstát, a všechen tento lid přijde na své místo v pokoji. Mojžíš však vyslyšel hlas svého tchána a udělal vše, co mu řekl. Mojžíš vybral mocné muže ze celého Izraele a ustanovil je nad nimi veliteli tisíců, veliteli set, veliteli padesátů a veliteli desítek. A oni soudili lid každou hodinu, každou obtížnou záležitost však přinášeli k Mojžíšovi, každou lehkou záležitost však soudili sami. Mojžíš ale vyslal svého vlastního zetě a odešel do jeho země.

19

Třetího měsíce od odchodu synů Izraele z egyptské země, v tento den, přišli na poušť Sinaj. A odešli z Rafideinu a přišli do pouště Sinaj, a Izrael se tam utábořil naproti hoře. A Mojžíš vystoupil na horu Boží a Bůh jej zavolal z hory se slovy: Toto řekneš domu Jákobovu a oznámíš synům Izraele. Sami jste viděli, kolik jsem učinil Egypťanům, a vzal jsem vás jako na křídlech orlů a přivedl jsem vás k sobě. A nyní, jestliže opravdu uslyšíte můj hlas a

budete zachovávat mou smlouvu, budete mi zvláštním lidem ze všech národů, neboť má je celá země. Vy však budete mým královským kněžstvem a svatým národem, tato slova řekneš synům Izraele. Přišel ale Mojžíš, zavolal starší lidu a předložil jim všechna tato slova, která jim přikázal Bůh. Všechen lid však odpověděl jednohlasně a řekl: Všechno, co řekl Bůh, uděláme a budeme poslouchat. Mojžíš pak přinesl tato slova k Bohu. Pán řekl Mojžíšovi: Hle, já přicházím k tobě v sloupu oblaku, aby lid slyšel mě mluvícího k tobě a aby ti uvěřil navěky. Mojžíš pak oznámil slova lidu Pánu. Řekl ale Pán Mojžíšovi: Sestup a důrazně varuj lid, a posvěť je dnes a zítra, a ať si vyperou oděvy, a ať jsou připraveni na třetí den; neboť třetího dne sestoupí Pán na horu Sinaj, před celým lidem. A oddělíš lid kolem dokola, řka: Dávejte pozor na sebe, abyste nevystoupili na horu a nedotkli se něčeho z ní. Každý, kdo se dotkne hory, zemře smrtí. Nedotkne se ho ruka, neboť kameny bude ukamenován, nebo šípem bude zastřelen, ať už dobytek či člověk, nebude žít, kdykoli hlasy a trubky a mrak odejdou od hory, oni vystoupí na horu. Mojžíš sestoupil z hory k lidu, posvětil je a umyli si roucha. A řekl lidu: Buďte připraveni, tři dny nepřistupujte k ženě. Stalo se ale třetího dne, když nastalo k úsvitu, že se objevily hlasy a blesky a temný mrak na hoře Sinaj, hlas trubky zněl mocně a všechen lid v táboře byl vyděšen. A Mojžíš vyvedl lid ze tábora na setkání s Bohem a postavili se u hory. Hora Sinaj se celá kouřila, protože na ni sestoupil Bůh v ohni, a stoupal kouř jako kouř z pece, a všechen lid byl velmi užaslý. A hlasy té trubky se stávaly velmi silnějšími, jak postupovaly. Mojžíš mluvil a Bůh mu odpověděl hlasem. Pán ale sestoupil na horu Sinaj, na vrchol hory, a Pán

zavolal Mojžíše na vrchol hory, a Mojžíš vystoupil. A Bůh řekl Mojžíšovi: Sestup a důrazně varuj lid, aby nikdy nepřistupovali k Bohu nahlédnout, a aby z nich nepadlo množství. A kněží, kteří přistupují k Pánu Bohu, ať jsou posvěceni, aby od nich Pán snad neodstoupil. A Mojžíš řekl Bohu: Lid nebude moci vystoupit k hoře Sinaj, neboť ty jsi nám svědčil a řekl: Vymez horu a posvěť ji. Řekl mu ale Pán: Jdi, sestup dolů a vystup ty a Áron s tebou, ale kněží a lid ať si nevynucují vystoupit k Bohu, aby snad Pán některé z nich nezahubil. Mojžíš ale sestoupil k lidu a řekl jim.

20

A Hospodin mluvil všechna tato slova a řekl: Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, který jsem tě vyvedl ze země Egypta, z domu otroctví. Nebudeš mít jiné bohy kromě mne. Neučiníš si modlu ani žádnou podobu toho, co je nahoře na nebi, co je dole na zemi, a co je ve vodách pod zemí. Nebudeš se jim klanět, ani jim nebudeš sloužit; já jsem totiž Hospodin, tvůj Bůh, Bůh žárlivý, který ukládá hříchy otců na děti až do třetího a čtvrtého pokolení těm, kdo mě nenávidí, a prokazuje milosrdenství tisícům těm, kdo mě milují, a těm, kdo zachovávají má přikázání. Nevezmeš jméno Pána, Boha svého, nadarmo, neboť Hospodin, Bůh tvůj, nenechá bez trestu toho, kdo bere jeho jméno nadarmo. Pamatuj na den sobotní, abys jej posvěcoval. Šest dní budeš pracovat a vykonáš všechnu svou práci. Ale sedmého dne, sobota Hospodinu, Bohu tvému; nebudeš dělat v

něm žádnou práci ty, ani syn tvůj, ani dcera tvá, sluha tvůj, ani služka tvá, vůl tvůj, ani soumar tvůj, ani žádné zvíře tvé, ani příchozí přebývající u tebe. Neboť v šesti dnech učinil Pán nebe a zemi a moře a všechno, co je v nich, a odpočinul sedmého dne, proto požehnal Pán sedmý den a posvětil jej. Cti svého otce a svou matku, aby se ti dobře vedlo a abys byl dlouhověký na dobré zemi, kterou ti dává Pán, tvůj Bůh. Nebudeš cizoložit. Nebudeš krást. Nebudeš vraždit. Nebudeš křivě svědčit proti svému bližnímu. Nebudeš dychtit po ženě svého bližního; nebudeš dychtit po domě svého bližního, ani po jeho poli, ani po jeho sluhovi, ani po jeho služebnici, ani po jeho volovi, ani po jeho soumarovi, ani po žádném jeho zvířeti, ani po ničem, co patří tvému bližnímu. A všechen lid viděl hlas a pochodně a hlas trubky a horu kouřící, ale všechen lid, maje strach, stál zdaleka. A řekli Mojžíšovi: Mluv ty k nám, a ať k nám nemluví Bůh, abychom nezemřeli. A Mojžíš jim říká: Mějte odvahu, neboť Bůh přišel k vám, aby vás vyzkoušel, aby v vás byl jeho strach, abyste nehřešili. Lid stál zdálky, ale Mojžíš vstoupil do temnoty, kde byl Bůh. Pán řekl Mojžíšovi: Toto řekneš domu Jákobovu a oznámíš synům Izraele: Vy jste viděli, že jsem k vám mluvil z nebe. Neuděláte si stříbrné bohy a zlaté bohy si neuděláte. Oltář ze země mi uděláte a obětujete na něm vaše zápalné oběti a vaše oběti spasení a vaše ovce a vaše telata na každém místě, kde způsobím, aby tam bylo vzýváno mé jméno, a přijdu k tobě a požehnám tě. Jestliže však uděláš mně oltář z kamenů, nepostavíš jej z tesaných, neboť jsi na ně zamával svou dýkou a jsou poskvrněny. Nevystoupíš po stupních na můj oltář, abys na něm neodhalil svou nahotu.

21

A toto jsou nařízení, která jim předložíš. Jestli získáš hebrejské dítě, šest let ti bude sloužit; v sedmém roce pak odejde svobodný zadarmo. Jestliže vstoupí sám, vyjde také sám, jestliže ale vstoupí s ním žena, vyjde i jeho žena. A jestliže pán dá mu ženu a porodí mu syny nebo dcery, žena a děti budou patřit jeho pánu, ale on sám odejde. Jestliže ale syn odpoví a řekne, miloval jsem svého pána a ženu a děti, neodejdu svobodný, jeho pán ho přivede k Božímu soudu, a potom ho přivede ke dveřím k veřejím, a jeho pán mu propíchne ucho šídlem, a bude mu sloužit navěky. Jestliže však někdo prodá svou vlastní dceru jako služebnici, neodejde, tak jako odcházejí otrokyně. Jestliže se nezalíbí pánu jejímu, které se jí zavázal, vykoupí ji, cizímu národu však není pánem prodávat ji, protože ji zradil. Pokud ji ale zasnoubí svému synovi, učiní jí podle práva dcer. Jestliže si však vezme jinou, nepřipraví ji o nutné věci, oděv a manželské soužití. Jestliže jí ale tyto tři věci nedělá, vyjde zdarma bez stříbra. Jestliže však někdo někoho udeří a ten zemře, ať je potrestán smrtí. Ten ale ne dobrovolně, ale Bůh vydal do jeho rukou, dám ti místo, kam uteče vrah. Jestliže však někdo napadne svého bližního, aby ho zabil lstí, a utekl, vezmeš ho od mého oltáře, aby byl usmrcen. Kdo bije svého otce nebo svou matku, ať je potrestán smrtí. Ten, kdo mluví zle o svém otci nebo o své matce, zemře. Kdo by ukradl někoho ze synů Izraele, utlačoval ho a prodal, a byl by při tom přistižen, ať je potrestán smrtí. Jestliže se ale hádají dva muži a udeří bližního kamenem

nebo pěstí a nezemře, ale lehne na lůžko, jestliže vstane ten člověk a bude chodit venku o holi, nevinný bude ten, kdo udeřil; kromě jeho neschopnosti pracovat zaplatí a léčení. Jestliže ale někdo udeří svého otroka nebo svou otrokyni holí a zemře pod jeho rukama, bude pomstěn spravedlností. Pokud ale přežije den nebo dva, ať není potrestán, neboť je to jeho stříbro. Jestliže ale bojují dva muži a udeří ženu mající v břiše dítě, a vyjde dítě její ne plně vytvořené, bude pokutován pokutou; podle toho, jak uloží manžel té ženy, dá s důstojností. Jestliže ale je plně vytvořený, dá duši místo duše, oko místo oka, zub místo zubu, ruku místo ruky, nohu místo nohy, popáleninu místo popáleniny, ránu místo rány, modřinu místo modřiny. Jestliže však někdo udeří do oka svého otroka nebo do oka své služebnice a oslepí je, propustí je na svobodu místo jejich oka. Jestliže ale vyrazí zub svého služebníka nebo zub své služky, propustí je na svobodu místo jejich zubu. Jestliže ale nabode býk muže nebo ženu a zemře, bude ten býk ukamenován kameny, a jeho maso nebude sněděno; ale pán toho býka bude nevinný. Pokud ale byl býk bodavý již před včerejškem a před třetím dnem, a svědčili tomu jeho pánu, a neodstranil jej, zabije však muže nebo ženu, býk bude ukamenován a jeho pán bude usmrcen. Jestliže mu ale bude uloženo výkupné, dá výkupné za svou duši, kolik mu uloží. Jestliže ale nabode syna nebo dceru, naložíte s ním podle tohoto nařízení. Jestliže ale býk nabode dítě nebo služebnici, dá třicet šekelů stříbra jejich pánovi, a býk bude ukamenován. Jestliže někdo otevře jámu nebo vykope jámu, a nepřikryje ji, a spadne tam tele nebo osel, majitel jámy zaplatí, stříbro dá jejich majiteli; mrtvé však bude jeho. Jestliže ale nabode něčí býk býka blízkého

a zemře, prodají živého býka a rozdělí jeho stříbro a mrtvého býka rozdělí. Jestliže však bude známo, že ten býk je bodající před včerejškem a před třetím dnem, a svědčili jeho pánu, a neodstraní jej, zaplatí býka místo býka, ale ten zemřelý bude jeho. Jestliže někdo ukradne tele nebo ovci a zabije je nebo prodá, zaplatí pět telat místo toho telete a čtyři ovce místo té ovce.

22

Jestliže však byl zloděj nalezen při vloupání a byl udeřen a zemřel, není to vražda. Jestliže však na něj vyjde slunce, je vinen a bude usmrcen. Jestliže však nemá nic, nechť je prodán za krádež. Jestliže však bude zanechána a nalezena v jeho ruce ukradená věc, od osla až po ovci živou, zaplatí za ni dvojnásobně. Jestliže ale někdo nechá spásat pole nebo vinici a nechá svůj dobytek spásat pole jiného, zaplatí ze svého pole podle jeho úrody. Jestliže ale nechá spásat celé pole, zaplatí nejlepší ze svého pole a nejlepší ze své vinice. Jestliže ale oheň, který vyšel, najde trní a zapálí mlaty nebo klasy nebo pole, zaplatí ten, kdo oheň zapálil. Jestliže ale někdo svěří svému bližnímu stříbro nebo nádoby k opatrování, a bude to ukradeno z domu toho člověka, jestliže bude nalezen zloděj, zaplatí dvojnásobek. Jestliže ale nebude nalezen zloděj, přistoupí pán domu před Boha a přísahá, že zajisté on nejednal zle ohledně celého vkladu bližního, podle každého řečeného provinění, ohledně telete i soumarového zvířete i ovce i oděvu i veškeré

ztráty té nárokované; co tedy by to bylo, před Bohem přijde soud obou, a ten usvědčený skrze Boha zaplatí dvojnásobně bližnímu. Jestliže ale někdo dá svému bližnímu zvíře na břemena nebo tele nebo ovci nebo jakékoliv zvíře hlídat, a bude rozdrceno nebo zemře nebo se stane zajatcem, a nikdo to nebude vědět, přísaha Boží bude mezi oběma, opravdu že on nejednal zle vůbec ohledně úschovy svého bližního; a tak to přijme jeho pán, a nezaplatí. Jestliže ale bude ukradeno od něho, zaplatí pánovi. Jestliže ale bude roztrhané šelmami, přivede ho k ulovené zvěři a nezaplatí. Jestliže ale někdo požádá od souseda, a dojde k rozbití nebo zemře nebo se stane zajatcem, a pán není s ním, zaplatí. Jestliže je však pán s ním, nezaplatí, jestliže je však najatý pracovník, bude mu to místo jeho mzdy. Jestliže ale někdo svede nezasnoubenu pannu a lehne s ní, věnem ji obdaří jako svou ženu. Jestliže ale otec odmítne a nebude si přát dát ji jemu za ženu, zaplatí stříbro otci podle toho, kolik činí věno panen. Čaroděje nenecháte naživu. Každého, kdo spí se zvířetem, usmrtíte. Ten, kdo obětuje bohům, bude potrestán smrtí, kromě toho, kdo obětuje jedině Pánu. A cizince nebudete týrat, ani jej nebudete utlačovat, neboť jste byli cizinci v zemi egyptské. Žádnou vdovu ani sirotka nebudete týrat. Jestliže ale zlostí ublížíte jim a vykřiknou a zavolají ke mně, slyšením vyslyším jejich hlas a rozhněvám se hněvem a zabiju vás mečem a budou vaše ženy vdovami a vaše děti sirotky. Jestliže ale půjčíš stříbro chudému bratru vedle tebe, nebudeš na něj naléhat, neuložíš mu úrok. Jestliže ale vezmeš jako zástavu plášť bližního, před západem slunce mu jej vrátíš; Je totiž toto jeho přikrývka, pouze toto je plášť jeho nahoty; v čem bude spát? Jestliže tedy bude

křičet ke mně, vyslyším ho; neboť jsem milosrdný. Bohy nebudeš zlořečit a o vládci lidu svého nebudeš špatně mluvit. Prvotiny z tvého mlatu a lisu nebudeš zdržovat, prvorozené ze svých synů mi dáš. Takto naložíš se svým teletem, svou ovcí a svým tažným zvířetem: sedm dní bude u matky, osmého dne mi je však odevzdáš. A budete mi svatými muži a maso zvěří zabitých zvířat nebudete jíst, psovi je odhoďte.

23

Nepřijmeš marné svědectví, nebudeš souhlasit s nespravedlivým, abys se stal nespravedlivým svědkem. Nebudeš s většinou ve zlu, nepřidáš se k zástupu, abys se odvrátil s většinou tak, že by ses převrátil soud. A nad chudým nebudeš mít slitování v soudu. Jestliže narazíš na vola svého nepřítele nebo na jeho soumar, jak bloudí, vrátíš mu je. Jestliže ale uvidíš soumarské zvíře svého nepřítele padlé pod jeho nákladem, neprojdeš kolem něj, ale pomůžeš jej zvednout spolu s ním. Nepokřivíš soud chudého v jeho procesu. Od každého nespravedlivého slova se budeš držet stranou, nevinného a spravedlivého nezabiješ a neospravedlníš bezbožného kvůli darům. A dary nepřijmeš, neboť dary oslepují oči vidoucích a ničí spravedlivá slova. A přistěhovalce nebudete utlačovat, neboť vy znáte duši přistěhovalce, sami jste byli přistěhovalci v zemi egyptské. Šest let budeš osívat svou zemi a shromáždíš její plody. V sedmém roce udělíš odpuštění a necháš ji ladem, a budou z ní jíst chudí tvého národa, a co zbude, sežerou divoká

zvířata. Tak naložíš se svou vinicí a se svým olivovým hájem. Šest dní budeš konat své práce, ale sedmého dne bude odpočinek, aby odpočinul tvůj vůl a tvé soumarské zvíře, a aby se osvěžil syn tvé služebnice a příchozí. Všechno, co jsem vám řekl, střežte, a jméno jiných bohů nebudete připomínat, ani nebude slyšeno z vašich úst. Třikrát do roka mi slavte svátek. Svátek nekvašených chlebů zachovávejte, sedm dní budete jíst nekvašené chleby, jak jsem ti přikázal, v určený čas měsíce nových plodin, neboť v něm jsi vyšel z Egypta. Neukážeš se přede mnou s prázdnou. A budeš slavit slavnost žně prvních plodů ze svých děl, která budeš sít na svém poli, a slavnost dokončení při skončení roku při shromáždění svých děl ze svého pole. Třikrát do roka se ukáže každý tvůj mužský před Pánem, tvým Bohem. Kdykoli neboť vyženu národy od tvé tváře a rozšířím tvé hranice, nebudeš obětovat na kvasu krev mého kadidla, ani nebude ležet tuk mé slavnosti až do rána. Prvotiny z prvních plodů své země přineseš do domu Pána, svého Boha. Nebudeš vařit beránka v mléce jeho matky. A hle, já posílám svého posla před tvou tvář, aby tě chránil na cestě, aby tě uvedl do země, kterou jsem ti připravil. Dávej na sebe pozor a poslouchej ho a nebuď mu neposlušný, neboť tě neodmítne, protože mé jméno je na něm. Jestliže opravdu uslyšíte můj hlas a uděláš vše, co ti přikážu, a budete zachovávat mou smlouvu, budete mi zvláštním lidem ze všech národů, neboť celá země je má. Vy pak mi budete královským kněžstvem a svatým národem. Tato slova řekneš synům Izraele. Jestliže opravdu uslyšíte můj hlas a uděláte vše, co vám řeknu, budu nepřítelem vašich nepřátel a postavím se proti vašim protivníkům. Neboť

můj posel půjde jako tvůj vůdce a přivede tě k Amorejcům a Chetejcům a Ferezejcům a Kananejcům a Gergesejcům a Evejcům a Jebusejcům, a zničím je. Nebudeš se klanět jejich bohům, ani jim nebudeš sloužit, nebudeš jednat podle jejich skutků, ale zbouráš je a roztříštíš jejich sloupy. A budeš sloužit Pánu, Bohu svému, a požehnám tvůj chléb, tvé víno a tvou vodu, a odvrátím nemoc od vás. Nebude neplodný ani neplodná ve tvé zemi; počet tvých dnů naplním. A strach pošlu před tebou a ohromím všechny národy, do kterých vcházíš, a učiním všechny tvé protivníky vyhnanci. A pošlu před tebou sršně a vyženeš Amorejce, Hivejce, Kananejce a Chetejce. Nevyženu je v jednom roce, aby se země nestala pustou a aby se na tebe nerozmohly šelmy země. Postupně je vyženu od tebe, dokud se nerozmnožíš a nezdědíš tu zemi. A umístím tvé hranice od Rudého moře až k moři Filištínů a od pouště až k velké řece Eufratu, a vydám do vašich rukou obyvatele v zemi, a vyženu je od tebe. Neuzavřeš s nimi a s jejich bohy smlouvu. A neusadí se v tvé zemi, aby tě nepřivedli k hříchu proti mně, neboť jestliže budeš sloužit jejich bohům, tito ti budou kamenem úrazu.

24

A Mojžíšovi řekl: Vystup k Pánu ty a Áron, a Nádáb, a Abíúd, a sedmdesát starších Izraele, a budou se klanět zdaleka Pánu. A Mojžíš se přiblíží sám k Bohu, ale oni se nepřiblíží a lid nevystoupí spolu s nimi. Mojžíš vstoupil a vyprávěl lidu všechna slova Boží a všechna nařízení. Všechen lid odpověděl jedním

hlasem a řekl: Všechna slova, která mluvil Pán, budeme plnit a budeme poslouchat. A Mojžíš napsal všechna slova Páně. Když pak Mojžíš časně ráno vstal, postavil oltář pod horou a dvanáct kamenů pro dvanáct kmenů Izraele. A poslal mladé muže ze synů Izraele, a ti přinesli zápalné oběti a obětovali Bohu oběť spasení, telata. Mojžíš vzal polovinu krve a nalil ji do mís, druhou polovinu krve vylil k oltáři. A vzav knihu smlouvy, četl do uší lidu, a řekli: Všechno, co mluvil Pán, učiníme a budeme poslouchat. Mojžíš vzal krev, pokropil lid a řekl: Hle, krev smlouvy, kterou s vámi uzavřel Pán ohledně všech těchto slov. A vystoupil Mojžíš a Áron, Nádáb a Abíúd a sedmdesát ze rady starších Izraele. A viděli místo, kde stál Bůh Izraele, a to pod jeho nohama bylo jako dílo ze safírové cihly a jako vzhled nebeské oblohy v její čistotě. A z vyvolených Izraele nezahynul ani jeden, byli viděni na místě Božím a jedli a pili. A Pán řekl Mojžíšovi: Vystup ke mně na horu a buď tam, a dám ti kamenné desky, zákon a přikázání, která jsem napsal, abych jim dal zákon. A Mojžíš vstal a Jozue, který stál vedle něho, vystoupili na horu Boží. A starším řekli: Buďte zde ticho, dokud se k vám nevrátíme, a hle, Aaron a Hur jsou s vámi. Jestliže někomu nastane soud, ať k nim přistoupí. A Mojžíš a Jozue vystoupili na horu a oblak zakryl horu. A sestoupila sláva Boží na horu Sinaj a pokryl ji oblak po šest dní, a Pán zavolal Mojžíše sedmého dne z prostředku oblaku. Forma slávy Páně byla jako hořící oheň na vrcholu hory před syny Izraele. A Mojžíš vstoupil do středu oblaku a vystoupil na horu, a byl tam na hoře čtyřicet dní a čtyřicet nocí.

25

A Pán mluvil k Mojžíšovi a řekl: Řekni synům Izraele, ať vezmou prvotiny od všech, jimž se to líbí v srdci, a vezmete mé prvotiny. A toto je prvotina, kterou vezmete od nich: zlato a stříbro a bronz a hyacint a purpur a dvojitý šarlat a spředené jemné plátno a kozí chlupy a červeně obarvené kůže beranů a modré kůže a neporušitelné dřevo a sardiové kameny a kameny pro rytinu pro nárameník a dlouhé roucho. A ty mi uděláš svatyni a já se vám ukážu. A uděláš mi podle všeho, co ti ukazuji na hoře, vzor stánku a vzor všech jeho nádob, tak uděláš. A uděláš truhlu svědectví z nehnilobného dřeva, dva a půl lokte na délku, loket a půl na šířku a loket a půl na výšku. A pokryješ ji čistým zlatem, zevnitř i zvenku ji pokryješ, a uděláš jí zlaté kroucené lišty kolem dokola. A uděláš pro ni čtyři zlaté prsteny a umístíš je na čtyři strany, dva prsteny na jednu stranu a dva prsteny na druhou stranu. Uděláš pak tyče ze dřeva neporušitelného a potáhneš je zlatem. A vložíš tyče do kroužků, které jsou na stranách archy, aby se nesla archa na nich. V kroužcích truhly budou tyče nehybné. A vložíš do truhly svědectví, která ti dám. A uděláš slitovnici, pokrývku z čistého zlata, dva a půl lokte na délku a loket a půl na šířku. A uděláš dva cheruby z tepaného zlata a umístíš je z obou stran slitovnice. Bude vytvořen jeden cherub z této strany a jeden cherub z druhé strany slitovnice, a uděláš dva cheruby na obou stranách. Cherubíni budou natahovat křídla nahoře, zastírajíce svými křídly slitovnici, a jejich tváře budou obráceny k sobě navzájem, k slitovnici budou

obráceny tváře cherubínů. A ty položíš slitovnici na truhlu shora, a do truhly vložíš svědectví, která ti dám. A dám se ti poznat odtamtud a budu k tobě mluvit shora ze slitovnice, zprostřed dvou cherubínů, kteří jsou na truhle svědectví, a podle všeho, co ti přikážu ohledně synů Izraele. A uděláš zlatý stůl z čistého zlata, dva lokte dlouhý, loket široký a jeden a půl loktu vysoký. A uděláš na ní kroucené zlaté vlnovky dokola, a uděláš na ní obrubu na dlaň dokola. A uděláš kroucenou vlnovku na té obrubě dokola. A uděláš čtyři zlaté prsteny a položíš ty čtyři prsteny na čtyři části jejích nohou pod korunu. A prsteny budou sloužit jako pouzdra pro nosné tyče, aby se v nich mohl nosit stůl. A uděláš tyče z neporušitelného dřeva a pokryješ je čistým zlatem, a stůl se bude nosit na nich. A uděláš její misky a kadidelnice a nádoby na úlitby a poháry, ve kterých budeš lít, z čistého zlata je uděláš. A ty položíš na stůl chleby přítomnosti před mě neustále. A uděláš svícen z čistého zlata, tepaný uděláš ten svícen; jeho dřík a rákosiny a misky a koule a lilie budou z něj. Šest ratolestí ale vycházelo ze stran, tři ratolesti svícnu z jedné její strany a tři ratolesti svícnu z druhé strany. A tři misky vyryté ve tvaru mandlí, v jedné větévce koule a lilie, tak i na šesti větévkách vycházejících ze svícnu. A ve svícnu byly čtyři misky vytesané ve tvaru mandlí, na jedné větvi koule a její lilie. Koule pod dvěma stonky z něj a koule pod čtyřmi stonky z něj, tak u šesti stonků vycházejících ze svícnu, a na svícnu čtyři mísy vyrytými mandlemi. Ty koule a ty ratolesti z ní ať jsou celá tepaná z jednoho čistého zlata. A uděláš sedm jejích lamp, umístíš lampy a budou svítit z jedné strany. A její kadidelnici a její podstavce uděláš z čistého zlata. Všechny tyto nádoby vážily

talent čistého zlata. Viz, uděláš to podle vzoru, který ti byl ukázán na hoře.

26

A stan uděláš z deseti oplon z krouceného jemného plátna, modři, purpuru a krouceného šarlatu s cherubíny; uděláš je tkalcovskou prací. Délka jedné opony bude osmadvacet loktů a šířka čtyři lokty, všechny opony budou mít stejnou míru. Pět opon ale bude navzájem přilehlých, jedna k druhé, a pět opon bude spojených, jedna k druhé. A uděláš jim modré háčky na okraji jedné opony, z jedné strany ke spojení, a tak uděláš na okraji vnější opony u druhého spojení. Padesát háčků uděláš na jedné záclony a padesát háčků uděláš na části záclony podle spojení druhé, protilehlé, padající na sebe, do každé. A uděláš padesát zlatých kruhů a spojíš závěsy jeden k druhému těmito kruhy, a stan bude jeden. A uděláš chlupaté kůže jako pokrývku na ten stan, jedenáct kůží je uděláš. Délka jedné kůže bude třicet loket a šířka jedné kůže čtyři lokty, stejná míra bude pro všech jedenáct kůží. A spojíš pět kůží dohromady a šest kůží dohromady, a šestou kůži přeložíš na přední straně stanu. A uděláš padesát háčků na okraji jedné pokrývky, té uprostřed podle spojení, a padesát háčků uděláš na okraji pokrývky, která spojuje druhou. A uděláš padesát bronzových kruhů a spojíš kruhy ze smyček a spojíš kůže, a bude to jedno. A přebytek pokrývek stanu podložíš, zbývající polovinu pokrývky přikryješ přebytkem pokrývek stanu, přikryješ ji za stanem. Loket z jedné

strany a loket z druhé strany z toho, co přesahuje z oplon, z délky oplon stanu, bude zakrývat strany stanu z jedné i druhé strany, aby je zakrývalo. A uděláš pokrytí pro stan z kůží beranů obarvených načerveno a pokrytí z hyacintových kůží navrchu. A uděláš sloupy stanu z neporušitelného dřeva. Jeden sloup uděláš deset loket vysoký, a šířka toho jednoho sloupu bude jeden a půl lokte. Dva tenony na jednom sloupu, odpovídající jeden druhému, tak učiníš u všech sloupů stanu. A uděláš sloupy pro stan, dvacet sloupů na straně směřující k severu. A čtyřicet stříbrných základen uděláš pro dvacet sloupů, dvě základny pro jeden sloup na obě jeho strany, a dvě základny pro jeden sloup na obě jeho strany. A ta druhá strana k jihu, dvacet sloupů a čtyřicet jejich stříbrných základů; dva základy pro jeden sloup na obě jeho strany, a dva základy pro jeden sloup na obě jeho strany. A ze zadní části stanu, té části směrem k moři, uděláš šest sloupů. A dva sloupy uděláš na zadních rozích stanu. A bude to rovné zdola, podle toho samého budou rovné od hlav k jednomu setkání, tak uděláš oběma dvěma rohům, ať jsou rovné. A bude osm sloupů a jejich základy stříbrné, šestnáct, dva základy pro jeden sloup na obě jeho strany a dva základy pro jeden sloup. A uděláš závory z neporušitelného dřeva: pět pro jeden sloup z jedné strany stanu, a pět závor pro sloup na druhé straně stanu, a pět závor pro sloup na zadní straně stanu směrem k moři. A střední tyč mezi sloupy nechť sahá od jedné strany ke druhé straně. A sloupy pokovíš zlatem a kruhy uděláš zlaté, do kterých vložíš závory, a závory pokovíš zlatem. A vztyčíš stan podle formy, která ti byla ukázána na hoře. A uděláš oponu z modři, purpuru, spředeného šarlatu a tkaného kmentu; uděláš ji jako

tkané dílo s cherubíny. A umístíš to na čtyřech neporušitelných sloupech pokrytých zlatem, a jejich hlavice budou zlaté, a jejich čtyři základny stříbrné. A ty umístíš oponu na sloupy a přineseš tam dovnitř za oponu truhlu svědectví, a opona vám oddělí svatyni od svatyně svatých. A zakryješ oponou truhlu svědectví ve svatyni svatých. A ty umístíš stůl vně opony a svícen naproti stolu na jižní straně stanu, a stůl umístíš na severní straně stanu. A uděláš pokrývku pro dveře stanu z modři, purpuru, šarlatu spředeného a kmentu spředeného, dílo vyšívače. A uděláš k oponě pět sloupů a pokryješ je zlatem, jejich hlavice budou zlaté a odliješ pro ně pět bronzových podstavců.

27

A uděláš oltář z neporušitelného dřeva, pět loktů na délku a pět loktů na šířku, čtvercový bude oltář, a tři lokty na výšku. A uděláš rohy na čtyřech rozích, rohy budou z něho, a pokryješ je bronzem. A uděláš korunu k oltáři, a pokrývku k němu, a misky k němu, a vidlice na maso k němu, a kadidelnici k němu, a všechny nádoby k němu uděláš bronzové. A uděláš pro něj bronzovou mřížku síťovaného díla, a uděláš té mřížce čtyři bronzové kruhy pod čtyři strany. A ty je položíš pod mřížku oltáře zdola, mřížka pak bude sahat až do poloviny oltáře. A uděláš k oltáři tyče z neporušitelného dřeva a obložíš je bronzem. A vložíš tyče do kruhů, a nechť jsou tyče po stranách oltáře při jeho nošení. Duté a bezešvé to uděláš, podle toho, co ti bylo ukázáno na hoře, tak to uděláš. A uděláš dvůr ke stanu, na

straně k jihu opony dvora z krouceného jemného plátna, délka sto loktů na jedné straně. A sloupů jejich dvacet a základů jejich dvacet bronzových a kroužků jejich a držáků stříbrných. Tak na straně k východnímu větru závěsy sto loktů na délku, a jejich sloupů dvacet, a jejich základů dvacet bronzových, a kruhy a držáky sloupů, a jejich základy pokryté stříbrem. Ale šířka dvora, která je podle moře, má závěsy padesát loktů, jejich sloupy deset a jejich základy deset. A šířka nádvoří k jihu: opony padesáti loktů, jejich sloupů deset a jejich základů deset. A patnáct loket byla výška opony na jedné straně, jejich sloupy tři a jejich základy tři. A druhá strana patnáct loktů, výška plachet, jejich sloupy tři a jejich základy tři. A u brány dvora byla pokrývka, dvacet loktů vysoká, z modři, purpuru, šarlatu krouceného a kmentu krouceného, s pestrou prací vyšívače, jejich sloupy čtyři a jejich základy čtyři. Všechny sloupy dvora dokola potažené stříbrem, jejich hlavice stříbrné a jejich základy bronzové. Délka nádvoří byla sto na sto, šířka padesát na padesát a výška pět loktů z krouceného jemného plátna, a jejich základy byly bronzové. A veškerá konstrukce i všechny nástroje a kolíky dvora byly bronzové. A ty přikaž synům Izraele, a ať ti vezmou olej z oliv čistý bez kalu, tlučený pro světlo k hoření, aby lampa hořela ustavičně ve stanu svědectví; vně závěsu, který je nad smlouvou, bude to pálit Áron a jeho synové od večera až do rána před Hospodinem, ustanovení věčné pro vaše pokolení od synů Izraele.

28

A ty přiveď k sobě Árona, svého bratra, i jeho syny ze synů Izraele, aby mi sloužili jako kněží: Áron, Nádáb, Abíúd, Eleázár a Ítámár, synové Áronovi. A uděláš svaté roucho Áronovi, tvému bratru, ke cti a slávě. A ty promluv všem moudrým myslí, které jsem naplnil duchem moudrosti a vnímání, a udělají svaté roucho Áronovi pro svatyni, v níž mi bude sloužit jako kněz. A toto jsou roucha, která udělají: náprsník a nárameník a dlouhý plášť a tkanou tuniku a turban a pás, a udělají svatá roucha Áronovi a jeho synům, aby mi sloužili jako kněží. A oni vezmou zlato a hyacint a purpur a šarlat a jemný len. A udělají nárameník z krouceného jemného plátna, dílo tkaného vyšívače. Dva nárameníky spojující budou k němu, jedna k druhé, na obou částech připevněné. A tkanina ramenních kusů, která je na něm, bude podle jeho provedení ze zlata čistého, a z modři, a z purpuru, a z šarlatu propředeného, a z jemného plátna krouceného. A vezmeš ty dva kameny ze smaragdu a vyryješ do nich jména synů Izraele. Šest jmen na jeden kámen a šest zbývajících jmen na druhý kámen podle jejich pokolení. Prací kamenického umění, vyřezaným obrazem pečeti vyryješ ty dva kameny se jmény synů Izraele. A umístíš ty dva kameny na ramena efodu, kameny vzpomínky jsou pro syny Izraele, a Áron ponese jména synů Izraele před Pánem na svých dvou ramenech jako vzpomínku na ně. A uděláš nárameníky z čistého zlata. A uděláš dva třásňové řetízky z čistého zlata, propletené s květy, dílo pletení, a položíš pletené třásňové řetízky na lůžka podle jejich nárameníků zpředu. A uděláš náprsník soudů, dílo vyšívané, podle vzoru efodu jej uděláš ze zlata, modři, purpuru, šarlatu spředeného a kmentu spředeného. Uděláš to čtvercové,

bude dvojité, rozpětí bude jeho délka a rozpětí jeho šířka. A ty utkaš v něm tkaninu osázenou kameny ve čtyřech řadách, řada kamenů bude: sardion, topazion a smaragd, to bude první řada. A druhá řada: karbunkul, safír a jaspis. A třetí řada: ligurium, achát, ametyst. A čtvrtá řada: chrysolit, beryl a onyx, obalené zlatem a svázané ve zlatě, nechť jsou uspořádány podle své řady. A kamenů nechť je dvanáct podle jmen synů Izraele, podle jejich jmen, rytých jako pečetě, každý podle jména, nechť jsou pro dvanáct kmenů. A uděláš na náprsník spletené řetízky, dílo řetězové z čistého zlata. A Aaron ponese jména synů Izraele na náprsníku soudu na své hrudi, když bude vcházet do svatyně, jako památku před Bohem. A položíš na náprsník soudu zjevení a pravdu, a bude na hrudi Áronově, kdykoli vchází do svatyně před Hospodinem, a ponese Áron soudy synů Izraele na hrudi před Hospodinem ustavičně. A uděláš dlouhý spodní oděv celý modrý. A bude otvor uprostřed něho, mající okraj kolem otvoru, dílo tkané, spojení tkané dohromady z něho, aby se neroztrhl. A uděláš pod lemem roucha zespodu, jako rozkvetlých granátových jablek, granátová jablka z modři a purpuru a šarlatu spředeného a kmentu skaného pod lemem roucha dokola; stejný druh, granátová jablka zlatá a zvonky mezi nimi dokola. Mezi granátovým jablkem zlatý zvonek a květinový na lemu roucha kolem dokola. A Áronův hlas bude slyšitelný při sloužení, když bude vcházet do svatyně před Pána a vycházet, aby nezemřel. A uděláš desku ze zlata čistého a vyryješ na ni rytinu pečeti: Svatyně Pána. A ty to položíš na zkroucenou modrou látku a bude to na turbanu, bude to na přední straně turbanu. A bude to na čele Áronově a Áron ponese hříchy

svatých věcí, které by posvětili synové Izraele od každého daru jejich svatých věcí, a bude to na čele Áronově ustavičně, aby byly přijatelné jim před Pánem. A ozdoby tunik z jemného plátna, a uděláš turban z jemného plátna, a pás uděláš, dílo vyšívané. A synům Áronovým uděláš tuniky a pásy a turbany jim uděláš ke cti a slávě. A oblékneš je Áron, bratr tvůj, a synové jeho s ním, a pomažeš je, a naplníš jejich ruce, a posvětíš je, aby mi sloužili jako kněží. A uděláš jim lněné kalhoty, aby pokryly nahotu jejich těla, od pasu až po stehna budou sahat. A Áron a jeho synové je budou mít, kdykoli vcházejí do stanu svědectví, nebo kdykoli přistupují sloužit k svatému oltáři, a nepřinesou na sebe hřích, aby nezemřeli, ustanovení věčné pro něho a pro jeho semeno s ním.

29

A toto je, co pro ně uděláš; posvětíš je, aby mi sloužili jako kněží; vezmeš pak jedno tele z dobytka a dva berany bez vady a nekvašené chleby smíchané s olejem a nekvašené placky pomazané olejem; uděláš je z jemné pšeničné mouky. A položíš je na jeden koš a přineseš je na tom koši, a tele, a ty dva berany. A Aarona a jeho syny přivedeš ke dveřím stanu svědectví a umyješ je vodou. A když vezmeš roucha, oblékneš svého bratra Árona do dlouhého roucha, náramenníku a náprsníku, a připojíš mu náprsník k náramenníku. A položíš turban na jeho hlavu a položíš desku svatyně na turban. A vezmeš olej pomazání a vyleješ jej na jeho hlavu, a pomažeš jej. A jeho syny přivedeš a

oblékneš je do tunik. A opášeš je pásy a položíš na ně turbany, a bude jim kněžství mně navěky, a zasvětíš Árona, ruce jeho, a ruce synů jeho. A přivedeš tele ke vchodu stanu svědectví a Áron a jeho synové vloží své ruce na hlavu telete před Hospodinem u vchodu stanu svědectví. A zabiješ to tele před Pánem, u dveří stanu svědectví. A vezmeš z krve telete a položíš ji na rohy oltáře svým prstem, a všechnu zbývající krev vyleješ k základu oltáře. A vezmeš všechen tuk, který je na břiše, a lalok jater, a obě ledviny, a tuk, který je na nich, a položíš je na oltář. Maso telete však, i kůži, i trus spálíš ohněm venku za táborem, neboť je to oběť za hřích. A berana vezmeš jednoho, a Aaron a jeho synové položí své ruce na hlavu berana. A zabiješ jej, a vzav krev, vyleješ ji kolem oltáře. A toho berana rozřežeš na dva podle údů, umyješ vnitřnosti a nohy vodou a položíš je na kusy rozřezané na dva spolu s hlavou. A ty přineseš celého berana na oltář jako zápalnou oběť Pánu, k vůni příjemné vůně; je to kadidlo Pánu. A vezmeš druhého berana a Aaron a jeho synové vloží své ruce na hlavu berana. A zabiješ jej a vezmeš jeho krev a položíš ji na lalok pravého ucha Áronova a na špičku pravé ruky a na špičku pravé nohy a na laloky pravých uší jeho synů a na špičky jejich pravých rukou a na špičky jejich pravých nohou. A vezmeš z krve z oltáře a z oleje pomazání a pokropíš Árona i jeho roucho, i jeho syny a roucha jeho synů s ním, a bude posvěcen on sám i jeho roucho, i jeho synové a roucha jeho synů s ním, ale krev berana vyleješ kolem oltáře. A vezmeš od berana jeho tuk a tuk pokrývající břicho a lalok jater a obě ledviny a tuk na nich a pravé rameno, neboť toto je obřad zasvěcení. A jeden chléb z oleje a jeden koláč z koše nekvašených chlebů položených před

Pánem. A ty položíš to všechno na ruce Árona a na ruce jeho synů, a oddělíš je jako oběť před Pánem. A vezmeš je z jejich rukou a obětováš je na oltáři zápalné oběti jako vůni libé vůně před Pánem; je to oběť Pánu. A vezmeš hrudník od berana zasvěcení, který je Áronův, a oddělíš jej jako oběť před Pánem, a bude ti připadat jako podíl. A posvětíš náprsník příspěvku a paži zdvihacího obětního daru, který je oddělen a který je odstraněn od berana zasvěcení od Árona a od jeho synů. A bude Áronovi a jeho synům věčným ustanovením od synů Izraele, neboť toto je zvláštní dar, a oběť bude od synů Izraele z obětí pokojných synů Izraele, oběť Hospodinu. A robe svatého, která je Aaronova, bude patřit jeho synům po něm, aby v ní byli pomazáni a aby byly zasvěceny jejich ruce. Sedm dní je bude oblékat kněz místo něho z jeho synů, který vejde do stanu svědectví sloužit ve svatyni. A berana zasvěcení vezmeš a uvaříš maso na svatém místě. A Aaron a jeho synové budou jíst maso berana a chleby, které jsou v koši, u dveří stanu svědectví. Budou je jíst v těch věcech, kterými byli posvěceni, aby posvětili jejich ruce a posvětili je, a cizinec je nebude jíst, neboť jsou svaté. Pokud ale bude zanecháno od mas oběti zasvěcení a chlebů až do rána, spálíš zbytky ohněm, nebude to jedeno, neboť je to svatyně. A budeš jednat s Aaronem a jeho syny tak podle všeho, co jsem ti přikázal; sedm dní budeš posvěcovat jejich ruce. A tele hříchu obětujete v den očištění a očistíte oltář, když jej budete posvěcovat, a pomažete jej, abyste jej posvětili. Sedm dní budeš očišťovat oltář a posvětíš jej, a oltář bude svatý svatých, každý, kdo se dotkne oltáře, bude posvěcen. A toto je to, co budeš konat na oltáři: beránky roční, bez vady, dva denně na oltář

nepřetržitě, jako ustavičnou oběť. Jednoho beránka obětuj ráno a druhého beránka obětuj večer. A desetinu jemné mouky smíšené v tlučeném oleji, čtvrtinu hinu, a úlitbu, čtvrtinu hinu vína, k jednomu beránkovi. A toho druhého beránka uděláš večer, podle té ranní oběti a podle jeho úlitby, uděláš jako vonnou oběť, obětní dar Pánu, ustavičnou oběť pro vaše pokolení, u dveří stanu svědectví před Pánem, kde se ti tam dám poznat, abych k tobě mluvil. A budu se tam setkávat se syny Izraele a budu posvěcen ve své slávě. A posvětím stan svědectví a oltář, a Árona a jeho syny posvětím, aby mi sloužili jako kněží. A budu vzýván mezi syny Izraele a budu jejich Bohem. A poznají, že já jsem Hospodin, jejich Bůh, který je vyvedl ze země egyptské, abych byl vzýván jimi a byl jejich Bohem.

30

A uděláš oltář pro kadidlo z neporušitelného dřeva. A uděláš to loket na délku a loket na šířku, čtvercové to bude, a dva lokte na výšku, z něho budou jeho rohy. A potáhneš čistým zlatem jeho mřížku, jeho stěny kolem dokola, i jeho rohy, a uděláš mu kroucenou zlatou obrubu kolem dokola. A uděláš dva čisté zlaté prsteny pod jeho kroucenou korunou, uděláš je na dvou bocích po obou stranách, a budou držáky pro tyče, aby se to v nich dalo nést. A uděláš tyče z neporušitelného dřeva a pokryješ je zlatem. A ty to umístíš naproti závěsu, který je na truhle svědectví, v nichž se ti dám poznat odtamtud. A Áron bude pálit na něm jemné složené kadidlo každé ráno, kdykoli obsluhuje lampy,

bude na něm pálit kadidlo. A když Áron zapaluje lampy pozdě, bude pálit kadidlo na něm. Kadidlo ustavičné neustále před Pánem pro jejich pokolení. A nepřinese na něj jiné kadidlo, obilnou oběť, zápalnou oběť, a úlitbu na něj nevyleješ. A Aaron bude smířit na jeho rozích jednou za rok, od krve očištění jej očistí pro jejich pokolení, svatý svatých je Pánu. A Pán mluvil k Mojžíšovi, řka: Jestliže provedeš sčítání synů Izraele při jejich sčítání, pak dá každý výkupné za svou duši Pánu, a nebude mezi nimi pohroma při jejich sčítání. A toto je, co dají všichni, kteří projdou prohlídkou: polovinu didrachmy, což je podle svatého didrachma, dvacet obolů je didrachma, a polovina didrachmy je příspěvek Pánu. Každý, kdo prochází prohlídkou od dvaceti let a výše, dá příspěvek Pánu. Ten bohatý nepřidá a ten chudý nedá méně než polovinu didrachmy při dávání příspěvku Pánu ke smíření za vaše duše. A vezmeš stříbro příspěvku od synů Izraele a dáš je do služby stanu svědectví, a bude synům Izraele památkou před Pánem ke smíření za vaše duše. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a řekl: Udělej bronzové umyvadlo a k němu bronzový podstavec, aby se v něm umývalo; a umístíš ho mezi stan svědectví a oltář; a naleješ do něho vodu. A Áron a jeho synové si z něho umyjí ruce a nohy vodou. Kdykoli vstupují do stanu svědectví, umyjí se vodou, a nezemřou, kdykoli přistupují k oltáři sloužit a přinášet zápalné oběti Pánu. Budou mýt ruce a nohy vodou, kdykoli vcházejí do stanu svědectví, budou se mýt vodou, aby nezemřeli, a bude jim věčné nařízení, jemu a jeho pokolením po něm. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi řka: A ty vezmi koření, květ vybrané myrhy pět set šekelů, a vonné skořice polovinu z toho dvě stě padesát, a vonné třtiny dvě stě

padesát, a irisu pět set šekelů svatého, a olej z oliv hín. A uděláš z toho svatý olej pomazání, voňavou mast podle umění voňavkáře, bude to svatý olej pomazání. A pomažeš z něho stan svědectví a truhlu stanu svědectví a všechny její nádoby, a svícen a všechny jeho nádoby, a oltář kadidla, a oltář zápalných obětí a všechny jeho nádoby, a stůl a všechny jeho nádoby, a umyvadlo. A posvětíš je, a budou svaté svatých; každý, kdo se jich dotkne, bude posvěcen. A Árona a jeho syny pomažeš a posvětíš je, aby mi sloužili jako kněží. A k synům Izraele budeš mluvit, řka: Olej svatého pomazání bude tento vám pro vaše pokolení. Na tělo člověka nebude pomazáno, a podle tohoto složení neuděláte sobě podobně; svaté je, a svatyní vám bude. Kdokoli by činil podobně a kdokoli by dal z toho cizinci, bude vyhlazeн ze svého lidu. A Pán řekl Mojžíšovi: Vezmi si vonné látky: stakté, onychu, galbanum sladkosti a průhledné kadidlo; bude rovný rovnému. A budou v něm dělat kadidlo, voňavkářské dílo voňavkáře, smíšené, čisté, dílo svaté. A ty z těchto roztlučeš na jemný prášek a položíš jej naproti svědectví ve stanu svědectví, odkud se ti dám poznat. Svaté svatých bude vám toto kadidlo. Podle této skladby neuděláte nic pro sebe sami; svatyní to bude vám pro Pána; Kdokoli by udělal totéž, aby to čichal, zahyne ze svého lidu.

31

A Hospodin mluvil k Mojžíšovi se slovy: Hle, povolal jsem jménem Besaleela, syna Uriho, syna Hura, z kmene Judy. A

naplnil jsem ho božským duchem moudrosti a porozumění a poznání, aby přemýšlel v každém díle a navrhoval, aby pracoval se zlatem a se stříbrem a s bronzem a s hyacintem a s purpurem a se šarlatem přadeným a s kamenickými pracemi a v tesařských pracích ze dřeva, aby pracoval podle všech prací. A já jsem dal ho a Eliába, syna Achisamacha, z kmene Dan, a každému chápavému srdcem jsem dal porozumění, a budou dělat všechny věci, které jsem ti přikázal: stan svědectví a truhlu smlouvy a slitovnici na ní a vybavení stanu a oltáře a stůl a všechny jeho nádoby a svícen čistý a všechny jeho nádoby a umyvadlo a jeho podstavec a roucha bohoslužebná Áronova a roucha jeho synů, aby mi sloužili jako kněží, a olej pomazání a kadidlo složení svatyně; podle všeho, co jsem ti přikázal, udělají. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a řekl: A ty přikaž synům Izraele a řekni: Hleďte a zachovávejte mé soboty; je to znamení mezi mnou a vámi pro vaše pokolení, abyste věděli, že já jsem Hospodin, který vás posvěcuje. A budete zachovávat soboty, protože toto je svaté Pánu pro vás. Kdo je znesvětí, bude usmrcen; každý, kdo bude v něm konat práci, bude vyhlazena ta duše z prostředku jeho lidu. Šest dní budeš konat práce, ale sedmého dne jsou soboty, svatý odpočinek Pánu; každý, kdo vykoná práci sedmého dne, bude usmrcen. A synové Izraele budou zachovávat soboty, dodržovat je po své generace. Smlouva věčná mezi mnou a syny Izraele, znamení je mezi mnou věčné, protože šest dní učinil Hospodin nebe a zemi, a sedmého dne přestal a odpočinul. A dal Mojžíšovi, když přestal mluvit s ním na hoře Sinaj, dvě desky svědectví, kamenné desky napsané prstem Božím.

32

A když lid viděl, že se Mojžíš zpozďuje sestoupit z hory, sešel se lid k Áronovi a říkají mu: Vstaň a učiň nám bohy, kteří půjdou před námi, neboť tento Mojžíš, člověk, který nás vyvedl z egyptské země, nevíme, co se mu stalo. A Áron jim říká: Sejměte zlaté náušnice z uší vašich žen a dcer a přineste je ke mně. A všechen lid si sundal zlaté náušnice ze svých uší a přinesli je k Áronovi. A přijal z jejich rukou a vytvořil je rydlem a udělal z nich lité tele a řekl: Toto jsou tvoji bohové, Izraeli, kteří tě vyvedli ze země egyptské. A když Aaron viděl, postavil oltář naproti němu a Aaron prohlásil: Zítra bude svátek Hospodinův. A když časně ráno následujícího dne vstal, přinesl zápalné oběti a obětoval oběť spásy, a lid se posadil, aby jedl a pil, a pak vstali, aby si hráli. A Pán mluvil k Mojžíšovi a řekl: Jdi rychle, sestup odtud, neboť tvůj lid, který jsi vyvedl z egyptské země, zhřešil. Rychle se odchýlili od cesty, kterou jsem jim přikázal, udělali si tele, klaněli se mu, obětovali mu a řekli: Toto jsou tvoji bohové, Izraeli, kteří tě vyvedli ze země egyptské. A nyní mě nech, a rozezlen hněvem proti nim je zničím a učiním tě velkým národem. A Mojžíš prosil před Pánem Bohem a řekl: Proč, Pane, se hněváš hněvem na svůj lid, který jsi vyvedl ze země egyptské ve veliké síle a svým vysokým ramenem? Aby nikdy neřekli Egypťané: Se zlobou je vyvedl, aby je zabil v horách a úplně je vyhladil ze země. Přestaň s hněvem svého hněvu a buď milostivý nad zlobou svého lidu, vzpomenuv si na Abrahama a Izáka a Jákoba, své služebníky, kterým jsi přísahal sám na sebe a

mluvil jsi k nim, říkaje: Rozmnožím vaše símě jako hvězdy nebes množstvím; a všechnu tuto zemi, kterou jsi řekl dát jim, a budou ji držet navěky. A Pán byl usmířen, aby zachoval svůj lid. A Mojžíš se otočil a sestoupil z hory a dvě desky svědectví byly v jeho rukou, desky kamenné popsané z obou jejich stran, z jedné i z druhé strany byly psané, a desky byly dílo Boží a písmo bylo písmo Boží vyryté na deskách. A Jozue, slyšící hlas křičícího lidu, říká Mojžíšovi: V táboře je hlas války. A říká: Není to hlas vedoucích v síle, ani hlas vedoucích v útěku, ale hlas vedoucích při víně slyším. A když se blížil k táboru, vidí tele a tance, a rozhněvavší se hněvem Mojžíš hodil ze svých rukou ty dvě desky a roztříštil je u hory, a vzav tele, které udělali, spálil ho v ohni a rozdrtil ho na jemno a rozsypal ho do vody a dal to pít synům Izraele. A Mojžíš řekl Áronovi: Co ti udělal tento lid, že jsi na ně přivedl tak velký hřích? A Áron řekl Mojžíšovi: Nehněvej se, pane, neboť ty znáš povahu tohoto lidu. Říkají mi totiž: Udělej nám bohy, kteří půjdou před námi, neboť tento Mojžíš, ten člověk, který nás vyvedl z Egypta, nevíme, co se mu stalo. A řekl jsem jim: Jestli někdo má zlaté ozdoby, sundejte si je, a dali mi je, a hodil jsem je do ohně, a vyšlo toto tele. A když viděl Mojžíš lid, že je rozptýlen - rozptýlil je totiž Áron k potěšení jejich protivníkům - postavil se Mojžíš u brány tábora a řekl: Kdo k Pánu? Ať jde ke mně. Shromáždili se tedy k němu všichni synové Lévi. A říká jim: Toto praví Pán, Bůh Izraele: Připásejte si každý svůj meč na stehno a projděte táborem od brány k bráně a vraťte se. Zabijte každý svého bratra, každý svého bližního a každý svého nejbližšího. A synové Levi udělali, jak k nim mluvil Mojžíš, a padlo z lidu v ten den na tři tisíce mužů. A Mojžíš jim

řekl: Naplnili jste dnes své ruce Pánu, každý skrze svého syna nebo skrze svého bratra, aby vám bylo dáno požehnání. A stalo se po zítřku, že Mojžíš řekl lidu: Vy jste zhřešili velký hřích, a nyní půjdu nahoru k Bohu, abych smířil váš hřích. Vrátil se ale Mojžíš k Pánu a řekl: Prosím, Pane, zhřešil tento lid velikým hříchem a udělali si zlaté bohy. A nyní, jestliže opravdu odpustíš jim jejich hřích, odpusť, jestliže však ne, vymaž mě z tvé knihy, kterou jsi napsal. A řekl Pán k Mojžíšovi: Jestli někdo zhřešil přede mnou, vymažu ho z mé knihy. Nyní ale jdi, sestup dolů, a veď tento lid do toho místa, o kterém jsem ti řekl; hle můj posel půjde před tvou tváří; v který den navštívím, přivedu na ně jejich hřích. A Hospodin udeřil lid ohledně vytvoření toho telete, které udělal Áron.

33

A Pán řekl Mojžíšovi: Jdi před, vystup odtud ty a tvůj lid, který jsi vyvedl ze země egyptské, do země, kterou jsem přísahal Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, říkaje: Vašemu potomstvu ji dám. A pošlu svého posla před tebe a vyžene Amorejce, Chetejce, Ferezejce, Gergesejce, Evejce, Jebusejce a Kananejce. A přivedu tě do země tekoucí mlékem a medem, ale nepůjdu s tebou, protože jsi lid tvrdošíjný, abych tě nezahladil na cestě. A když lid uslyšel toto zlé slovo, truchlil v zármutku. A řekl Pán synům Izraele: Vy jste lid tvrdošíjný, vizte, abych nepřivedl jinou ránu na vás a nezničil vás. Nyní tedy odložte roucha svých názorů a svět, a ukážu ti, co ti učiním. A synové Izraele sňali své ozdoby a

roucho od hory Choréb. A Mojžíš vzal svůj stan a postavil jej venku za táborem, daleko od tábora, a byl nazván Stan svědectví, a stalo se, že každý, kdo hledal Pána, vycházel do stanu, který byl venku za táborem. Když vcházel Mojžíš do stanu venku za táborem, stál všechen lid, každý u dveří svého stanu, pozorující, a sledovali odcházejícího Mojžíše, dokud nevešel do stanu. Jakmile vešel Mojžíš do stanu, sestoupil sloup oblaku a postavil se ke dveřím stanu a mluvil k Mojžíšovi a mluvil k Mojžíšovi. A všechen lid viděl sloup oblaku stojící u dveří stanu; a všechen lid vstal a klaněl se, každý od dveří svého stanu. A Pán mluvil k Mojžíšovi tváří v tvář, jako když někdo mluví se svým přítelem, a vracel se do tábora, ale služebník Jozue, syn Nunův, mladík, nevycházel ze stanu. A Mojžíš řekl Hospodinu: Hle, ty mi říkáš: ‚Vyveď tento lid, ale neukázal jsi mi, koho se mnou pošleš, ačkoli jsi mi řekl: ‚Znám tě ze všech a máš u mě milost. Jestliže jsem tedy nalezl přízeň před tebou, zjev se mi, abych tě jasně viděl, abych byl nalezl přízeň před tebou, a abych poznal, že tento veliký národ je tvůj lid. A říká: Sám půjdu před tebou a dám ti odpočinutí. A říká k němu: Jestli ty sám nepůjdeš se mnou, nevyváděj mě odtud. A jak bude skutečně známo, že jsem našel přízeň u tebe já i tvůj lid, jinak než tím, že ty jdeš s námi? A budu oslaven já i tvůj lid mezi všemi národy, kolik jich je na zemi. A Pán řekl Mojžíšovi: I toto slovo, které jsi řekl, učiním. Našel jsi totiž přízeň přede mnou a znám tě ze všech. A říká: Ukaž se mi. A řekl: Já projdu před tebou ve své slávě a zavolám svým jménem, Pán, před tebou, a smiluji se, nad kým se smiluji, a slituji se, nad kým se slituji. A řekl: Nebudeš moci spatřit mou tvář, neboť člověk nespatří mou tvář a zůstane naživu. A řekl

Pán: Hle, je tu místo u mě, budeš stát na skále. Až projde má sláva, umístím tě do otvoru ve skále a zakryji tě svou rukou, dokud neprojdu. A odstraním ruku, a potom uvidíš to, co je za mnou, ale má tvář ti nebude viditelná.

34

A Pán řekl Mojžíšovi: Vytesej si dva kamenné desky, jako byly ty první, a vystup ke mně na horu, a napíšu na ty desky slova, která byla na prvních deskách, jež jsi rozbil. A buď připravený do rána, vystoupíš na horu Sinaj a postavíš se mi tam na vrcholu hory. A nikdo ať nevystoupí s tebou, ani ať není viděn na celé té hoře, a ovce a skot ať se nepasou blízko oné hory. A vytesal dvě kamenné desky, právě jako ty první, a Mojžíš vstal časně zrána a vystoupil na horu Sinaj, protože mu to Pán přikázal, a Mojžíš vzal ty dvě kamenné desky. A Pán sestoupil v oblaku, postavil se k němu tam a zavolal jméno Páně. A Pán prošel před jeho tváří a zavolal Pán Bůh soucitný a milostivý, trpělivý a hojný v milosrdenství a pravdivý, a zachovávající spravedlnost a milosrdenství do tisíců, odstraňující bezpráví a nespravedlnosti a hříchy, a neočistí vinného, přivádějící bezpráví otců na děti a na děti dětí na třetí a čtvrtou generaci. A Mojžíš pospíšil, sklonil se na zem, poklonil se a řekl: Jestli jsem našel přízeň před tebou, nechť jde Pán můj s námi, lid je totiž tvrdošíjný, a ty odejmeš hříchy naše a nepravosti naše, a budeme tvoji. A řekl Pán Mojžíšovi: Hle, já s tebou uzavírám smlouvu před celým tvým lidem, učiním slavné věci, které se nestaly v celé zemi ani v

žádném národě, a všechen lid, mezi nímž jsi ty, uvidí skutky Páně, neboť podivuhodné jsou ty věci, které já pro tebe učiním. Dávej pozor na všechno, co ti přikazuji. Hle, já vyhánám před vámi Amorejce a Kananejce a Perizejce a Chetejce a Hivejce a Gergesejce a Jebusejce. Dávej pozor na sebe, abys nikdy neuzavřel smlouvu s obyvateli té země, do které vcházíš, aby se ti nestala kamenem úrazu mezi vámi. Jejich oltáře strhnete, jejich sloupy roztříštíte, jejich háje vytnete a tesané obrazy jejich bohů spálíte v ohni. Nebudete se totiž klanět jiným bohům, neboť Pán Bůh, jehož jméno je Žárlivý, je Bůh žárlivý. Nikdy neuzavírej smlouvu s obyvateli té země, jinak budou smilnit za jejich bohy, a budou obětovat jejich bohům, a pozvou tě, a budeš jíst z jejich obětí, a vezmeš si z jejich dcer pro své syny, a dáš ze svých dcer jejich synům, a tvé dcery budou smilnit za jejich bohy, a tví synové budou smilnit za jejich bohy. A lité bohy si neuděláš. A svátek nekvašených chlebů budeš zachovávat, sedm dní budeš jíst nekvašené chleby, právě jak jsem ti přikázal, v určený čas v měsíci nových, neboť v měsíci nových jsi vyšel z Egypta. Vše, co otvírá lůno, patří mně - samci, každý prvorozený z telat a prvorozený z ovcí. A prvorozené z oslů vykoupíš ovcí; ale jestli ho nevykoupíš, zaplatíš výkupné. Každého prvorozeného ze svých synů vykoupíš; neukážeš se přede mnou s prázdnou rukou. Šest dní budeš pracovat, ale sedmého dne odpočineš; v době setby i žně bude odpočinek. A svátek týdnů mi uděláš, začátek žně pšenice, a svátek shromáždění uprostřed roku. Třikrát do roka se ukáže každý tvůj mužský před Pánem, Bohem Izraele. Kdykoli neboť vyženu národy před tvou tváří a rozšířím tvé hranice, nikdo nebude dychtit po tvé zemi, když

budeš vystupovat, abys byl viděn před Pánem, tvým Bohem, třikrát do roka. Nezabiješ na kvasu krev mých kadidel a nebudou spát do rána oběti svátku paschy. Prvotiny své země vložíš do domu Hospodina, svého Boha, nebudeš vařit jehně v mléce jeho matky. A řekl Pán k Mojžíšovi: Napiš si tato slova, neboť na základě těchto slov jsem s tebou a s Izraelem uzavřel smlouvu. A Mojžíš byl tam před Pánem čtyřicet dní a čtyřicet nocí, chléb nejedl a vodu nepil, a napsal na deskách tato slova smlouvy, desatero slov. Když Mojžíš sestupoval z hory a dvě desky byly na rukou Mojžíše, při jeho sestupování z hory, Mojžíš nevěděl, že vzhled barvy jeho tváře byl oslaven, když s ním mluvil. A Áron a všichni starší Izraele viděli Mojžíše, a vzhled barvy jeho tváře byl oslaven. A báli se přiblížit se k němu. A Mojžíš je zavolal, a Áron a všichni vůdcové shromáždění se k němu obrátili, a Mojžíš k nim mluvil. A po těchto věcech k němu přišli všichni synové Izraele. A přikázal jim všechno, co mu Hospodin přikázal na hoře Sinaj. A když přestal mluvit k nim, položil si na tvář pokrývku. Když ale Mojžíš vcházel před Pána, aby s ním mluvil, odstraňoval zakrytí až do vycházení, a když vyšel, mluvil všem synům Izraele, co mu Pán přikázal. A synové Izraele viděli tvář Mojžíše, že byla oslavena, a Mojžíš si položil závoj na tvář, dokud nevešel mluvit s ním.

35

A Mojžíš shromáždil celé shromáždění synů Izraele a řekl: Toto jsou slova, která Pán řekl učinit. Šest dní budeš konat práce, ale

sedmého dne je odpočinek, svaté soboty, odpočinek Pánu; každý, kdo koná práci v tento den, ať zemře. Nezapálíte oheň v žádném svém obydlí v den sabatu, já jsem Pán. A Mojžíš řekl k celému shromáždění synů Izraele: Toto je slovo, které přikázal Hospodin: Vezměte od vás samých oběť Hospodinu; každý, kdo je ochotný srdcem, přinese prvotiny Hospodinu: zlato, stříbro, bronz, hyacint, purpur, šarlat dvojitý barvený, jemné plátno spředené, kozí srsti, kůže beranů obarvené červeně, kůže hyacintové, neporušitelná dřeva, kameny sardiové a kameny pro rytinu pro náramenník a dlouhé roucho. A každý moudrý srdcem mezi vámi, ať přijde a pracuje na všem, co přikázal Pán: stan a závěsy a přikrytí a opony a závory a sloupy a truhlu svědectví a její tyče a její slitovnici a oponu a stůl a všechny jeho nádoby a svícen světla a všechny jeho nádoby a oltář a všechny jeho nádoby a svatá roucha Árona kněze a roucha, ve kterých budou sloužit, a tuníky pro syny Árona pro kněžství a olej pomazání a kadidlo složení. A celé shromáždění synů Izraele odešlo od Mojžíše. A přinesli každý, co mu přineslo jeho srdce, a ti, kterým se to zdálo v jejich duši, přinesli oběť Pánu pro všechny práce stanu svědectví, pro všechny jeho služby a pro všechna roucha svatyně. A muži přinesli od žen – každý, komu se to zdálo v mysli – přinesli pečetidla a náušnice a prsteny a proplétané ozdoby a náramky, každou zlatou nádobu. A všichni, kteří přinesli dary ze zlata Pánu, a u koho bylo nalezeno jemné plátno a kůže hyacintově modré a kůže beranů obarvené načerveno, je přinesli. A každý, kdo odnášel oběť, přinesl stříbro a bronz jako oběti Pánu, a ti, u kterých bylo nalezeno neporušitelné dřevo, je přinesli ke všem pracím přípravy. A

každá žena moudrá myslí, která uměla rukama příst, přinesly spředené věci: hyacint, purpur, šarlat a jemný len. A všechny ženy, kterým se to zdálo v jejich mysli moudré, předly kozí chlupy. A vládci přinesli kameny ze smaragdu a kameny pro vsazení na nárameník a náprsník a vonné látky a olej pro pomazání a složení kadidla. A každý muž a žena, jejichž mysl je vedla k tomu, aby vstoupili a vykonali všechny práce, které Pán přikázal vykonat skrze Mojžíše, přinesli synové Izraele jako oběť Pánu. A Mojžíš řekl synům Izraele: Hle, Bůh povolal jménem Besaleela, syna Uriho, syna Hurova, z kmene Judy, a naplnil ho božským duchem moudrosti a rozumnosti a poznání všeho, navrhovat podle všech děl řemeslnictví, zpracovávat zlato a stříbro a bronz, a řezat kámen, a opracovávat dřevo, a dělat každé dílo moudrosti. A dal skutečně do mysli jemu i Eliábovi, synu Achisamaka, z kmene Dan. A naplnil je moudrostí, porozuměním a myslí, aby rozuměli udělat všechna díla svatyně, a tkané a vyšívané věci tkát šarlatem a kmentem, dělat každé dílo řemeslné zručnosti a rozmanitosti.

36

A Bezalel a Eliab udělali, i každý moudrý myslí, komu byla dána moudrost a znalost, aby rozuměli dělat všechny práce podle svatých povinností, podle všeho, co přikázal Pán. A Mojžíš zavolal Beseleela a Eliaba a všechny ty, kteří měli moudrost, jimž Bůh dal poznání v srdci, a všechny ty, kteří dobrovolně chtěli přicházet k dílu, aby je dokončili. A vzali od Mojžíše všechny

příspěvky, které přinesli synové Izraele pro všechny práce na svatyni, aby je vykonali, a oni ještě přijímali dary přinášené od těch, kteří je přinášeli ráno. A přicházeli všichni moudří, kteří dělali práce svatyně, každý podle své práce, kterou vykonávali. A řekl Mojžíšovi, že lid přináší hojnost podle prací, které Pán přikázal vykonat. A Mojžíš přikázal a vyhlásil v táboře, řka: Muž ani žena ať již nepracují na prvotinách svatyně, a lid byl zadržen od dalšího přinášení. A ty práce jim byly dostatečné k provedení stavby, a ještě něco zbylo. A každý moudrý mezi těmi, kdo pracovali, udělal roucha svatých věcí, která jsou pro kněze Árona, jak přikázal Pán Mojžíšovi. A udělal náramenník ze zlata, a z modři, a z purpuru, a ze šarlatu spředeného, a z kmentu krouceného; a byly rozřezány plátky zlata na vlákna, aby se utkaly s modří, a s purpurem, a s šarlatem spředeným, a s kmentem krouceným; dílo tkané udělali; náramenníky spojující z obou stran, dílo tkané do sebe propletené podle sebe. Z toho udělali to podle jeho díla, ze zlata, a modři, a purpuru, a šarlatu spředeného, a kmentu krouceného, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi; a udělali oba kameny ze smaragdu spojené a obklopené zlatem, vyryté a vyřezané rytinou pečeti ze jmen synů Izraele; a položil je na ramena efodu, kameny památky synů Izraele, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi. A udělali náprsník, dílo tkané s pestrostí podle díla efodu, ze zlata a modři a purpuru a šarlatu spředeného a kmentu krouceného; čtvercový a dvojitý udělali ten náprsník; píď na délku a píď na šířku, dvojitý. A byla utkaná v něm tkanina osazená kameny ve čtyřech řadách; řada kamenů, sardion a topaz a smaragd, řada první; a řada druhá, karbunkul a safír a jaspis; a řada třetí,

ligurion a achát a ametyst; a řada čtvrtá, chrysolit a beryl a onyx obklopené zlatem a svázané zlatem. A kamenů bylo dvanáct podle jmen synů Izraele, z jejich jmen vyryté do pečetí, každý podle svého vlastního jména pro dvanáct kmenů. A oni udělali na náprsník spletené třásně, dílo pletení, z čistého zlata. A udělali dva zlaté nárameníky a dva zlaté prsteny, a položili ty dva zlaté prsteny na oba konce náprsníku. A položili zlaté copánky na prsteny na obou stranách náprsníku a ty dva copánky do dvou spojení. A položili je na ty dva malé štíty a umístili je na ramena efodu zpředu naproti. A udělali dva zlaté prsteny a umístili je na dvě křídla na kraji náprsníku a na kraj zadní části efodu zevnitř. A udělali dva zlaté prsteny a umístili je na obě ramena efodu zdola, na přední straně u spojení nad tkaným pásem efodu. A svázali náprsník od jeho prstenů k prstenům efodu modrou šňůrou, propletenou do látky efodu, aby se náprsník neuvolnil od efodu, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi. A udělali spodní oděv pod nárameníkem, dílo tkané, celý modrý; otvor spodního oděvu uprostřed protkaný, propletený, mající okraj dokola, otvor nerozpustitelný. A udělali na lemu spodního oděvu zdola granátová jablka jako z kvetoucího granátového jablka, z modré, purpuru, šarlatu spředeného a plátna krouceného. A udělali zlaté zvonky a umístili ty zvonky na lem roucha dokola mezi granátovými jablky; zlatý zvonek a granátové jablko na lemu roucha dokola, ke sloužení, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi. A udělali tuniky z jemného plátna, tkanou práci, pro Árona a jeho syny, a turbany z jemného plátna, a turban z jemného plátna, a spodní oděvy z krouceného jemného plátna, a jejich pásy z jemného plátna a

modři a purpuru a předeného šarlatu, práci vyšívače, způsobem, jakým přikázal Hospodin Mojžíšovi. A udělali zlatou destičku, oddělený díl svatého, z čistého zlata; a napsal na ni vyryté písmena pečeti: Svatyně Pánu. A položili ji na modrý okraj, aby ležela na turbanu shora, jakým způsobem přikázal Pán Mojžíšovi.

37

A udělali pro stan deset záclon; osm a dvacet loktů byla délka jedné záclony; totéž bylo u všech; a šířka jedné záclony byla čtyři lokty. A udělali oponu z modři a purpuru a šarlatu spředeného a jemného plátna krouceného, dílo tkané s cheruby, a umístili ji na čtyři sloupy neporušitelné pozlacené zlatem, a jejich hlavice byly zlaté a jejich čtyři základy stříbrné. A udělali oponu dveří stanu svědectví z modři a purpuru a šarlatu spřadeného a kmentu krouceného, dílo tkané s cheruby, a jejich pět sloupů a kruhy a jejich hlavice a jejich pásy pozlatili zlatem a jejich pět základů bronzových. A udělali nádvoří směrem k jihu, závěsy nádvoří z jemného krouceného plátna sto loket; a jejich sloupů bylo dvacet a jejich základů dvacet. A strana k severu, sto na sto; a strana k jihu, sto na sto; a jejich sloupy dvacet, a jejich základy dvacet; A strana k moři opony padesát loket; jejich sloupy deset, a jejich základy deset; A strana k východu padesát loket opony, patnáct loket ta podle zadu; a jejich sloupy tři, a jejich základy tři; A na druhém zadu odtud a odtud podle brány dvora, opony patnáct loket; jejich sloupy tři, a jejich základy tři; všechny

opony stanu z jemného plátna krouceného. A základy jejich sloupů byly bronzové a jejich háky stříbrné a jejich hlavice potažené stříbrem a sloupy potažené stříbrem, všechny sloupy nádvoří. A opona brány nádvoří byla dílo vyšívače z modři a purpuru a šarlatu přadeného a kmentu krouceného, dvacet loket na délku a výšku a šířku pět loket odpovídající záclonám nádvoří. A jejich sloupy čtyři a jejich základy čtyři bronzové a jejich háky stříbrné a jejich hlavice potažené stříbrem. A všechny kolíky dvora kolem byly bronzové a potažené stříbrem. A toto je uspořádání stanu svědectví, jak bylo přikázáno Mojžíšovi, že služba má být Levitů skrze Itamara, syna kněze Árona. A Bezalel, syn Uriho, z kmene Judy, udělal, jak přikázal Pán Mojžíšovi, a Eliab, syn Achisamacha, z kmene Dan, který byl hlavním řemeslníkem tkaných a vyšívaných a pestrobarevných prací, tkát šarlatem a jemným plátnem.

38

A Besalel udělal truhlu a pokryl ji čistým zlatem zevnitř a zvenku; a odlil pro ni čtyři zlaté kruhy; dva na jedné straně a dva na druhé straně, široké pro tyče, aby ji jimi zvedali. A udělal slitovnici nahoře nad truhlou z čistého zlata a ty dva zlaté cheruby; jednoho cheruba na jednom konci slitovnice a jednoho cheruba na druhém konci slitovnice, kteří zastiňovali svými křídly slitovnici. A udělal stůl ležící před z čistého zlata, a odlil pro něj čtyři kruhy, dva na jedné straně a dva na druhé straně, široké, aby se dal zvednout tyčemi v nich. A tyče archy a stolu

udělal a pokryl je zlatem. A udělal nádoby ke stolu: misky, kadidelnice, poháry a nádoby na úlitby, ve kterých se bude lít – zlaté. A udělal svícen, který osvětluje, zlatý, pevný stonek a větve z obou jeho stran; z jeho větví výhonky, z jeho větví výhonky vyčnívající; tři z tohoto a tři z tohoto, vyrovnané navzájem. A jejich svícny, které jsou na koncích, mandlové z nich; a ozdobné vložky z nich, aby byly lampy na nich; a sedmá vložka, která je na konci svícnu, na vrcholu shora, pevná, celá zlatá. A sedm zlatých lamp na ní, a její zlaté kleště, a jejich zlaté kahánky. Tento pokryl stříbrem sloupy a odlil pro sloup zlaté prstence a pozlatil závory zlatem a pozlatil sloupy opony zlatem a udělal zlaté háčky. Tento udělal i kruhy stanu zlaté, a kruhy nádvoří, a kruhy k natažení pokrývky shora bronzové; Tento odlil hlavice stříbrné stanu, a hlavice bronzové dveří stanu, a bránu nádvoří; a háky udělal sloupům stříbrné, na sloupech tento je postříbřil; Tento udělal kolíky stanu, a kolíky nádvoří bronzové; Tento udělal oltář bronzový z pánví bronzových, které byly mužů těch vzbouřených s Kórachovým shromážděním; Tento udělal všechny nádoby oltáře, a pánev jeho, a podstavec, a misky, a vidlice na maso bronzové; Tento udělal oltáři rošt, dílo síťované zdola pánve pod ním až do poloviny jeho; a připevnil k němu čtyři kruhy ze čtyř částí roštu oltáře bronzové, široké pro tyče, aby se zvedal v nich oltář; Tento udělal olej pomazání svatý, a složení kadidla čisté dílo voňavkáře; Tento udělal umyvadlo bronzové, a podstavec jeho bronzový ze zrcadel postících se žen, které se postily u dveří stanu svědectví, v který den jej postavil. A udělal umyvadlo, aby se z něho umývali Mojžíš a Áron a jeho synové své ruce a nohy, když vcházeli do stanu svědectví nebo

kdykoli přistupovali k oltáři sloužit; umývali se z něho, právě jak přikázal Pán Mojžíšovi.

39

Všechno zlato, které bylo zpracováno na díla podle veškeré práce svatých věcí, bylo zlato z prvotin, dvacet devět talentů a sedm set dvacet šekelů podle svatého šekelu. A stříbro jako oběť od sečtených mužů shromáždění sto talentů a tisíc sedm set sedmdesát pět šekelů; jedna drachma na hlavu, polovina šekelu, podle svatého šekelu. Každý procházející sčítáním od dvacetiletého a výše, do šedesáti desetitisíců a tři tisíce pět set padesát. A sto talentů stříbra bylo na odlití sta patek stanu a na patky opony, sto patek na sto talentů, talent na patku. A z tisíce sedmi set sedmdesáti pěti šekelů udělal háky pro sloupy a pozlatil jejich patky a ozdobil je. A bronz z oběti byl sedmdesát talentů a tisíc pět set šekelů. A udělali z něj základy dveří stanu svědectví a základy nádvoří dokola a základy brány nádvoří a kolíky stanu a kolíky nádvoří dokola a bronzovou mřížku oltáře a všechny nádoby oltáře a všechny nástroje stanu svědectví. A udělali synové Izraele, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak udělali. A ze zbývajícího zlata z oběti udělali nádoby ke sloužení v nich před Hospodinem. A ze zanechaného hyacintu a purpuru a šarlatu udělali služebná roucha Áronovi, aby sloužil v nich ve svatyni. A přinesli roucha k Mojžíšovi a stan a jeho nádoby, základy a jeho závory a sloupy. A oltář a všechny jeho nádoby. A olej pomazání, a kadidlo složení, a čistý svícen, a jeho lampy,

lampy hoření, a olej světla. A stůl předložení, a všechny jeho nádoby, a chleby předložené. A roucha svatého, která jsou Áronova, a roucha jeho synů, pro kněžství. A závěsy dvora, a sloupy, a opona dveří stanu, a brány dvora. A všechny nádoby stanu, a všechny jeho nástroje, a kůže z beraních kůží obarvené načerveno, a modré přikrývky, a ostatní přikrývky, a kolíky, a všechny nástroje pro práce stanu svědectví. Kolik přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak udělali synové Izraele všechnu práci. A Mojžíš viděl všechny práce, a udělali je způsobem, jakým přikázal Hospodin Mojžíšovi, tak je udělali, a Mojžíš jim požehnal.

40

A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a řekl: V první den prvního měsíce, o novoluní, postavíš stan svědectví. A ty umístíš truhlu svědectví a zakryješ truhlu oponou. A vneseš stůl a nastavíš jeho záměr, a vneseš svícen a umístíš jeho lampy. A umístíš zlatý oltář k pálení kadidla před truhlu a položíš pokrývku závěsu na dveře stanu svědectví. A oltář obětí umístíš u dveří stanu svědectví; a stan obejdeš a všechny jeho věci posvětíš kolem. A vezmeš olej pomazání a pomažeš stan i všechno, co je v něm, a posvětíš jej i všechny jeho nádoby, a bude svatý. A pomažeš oltář obětí a všechny jeho nádoby a posvětíš oltář a oltář bude svatyní nejsvětější. A přivedeš Árona a jeho syny ke dveřím stanu svědectví a umyješ je vodou. A oblékneš Árona do svatých rouch, pomažeš ho, posvětíš ho a bude mi sloužit jako kněz. A

jeho syny přivedeš a oblékneš je do tunik. A pomažeš je stejným způsobem, jakým jsi pomazal jejich otce, a budou mi sloužit jako kněží, a bude to tak, že jim bude pomazání kněžství navěky, do jejich pokolení. A Mojžíš udělal všechno, co mu Pán přikázal, tak to udělal. A stalo se v prvním měsíci druhého roku jejich vycházení z Egypta, že při novoluní byl postaven stan. A Mojžíš postavil stan, položil hlavice, vložil závory a postavil sloupy. A on natáhl opony na stan a položil pokrývku stanu na ni shora, jak přikázal Pán Mojžíšovi. A vzav svědectví, vhodil je do truhly, a umístil tyče pod truhlu, a vnesl truhlu do stanu, a položil pokrývku závoje, a zakryl truhlu svědectví, jakým způsobem přikázal Hospodin Mojžíšovi. A položil stůl do stanu svědectví, k severu vně závoje stanu. A přidal na ni chleby předložení před Pánem, tak jak přikázal Pán Mojžíšovi. A položil svícen do stanu svědectví, na stranu stanu směrem k jihu. A položil její lampy před Hospodinem, tak jak přikázal Hospodin Mojžíšovi. A umístil zlatý oltář ve stanu svědectví naproti oponě a pálil na něm kadidlo ze směsi, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi. A oltář obětí umístil vedle dveří stanu. A postavil dvůr kolem stanu a oltáře, a Mojžíš dokončil všechny práce. A oblak pokryl stan svědectví a stan byl naplněn slávou Páně. A Mojžíš nemohl vstoupit do stanu svědectví, protože nad ním zastínil oblak a stan byl naplněn slávou Páně. Když se oblak zvedl od stanu, synové Izraele vylomili tábor se svým zavazadlem. Jestliže však oblak nevystoupil, netáhli dál až do dne, kdy oblak vystoupil. Oblak totiž byl nad stanem ve dne a oheň byl nad ním v noci před celým Izraelem při všech jejich táženích.

Numeri

1

A Hospodin mluvil k Mojžíšovi v poušti Sinaj, ve stanu svědectví, prvního dne druhého měsíce, druhého roku po jejich odchodu ze země Egypt, řka: Vezměte sčítání celého shromáždění Izraele podle rodin, podle domů jejich otců, podle počtu podle jejich jmen, podle jejich hlav; každý muž od dvaceti let a výše, každý vycházející v síle Izraele, sečtěte je s jejich silou; ty a Áron sečtěte je. A s vámi budou vládcové podle každého kmene, budou podle domů otců. A toto jsou jména mužů, kteří budou stát s vámi: z Rubena, Elisur syn Šediurův; ze Simeona, Šelumiel syn Surišadajův. Z Judy Naason, syn Aminadabův. Z Izachara, Natanael syn Zuarův; ze Zabulona, Eliab syn Helonův; ze synů Josefových z Efraima, Elišama syn Amihudův; z Manasesa, Gamaliel syn Pedazurův. Z Benjamína Abidan, syn Gideoniho. Z Dana: Achiezer, syn Amišadaje. Z Ašera Fagaiel, syn Echranův. Z Gada Elisaph, syn Raguelův. Z Neftalí Achire, syn Ainánův. Tito jsou povolaní shromáždění, vládci kmenů podle jejich rodin, velitelé tisíců Izraele. A Mojžíš a Áron vzali tyto muže, kteří byli

povoláni jménem. A celé shromáždění shromáždili prvního dne druhého měsíce druhého roku a registrovali se podle jejich původu, podle jejich rodin, podle počtu jejich jmen, od dvaceti let a výše, každý mužského pohlaví po hlavách, jakým způsobem přikázal Hospodin Mojžíšovi, a byli sečteni na poušti Sinaj. A byli synové Rubena, prvorozeného Izraele, podle jejich příbuzenství, podle jejich klanů, podle domů jejich otců, podle počtu jejich jmen, podle jejich hlav, všichni mužští od dvacetiletých a výše, každý vycházející v síle, jejich sčítání z kmene Rubena, šest a čtyřicet tisíců a pět set. Synové Šimeona podle jejich příbuzenství, podle jejich klanů, podle domů jejich otců, podle počtu jejich jmen, podle jejich hlav, všichni mužští od dvacetiletých a výše, každý vycházející v síle, jejich sčítání z kmene Šimeona, devět a padesát tisíc a tři sta. Synové Judy podle jejich příbuzenství, podle jejich klanů, podle domů jejich otců, podle počtu jejich jmen, podle jejich hlav, všichni mužští od dvacetiletých a výše, každý vycházející v síle, jejich sčítání z kmene Judy, čtyřiasedmdesát tisíc šest set. Synové Isachara podle jejich rodin, podle jejich klanů, podle domů jejich otců, podle počtu jejich jmen, podle jejich hlav, všichni mužští od dvacetiletých a výše, každý vycházející v síle, jejich sčítání z kmene Isachara, čtyřiapadesát tisíc čtyři sta. Synové Zabulonovi podle jejich příbuzenství, podle jejich klanů, podle domů jejich otců, podle počtu jejich jmen, podle jejich hlav, všichni mužského pohlaví od dvacetiletých a výše, každý schopný vyjít do boje, jejich sčítání z kmene Zabulonova, sedmapadesát tisíc čtyři sta. Synové Josefa, synové Efraimovi, podle jejich příbuzenství, podle jejich klanů, podle domů jejich otců, podle

počtu jejich jmen, podle jejich hlav, všichni mužského pohlaví od dvacetiletých a výše, každý vycházející v síle, jejich sčítání z kmene Efraimova, čtyřicet tisíc a pět set. Synové Manasseho podle jejich příbuzenství, podle jejich klanů, podle domů jejich otců, podle počtu jejich jmen, podle jejich hlav, všichni mužského pohlaví, od dvacetiletých a výše, každý vycházející v síle, jejich sčítání z kmene Manasseho, třicet dva tisíc dvě stě. Synové Benjamínovi podle jejich příbuzenství, podle jejich klanů, podle domů jejich otců, podle počtu jejich jmen, podle jejich hlav, všichni mužského pohlaví od dvacetiletých a výše, každý vycházející do boje, jejich sčítání z kmene Benjamínova, třicet pět tisíc a čtyři sta. Synům Gádovým podle jejich příbuzenství, podle jejich klanů, podle domů jejich otců, podle počtu jejich jmen, podle jejich hlav, všichni mužští od dvacetiletých a výše, každý vycházející do vojska, jejich sčítání: z kmene Gádova, pětačtyřicet tisíc a šest set a padesát. Synům Danovým podle jejich příbuzenství, podle jejich klanů, podle domů jejich otců, podle počtu jejich jmen, podle jejich hlav, všichni mužského pohlaví od dvaceti let a výše, každý schopný vyjít v síle, jejich sčítání z kmene Dan, šedesát dva tisíce a sedm set. Synové Ašera podle jejich příbuzenství, podle jejich klanů, podle domů jejich otců, podle počtu jejich jmen, podle jejich hlav, všichni mužští od dvacetiletých a výše, každý vycházející v síle, jejich sčítání z kmene Ašera, jednačtyřicet tisíc pět set. Synové Neftalího podle jejich příbuzenství, podle jejich klanů, podle domů jejich otců, podle počtu jejich jmen, podle jejich hlav, všichni mužského pohlaví od dvaceti let a výše, každý schopný vyjít v síle, jejich sčítání z kmene Neftalího, třiapadesát

tisíc čtyři sta. Toto je sčítání lidu, které provedli Mojžíš a Áron a vládcové Izraele, dvanáct mužů, jeden muž za každý kmen, podle kmenů domů rodin. A stalo se, že celé sčítání synů Izraele podle jejich sil od dvacetiletých a výše, každý vycházející seřadit se do bitvy v Izraeli, bylo šest set tisíc a tři tisíce pět set padesát. Levité z kmene jejich rodin však nebyli sčítáni mezi syny Izraele. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a řekl: Pohleď, kmen Levi nebudeš sčítat a jejich počet nevezmeš uprostřed synů Izraele. A ty ustanov Levity nad stanem svědectví a nad všemi nádobami jeho a nad vším, co je v něm. Oni ponesou stan a všechny jeho nádoby a oni budou sloužit v něm a kolem stanu se utáboří. A při odnášení stanu jej rozeberou levité, a při rozbíjení stanu jej vztyčí, a cizinec, který se přiblíží, ať zemře. A synové Izraele budou tábořit, každý muž ve svém vlastním šiku a každý muž podle svého vlastního velení, se svou silou. Ale Levité ať se utáboří naproti dokola stanu svědectví, a nebude hříchu mezi syny Izraele. A Levité sami budou střežit stráž stanu svědectví. A synové Izraele učinili podle všeho, co Pán přikázal Mojžíšovi a Áronovi, tak učinili.

2

A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a Áronovi, říkaje: Každý muž podle svého oddílu, podle praporů, podle domů svých otců, ať se utáboří synové Izraele naproti; kolem stanu svědectví se utáboří synové Izraele. A ti, kteří tábořili první na východě, pořádek tábora Judy s jejich silou, a vládce synů Judy, Naason, syn

Aminadabův. Jeho vojsko, ti sečtení: sedmdesát čtyři tisíc šest set. A ti tábořící se vedle kmene Issachar, a vládce synů Issachara, Nathanael, syn Sogarův. Jeho vojsko čítalo čtyřiapadesát tisíc čtyři sta mužů. A ti, kteří tábořili vedle kmene Zabulon, a vládce synů Zabulona, Eliab, syn Chelonův. Jeho vojsko čítalo padesát sedm tisíc čtyři sta mužů. Všichni přezkoumání z tábora Judy, sto osmdesát tisíc šest set čtyři sta, se svou silou vyrazí jako první. Legie tábora Rúbenova k jihu, jejich síla, a vládce synů Rúbenových Elísúr, syn Sedíúrův. Jeho vojsko, ti sečtení, čtyřicet šest tisíc pět set. A ti, kteří tábořili vedle jeho kmene Simeon, a vládce synů Simeonových, Salamiel, syn Sourisadaiův. Jeho vojsko čítalo devět a padesát tisíc tři sta mužů. A ti, kteří tábořili vedle něho, kmen Gád, a vládce synů Gáda, Elísaf, syn Raguéla. Jeho vojsko, ti sečtení, činilo čtyřicet pět tisíc šest set padesát. Všichni prohlédnutí z tábora Rúben, sto padesát jedna tisíc čtyři sta padesát, se svými oddíly vyrazí jako druzí. A bude vzat pryč stan svědectví a tábor Levitů uprostřed táborů; jak se utáboří, tak také vytáhnou, každý na svém místě podle vedení. Řád tábora Efraim od moře s jejich silou, a vládce synů Efraim, Elišama, syn Amiúd. Jeho vojsko, ti sečtení, čtyřicet tisíc pět set. A ti tábořící vedle kmene Manasse, a vládce synů Manasse, Gamaliel, syn Phadassurův. Jeho vojsko čítalo třicet dva tisíce dvě stě mužů. A ti tábořící vedle kmene Benjamín, a vládce synů Benjamína, Abidan, syn Gadeoniho. Jeho vojsko, ti sečtení: třicet pět tisíc čtyři sta. Všichni sečtení z tábora Efraim, sto tisíc osm tisíc a sto, se svými oddíly vyrazí jako třetí. Oddíl tábora Dan k severu s jejich vojskem, a vládce synů Danových, Achiezer syn Amišadajův. Jeho vojsko napočítané: šedesát dva

tisíce sedm set. A ti tábořící vedle něho kmen Ašer, a vládce synů Ašera Fageel, syn Echrána. Jeho vojsko, ti sečtení: čtyřicet jeden tisíc pět set. A ti tábořící vedle kmene Neftalí, a vládce synů Neftalí, Achire, syn Ainanův. Jeho vojsko čítalo padesát tři tisíce čtyři sta mužů. Všichni sečtení z tábora Dan, sto padesát sedm tisíc šest set; poslední vytáhnou podle svého pořadí. Toto je sčítání synů Izraele podle domů jejich otců, celé sčítání táborů s jejich silami: šest set tisíc a tři tisíce pět set padesát. Ti ale Levité nebyli spočítáni společně s nimi, jak přikázal Pán Mojžíšovi. A synové Izraele udělali všechno, co přikázal Pán Mojžíšovi, tak tábořili podle svého pořádku, a tak vycházeli každý podle svých klanů, podle domů svých otců.

3

A toto jsou pokolení Árona a Mojžíše v den, kdy mluvil Hospodin k Mojžíšovi na hoře Sinaj. A toto jsou jména synů Áronových: prvorozený Nádáb a Abíúd, Eleázar a Ítámar. Toto jsou jména synů Áronových, kněží pomazaných, které zasvětili, aby sloužili jako kněží. A zemřeli Nádab a Abíhú před Pánem, když přinášeli cizí oheň před Pánem na poušti Sinaj, a neměli děti; a sloužili jako kněží Eleazar a Ítamar s Áronem, jejich otcem. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a řekl: Vezmi kmen Lévi a postavíš je před kněze Árona, a budou mu sloužit, a budou držet jeho stráže a stráže synů Izraele před stanem svědectví, aby konali práce stanu. A budou střežit všechny nádoby stanu svědectví a stráže synů Izraele podle všech prací stanu. A dáš Levity Áronovi a

jeho synům, kněžím; tito jsou mi dáni jako dar od synů Izraele. A Árona a jeho syny ustanovíš nad stanem svědectví, a budou střežit své kněžství a všechny věci podle oltáře a uvnitř opony, a cizinec, který se dotkne, zemře. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi řka, a hle já jsem vzal Levity z prostředku synů Izraele místo každého prvorozeného otevírajícího lůno od synů Izraele; výkupným jejich budou a budou moji Levité. Mně totiž patří každý prvorozený, neboť v den, kdy jsem udeřil každého prvorozeného v zemi egyptské, posvětil jsem si každého prvorozeného v Izraeli, od člověka až po dobytek mi budou patřit, já Hospodin. A Pán mluvil k Mojžíšovi v poušti Sinaj, říkaje: Sečti syny Léviho podle domů jejich otců, podle jejich klanů; každého mužského od jednoho měsíce a výše, sečtěte je. A Mojžíš a Áron je navštívili podle hlasu Páně, způsobem, jakým jim Pán přikázal. A tito byli synové Leviho podle jejich jmen: Gedson, Kaat a Merari. A toto jsou jména synů Gedsonových podle jejich klanů: Lobeni a Semei. A synové Kaatha podle jejich klanů: Amram a Issaar, Chebron a Oziél. A synové Merariho podle jejich klanů: Mooli a Mushi. Toto jsou klany Levitů podle domů jejich otců. K Geršonovi patřil rod Lobeniho a rod Šimeiho; to byly rody Geršonovy. Jejich sčítání podle počtu všech mužského pohlaví od jednoho měsíce a výše činilo sedm tisíc pět set. A synové Geršonovi se utáboří za stanem u moře. A vládce domu rodin lidu Gedsonova, Elisaf, syn Daelův. A stráž synů Geršonových ve stanu svědectví: stan a přikrývka, a přikrývka dveří stanu svědectví, a závěsy nádvoří, a opona brány nádvoří, které je u stanu, a pozůstatky všech prací jeho. K Kohátovi patří rod Amramův jako jeden, a rod Izcharův jako jeden, a rod

Hebronův jako jeden, a rod Uzzielův jako jeden; tito jsou rodové Kohátovi, podle počtu. Každý mužského pohlaví od jednoho měsíce a výše, osm tisíc šest set, střežící stráže svatyně. Lidé synů Kaátha se utáboří na straně stanu k jihu. A vládce domu otců z lidu Kaátha byl Elisafan, syn Oziélův. A jejich strážní povinností byla truhla, stůl, svícen, oltáře, nádoby svatyně, s nimiž konali službu, přikrývka a všechny jejich úkoly. A vládce nad vládci levitů, Eleazar, syn kněze Árona, ustanovený střežit stráže svatých věcí. Merarímu náležel rod Mooli a rod Musi; toto jsou rody Merarího. Jejich sčítání podle počtu: každý mužského pohlaví od jednoho měsíce věku a výše, šest tisíc padesát. A vládce domu otcovských rodin lidu Merariho, Suriel, syn Abichailův, budou tábořit ze strany stanu k severu. Soupis stráže synů Merariho: hlavice stanu a jeho závory a jeho sloupy a jeho základy a všechny jejich nádoby a jejich práce a sloupy nádvoří kolem dokola a jejich základy a kolíky a jejich provazy. Ti tábořící před stanem svědectví od východu, Mojžíš a Áron a jeho synové, střežící stráže svatyně pro stráže synů Izraele, a cizinec, který se dotkne, zemře. Celé sčítání Levitů, které provedli Mojžíš a Áron podle hlasu Páně podle jejich klanů, všichni mužského pohlaví od jednoho měsíce a výše, dvacet dva tisíce. A Hospodin řekl Mojžíšovi: Sečti všechny prvorozené mužského pohlaví ze synů Izraele od jednoho měsíce věku a výše a vezmi jejich počet podle jména. A vezmeš Levity mně, já Pán, místo všech prvorozených synů Izraele, a dobytek Levitů místo všech prvorozených v dobytku synů Izraele. A Mojžíš navštívil každého prvorozeného mezi syny Izraele tak, jak přikázal Pán. A všichni prvorození mužského pohlaví podle počtu jmen od

jednoho měsíce věku a výše činili při jejich sčítání dvacet dva tisíc dvě stě sedmdesát tři. A Pán mluvil k Mojžíšovi a řekl: Vezmi Levity místo všech prvorozených synů Izraele a dobytek Levitů místo jejich dobytka, a Levité budou patřit mně; já jsem Pán. A výkupné dvou set sedmdesáti tří, těch přesahujících nad Levity, z prvorozených synů Izraele. A vezmeš pět šekelů na hlavu, podle svatého didrachma vezmeš, dvacet obolů na šekel. A dáš to stříbro Áronovi a jeho synům jako výkupné za ty, kteří je přesahují. A Mojžíš vzal stříbro, výkupné za přesahující, pro vykoupení levitů. Od prvorozených synů Izraele vzal stříbro, tisíc tři sta šedesát pět šekelů, podle svatého šekelu. A Mojžíš dal výkupné za ty přesahující Áronovi a jeho synům podle hlasu Páně, způsobem, jakým Pán přikázal Mojžíšovi.

4

A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a Áronovi, řka: Vezmi soupis synů Kehatových zprostřed synů Léviho, podle jejich rodů, podle domů jejich otců, od dvaceti pěti let a výše až do padesáti let, každý, kdo vstupuje, aby sloužil a konal všechny práce ve stanu svědectví. A toto jsou práce synů Kaáthových ve stanu svědectví, svatyně svatých. A vstoupí Áron a jeho synové, když se zvedne tábor, a sejmou stínící oponu, a přikryjí jí truhlu svědectví, a položí na ni pokrývku z modré kůže, a přehodí na ni celé modré roucho shora, a prostrčí tyče. A na předložený stůl položí celofialové roucho a misky, kadidelnice, poháry a nádoby na úlitbu, v nichž se vylévá, a chleby, které na něm budou

ustavičně. A oni na ni rozprostřou šarlatový oděv a přikryjí ji hyacintově modrou kožešinovou pokrývkou a prostrčí skrze ni tyče. A vezmou modré roucho a přikryjí svícen dávající světlo, jeho lampy, jeho kleště, jeho nádoby pro nalévání a všechny nádoby oleje, kterými při nich slouží. A vloží ji i všechny její nádoby do modré kožené pokrývky a položí ji na nosítka. A na zlatý oltář pokryjí modré roucho a přikryjí jej pokrývkou z modré kůže a prostrčí jeho tyče. A vezmou všechny nádoby pro službu, kterými slouží ve svatyni, vloží je do modrého roucha, pokryjí je modrou kožešinovou pokrývkou a položí je na tyče. A pokrývku položí na oltář a pokryjí jej rouchem celým purpurovým. A položí na to všechny nádoby, kterými na něm slouží, a kadidelnice, a vidlice na maso, a misky, a pokrývku, a všechny nádoby oltáře; a přehodí na to kožené modré pokrývadlo, a prostrčí jeho tyče; a vezmou purpurový plášť, a přikryjí umyvadlo a jeho podstavec, a vloží to do kožené modré pokrývky, a položí na tyče, a dokončí Áron a jeho synové přikrývání svatých věcí a všech svatých nádob, při vynášení tábora; a po těchto věcech vejdou synové Kehatovi, aby nesli, a nedotknou se svatých věcí, aby nezemřeli; tyto věci ponesou synové Kehatovi ve stanu svědectví. Dozorce Eleazar, syn Aarona, kněze: olej světla a kadidlo směsi a oběť denní a olej pomazání, dozor nad celým stanem a vším, co je v něm, ve svatyni, ve všech skutcích. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a Áronovi a řekl: Nezničte lid kmene Kahat z prostřed Levitů. Toto udělejte jim, a budou žít a nezemřou, když se budou přibližovat ke svatyni svatých; Áron a jeho synové ať přijdou a ustanoví je každého podle jeho úkolu, a ať nevejdou vidět náhle svaté věci,

jinak zemřou. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi, řka: Vezmi soupis synů Geršonových, a to podle domů jejich otců, podle jejich klanů, od pětadvacetiletých a výše až po padesátileté, sečti je, každý, kdo vchází sloužit, konat svou práci ve stanu svědectví. Toto je služba lidu Geršóna: sloužit a nosit. A ponesou kůže stanu a stan svědectví a jeho přikrývku a modrou pokrývku, která je na něm shora, a přikrývku dveří stanu svědectví a závěsy nádvoří, které jsou u stanu svědectví, a přebytečné věci, a všechny služebné nádoby, kterými slouží, v nich to vykonají. Podle příkazu Árona a jeho synů bude služba synů Geršonových vykonávána podle všech jejich služeb a podle všech jejich prací, a dohlédneš na ně jmenovitě na všechny věci, které nesou. Toto je služba synů Gedsonových ve stanu svědectví, a jejich stráž je v ruce Ithamara, syna Aaronova, kněze. Syny Merariho podle jejich klanů, podle domů jejich otců, sečtěte je, od pětadvaceti let a výše až do padesáti let sečtěte je, každý, kdo vchází sloužit práce stanu svědectví. A toto jsou povinnosti těch věcí zvedaných jimi podle všech jejich prací ve stanu svědectví: hlavice stanu a závory a sloupy jeho a základy jeho a pokrývka a základy jejich a sloupy jejich a pokrývka dveří stanu a sloupy nádvoří dokola a základy jejich a sloupy závěsu brány nádvoří a základy jejich a kolíky jejich a provazy jejich a všechny nádoby jejich a všechny služby jejich; podle jmen spočítejte je a všechny nádoby stráže věcí zvedaných jimi. Toto je služba lidu synů Merariho ve všech jejich pracích ve stanu svědectví v ruce Itamara, syna Aarona, kněze. A Mojžíš a Áron a vládcové Izraele sečetli syny Kehata podle jejich rodů, podle domů jejich otců, od pětadvaceti let a výše až do padesáti let, každý, kdo vstupoval

sloužit a konat ve stanu svědectví. A jejich sčítání podle jejich klanů bylo dva tisíce sedm set padesát. Toto je sčítání lidu Kaáth, všichni sloužící ve stanu svědectví, jak je sečetl Mojžíš a Áron podle hlasu Páně, rukou Mojžíšovou. A byli sečteni synové Geršonovi podle jejich klanů, podle domů jejich otců, od pětadvaceti let a výše až do padesáti let, každý, kdo vstupoval sloužit a konat práce ve stanu svědectví. A jejich sčítání podle jejich klanů, podle domů jejich otců, činilo dva tisíce šest set třicet. Toto je sčítání lidu synů Gedsonových, všichni sloužící ve stanu svědectví, které navštívil Mojžíš a Áron podle hlasu Páně, skrze ruku Mojžíšovu. A byl sečten také lid synů Merariho podle jejich klanů, podle domů jejich otců, od pětadvacetiletých a výše až po padesátileté, každý vcházející sloužit při pracích stanu svědectví. Jejich sčítání podle klanů a podle domů jejich otců bylo tři tisíce dvě stě. Toto je sčítání lidu synů Merariho, které provedli Mojžíš a Áron podle hlasu Páně, skrze Mojžíše. Všichni ti sečtení, které sečetli Mojžíš a Áron a vůdcové Izraele, Levité, podle klanů a podle domů jejich otců, od pětadvaceti let a výše až do padesáti let, každý vstupující k dílu prací a k pracím nošeným ve stanu svědectví. A těch sečtených bylo osm tisíc pět set osmdesát. Skrze hlas Páně je navštívil rukou Mojžíše, muže podle muže podle jejich skutků a podle toho, co oni nesou, a byli sečteni způsobem, jakým přikázal Pán Mojžíšovi.

5

A Pán mluvil k Mojžíšovi a řekl: Přikaž synům Izraele, ať vyšlou

z tábora všechny malomocné a všechny s výtokem a všechny nečisté kvůli duši. Od mužského až po ženského vyšlete ven z tábora, aby neposkvrnili tábory své, v nichž já přebývám mezi nimi. A synové Izraele učinili tak a vyslali je ven z tábora, jak mluvil Pán k Mojžíšovi, tak učinili synové Izraele. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a řekl: Mluv k synům Izraele a řekni: Muž nebo žena, kdokoli by spáchal jakýkoli z lidských hříchů a přehlížením přehlédne a proviní se ta duše, vyzná hřích, který spáchal, a navrátí to, čím se provinil - hlavní částku a pětinu z ní k tomu přidá, a navrátí tomu, proti komu se provinil. Jestliže ale ten člověk nemá mstitele, takže by mu byl vrácen přestupek proti němu, ten přestupek, který je vracen Pánu, bude patřit knězi, kromě berana smíření, skrze kterého za něj vykoná smíření. A všechny prvotiny podle všech věcí posvěcovaných mezi syny Izraele, kolik jich přinesou Pánu, budou tomu knězi. A posvěcené věci každého budou jeho; a co muž dá knězi, bude jeho. A mluvil Hospodin k Mojžíšovi řka: mluv k synům Izraele a řekneš jim: jestliže nějakého muže zhřeší jeho žena a pohrdnuvši jím přehlédne ho, a vyspí se s ní někdo lůžkem semene, a unikne to očím jejího muže a skryje se to, ona pak je poskvrněná, a svědek s ní nebyl, a ona nebyla chycena, a přijde na něj duch žárlivosti a bude žárlit na svou ženu, a ona je poskvrněná, nebo přijde na něj duch žárlivosti a bude žárlit na svou ženu, a ona není poskvrněná, pak přivede ten muž svou ženu ke knězi a přinese dar ohledně ní, desetinu efy ječné mouky; nepoleje na to olej, ani nedá na to kadidlo; neboť je to oběť žárlivosti, oběť památky, připomínající hřích. A kněz ji přivede a postaví ji před Hospodinem. A kněz vezme čistou

živou vodu v hliněné nádobě a prach, který je na podlaze stanu svědectví, a kněz jej vhodí do vody. A kněz postaví tu ženu před Pánem a odhalí hlavu té ženy a dá na její ruce oběť památky, oběť žárlivosti, ale v ruce kněze bude voda pokárání tohoto prokletí. A kněz ji přivede k přísaze a řekne ženě: Jestliže s tebou nikdo nespal, jestliže jsi nepřestoupila a nebyla jsi poskvrněna pod svým vlastním mužem, buď nevinna od této hořké vody proklínání. Jestliže ale ty jsi přestoupila, ačkoli jsi vdaná, nebo ses poskvrnila, a dal někdo své lože v tobě kromě tvého muže; A kněz zapřisáhne ženu přísahami této kletby a kněz řekne ženě: Ať tě Pán učiní kletbou a přísahou uprostřed tvého lidu, když Pán způsobí, že tvé stehno spadne a tvé břicho oteče. A tato prokletá voda vstoupí do tvého břicha, aby nafouknula břicho a aby odpadlo tvé stehno, a žena řekne: Staň se, staň se. A kněz napíše tyto kletby do knihy a smyje je do vody hořkosti prokletí. A dá napít ženu vodu výčitky, vodu prokletou, a vstoupí do ní voda prokletá výčitky. A kněz vezme z ruky té ženy oběť žárlivosti, položí tu oběť před Hospodinem a přinese ji k oltáři. A kněz vezme z oběti památku z ní a přinese to na oltář a potom. Ta voda dá pít té ženě. A bude, jestliže je poskvrněná a unikne pozornosti jejího muže, a vstoupí do ní voda kárání, ta prokletá, a nafoukne se břicho a odpadne její stehno, a žena bude kletbou svému lidu. Pokud ale není poskvrněna ta žena a je čistá, bude nevinná a porodí potomka. Toto je zákon žárlivosti, jímž by přestoupila žena, jsouc vdaná, a byla poskvrněna. Nebo muž, který, jestliže přijde na něho duch žárlivosti a bude žárlit na svou ženu a postaví svou ženu před Pánem, a učiní jí kněz všechen tento zákon, a nevinný bude muž od hříchu, a žena ta

ponese svůj hřích.

6

A mluvil Hospodin k Mojžíšovi, říkaje: mluv k synům Izraele a řekneš jim: muž nebo žena, kdo by velice slíbil slib zasvětit se čistotou Hospodinu, od vína a silného nápoje se bude očišťovat; a ocet z vína a ocet ze silného nápoje nebude pít; a cokoliv je vyrobeno z hroznu nebude pít; a čerstvý hrozen ani rozinku nebude jíst po všechny dny jeho slibu; od všeho, co pochází z révy, víno od slupek až po pecku nebude jíst po všechny dny očišťování; břitva nepřijde na jeho hlavu, dokud nebudou naplněny dny, které slíbil Hospodinu; svatý bude, pěstující vlasy hlavy po všechny dny slibu Hospodinu; k žádné duši zemřelé nevstoupí, k otci a matce, a k bratru a k sestře se neposkvrní nad nimi, když zemřou, protože slib jeho Boha je na něm, na jeho hlavě; Po všechny dny jeho slibu svatý bude Hospodinu. Pokud ale někdo zemře na něm náhle, okamžitě bude poskvrněna hlava jeho slibu, a oholí svou hlavu v den, kdy bude očištěn; sedmého dne bude oholena. A osmého dne přinese dvě hrdličky nebo dvě holoubata ke knězi ke dveřím stanu svědectví. A kněz udělá jednu ohledně hříchu a jednu k celopalu, a kněz vykoná smíření ohledně něho ohledně toho, čeho se prohřešil ohledně duše, a posvětí jeho hlavu v ten den, kterým byl posvěcen Pánu, dny slibu, a přinese ročního beránka k přestoupení, a dřívější dny budou neplatné, protože byla poskvrněna hlava jeho slibu. A toto je zákon toho, kdo složil slib: v den, kdy naplní dny svého

slibu, přinese sám ke dveřím stanu svědectví. A přinese svůj dar Pánu: beránka ročního bez vady jednoho na zápalnou oběť, a ovci roční jednu bez vady na oběť za hřích, a berana jednoho bez vady na pokojnou oběť, a koš nekvašených chlebů z jemné mouky smíchaných s olejem, a nekvašené placky pomazané olejem, a jejich oběť, a jejich úlitbu. A kněz to přinese před Pána a vykoná oběť za jeho hřích a jeho zápalnou oběť. A berana učiní obětí spasení Pánu na koši nekvašených chlebů, a kněz vykoná jeho oběť a jeho úlitbu. A ten, kdo složil slib, si oholí hlavu svého slibu u dveří stanu svědectví a položí vlasy na oheň, který je pod obětí spasení. A kněz vezme vařené rameno z berana a jeden nekvasený chléb z košíku a jeden nekvasený placek a položí je na ruce toho, kdo složil slib, poté co si oholil svůj slib, a kněz je přinese jako oběť před Hospodinem; svaté to bude pro kněze spolu s hrudím oběti a s ramenem oběti; a po těchto věcech bude pít ten, kdo složil slib, víno. Toto je zákon toho, kdo složil slib, který by slíbil Pánu svůj dar Pánu ohledně svého slibu, kromě toho, co by jeho ruka našla, podle síly svého slibu, který by slíbil podle zákona čistoty. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi, řka: Mluv k Áronovi a k jeho synům, řka: Takto budete žehnat synům Izraele, říkajíce jim: Ať tě Hospodin požehná a ochraňuje tě. Kéž Pán rozjasní svou tvář nad tebou a smiluje se nad tebou. Nechť Pán pozvedne svou tvář k tobě a dá ti pokoj. A oni vloží mé jméno na syny Izraele a já, Hospodin, jim požehnám.

7

A stalo se v den, kdy Mojžíš dokončil vztyčení stanu, že jej pomazal a posvětil jej i všechny jeho nádoby, i oltář a všechny jeho nádoby, a pomazal je a posvětil je. A přinesli vládcové Izraele, dvanáct vládců domů jejich otců, tito vládcové kmenů, tito, kteří stáli při inspekci. A přinesli svůj dar před Hospodina: šest krytých vozů a dvanáct volů, vůz od dvou vůdců a tele od každého, a přivedli je před stan. A řekl Hospodin Mojžíšovi, říkaje: Vezmi od nich, a budou ke službě stanu svědectví, a dáš je levitům, každému podle jeho služby. A Mojžíš vzal vozy a voly a dal je levitům. A ty dva vozy a ty čtyři voly dal synům Gedsonovým podle jejich služeb. A ty čtyři vozy a osm volů dal synům Merariho podle jejich služeb, skrze Ithamara, syna Árona, kněze. A synům Kaátovým nedal nic, protože mají posvátné předměty ke službě, jež ponesou na ramenou. Vůdcové přinesli dary k zasvěcení oltáře v den, kdy byl pomazán, a vůdcové přinesli své dary před oltář. A řekl Pán Mojžíšovi: Jeden vládce každého dne, vládce každého dne přinesou své dary k zasvěcení oltáře. A ten, kdo přinášel svůj dar prvního dne, byl Naason, syn Aminadaba, vládce kmene Judy. A přinesl svůj dar: stříbrnou misku jednu, její váha sto třicet, stříbrnou číši jednu, sedmdesát šekelů podle svatého šekelu, obě plné jemné mouky smíchané s olejem k oběti. Kadidelnici jednu za deset zlatých, plnou kadidla. Tele jedno z dobytka, berana jednoho, beránka jednoho ročního na zápalnou oběť, a kozla z koz jednoho za hřích. A k oběti pokojné dvě jalovice, pět beranů, pět kozlů, pět ročních beránků, to byl dar Naasona, syna Aminadabova. Druhého dne přinesl Natanael, syn Sogara, vládce kmene Isachar. A přinesl svůj dar: jednu stříbrnou mísu o váze sto třicet

šekelů, jednu stříbrnou číši o váze sedmdesát šekelů podle svatého šekelu, obě plné jemné mouky smíchané s olejem k oběti. Kadidelnici jednu za deset zlatých, plnou kadidla. Tele jedno z dobytka, berana jednoho, beránka jednoho ročního k zápalné oběti, a kozla z koz jednoho za hřích. A na oběť spasení dvě jalovice, pět beranů, pět kozlů, pět ročních beránků, toto byl dar Natanaela, syna Sogarova. Třetího dne vládce synů Zabulonových, Eliab, syn Helonův. Jeho dar, jedna stříbrná miska, její váha sto třicet; jedna stříbrná mísa, sedmdesát šekelů podle svatého šekelu; obě plné jemné mouky namíchané v oleji k oběti; jedna kadidelnice deseti zlatých, plná kadidla. Tele jedno z dobytka, berana jednoho, beránka jednoho ročního na zápalnou oběť, a kozla z koz jednoho za hřích. A na oběť spasení dvě jalovice, pět beranů, pět kozlů, pět ročních beránků, to byl dar Eliaba, syna Helonova. Čtvrtého dne vládce synů Rúbenových, Elísúr, syn Šediúrův. Jeho dar, jedna stříbrná mísa, sto třicet její váha; jedna stříbrná číše, sedmdesát šekelů podle svatého šekelu; obě plné jemné mouky namíchané v oleji na oběť; jedna kadidelnice deseti zlatých, plná kadidla. Tele jedno z dobytka, berana jednoho, beránka jednoho ročního na zápalnou oběť, a kozla z koz jednoho za hřích. A na oběť spasení dvě jalovice, pět beranů, pět kozlů, pět ročních beránků, toto byl dar Elisura, syna Sediurova. Pátého dne vládce synů Symeónových, Salamiel syn Sourisadaiův. Jeho dar: jedna stříbrná miska o váze sto třicet šekelů, jedna stříbrná číše sedmdesáti šekelů podle svatého šekelu, obě plné jemné mouky smíchané s olejem k oběti. Kadidelnici jednu za deset zlatých, plnou kadidla. Tele jedno z dobytka, berana jednoho, beránka jednoho ročního na

zápalnou oběť, a kozla z koz jednoho za hřích. A k oběti pokojné dvě jalovice, pět beranů, pět kozlů, pět ročních beránků. To byl dar Salamiela, syna Sourisadaiova. Šestého dne vládce synů Gádových, Eliasaf, syn Raguelův. Jeho dar: jedna stříbrná miska o váze sto třicet šekelů, jedna stříbrná číše sedmdesáti šekelů podle svatého šekelu, obě plné jemné mouky smíchané s olejem k oběti. Kadidelnici jednu za deset zlatých, plnou kadidla. Tele jedno z dobytka, berana jednoho, beránka jednoho ročního na celopálnou oběť, a kozla z koz jednoho za hřích. A na oběť spasení dvě jalovice, pět beranů, pět kozlů, pět ročních beránků, toto byl dar Elisafa, syna Raguelova. Sedmého dne vládce synů Efraimových, Elišama, syn Amiúdův. Jeho dar: stříbrná miska jedna, její váha sto třicet, stříbrná číše jedna, sedmdesát šekelů podle svatého šekelu, obě plné jemné mouky smíchané s olejem k oběti. Kadidelnici jednu za deset zlatých, plnou kadidla. Tele jedno z dobytka, berana jednoho, beránka jednoho ročního na zápalnou oběť, a kozla z koz jednoho za hřích. A na oběť spasení dvě jalovice, pět beranů, pět kozlů, pět ročních beránků, toto byl dar Elišamy, syna Ammiudova. Osmého dne vládce synů Manasse, Gamaliel, syn Phadassurův. Jeho dar: jedna stříbrná miska o váze sto třicet, jedna stříbrná číše o váze sedmdesát šekelů podle svatého šekelu, obě plné jemné mouky smíchané s olejem k oběti. Kadidelnici jednu za deset zlatých, plnou kadidla. Tele jedno z dobytka, berana jednoho, beránka jednoho ročního k zápalné oběti, a kozla z koz jednoho ohledně hříchu. A k oběti pokojné jalovice dvě, berany pět, kozly pět, beránky roční pět. Toto dar Gamaliela, syna Pedasurova. Devátého dne vládce synů Benjamínových Abidan, syn Gideoniho. Jeho dar, jedna stříbrná

miska, sto třicet její váha; jedna stříbrná mísa, sedmdesát šekelů podle svatého šekelu; obě plné jemné mouky namíchané v oleji k oběti; jedna kadidelnice deseti zlatých, plná kadidla. Tele jedno z dobytka, berana jednoho, beránka jednoho ročního na zápalnou oběť, a kozla z koz jednoho za hřích. A k oběti spasení dvě jalovice, pět beranů, pět kozlů, pět ročních beránků, to byl dar Abidana, syna Gadeoniho. Desátého dne vládce synů Danových, Achiezer syn Amišadajův. Jeho dar: jedna stříbrná miska o váze sto třicet šekelů, jedna stříbrná číše sedmdesáti šekelů podle svatého šekelu, obě plné jemné mouky smíchané s olejem k oběti. Kadidelnici jednu za deset zlatých, plnou kadidla. Tele jedno z dobytka, berana jednoho, beránka jednoho ročního na zápalnou oběť, a kozla z koz jednoho za hřích. A k oběti pokojné dvě jalovice, pět beranů, pět kozlů a pět ročních beránků. To byl dar Achiezera, syna Amišadajova. Jedenáctého dne vládce synů Ašerových, Fageel, syn Echranův. Jeho dar: stříbrná miska jedna, její váha sto třicet, stříbrná číše jedna, sedmdesát šekelů podle svatého šekelu, obě plné jemné mouky smíchané s olejem k oběti. Kadidelnici jednu za deset zlatých, plnou kadidla. Tele jedno z dobytka, berana jednoho, beránka ročního jednoho k zápalné oběti, a kozla z koz jednoho za hřích. A na oběť spasení dvě jalovice, pět beranů, pět kozlů, pět ročních beránků, toto byl dar Fageela, syna Echranova. Dvanáctého dne vládce synů Neftalí, Achire, syn Ainán. Jeho dar: stříbrná miska jedna, její váha sto třicet, stříbrná číše jedna, sedmdesát šekelů podle svatého šekelu, obě plné jemné mouky smíchané s olejem k oběti. Kadidelnici jednu za deset zlatých, plnou kadidla. Tele jedno z dobytka, berana jednoho, beránka jednoho ročního k

zápalné oběti, a kozla z koz jednoho za hřích. A k oběti pokojné dvě jalovice, pět beranů, pět kozlů, pět ročních beránků, to byl dar Achiry, syna Ainanova. Toto bylo zasvěcení oltáře v den, kdy jej pomazal, od vládců synů Izraele: stříbrných mís dvanáct, stříbrných misek dvanáct, zlatých kadidelnic dvanáct. Sto třicet šekelů vážila jedna miska a sedmdesát šekelů vážila jedna číše, veškeré stříbro nádob činilo dva tisíce čtyři sta šekelů podle šekelu svatyně. Kadidelnice zlaté, dvanáct plných kadidla, veškeré zlato kadidelnic, sto dvacet zlatých. Všichni volové k zápalné oběti, dvanáct telat, dvanáct beranů, dvanáct ročních beránků, a jejich oběti, a jejich úlitby, a dvanáct kozlů z koz ohledně hříchu. Všechen dobytek k záchranné oběti: jalovice dvacet čtyři, berani šedesát, kozli šedesát roční, beránci šedesát roční bez vady. Toto bylo zasvěcení oltáře po naplnění jeho rukou a po jeho pomazání. Když Mojžíš vstupoval do stanu svědectví, aby k němu mluvil, slyšel hlas Pána mluvícího k němu shora ze slitovnice, která je na truhle svědectví, mezi dvěma cheruby, a mluvil k němu.

8

A Hospodin mluvil k Mojžíšovi, řka: Mluv k Áronovi a řekneš mu: Když budeš umisťovat lampy z přední části, směrem k přední straně svícnu budou svítit těch sedm lamp. A Áron to udělal tak: z jedné strany podle přední části svícnu zapálil jeho lampy, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi. A toto je konstrukce svícnu: pevný, zlatý, jeho stonek a jeho lilie, celý pevný; podle

formy, kterou ukázal Hospodin Mojžíšovi, tak udělal svícen. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi říkaje: Vezmi Levity z prostřed synů Izraele a očistíš je. A tak jim provedeš jejich očišťování: pokropíš je vodou očišťování, břitva přijde na celé jejich tělo, umyjí své oděvy a budou čistí. A oni vezmou jedno tele z dobytka a k němu oběť z jemné mouky smíchané s olejem, a roční tele z dobytka vezmeš jako oběť za hřích. A přivedeš levity před stan svědectví a shromáždíš celé shromáždění synů Izraele. A přivedeš levity před Hospodina a synové Izraele vloží své ruce na levity. A Áron oddělí levity jako dar před Hospodinem od synů Izraele a budou konat práce Hospodina. Levité však vloží ruce na hlavy telat, a uděláš jednoho jako oběť za hřích a jednoho jako zápalnou oběť Hospodinu, abys za ně vykonal smíření. A postavíš Levity před Hospodinem a před Áronem a před jeho syny a dáš je jako dar před Hospodinem. A oddělíš Levity z prostředku synů Izraele a budou moji. A po těchto věcech vstoupí levité, aby konali práce stanu svědectví, a očistíš je, a navrátíš je před Pánem. Protože tito jsou mi dáni jako dar z prostředku synů Izraele, místo všech prvorozených otevírajících každé lůno ze synů Izraele jsem je vzal pro sebe. Protože mně patří každý prvorozený mezi syny Izraele, od lidí až po dobytek; v den, kdy jsem udeřil každého prvorozeného v zemi Egypta, posvětil jsem je sobě, a vzal jsem Levity místo každého prvorozeného mezi syny Izraele. A dal jsem Levity jako dar Áronovi a jeho synům z prostředku synů Izraele, aby konali práce synů Izraele ve stanu svědectví a aby smířili za syny Izraele, a nebude mezi syny Izraele nikdo, kdo by se přibližoval ke svatým věcem. A Mojžíš a Áron a celé shromáždění synů

Izraele učinili Levitům, jak přikázal Pán Mojžíšovi ohledně Levitů, tak jim učinili synové Izraele. A Levité se očistili a vyprali si oděvy, a Áron je obětoval jako dar před Pánem, a Áron za ně vykonal smíření, aby je posvětil. A po těchto věcech vešli Levité sloužit jejich službu ve stanu svědectví před Áronem a před jeho syny, jak přikázal Pán Mojžíšovi o Levitech, tak jim učinili. A mluvil Pán k Mojžíšovi, říkaje: toto je to ohledně Levitů: od pětadvacetiletých a výše vstoupí pracovat ve stanu svědectví; A od padesátiletých odstoupí od služby a nebude již pracovat. A bude sloužit jeho bratr ve stanu svědectví, aby střežil stráže, ale práci nebude konat; tak učiníš levitům při jejich strážích.

9

A Hospodin mluvil k Mojžíšovi v poušti Sinaj ve druhém roce, když vyšli ze země Egypta, v prvním měsíci, říkajíc: Řekni, a ať učiní synové Izraele Pesach podle jeho času, čtrnáctého dne prvního měsíce k večeru, uděláš to podle časů; podle jeho zákona a podle jeho ustanovení uděláš to. A Mojžíš mluvil k synům Izraele, aby konali paschu čtrnáctého dne měsíce v poušti Sinaje. Jak přikázal Pán Mojžíšovi, tak učinili synové Izraele. A přišli muži, kteří byli nečistí kvůli duši člověka, a nemohli slavit paschu v ten den; a přistoupili před Mojžíše a Árona v ten den. A ti muži mu řekli: My jsme nečistí kvůli duši člověka; proč tedy máme být zbaveni přinést dar Pánu v jeho čas uprostřed synů Izraele? A Mojžíš jim řekl: Zůstaňte zde a

uslyším, co Pán přikáže ohledně vás. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a řekl: Mluv k synům Izraele a řekni: Kdokoli z vás se stane nečistým kvůli duši člověka, nebo bude na daleké cestě, nebo ve vašich pokoleních, ať slaví Hod beránka Hospodinu ve druhém měsíci čtrnáctého dne; k večeru jej budou slavit, s nekvašenými chleby a hořkými bylinami jej budou jíst. Nezanechají z něho nic do rána a kost z něho nezlomí, vykonají jej podle zákona velikonoc. A člověk, který je čistý a není na daleké cestě, a přesto se zpozdí vykonat hod beránka, bude vyhlazena ta duše z jejího lidu, protože dar Pánu nepřinesl v určený čas; svůj hřích ponese ten člověk. Jestliže však k vám přistoupí příchozí ve vaší zemi a bude slavit paschu Pánu podle zákona paschy a podle jeho ustanovení, bude to konat, jeden zákon bude pro vás i pro příchozího i pro domorodce země. A v den, kdy byl postaven stan, pokryl oblak stan, dům svědectví, a večer byl na stanu jako podoba ohně až do rána. Takto se to dělo neustále: oblak ji zakrýval ve dne a podoba ohně v noci. A když vystoupil oblak od stanu, potom odešli synové Izraele, a na místě, kde se zastavil oblak, tam tábořili synové Izraele. Na rozkaz Pána budou tábořit synové Izraele a na rozkaz Pána budou táhnout. Po všechny dny, kdy mrak zastíní stan, budou tábořit synové Izraele. A když oblak zůstával nad stanem více dní, synové Izraele zachovávali stráž Boží a nevydávali se na cestu. A bude, kdykoli oblak pokrývá stan po určitý počet dní, skrze hlas Pána budou tábořit a skrze rozkaz Pána budou vycházet. A bude, kdykoli se oblak objeví od večera až do rána a oblak vystoupí ráno, že vyrazí ve dne nebo v noci. Po dobu měsíce dní, kdy oblak zastírající nad ní setrval, utáboří se

synové Izraele a neodejdou. Že na rozkaz Pána vyrazí, stráž Pána zachovali na rozkaz Pána skrze Mojžíše.

10

A Hospodin mluvil k Mojžíšovi, říkaje: Udělej si dvě stříbrné trubky; tluče je udělej; a budou ti ke svolávání shromáždění a k vyvádění táborů. A zatroubíš na ně, a shromáždí se celé shromáždění ke dveřím stanu svědectví. Jestliže ale na jednu zatroubí, přijdou k tobě všichni vládci, vůdcové Izraele. A zatroubíte na signál, a vytáhnou tábory tábořící na východě; a zatroubíte na druhý signál, a vytáhnou tábory tábořící na jihu; a zatroubíte na třetí signál, a vytáhnou tábory tábořící u moře; a zatroubíte na čtvrtý signál, a vytáhnou tábory tábořící na severu; se signálem zatroubí při jejich vytažení. A když shromáždíte shromáždění, zatroubíte na trubku, nikoli znamením. A synové Áronovi, kněží, budou troubit na trubky a bude vám to věčným ustanovením pro vaše pokolení. Jestliže ale vyjdete do války ve vaší zemi proti nepřátelům, kteří se vám postavili, a zatroubit dáte na trubky, budete vzpomenuti před Pánem a budete zachráněni od vašich nepřátel. A ve dnech vaší radosti, a při vašich slavnostech, a při vašich novoluních, zatroubíte na trumpety při zápalných obětech a při obětech vašeho spasení, a bude vám to připomínkou před vaším Bohem, já Pán, Bůh váš. A stalo se v druhém roce, ve druhém měsíci, dvacátého dne měsíce, že vystoupil oblak od stanu svědectví. A synové Izraele vyrazili se svými zásobami v poušti Sinaj a oblak

se zastavil v poušti Paran. A první vyrazili na rozkaz Pána skrze Mojžíše. A vyrazili první v pořádku tábora synové Judy se svou silou, a nad jejich silou byl Naason, syn Aminadabův. A nad vojskem kmene synů Issacharových Natanael, syn Sogarův. A nad vojskem kmene synů Zabulonových Eliab, syn Chelonův. A strhnou stan a vynesou ho synové Gedsonovi a synové Merariho, kteří nesou stan. A vyrazil oddíl tábora Rubenova s jejich vojskem; a nad jejich vojskem byl Elizur, syn Šedeurův; a nad vojskem kmene synů Šimeonových byl Šelumiel, syn Surišadajův. A nad vojskem kmene synů Gádových Elisaf, syn Raguelův. A synové Kahat vynesou svaté věci a postaví stan, dokud nepřijdou. A vyrazí v pořádku tábor Efraim s jejich silou, a nad jejich silou bude Elišama, syn Amiúdův. A nad vojskem kmene synů Manasseho Gamaliel, syn Fadasurův. A nad silou kmene synů Benjamínových Abidan, syn Gadeoniho. A vyrazí oddíl tábora synů Danových, poslední ze všech táborů, s jejich silou; a nad jejich silou Achiezer, syn Amišadajův. A nad vojskem kmene synů Ašerových Fageel, syn Echranův. A nad vojskem kmene synů Neftalího Achire, syn Ainánův. Tato vojska synů Izraele vyšla s jejich silou. A Mojžíš řekl Obábovi, synu Raguéla Madianského, švagru Mojžíšovu: Odcházíme na místo, o kterém řekl Pán: Toto vám dám. Pojď s námi a prokážeme ti dobro, neboť Pán mluvil dobré věci o Izraeli. A řekl mu: Nepůjdu, ale do své země a ke svému pokolení. A řekl: Neopouštěj nás, protože jsi byl s námi na poušti a budeš u nás starším. A bude, pokud půjdeš s námi, a budou ty dobré věci, které Pán nám učiní, a my ti učiníme dobře. A oni vyrazili z hory Páně na cestu tří dnů a truhla smlouvy Páně šla před nimi cestu tří dnů, aby pro ně

vyzvěděla odpočinek. A stalo se, když byla zdvihána truhla, že Mojžíš řekl: Povstaň, Pane, a nechť jsou rozptýleni tvoji nepřátelé, nechť utečou všichni, kdo tě nenávidí. A když odpočíval, řekl: Navrať se, Pane, k tisícům a deseti tisícům Izraele. A oblak se stal zastíněním nad nimi ve dne, když vycházeli z tábora.

11

A lid reptající zlé věci před Pánem, a Pán to slyšel a rozhněval se hněvem, a zapálil se mezi nimi oheň od Pána a pohltil část tábora. A lid volal k Mojžíšovi, a Mojžíš se modlil k Pánu, a oheň přestal. A jméno toho místa bylo nazváno Požár, protože mezi nimi byl zapálen oheň od Pána. A smíšený dav, který byl mezi nimi, zatoužil touhou, a posadili se a plakali i synové Izraele, a řekli: Kdo nás nakrmí masem? Vzpomněli jsme si na ryby, které jsme jedli v Egyptě zadarmo. A tykve, a melouny, a pórek, a cibuli a česnek. Nyní je však naše duše úplně vyschlá, naše oči nevidí nic než mannu. Manna je ale jako semeno koriandru a její vzhled je jako vzhled křišťálu. A lidé procházeli a sbírali a mleli to v mlýně a tloukli v hmoždíři a vařili to v hrnci a dělali z toho koláče, a byla jeho slast jako chuť koláče z oleje. A když rosa sestoupila na tábor v noci, sestupovala s ní manna. A Mojžíš slyšel jejich pláč podle jejich klanů, každý u svých dveří, a Pán se velmi rozhněval hněvem, a před Mojžíšem to bylo zlé. A řekl Mojžíš k Pánu: Proč jsi trápil svého služebníka, a proč jsem nenašel přízeň před tebou, že jsi vložil poryv tohoto lidu na mě?

Copak jsem já v lůně počal všechen tento lid, nebo jsem já je porodil? Že mi říkáš, vezmi ho do svého klínu, jako když chůva vezme kojence, do země, kterou jsi přísahal jejich otcům? Odkud mám vzít maso, abych dal všemu tomuto lidu? Že pláčou nade mnou a říkají: Dej nám maso, abychom jedli. Nebudu moci já sám nést tento lid, protože toto slovo je pro mě příliš těžké. Jestli ale tak se mnou nakládáš, zabij mě raději, jestli jsem našel milost u tebe, abych neviděl své trápení. A řekl Pán k Mojžíšovi: Shromáždi mi sedmdesát mužů ze starších Izraele, které sám ty znáš, že tito jsou starší lidu a písaři rovněž, a přivedeš je ke stanu svědectví, a postaví se tam s tebou. A sestoupím a budu tam s tebou mluvit, a odejmu z ducha, který je na tobě, a vložím jej na ně, a budou ti pomáhat s břemenem lidu, a neponeseš to sám ty jediný. A lidu řekneš: Posvěťte se na zítra a budete jíst maso, protože jste plakali před Pánem a říkali jste: Kdo nás nakrmí masem? Že je nám dobře v Egyptě; a Pán vám dá jíst maso, a budete jíst maso. Ne jeden den budete jíst, ani ne dva, ani ne pět dní, ani ne deset dní, ani ne dvacet dní, celý měsíc budete jíst, až to vyjde z vašich nosních dírek; a bude vám to k nevolnosti, protože jste neposlouchali Pána, který je mezi vámi, a plakali jste před ním a říkali: Proč jsme vyšli z Egypta? A Mojžíš řekl: Šest set tisíc pěších je lid, mezi kterými jsem já, a ty jsi řekl: Maso dám jim jíst, a budou jíst měsíc dní. Mají snad ovce a voli být zabiti pro ně, a bude to stačit jim? Nebo všechny ryby moře budou shromážděny pro ně, a bude to stačit jim? A řekl Pán Mojžíšovi: Copak ruka Páně nepostačí? Už budeš vědět, jestli tě moje slovo dostihne, nebo ne. A Mojžíš vyšel a mluvil k lidu slova Páně a shromáždil sedmdesát mužů ze starších lidu a

postavil je kolem stanu. A Pán sestoupil v oblaku a mluvil k němu. Vzal z ducha, který byl na něm, a vložil jej na sedmdesát starších mužů. Když pak duch spočinul na nich, prorokovali, ale již nepokračovali. A dva muži zůstali v táboře, jeden se jmenoval Eldad a druhý se jmenoval Medad, a spočinul na nich duch, a tito byli mezi zapsanými, a nepřišli ke stanu, a prorokovali v táboře. A mladík přiběhl, oznámil to Mojžíšovi a řekl: Eldad a Medad prorokují v táboře. A Jozue, syn Nunův, který stál vedle Mojžíše, vyvolený, odpověděl a řekl: Pane můj, Mojžíši, zastaň je. A Mojžíš mu řekl: Ty nežárlíš na mě? A kdo by dal všechen lid Páně za proroky, když dá Pán svého ducha na ně? A Mojžíš odešel do tábora, on i starší Izraele. A duch vyšel od Pána a přinesl křepelky od moře a položil je na tábor, cestu dne odtud a cestu dne odtud, kolem tábora, asi dva lokte od země. A lid vstal a celý den, celou noc a celý následující den shromažďovali křepelky; ten, kdo nasbíral málo, nasbíral deset měr, a rozložili je pro sebe kolem tábora k sušení. Maso ještě bylo v jejich zubech, než selhalo, a Hospodin se rozhněval na lid, a Hospodin udeřil lid ranou velmi velikou. A jméno toho místa bylo nazváno Hrobky touhy, protože tam pohřbili lid, který toužil. Od Hrobů touhy odvedl lid do Aserotu a lid byl v Aserotu.

12

A Miriam a Áron mluvili proti Mojžíšovi kvůli té etiopské ženě, kterou si vzal Mojžíš, protože si vzal etiopskou ženu, a řekli: Cožpak Pán mluvil pouze s Mojžíšem? Nemluvil i s námi? A Pán

slyšel. A člověk Mojžíš byl velmi pokorný ze všech lidí, kteří byli na zemi. A Pán okamžitě řekl Mojžíšovi, Áronovi a Miriam: Vyjděte vy tři do stanu svědectví. A vyšli oni tři do stanu svědectví a Pán sestoupil v sloupu oblaku a stanul u dveří stanu svědectví, a byli povoláni Áron a Miriam a vyšli oba. A řekl k nim: Slyšte má slova, jestliže se stane váš prorok Pánu, v vidění se mu dám poznat a ve spánku k němu budu mluvit. Ne tak můj služebník Mojžíš, v celém mém domě je věrný; Ústa k ústům budu mluvit s ním, v podobě, a ne skrze hádanky, a slávu Pána viděl; a proč jste se nebáli mluvit proti mému služebníku Mojžíšovi? A hněv Páně na ně přišel a odešel. A oblak odešel od stanu, a hle, Miriam byla malomocná jako sníh, a Aaron se podíval na Miriam, a hle, byla malomocná. A Áron řekl Mojžíšovi: Prosím, pane, nekladi na nás hřích, protože jsme jednali nerozumně v tom, že jsme zhřešili. Ať se nestane jako smrt, jako potrat vycházející z lůna matky, který požírá polovinu jejího masa. A Mojžíš volal k Pánu se slovy: Bože, prosím tě, uzdrav ji. A řekl Pán Mojžíšovi: Kdyby její otec plivl do její tváře, nebyla by zahanbena sedm dní? Ať je odloučen sedm dní venku z tábora a po tom vstoupí. A Miriam byla oddělena vně tábora sedm dní, a lid nevyrazil, dokud nebyla Miriam očištěna. A po těchto věcech vyšel lid z Aserotu a utábořili se na poušti Páran.

13

A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a řekl: Pošli si muže, a nechť vyšpehují zemi Kananejských, kterou já dávám synům Izraele

do vlastnictví; jednoho muže z kmene, podle klanů jejich otců je pošleš, každého vůdce z nich. A Mojžíš je vyslal z pouště Faran na rozkaz Pána, všichni tito muži byli vůdci synů Izraele. A toto jsou jejich jména z kmene Rúbenova: Samuel, syn Zakúrův. Z kmene Symeón, Safat, syn Souriho. Z kmene Judy, Káleb, syn Jefunneho. Z kmene Issachar, Igal, syn Josefův. Z kmene Efraim Ausé, syn Nauého. Z kmene Benjamín Falti, syn Rafu. Z kmene Zabulon Gudi'el, syn Sudiho. Z kmene Josefa, ze synů Manassese, Gaddi, syn Susiho. Z kmene Dan Amiel, syn Gamalielův. Z kmene Ašer Sathour, syn Michaelův. Z kmene Neftalí, Nabi, syn Sabiho. Z kmene Gád Gudiél, syn Makchího. Toto jsou jména mužů, které poslal Mojžíš vyzvědět zemi, a Mojžíš pojmenoval Hošeu, syna Nunova, Jozue. A Mojžíš je poslal vyzvědovat zemi Kanaán a řekl jim: Jděte nahoru touto pouští a vystoupíte na horu a uvidíte, jaká je ta země a lid bydlící na ní, jestli je silný nebo slabý, jestli jich je málo nebo mnoho. A jaká je ta země, do které tito usedli, zda je dobrá nebo zlá, a jaká jsou ta města, která tito obývají, zda opevněná nebo neopevněná. A jaká je ta země, zda úrodná nebo pustá; jestli jsou v ní stromy, nebo ne; a když vytrváte, vezmete si z plodů té země. A ty dny, dny jara, předchůdci hroznu. A vyšli nahoru a vyzvěděli tu zemi od pouště Sín až k Rehóbu, kudy se vchází do Hamátu. A oni šli nahoru pouští a odešli až do Hebronu, a tam byli Achiman a Šešaj a Talmaj, pokolení Enakova, a Hebron byl postaven sedm let před Tanisem egyptským. A přišli až k údolí hroznu a vyzvědli je. Uřízli odtamtud ratolest s jedním hroznem hroznů na ní a vzali jej na tyčích, a také granátová jablka a fíky. A to místo nazvali Údolí hroznu kvůli hroznu, který tam uřízli synové Izraele. A vrátili se

odtamtud, prozkoumavše tu zemi, po čtyřiceti dnech. A když odešli, přišli k Mojžíšovi a Áronovi a k celému shromáždění synů Izraele do pouště Paran do Kádeše; a odpověděli jim slovo i celému shromáždění, a ukázali ovoce té země, a vyprávěli mu, a řekli: Přišli jsme do země, do které jsi nás poslal, země tekoucí mlékem a medem; a toto je její ovoce. Ale národ obývající tu zemi je smělý a města jsou opevněná a velmi veliká, a viděli jsme tam potomky Anakovy. A Amalek obývá v zemi na jihu, a Chetejský, Evejský, Jebusejský a Amorejský obývá v hornaté krajině, a Kananejský obývá u moře a u řeky Jordánu. A Káleb umlčel lid před Mojžíšem a řekl mu: Ne, ale vystoupíme a zdědíme ji, protože budeme moci proti nim. A ti lidé, kteří šli nahoru spolu s ním, řekli: Nejdeme nahoru, protože nejsme schopni jít nahoru proti tomu národu, protože je silnější než my. A vynesli úžasnou zprávu o zemi, kterou vyzvědovali, synům Izraele, říkajíce: Ta země, kterou jsme prošli, abychom ji vyzvědali, je země požírající ty, kdo na ní bydlí, a všechen lid, který jsme v ní viděli, jsou muži veliké velikosti. A tam jsme viděli obry a byli jsme před nimi jako kobylky, ale i tak jsme byli před nimi.

14

A když celé shromáždění propuklo v pláč, plakal lid celou tu noc. A reptali na Mojžíše a Árona všichni synové Izraele a řeklo jim celé shromáždění: Kéž bychom byli zemřeli v zemi egyptské, nebo v této poušti, kdybychom byli zemřeli! A proč nás Pán

přivádí do této země, abychom padli ve válce? Naše ženy a naše děti budou vyplundrované; nyní je tedy lepší vrátit se do Egypta. A řekli jeden k druhému: Dejme si vůdce a vraťme se do Egypta. A Mojžíš a Áron padli na tvář před celým shromážděním synů Izraele. Jozue, syn Nunův, a Káleb, syn Jefonneho, z těch, kteří vyzvědali tu zemi, roztrhli svá roucha a řekli celému shromáždění synů Izraele: Země, kterou jsme vyzvědali, je velmi, velmi dobrá. Jestliže nás Pán vyvolí, přivede nás do této země a dá nám ji, zemi, která oplývá mlékem a medem. Ale nebuďte odbojníci vůči Pánu, vy se však nebojte lidu země, protože jsou pro vás pokrmem, neboť jejich čas se vzdálil, ale Pán je s námi, nebojte se jich. A celé shromáždění řeklo, aby je ukamenovali kameny, a sláva Páně se ukázala v oblaku nad stanem svědectví všem synům Izraele. A řekl Pán Mojžíšovi: Jak dlouho mě ještě bude tento lid provokovat? A jak dlouho mi nebudou věřit navzdory všem znamením, která jsem učinil mezi nimi? Udeřím je smrtí a zničím je, a učiním tebe a dům tvého otce velkým národem, a mnohem větším než tento. A Mojžíš řekl Pánu: Uslyší Egypt, že jsi vyvedl tento lid z nich svou silou. Ale i všichni obyvatelé této země slyšeli, že ty jsi Hospodin uprostřed tohoto lidu, který jsi viděn tváří v tvář, Pane, a tvůj oblak stojí nad nimi, a ve sloupu oblaku jdeš před nimi ve dne a ve sloupu ohně v noci. A vyhladíš tento lid jako jednoho člověka; a národy, které uslyšely tvé jméno, řeknou: Protože Pán nebyl schopen přivést tento lid do země, kterou jim přísahal, porazil je na poušti. A nyní ať je vyvýšena tvá síla, Pane, jakým způsobem jsi řekl, říkaje: Pán trpělivý a hojný v milosrdenství a pravdivý, odstraňující bezpráví a nepravosti a hříchy, a očištěním neočistí

vinného, vracející hříchy otců na děti až do třetího a čtvrtého pokolení. Odpusť hřích tomuto lidu podle své veliké milosti, tak jako jsi jim byl milostivý od Egypta až dodnes. A Pán řekl Mojžíšovi: Jsem jim milostiv podle tvého slova. Ale žiji já a žije mé jméno, a sláva Páně naplní celou zemi. Že všichni ti muži, kteří viděli mou slávu a ta znamení, která jsem učinil v Egyptě a na poušti, a zkoušeli mě podesáté, a neposlouchali můj hlas, jistě neuvidí tu zemi, kterou jsem přísahal jejich otcům; ale jejich děti, které jsou se mnou zde, kolik jich nezná dobré ani zlé, každý mladší nezkušený, těm dám tu zemi; všichni však ti, kteří mě popudili, ji neuvidí. Ale můj syn Kaleb, protože je v něm jiný duch a následoval mě, přivedu ho do země, do které vešel, a jeho potomstvo ji zdědí. Ale Amalek a Kananejský bydlí v údolí, zítra se obraťte a odejděte do pouště, cestou k Rudému moři. A Hospodin řekl Mojžíšovi a Áronovi: Až do kdy toto zlé shromáždění? To, co oni sami reptají přede mnou, reptání synů Izraele, které reptali o vás, jsem slyšel. Řekl jsem jim: Jakože žiji já, praví Pán, jakým způsobem jste mluvili do mých uší, tak vám učiním. V této poušti padnou vaše údy; a celé vaše sčítání, a vaši sečtení od dvacetiletých a výše, kolikoli jich reptalo proti mně; jestli vy vejdete do země, na kterou jsem vztáhl svou ruku, abyste na ní bydleli; kromě Káleba, syna Jefunneho, a Jozua, syna Nunova. A ty děti, o kterých jste řekli, že budou v plenění, je přivedu do té země; a zdědí tu zemi, od které jste se vy odvrátili. A vaše údy padnou v této pustině. Vaši synové budou obývat v poušti čtyřicet let a ponesou vaše smilstvo, dokud nebudou stráveny vaše údy v poušti. Podle počtu dnů, kolik jste vyzvědali zemi, čtyřicet dní, den za rok, ponesete vaše hříchy

čtyřicet let a poznáte hněv mého rozhořčení. Já, Pán, jsem mluvil, opravdu tak učiním tomuto zlému shromáždění, které se shromáždilo proti mně: v této poušti budou zničeni a tam zemřou. A ti lidé, které poslal Mojžíš vyzvědět tu zemi, a když přišli, reptali proti ní ke shromáždění a vynesli zlá slova o té zemi, a zemřeli ti lidé, kteří mluvili zle proti té zemi, ranou před Pánem. A Jozue, syn Nuna, a Káleb, syn Jefonneho, zůstali naživu z oných mužů, kteří odešli vyzvědět zemi. A Mojžíš mluvil tato slova ke všem synům Izraele a lid velmi truchlil. A vstali brzy ráno a šli nahoru na vrchol hory se slovy: Hle, my půjdeme nahoru na místo, které řekl Pán, protože jsme zhřešili. A Mojžíš řekl: Proč přestupujete slovo Páně? Nebude vám příznivé. Nechoďte nahoru, neboť Pán není s vámi, a padnete před svými nepřáteli. Protože Amalek a Kananejci jsou tam před vámi, padnete mečem, neboť jste se odvrátili a neposlouchali jste Pána, a Pán nebude s vámi. A násilím si to vynutivši, vystoupili na vrchol hory, ale truhla smlouvy Páně a Mojžíš se nepohnuli z tábora. A sestoupil Amalék a Kananejský bydlící v té hoře, a obrátili je na útěk, a posekali je až k Hormě, a vrátili se do tábora.

15

A řekl Hospodin k Mojžíšovi: mluv k synům Izraele a řekneš jim: když vejdete do země vašeho bydlení, kterou já dávám vám, a uděláte celopaly Hospodinu, celopal nebo oběť, naplnit slib, nebo dobrovolně, nebo na vašich svátcích udělat vůni libosti

Hospodinu, ať už z dobytka nebo z ovcí. A ten, kdo přináší svůj dar Pánu, přinese oběť jemné mouky, desetinu efy smíšenou s olejem, se čtvrtinou hinu. A víno k nápojové oběti, čtvrtinu hinu, uděláte ke spalné oběti nebo k oběti, k jednomu beránkovi uděláš tolik, oběť příjemné vůně Pánu. A k beranovi, když ho uděláte jako celopal nebo jako oběť, uděláš oběť z jemné mouky, dvě desetiny smíchané s olejem, třetinu hinu. A víno na úlitbu, třetinu hinu, přinesete jako příjemnou vůni Pánu. Jestliže ale uděláte z dobytka celopal nebo oběť ke splnění slibu, nebo záchrannou oběť Pánu, pak přinese na býčka oběť jemné mouky tři desetiny smíchané v oleji, půl hinu. A víno k úlitbě, polovinu hinu, jako oběť příjemné vůně Hospodinu. Takto uděláš pro jedno tele, nebo pro jednoho berana, nebo pro jedno jehně z ovcí nebo z koz. Podle počtu, kolik jich budete obětovat, takto uděláte pro každé jedno, podle jejich počtu. Každý domorodec tak přinese takové oběti jako vůni libé vonnosti Pánu. Jestliže se však k vám připojí příchozí ve vaší zemi, nebo kdokoli by byl mezi vámi v generacích vašich, a přinese oběť příjemné vůně Pánu, jakým způsobem to děláte vy, tak to učiní shromáždění Pánu. Jeden zákon bude pro vás a pro přistěhovalce připojené k vám, zákon věčný pro vaše pokolení, jako vy, tak i přistěhovalec bude před Pánem. Jeden zákon bude a jedno nařízení bude pro vás a pro cizince pobývajícího mezi vámi. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a řekl: Mluv k synům Izraele a řekneš jim: Když vcházíte do země, do které vás uvádím, a až budete jíst z chleba té země, odejmete oběť, oddělenou část Hospodinu, prvotinu vašeho těsta. Chléb oddělíte jako obětní dar; jako obětní dar z mlatu, tak jej oddělíte, prvotiny vašeho těsta, a dáte Pánu obětní

dar pro vaše pokolení. Když ale zhřešíte a neuděláte všechna tato přikázání, která mluvil Hospodin k Mojžíšovi, jak přikázal Hospodin vám skrze Mojžíše, ode dne, kdy přikázal Hospodin vám, a dále do vašich pokolení, a bude, pokud se to stane před očima shromáždění neúmyslně, pak udělá celé shromáždění jedno tele z dobytka bez vady jako zápalnou oběť ve vůni příjemnou Hospodinu, a jeho oběť a jeho úlitbu podle předpisu, a jednoho kozla z koz ohledně hříchu. A kněz vykoná smíření za celé shromáždění synů Izraele a bude jim odpuštěno, protože to bylo neúmyslné, a oni přinesli svůj dar jako oběť Pánu za svůj hřích před Pánem, za své neúmyslné přestoupení. A bude odpuštěno celému shromáždění synů Izraele a cizinci pobývajícímu u vás, protože celému lidu se stalo neúmyslně. Jestliže jedna duše zhřeší neúmyslně, přinese jednu roční kozu ohledně hříchu. A kněz vykoná smíření za duši, která zhřešila neúmyslně a provinila se neúmyslně před Pánem, aby za ni vykonal smíření. Pro domorodce mezi syny Izraele a pro příchozího, který pobývá mezi nimi, bude jeden zákon pro ty, kdo jednají neúmyslně. A duše, která jedná v ruce arogance, z domorodců nebo z proselytů, Boha tento provokuje, bude zničena duše ta z lidu jejího, protože slovem Pána pohrdla a přikázání jeho rozptýlila; zničena bude zničena duše ta, hřích její v ní. A synové Izraele byli na poušti a našli muže sbírajícího dříví v den sabatu. A přivedli jej ti, kteří ho nalezli sbírajícího dříví v den sobotní, k Mojžíšovi a Áronovi a k celému shromáždění synů Izraele. A oni ho dali do vězení, neboť nerozhodli, co s ním mají udělat. A Pán mluvil k Mojžíšovi a řekl: Smrtí ať je usmrcen ten člověk, ať jej ukamenuje kameny

celé shromáždění. A celé shromáždění vyvedlo jej ven z tábora a celé shromáždění jej ukamenovali kameny venku za táborem, jak přikázal Pán Mojžíšovi. A řekl Hospodin Mojžíšovi: Mluv k synům Izraele a řekneš jim, ať si udělají třásně na okraje svých oděvů pro svá pokolení, a dáte na třásně okrajů modrou šňůru. A budou vám na třásních, a uvidíte je, a vzpomenete si na všechna přikázání Páně, a budete je činit, a nebudete se odchylovat za svými myšlenkami a za očima, ve kterých smilníte za nimi, abyste si vzpomněli a činili všechna má přikázání, a budete svatí svému Bohu. Já jsem Pán, váš Bůh, který vyvedl vás ze země egyptské, abych byl vaším Bohem, já jsem Pán, váš Bůh.

16

A mluvil Kore, syn Jichára, syna Kehata, syna Léviho, a Datan a Abiron, synové Eliába, a On, syn Peleta, syna Rubena; a postavili se před Mojžíšem, a muži ze synů Izraele, dvě stě padesát, vůdcové shromáždění, svolaní rady, a muži proslulí. Shromáždili se proti Mojžíšovi a Áronovi a řekli: Dost s vámi, protože celé shromáždění, všichni jsou svatí, a mezi nimi je Pán, a proč se povyšujete nad shromážděním Páně? A když Mojžíš uslyšel, padl na tvář. A mluvil ke Kórechovi a k celému jeho shromáždění, řka: Navštívil a poznal Bůh ty, kteří jsou jeho, a svaté, a přivedl je blízko k sobě, a které si vyvolil, přivedl je blízko k sobě. Toto udělejte: vezměte si kadidelnice, Kórachu a celé jeho shromáždění, a položte na ně oheň, a položte na ně kadidlo před Pánem zítra; a bude muž, kterého vyvolil Pán,

tento svatý; nechť vám to stačí, synové Léviho. A Mojžíš řekl Koreovi: Poslouchejte mě, synové Léviho. Není vám toto málo, že Bůh Izraele oddělil vás ze shromáždění Izraele a přivedl vás k sobě, abyste sloužili služby stanu Páně a stáli před stanem a sloužili jim? A přivedl tě blízko i všechny tvé bratry, syny Léviho, s tebou, a vy usilujete i o kněžství? Takto ty a celé tvé shromáždění shromážděné k Bohu, a Áron, kdo je, že reptáte proti němu? A Mojžíš poslal zavolat Datana a Abirona, syny Eliabovy, a oni řekli: Nepůjdeme nahoru. Není to málo, že jsi nás přivedl do země tekoucí mlékem a medem, abys nás zabil na poušti, a ještě nad námi vládneš? Vládce jsi? A ty jsi nás přivedl do země tekoucí mlékem a medem, a dal jsi nám dědictví pole a vinice? Vyřízl bys oči těch lidí? Nejdeme nahoru. A Mojžíš byl velmi zarmoucen a řekl Pánu: Nevšímej si jejich oběti, nevzal jsem si nic žádoucího z jejich věcí, ani jsem nikomu z nich neublížil. A Mojžíš řekl Kórachovi: Posvěť své shromáždění a buďte připraveni před Hospodinem, ty a Áron a oni, zítra. A vezměte každý svou kadidelnici a položte na ně kadidlo a přineste před Hospodina každý svou kadidelnici, dvě stě padesát kadidelnic, a ty a Áron každý svou kadidelnici. A každý vzal svou kadidelnici, položili na ně oheň a naložili na ně kadidlo, a Mojžíš a Áron stáli u dveří stanu svědectví. A Kóre shromáždil proti nim celé své shromáždění u vchodu stanu svědectví, a sláva Páně se ukázala celému shromáždění. A Pán mluvil k Mojžíšovi a Áronovi a řekl: Oddělte se z prostředku tohoto shromáždění a zničím je najednou. A padli na tvář a řekli: Bože, Bože duchů a veškerého těla, jestliže jeden člověk zhřešil, má dopadnout hněv Páně na celé shromáždění? A Hospodin mluvil

k Mojžíšovi a řekl: Mluv ke shromáždění a řekni: Odstupte dokola od shromáždění Kóracha. A Mojžíš vstal a šel k Dathanovi a Abironovi, a šli s ním všichni starší Izraele. A mluvil ke shromáždění řka: Oddělte se od stanů těchto tvrdých mužů a nedotýkejte se ničeho, co jim patří, abyste nezahynuli spolu s nimi ve všech jejich hříších. A oni odešli od stanu Koreho kolem dokola, a Dathan a Abiron vyšli a stáli u dveří svých stanů, a jejich ženy, a jejich děti, a jejich zavazadla. A řekl Mojžíš: V tomto poznáte, že mě Pán poslal vykonat všechny tyto skutky, že ne sám od sebe. Jestliže podle smrti všech lidí zemřou tito, jestliže i podle navštívení všech lidí bude jejich navštívení, Pán mě neposlal. Ale buď ve vidění ukáže Pán, a otevřevši země ústa svá pohltí je i domy jejich i stany jejich i všechno, co jim patří, a sestoupí zaživa do hádu, a poznáte, že tito lidé popudili Pána. Jakmile ale přestal mluvit všechna tato slova, roztrhla se země pod nimi. A země se otevřela a spolkla je i jejich domy a všechny lidi, kteří byli s Kórachem, i jejich dobytek. A sestoupili oni i vše, co jim patřilo, za živa do podsvětí, a země je pohltila, a zahynuli zprostřed shromáždění. A celý Izrael, kteří byli kolem nich, utekli od jejich hlasu, protože říkali: Aby nás snad nepohltila země. A oheň vyšel od Pána a pohltil těch dvě stě padesát mužů, kteří přinášeli kadidlo.

17

A řekl Hospodin Mojžíšovi a Eleazarovi, synu kněze Árona: Seberte ty bronzové kadidelnice z prostředku spálených a ten

cizí oheň rozptyl tam, protože posvětili kadidelnice těchto hříšníků svými dušemi, a udělej z nich tepané plechy jako pokrytí pro oltář, protože byly přineseny před Hospodinem a byly posvěceny, a staly se znamením pro syny Izraele. A vzal Eleazar, syn Árona kněze, bronzové kadidelnice, kolik jich přinesli ti spálení, a přidali je jako pokrytí oltáři, památník synům Izraele, aby nepřistoupil nikdo cizí, kdo není ze semene Árona, položit kadidlo před Hospodinem; a nebude jako Kórach a jeho vzpoura, jak mluvil Hospodin skrze ruku Mojžíše k němu. A synové Izraele reptali následujícího dne na Mojžíše a Árona, říkajíce: Vy jste zabili lid Páně. A stalo se, když se shromáždění shromažďovalo proti Mojžíšovi a Áronovi, že se vrhli na stan svědectví, a ten pokryl oblak, a ukázala se sláva Páně. A Mojžíš a Áron vstoupili před stan svědectví. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a Áronovi, říkaje: Odejděte z prostředku tohoto shromáždění a zničím je najednou. A padli na tvář. A Mojžíš řekl Áronovi: Vezmi kadidelnici, polož na ni oheň z oltáře, vrhni na ni kadidlo a rychle ji odnes do tábora a učiň smíření za ně, neboť vyšel hněv od tváře Páně a začal ničit lid. A Áron vzal, právě jak mu mluvil Mojžíš, a běžel do shromáždění, a již začala rána v lidu, a vložil kadidlo a vykonal smíření za lid. A stál mezi mrtvými a živými, a mor ustal. A mrtvých při pohromě bylo čtrnáct tisíc sedm set, kromě těch, kteří zemřeli kvůli Kórachovi. A Áron se vrátil k Mojžíšovi ke dveřím stanu svědectví a rána přestala. A Pán mluvil k Mojžíšovi a řekl: Mluv k synům Izraele a vezmi od nich hůl, hůl podle domů otců, od všech jejich vůdců, podle domů jejich otců, dvanáct holí, a jméno každého z nich napiš na jeho hůl. A jméno Áron napiš na hůl Lévi, neboť je to

jedna hůl podle kmene domu jejich otců, kterou dají. A ty je umístíš ve stanu svědectví, naproti svědectví, kde se ti tam dám poznat. A muž, kterého vyvolím, jeho hůl vypučí a odstraním od sebe reptání synů Izraele, kterým reptají proti vám. A Mojžíš mluvil k synům Izraele a všichni jejich vládci mu dali hůl, každému vládci jednu hůl podle vládce, podle domů jejich otců, dvanáct holí, a Áronova hůl byla mezi jejich holemi. A Mojžíš položil ty hole před Hospodinem ve stanu svědectví. A stalo se následujícího dne, že Mojžíš a Áron vstoupili do stanu svědectví, a hle, vyrašila hůl Áronova pro dům Lévi a vynesla výhonek a rozkvetla květy a vypučela ořechy. A Mojžíš vynesl všechny ty hole od tváře Pána ke všem synům Izraele a viděli a vzali každý svou hůl. A řekl Pán k Mojžíšovi: Odlož hůl Áronovu před svědectvími k uchování jako znamení synům neposlušných, a ať přestane jejich reptání proti mně, a nezemřou. Mojžíš a Áron učinili, jak přikázal Pán Mojžíšovi, tak učinili. A synové Izraele řekli Mojžíšovi: Hle, jsme zničeni, zahynuli jsme, jsme zničeni. Každý, kdo se dotýká stánku Páně, umírá, až nakonec všichni zemřeme?

18

A Pán řekl Áronovi: Ty a tvoji synové a dům tvého otce ponesete hříchy svatých věcí, a ty a tvoji synové ponesete hříchy vašeho kněžství. A tvé bratry, kmen Levi, lid svého otce, přiveď k sobě, ať jsou k tobě připojeni a ať ti slouží, ty i tvoji synové s tebou před stanem svědectví. A budou držet tvé stráže a stráže stanu.

Jenže ke svatým nádobám a k oltáři nepřistoupí, aby nezemřeli oni i vy. A budou připojeni k tobě a budou střežit stráže stanu svědectví podle všech služeb stanu, a cizinec se k tobě nepřiblíží. A budete zachovávat stráže svatých věcí a stráže oltáře, a nebude hněv mezi syny Izraele. A já jsem vzal vaše bratry Levity z prostředku synů Izraele jako dar daný Pánu, aby sloužili služby stanu svědectví. A ty i tvoji synové s tebou budete zachovávat vaše kněžství podle všeho způsobu oltáře a toho, co je zevnitř opony, a budete sloužit služby jako dar vašeho kněžství, a cizinec, který se přiblíží, zemře. A Pán mluvil k Áronovi: Hle, já jsem vám dal na staroст prvotiny ze všech věcí, které mi posvětili synové Izraele. Tobě jsem je dal jako odměnu a tvým synům s tebou jako věčné ustanovení. A toto nechť vám je od posvěcených svatých věcí z obětních darů, ze všech jejich darů a ze všech jejich obětí a ze všech jejich provinění a ze všech jejich hříchů, kolik jich dávají zpět mně ze všech svatých věcí, tobě bude a tvým synům. Ve svatyni svatých je budete jíst, každý mužský je bude jíst, ty a tvoji synové, bude ti to svaté. A toto vám budou prvotiny jejich darů, ze všech obětí synů Izraele. Tobě jsem je dal a tvým synům a tvým dcerám s tebou, ustanovení věčné. Každý čistý v tvém domě je bude jíst. Všechny prvotiny oleje a všechny prvotiny vína, prvotiny jejich obilí, kolik jich dají Pánu, tobě jsem je dal. První plody všechny, kolik jich je v jejich zemi, kolik jich přinesou Pánu, budou tvé, každý čistý v tvém domě je bude jíst. Vše zasvěcené mezi syny Izraele bude tvé. A každý, kdo otevírá lůno z veškerého těla, kolik jich nabízejí Pánu, od člověka až po dobytče, bude tvůj, ale prvorozené z lidí budou vykoupeni výkupným a prvorozené z nečistých dobytčat

vykoupíš. A jeho vykoupení, od jednoho měsíce stáří, je oceněno na pět šekelů, podle svatého šekelu, což je dvacet obolů. Prvorozená telata, prvorozené ovce a prvorozené kozy však nevykoupíš, jsou svaté; jejich krev vyleješ na oltář a tuk přineseš jako oběť k vůni libé Hospodinu. A maso bude tvé, jako i hrudní kus obětního podношení a jako pravé rameno, bude tvé. Každý obětní dar ze svatých věcí, kolik jich synové Izraele odloží Pánu, dal jsem tobě a tvým synům a tvým dcerám s tebou jako věčné ustanovení; je to smlouva věčné soli před Pánem, tobě a tvému semeni s tebou. A Pán mluvil k Áronovi: V jejich zemi nebudeš dědit a podíl ti v nich nebude, protože já jsem tvůj podíl a tvé dědictví uprostřed synů Izraele. A synům Léviho, hle, dal jsem každý desátek v Izraeli jako dědictví místo jejich služeb, které konají jako službu ve stanu svědectví. A synové Izraele již nebudou přicházet do stanu svědectví, aby na sebe vzali smrtonosný hřích. A Levíta bude sám sloužit službu stanu svědectví, a oni ponesou jejich hříchy, ustanovení věčné pro jejich pokolení, a uprostřed synů Izraele nezdědí dědictví. Protože desátky synů Izraele, kolik jich oddělí Pánu jako oběť, jsem dal Levitům v dědictví, kvůli tomu jsem jim řekl, že uprostřed synů Izraele nezdědí dědictví. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a řekl: Budeš mluvit k Levítům a řekneš jim: Když vezmete od synů Izraele desátek, který jsem vám dal od nich jako dědictví, pak vy z něho odejmete obětní dar Hospodinu, desátek z desátku. A budou vám počítány vaše dary jako obilí z mlatu a oběť z lisu. Takto odložíte je i vy ze všech darů Páně, ze všech vašich desátků, kolik jich vezmete od synů Izraele, a dáte z nich dar Pánu Áronovi, knězi. Ze všech vašich darů oddělíte

obětní dar Hospodinu, totiž ze všech prvních plodů jejich posvěcenou část. A ty jim řekneš: Kdykoli odejmete prvotiny z toho, bude to Levitům počítáno jako plodina z mlatu a jako plodina z lisu. A budete to jíst na každém místě vy i vaše rodiny, protože toto je vám odměnou místo vašich služeb ve stanu svědectví. A nevezmete si skrze to hřích, protože byste vzali prvotiny od něho, a svaté věci synů Izraele neznesvětíte, abyste nezemřeli.

19

A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a Áronovi, říkaje: Toto je ustanovení zákona, které přikázal Hospodin, říkaje: Mluv k synům Izraele, a nechť vezmou k tobě jalovici červenou bez vady, která nemá v sobě vadu, a na kterou nebylo položeno jho. A dáš ji knězi Eleazarovi a vyvedou ji ven z tábora na čisté místo a porazí ji před ním. A Eleazar vezme z její krve a pokropí před stanem svědectví z její krve sedmkrát. A oni ji spálí před ním, a kůže a maso její a krev její s hnojem jejím bude spáleno. A kněz vezme cedrové dřevo a yzop a šarlat, a hodí je doprostřed spálení jalovice. A kněz vypere své oděvy a omyje své tělo vodou, a potom vstoupí do tábora, a kněz bude nečistý až do večera. A ten, kdo ji spaluje, vypere svá roucha a vykoupá své tělo, a bude nečistý až do večera. A čistý muž shromáždí popel jalovice a uloží jej venku za táborem na čistém místě, a bude pro shromáždění synů Izraele k uchování, voda pokropení, je to očištění. A ten, kdo shromažďuje popel jalovice, vypere své

oděvy a bude nečistý až do večera, a bude to synům Izraele a příchozím, kteří s nimi přebývají, věčným ustanovením. Ten, kdo se dotkne mrtvého jakéhokoli člověka, bude nečistý sedm dní. Tento bude očištěn třetího dne a sedmého dne, a bude čistý, jestliže však nebude očištěn třetího dne a sedmého dne, nebude čistý. Každý, kdo se dotýká mrtvého člověka, jestliže zemře a nebude očištěn, poskvrnil stan Páně. Ta duše bude vyhlazena z Izraele, protože na něj nebyla pokropena voda očištění. Nečistý je, jeho nečistota v něm stále zůstává. A toto je ten zákon: pokud člověk zemře v domě, každý, kdo vchází do toho domu, a vše, co je v tom domě, bude nečisté sedm dní. A každá otevřená nádoba, která nemá pouto svázané na sobě, je nečistá. A každý, kdo by se dotkl na povrchu pole zabitého nebo mrtvého nebo lidské kosti nebo hrobu, bude nečistý sedm dní. A vezmou pro nečistého z popela spáleného očištění a nalijí na to živou vodu do nádoby. A vezme yzop a namočí ho do vody muž čistý a pokropí dům a nádoby a duše, kolik jich tam bude, a toho, kdo se dotkl lidské kosti nebo raněného nebo mrtvého nebo hrobu. A pokropí čistý nečistého třetího dne a sedmého dne, a bude očištěn sedmého dne, a vypere své oděvy, a omyje se vodou, a bude nečistý až do večera. A člověk, který by byl poskvrněn a nebyl očištěn, ta duše bude vyhlazena ze středu shromáždění, protože svaté věci Páně poskvrnil, neboť voda pokropení nebyla pokropena na něj, je nečistý. A bude vám věčným ustanovením, a ten, kdo kropí vodou očišťování, vypere své oděvy, a ten, kdo se dotýká vody očišťování, bude nečistý až do večera. A všeho, čeho se dotkne ten nečistý, bude nečisté, a duše, která se dotýká, bude nečistá až do večera.

20

Synové Izraele, celé shromáždění, přišli do pouště Sin v prvním měsíci a lid zůstal v Kadeši. Tam zemřela Miriam a tam byla pohřbena. A nebylo vody pro shromáždění, a shromáždili se proti Mojžíšovi a Áronovi. A lid reptali k Mojžíšovi a říkali: Kéž bychom byli zemřeli při zničení našich bratří před Pánem. A proč jste přivedli shromáždění Páně do této pouště, abyste nás zabili i náš dobytek? A proč tohle? Vyvedli jste nás z Egypta, abychom přišli na toto zlé místo; místo, kde se neseje, nejsou tam fíkovníky, nejsou révy, nejsou granátová jablka, ani není voda k pití. A Mojžíš a Áron přišli od shromáždění ke dveřím stanu svědectví, padli na tvář a ukázala se jim sláva Páně. A Pán mluvil k Mojžíšovi a řekl: Vezmi svou hůl a shromáždi shromáždění, ty a tvůj bratr Áron, a mluvte ke skále před nimi, a ona dá své vody, a vynesete jim vodu ze skály, a dáte napít shromáždění a jejich dobytku. A Mojžíš vzal hůl, která byla před Hospodinem, jak Hospodin přikázal. A Mojžíš a Áron shromáždili shromáždění naproti skále a řekl jim: Slyšte mě, neposlušní, cožpak vám z této skály vyvedeme vodu? A Mojžíš pozvedl svou ruku, udeřil dvakrát holí do skály, a vyšlo mnoho vody, a shromáždění pilo i jejich dobytek. A Pán řekl Mojžíšovi a Áronovi, že jste neuvěřili, abyste mě posvětili před syny Izraele, a proto vy nepřivedete toto shromáždění do země, kterou jsem jim dal. Toto je voda Protimluvení, protože synové Izraele byli haněni před Pánem a byl posvěcen v nich. A Mojžíš poslal posly z Kádeše k edómskému králi se slovy: Toto říká tvůj bratr Izrael:

Ty znáš všechnu tu dřinu, která nás postihla. A naši otcové sestoupili do Egypta a pobývali jsme v Egyptě mnoho dní, a Egypťané trápili nás i naše otce. A my jsme volali k Hospodinu a Hospodin vyslyšel náš hlas, a poslal anděla a vyvedl nás z Egypta, a nyní jsme v městě Kádeš na okraji tvých hranic. Projdeme skrze tvou zemi, neprojdeme skrze pole ani skrze vinice, ani nebudeme pít vodu z tvé studny, královskou cestou půjdeme, neuhneme vpravo ani vlevo, dokud neprojdeme tvé hranice. A Edom mu řekl: Neprojdeš skrze mě, jinak vyjdu s válkou proti tobě. A synové Izraele mu říkají: Projdeme podél hory, jestliže se však napijeme tvé vody, já i můj dobytek, zaplatím ti, ale to není žádná věc, projdeme podél hory. Ten ale řekl: Neprojdeš skrz mě, a Edom vyšel proti němu s těžkým davem a se silnou rukou. A Edom nechtěl dovolit Izraeli projít skrze jeho hranice, a Izrael se od něho odvrátil. A odešli z Kadeše a přišli synové Izraele, celé shromáždění, na horu Hór. A řekl Pán Mojžíšovi a Áronovi na hoře Hór na hranicích země Edom, řka: ať je Áron přidán ke svému lidu, protože nevstoupíte do země, kterou jsem dal synům Izraele, protože jste mě popudili u vody sváru. Vezmi Árona a Eleazara, jeho syna, a vyveď je nahoru na horu Hór před celým shromážděním, a svlékni z Árona jeho roucho a oblékni Eleazara, jeho syna, a Áron, když bude přidán, ať tam zemře. A Mojžíš udělal, jak mu Pán přikázal, a přivedl ho nahoru na horu Hór před celým shromážděním, a svlékl Áronovi jeho šaty a oblékl je Eleazarovi, jeho synu, a Áron zemřel na vrcholu hory, a Mojžíš a Eleazar sestoupili z hory. A celé shromáždění vidělo, že Áron zemřel, a oplakávali Árona třicet dní, celý dům Izraele.

21

A uslyšel kananejský král Arad, který bydlel v poušti, že Izrael přišel cestou Atharein, a bojoval proti Izraeli, a vzal z nich zajatce. A Izrael se modlil slibem k Pánu a řekl: Jestliže mi předáš tento lid do rukou, úplně ho zničím i jeho města. A Pán vyslyšel hlas Izraele a vydal Kananejce pod jejich moc, a zasvětil jej i jeho města, a nazvali jméno toho místa Prokletí. A vyšedši z hory Hor cestou k Rudému moři, obešli zemi Edom; a lid se znechutil na cestě. A lid mluvil proti Bohu a proti Mojžíšovi a říkal: Proč toto? Vyvedl jsi nás z Egypta, abys nás zabil v poušti? Protože není chléb, ani voda; ale naše duše znechutila se tímto prázdným chlebem. A Pán poslal do lidu smrtící hady a kousali lid, a zemřelo mnoho lidu ze synů Izraele. A lid přišel k Mojžíšovi a říkal: Zhřešili jsme, protože jsme mluvili proti Pánu a proti tobě. Modli se tedy k Pánu, ať od nás odejme hada. A Mojžíš se modlil k Pánu ohledně lidu, a Pán řekl Mojžíšovi: Udělej si hada a polož ho na znamení, a stane se, že jestliže had ukousne člověka, každý pokousaný, který ho spatří, bude žít. A Mojžíš udělal bronzového hada a postavil jej na znamení, a stalo se, že kdykoli had kousl člověka a ten pohleděl na bronzového hada, zůstal naživu. A synové Izraele odešli a utábořili se v Obotu. A vyzdvihli se z Obothu a utábořili se v Achalze za pouští, která je naproti Moabu, na východě slunce. A odtamtud odešli a utábořili se v rokli Zared. A odtud vyrazili a utábořili se za Arnonem v pustině, která vyčnívá od hranic Amorejců, neboť Arnon je hranicí Moábu, mezi Moábem a Amorejci. Proto je

řečeno v knize: Válka Páně zapálila Zahab a bystřiny Arnonu. A ty bystřiny ustanovil, aby usadil Er, a přiléhá k hranicím Moábu. A odtamtud byla studna, tato studna, o které řekl Pán Mojžíšovi: Shromáždi lid a dám jim vodu k pití. Tehdy zpíval Izrael tuto píseň u studny: Začněte jí, studno, vykopali ji vládci, vytesali ji králové národů ve svém království, když získali vládu. A od studny do Mattany, a od Mattany do Nachalielu, a od Nachalielu do Bamotu, a od Bamotu do Jahazu, která je na pláni Moábské, od vrcholu vytesaného, hledícího do tváře pouště. A Mojžíš poslal posly k Sihonovi, králi Amoritů, s pokojnými slovy, říkaje: Projdeme tvou zemí, půjdeme po cestě; neuchýlíme se ani na pole, ani do vinice. Nebudeme pít vodu z tvé studny; půjdeme královskou cestou, dokud neprojdeme tvé hranice. A Sihon nedal Izraeli projít skrze jeho hranice, a Sihon shromáždil všechen svůj lid, a vyšel seřadit se k boji proti Izraeli na poušť, a přišel do Jahazy, a seřadil se k boji proti Izraeli. A Izrael jej udeřil vraždou meče a vzali do vlastnictví jeho zemi od Arnonu až k Jaboku, až k synům Ammonovým, protože Jazer je hranicí synů Ammonových. A Izrael vzal všechna tato města a Izrael bydlel ve všech městech Amorejců, v Chešbonu a ve všech městech s ním hraničících. Je totiž Chesbon město Sihona, krále Amoritů, a tento bojoval dříve proti králi Moába a vzali všechnu jeho zemi od Aroeru až k Arnonu. Kvůli tomuto řeknou vypravěči hádanek: Pojďte do Chešbonu, aby bylo postaveno a zřízeno město Sichon; protože oheň vyšel z Chešbonu, plamen z města Sichon, a pohltil až Moab, a spolkl sloupy Arnonu. Běda tobě, Moábe, zahynul jsi, lide Kemóšův; synové jejich byli vydáni, aby se zachránili, a dcery jejich jako zajatci králi

Emorejců Síchonovi, a símě jejich zahyne, Chešbón až Díbón; a ženy ještě dále zapálily oheň na Moáb. Izrael se ale usadil ve všech městech Amoritů. A Mojžíš poslal vyzvědět Jazer, a oni ji dobyli i její vesnice a vyhnali Amorejce, který tam bydlel. A navrátivši se, šli nahoru cestou do Bašanu, a vyšel Og, král Bašanu, vstříc jim, a všechen jeho lid do války v Edrei. A Pán řekl Mojžíšovi: Neboj se ho, protože jsem ho dal do tvých rukou, i všechen jeho lid a celou jeho zemi, a uděláš s ním, jak jsi udělal se Síchonem, králem Amoritů, který bydlel v Chešbónu. A udeřili jej i jeho syny i všechen jeho lid, takže nezanechali nikoho naživu, a zdědili jeho zemi.

22

A synové Izraele odešli a utábořili se na západ od Moábu u Jordánu naproti Jerichu. A když viděl Balák, syn Sippórův, všechno, co udělal Izrael Amorejcovi, Moáb se velmi bál lidu, protože jich bylo mnoho, a Moáb byl znechucen kvůli synům Izraele. A Moáb řekl radě starších Midiánu: Nyní vyliže toto shromáždění vše kolem nás, jako vyližuje tele zeleň z pole. A Balák, syn Sippórův, byl v ten čas králem Moábu. A poslal vyslance k Balaámovi, synu Beórovu, do Fathourá, která je na řece v zemi synů jeho lidu, aby jej zavolal, řka: Hle, lid vyšel z Egypta, a hle, pokryl povrch země, a tento sedí vedle mě. A teď sem přijď a proklejž mi tento lid, protože je silnější než my, zda budeme schopni je porazit, a vyženu je ze země, protože vím, že koho ty požehnáš, jsou požehnáni, a koho ty prokleješ, jsou

prokleti. A rada starších Moábu a rada starších Midiánu šla s věštbami v rukou, přišli k Balaámovi a řekli mu slova Balákova. A řekl k nim: Zůstaňte zde přes noc a odpovím vám věci, které by Pán mluvil ke mně. A vládci Moábu zůstali u Baláma. A Bůh přišel k Balaamovi a řekl mu: Co chtějí tito lidé u tebe? A Balaám řekl Bohu: Balák, syn Seppórův, král moábský, poslal je ke mně se slovy: Hle, lid vyšel z Egypta a pokryl povrch země, a tento sedí vedle mě, a nyní pojď a prokliň mi ho, zda ho budu moci udeřit a vyženu ho ze země. A Bůh řekl Balámovi: Nepůjdeš s nimi, ani nebudeš proklínat ten lid, neboť je požehnaný. A Balaám vstal ráno a řekl vládcům Balákovi: Odejděte ke svému pánu, Bůh mi nedovoluje jít s vámi. A vládcové Moábu povstali, přišli k Balákovi a řekli: Balaám nechce jít s námi. A Balak ještě přidal poslat více vládců, ctihodnějších než tito. A přišli k Balaámovi a říkají mu: Toto říká Balák, syn Sepphorův: Žádám tě, neváhej přijít ke mně. Poctivě tě poctím a udělám ti vše, co řekneš, a pojď sem a prokliň mi tento lid. A Balaam odpověděl a řekl vládcům Balakovým: Jestliže mi Balak dá svůj dům plný stříbra a zlata, nebudu moci přestoupit slovo Pána Boha, udělat to malé nebo velké ve své mysli. A nyní zůstaňte zde i vy tuto noc, a budu vědět, co ještě Pán promluví ke mně. A Bůh přišel k Balaámovi v noci a řekl mu: Jestliže tito lidé přišli zavolat tebe, vstaň a následuj je, ale slovo, které ti budu mluvit, to učiníš. A Balaám vstal ráno, osedlal svou oslici a šel s vládci Moábu. A Bůh se rozhněval hněvem, protože šel; a povstal posel Boží, aby ho pomlouval; a on jel na své oslici a dva jeho sluhové s ním. A když oslice spatřila Božího posla stojícího v cestě s taseným mečem v ruce, uchýlila se z cesty a šla do roviny, a on udeřil

oslici svou holí, aby ji navedl zpět na cestu. A posel Boha stál v brázdách vinic, plot z jedné strany a plot z druhé strany. A když oslice spatřila posla Boha, přitiskla se ke zdi a přimáčkla Balaámovu nohu ke zdi, a on ji ještě znovu zbičoval. A Boží posel pokračoval, odešel a postavil se na úzkém místě, kde nebylo možné uhnout napravo ani nalevo. A když oslice spatřila posla Božího, sedla si pod Balaámem, a Balaám se rozhněval a bil oslici holí. A Bůh otevřel ústa oslice a říká Balámovi: Co jsem ti udělala, že jsi mě udeřil potřetí? A Balaám řekl oslici, že ho zesměšňovala, a kdyby měl meč v ruce, již by ji probodl. A oslice říká Balámovi: Nejsem já ta tvá oslice, na které jsi jezdil od tvého mládí až do dnešního dne? Nepřehlédneš, že jsem ti takto udělala, když jsem tě přehlédla? Ale on řekl: Ne. Bůh ale odhalil oči Balaáma, a vidí posla Páně stojícího proti na cestě, a meč tasený v jeho ruce, a sklonil se a poklonil se svou tváří. A řekl mu Boží posel: Proč jsi udeřil svou oslici potřetí? A hle, já jsem vyšel ven proti tobě, protože tvá cesta není správná přede mnou, a oslice mě viděla a uhnula ode mě už potřetí. A pokud by se neodvrátila, nyní bych tedy tebe zabil, ale tu bych zachránil. A Balaam řekl poslu Páně: Zhřešil jsem, neboť jsem nevěděl, že ses mi postavil do cesty. A nyní, jestli ti to nestačí, vrátím se zpět. A posel Boha řekl Balaámovi: Jdi s těmi muži; kromě slova, které ti řeknu, toto zachováš mluvit. A Balaám šel s vládci Baláka. A když Balak uslyšel, že přišel Balaam, vyšel mu vstříc do města Moáb, které je na hranicích Arnónu, jež je na okraji území. A Balak řekl Balaamovi: Neposlal jsem pro tebe, abych tě povolal? Proč jsi ke mně nepřicházel? Opravdu tě nebudu moci poctít? A Balaám řekl Balákovi: Hle, přišel jsem k tobě nyní; budu snad

schopen něco říct? Slovo, které Bůh vloží do mých úst, to řeknu. A Balaám šel s Balakem a přišli do měst na okraji. A Balak obětoval ovce a telata a poslal je Balaamovi a vládcům, kteří byli s ním. A stalo se ráno, a Balák vzal Balaáma a přivedl ho nahoru na sloup Baalův, a ukázal mu odtamtud nějakou část lidu.

23

A Balaám řekl Balákovi: Postav mi zde sedm oltářů a připrav mi zde sedm telat a sedm beranů. A Balák udělal způsobem, jakým mu řekl Balaám, a obětoval tele a berana na oltáři. A řekl Balaám k Balákovi: Postav se u své oběti a já půjdu, jestli se mi ukáže Bůh v setkání, a slovo, které mi ukáže, oznámím ti. A Balák se postavil u své oběti. A Balaám šel se tázat Boha, a šel rovně, a ukázal se Bůh Balaámovi, a řekl k němu Balaám: Sedm oltářů jsem připravil a obětoval jsem tele a berana na oltář. A Bůh vložil slovo do úst Balaámových a řekl: Obraťse k Balákovi a takto promluvíš. A obrátil se k němu, a on stál nad svými zápalnými oběťmi a všichni vládci Moábu s ním, a sestoupil na něj duch Boží. A vzav své podobenství, řekl: Z Mezopotámie mě poslal zavolat Balák, král Moábu, z hor od východu, říkaje: Pojď, prokni mi Jákoba, a pojď, prokni mi Izraele. Jak mohu proklínat toho, koho neproklíná Pán? Nebo co prokleji, koho neprokliná Bůh? Protože z vrcholu hor jej uvidím a z pahorků jej pozoruji, hle, lid sám bude bydlet a mezi národy nebude počítán. Kdo přesně spočítal símě Jákobovo a kdo sečte kmeny Izraele? Ať zemře má duše v duších spravedlivých, a ať se stane mé símě

jako símě těchto. A Balak řekl Balámovi: Co jsi mi udělal? K prokletí mých nepřátel jsem tě zavolal, a hle, dal jsi požehnání. A řekl Balaam Balakovi: Cožpak nebudu mluvit to, co mi Bůh vloží do úst? A řekl k němu Balák: Pojď ještě se mnou na jiné místo, odkud ho neuvidíš celého, ale uvidíš jen nějakou jeho část, všechny však neuvidíš, a proklej mi ho odtamtud. A vzal jej na pole k strážní věži na vrchol vytesané skály, a postavil tam sedm oltářů, a obětoval tele a berana na oltáři. A Balaám řekl Balákovi: Postav se u svých obětí, já pak půjdu dotázat se Boha. A Bůh se setkal s Balaámem, vložil mu slovo do úst a řekl: Navrať se k Balákovi a toto budeš mluvit. A obrátil se k němu, a on stál nad jeho celopalenou obětí a všichni vládci Moábu s ním, a Balák mu řekl: Co mluvil Hospodin? A vzav své podobenství, řekl: Vstaň, Baláku, a slyš, naslouchej, svědku, synu Seppórově. Bůh není jako člověk, aby lhal, ani jako syn člověka, aby byl ohrožen. Když sám řekl, neudělá to? Promluví, a nedodrží to? Hle, podnikl jsem žehnat, požehnám a neodvrátím to. Nebude dřiny v Jákobovi, ani nebude spatřena bolest v Izraeli, Pán, Bůh jeho, je s ním, sláva vládců je v něm. Bůh, který jej vyvedl z Egypta, je pro něj jako sláva jednorožce. Neboť není věštění v Jákobovi, ani věštění v Izraeli; v pravý čas bude řečeno Jákobovi a Izraeli, co vykoná Bůh. Hle, lid jako lvíče povstane a jako lev se bude vypínat, nebude spát, dokud nesní kořist a nevypije krev raněných. A Balak řekl Balaamovi: Ani ho neproklínej prokletím, ani ho nežehnej požehnáním. A Balaám odpověděl a řekl Balákovi: Nemluvil jsem k tobě říkaje: To slovo, které promluví Bůh, to učiním? A Balak řekl Balaamovi: Pojď, vezmu tě na jiné místo, jestli se to zalíbí Bohu, a proklejž mi jej odtamtud. A Balak

vzal Balaama na vrchol Peoru, který se táhne do pouště. A Balaám řekl Balákovi: Postav mi zde sedm oltářů a připrav mi zde sedm telat a sedm beranů. A Balák udělal právě tak, jak mu řekl Balaám, a obětoval tele a berana na oltáři.

24

A když Balaám viděl, že je dobré před Pánem žehnat Izraeli, nešel podle svého zvyku vstříc znamením, a obrátil svou tvář k poušti. A Balaám pozvedl své oči a spatřil Izrael utábořený podle kmenů, a sestoupil na něj duch Boží. A vzav své podobenství, řekl: Praví Balaám, syn Beórův, praví muž skutečně vidící, praví slyšící slova Silného, který viděl vidění Boží ve spánku, odhalené jeho oči. Jak krásné jsou tvé domy, Jákobe, tvé stany, Izraeli; Jako stinná údolí, a jako zahrady u řeky, a jako stany, které postavil Pán, a jako cedry u vod. Vyjde muž z jeho semene a bude vládnout mnohým národům, a bude vyvýšeno království Góg, a jeho království poroste. Bůh jej vyvedl z Egypta, jako sláva jednorozce mu náleží, sežere národy svých nepřátel a jejich tučné části vysaje morek, svými šípy prostřílí nepřítele. Položiv se, odpočinul si jako lev a jako lvíče - kdo jej vzbudí? Ti, kdo ti žehnají, jsou požehnáni, a ti, kdo tě proklínají, jsou prokletí. A Balák se rozhněval na Balaáma a tleskal rukama, a Balák řekl Balaámovi: Povolal jsem tě, abys prokletí uvedl na mého nepřítele, a hle, žehnaje jsi požehnal již potřetí. Nyní tedy utíkej na své místo. Řekl jsem, že tě poctím, a nyní tě Pán připravil o slávu. A Balaám řekl Balákovi: Copak jsem nemluvil i tvým

poslům, které jsi ke mně poslal, říkaje: I kdyby mi dal Balák plný dům stříbra a zlata, nebudu moci přestoupit slovo Hospodinovo, abych udělal dobré nebo zlé sám od sebe; co řekne Bůh, to řeknu. A nyní hle, odcházím do svého místa. Pojď, poradím ti, co tento lid udělá tvému lidu na konci dnů. A vzav své podobenství, řekl: Praví Balaám, syn Beórův, praví muž skutečně vidící, slyšící slova Boží, znající poznání od Nejvyššího, a spatřiv vidění Boží ve spánku; odhalené jsou jeho oči. Ukážu mu to, ale ne nyní, blahoslavím, ale nepřibližuje se to. Vzejde hvězda z Jákoba, povstane muž z Izraele a roztříští vůdce Moába a vyplení všechny syny Séta. A Edom bude dědictvím, a dědictvím bude Ezau, nepřítel jeho, a Izrael jednal v síle. A bude vzkříšen z Jakoba a zničí zachráněného z města. A když viděl Amaleka a pronesl své podobenství, řekl: Amalek je počátkem národů, a jejich símě zahyne. A viděv Kénijce a vzav jeho podobenství, řekl: Silné je tvé obydlí; a jestliže položíš ve skále tvé hnízdo, a jestliže se stane Beorovi hnízdo lsti, Asyřané tě zajmou. A když uviděl Oga a pronesl své podobenství, řekl: Ó, ó, kdo bude žít, až Bůh tyto věci ustanoví? A vyjde z ruky Kitijců, a budou týrat Asýrii, a budou týrat Hebreje, a oni jednomyslně zahynou. A když vstal Balaám, odešel a vrátil se na své místo, a Balák odešel k sobě.

25

A Izrael zůstal v Šittim a lid byl znesvěcen smilstvem s dcerami Moábu. A pozvali je k obětem jejich model a lid jedl z jejich obětí

a klaněli se jejich modlám. A Izrael byl zasvěcen Baal Peorovi a Hospodin se rozhněval hněvem na Izrael. A řekl Pán Mojžíšovi: Vezmi všechny vůdce lidu a poprav je před Pánem naproti slunci, a odvrátí se hněv Páně od Izraele. A Mojžíš řekl kmenům Izraele: Zabijte každý svého příbuzného, který byl zasvěcen Baal-peorovi. A hle, muž ze synů Izraele přišel a přivedl svého bratra k Madianské ženě před Mojžíše a před celé shromáždění synů Izraele, zatímco oni plakali u dveří stanu svědectví. A když viděl Pinchas, syn Eleazara, syna Áronova, kněze, vstal ze středu shromáždění, a vzav kopí do ruky, vešel za mužem Izraelitou do komory a probodl oba, muže Izraelitu i ženu skrz její lůno; a přestala rána od synů Izraele. A mrtvých v ráně bylo čtyřiadvacet tisíc. A Pán mluvil k Mojžíšovi, říkaje: Pinchas, syn Eleazara, syna Árona kněze, zastavil můj hněv od synů Izraele, když žárlil mou žárlivostí mezi nimi, a nezničil jsem syny Izraele ve své žárlivosti. Takto řekl: Hle, já mu dávám smlouvu pokoje, a bude mu a jeho potomstvu po něm smlouva věčného kněžství, za to, že horlil pro svého Boha a vykonal smíření za syny Izraele. Jméno izraelského muže, který byl zabit spolu s Midiánkou, bylo Zambri, syn Salmonův, vládce rodu z čeledi Simeonovy. A jméno té zabité madianské ženy bylo Chasbi, dcera Sura, vládce národa Ommoth z rodu madiamského. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a řekl: Mluv k synům Izraele a řekni: Buďte nepřátelští k Midiánitům a bijte je, protože oni jsou nepřátelští vám v lstivosti, jak lstivě jednají s vámi kvůli Peorovi, a kvůli Chazbi, dceři vládce Midiánu, jejich sestře, té, která byla udeřena v den rány kvůli Peorovi.

26

A stalo se po té ráně, a Hospodin mluvil k Mojžíšovi a Eleazarovi, knězi, říkaje: Vezmi sčítání celého shromáždění synů Izraele od dvacetiletých a výše podle domů jejich otců, každý, kdo vychází postavit se do bitvy v Izraeli. A mluvil Mojžíš a kněz Eleazar v Arabothu Moábském u Jordánu naproti Jerichu, říkajíce, od dvacetiletých a výše, jakým způsobem přikázal Hospodin Mojžíšovi; a synové Izraele, kteří vyšli z Egypta, Ruben prvorozený Izraele; synové pak Rubenovi Enoch, a lid Enochův; Palluovi, lid Palluův. Asronovi lid Asronei, Charmimu lid Charmi. Toto byly rody Rúbenovy a jejich sčítání bylo třiačtyřicet tisíc sedmset třicet. A synové Pallu: Eliab. A synové Eliaba, Namuel a Dathan a Abiram, tito povolaní shromáždění, tito jsou ti, kteří povstali proti Mojžíšovi a Aaronovi ve shromáždění Korachově, při vzpouře proti Pánu. A země otevřela svá ústa a pohltila je i Kóracha, při smrti jeho shromáždění, když oheň strávil dvě stě padesát, a stali se znamením; ale synové Kórachovi nezemřeli. A synové Šimeona, lid synů Šimeona: Nemuelovi, lid Nemuelovců; Jaminovi, lid Jaminovců; Jachinovi, lid Jachinovců; Zerachovi, lid Zerachovců; Saulovi, lid Saulovců. Tito lidé Simeona z jejich sčítání, dvacet dva tisíc dvě stě. Synové Judy byli Er a Onan, a Er a Onan zemřeli v zemi Kanaán. A synové Judy byli rozděleni podle svých klanů: k Šílómovi klan Šílónský, k Fáresovi klan Fáreský, k Zárovi klan Záraský. A synové Farese byli: k Asronovi lid Asronitský, k Iamunovi lid Iamunitský. Toto jsou kmeny Judy

podle jejich sčítání, sedmdesát šest tisíc pět set. A synové Issachara podle jejich klanů: k Tolovi, klan Tolovců; k Puovi, klan Puovců; k Jašubovi, klan Jašubovců; k Šimronovi, klan Šimronovců. Toto jsou kmeny Isacharovy podle jejich sčítání, šedesát čtyři tisíce čtyři sta. Synové Zabulonovi podle jejich klanů: Seredovi klan Seredský, Allonovi klan Allonský, Allelovi klan Allelský. Tito lidé Zabulonovi z jejich sčítání, šedesát tisíc a pět set. Synové Gáda podle jejich kmenů: Safonovi, kmen Safonitů; Haggimu, kmen Haggitů; Šunimu, kmen Šunitů; Oznimu, kmen Oznitů; Erimu, kmen Eritů; Arodimu, kmen Aroditů; Arielimu, kmen Arielitů. Toto jsou kmeny synů Gádových podle jejich sčítání, čtyřicet čtyři tisíc pět set. Synové Ašérovi podle jejich klanů: Jaminovi lid Jaminský, Jesouovi lid Jesouský, Bariovi lid Bariaský. Koberu lid Koberští, Melchielovi lid Melchielští. A jméno dcery Ašérovy bylo Sára. Tito lidé Ašéra z jejich sčítání, čtyřicet tři tisíc čtyři sta. Synové Josefovi podle jejich klanů: Manasses a Efraim. Synové Manasseho. Machirovi lid Machirovský; a Machir zplodil Gileáda; Gileádovi lid Gileádský. A tito jsou synové Galaáda: Achiézer, lid Achiezerský; Cheleg, lid Chelegský. Esrielovi, lid esrielovský; Sichemovi, lid sichemský; Šemarovi, lid šemarský; a Oferovi, lid oferský. A Salpaadovi, synu Oferovu, se nenarodili synové, ale dcery, a toto jsou jména dcer Salpaada: Mala, Noua, Egla, Melcha a Thersa. Tito lidé Manasseho z jejich sčítání, dvaapadesát tisíc sedmset. A tito jsou synové Efraimovi: Suthalovi náleží lid Suthalanský, Tanachovi náleží lid Tanachský. Tito jsou synové Suthala, Edenovi, lid Edenský. Tito jsou kmeny Efraima z jejich sčítání, třicet dva tisíce pět set, tito jsou kmeny synů Josefových podle

jejich kmenů. Synové Benjamína podle jejich klanů: k Balemu klan Balí, k Ašybérovi klan Ašybérí, k Jachiránovi klan Jachiráni. Sofanovi, lid Sofanův. A synové Baleho byli Adar a Noeman; Adarovi náležel lid Adari a Noemanovi náležel lid Noemani. Tito jsou synové Benjamína podle jejich klanů z jejich sčítání, třicet pět tisíc pět set. A synové Dana podle jejich rodů: Samemu rod Samejský, toto jsou rody Dana podle jejich rodů. Všechny rody Samejských podle jejich sčítání: čtyřiašedesát tisíc čtyři sta. Synové Neftalího podle jejich klanů: Asielovi klan Asielovský, Gaunimu klan Gaunský. Jeseru náležel lid Jeserí, Šalumovi náležel lid Šalumí. Tito lidé Neftalí z jejich sčítání: čtyřicet tisíc tři sta. Toto je sčítání synů Izraele: šest set tisíc sto třicet. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi, řka: těmto bude rozdělena ta země k dědění podle počtu jmen. Těm početnějším zvětšíš dědictví a těm méně početným zmenšíš jejich dědictví, každému bude dáno jeho dědictví podle toho, jak byli sečteni. Skrze losy bude země rozdělena podle jmen, podle kmenů svých otců ji zdědí. Losem rozdělíš jejich dědictví mezi početnými a málo početnými. A synové Leviho podle jejich klanů: Geršonovi klan geršonský, Kehatovi klan kehatský, Merarimu klan merarský. Toto jsou rody synů Leviho: rod Lobeni, rod Hebroni, rod Kore a rod Mousi, a Kaat zplodil Amrama. Jméno jeho ženy bylo Jochebed, dcera Leviho, která porodila tyto Levimu v Egyptě, a porodila Amramovi Árona a Mojžíše, a Miriam, jejich sestru. A Aaronovi se narodili Nadab, Abiud, Eleazar a Itamar. A Nadab a Abiud zemřeli, když obětovali cizí oheň před Pánem na poušti Sinaj. A bylo jich podle sčítání třiadvacet tisíc, každý mužského pohlaví od jednoho měsíce věku a výše, neboť nebyli sčítáni

spolu se syny Izraele, protože jim není dáván podíl mezi syny Izraele. A toto je sčítání Mojžíše a Eleazara, kněze, kteří sčítali syny Izraele v Araboth Moábském, u Jordánu naproti Jerichu. A mezi těmito nebyl nikdo z těch, které sečetli Mojžíš a Áron, když sčítali syny Izraele na poušti Sinaj. Protože Pán jim řekl: Smrtí zemřete v poušti, a nebyl z nich zanechán ani jediný, kromě Káleba, syna Jefonného, a Jozua, syna Nunova.

27

A přistoupily dcery Salpáda, syna Oféra, syna Galaáda, syna Machira, z lidu Manassese, ze synů Josefa, a tato jsou jejich jména: Maala, a Nua, a Egla, a Melcha, a Thersa, a postavily se před Mojžíšem, a před knězem Eleazarem, a před vůdci, a před celým shromážděním u dveří stanu svědectví, říkajíce: Otec náš zemřel na poušti, a on nebyl uprostřed shromáždění shromážděného proti Pánu ve shromáždění Koreho, protože skrze svůj hřích zemřel, a synové se mu nenarodili; ať není vymazáno jméno našeho otce z prostředku jeho lidu, protože nemá syna; dejte nám vlastnictví uprostřed bratří našeho otce. A Mojžíš předložil jejich spor před Hospodina. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi, řka: Správně mluvily dcery Salfaada; dáš jim jako dar vlastnictví dědictví uprostřed bratrů jejich otce, a převedeš podíl jejich otce na ně. A synům Izraele budeš mluvit, říkaje: Muž, jestliže zemře a syn mu není, převedete jeho dědictví jeho dceři. Jestliže ale dcera mu není, dáte dědictví jeho bratru. Jestliže ale nemá bratry, dáte dědictví bratru jeho otce. Jestliže

však nebudou bratři jeho otce, dáte dědictví nejbližšímu příbuznému z jeho kmene, aby zdědil jeho majetek, a bude to synům Izraele nařízením soudu, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi. A řekl Pán k Mojžíšovi: Vystup na horu, která je za Jordánem, na horu Nabau, a viz zemi Kanaán, kterou já dávám synům Izraele do držení. A ty ji uvidíš, a budeš připojen ke svému lidu i ty, tak jak byl připojen tvůj bratr Áron na hoře Hór. Protože jste přestoupili mé slovo na poušti Sin, když se shromáždění postavilo proti vám, abyste mě posvětili, neposvětili jste mě u vody před nimi, toto je voda sporu v Kádeši na poušti Sin. A Mojžíš řekl Pánu: Nechť Pán, Bůh duchů a veškerého těla, ustanoví muže nad tímto shromážděním, který bude vycházet před jejich tváří a který bude vcházet před jejich tváří, a který je povede ven a který je povede dovnitř, a nebude shromáždění Páně jako ovce, které nemají pastýře. A Pán mluvil k Mojžíšovi a řekl: Vezmi k sobě Jozua, syna Nuna, muže, který má ducha v sobě, a položíš své ruce na něho. A postavíš ho před Eleazara, kněze, a pověříš ho před celým shromážděním, a dáš příkazy o něm před nimi. A dáš ze své slávy na něj, aby mu poslouchali synové Izraele. A před knězem Eleazarem se postaví, a budou se ho ptát na soud ukazování před Pánem. Na jeho slovo vyjdou a na jeho slovo vejdou on i synové Izraele jednomyslně, i celé shromáždění. A Mojžíš udělal, jak mu přikázal Pán, a vzal Jozua, postavil ho před Eleazara, kněze, a před celé shromáždění, a vložil na něj své ruce, a ustanovil ho, jak přikázal Pán Mojžíšovi.

28

A Hospodin mluvil k Mojžíšovi, řka: Přikaž synům Izraele a řekneš jim, řka: Mé dary, mé dary, mé oběti k vůni příjemné budete zachovávat a přinášet mi v mých svátcích. A řekneš k nim: Tyto jsou oběti, které přinesete Pánu: beránky roční, bez vady, dva každý den jako zápalnou oběť ustavičně. Jednoho beránka obětuj ráno a druhého beránka obětuj navečer. A uděláš desátinu efy jemné mouky na oběť smíchanou v oleji, ve čtvrtině hinu. Ustavičná zápalná oběť, která se konala na hoře Sinaj, k libé vůni Pánu. A jeho nápojová oběť čtvrtina hinu k jednomu beránkovi; ve svatyni vyleješ nápojovou oběť silného nápoje Hospodinu; a druhého beránka uděláš k večeru; podle jeho oběti a podle jeho nápojové oběti uděláte pro vůni příjemné vůně Hospodinu. A v den sabatu přinesete dva roční beránky bez vady a dvě desetiny jemné mouky smíchané s olejem na oběť a na úlitbu, zápalnou oběť sabatu v sabaty při ustavičné zápalné oběti a její úlitbu. A v novoluních přinesete zápalnou oběť Hospodinu, mladé býky z dobytka dva a berana jednoho, beránky roční sedm bez vady. Tři desetiny jemné mouky smíchané s olejem k mladému býku jednomu a dvě desetiny jemné mouky smíchané s olejem k beranu jednomu. Desetinu desetinu jemné mouky smíchané s olejem k beránku jednomu, oběť vůně příjemné, oběť ohnivou Hospodinu. Jejich nápojová oběť bude polovina hinu pro jedno tele a třetina hinu bude pro jednoho berana. A čtvrtina hinu vína bude pro jednoho beránka; toto je zápalná oběť měsíc od měsíce pro měsíce roku. A jeden

kozel z koz za hřích Pánu, při ustavičné celopalu bude učiněn, i jeho úlitba. A v prvním měsíci, čtrnáctého dne toho měsíce, jsou velikonoce Pánu. A patnáctého dne tohoto měsíce bude svátek, sedm dní budete jíst nekvašený chléb. A první den, nazvaný svatým, bude pro vás; nebudete konat žádnou služebnou práci. A přinesete zápalné oběti jako dar Pánu: dvě telata z dobytka, jednoho berana, sedm ročních beránků; budou vám bez vady. A jejich oběť jemné mouky smíchané v oleji, tři desetiny pro jedno tele a dvě desetiny pro jednoho berana. Desátinu uděláš jednomu beránkovi, sedmi beránkům. A jednoho kozla z koz kvůli hříchu, k vykonání smíření za vás; Kromě ranní ustavičné zápalné oběti, která je trvalou zápalnou obětí. Toto podle toho budete konat každý den po sedm dní, dar oběť ve vůni libou Pánu; při ustavičné zápalné oběti učiníš jeho nápojovou oběť. A sedmý den, zvaný svatým, bude pro vás, žádnou otrockou práci nebudete konat v tento den. A v den prvních plodů, když přinášíte novou oběť Pánu týdnů, bude pro vás svaté shromáždění, nebudete konat žádnou služebnou práci. A přinesete zápalné oběti k vůni příjemné vůně Hospodinu: dvě telata ze skotu, jednoho berana, sedm ročních beránků bez vady. Jejich oběť jemné mouky smíchané v oleji, tři desetiny pro jedno tele, a dvě desetiny pro jednoho berana. Desetinu k tomu beránkovi tomu jednomu, k těm sedmi beránkům; a kozla z koz jednoho ohledně hříchu, k smíření za vás; kromě té celopálené oběti té ustavičné; a tu oběť jejich učiníte mi, bez vady budou vám, a ty úlitby jejich.

29

A v sedmém měsíci, prvního dne měsíce, bude vám svaté shromáždění, nebudete konat žádnou služebnou práci, bude vám dnem znamení. A budete přinášet zápalné oběti k vůni příjemné Pánu: jedno tele z dobytka, jednoho berana, sedm ročních beránků bez vady. Jejich oběť je jemná mouka smíchaná v oleji; tři desetiny pro jednoho býčka, a dvě desetiny pro jednoho berana; Desetinu desetinu pro jednoho beránka, pro sedm beránků; A jednoho kozla z koz ohledně hříchu, učinit smíření za vás; Kromě zápalných obětí novoluní; a jejich oběti, a jejich úlitby, a ustavičná zápalná oběť; a jejich oběti a jejich úlitby podle jejich ustanovení k vůni příjemné Pánu. A desátého tohoto měsíce bude vám svaté shromáždění, a budete trápiti duše své, a žádnou práci nebudete konati. A přinesete zápalné oběti k vůni příjemné vůně Hospodinu, oběti Hospodinu: jedno tele z dobytka, jednoho berana, sedm ročních beránků; budou vám bez vady. Jejich oběť: jemná mouka smíchaná v oleji, tři desetiny pro jednoho býčka a dvě desetiny pro jednoho berana, desetina pro jednoho beránka, pro sedm beránků. A jednoho kozla z koz za hřích, k smíření za vás, kromě oběti za hřích smíření a ustavičného zápalu, jeho oběť a jeho úlitba podle předpisu, jako libá vůně, oběť Pánu. A patnáctého dne tohoto sedmého měsíce bude vám svaté shromáždění, nebudete konat žádnou služebnou práci a budete slavit tento svátek Pánu sedm dní. A přinesete zápalné oběti jako dar k vůni příjemné vůně Hospodinu: prvního dne třináct telat ze skotu, dva berany,

čtrnáct ročních beránků; budou bez vady. Jejich oběti: jemná mouka smíchaná v oleji, tři desetiny na jednoho býčka, na třináct býčků, a dvě desetiny na jednoho berana, na dva berany, desetinu na jednoho beránka, na čtrnáct beránků, a jednoho kozla z koz ohledně hříchu, kromě ustavičné celopálné oběti, jejich oběti a jejich úlitby. A druhého dne dvanáct telat, dva berany, čtrnáct ročních beránků bez vady. Jejich oběť a jejich úlitba k telátům, k beranům a k jehňatům podle jejich počtu, podle jejich předpisu. A kůzle z koz jedno za hřích, kromě ustavičné celopálené oběti, jejich oběti a jejich úlitby. Třetího dne jedenáct telat, dva berany, čtrnáct ročních jehňat bez vady. Jejich oběť a jejich úlitba k telátům a k beranům a k beránkům podle jejich počtu, podle jejich předpisu. A jednoho kozla z koz za hřích, kromě ustavičné zápalné oběti, jejich oběti a jejich úlitby. Čtvrtého dne deset telat, dva berany, čtrnáct ročních beránků bez vady. Jejich oběti a jejich úlitby k telatům a k beranům a k beránkům podle jejich počtu, podle jejich ustanovení. A jednoho kozla z koz za hřích, kromě ustavičné zápalné oběti, jejich oběti a jejich úlitby. Pátého dne devět telat, dva berany, čtrnáct ročních beránků bez vady. Jejich oběti a jejich úlitby k telata, k beranům a k beránkům podle jejich počtu, podle jejich ustanovení. A jednoho kozla z koz za hřích, kromě ustavičné zápalné oběti, jejich obětí a jejich úliteb. Šestého dne osm telat, dva berany, čtrnáct ročních beránků bez vady. Jejich oběti a jejich úlitby k telatům a k beranům a k beránkům podle jejich počtu, podle jejich ustanovení. A jednoho kozla z koz za hřích, kromě ustavičné zápalné oběti, jejich oběti a jejich úlitby. Sedmého dne sedm telat, dva berany, čtrnáct

ročních jehňat bez vady. Jejich oběti a jejich úlitby k telatům a k beranům a k beránkům podle jejich počtu, podle jejich ustanovení. A jednoho kozla z koz za hřích, kromě ustavičné zápalné oběti, jejich oběti a jejich úlitby. A osmého dne bude pro vás závěrečné shromáždění, nebudete konat žádnou služebnou práci v tento den. A přinesete zápalné oběti jako příjemnou vůni, oběti Pánu: jedno tele, jednoho berana, sedm ročních beránků bez vady. Jejich oběti a jejich úlitby k teleceti a k beranu a k beránkům podle jejich počtu, podle jejich uspořádání. A jednoho kozla z koz za hřích, kromě ustavičné zápalné oběti, jejich oběti a jejich úlitby. Toto učiníte Hospodinu při vašich slavnostech, kromě vašich slibů a vašich dobrovolných darů, a vašich zápalných obětí, a vašich obětí, a vašich úliteb, a vašich pokojných obětí.

30

A Mojžíš mluvil synům Izraele podle všeho, co Pán přikázal Mojžíšovi. A Mojžíš mluvil k vládcům kmenů synů Izraele a řekl: Toto je slovo, které přikázal Pán. Člověk, který slíbí slib Pánu, nebo přísahá přísahu, nebo se zaváže závazkem ohledně své duše, neznesvětí své slovo; všechno, co vyjde z jeho úst, vykoná. Jestliže ale učiní žena slib Pánu, nebo se zaváže závazkem v domě svého otce ve svém mládí, a její otec uslyší její sliby a její závazky, které zavázala proti své duši, a její otec bude mlčet, pak budou platit všechny její sliby a všechny závazky, které zavázala proti své duši, zůstanou jí. Jestliže ale její otec odmítne v

kterýkoli den, kdy uslyší všechny její sliby a závazky, které zavázala proti své duši, nebudou platit; a Pán ji očistí, protože její otec odmítl. Jestliže ale ta, která se stala ženou, se provdá za muže, a modlitby její jsou na ní podle výroku rtů jejích, které zavázala proti duši své, a uslyší muž její, a bude mlčet k ní v ten den, kdy uslyšel, pak budou platit všechny modlitby její, a závazky její, které zavázala proti duši své, budou platit. Jestliže ale její muž odmítne v ten den, kdy to uslyší, všechny její modlitby a její závazky, které určila proti své duši, nezůstanou, protože muž je odmítl, a Pán ji očistí. A slib vdovy a vyhnané ženy, cokoliv slíbí proti své duši, zůstane jí. Jestliže ale v domě jejího muže je její slib, nebo závazek proti její duši s přísahou, a její muž uslyší, a bude k ní mlčet, a nezakáže jí, a budou platit všechny její sliby, a všechny její závazky, které zavázala proti své duši, budou platit proti ní. Jestliže ale její muž to odstraní v kterýkoliv den, kdy to uslyší, všechno, co vyjde z jejích rtů podle jejích modliteb a podle závazků týkajících se její duše, nezůstane jí platné, její muž to odstranil, a Pán ji očistí. Každý slib a každou přísahu závazku zhoršit duši její muž jí potvrdí, a její muž odstraní. Jestliže ale mlčící bude mlčet k ní den ze dne, pak potvrdí jí všechny její sliby a závazky ty na ní potvrdí jí, protože mlčel k ní v den, který slyšel. Pokud ale její muž zruší (slib) poté, co jej uslyšel, ponese jeho hřích. Toto jsou nařízení, která přikázal Pán Mojžíšovi, mezi mužem a jeho ženou, a mezi otcem a dcerou v mládí v domě otce.

31

A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a řekl: Pomsti synům Izraele na Madiánských, a potom budeš připojen ke svému lidu. A Mojžíš mluvil k lidu a řekl: Vyzbrojte z vás muže a seřaďte se v bitevní řadě před Pánem proti Midiánovi, abyste vykonali pomstu Páně nad Midiánem. Tisíc z kmene, tisíc z kmene, ze všech kmenů synů Izraele pošlete do boje. A oni spočítali z tisíců Izraele tisíc z každého kmene, dvanáct tisíců ozbrojených do bitevního šiku. A Mojžíš je poslal, tisíc z každého kmene, tisíc z každého kmene s jejich vojskem, a Fineese, syna Eleazara, syna kněze Árona, a svaté nádoby, a trubky na signály v jejich rukou. A oni se seřadili do bitvy proti Midiánu, jak přikázal Pán Mojžíšovi, a zabili všechny mužského pohlaví. A krále Midiánu zabili spolu s jejich raněnými: Eviho a Rekema a Sura a Hura a Rebu, pět králů Midiánu, a Balaáma, syna Beorova, zabili mečem s jejich raněnými. A vyplundrovali ženy Midiánu a jejich zavazadla a jejich dobytek a všechen jejich majetek a jejich sílu vyplundrovali. A všechna jejich města v jejich sídlech a jejich statky vypálili ohněm. A vzali všechnu jejich kořist a všechny jejich kořisti od člověka až po dobytek. A přivedli k Mojžíšovi a k Eleazarovi, knězi, a ke všem synům Izraele zajatce a kořist a lup do tábora do Araboth Moabského, který je na Jordánu naproti Jerichu. A vyšel Mojžíš a Eleazar, kněz, a všichni vůdcové shromáždění jim vstříc ven za tábor. A Mojžíš se rozhněval na velitele vojska, velitele tisíců a velitele stovek, kteří se vraceli z bitvy. A Mojžíš jim řekl: Proč jste ušetřili všechny ženy? Tyto totiž byly pro syny Izraele podle slova Balaámova, aby odvrátily a přehlédly slovo Páně kvůli Peórovi, a stala se rána ve shromáždění Páně. A nyní zabijte každého muže mezi kořistí a

každou ženu, která poznala lůžko muže, zabijte. A všechnu kořist žen, které nepoznaly lůžko muže, ponechte naživu. A vy tábořte venku za táborem sedm dní, každý, kdo zabil, a ten, kdo se dotýká zabitého, bude očištěn třetího dne a sedmého dne, vy i vaši zajatci. A každé pokrytí a každou kožnou nádobu, a každou práci z kozí kůže, a každou dřevěnou nádobu očistíte. A kněz Eleazar řekl mužům vojska, kteří přicházeli z bitvy: Toto je nařízení zákona, které Pán přikázal Mojžíšovi. Kromě zlata a stříbra a bronzu a železa a olova a cínu, každá věc, která projde ohněm, bude očištěna, ale vodou očišťování bude očištěna; a všechno, co neprojde ohněm, projde vodou. A umyjete oděvy sedmého dne a budete očištěni, a po těchto věcech vstoupíte do tábora. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a řekl: Vezmi součet kořisti ze zajetí, od člověka až po dobytek, ty a Eleazar, kněz, a vůdcové rodů shromáždění. A rozdělíte kořist mezi válečníky, kteří vyšli do bitvy, a mezi celé shromáždění. A odejmete konečně Pánu od mužů válečníků, kteří vyšli do bitvy, jednu duši z pěti set - od mužů a od dobytka a od volů a od ovcí a od oslů; a z jejich poloviny to vezmete. A dáš Eleazarovi knězi prvotiny Pána. A z poloviny synů Izraele vezmeš jednoho z padesáti z lidí, z volů, z ovcí, z oslů a ze všeho dobytka, a dáš je levitům střežícím stráže ve stanu Páně. A Mojžíš a kněz Eleazar učinili, jak Pán Mojžíšovi přikázal. A přebytek kořisti, kterou uloupili muži válečníci, z ovcí, šest set sedmdesát pět tisíc. A skot, sedmdesát dva tisíc. A osli, šedesát jeden tisíc. A duše lidí z žen, které nepoznaly lůžko muže, všechny duše, třicet dva tisíc. A stala se polovina, podíl těch, kteří vyšli do války, z počtu ovcí: tři sta třicet tisíc sedm tisíc pět set. A stal se podíl Pánu z ovcí

šest set sedmdesát pět; a skot, třicet šest tisíc, a podíl Pánu sedmdesát dva; a osli, třicet tisíc pět set, a podíl Pánu šedesát jeden; a duše lidí, šestnáct tisíc, a podíl z nich Pánu třicet dva duší. A Mojžíš dal Pánu oběť Boží knězi Eleazarovi, jak přikázal Pán Mojžíšovi, z poloviny synů Izraele, kterou Mojžíš oddělil od mužů bojovníků. A stala se polovina ze shromáždění z ovcí, tři sta třicet tisíc a sedm tisíc a pět set; a dobytka, třicet šest tisíc; oslů, třicet tisíc pět set; a duší lidí, šestnáct tisíc. A Mojžíš vzal z poloviční části synů Izraele jedno z padesáti, z lidí i z dobytka, a dal je levitům střežícím stráže stanu Páně, jak přikázal Pán Mojžíšovi. A přišli k Mojžíšovi všichni ustanovení nad velitelstvími vojska, velitelé tisíců a velitelé set, a řekli Mojžíšovi: Tvoji služebníci provedli sčítání mužů bojovníků, kteří jsou u nás, a nechybí z nich ani jeden. A přinesli jsme dar Pánu, každý muž, který nalezl zlatou nádobu a náramek a náramek na kotník a prsten a náramek na paži a náhrdelník, abychom vykonali smíření za nás před Pánem. A Mojžíš a kněz Eleazar vzali od nich zlato, každý zpracovaný předmět. A veškeré zlato, obětní dar, který odebrali Pánu, činilo šestnáct tisíc sedm set padesát šekelů od velitelů tisíců a od velitelů set. A muži válečníci plundrovali každý pro sebe. A Mojžíš a kněz Eleazar vzali zlato od velitelů tisíců a od velitelů stovek a přinesli je do stanu svědectví jako památník synů Izraele před Hospodinem.

32

A dobytka bylo množství u synů Rubenových a u synů Gádových, množství velmi velké; a viděli zemi Jazer a zemi Gileád; a bylo to místo, místo pro dobytek. A přistoupili synové Rubenovi a synové Gádovi a řekli Mojžíšovi a Eleazarovi knězi a vůdcům shromáždění, říkajíce: Atarot a Dibon a Jazer a Nimra a Chešbon a Eleale a Sebam a Nebo a Beon, země kterou vydal Hospodin před syny Izraele, je země pro chov dobytka, a tvým služebníkům náleží dobytek. A říkali: Jestliže jsme našli přízeň před tebou, nechť je tato země dána tvým služebníkům do držení, a nepřiváděj nás přes Jordán. A Mojžíš řekl synům Gádovým a synům Rúbenovým: Vaši bratři jdou do války, a vy budete sedět zde? A proč odvracíte mysli synů Izraele, aby nepřekročili do země, kterou jim Pán dává? Neučinili tak vaši otcové, když jsem je poslal z Kádeš Barnea, aby pochopili tu zemi? A oni vystoupili do údolí hroznů, pozorovali zemi a odvrátili srdce synů Izraele, aby nevstoupili do země, kterou jim dal Pán. A rozhněval se hněvem Hospodin v ten den a přísahal, řka: Jestli uvidí tito lidé, kteří vyšli z Egypta, od dvacetiletých a výše, znající dobro a zlo, zemi, kterou jsem přísahal Abrahamovi a Izákovi a Jákobovi, neboť nenásledovali za mnou; kromě Káleba, syna Jefonného, odděleného, a Jozua, syna Nunova, protože následoval za Hospodinem. A Pán se rozhněval na Izrael a rozptýlil je po poušti na čtyřicet let, dokud nebyla zničena celá generace těch, kteří činili zlo před Pánem. Hle, povstali jste místo svých otců jako zhouba hříšných lidí, abyste ještě přidali k hněvu Hospodinovu proti Izraeli. Že se odvrátíte od něho a ještě ho opustíte v poušti, a budete jednat bezprávně vůči celému tomuto shromáždění. A přišli k němu a říkali: Ohrady pro ovce

postavíme zde pro náš dobytek a města pro náš majetek. A my se ozbrojíme jako předvoj před syny Izraele, dokud je nepřivedeme na jejich vlastní místo, a naše zavazadla budou uložena v opevněných městech kvůli obyvatelům země. Neobrátíme se do našich domů, dokud nebudou rozděleni synové Izraele, každý do svého dědictví. A nebudeme již dědit s nimi za Jordánem a dále, protože jsme obdrželi naše podíly za Jordánem na východě. A řekl k nim Mojžíš: Jestliže uděláte podle tohoto slova, jestliže se vyzbrojíte před Pánem do války, a každý ozbrojený muž z vás projde Jordán před Pánem, dokud nebude zničen jeho nepřítel před jeho tváří, a země bude podmaněna před Pánem, a po těchto věcech se odvrátíte, a budete nevinní před Pánem a před Izraelem; a tato země bude vám v držení před Pánem. Jestliže ale neuděláte tak, zhřešíte před Pánem a poznáte svůj hřích, když vás dostihne neštěstí. A postavíte si města pro své zavazadlo a statky pro svůj dobytek, a to, co vychází z vašich úst, učiníte. A synové Rubenovi a synové Gádovi řekli Mojžíšovi: Tvoji služebníci udělají, jak přikazuje náš Pán. Naše zavazadla, naše ženy a všechen náš dobytek budou ve městech Gileádu. A tvé děti projdou všechny ozbrojené a seřazené před Hospodinem do té války, jakým způsobem to Hospodin říká. A Mojžíš jim ustanovil Eleazara, kněze, a Jozue, syna Nunova, a vládce otcovských rodů kmenů Izraele. A Mojžíš jim řekl: Jestliže synové Rúbenovi a synové Gádovi překročí s vámi Jordán, každý ozbrojený do války před Pánem, a podmaníte si zemi před vámi, pak jim dáte zemi Gilead do držení. Jestliže ale nepřejdou ozbrojení s vámi do války před Pánem, pak převedete jejich zavazadla, jejich ženy a jejich dobytek před vámi do země

Kanaán, a zdědí společně s vámi v zemi Kanaán. A synové Rúbenovi a synové Gádovi odpověděli: Vše, co Pán říká služebníkům, to učiníme. Překročíme ozbrojeni před Pánem do země Kanaán, a dáte nám vlastnictví za Jordánem. A dal jim Mojžíš, synům Gádovým a synům Rúbenovým a polovině kmene Manassesova, synů Josefových, království Sihona, krále Amorejců, a království Oga, krále Basanu, zemi i města s jejich hranicemi, města té země v okolí. A synové Gáda postavili Dibón a Atarót a Aroér a Sofar a Jazer a vyvýšili je a Nimru a Bet-Haran, opevněná města a ovčí dvory. A synové Rúbena vystavěli Chešbón a Eleále a Kirjataim a Baal Meón, opevněné, a Sibmu; a pojmenovali podle jejich jmen jména měst, která vystavěli. A syn Machira, syna Manassesova, šel do Gileádu, dobyl jej a vyhnal Amorejce, kteří v něm bydleli. A Mojžíš dal Gileád Machirovi, synu Manasseho, a ten tam bydlel. A Jaír, syn Manasseho, šel a vzal jejich statky a nazval je statky Jaírovy. A Nabau šel a vzal Kaath a její vesnice, a pojmenoval je Naboth podle svého jména.

33

A toto jsou zastávky synů Izraele, jak vyšli ze země egyptské se svou silou v ruce Mojžíše a Árona. A Mojžíš napsal jejich odchody a jejich stanoviště skrze slovo Páně, a toto jsou stanoviště jejich cesty. Odešli z Ramesse v prvním měsíci, patnáctého dne prvního měsíce, následujícího dne po paschách vyšli synové Izraele se vztyčenou rukou před zraky všech Egypťanů. A Egypťané pohřbívali z nich všechny mrtvé, které

udeřil Pán, každého prvorozeného v zemi egyptské, a na jejich bozích vykonal pomstu Pán. A synové Izraele odešli z Ramesse a utábořili se v Suchotu. A vyrazivše ze Sukkotu, utábořili se v Étamu, což je část pouště. A vyrazili z Étamu a utábořili se u ústí Írótu, což je naproti Baal-sefónu, a utábořili se naproti Migdolu. A odešli naproti Eirothu a překročili prostřed moře do pouště, a šli cestou tří dnů skrze poušť, a utábořili se v Pikriais. A oni odešli z Hořkých vod a přišli do Elimu, a v Elimu bylo dvanáct pramenů vod a sedmdesát kmenů palem, a utábořili se tam u vody. A oni odešli z Elimu a utábořili se u Rudého moře. A oni odešli od Rudého moře a utábořili se v poušti Sín. A odešli z pouště Sin a utábořili se v Rafaka. A odešli z Rafaky a utábořili se v Ailu. A odešli z Ailousu a utábořili se v Rafidinu, a nebyla tam voda pro lid k pití. A odešli z Rafidínu a utábořili se v poušti Sinaj. A odešli z pouště Sinaj a utábořili se v Hrobech touhy. A odešli od hrobů touhy a utábořili se v Aserotu. A odešli z Aserotu a utábořili se v Rathamě. A odešli z Rathamá a utábořili se v Remmon Fares. A odešli z Remmon Phares a utábořili se v Leboně. A odešli z Lebóna a utábořili se v Ressánu. A odešli z Ressanu a utábořili se v Makellathu. A odešli z Makellath a utábořili se v Shapheru. A odešli ze Safaru a utábořili se v Charadathu. A odešli z Charadathu a utábořili se v Makelothu. A oni odešli z Makelotha a utábořili se v Kataathu. A odešli z Kataathu a utábořili se v Tarathu. A odešli z Tarathu a utábořili se v Mathekce. A odešli z Mathekka a utábořili se v Selmoně. A odešli ze Selmona a utábořili se v Masouruthu. A odešli z Masouruthu a utábořili se v Benaie. A odešli z Banaie a utábořili se v hoře Gadgad. A oni odešli z hory Gadgad a utábořili se v

Etebathě. A odešli z Etebathy a utábořili se v Ebroně. A odešli z Ebrony a utábořili se v Gesion Gaberu. A odešli z Ezion Gaber a utábořili se v poušti Sin, a odešli z pouště Sin a utábořili se v poušti Paran, což je Kadeš. A oni odešli z Kádeše a utábořili se u hory Hór poblíž země Edóm. A Aaron, kněz, vystoupil na rozkaz Páně a zemřel tam ve čtyřicátém roce odchodu synů Izraele z egyptské země, v pátém měsíci, prvního dne měsíce. A Aaron byl sto dvacet tři let, když umíral na hoře Hor. A uslyšel kananejský král Arad, a ten bydlel v zemi Kanaán, když vcházeli synové Izraele. A vyšli z hory Hór a utábořili se v Selmoně. A odešli ze Selmony a utábořili se ve Finonu. A odešli z Finó a utábořili se v Obót. A odešli z Obotu a utábořili se v Ai, za hranicemi Moabu. A odešli z Ai a utábořili se v Dibon-Gadu. A odešli z Daibon Gadu a utábořili se v Gelmon Deblathaim. A odešli z Gelmonu Deblathaimu a utábořili se na horách Abarim naproti Nabau. A oni odešli od hor Abarim a utábořili se na západ od Moabu, u Jordánu naproti Jerichu. A tábořili u Jordánu mezi Aesimothem až po Belsu, která je na západ od Moabu. A Pán mluvil předtím Mojžíš na západ od Moábu u Jordánu naproti Jerichu, říkající: Mluv synům Izraele a řekneš jim: Vy přecházíte Jordán do země Kanaán. A zničíte všechny obyvatele v té zemi před vámi a odstraníte jejich strážné body a všechny jejich lité modly zničíte a všechny jejich sloupy odstraníte. A zničíte všechny obyvatele té země a budete v ní bydlet, neboť vám jsem dal jejich zemi v dědictví. A zdědíte jejich zemi losem podle vašich kmenů, početnějším rozmnožíte jejich držení a méně početným zmenšíte jejich držení, kde vyjde jeho jméno, tam bude jeho podíl, podle kmenů vašich otců zdědíte. Jestliže ale nezničíte

obyvatele té země před sebou, ti, které z nich zanecháte, budou trny ve vašich očích a střely ve vašich bocích, a budou vašimi nepřáteli v té zemi, ve které budete bydlet. A bude to tak, jak jsem rozhodl udělat jim, udělám vám.

34

A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a řekl: Přikaž synům Izraele a řekneš jim: Vy vstupujete do země Kanaán, tato vám bude dědictvím, země Kanaán s jejími hranicemi. A bude vám jižní strana od pouště Sin až k Edomu, a budou vám jižní hranice od východní části Solného moře. A hranice vás obklopí od jihu k výstupu Akrabin, projde kolem Ennaku, její východ bude k jihu Kadeš Barnea, vyjde k osadě Arad a projde kolem Asemony. A hranice bude obklopovat od Asemony potok Egypta a jejím východem bude moře. A hranice moře bude pro vás velké moře, které bude ohraničovat, toto budou pro vás hranice moře. A toto budou vaše hranice k severu: od Velkého moře si odměříte k hoře, k hoře. A od té hory naměříte jim tu horu při vstupu do Hamathu, a jeho výstup bude u hranic Saradaku. A hranice povede přes Defronu a její výstup bude u Arsenainu, toto bude vaše hranice od severu. A hranice sestoupí od Sephephamar k Bela od východu k pramenům, a hranice sestoupí od Bela na hřbet moře Chinnereth od východu. A hranice sestoupí od Sefamar k Bele od východu k pramenům, a hranice sestoupí od Bely na hřbet moře Chenereth od východu. A hranice sestoupí k Jordánu a východem bude Solné moře. Toto bude vaše země a

její hranice kolem dokola. A Mojžíš přikázal synům Izraele: Toto je země, kterou zdědíte losem, jak přikázal Pán dát ji devíti kmenům a polovině kmene Manasse. Že kmen synů Rúbenových a kmen synů Gádových podle domů svých otců a polovina kmene Manassesova obdrželi své losy. Dva a půl kmene obdržely své losy za Jordánem u Jericha na jihu směrem na východ. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a řekl: Toto jsou jména mužů, kteří vám rozdělí zemi: kněz Eleazar a Jozue, syn Nunův. A jednoho vládce z každého kmene vezmete, aby vám rozdělili zemi jako dědictví. A toto jsou jména mužů z kmene Judy, Cháleb, syn Jefonného. Z kmene Simeon, Salamiel, syn Semiudův. Z kmene Benjamín Eldad, syn Chaslonův; z kmene Dan vládce Bakchir, syn Egliho. Ze synů Josefových, z kmene synů Manassesových, vládce Aniel, syn Souphiho. Z kmene synů Efraimových vládce Kamuel, syn Sabathanův. Z kmene Zabulon vládce Elizafan, syn Parnachův. Z kmene synů Issacharových vládce Phaltiel, syn Ozův. Z kmene synů Ašerových vládce Achior, syn Selemiho. Z kmene Neftalí, vládce Fadael, syn Iamiúd. Těmto přikázal Pán rozdělit synům Izraele zemi Kanaán.

35

A Hospodin mluvil k Mojžíšovi na západ od Moábu u Jordánu naproti Jerichu a řekl: Přikaž synům Izraele, ať dají levitům z podílů jejich vlastnictví města k bydlení; a předměstí těch měst kolem nich dají levitům. A budou mít města k bydlení a jejich

ohrazení budou pro jejich dobytek a pro všechna jejich čtvernožce. A přilehlé oblasti měst, která dáte Levitům, budou od zdi města a ven dva tisíce loktů kolem dokola. A naměříš vně města stranu k východu dva tisíce loktů, a stranu k jihu dva tisíce loktů, a stranu k moři dva tisíce loktů, a stranu k severu dva tisíce loktů, a město bude uprostřed tohoto vám, a hranice těch měst. A ta města dáte Levitům, těch šest měst útočišť, která dáte, aby tam utekl ten, kdo zavraždil, a k těmto čtyřicet dva města. Všechna města dáte Levítům, čtyřicet osm měst, tato i jejich předměstí. A ta města, která dáte z držby synů Izraele, od těch, kteří mají mnoho, mnoho, a od těch, kteří mají méně, méně – každý podle svého dědictví, které zdědí, dá z měst Levítům. A Hospodin mluvil k Mojžíšovi a řekl: Mluv synům Izraele a řekneš jim: Vy přecházíte Jordán do země Kanaán. A vy oddělíte pro sebe města, útočiště budou pro vás, aby tam mohl utéci vrah, každý, kdo udeřil duši neúmyslně. A budou ta města vám útočištěm od mstitele krve, a vrah nezemře, dokud nestanul před shromážděním k soudu. A ta města, která dáte, těch šest měst, budou vám útočišti. Tři města dáte za Jordánem a tři města dáte v zemi Kanaán. Útočiště bude pro syny Izraele a pro cizince a pro přistěhovalce mezi vámi, budou tato města k útočišti, aby tam utekl každý, kdo udeřil duši neúmyslně. Jestliže však někoho udeří železným předmětem a ten zemře, je to vrah; takový vrah musí být usmrcen. Pokud ale kamenem z ruky, kterým může zemřít, udeří jej a on zemře, je to vrah; smrtí ať je usmrcen ten vrah. Jestliže však někdo udeří jiného dřevěným předmětem z ruky, kterým může zemřít, a ten zemře, je vrah; smrtí ať je usmrcen ten vrah. Mstitel krve zabije vraha, když se s

ním setká. Jestliže ale kvůli nepřátelství do něj strčí a hodí na něj jakýkoliv předmět ze zálohy a on zemře, nebo kvůli hněvu ho udeřil rukou a on zemře, smrtí ať je usmrcen ten, kdo udeřil, je vrah; smrtí ať je usmrcen vrah; mstitel krve zabije vraha, když se s ním setká. Jestliže ale náhle, ne skrze nepřátelství strčí do něj, nebo hodí na něj jakoukoli nádobu, ne ze zálohy, nebo jakýmkoli kamenem, kterým by zemřel od něj, nevěda, a spadne to na něj, a zemře, on ale nebyl jeho nepřítel, ani nehledal mu ublížit; a bude soudit shromáždění mezi tím, kdo udeřil, a mezi mstitelem krve, podle těchto rozsudků. A shromáždění vysvobodí vraha od mstitele krve, a shromáždění jej navrátí do města jeho útočiště, kam utekl, a bude tam bydlet, dokud nezemře velký kněz, kterého pomazali svatým olejem. Jestliže ale vrah vyjde za hranice města, do kterého uprchl, a mstitel krve ho najde venku za hranicemi města jeho útočiště, a mstitel krve zabije vraha, není vinen. V městě útočiště nechť přebývá, dokud nezemře velký kněz, a po smrti velkého kněze se navrátí vrah do země svého vlastnictví. A toto bude pro vás právním ustanovením soudu pro vaše generace ve všech vašich obydlích. Každý, kdo udeřil duši, skrze svědky zabiješ toho, kdo zavraždil, a jeden svědek nebude svědčit proti duši, aby zemřela. A nevezmete výkupné za život od vraha, který je vinen a má být zabit, neboť musí být usmrcen. Nevezmete výkupné za útěk do města útočišť, aby se znovu usadil na zemi, dokud nezemře velekněz. A nezavraždíte zemi, ve které bydlíte, neboť tato krev vraží zemi, a země nebude smířena od krve vylité na ní, ale krví toho, kdo ji vylévá. A nebudete poskvrňovat zemi, na které bydlíte, na níž já přebývám mezi vámi, neboť já jsem Hospodin

přebývající uprostřed synů Izraele.

36

A přistoupili vůdcové kmene synů Gileáda, syna Machira, syna Manassesova, z kmene synů Josefových, a mluvili před Mojžíšem a před Eleazarem, knězem, a před vůdci domů otců synů Izraelových, a řekli: Našemu pánu přikázal Hospodin dát zemi dědictví losem synům Izraele, a našemu pánu přikázal Hospodin dát dědictví Salpaada, bratra našeho, jeho dcerám. A budou-li ženami jednomu z kmenů synů Izraele, bude odňat jejich los z držení našich otců a bude přidán k dědictví kmene, jehož ženami se stanou, a z losu našeho dědictví bude odňat. Jestliže ale nastane propuštění synů Izraele, bude jejich dědictví přidáno k dědictví kmene, jehož ženami se stanou, a od dědictví kmene naší rodiny bude odňato jejich dědictví. A Mojžíš přikázal synům Izraele skrze rozkaz Pána, řka: Tak kmen synů Josefových praví. Toto je slovo, které přikázal Pán dcerám Salpáda, říkaje: Komu se to líbí, nechť jsou jejich ženami, avšak z lidu jejich otce nechť jsou ženami. A dědictví synů Izraele nebude převedeno od kmene na kmen, protože synové Izraele se přidrží každý k dědictví kmene své rodiny. A každá dcera dědící dědictví z kmenů synů Izraele bude ženou jednomu z lidu otce svého, aby mohli dědit synové Izraele každý dědictví otcovské své. A los nebude převeden z kmene na jiný kmen, ale synové Izraele se každý přidrží svého dědictví. Jakým způsobem přikázal Pán Mojžíšovi, tak učinily dcery Salpáda. A staly se

Tirsa a Hogla a Milka a Noa a Mahla, dcery Selofchada, ženami bratrancům jejich z lidu Manassese, synů Josefa; a stalo se dědictví jejich na kmenu lidu otce jejich. Toto jsou přikázání, nařízení a soudy, které Pán přikázal skrze Mojžíše na západě od Moábu u Jordánu naproti Jerichu.

Deuteronomium

1

Toto jsou slova, která mluvil Mojžíš celému Izraeli za Jordánem na poušti k západu blízko Rudého moře mezi Páranem, Tofelem, Lobonem, Aulonem a Katachrysea. Jedenáct dní cesty z Chorébu přes horu Seír až do Kádeš Barné. A stalo se ve čtyřicátém roce v jedenáctém měsíci prvního dne měsíce, mluvil Mojžíš ke všem synům Izraele, podle všeho, co přikázal Pán jemu k nim; po poražení Sihona krále Amoritů, který se usídlil v Chešbonu, a Oga krále Bášanu, který se usídlil v Aštarotu a v Edrei, za Jordánem v zemi Moábské, začal Mojžíš vysvětlovat tento zákon, říkaje: Pán, náš Bůh, mluvil k nám v Chorébu, říkaje: Ať vám stačí bydlet na této hoře. Obraťte se a vyrazte vy a vcházejte do hor Amorejců a ke všem sousedům Araby, do hor a roviny, a k jihu a pobřeží země Kananejců a Antilibanonu, až k řece velké, řece Eufratu. Vizte, vydal před vámi zemi; vstoupivše, vezměte do vlastnictví zemi, kterou jsem přísahal vašim otcům, Abrahamovi a Izákovi a Jákobovi, dát jim a jejich semeni s nimi. A řekl jsem vám v onom čase: Nebudu moci vás sám nést. Pán,

váš Bůh, vás rozmnožil, a hle, jste dnes jako hvězdy nebeské množstvím. Pán, Bůh vašich otců, ať vám přidá tisícinásobně toho, co jste, a požehná vám, jak vám mluvil. Jak budu schopen sám nést vaši práci a váš základ a vaše spory? Dejte si moudré, znalé a rozumné muže ze svých kmenů a ustanovím je za vaše vůdce. A odpověděli jste mi a řekli jste: Dobré je to slovo, které jsi mluvil, učinit. A vzal jsem z vás muže moudré a znalé a rozumné, a ustanovil jsem je, aby vedli nad vámi jako velitelé tisíců a velitelé stovek a velitelé padesátů a velitelé desítek a jako písaře vašich soudců. A přikázal jsem vašim soudcům v onom čase řka: Slyšte mezi vašimi bratry a suďte spravedlivě mezi mužem a mezi bratrem a mezi jeho příchozím. Nebudeš podjatý v soudu, budeš soudit malého i velkého stejně, nebudeš stranit nikomu, protože soud patří Bohu, a záležitost, která bude pro vás příliš těžká, přinesete ke mně a já ji vyslyším. A přikázal jsem vám v onom čase všechna ta slova, která máte činit. A když jsme odešli z Chorébu, šli jsme celou tou velkou a strašnou pouští, kterou jste viděli, cestou k hoře Amorejských, jak nám přikázal Pán, náš Bůh, a přišli jsme až do Kádeš Barné. A řekl jsem k vám: Přišli jste až k hoře Amorejců, kterou vám dává Pán, náš Bůh. Vizte, Pán, váš Bůh, vám vydal tu zemi před vaší tváří. Vystupte a zdědíte ji tím způsobem, jak vám řekl Pán, Bůh vašich otců. Nebojte se, ani se neděste. A přišli jste ke mně všichni a řekli jste: Pošleme naše muže napřed, ať vyšpehují pro nás tu zemi a oznámí nám odpověď, kterou cestou v ní vystoupíme a do kterých měst vejdeme. A zalíbilo se mi to slovo a vzal jsem z vás dvanáct mužů, jednoho muže z každého kmene. A obrátivši se zpět, vystoupili do hor a přišli až k údolí

hroznů a vyšpehovali je. A vzali do svých rukou ovoce té země a přinesli ho k vám a říkali: Dobrá je ta země, kterou nám dává Pán, náš Bůh. A nechtěli jste vystoupit, ale neposlouchli jste slovo Pána, našeho Boha. A reptali jste ve svých stanech a řekli jste: Protože nás Pán nenávidí, vyvedl nás z egyptské země, aby nás vydal do rukou Amorejců a zničil nás. Kam jdeme nahoru? Ale vaši bratři odvrátili vaše srdce, když říkali: národ velký a početný a silnější než my, a města velká a opevněná až k nebi; ale také jsme tam viděli syny obrů. A řekl jsem vám: Nebuďte vyděšeni, ani se jich nebojte. Pán, Bůh váš, který jde před vámi, on sám bude bojovat s nimi po vašem boku podle všeho, co učinil pro vás v zemi egyptské a na této poušti, kterou jste viděli, cestou k hoře Amorejců; jak nesl tě Pán, Bůh tvůj, jako když nese člověk svého syna, po celé cestě, kterou jste šli, až jste přišli na toto místo. A v tomto slovu jste nedůvěřovali Pánu, Bohu našemu, který jde před vámi první na cestě, aby vám vybral místo, vedl vás v ohni v noci, ukazoval vám cestu, po které jdete, a v oblaku ve dne. A Hospodin uslyšel hlas vašich slov, a rozhněván přísahal, řka: Jestli uvidí někdo z těchto mužů tuto dobrou zemi, kterou jsem přísahal jejich otcům, kromě Káleba, syna Jefunneho - tento ji uvidí, a tomuto dám zemi, na kterou vstoupil, a jeho synům, protože on lpěl na Hospodinu. A mně se rozhněval Pán kvůli vám, řka: Ani ty tam nevejdeš. Jozue, syn Nun, který stojí vedle tebe, ten tam vejde; jeho posilni, protože on ji dá Izraeli jako dědictví. A každé mladé dítě, které dnes nezná dobré nebo zlé, ti vstoupí tam, a těm to dám, a oni sami to zdědí. A vy jste se obrátili a tábořili jste v poušti, cestou k Rudému moři. A vy jste odpověděli a řekli: Zhřešili jsme před

Pánem, naším Bohem. My vystoupíme a budeme bojovat podle všeho, co nám přikázal Pán, náš Bůh. A každý vzal své válečné zbraně, shromáždili jste se a vystupujete na horu. A Pán mi řekl: Řekl jsem jim: Netáhněte nahoru ani nebudete bojovat, neboť nejsem s vámi, a budete rozdrceni před vašimi nepřáteli. A mluvil jsem k vám, a neposlouchali jste mě, a přestoupili jste slovo Páně, a násilně jednajíce vystoupili jste na tu horu. A Amorejec bydlící v oné hoře vyšel vám vstříc a pronásledoval vás, jako by to učinily včely, a ranili vás od Seíru až po Hormu. A sedíce jste plakali před Pánem, Bohem naším, a Pán neslyšel váš hlas, ani vám nevěnoval pozornost. A seděli jste v Kádeši mnoho dní, kolik jste kdy dnů seděli.

2

A obrátivši se, odešli jsme do pouště, cestou k Rudému moři, jakým způsobem mluvil Pán ke mně, a obkroužili jsme horu Seir mnoho dní. A řekl Hospodin ke mně: Stačí vám obcházet tuto horu, obraťte se tedy na sever. A lidu přikaž: Vy procházíte skrze hranice vašich bratří, synů Ezaua, kteří bydlí v Seiru, a budou se vás bát a budou se vás velmi ostýchat. Nezapojujte se s nimi do války, neboť vám nedám z jejich země ani šlápotu nohy, protože jsem v losu dal synům Ezau horu Seir. Za stříbro kupte od nich jídlo a jezte, a vodu za stříbro od nich měrou berte a pijte. Neboť Pán, Bůh náš, ti požehnal v každém díle tvých rukou, poznej, jak jsi prošel pouští velikou a strašlivou onou, hle, čtyřicet let byl Hospodin, Bůh tvůj, s tebou, nic ti nechybělo. A prošli jsme

kolem našich bratří, synů Ezaua, kteří bydleli v Seiru, od cesty Arabah od Aijalonu a od Ezionu Geberu, a obrátivše se, prošli jsme cestou pouště moábské. A Pán mi řekl: Nebuďte nepřátelští k Moábcům a nezapojujte se s nimi do války, neboť vám nedám z jejich země dědictví, protože synům Lóta jsem dal Aroér, aby jej zdědili. Omminové dříve sídlili na ní, národ veliký a početný a silný, stejně jako Anakimové. Za Refajce budou považováni i tito, právě tak jako Anakité, a Moabité je nazývají Emejci. A v Seíru dříve bydlel Chorejec, a synové Ezaua je zničili a vyhladili je před jejich tváří. A usadili se místo nich, jakým způsobem učinil Izrael se zemí svého dědictví, kterou jim dal Pán. Nyní tedy povstaňte a vyrazte, a projděte roklinou Zaret. A dny, které jsme putovali od Kádeš Barné, až dokud jsme neprošli roklí Zered, bylo třicet osm let, až dokud nezahynula celá generace mužů válečníků umírajících z tábora, jak Pán Bůh přísahal. A ruka Boží byla na nich, aby je úplně zničila z prostředku tábora, dokud nepadli. A stalo se, když padli všichni muži válečníci umírající z prostředku lidu, že Hospodin ke mně promluvil, řka: Ty projdeš dnes hranice Moábu, Aroér, a přiblížíte se blízko k synům Amónu; nebuďte k nim nepřátelští, ani se s nimi nepouštějte do války; neboť ti nedám ze země synů Amónu dědictví, protože jsem ji dal synům Lóta v dědictví. Země bude počítána za zemi Refaimů, neboť na ní dříve bydleli Refaimové a Ammonitští je nazývají Zamzummim. Národ velký a početný a silnější než vy, právě jako Enakejci, a Pán je zničil před jejich tváří, a zdědili a usadili se místo nich až do tohoto dne. Právě tak učinili synům Ezaua bydlícím v Seiru, jakým způsobem vyhladili Chorejce před nimi, zdědili jejich zemi a usadili se místo nich až

do dnešního dne. A Euaiové, kteří bydleli v Asedothu až po Gazu, a Kappadokové, kteří vyšli z Kappadokie, je vyhladili a usadili se místo nich. Nyní tedy povstaňte a odejděte, překročte roklinu Arnon. Hle, dal jsem do tvých rukou Sihona, krále Hešbonu, Amorejce, i jeho zemi. Začni ji obsazovat, veď proti němu válku v tento den. Začni vkládat svou hrůzu a svůj strach do tváří všech národů pod nebem, kteří uslyšíce tvé jméno budou znepokojeni a budou trpět bolestmi z tvé tváře. A poslal jsem vyslance z pouště Kedemot k Sihonovi, králi Hešbonu, s mírovými slovy, říkaje: Projdu tvou zemí; po cestě půjdu, neuhnu napravo ani nalevo. Jídlo za stříbro mi prodáš, a budu jíst; a vodu za stříbro mi prodáš, a budu pít; kromě toho, že projdu nohama; Tak jako mi učinili synové Ezaua bydlící v Seiru a Moábci bydlící v Aroeru; dokud neprojdu Jordán do země, kterou nám dává Pán, Bůh náš. A Sihon, král Heshbonu, nechtěl nás nechat projít skrze své území, protože Pán, náš Bůh, zatvrdil jeho ducha a posílil jeho srdce, aby byl vydán do tvých rukou, jako tomu je v tento den. A Pán mi řekl: Hle, začal jsem předávat před tvou tvář Sihona, krále Hešbonu, Amorejského, a jeho zemi, a začni dědit jeho zemi. A Sihon, král Hešbonu, vyšel nám vstříc, on i všechen jeho lid, do boje u Jahacu. A Hospodin, náš Bůh, jej vydal před nás a porazili jsme jej i jeho syny i všechen jeho lid. A zmocnili jsme se všech jeho měst v oné době a úplně jsme zničili každé město po řadě i jejich ženy a jejich děti, nikoho jsme nenechali naživu. Kromě dobytka jsme vydrancovali a kořist z měst jsme vzali z Aroeru, který je u břehu proudu Arnon, a město, které je v rokli, a až k hoře Gileád; nebylo žádné město, které by nám uniklo. Všechny je

předal Pán, Bůh náš, do našich rukou. Kromě blízkosti synů Ammonových jsme nepřistoupili ke všem přilehlým místům bystřiny Jabbok a k městům v hornaté krajině, protože nám to přikázal Pán, náš Bůh.

3

A obrátivši se, vystoupili jsme cestou do Bášánu, a vyšel Óg, král Bášánu, vstříc nám, on sám a všechen jeho lid do boje u Edraímu. A Pán mi řekl: Neboj se ho, protože jsem ho dal do tvých rukou, i všechen jeho lid a celou jeho zemi, a učiníš mu, právě jako jsi učinil Sihonovi, králi Amoritů, který bydlel v Chešbonu. A Pán, Bůh náš, jej vydal do našich rukou, i Óga, krále Bášanu, i všechen jeho lid, a udeřili jsme jej, až jsme nezanechali jeho semeno. A zmocnili jsme se všech jeho měst v onom čase; nebylo město, které jsme od nich nevzali; šedesát měst, celý okolní kraj Argob krále Oga v Bášanu; Všechna města opevněná, zdi vysoké, brány a závory; kromě měst Perizejců, kterých bylo velmi mnoho. Úplně jsme zničili, právě tak jako jsme udělali Sihonovi králi Hešbonu, a úplně jsme zničili každé následující město, a ženy, a děti, a všechen dobytek; a kořist z měst jsme vydrancovali pro sebe. A vzali jsme v tom čase tu zemi z rukou dvou králů Amoritů, kteří byli za Jordánem od potoka Arnon a až k Hermonu. Féničané nazývají Hermon Sanior, a Amorita nazval jej Sanir. Všechna města Misoru, a celý Gileád, a celý Bašan až k Elcha a Edraim, města království Oga v Bašanu. Protože kromě Oga krále Bašanu byl zanechán z Refaimů. Hle

lůžko jeho lůžko železné, hle toto v citadele synů Amonu. Devět loktů délka její, a čtyři lokty šířka její v lokti muže. A tu zemi jsme zdědili v onom čase od Aroeru, který je u břehu proudu Arnonu, a polovinu hory Gileadu a jeho města jsem dal Rubenovi a Gadovi. A zbytek Galaádu a celé království bašánského krále Óga jsem dal polovině kmene Manasse, i celou okolní oblast Argóbu, celý ten Bašán, bude počítán za zemi Refajců. A Jair, syn Manasseh, vzal celou okolní oblast Argob až k hranicím Gargasi a Machathi, pojmenoval je podle svého jména Basan Thauoth Jaeir až do tohoto dne. A Machirovi jsem dal Gileád. A Reubenovi a Gádovi jsem dal území od Gileádu až k potoku Arnon, střed potoka jako hranici, a až k Jaboku; potok je hranicí se syny Ammonovými. A Araba a Jordán jako hranice od Chinnereth a až k moři Araby, moři solnému, pod Asedoth-Pisga na východě. A přikázal jsem vám v onom čase, řka: Hospodin, váš Bůh, dal vám tuto zemi v dědictví; vyzbrojte se a jděte před vašimi bratry, syny Izraele, každý schopný muž. Kromě vašich žen a vašich dětí a vašeho dobytka, vím že máte mnoho dobytka, ať bydlí ve vašich městech, která jsem vám dal, dokud Pán váš Bůh nedá odpočinek vašim bratrům, stejně jako i vám, a zdědí i oni zemi, kterou jim Pán náš Bůh dává za Jordánem; a vrátíte se každý do svého dědictví, které jsem vám dal. A Jozuovi jsem přikázal v onom čase: Vaše oči viděly všechno, co učinil Pán, náš Bůh, těmto dvěma králům, tak učiní Pán, náš Bůh, všem královstvím, na která tam přecházíš. Nebudete se jich bát, protože Pán, náš Bůh, sám bude bojovat za vás. A prosil jsem Pána v onom čase, říkaje: Pane Bože, ty jsi začal ukazovat svému služebníku svou sílu a svou moc a tu mocnou ruku a tu

vyvýšenou paži; neboť kdo je Bůh v nebi nebo na zemi, který učiní tak, jako jsi učinil ty, a podle tvé síly? Překročiv tedy uvidím tu dobrou zemi, která je za Jordánem, tuto dobrou horu a Antilibanon. A Pán mě přehlédl kvůli vám a nevyslyšel mě, a Pán mi řekl: Stačí ti, nemluv již o této věci. Vystup na vrchol tesané hory a pohlédni svýma očima k moři a na sever a na jih a na východ, a viz svýma očima, že nepřekročíš tento Jordán. A přikaž Jozuovi a posil ho a povzbuď ho, protože on půjde před tímto lidem a on jim dá do dědictví celou zemi, kterou jsi viděl. A posadili jsme se v údolí blízko domu Peor.

4

A nyní, Izraeli, slyš nařízení a soudy, které tě dnes učím činit, abys žil a rozmnožil se, a abys vstoupil a zdědil zemi, kterou ti dává Hospodin, Bůh tvých otců. Nepřidáte ke slovu, které já vám přikazuji, a neodejmete od něho, zachovávejte přikázání Pána, Boha našeho, kolik vám dnes přikazuji. Vaše oči viděly všechno, co udělal Pán, náš Bůh, Baal Peorovi, protože každého člověka, kdo šel za Baal Peorem, zničil Pán, váš Bůh, zprostřed vás. Vy však, kteří lpíte na Pánu, Bohu svém, žijete všichni dodnes. Vizte, ukázal jsem vám nařízení a soudy, jak mi přikázal Pán, abych tak činil v zemi, do které vcházíte, abyste ji tam zdědili. A budete zachovávat a budete činit, protože tato je vaše moudrost a porozumění před všemi národy, kteří by uslyšeli všechna tato nařízení, a řeknou: Hle, lid moudrý a znalý, tento veliký národ. Protože jaký velký národ má Boha, který se mu přibližuje tak

jako Pán, náš Bůh, ve všem, kdykoli jej vzýváme? A který velký národ má nařízení a spravedlivé soudy podle celého tohoto zákona, který já vám dnes předkládám? Dávej pozor na sebe a chraň svou duši velmi; nezapomeň na všechna slova, která viděly tvé oči, a ať neodejdou od tvého srdce po všechny dny tvého života; a budeš učit své syny a syny svých synů o dni, kdy jste stáli před Pánem naším Bohem na Chorébu v den shromáždění; když řekl Pán ke mně: shromáždi ke mně lid a ať slyší má slova, aby se učili bát se mě po všechny dny, které žijí na zemi, a své syny budou učit. A přiblížili jste se a stáli jste u hory, a hora hořela ohněm až k nebi – tma, temnota, bouře. A Pán mluvil k vám z prostředku ohně hlasem slov, který jste slyšeli; a podobu jste neviděli, ale jen hlas. A oznámil vám jeho smlouvu, kterou vám přikázal činit, deset slov, a napsal je na dvě kamenné desky. A mně přikázal Pán v onom čase, abych vás učil nařízení a soudy, abyste je vykonávali v té zemi, do které vcházíte, abyste ji tam zdědili. A budete velmi střežit své duše, protože jste neviděli žádnou podobu v den, kdy k vám mluvil Pán na Chorébu na hoře zprostředku ohně. Nejednejte nezákonně a neudělejte si pro sebe vyřezávaný obraz, podobu, jakýkoliv obraz podobu mužského nebo ženského, podobu jakéhokoliv zvířete, které je na zemi, podobu jakéhokoliv okřídleného ptáka, který létá pod nebem, podobu jakéhokoliv plaza, který se plazí po zemi, podobu jakékoliv ryby, kolik jich je ve vodách pod zemí. A nepohleď nahoru do nebe a neuzři slunce, měsíc, hvězdy a celý svět nebeský, abys nebyl sveden, neklaněl se jim a nesloužil jim, které Pán, tvůj Bůh, přidělil všem národům pod nebem. Vás však vzal Bůh a vyvedl vás ze země

egyptské, z železné pece, z Egypta, abyste byli jeho lidem, jeho vlastnictvím, jako tomu je v tento den. A Pán Bůh se na mě hněval ohledně věcí řečených skrze vás a přísahal, abych nepřešel tento Jordán a abych nevešel do země, kterou ti Pán, tvůj Bůh, dává v dědictví. Já totiž umírám v této zemi a nepřecházím tento Jordán, vy však přecházíte a zdědíte tuto dobrou zemi. Dávejte pozor, abyste nezapomněli na smlouvu Pána, našeho Boha, kterou s vámi uzavřel, a nejednali nezákonně a neudělali si vyřezávaný obraz podobnosti všeho, co ti přikázal Pán, tvůj Bůh. Že Pán, tvůj Bůh, je stravující oheň, Bůh žárlivý. Jestliže ale zplodíš syny a syny synů tvých, a zůstanete dlouho na zemi, a budete jednat bezprávně, a uděláte vyřezávaný obraz všeho, a uděláte zlo před Pánem Bohem vaším k rozhněvání jeho, dosvědčuji vám dnes nebe i zemi, že zkázou zahynete ze země, do které vy přecházíte Jordán tam ji zdědit; nebudete žít dlouho dny na ní, ale úplně budete vyhlazeni. A Pán vás rozptýlí mezi všemi národy a zůstanete tam v malém počtu mezi všemi národy, do kterých vás tam Pán přivede. A budete tam sloužit jiným bohům, dílům lidských rukou, dřevu a kameni, kteří neuvidí, ani neuslyší, ani nebudou jíst, ani nebudou čichat. A budete hledat tam Pána, Boha vašeho, a naleznete ho, když ho budete hledat z celého svého srdce a z celé své duše ve svém soužení. A najdou tě všechna tato slova na konci dnů, a obrátíš se k Pánu, Bohu svému, a uslyšíš jeho hlas. Protože Pán, tvůj Bůh, je Bůh soucitný, neopustí tě, ani tě nezničí, nezapomene na smlouvu tvých otců, kterou jim Pán přísahal. Zeptejte se na dny dřívější, které se staly před vámi od dne, kdy stvořil Bůh člověka na zemi, a od jednoho konce nebe

až do druhého konce nebe, zda se stalo podle tohoto velkého slova, zda bylo slyšeno něco takového; zda slyšel nějaký národ hlas živého Boha mluvícího z prostředku ohně, tak jak jsi slyšel ty a zůstal jsi naživu; zda se pokusil Bůh přijít a vzít si národ z prostředku národa ve zkoušce, a ve znameních, a v divech, a ve válce, a v mocné ruce, a ve vztaženém rameni, a ve velkých viděních, podle všeho, co učinil Hospodin, náš Bůh, v Egyptě před tebou, když jsi to viděl; abys věděl, že Hospodin, tvůj Bůh, je Bůh, a není žádný jiný kromě něho. Z nebe se stal slyšitelným jeho hlas, aby tě poučil, a na zemi ti ukázal svůj veliký oheň a jeho slova jsi slyšel zprostředku ohně. Protože miloval tvé otce, vybral jejich potomky po nich, totiž vás, a vyvedl tě on sám svou velikou silou z Egypta, aby úplně zničil národy veliké a silnější než ty před tebou, aby tě přivedl a dal ti jejich zemi k dědictví, jak to máš dnes. A budeš dnes vědět a obrátíš se myslí, že Pán, Bůh tvůj, je tento Bůh v nebi nahoře a na zemi dole, a není již nikoho kromě něho. A zachovávejte jeho přikázání a jeho nařízení, kolik jich já ti dnes přikazuji, aby se ti dobře vedlo i tvým synům po tobě, abyste byli dlouho živi na zemi, kterou ti Pán, tvůj Bůh, dává po všechny dny. Tehdy oddělil Mojžíš tři města za Jordánem od východu slunce, aby tam utekl vrah, který by zabil bližního nevědomě, a tento ho nenenáviděl před včerejškem a předevčírem, a uteče do jednoho z těchto měst a bude žít: Bosor v poušti v nížinné zemi Rubenově a Ramot v Gileádu Gádově a Golan v Bášanu Manassesově. Toto je zákon, který Mojžíš předložil synům Izraele. Tato svědectví a nařízení a soudy, které Mojžíš mluvil synům Izraele, když vyšli z země Egypta, na oné straně za Jordánem, v rokli, blízko domu Peor, v

zemi Sihona krále Amoritů, který bydlel v Chešbonu, kterého porazil Mojžíš a synové Izraele, když vyšli z země Egypta. A zdědili jeho zemi a zemi Oga, krále Bašanu, dvou králů Amoritů, kteří byli za Jordánem na východě slunce, od Aroeru, který je na břehu potoka Arnonu, a na hoře Sihonu, což je Hermon, celou Arabu za Jordánem na východě slunce pod vytesaným Asedothem.

5

A Mojžíš zavolal celý Izrael a řekl jim: Slyš, Izraeli, nařízení a soudy, které já mluvím do vašich uší v tento den, naučte se je a zachovávejte je, abyste je činili. Pán, váš Bůh, učinil s vámi smlouvu v Chorébu. Ne s vašimi otci uzavřel Pán tuto smlouvu, ale s vámi, se všemi vámi, kteří jste zde dnes naživu. Tváří v tvář mluvil Pán k vám na hoře zprostřed ohně. A já jsem stál mezi Pánem a vámi v onom čase, abych vám oznámil slova Páně, protože jste se báli tváře ohně a nevystoupili jste na horu, říkaje: Já jsem Pán, Bůh tvůj, který tě vyvedl ze země egyptské, z domu otroctví. Nebudeš mít jiné bohy přede mnou. Neučiníš si modlu ani žádnou podobu čehokoli, co je nahoře na nebi, co je dole na zemi a co je ve vodách pod zemí. Nebudeš se jim klanět, ani jim nebudeš sloužit, protože já jsem Pán, tvůj Bůh, Bůh žárlivý, který ukládá hříchy otců na děti do třetí a čtvrté generace těm, kdo mě nenávidí, a prokazuje milosrdenství tisícům těm, kdo mě milují, a těm, kdo zachovávají má přikázání. Nevezmeš jméno Pána, Boha svého, nadarmo, neboť Hospodin, Bůh tvůj, nenechá bez

trestu toho, kdo bere jeho jméno nadarmo. Střež den soboty, abys ji posvěcoval, tak jak ti přikázal Pán, tvůj Bůh. Šest dní budeš pracovat a budeš dělat všechny své práce; ale sedmého dne je sobota Hospodinu, tvému Bohu; nebudeš dělat v něm žádnou práci ty a tvůj syn a tvá dcera, tvůj služebník a tvá služebnice, tvůj vůl a tvé soumarské zvíře, a každé tvé zvíře, a příchozí, který pobývá u tebe; aby odpočinul tvůj služebník a tvá služebnice a tvé soumarské zvíře, stejně jako i ty. A budeš si pamatovat, že jsi byl služebníkem v zemi egyptské, a Pán, Bůh tvůj, tě odtamtud vyvedl mocnou rukou a vztaženou paží, proto ti Pán, Bůh tvůj, přikázal zachovávat den sobotní a posvěcovat jej. Cti svého otce a svou matku, jak ti přikázal Pán, tvůj Bůh, aby se ti dobře vedlo a abys byl dlouhověký na zemi, kterou ti dává Pán, tvůj Bůh. Nebudeš vraždit. Nebudeš cizoložit. Nebudeš krást. Nebudeš křivě svědčit proti svému bližnímu. Nebudeš žádostivý ženy svého bližního; nebudeš žádostivý domu svého bližního, ani jeho pole, ani jeho dítě, ani jeho služebnici, ani jeho vola, ani jeho soumar, ani žádného jeho zvířete, ani všeho, co tvému bližnímu patří. Tato slova mluvil Pán k celému vašemu shromáždění na hoře z prostředku ohně, temnoty, tmy, vichřice, velikým hlasem, a nepřidal, a napsal je na dvě kamenné desky a dal mi je. A stalo se, jak jste slyšeli hlas z prostředku ohně, a hora hořela ohněm, a přistoupili jste ke mně všichni vůdcové vašich kmenů a vaše rada starších, a říkali jste: Hle, ukázal nám Pán, náš Bůh, svou slávu a jeho hlas jsme slyšeli z prostředku ohně; v tento den jsme viděli, že Bůh promluví k člověku a ten bude žít. A teď ať nezemřeme, protože nás stráví tento velký oheň, jestliže my budeme ještě slyšet hlas Pána, našeho Boha, a

zemřeme. Neboť kdo z těla, které slyšelo hlas živého Boha mluvícího zprostřed ohně jako my, zůstane naživu? Přistup ty a slyš všechno, co by řekl Pán, Bůh náš, a ty budeš mluvit k nám všechno, co by mluvil Pán, Bůh náš, k tobě, a uslyšíme a učiníme. A Pán slyšel hlas vašich slov, která jste ke mně mluvili, a Pán mi řekl: Slyšel jsem hlas slov tohoto lidu, vše, co k tobě mluvili, správně mluvili ve všem, co řekli. Kdo dá, aby jejich srdce v nich bylo takové, aby se mě báli a zachovávali má přikázání po všechny dny, aby bylo dobře jim i jejich synům navěky? Jdi, řekl jsem jim, vraťte se vy do vašich domů; ty ale zde stůj se mnou, a budu mluvit k tobě přikázání a nařízení a soudy, kterým je naučíš, a ať dělají tak v zemi, kterou já dávám jim v dědictví. A budete zachovávat a dělat způsobem, jakým ti přikázal Hospodin, Bůh tvůj; nebudete se odchylovat napravo ani nalevo, po celé cestě, kterou ti přikázal Hospodin, Bůh tvůj, jít po ní, aby ti dal odpočinek a aby ti bylo dobře, a budete dlouho žít na zemi, kterou zdědíte.

6

A toto jsou přikázání a nařízení a soudy, které přikázal Pán, Bůh náš, učit vás, abyste je činili v zemi, do které vcházíte, abyste ji zdědili. Abyste se báli Pána, Boha svého, zachovávejte všechna jeho nařízení a jeho přikázání, která já ti dnes přikazuji, ty i synové tvoji i synové synů tvých, po všechny dny svého života, abyste dlouho žili. A slyš, Izraeli, a dbej to činit, aby ti bylo dobře a abyste se velmi rozmnožili, jak mluvil Pán, Bůh tvých otců, že

ti dá zemi tekoucí mlékem a medem, a toto jsou nařízení a soudy, které Pán přikázal synům Izraele na poušti, když vyšli ze země Egypta. Slyš, Izraeli, Pán, Bůh náš, Pán je jeden. A budeš milovat Pána, Boha svého, z celé své mysli a z celé své duše a z celé své síly. A tato slova, která ti dnes přikazuji, budou v tvém srdci a v tvé duši. A povedeš je vpřed svým synům a budeš o nich mluvit, když sedíš v domě a když jdeš po cestě a když ležíš a když vstáváš. A svážeš je jako znamení na ruce své a bude to neotřesitelné před tvýma očima. A napíšete je na veřeje vašich domů a vašich bran. A bude, když tě přivede Hospodin, Bůh tvůj, do země, kterou přísahal tvým otcům, Abrahamovi a Izákovi a Jákobovi, dát ti města velká a dobrá, která jsi nepostavil, domy plné všech dobrých věcí, které jsi nenaplnil, cisterny vytesané, které jsi nevytesal, vinice a olivové háje, které jsi nevysadil, a když se najíš a nasytíš, dávej pozor sám na sebe, abys nezapomněl na Hospodina, Boha svého, který tě vyvedl ze země egyptské, z domu otroctví. Pána, Boha svého, budeš se bát, jemu samému budeš sloužit, k němu se budeš přimykat a jeho jménem budeš přísahat. Nechoďte za jinými bohy z bohů národů, které jsou kolem vás, protože žárlivý Bůh, Hospodin, tvůj Bůh, je uprostřed tebe; aby se nerozhněval hněvem Hospodin, tvůj Bůh, na tebe a nezničil tě z povrchu země. Nebudeš pokoušet Hospodina, Boha svého, tak jako jste ho pokoušeli při zkoušce. Pečlivě budeš zachovávat přikázání Pána, Boha svého, svědectví a nařízení, která ti přikázal. A budeš dělat to, co je příjemné a dobré před Pánem, Bohem tvým, aby se ti dobře vedlo, a vejdeš a zdědíš tu dobrou zemi, kterou Pán přísahal tvým otcům, vyhnat všechny tvé nepřátele před tvou

tváří, jak mluvil Pán. A bude, když se tě zítra zeptá tvůj syn a řekne: Co jsou ta svědectví a ta nařízení a ta soudní rozhodnutí, která nám přikázal Pán, náš Bůh? A řekneš svému synovi: Byli jsme služebníky faraona v egyptské zemi, a Pán nás odtamtud vyvedl mocnou rukou a vztaženou paží. A Pán dal znamení a divy velké a zlé v Egyptě faraonovi a jeho domu před námi, a nás vyvedl odtamtud, aby nám dal tuto zemi, kterou přísahal dát našim otcům. A Pán nám přikázal činit všechna tato ustanovení, bát se Pána, našeho Boha, aby nám bylo dobře po všechny dny, abychom žili tak jako i dnes. A milosrdenství nám bude, jestliže budeme zachovávat a činit všechna tato přikázání před Pánem, naším Bohem, jak nám přikázal.

7

Jestliže ale přivede tě Hospodin, Bůh tvůj, do země, do které vcházíš, abys ji tam zdědil, a odstraní národy velké před tebou, Chetejského a Gergesejského a Amorejského a Kananejského a Ferezejského a Hevejského a Jebusejského, sedm národů, mnoho a silnějších než vy, a vydá je Hospodin, Bůh tvůj, do rukou tvých, a udeříš je, zničením zničíš je, neuzavřeš s nimi smlouvu, aniž se smilujete nad nimi, aniž se spřízníte s nimi, dceru svou nedáš synu jeho, a dceru jeho nevezmeš synu svému. Odvrátí totiž tvého syna ode mě a bude sloužit jiným bohům, a Pán se rozhněvá hněvem proti vám a rychle tě zničí. Ale takto s nimi naložíte: jejich oltáře strhnete, jejich sloupy roztříštíte, jejich háje vytnete a tesané modly jejich bohů spálíte ohněm. Protože

jsi svatý lid Hospodina, svého Boha, a tebe vyvolil Hospodin, tvůj Bůh, abys byl jeho zvláštním lidem ze všech národů, které jsou na tváři země. Ne proto, že jste početnější než všechny národy, vyvolil vás Pán a zvolil si vás Pán, neboť vy jste nejmenší ze všech národů. Ale proto, že Pán miluje vás a zachovává přísahu, kterou přísahal vašim otcům, vyvedl vás Pán mocnou rukou a vykoupil tě Pán z domu otroctví, z ruky faraóna, krále Egypta. A poznáš, že Hospodin, tvůj Bůh, tento je Bůh; Bůh věrný, zachovávající smlouvu a milosrdenství těm, kteří ho milují, a těm, kteří zachovávají jeho přikázání, do tisíce pokolení, a odplácející těm, kteří nenávidí, tváří v tvář, aby je úplně zničil; a neprodlévá těm, kteří nenávidí; tváří v tvář jim odplatí. A budeš zachovávat přikázání, nařízení a soudy, které ti dnes přikazuji činit. A bude, když uslyšíte tato nařízení a budete je zachovávat a plnit, že Pán, tvůj Bůh, ti ochrání smlouvu a milosrdenství, které přísahal vašim otcům. A bude tě milovat, požehná ti a rozmnoží tě, požehná potomkům tvého lůna a plodům tvé země, tvému obilí, tvému vínu a tvému oleji, stádům tvého dobytka a stádům tvých ovcí na zemi, kterou Pán přísahal tvým otcům dát tobě. Požehnaný budeš mezi všemi národy, nebude mezi vámi neplodný ani neplodná, ani ve tvém dobytku. A Pán, tvůj Bůh, odstraní od tebe všechny nemoci a všechny zlé egyptské choroby, které jsi viděl a které jsi poznal, nevloží na tebe, ale vloží je na všechny, kteří tě nenávidí. A budeš jíst všechny kořisti národů, které ti Pán, Bůh tvůj, dává, tvé oko je neušetří, a nebudeš sloužit jejich bohům, protože toto je pro tebe překážkou. Jestliže si ale řekneš ve své mysli, že tento národ je početnější než já, jak je budu schopen zničit? Nebudeš se jich

bát; jistě si vzpomeneš, co všechno udělal Hospodin tvůj Bůh faraonovi a všem Egypťanům; ty veliké zkoušky, které viděly tvé oči, ta znamení a ty veliké divy, tu mocnou ruku a tu vztaženou paži; jak tě vyvedl Hospodin tvůj Bůh, tak učiní Hospodin váš Bůh všem národům, kterých se bojíš. A sršně pošle Hospodin, Bůh tvůj, na ně, dokud nebudou úplně zničeni ti, kdo zůstali, a ti, kdo se skryli před tebou. Nebudeš zraněn jejich tváří, protože Hospodin, Bůh tvůj, je v tobě, Bůh veliký a mocný. A Pán, tvůj Bůh, bude stravovat tyto národy před tebou postupně, nebudeš je moci zničit rychle, aby se země nestala pustou a nerozmnožila se proti tobě divoká zvířata. A Pán, tvůj Bůh, je vydá do tvých rukou a zničíš je velkým zničením, dokud je úplně nevyhladíš. A vydá jejich krále do vašich rukou a vyhladíte jejich jméno z toho místa. Nikdo se nepostaví proti tobě, dokud je nevyhladíš. Vyřezávané obrazy jejich bohů spálíte ohněm, nebudeš dychtit po stříbru ani po zlatě z nich, nevezmeš si je pro sebe, abys neupadl kvůli tomu, protože je to ohavnost Hospodinu, tvému Bohu. Nevneseš ohavnost do svého domu, jinak budeš prokletý právě jako ona. Budeš ji naprosto ošklivit a budeš jí opovrhovat, protože je to prokletá věc.

8

Všechna přikázání, která vám dnes přikazuji, budete zachovávat a plnit, abyste žili a rozmnožili se, vstoupili a zdědili zemi, kterou Pán, váš Bůh, přísahal vašim otcům. A budeš si pamatovat celou cestu, kterou tě vedl Pán, tvůj Bůh, po poušti,

aby tě pokořil a vyzkoušel tě, a aby bylo poznáno, co je v tvém srdci, zda budeš zachovávat jeho přikázání, či nikoli. A on tě trápil, a způsobil ti hlad, a krmil tě mannou, kterou neznali tví otcové, aby ti oznámil, že ne samotným chlebem bude žít člověk, ale každým slovem vycházejícím z úst Božích bude žít člověk. Tvé oděvy nezestárly, tvé sandály se neopotřebovaly, tvé nohy neztvrdly, hle, čtyřicet let. A poznáš ve svém srdci, že jako když člověk vychovává svého syna, tak Hospodin, tvůj Bůh, bude vychovávat tebe. A budeš zachovávat přikázání Pána, Boha svého, chodit po jeho cestách a bát se ho. Neboť Pán, Bůh tvůj, tě přivede do země dobré a velké, kde jsou proudy vod a prameny propastí vycházející skrze roviny a skrze hory. Země pšenice a ječmene, révy, fíkovníky, granátová jablka. Země olivy, oleje a medu. Země, na které nebudeš jíst svůj chléb s chudobou a nebudeš na ní postrádat nic. Země, jejíž kameny jsou železo a z jejích hor budeš těžit bronz. A budeš jíst a budeš nasycen, a budeš žehnat Hospodinu, Bohu svému, za dobrou zemi, kterou ti dal. Dávej pozor sám na sebe, abys nezapomněl na Pána, svého Boha, abys nezanedbával jeho přikázání a soudy a ustanovení, která já ti dnes přikazuji; Abys po jídle a nasycení a po vystavění krásných domů a bydlení v nich a když se ti rozmnožili tví volové a tvé ovce, rozmnožilo se ti stříbro a zlato, a rozmnožilo se ti vše, co budeš mít, nebyl povýšen v srdci a nezapomněl na Pána, svého Boha, který tě vyvedl ze země Egypta, z domu otroctví; který tě vedl skrze tu velkou a strašnou poušť, kde byl kousající had a štír a žízeň, kde nebyla voda; který ti vyvedl ze strmé skály pramen vody; který tě krmil mannou na poušti, kterou jsi ty neznal a neznali tvoji otcové, aby tě pokořil a

vyzkoušel tě a aby ti dobře učinil na konci tvých dnů. Neříkej ve svém srdci: Má síla a moc mé ruky mi dala tuto velikou moc. A budeš si pamatovat Pána, Boha svého, že on ti dává sílu k vykonání moci, a aby ustanovil svou smlouvu, kterou Pán přísahal tvým otcům, jako dnes. A stane se, jestliže zapomeneš na Pána, tvého Boha, a půjdeš za jinými bohy, a budeš jim sloužit, a budeš se jim klanět, svědčím vám dnes nebem i zemí, že jistě zahynete. Jako i ostatní národy, které Pán Bůh ničí před vámi, tak zahynete, protože jste neuposlechli hlas Pána, svého Boha.

9

Slyš, Izraeli, ty dnes překračuješ Jordán, abys vstoupil a zdědil národy velké a silnější než vy, města velká a opevněná až k nebi, lid velký a početný a vysoký, syny Enákovy, které ty znáš, a ty jsi slyšel: Kdo se postaví tváří v tvář synům Enákovým? A budeš dnes vědět, že Pán, tvůj Bůh, půjde před tvou tváří, je stravující oheň, on je zničí a on je odvrátí od tvé tváře a zahubí je rychle, právě jak ti řekl Pán. Neříkej ve svém srdci, když Pán, tvůj Bůh, zničí tyto národy před tebou: Pro mou spravedlnost mě Pán přivedl, abych zdědil tuto dobrou zemi. Ne kvůli tvé spravedlnosti, ani kvůli svatosti tvého srdce vcházíš, abys zdědil jejich zemi, ale kvůli bezbožnosti těchto národů je Pán vyhladí před tebou, a aby ustanovil smlouvu, kterou Pán přísahal našim otcům Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi. A poznáš dnes, že ne pro tvé spravedlnosti ti Pán, Bůh tvůj, dává tuto dobrou zemi, abys ji

zdědil, neboť jsi lid tvrdošíjný. Pamatuj si, nezapomeň, jak mnoho jsi popudil Pána, Boha svého, na poušti, ode dne, kdy jsi vyšel z Egypta, až jsi přišel na toto místo – neposlušní jste zůstávali vůči Pánu. A v Chorébu jste popudili Pána, a Pán se rozzlobil na vás, aby vás zničil, když jsem já vystupoval na horu vzít kamenné desky, desky smlouvy, které Pán s vámi ustanovil, a zůstal jsem na hoře čtyřicet dní a čtyřicet nocí, chléb jsem nejedl a vodu jsem nepil. A dal mi Pán ty dvě kamenné desky napsané prstem Boha, a na nich byla napsána všechna ta slova, která mluvil Pán k vám na té hoře v den shromáždění. A stalo se po čtyřiceti dnech a po čtyřiceti nocích, že dal Pán mně ty dvě kamenné desky, desky smlouvy. A řekl Pán ke mně: Vstaň, sestup rychle odtud, protože tvůj lid, který jsi vyvedl z egyptské země, jednal bezprávně. Rychle se odchýlili od cesty, kterou jsem jim přikázal, a udělali si litou modlu. A Pán mi řekl: Mluvil jsem k tobě jednou i dvakrát a řekl jsem: Viděl jsem tento lid, a hle, je to lid tvrdošíjný. A nyní mi dovol je úplně zničit a vymažu jejich jméno zpod nebe a učiním z tebe národ velký a silný a mnohem větší než tento. A když jsem se obrátil zpět, sestoupil jsem z hory, a hora hořela ohněm až k nebi, a dvě desky svědectví byly v mých rukou. A když jsem viděl, že jste zhřešili před Pánem, Bohem vaším, a udělali jste si sami litou modlu, a odchýlili jste se od cesty, kterou vám Pán přikázal následovat; uchopil jsem ty dvě desky, hodil jsem je z obou svých rukou a rozbil jsem je před vámi. A modlil jsem se před Pánem podruhé, právě tak jako předtím, čtyřicet dní a čtyřicet nocí, chléb jsem nejedl a vodu jsem nepil, kvůli všem vašim hříchům, kterých jste se dopustili, když jste činili zlo před Pánem Bohem a popouzeli jste jej. A

jsem vyděšený kvůli hněvu a zlosti, protože byl Pán popuzen proti vám, aby vás zničil, a Pán mě vyslyšel i v tento čas. A na Árona se rozhněval, aby jej zničil, a modlil jsem se i za Árona v oné době. A váš hřích, který jste spáchali, to tele – vzal jsem je a spálil jsem je v ohni a rozdrtil jsem je, drtě je velmi, až se stalo jemným a stalo se jako prach, a hodil jsem ten prach do potoka sestupujícího z hory. A při pálení, při zkoušení a u hrobů žádosti jste popudili Pána. A když vás Pán vyslal z Kádeš Barné se slovy: Vystupte a zdědíte tu zemi, kterou vám dávám, neposlouchli jste slovo Pána, vašeho Boha, nevěřili jste mu a neposlouchali jste jeho hlas. Neposlušní jste byli vůči Pánu ode dne, kdy se vám stal známým. A prosil jsem před Pánem čtyřicet dní a čtyřicet nocí, po které jsem prosil, neboť Pán řekl, že vás zničí. A modlil jsem se k Bohu a řekl jsem: Pane, králi bohů, nezničíš úplně svůj lid a svůj podíl, který jsi vykoupil, které jsi vyvedl ze země egyptské svou velikou silou, svou mocnou rukou a svým vzneseným ramenem. Pamatuj na Abrahama a Isaaca a Jakoba, tvé služebníky, kterým jsi přísahal sám při sobě, nepohleď na tvrdost tohoto lidu a na bezbožnosti a na jejich hříchy. Ať neřeknou ti, kdo bydlí v zemi, odkud jsi nás vyvedl, říkajíce: Protože Pán nebyl schopen přivést je do země, kterou jim slíbil, a protože je nenáviděl, vyvedl je na poušť, aby je zabil. A tito jsou lid tvůj a dědictví tvé, které jsi vyvedl ze země egyptské svou velikou silou, svou mocnou rukou a svým vztaženým ramenem.

10

V onom čase řekl Pán ke mně: Vytesej si dvě kamenné desky jako ty první a vystup ke mně na horu, a uděláš si dřevěnou truhlu. A napíšeš na ty desky slova, která byla na prvních deskách, jež jsi rozbil, a vložíš je do truhly. Udělal jsem truhlu z neporušitelného dřeva a vytesal jsem kamenné desky jako ty první, vystoupil jsem na horu a ty dvě desky byly v mých rukou. A napsal na ty desky podle prvního psaní těch deset slov, která mluvil Pán k vám na hoře zprostřed ohně, a dal je Pán mně. A obrátiv se, sestoupil jsem z hory a vložil jsem desky do archy, kterou jsem udělal, a byly tam, jak mi přikázal Pán. A synové Izraele odešli z Beerotu synů Jakana do Mosery, tam zemřel Aaron a byl tam pohřben, a sloužil jako kněz Eleazar, jeho syn, místo něho. Odtamtud odešli do Gadgadu a z Gadgadu do Etebathy, země s bystřinami vod. V onom čase oddělil Pán kmen Levi, aby nesli schránu smlouvy Páně, aby stáli před Pánem, sloužili a modlili se ve jménu jeho až do tohoto dne. Kvůli tomu nemají levité podíl a los mezi svými bratry, Pán sám je jejich losem, jak jim řekl. A já jsem stál na té hoře čtyřicet dní a čtyřicet nocí. A Pán mě vyslyšel i v tomto čase a Pán nechtěl vás úplně zničit. A Pán mi řekl: Jdi, vyraz před tento lid, ať vejdou a obdrží zemi, kterou jsem přísahal jejich otcům dát jim. A nyní, Izraeli, co Pán tvůj Bůh žádá od tebe, než bát se Pána tvého Boha, a chodit ve všech jeho cestách, a milovat ho, a sloužit Pánu tvému Bohu z celého tvého srdce a z celé tvé duše, zachovávat přikázání Pána tvého Boha a jeho nařízení, která já ti dnes přikazuji, aby ti bylo dobře? Hle, Pánu tvému Bohu patří nebe a nebe nebes, země a všechno, co je v ní. Avšak vaše otce vyvolil Pán, aby je miloval, a vyvolil jejich potomstvo po nich, vás, ze

všech národů, jak je tomu v tento den. A obřežete tvrdost svého srdce a svou šíji nezatvrdíte. Neboť Pán, Bůh váš, je Bůh bohů a Pán pánů, Bůh veliký a silný a hrozný, který neohlíží na tvář ani nebere dar, konající soud příchozímu a sirotku a vdově, a miluje příchozího, aby mu dal chléb a oděv. A budete milovat příchozího, neboť jste byli příchozími v zemi egyptské. Pána, svého Boha, se budeš bát, jemu budeš sloužit, k němu se přilneš a při jeho jménu budeš přísahat. On je tvá chlouba a on je tvůj Bůh, který v tobě učinil ty veliké a slavné věci, které viděly tvé oči. V sedmdesáti duších sestoupili tvoji otcové do Egypta, nyní však tě Pán, Bůh tvůj, učinil jako hvězdy nebeské co do množství.

11

A budeš milovat Pána, Boha svého, a budeš zachovávat jeho strážní povinnosti, jeho nařízení, jeho přikázání a jeho soudy po všechny dny. A poznáte dnes, že ne vaše děti, které neznají ani neviděly poučení Pána, Boha tvého, a jeho veliké činy, a jeho mocnou ruku, a jeho vyvýšenou paži, a jeho znamení, a jeho divy, které učinil uprostřed Egypta faraonovi, králi Egypta, a celé jeho zemi, a co učinil síle Egypťanů, a jejich vozům, a jejich koním, a jejich síle, jak zaplavila voda Rudého moře jejich tvář, když vás pronásledovali zezadu, a Pán je zničil až do dnešního dne, a co učinil nám na poušti, než jste přišli na toto místo, a co učinil Dátanovi a Abíramovi, synům Elíaba, syna Rúbenova, které země otevřela svá ústa a pohltila je, a jejich domy, a jejich

stany, a celý jejich majetek, který byl s nimi, uprostřed celého Izraele. Protože vaše oči viděly všechny veliké skutky Pána, které učinil mezi vámi dnes. A budete zachovávat všechna jeho přikázání, která já ti dnes přikazuji, abyste žili a rozmnožili se a vstoupili a zdědili zemi, do které přecházíte Jordán, abyste ji tam zdědili. Abyste prodloužili dny na zemi, kterou Pán přísahal dát vašim otcům a jejich potomkům po nich, zemi tekoucí mlékem a medem. Je totiž ta země, do které vcházíš, abys ji zdědil, ne jako země Egypta, odkud jste vyšli, kde když zasejí semeno a zavlažují svýma nohama jako zeleninovou zahradu. Ta země ale, do které vcházíš, abys ji zdědil, je země hornatá a rovinná, pije vodu z deště nebeského. Země, kterou Pán, tvůj Bůh, neustále dohlíží, oči Pána, tvého Boha, jsou na ní od počátku roku až do konce roku. Jestliže ale opravdu uslyšíte všechna přikázání, která já přikazuji tobě dnes, milovat Pána, Boha tvého, a sloužit jemu z celého srdce tvého a z celé duše tvé, a dá déšť zemi tvé podle času, časný a pozdní, a shromáždíš obilí tvé a víno tvé a olej tvůj, a dá pastvu na polích tvých dobytku tvému, a najedl ses a nasytil ses, dávej pozor sám na sebe, aby nebylo rozšířeno srdce tvé, a přestoupíte a budete sloužit bohům jiným a budete se klanět jim, a rozhněvav se hněvem Pán na vás, a zavře nebe, a nebude déšť, a země nedá ovoce své, a zahynete rychle od země dobré, kterou Pán dal vám. A vložíte tato slova do svého srdce a do své duše, a přivážete je jako znamení na svou ruku, a bude to neotřesitelné před vašima očima. A naučíte je své děti mluvit o nich, když sedíš v domě, a když jdeš po cestě, a když spíš, a když vstáváš. A napíšete je na veřeje vašich domů a vašich bran, abyste dlouho žili a dny vašich synů na zemi,

kterou Pán přísahal dát vašim otcům, jako dny nebe na zemi. A bude, jestliže opravdu uslyšíte všechny tyto příkazy, které já ti dnes přikazuji činit, milovat Hospodina, Boha našeho, a chodit po všech jeho cestách a lpět na něm, pak Hospodin vyžene všechny tyto národy před vámi a zdědíte národy větší a silnější než vy. Každé místo, kde šlápne stopa vaší nohy, bude vaše, od pouště a Antilibanonu a od řeky Melas, řeky Eufratu, až k moři na západě budou vaše hranice. Nikdo nebude stát proti vám a strach z vás a třes z vás vloží Pán, Bůh váš, na tvář veškeré země, na kterou vstoupíte, tak jak k vám mluvil. Hle, já dávám před vámi dnes požehnání a kletbu. Požehnání, jestliže uslyšíte přikázání Pána Boha vašeho, kolik jich já přikazuji vám dnes; a kletbu, jestliže neuslyšíte přikázání Pána Boha vašeho, kolik jich já přikazuji vám dnes, a zbloudíte od cesty, kterou jsem přikázal vám, odejdouce sloužit bohům jiným, které neznáte. A bude, když tě Hospodin, tvůj Bůh, přivede do země, do které přecházíš, abys ji zdědil, že dáš požehnání na horu Garizim a prokletí na horu Ebal. Nejsou snad tyto za Jordánem, za cestou západu slunce v zemi Kanaán, tam kde bydlí na západě, následující Golgol, blízko vysokého dubu? Vy totiž překračujete Jordán, abyste vstoupili a zdědili zemi, kterou vám Hospodin, náš Bůh, dává v dědictví po všechny dny, a budete v ní bydlet. A budete zachovávat, abyste činili všechna jeho přikázání a tyto soudy, které já vám dnes předkládám.

12

A toto jsou přikázání a soudy, které budete zachovávat a činit v zemi, kterou vám Hospodin, Bůh vašich otců, dává v dědictví, po všechny dny, které budete žít na zemi. Zkázou zničíte všechna ta místa, ve kterých tam sloužili těm bohům jejich, které vy dědíte, na vysokých horách a na pahorcích a pod hustým stromem. A zbouráte oltáře jejich a roztříštíte sloupy jejich a háje jejich vyříznete a tesané obrazy bohů jejich spálíte ohněm a zničíte jméno jejich z toho místa. Nebudete tak činit Pánu, Bohu svému. Ale do místa, které by vybrал Pán, Bůh tvůj, v jednom z vašich měst, aby tam dal své jméno a aby bylo vzýváno, budete hledat a tam přijdete. A přinesete tam své zápalné oběti a své oběti a své prvotiny a své modlitby a své dobrovolné dary a své dohody, prvorozené ze svého dobytka a ze svých ovcí. A budete tam jíst před Pánem, Bohem vaším, a budete se radovat ze všeho, k čemu přiložíte ruku vy i vaše rodiny, protože ti požehnal Pán, tvůj Bůh. Nebudete dělat všechno, co my děláme zde dnes, každý to, co je příjemné před ním; Neboť jste dosud nepřišli do toho odpočinku a do toho dědictví, které vám dává Hospodin, náš Bůh. A vy překročíte Jordán a budete bydlet v zemi, kterou vám Pán, náš Bůh, dává jako dědictví, a on vám dá odpočinutí od všech vašich nepřátel kolem a budete bydlet v bezpečí. A bude místo, které by vyvolil Hospodin, Bůh tvůj, aby tam bylo vzýváno jméno jeho, tam přinesete všechno, co já vám dnes přikazuji: vaše zápalné oběti a vaše oběti, vaše desátky a prvotiny z vašich rukou a každý vybraný z vašich darů, kolik jich slíbíte Hospodinu, Bohu vašemu. A budete se radovat před Pánem, Bohem vaším, vy a vaši synové a vaše dcery a vaše děti a vaše služebnice a levita u vašich bran, protože nemá podíl ani

dědictví s vámi. Dávej na sebe pozor, abys nepřinášel své zápalné oběti na každém místě, které uvidíš. Ale do toho místa, které by vybrala Pán, tvůj Bůh, v jednom z tvých kmenů, tam přinesete své celopaly a tam učiníš vše, co ti dnes přikazuji. Ale kdykoli budeš mít touhu, budeš obětovat a jíst maso podle požehnání Pána, tvého Boha, které ti dal v každém městě; nečistý i čistý budou jíst totéž, jako gazelu nebo jelena. Kromě krve nebudete jíst, na zemi ji vylijete jako vodu. Nebudeš moci jíst ve svých městech desátek svého obilí, svého vína a svého oleje, prvorozené ze svého dobytka a svých ovcí, ani všechny své modlitby, které byste slíbili, ani své dohody, ani prvotiny svých rukou. Ale před Hospodinem, tvým Bohem, to budeš jíst na místě, které vyvolí Hospodin, tvůj Bůh, ty a tvůj syn a tvá dcera, tvůj otrok a tvá služebnice a příchozí ve vašich městech; a budeš se radovat před Hospodinem, tvým Bohem, při všem, na co položíš svou ruku. Dávej pozor, abys neopustil levitu po celou dobu, co žiješ na zemi. Jestliže však Pán, tvůj Bůh, rozšíří tvé hranice, jak ti řekl, a ty si pomyslíš: Budu jíst maso, protože tvá duše touží po mase, pak budeš jíst maso podle veškeré touhy své duše. Jestliže ale bude daleko od tebe to místo, které by vyvolil Hospodin, Bůh tvůj, aby tam bylo vzýváno jméno jeho, pak obětuješ ze svého dobytka a ze svých ovcí, které ti dal Bůh, způsobem, jakým jsem ti přikázal, a budeš jíst ve svých městech podle touhy své duše. Jak se jí gazela a jelen, tak to budeš jíst; nečistý u tebe i čistý budou jíst stejně. Dávej silně pozor, abys nejedl krev, protože krev je jeho duší, duše nebude snědena s masem. Nebudete to jíst, vylejete to na zem jako vodu. Nebudeš to jíst, aby se ti a tvým synům po tobě dobře vedlo, jestliže budeš

činit dobré a příjemné před Pánem, Bohem svým. Kromě tvých svatých věcí, jestliže se ti jich dostane, vezmeš své modlitby a přijdeš na místo, které vyvolil Pán, tvůj Bůh, aby tam bylo vzýváno jeho jméno. A budeš konat své zápalné oběti, maso přineseš na oltář Hospodina, svého Boha, ale krev svých obětí vyleješ k základně oltáře Hospodina, svého Boha, a maso sníš. Střež se, poslouchej a plň všechna slova, která ti přikazuji, aby se ti dobře vedlo i tvým synům navěky, jestliže budeš činit to, co je líbivé a dobré před Pánem, tvým Bohem. Jestliže ale Hospodin, Bůh tvůj, vyhladí ty národy, do kterých vcházíš, abys zdědil jejich zemi, před tebou, a zdědíš ji a budeš bydlet v jejich zemi, dávej si pozor, abys je nenásledoval poté, co budou vyhlazeni před tebou, říkaje: Jak slouží tyto národy svým bohům? Udělám i já. Nebudeš tak činit svému Bohu, neboť ohavnosti Pána, které nenáviděl, páchali vůči svým bohům, protože své syny a své dcery spalují v ohni svým bohům.

13

Každé slovo, které vám dnes přikazuji, to budete zachovávat a činit, nepřidáte k tomu ani neodejmete z toho. Jestliže ale povstane mezi vámi prorok nebo někdo snící sen, a dá vám znamení nebo div, a přijde to znamení nebo ten div, o kterém k vám mluvil, říkaje: pojďme a služme jiným bohům, které neznáte, nebudete poslouchat slova toho proroka nebo toho snícího ten sen, protože vás zkouší Hospodin, váš Bůh, aby poznal, zda milujete vašeho Boha z celého vašeho srdce a z celé

vaší duše. Po Pánu, Bohu vašem, jděte a jeho se budete bát, jeho hlasu budete poslouchat a k němu se budete držet. A ten prorok nebo ten, kdo snil ten sen, zemře, neboť mluvil, aby tě oklamal od Pána, tvého Boha, který tě vyvedl ze země egyptské, který tě vykoupil z otroctví, aby tě vyhnal z cesty, po které ti Pán, tvůj Bůh, přikázal jít, a odstraníš toho zlého z vašeho středu. Jestliže ale tě naléhavě vyzve tvůj bratr z tvého otce nebo z tvé matky, nebo tvůj syn, nebo tvá dcera, nebo tvá žena v tvém náručí, nebo přítel rovný tvé duši tajně, říkající: pojďme a služme jiným bohům, které jsi neznal ty a tví otcové, z bohů národů okolo vás dokola, těch blížících se tobě nebo těch daleko od tebe, od konce země až do konce země, nebudeš s ním souhlasit, a nebudeš ho poslouchat, a tvé oko ho neušetří, nebudeš ho litovat, ani ho rozhodně nepokryješ; určitě oznámíš o něm, a tvé ruce budou na něm jako první, abys ho zabil, a ruce všeho lidu nakonec. A ukamenují ho kameny a zemře, protože se snažil odvrátit tě od Pána, tvého Boha, který tě vyvedl ze země egyptské, z domu otroctví. A celý Izrael, když uslyší, bude se bát a nebude již páchat toto zlé jednání mezi vámi. Jestliže ale uslyšíš v jednom z tvých měst, která ti Hospodin, tvůj Bůh, dává, abys v nich bydlel, jak říkají, že vyšli beззákonní muži zprostřed vás a svedli všechny obyvatele svého města slovy: Pojďme a služme jiným bohům, které jste neznali, budeš zkoumat a vyptávat se a pátrat velmi pečlivě, a hle, je-li slovo pravdivé a jisté, že se stala tato ohavnost mezi vámi, zabiješ všechny obyvatele v té zemi mečem, zcela ji prokleješ i všechno, co je v ní. A všechny její kořisti shromáždíš do jejích průchodů a zapálíš to město ohněm a všechny její kořisti se vším lidem před Pánem, tvým Bohem, a

bude neobydlené navěky, nebude již znovu vystavěno. A nic z té proklaté věci se nepřilepí k tvé ruce, aby se Hospodin odvrátil od hněvu svého rozhořčení, a dá ti milosrdenství, a smiluje se nad tebou, a rozmnoží tě, jakým způsobem přísahal tvým otcům, jestliže budeš poslouchat hlas Hospodina tvého Boha, zachovávat jeho přikázání, kolik jich já ti přikazuji dnes, činit to dobré a to příjemné před Hospodinem tvým Bohem.

14

Jste synové Pána, Boha vašeho, nebudete si dělat lysinu mezi očima kvůli mrtvému. Protože jsi svatý lid Hospodinu, svému Bohu, a tebe vyvolil Hospodin, tvůj Bůh, abys se stal jeho zvláštním lidem ze všech národů, které jsou na tváři země. Nebudete jíst žádnou ohavnost. Toto je dobytek, který budete jíst: tele z dobytka a beránka z ovcí a kozla z koz, jelena a gazelu a bělozadého, oryxe a žirafu. Každé zvíře s rozděleným kopytem, které má rozdělené dvě kopyta, a které přežvykuje mezi dobytkem, tyto budete jíst. A tyto nebudete jíst z těch, kteří přežvykují, a z těch, kteří mají rozdělená kopyta a štípané drápy: velblouda, zajíce a damana, protože přežvykují, ale kopyta nemají rozdělená, nečistá jsou pro vás tato. A prase, protože rozděluje kopyta a štěpí drápy kopyt, ale nepřežvykuje, je pro vás nečisté, z jejich masa nebudete jíst, jejich mrtvol se nedotknete. A tyto věci budete jíst ze všech těch ve vodě: všechny, které mají ploutve a šupiny, budete jíst. A vše, co nemá ploutve a šupiny, nebudete jíst, je to pro vás nečisté. Každého

čistého ptáka budete jíst. A tyto nebudete jíst z nich: orla a supa a mořského orla a supa a luňáka a podobné mu, a vrabce a sovu a racka a volavku a labuť a ibise a kormorána a jestřába a podobné mu, a dudka a nočního krkavce a pelikána a kulíka a podobné mu, a chocholouše a netopýra. Všechny plazící se věci z ptáků jsou pro vás nečisté, nebudete je jíst. Každého čistého ptáka budete jíst. Žádnou zdechlinu nebudete jíst; bude dána příchozímu, který je ve vašich městech, a ten ji bude jíst, nebo ji prodáte cizinci, protože jste svatý lid Hospodina, vašeho Boha. Nebudeš vařit beránka v mléku jeho matky. Desátou budeš desátkovat ze všeho plodu svého semene, plod svého pole rok co rok. A budeš to jíst na tom místě, které si Pán, Bůh tvůj, vуберe, aby tam bylo vzýváno jeho jméno, přinesete desátky svého obilí, svého vína a svého oleje, prvorozené ze svého dobytka a ze svých ovcí, abys se naučil bát se Pána, svého Boha, po všechny dny. Jestliže ale bude daleko ta cesta od tebe, a nebudeš moci přinést je, protože daleko od tebe je to místo, které by si vybral Pán, Bůh tvůj, aby bylo nazváno jeho jméno tam, protože požehná tě Pán, Bůh tvůj, a prodáš je za stříbro, a vezmeš to stříbro do svých rukou, a půjdeš na to místo, které by si vybral Pán, Bůh tvůj. A dáš stříbro za všechno, po čem touží tvá duše, za dobytek nebo za ovce, nebo ještě za víno nebo za silný nápoj, nebo za silný nápoj, nebo za všechno, po čem touží tvá duše, a budeš jíst tam před Pánem, tvým Bohem, a budeš se radovat ty a tvůj dům, a levita, který je ve tvých městech, protože nemá podíl ani dědictví s tebou. Po třech letech vyneseš všechen desátek ze svých plodin, v onom roce jej uložíš ve svých městech. A přijde Levíta, protože nemá podíl ani dědictví s tebou, a příchozí a

sirotek a vdova, kteří jsou ve tvých městech, a budou jíst a budou nasyceni, aby ti požehnal Hospodin, tvůj Bůh, ve všech skutcích, které konáš.

15

Každých sedm let provedeš odpuštění dluhů. A tak příkaz propuštění: propustíš každý vlastní dluh, který ti dluží bližní, a od svého bratra nebudeš požadovat, neboť byla vyhlášena propuštění Pánu, tvému Bohu. Cizince budeš požadovat splacení toho, co ti dluží, ale svému bratru odpustíš jeho dluh. Že nebude mezi vámi chudý, protože Pán, tvůj Bůh, tě jistě požehná v zemi, kterou ti Pán, tvůj Bůh, dává v dědictví, abys ji zdědil. Jestliže ale opravdu budete poslouchat hlas Pána Boha vašeho, abyste zachovávali a činili všechna tato přikázání, která já ti dnes přikazuji, protože Hospodin Bůh tvůj ti požehnal, jak ti mluvil; a budeš půjčovat mnohým národům, ale ty si nebudeš půjčovat; a budeš vládnout mnohým národům, ale tobě nebudou vládnout. Jestliže se však stane, že u tebe bude někdo postrádající z tvých bratří v jednom z tvých měst v té zemi, kterou ti dává Pán, tvůj Bůh, nezatvrdíš své srdce, ani nezavřeš svou ruku před svým bratrem, který je v nouzi. Otevřeš mu své ruce a půjčíš mu tolik, kolik potřebuje, protože je v nouzi. Dávej si pozor, aby se nestalo, že v tvém srdci bude skryté slovo bezpráví, které říká: Blíží se sedmý rok, rok odpuštění, a tvé oko bude zlé vůči tvému potřebnému bratru, a nedáš mu, a on bude volat proti tobě k Pánu, a bude v tobě velký hřích. Ochotně dáš jemu a půjčíš mu,

kolik potřebuje, protože je v nouzi, a nebudeš zarmoucen ve svém srdci, když mu dáváš, protože kvůli tomuto slovu ti požehná Pán, tvůj Bůh, ve všech tvých skutcích a ve všem, k čemu přiložíš svou ruku. Neboť nechybí chudý v zemi tvé, proto já tobě přikazuji činit toto slovo, říkaje: Otevřeš dokořán ruce své bratru svému chudému a potřebujícímu v zemi tvé. Jestliže ti však bude prodán tvůj bratr Hebrejec nebo Hebrejka, bude ti sloužit šest let, a v sedmém roce ho propustíš svobodného od sebe. Kdykoli ho však propouštíš svobodného od sebe, nepošleš ho pryč s prázdnou. Zásobou jej zásobíš ze svých ovcí a ze svého obilí a ze svého vína, jak ti požehnal Pán, tvůj Bůh, dáš mu. A budeš si pamatovat, že jsi byl sluhou v zemi egyptské a že tě Pán, tvůj Bůh, odtamtud vykoupil, proto já ti přikazuji činit toto slovo. Jestliže ti však řekne: Nevyjdu od tebe, protože si tě zamiloval i tvůj dům, protože se mu u tebe dobře daří. A vezmeš šídlo a propíchneš mu ucho ke dveřím, a bude ti služebníkem navěky, a se svou služebnicí učiníš podobně. Nebude ti připadat tvrdé, když je budeš propouštět svobodné od sebe, protože roční mzdu najatého pracovníka ti sloužil šest let, a požehná tě Pán, Bůh tvůj, ve všem, co budeš činit. Každého prvorozeného, který se narodí v tvém dobytku a v tvých ovcích, samce posvětíš Pánu, Bohu tvému. Nebudeš pracovat s tvým prvorozeným teletem a nebudeš stříhat prvorozené tvých ovcí. Před Pánem to budeš jíst rok co rok na tom místě, které vybere Hospodin, tvůj Bůh, ty i tvůj dům. Jestliže však je v něm vada, chromý nebo slepý, zlá vada, nebudeš jej obětovat Hospodinu, Bohu svému. Ve tvých městech to budeš jíst, nečistý i čistý podobně budou jíst jako gazelu nebo jelena. Kromě krve nebudete jíst, na zemi ji vylejete

jako vodu.

16

Střež měsíc nových a slavit budeš hod beránka Hospodinu, Bohu svému, neboť v měsíci nových jsi vyšel z Egypta v noci. A obětuješ paschu Pánu, Bohu svému, ovce a voly na místě, které vyvolí Pán, Bůh tvůj, aby tam bylo vzýváno jeho jméno. Nebudeš na něm jíst kvas, sedm dní budeš na něm jíst nekvašený chléb soužení, protože jste v spěchu vyšli z Egypta, abyste si pamatovali den vašeho odchodu ze země Egypta po všechny dny vašeho života. Nebude u tebe viděn kvas ve všech tvých hranicích po sedm dní, a nebude přes noc od masa, které obětuješ večer prvního dne, do rána. Nebudeš moci obětovat hod beránka v žádném z tvých měst, která ti Pán tvůj Bůh dává, ale jen na tom místě, které si vyvolí Pán tvůj Bůh, aby tam bylo vzýváno jeho jméno, obětuješ hod beránka večer při západu slunce, v čase, kdy jsi vyšel z Egypta. A budeš vařit a péct a jíst na tom místě, které vyvolí Hospodin, tvůj Bůh, a ráno se obrátíš zpět a půjdeš do svých domů. Šest dní budeš jíst nekvašený chléb, a sedmého dne bude závěrečné shromáždění, slavnost Pánu, tvému Bohu, nebudeš konat žádnou práci, kromě toho, co bude vykonáno pro duši. Sedm týdnů si spočítáš od chvíle, kdy přiložíš srp na žeň, začneš počítat sedm týdnů. A budeš slavit svátek týdnů Hospodinu, Bohu svému, podle toho, jak je tvá ruka silná, kolik ti dá Hospodin, Bůh tvůj. A budeš se radovat před Hospodinem, tvým Bohem, ty a tvůj syn a tvá dcera, tvůj

služebník a tvá služebnice, a levita, a příchozí, a sirotek, a vdova, která je mezi vámi, na tom místě, které vyvolí Hospodin, tvůj Bůh, aby tam bylo vzýváno jeho jméno. A budeš si pamatovat, že jsi byl sluhou v zemi egyptské, a budeš zachovávat a plnit tato přikázání. Svátek stanů budeš slavit sedm dní, když budeš shromažďovat ze svého mlatu a ze svého lisu. A budeš se radovat na tvém svátku, ty a tvůj syn a tvá dcera, tvůj služebník a tvá služebnice a levita a příchozí a sirotek a vdova, která je ve tvých městech. Sedm dní budeš slavit Pánu, Bohu tvému, v místě, které by mohl vybrat Pán, Bůh tvůj, pro sebe. Jestliže však požehná tě Pán, Bůh tvůj, ve všech tvých plodinách a v každém díle tvých rukou, budeš se radovat. Třikrát do roka se ukáže každý tvůj mužský před Pánem, tvým Bohem, na místě, které si Pán vyvolí: při slavnosti nekvašených chlebů, při slavnosti týdnů a při slavnosti stánků. Neukážeš se před Pánem, svým Bohem, s prázdnou. Každý podle síly svých rukou, podle požehnání Pána, tvého Boha, které ti dal. Soudce a písaře si ustanovíš ve svých městech, která ti Pán, tvůj Bůh, dává podle kmenů, a budou soudit lid spravedlivým soudem. Neodklánějí se od soudu, ani nepřijmou dar, neboť dary oslepují oči moudrých a odstraňují slova spravedlivých. Spravedlivě spravedlnost sleduj, abyste žili, a když vstoupíte, zdědíte zemi, kterou ti dává Pán, tvůj Bůh. Nezasadíš si háj, žádný strom vedle oltáře svého Boha si neuděláš. Nepostavíš si pilíř, který nenávidí Hospodin, tvůj Bůh.

17

Nebudeš obětovat Hospodinu, Bohu svému, tele ani ovci, na níž je jakákoli vada nebo cokoli zlého, neboť to je ohavností Hospodinu, Bohu tvému. Jestliže ale bude nalezen v jednom z tvých měst, která ti Pán tvůj Bůh dává, muž nebo žena, kdo učiní zlo před Pánem tvým Bohem tím, že přestoupí jeho smlouvu, a přijdou a budou sloužit jiným bohům a budou se jim klanět, slunci nebo měsíci nebo čemukoli z nebeského vesmíru, co ti nepřikázal, a bude ti to oznámeno a budeš to velmi pečlivě vyšetřovat, a hle, skutečně se to slovo potvrdí, stala se tato ohavnost v Izraeli, pak vyvedeš toho muže nebo tu ženu a budete je kamenovat kameny a zemřou. Na základě dvou svědků nebo tří svědků bude usmrcen, odsouzený k smrti nebude usmrcen na základě jednoho svědka. A ruka svědků bude na něm jako první, aby jej usmrtili, a ruka lidu jako poslední, a odstraníš zlého z vás samých. Jestliže ale bude od tebe nemožné slovo v soudu mezi krví a krví, a mezi soudem a soudem, a mezi dotekem a dotekem, a mezi sporem a sporem, slova soudu ve vašich městech, povstaneš a vystoupíš na místo, které by vyvolil Hospodin, Bůh tvůj, tam, a přijdeš ke kněžím Levítům a ke soudci, který by byl v oněch dnech, a oni vyhledavše oznámí tobě soud. A uděláš podle věci, kterou ti oznámí z místa, které vyvolí Hospodin, tvůj Bůh, a budeš dbát, abys učinil vše, co ti bude předepsáno. Podle zákona a podle soudu, který ti řeknou, učiníš; neodchýlíš se od slova, které ti oznámí, napravo ani nalevo. A ten člověk, který by jednal v aroganci, takže by neposlouchal kněze stojícího, aby sloužil při jménu Pána, tvého Boha, nebo soudce, který by byl v oných dnech, ten člověk zemře a odstraníš zlo z Izraele. A všechen lid,

když uslyší, bude se bát a již nebude jednat bezbožně. Jestliže ale vstoupíš do země, kterou ti Pán, tvůj Bůh, dává, a zdědíš ji, a budeš na ní bydlet, a řekneš: Ustanovím nad sebou vládce, jako i ostatní národy kolem mě, pak ustanovíš nad sebou vládce, kterého vyvolí Pán, tvůj Bůh; z tvých bratří ustanovíš nad sebou vládce; nebudeš moci ustanovit nad sebou cizího člověka, protože není tvůj bratr. Protože nerozmnožuje sobě koně, ani neodvrátí lid do Egypta, aby nerozmnožil sobě koně, ale Pán řekl: nebudete se vracet touto cestou již. A nebude si množit ženy, aby se neodvrátilo jeho srdce, a stříbro a zlato si nebude množit příliš. A když se posadí na svou vládu, napíše si tento druhý zákon do knihy od kněží levitů, a bude s ním, a bude v něm číst všechny dny svého života, aby se naučil bát se Hospodina, tvého Boha, a zachovávat všechna tato přikázání a tato nařízení činit; aby nebylo povýšeno jeho srdce nad jeho bratry, aby neodstoupil od přikázání napravo nebo nalevo, aby prodloužil svou vládu, on a jeho synové mezi syny Izraele.

18

Kněžím levítům, celému kmenu Levi, nebude patřit žádný podíl ani dědictví s Izraelem; oběti Páně jsou jejich dědictvím, ty budou jíst. Nebude jim však připadat lot mezi jejich bratry, Pán sám je jeho lotem, jak mu řekl. A toto je právo kněží od lidu, od těch, kdo obětují oběti, ať tele, ať ovci; a dáš rameno knězi, a čelisti, a žaludek, a prvotiny tvého obilí, a tvého vína, a tvého oleje; a prvotinu střihu tvých ovcí dáš jemu. Že jeho vybral Pán

ze všech tvých kmenů, aby stál před Pánem Bohem, sloužil a žehnal ve jménu jeho, on sám a jeho synové mezi syny Izraele. Jestliže ale přijde levita z jednoho z měst ze všech synů Izraele, kde on pobývá, podle toho jak touží jeho duše, do místa, které by si vybral, bude sloužit ve jménu Pána, Boha jeho, stejně jako všichni jeho bratři levité stojící tam před Pánem, Bohem tvým. Sní rozdělený podíl, kromě prodeje podle rodiny. Jestliže ale vstoupíš do země, kterou ti dává Pán, tvůj Bůh, nenaučíš se jednat podle ohavností oných národů. Nebude v tobě nalezen očišťující ohněm svého syna a svou dceru v ohni, věštící věštbu, vykládající znamení a beroucí znamení, s jedy zpívající zaklínadlo, břichomluvec a pozorovatel divů, dotazující se mrtvých. Je totiž ohavností Pánu, Bohu tvému, každý, kdo činí tyto věci, neboť kvůli těmto ohavnostem je Pán vyhladí před tebou. Budeš dokonalý před Hospodinem, Bohem svým. Tyto národy, které vyháníš, naslouchají věštbám a hadačům, ale tobě to tak nedal Hospodin, tvůj Bůh. Proroka z tvých bratří, jako jsem já, vzbudí tobě Hospodin, Bůh tvůj; jeho budete poslouchat. Podle všeho, co jsi žádal od Hospodina, Boha tvého, v Chorébu v den shromáždění, říkajíce: Nebudeme dále slyšet hlas Hospodina, Boha tvého, a tento velký oheň neuvidíme již, abychom nezemřeli. A Pán mi řekl: Správně je vše, co ti řekli. Proroka vzbudím jim z jejich bratří, právě jako tebe, a vložím slova do jeho úst, a promluví k nim podle toho, co mu přikážu. A člověk, který neuslyší, co by mluvil ten prorok v mém jménu, já ho potrestám. Avšak prorok, který by jednal bezbožně a mluvil v mém jménu slovo, které jsem nepřikázal mluvit, a kdo by mluvil ve jménu jiných bohů, ten prorok zemře. Jestliže ale řekneš ve

svém srdci, jak poznáme slovo, které nemluvil Pán? Cokoliv promluví onen prorok ve jménu Páně, a nestane se to a nenastane, toto je slovo, které nemluvil Pán; v bezbožnosti mluvil onen prorok, nebudete se ho bát.

19

Jestliže ale Hospodin, Bůh tvůj, zničí ty národy, kterým Bůh dává tobě tu zemi, a zdědíš je a budeš bydlet v jejich městech a v jejich domech, oddělíš pro sebe tři města uprostřed tvé země, kterou ti Hospodin, Bůh tvůj, dává. Uvaž si cestu a rozdělíš na tři části hranice své země, kterou ti rozděluje Pán, Bůh tvůj, a bude útočištěm každému vrahovi. Toto ale bude příkaz pro vraha, který by tam uprchl a bude žít: ten, kdo by udeřil svého bližního nevědomky, a tento ho neměl v nenávisti před včerejškem a předevčírem. A když někdo vstoupí se svým sousedem do lesa, aby nasbíral dříví, a vyklouzne mu ruka se sekerou při sekání dřeva, a železo spadne ze dřeva a trefí souseda, a ten zemře, tento uprchne do jednoho z těchto měst a bude žít. Aby nemstitel krve pronásledoval vraha, protože byli zahřáti v srdci, a nedostihl ho, jestliže by byla cesta delší, a neudeřil jeho duši, a tomuto není soud smrti, protože ho neměl v nenávisti před včerejškem ani před třetím dnem. Kvůli tomu ti přikazuji toto slovo, říkaje: tři města oddělíš pro sebe. Jestliže ale rozšíří Hospodin, Bůh tvůj, tvé hranice, jakým způsobem přísahal tvým otcům, a dá ti Hospodin celou zemi, kterou řekl dát tvým otcům, jestliže budeš poslouchat a činit všechna tato přikázání, která já

ti dnes přikazuji, milovat Hospodina, tvého Boha, chodit po všech jeho cestách po všechny dny, přidáš si ještě tři města k těmto třem. A nebude vylita nevinná krev v té zemi, kterou Pán, tvůj Bůh, dává tobě v dědictví, a nebudeš vinen krví. Jestliže ale bude mezi tebou člověk nenávidějící svého bližního, a bude na něj číhat, a povstane proti němu, a udeří jeho duši, a ten zemře, a uteče do jednoho z těch měst, pak rada starších jeho města pošle, a vezmou ho odtamtud, a vydají ho do rukou příbuzných té krve, a zemře. Tvé oko ho neušetří a očistíš nevinnou krev z Izraele, a bude ti dobře. Nepohneš hranicemi svého souseda, které stanovili tvoji otcové v dědictví, jež jsi zdědil v zemi, kterou ti Pán, tvůj Bůh, dává losem. Nezůstane jeden svědek, aby svědčil proti člověku ohledně jakékoli nespravedlnosti a ohledně jakéhokoli hříchu a ohledně jakéhokoli hříchu, kterého by se dopustil; na základě výpovědi dvou svědků a na základě výpovědi tří svědků bude potvrzeno každé slovo. Jestliže ale se postaví nespravedlivý svědek proti člověku, vypočítávající jeho bezbožnost, pak se postaví ti dva lidé, kteří mají mezi sebou spor, před Pánem a před kněžími a před soudci, kteří budou v těch dnech. A soudci vyšetří přesně, a hle, nespravedlivý svědek svědčil nespravedlivě, postavil se proti svému bratru. A uděláte mu to, co on zamýšlel udělat svému bratru, a odstraníš zlo z vás samých. A ti zbývající, když uslyší, budou se bát, a nebudou již více páchat podle tohoto zlého slova mezi vámi. Tvé oko ho neušetří, duše za duši, oko za oko, zub za zub, ruka za ruku, noha za nohu.

20

Jestliže ale vyjdeš do války proti svým nepřátelům a uvidíš koně a jezdce a lid početnější než ty, nebudeš se jich bát, protože Pán, tvůj Bůh, je s tebou, ten, který tě vyvedl ze země egyptské. A bude, když se přiblížíte k válce, kněz přistoupí a promluví k lidu a řekne jim: Slyš, Izraeli, vy jdete dnes do války proti vašim nepřátelům. Nechť vaše srdce neochabuje, nebojte se, ani nebuďte zděšeni, ani se neodvracejte před jejich tváří. Že Pán, váš Bůh, který jde před vámi, bude bojovat s vámi proti vašim nepřátelům, aby vás zachránil. A budou mluvit písaři k lidu a říkat: Kdo je ten člověk, který postavil nový dům a nezasvětil jej? Ať jde a ať se vrátí do svého domu, aby nezemřel ve válce, a jiný člověk ji zasvětí. A kdo je ten člověk, který zasadil vinici, a neradoval se z ní? Ať jde a ať se vrátí do svého domu, aby nezemřel ve válce, a jiný člověk se z něj bude radovat. A kdo je ten člověk, který se zasnoubil se ženou, a nevzal si ji? Ať jde a ať se vrátí do svého domu, aby nezemřel ve válce, a jiný člověk ji vezme. A písaři budou pokračovat v mluvení k lidu a řeknou: Kdo je ten člověk, který se bojí a je zbabělý srdcem? Ať jde a ať se vrátí do svého domu, aby neučinil bázlivým srdce svého bratra, právě jako je jeho vlastní. A stane se, že když písaři přestanou mluvit k lidu, ustanoví velitele vojska v čele lidu. Jestliže se ale přiblížíš k městu, abys proti nim válčil, vyzvi je k míru. Jestliže ti odpoví mírumilovně a otevřou ti bránu, všechen lid, který se v něm nachází, ti bude platit daň a bude ti poddán. Jestliže ale neuposlechnou tebe a povedou proti tobě válku, obležíš je,

dokud je Pán, tvůj Bůh, nevydá do tvých rukou, a zabiješ všechny mužského pohlaví mečem, kromě žen a zavazadel, a všechen dobytek a všechno, co je v městě, a všechnu kořist uloupíš pro sebe a sníš všechnu kořist svých nepřátel, které ti dává Pán, tvůj Bůh. Takto uděláš všem městům, která jsou od tebe velmi daleko, ne z měst těchto národů, jejichž zemi ti Pán, tvůj Bůh, dává dědit. Nenecháte naživu žádnou dýchající věc, ale prokletím je úplně zničíte, Chetejce a Amorejce a Kananejce a Perizejce a Chivejce a Jebusejce a Girgašejce, jakým způsobem ti přikázal Hospodin, Bůh tvůj, aby vás neučili dělat všechny jejich ohavnosti, které dělali svým bohům, a zhřešíte před Hospodinem, Bohem vaším. Jestliže ale obléháš jedno město více dní, abys proti němu válčil k jeho dobytí, nezničíš jeho stromy tím, že na ně položíš železo, ale z něho budeš jíst, ale jej nepokácíš, protože není snad strom na poli člověk, aby vstoupil před tvou tvář do palisády? Ale dřevo, o kterém víš, že není ovocné, to zničíš a vyřízneš, a vybuduješ obléhací práce proti městu, které proti tobě vede válku, dokud nebude vydáno.

21

Jestliže ale bude nalezen raněný v zemi, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává zdědit, ležící na poli, a neznají toho, kdo ho zabil, vyjdou tvoji starší a tvoji soudci a vyměří vzdálenost k městům kolem raněného. A bude to město nejbližší raněnému, a starší toho města vezmou jalovici z dobytka, která nebyla použita k práci a která netáhla jho. A starší toho města svedou jalovici do

drsné rokle, která nebyla obdělána ani oseta, a zlomí vaz jalovici v rokli. A přistoupí kněží levité, protože je vybral Pán Bůh, aby stáli před ním a žehnali ve jménu jeho, a podle jejich úst bude rozhodnuta každá rozepře a každá rána. A celá rada starších toho města, ti přibližující se k zabitému, umyjí si ruce nad hlavou jalovice podříznuté v tom údolí; a odpovědivše, řeknou: Naše ruce nevylily tuto krev a naše oči neviděly. Buď milostivý svému lidu Izraeli, který jsi vykoupil, Pane, aby se nevinná krev nestala v tvém lidu Izraeli, a bude jim ta krev smířena. Ty ale odstraníš nevinnou krev z vás, jestliže uděláš to, co je dobré a příjemné před Pánem, tvým Bohem. Jestliže ale vyjdeš do války proti nepřátelům svým, a vydá ti Hospodin Bůh tvůj je do rukou tvých, a vezmeš jejich kořist, a uvidíš v kořisti ženu krásnou vzhledem, a zatoužíš po ní, a vezmeš si ji za ženu, a přivedeš ji dovnitř do svého domu, a oholíš její hlavu, a ostříháš jí nehty, a odejmeš z ní šaty zajetí, a bude sedět v tvém domě, a bude plakat pro otce a matku měsíc dní, a po těchto věcech vejdeš k ní a budeš s ní žít, a bude tvou ženou. A bude, jestliže ji nechceš, pošleš ji pryč svobodnou, a nebude prodána za stříbro, nebudeš s ní zacházet jako s bezcennou, protože jsi ji ponížil. Jestliže ale muž bude mít dvě ženy, jednu z nich milovanou a jednu z nich nenáviděnou, a porodí mu milovaná i nenáviděná, a stane se syn prvorozený té nenáviděné; A bude v den, kdy rozdělí jako dědictví svým synům svůj majetek, nebude moci učinit prvorozeným syna milované, přehlédnuv prvorozeného syna nenáviděné; Ale prvorozeného syna nenáviděné musí uznat a dát mu dvojnásobně ze všeho, co mu bude nalezeno, protože tento je začátek jeho dětí, a tomuto náleží práva prvorozenství.

Jestliže ale někdo má syna neposlušného a vzpurného, který neposlouchá hlas otce a hlas matky, a kárejí ho, a on je neposlouchá, a otec jeho a matka jeho ho chytí a vyvedou ho k radě starších jeho města a k bráně místa, a řeknou mužům jejich města: Tento náš syn je neposlušný a provokuje, neposlouchá náš hlas, hoduje a je opilec. A ukamenují ho muži jeho města kameny a zemře, a odstraníš zlého z vašeho středu, a ostatní, když uslyší, budou se bát. Jestliže ale bude v někom hřích, soud smrti, a zemře, a pověsíte ho na dřevo, nebude ležet tělo jeho na dřevu, ale pohřbem pohřbíte ho v ten den, protože prokletý Bohem je každý visící na dřevu, a neposkvrnite zemi, kterou Pán Bůh tvůj dává tobě v dědictví.

22

Když uvidíš tele svého bratra nebo jeho ovci bloudící na cestě, nepřehlédni je, určitě je vrať svému bratru a vrať mu je. Jestliže se však tvůj bratr k tobě nepřibližuje, ani jej neznáš, vezmeš jej dovnitř do svého domu a bude u tebe, dokud jej nebude hledat tvůj bratr, a vrátíš mu jej. Tak naložíš s jeho oslem, a tak naložíš s jeho oděvem, a tak naložíš s každou ztrátou svého bratra, která mu zahyne a ty ji najdeš, nebudeš moci přehlédnout. Když uvidíš osla svého bratra nebo jeho tele padlé na cestě, nepřehlédneš je, určitě je zvedneš spolu s ním. Žena nebude nosit mužské věci, ani muž si neoblékne ženské roucho, neboť ohavností Hospodinu, tvému Bohu, je každý, kdo tyto věci činí. Jestliže ale narazíš na hnízdo ptáků před sebou na cestě nebo na

jakémkoli stromu, nebo na zemi, s mláďaty nebo vejci, a matka sedí na mláďatech nebo na vejcích, nevezmeš matku s dětmi. Posláním pošleš matku, ale děti vezmeš pro sebe, aby se ti dobře vedlo a abys byl dlouhověký. Jestliže vybuduješ nový dům, uděláš zábradlí na své střeše, abys nezpůsobil vraždu ve svém domě, kdyby z něho spadl ten, kdo padá. Nebudeš osévat svou vinici různými druhy, aby nebyla posvěcena úroda a semeno, které zaseješ, spolu s plodem své vinice. Nebudeš orat s teletem a oslem společně. Nebudeš nosit padělanou tkaninu, vlnu a len dohromady. Zkroucené uděláš si na čtyřech rozích svých oděvů, které na sebe oblékneš. Jestliže ale někdo vezme ženu a bydlí s ní, a nenávidí ji, a klade na ni obvinění slova, a přináší proti ní zlé jméno, a říká, tuto ženu jsem vzal, a přiblíživ se k ní nenašel jsem její panenství, a otec dítěte a matka vezmou a vynesou panenství dítěte k radě starších k bráně. A otec dívky řekne radě starších: Svou dceru jsem dal tomuto muži za ženu, a on ji nyní znenáviděl, klade na ni falešná obvinění, říká: Nenašel jsem u tvé dcery panenství, a toto je panenství mé dcery. A rozloží plášť před radou starších města. A rada starších toho města vezme toho muže a budou ho trestat a pokutují ho stem šekely a dají je otci té mladé ženy, protože vynesl zlé jméno na izraelskou pannu, a ona mu bude manželkou, nebude ji moci propustit po celou dobu. Jestliže ale toto slovo bude pravdivé a panenství nebude nalezeno u té mladé ženy, vyvedou tu mladou ženu ke dveřím domu jejího otce a ukamenují ji kameny a zemře, protože spáchala hloupost mezi syny Izraele tím, že smilnila v domě svého otce, a odstraníš zlo ze svého středu. Jestliže však bude nalezen muž spící se ženou provdanou za muže, zabijete

oba, muže spícího s tou ženou i tu ženu, a odstraníš zlo z Izraele. Jestliže se ale stane, že dívka panna zasnoubená muži, a muž ji najde ve městě a ulehne s ní, vyvedete oba k bráně jejich města, a budou ukamenováni kameny, a zemřou; mladou ženu, protože nekřičela ve městě; a muže, protože ponížil ženu bližního; a odstraníš zlo z vás samých. Jestliže ale na poli najde muž zasnoubené děvče a donucením s ní lehne, zabijete pouze toho, kdo s ní ležel. A té mladé ženě není hřích smrti; jako kdyby povstal člověk proti svému bližnímu a zavraždil jeho duši, tak je tato věc, protože ji našel v poli; křičela ta zasnoubená mladá žena, a nebyl ten, kdo by jí pomohl. Jestliže ale někdo najde dívku pannu, která není zasnoubená, a násilím s ní spí, a je nalezen, dá muž, který s ní spal, otci mladé ženy padesát šekelů stříbra, a ona bude jeho manželkou, protože ji ponížil; nebude ji moci propustit po celý život.

23

Muž nevezme ženu svého otce a neodhalí pokrývku svého otce. Nevstoupí rozdrcený ani odřezaný do shromáždění Páně. Syn prostitutky nevstoupí do shromáždění Páně. Ammonita a Moábita nevstoupí do shromáždění Pána, a až do desátého pokolení nevstoupí do shromáždění Pána, a až navěky; protože se nesetkali s vámi s chlebem a vodou na cestě, když jste vycházeli z Egypta, a protože najali proti tobě Balaáma, syna Beorova, z Mezopotámie, aby tě proklel. A Pán, tvůj Bůh, nechtěl naslouchat Balaámovi a Pán, tvůj Bůh, obrátil kletby v

požehnání, protože tě Pán, tvůj Bůh, miloval. Nebudeš jim nabízet mírové a výhodné věci po všechny své dny až navěky. Nebudeš opovrhovat Idumejcem, protože je tvým bratrem, nebudeš opovrhovat Egypťanem, protože jsi byl příchozím v jeho zemi. Synové, jestliže se jim narodí, ve třetí generaci vejdou do shromáždění Páně. Jestliže ale vytáhneš do tábora proti svým nepřátelům, budeš se střežit každého zlého slova. Jestliže bude mezi vámi člověk, který nebude čistý z nočního výtoku, vyjde ven z tábora a nevejde do tábora. A bude to k večeru, umyje se jeho tělo vodou, a po západu slunce vejde do tábora. A místo bude pro tebe venku za táborem, a vyjdeš tam ven. A kolík budeš mít na svém opasku; a bude, když si sedneš venku, vykopeš jím díru, a pak přikryješ svou nečistotu; Protože Pán, tvůj Bůh, chodí v tvém táboře, aby tě vysvobodil a vydal tvého nepřítele před tebe; a tvůj tábor bude svatý, a nebude v tobě viděna žádná neslušná věc, a neodvrátí se od tebe. Nevydáš dítě jeho pánu, které k tobě uteklo od jeho pána. S tebou bude bydlet, mezi vámi bude bydlet, kde se mu to líbí, nebudeš ho sužovat. Nebude prostitutka z dcer Izraele a nebude ten, kdo se prostituje, ze synů Izraele, nebude zasvěcovatelka z dcer Izraele a nebude zasvěcovaný ze synů Izraele. Nepřineseš mzdu nevěstky ani výměnu psa do domu Hospodina, Boha svého, za jakýkoliv slib, protože ohavností Hospodinu, Bohu tvému, je obojí. Nebudeš půjčovat svému bratru na úrok – úrok ze stříbra, úrok z potravin a úrok z jakékoli věci, kterou půjčíš. Cizinci budeš půjčovat na úrok, ale svému bratru nebudeš půjčovat na úrok, aby ti požehnal Pán, Bůh tvůj, ve všech tvých skutcích na zemi, do které vcházíš, abys ji zdědil. Jestliže však slibuješ slib

Pánu, Bohu svému, nebudeš otálet s jeho splněním, protože Pán, Bůh tvůj, jej bude od tebe vyhledávat, a bude to v tobě hřích. Jestliže se ale nechceš modlit, není v tobě hřích. To, co vychází z tvých rtů, zachováš a učiníš tak, jak jsi slíbil Pánu Bohu dar, který jsi vyřkl svými ústy. Jestliže ale vstoupíš do sklizně tvého souseda a sesbíráš v rukou svých klasy, srp však nepoložíš na sklizeň tvého souseda. Jestliže ale vejdeš do vinice svého souseda, budeš jíst hrozny, kolik potřebuje tvá duše k nasycení, ale do nádoby je nevložíš.

24

Jestliže ale někdo vezme ženu a bude bydlet s ní, a bude, jestliže nenajde přízeň před ním, protože našel v ní hanebnou věc, a napíše jí knihu rozvodu a dá do jejích rukou a pošle ji pryč ze svého domu, a odejdouc stane se ženou jinému muži, a bude ji nenávidět ten poslední muž, a napíše jí knihu rozvodu a dá do jejích rukou a pošle ji pryč ze svého domu, a zemře ten poslední muž, který si ji vzal za ženu, nebude moci ten dřívější muž, který ji poslal pryč, navrátiv se vzít si ji za ženu, poté co byla poskvrněna, protože ohavností je to před Pánem, Bohem tvým, a neposkvrnite zemi, kterou Pán, Bůh tvůj, dává tobě v dědictví. Jestliže ale někdo nedávno vezme ženu, nevyjde do války a nebude mu uložena žádná povinnost, bude osvobozen ve svém domě, jeden rok bude těšit svou ženu, kterou si vzal. Nebudeš brát jako zástavu mlýnský kámen, ani vrchní mlýnský kámen, protože tento bere jako zástavu duši. Jestliže však bude chycen

člověk kradoucí duši z jeho bratří, synů Izraele, a utlačiv jej jej prodá, zemře ten zloděj, a odstraníš toho zlého z vás. Dávej pozor na sebe při nákaze malomocenství, budeš velmi pečlivě dodržovat celý zákon, který vám oznámí kněží levité, jak jsem vám přikázal, to střezte a čiňte. Pamatuj, kolik toho učinil Hospodin, tvůj Bůh, Miriam na cestě, když jste vycházeli z Egypta. Jestliže je dluh u tvého bližního, dluh jakýkoliv, nevejdeš do jeho domu, abys vzal jako zástavu jeho zástavu. Venku budeš stát a ten člověk, u kterého je tvá půjčka, ti vynese zástavu ven. Jestliže je ale ten člověk chudý, nebudeš spát v jeho zástavě. Vrácením vrátíš jeho zástavu k západu slunce, a bude spát ve svém rouchu, a požehná ti, a bude ti to milosrdenstvím před Pánem, tvým Bohem. Neukřivdíš mzdu chudého a potřebného z bratří tvých, nebo z příchozích v městech tvých. Tentýž den vrátíš jeho mzdu, nesmí nad ním zapadnout slunce, protože je chudý a v tom má svou naději, a bude volat proti tobě k Pánu, a bude to pro tebe hřích. Nezemřou otcové za děti a synové nezemřou za otce, každý zemře ve svém vlastním hříchu. Nebudeš převracet soud příchozího a sirotka a vdovy; nevezmeš do zástavy oděv vdovy, a budeš si pamatovat, že jsi byl služebník v zemi egyptské, a vykoupil tě Hospodin, tvůj Bůh, odtamtud; proto já ti přikazuji činit toto slovo. Jestliže budeš sklízet sklizeň na svém poli a zapomeneš snop na svém poli, nevrátíš se, abys jej vzal; bude patřit cizinci, sirotku a vdově, aby tě požehnal Pán, Bůh tvůj, ve všech dílech tvých rukou. Jestliže ale sbíráš olivy, nevrátíš se sbírat ty, které zůstaly za tebou, cizinci a sirotku a vdově budou patřit, a budeš si pamatovat, že jsi byl služebníkem v zemi egyptské, proto já ti přikazuji konat toto slovo. Jestliže ale

sklízíš svou vinici, nebudeš ji znovu sklízet za sebou; bude patřit příchozímu a sirotku a vdově; a budeš si pamatovat, že jsi byl otrokem v egyptské zemi; proto já ti přikazuji činit toto slovo.

25

Jestliže ale vznikne spor mezi lidmi, a přijdou k soudu, a budou soudit, a ospravedlní spravedlivého, a odsoudí bezbožného; A bude, jestliže je bezbožný hoden ran, položíš ho před soudce, a budou ho bičovat před nimi podle jeho bezbožnosti. A čtyřiceti ranami ho zbičují, ne více. Jestliže však přidáš a budeš ho bičovat nad tyto rány více, bude zneuctěn tvůj bratr před tebou. Nezavřeš ústa volu, který mlátí. Jestliže však bratři bydlí spolu a jeden z nich zemře, ale neměl potomka, nebude žena zemřelého provdána za muže, který není příbuzný, bratr jejího muže vejde k ní, vezme si ji za ženu a bude s ní bydlet. A dítě, které porodí, bude ustanoveno podle jména zemřelého, a jeho jméno nebude vymazáno z Izraele. Jestliže ale si muž nepřeje vzít ženu svého bratra, vystoupí ta žena k bráně ke radě starších a řekne: Bratr mého muže nechce povznést jméno svého bratra v Izraeli, bratr mého muže nechtěl. A zavolají ho rada starších jeho města a řeknou mu; a když se postaví, řekne: Nechci si ji vzít. A přistoupí žena jeho bratra před radu starších a zuje mu jeden sandál z jeho nohy a plivne mu do tváře a odpoví a řekne: Tak udělají muži, který nepostaví dům svého bratra v Izraeli. A jeho jméno bude nazváno v Izraeli: dům toho, jenž uvolnil sandál. Jestliže ale bojují lidé na tom samém místě, muž se svým bratrem, a

přistoupí žena jednoho z nich vysvobodit svého muže z ruky toho, kdo ho bije, a natáhnuvši ruku uchopí jeho přirození, odřízneš jí tu ruku; tvé oko jí neušetří. Nebudeš mít ve svém váčku dvojí závaží, velké nebo malé. Nebudeš mít ve svém domě dvojí míru, velkou nebo malou. Váha pravdivá a spravedlivá budeš mít a míra pravdivá a spravedlivá budeš mít, abys byl dlouhověký na zemi, kterou ti Pán, tvůj Bůh, dává v dědictví. Že ohavností Pánu, tvému Bohu, je každý, kdo činí tyto věci, každý, kdo činí nespravedlnost. Pamatuj si, co všechno ti udělal Amalek na cestě, když jsi vycházel ze země Egypta, jak se ti postavil na cestě a usekal tvou zadní stráž, ty unavené za tebou, ty jsi ale byl hladový a unavený, a on se nebál Boha. A bude, když ti Pán, Bůh tvůj, dá odpočinout od všech tvých nepřátel kolem tebe v zemi, kterou ti Pán, Bůh tvůj, dává zdědit, vymažeš jméno Amálek zpod nebe, a nezapomeneš.

26

A bude, když vejdeš do země, kterou Hospodin, tvůj Bůh, dává tobě, abys ji zdědil, a zdědíš ji, a budeš bydlet v ní, a vezmeš z prvních plodů ovoce tvé země, kterou Hospodin, tvůj Bůh, dává tobě, a vložíš je do koše, a půjdeš na místo, které vyvolí Hospodin, tvůj Bůh, aby tam bylo vzýváno jeho jméno. A ty přijdeš ke knězi, který bude v oněch dnech, a řekneš mu: Oznamuji dnes Pánu, Bohu svému, že jsem vstoupil do země, kterou Pán přísahal našim otcům dát nám. A kněz vezme koš z tvých rukou a položí jej před oltář Hospodina, tvého Boha. A

odpovídající řekne před Pánem, Bohem tvým: Sýrii opustil můj otec, sestoupil do Egypta a pobýval tam v malém počtu, a stal se tam velkým národem a početným zástupem. A Egypťané nám ublížili a ponížili nás a uložili nám tvrdé práce. A volali jsme k Hospodinu, našemu Bohu, a Hospodin uslyšel náš hlas a viděl naše ponížení a naši dřinu a naše soužení. A Pán nás vyvedl z Egypta sám ve své velké síle, mocnou rukou a vztaženou paží, s velkými viděními, znameními a divy. A přivedl nás do tohoto místa a dal nám tuto zemi, zemi tekoucí mlékem a medem. A nyní hle přinesl jsem prvotiny plodů země, kterou jsi mi dal, Pane, zemi tekoucí mlékem a medem; a položíš to před Pánem Bohem svým, a budeš se klanět před Pánem Bohem svým, a budeš se radovat ve všech dobrých věcech, které ti dal Pán Bůh tvůj, ty i dům tvůj, i levita, i příchozí, který je mezi vámi. Jestliže ale dokončíš desátkování každého desátku tvých plodin ve třetím roce, druhý desátek dáš levítovi a příchozímu a sirotku a vdově, a budou jíst ve tvých městech a budou se radovat. A řekneš před Pánem, Bohem svým: Odstranil jsem svaté věci ze svého domu a dal jsem je levítovi a příchozímu a sirotku a vdově podle všech přikázání, která jsi mi přikázal. Nepřestoupil jsem tvé přikázání a nezapomněl jsem. A nejedl jsem z nich ve své bolesti, nevzal jsem z nich ovoce pro nečisté účely, nedal jsem z nich mrtvému, poslouchal jsem hlasu Pána, našeho Boha, učinil jsem, jak jsi mi přikázal. Pohlédni dolů ze svého svatého příbytku z nebe a požehnej svému lidu Izraeli a zemi, kterou jsi jim dal, jak jsi přísahal našim otcům, že nám dáš zemi oplývající mlékem a medem. V tento den ti Pán, tvůj Bůh, přikázal plnit všechna nařízení a soudy, a budete je zachovávat a plnit z celého

svého srdce a z celé své duše. Boha jsi dnes zvolil, aby byl tvým Bohem, a abys chodil po všech jeho cestách, a zachovával nařízení a soudy, a poslouchal jeho hlasu. A Pán si tě dnes vyvolil, abys se mu stal lidem zvláštního vlastnictví, jak řekl, abys zachovával jeho přikázání, a abys byl nad všemi národy, jak tě učinil proslaveným a chloubou a slavným, abys byl svatým lidem Pánu, tvému Bohu, jak mluvil.

27

A Mojžíš a rada starších Izraele přikázali: Zachovávejte všechna tato přikázání, která vám dnes přikazuji. A bude toho dne, kdy přejdete Jordán do země, kterou ti dává Pán, tvůj Bůh, postavíš si velké kameny a omítneš je vápnem. A napíšeš na těchto kamenech všechna slova tohoto zákona, až překročíte Jordán, když vejdete do země, kterou ti dává Hospodin, Bůh tvých otců, země tekoucí mlékem a medem, jak ti řekl Hospodin, Bůh tvých otců. A až překročíte Jordán, postavíte tyto kameny, které ti dnes přikazuji, na hoře Ebal a omítneš je vápnem. A postavíš tam oltář Hospodinu, Bohu svému, oltář z kamenů; nepoložíš na něj železo; z celých kamenů postavíš oltář Hospodinu, Bohu svému, a přineseš na něj zápalné oběti Hospodinu, Bohu svému. A budeš tam obětovat záchrannou oběť, budeš jíst, nasytíš se a budeš se radovat před Hospodinem, Bohem svým. A napíšeš na ty kameny celý tento zákon velmi jasně. A Mojžíš a kněží levité mluvili k celému Izraeli a říkali: Buď zticha a slyš, Izraeli! V tento den ses stal lidem Hospodina, tvého Boha, a budeš

poslouchat hlas Hospodina, tvého Boha, a budeš plnit všechna jeho přikázání a jeho ustanovení, která ti dnes přikazuji. A Mojžíš přikázal lidu v ten den, řka: tito budou stát, aby žehnali lidu na hoře Garizím, když přejdou Jordán: Šimeon, Lévi, Juda, Isachar, Josef a Benjamín. A tito budou stát kvůli prokletí na hoře Ebal: Ruben, Gád a Ašer, Zabulon, Dan a Neftalí. A Levité odpoví a řeknou celému Izraeli velkým hlasem: Prokletý člověk, kdokoliv udělá tesaný a litý obraz, ohavnost Pánu, dílo rukou řemeslníků, a postaví to na skrytém místě. A všechen lid odpoví a řekne: Staň se. Prokletý buď ten, kdo zneuctívá svého otce nebo svou matku, a všechen lid řekne: Ať se stane. Prokletý je ten, kdo přemísťuje hranice svého souseda, a všechen lid řekne: Ať se stane. Prokletý je ten, kdo svádí slepého na cestě, a všechen lid řekne: Ať se stane. Prokletý, kdo by odvrátil soud příchozího, sirotka a vdovy, a všechen lid řekne: Ať se stane. Prokletý ten, kdo spí se ženou svého otce, protože odhalil přikrývku svého otce; a všechen lid řekne: Ať se stane. Prokletý je ten, kdo spí s jakýmkoli zvířetem, a všechen lid řekne: Ať se stane. Prokletý je ten, kdo spí se svou sestrou z otce nebo z matky. A řekne všechen lid: Ať se stane. Prokletý, kdo spí s jeho nevěstou, a řekne všechen lid: Ať se stane! Prokletý, kdo spí se sestrou jeho ženy, a řekne všechen lid: Ať se stane! Prokletý je ten, kdo bije svého bližního lstí, a všechen lid řekne: Ať se tak stane. Prokletý, kdo by vzal dary, aby udeřil duši nevinné krve, a všechen lid řekne: Ať se stane. Prokletý je každý člověk, který nezůstává ve všech slovech tohoto zákona, aby je činil, a všechen lid řekne: Ať se stane.

28

A bude, jestliže opravdu budeš poslouchat hlas Pána, Boha tvého, zachovávat a činit všechna tato přikázání, která já ti dnes přikazuji, a dá tě Pán, Bůh tvůj, vysoko nad všechny národy země, a přijdou na tebe všechna tato požehnání a najdou tě, jestliže budeš poslouchat hlas Pána, Boha tvého, požehnaný budeš ty ve městě a požehnaný budeš ty na poli. Požehnaní potomci tvého lůna a plodiny tvé země a stáda tvého skotu a stáda tvých ovcí. Požehnané jsou tvé sýpky a tvé zbytky. Požehnaný budeš při svém vcházení a požehnaný budeš při svém vycházení. Pán, tvůj Bůh, vydá tvé nepřátele, kteří se proti tobě postavili, zlomené před tvou tváří. Jednou cestou vytáhnou proti tobě, a sedmi cestami utečou před tvou tváří. Pán pošle na tebe požehnání ve tvých skladištích a na všechno, na co bys položil svou ruku, na zemi, kterou ti dává Pán, tvůj Bůh. Pozdvihne tě Pán sobě za lid svatý, jakým způsobem přísahal otcům tvým; jestliže budeš poslouchat hlas Pána Boha tvého, a budeš chodit po všech cestách jeho, a uvidí tě všechny národy země, že jméno Páně je vzýváno nad tebou, a budou se tě bát. A Pán, tvůj Bůh, tě rozmnoží k dobrým věcem v potomcích tvého lůna, a v potomcích tvého dobytka, a v plodech tvé země, na tvé zemi, kterou Pán přísahal tvým otcům dát tobě. Otevře tobě Pán pokladnici jeho tu dobrou, nebe, aby dal déšť zemi tvé v pravý čas; aby požehnal všechna díla rukou tvých; a budeš půjčovat národům mnohým, ty ale nebudeš si půjčovat. A ty budeš vládnout mnoha národům, ale tebe nebudou vládnout. Ustanoví

tě Hospodin, tvůj Bůh, hlavou a ne ocasem, a budeš tehdy nahoře a nebudeš dole, jestliže budeš poslouchat hlas Hospodina, tvého Boha, a zachovávat vše, co ti dnes přikazuji. Neodchýlíš se od všech přikázání, která ti dnes přikazuji, napravo ani nalevo, abys nešel za jinými bohy a nesloužil jim. A bude, pokud nebudeš poslouchat hlasu Pána, Boha svého, a zachovávat všechna jeho přikázání, která ti dnes přikazuji, že na tebe přijdou všechna tato prokletí a dostihnou tě. Prokletý budeš ve městě a prokletý budeš na poli. Prokleté tvé sýpky a tvé zásoby. Prokletí potomci tvého lůna a plody tvé země, stáda tvého dobytka a stáda tvých ovcí; Prokletý jsi ty při svém vcházení a prokletý jsi ty při svém vycházení. Pán pošle na tebe nedostatek, chřadnutí a vyčerpání na všechno, na co položíš svou ruku, dokud tě nezničí a dokud tě nepohubí rychle kvůli tvým zlým praktikám, protože jsi mě opustil. Pán může způsobit, že se k tobě přilepí smrt, dokud tě nevyhladí ze země, do které vcházíš, abys ji zdědil. Pán tě raní bezradností, horečkou, zimnicí, zánětem, plísní a bledostí, a budou tě pronásledovat, dokud tě nezničí. A nebe nad tvou hlavou bude bronzové a země pod tebou železná. Kéž dá Pán, Bůh tvůj, déšť tvé zemi jako prach, a prach z nebe bude sestupovat, dokud tě nevyhladí a dokud tě rychle nezničí. Kéž tě Pán vydá na porážku před tvými nepřáteli, jednou cestou proti nim vytáhneš, a sedmi cestami před nimi utečeš, a budeš rozptýlen ve všech královstvích země. A vaši mrtví budou potravou nebeským ptákům a zemským zvířatům, a nebude nikdo, kdo by je odháněl. Pán tě udeří egyptským vředem do zadku a divokou prašivinou a svrabem, takže nebudeš moci být uzdraven. Pán tě udeří šílenstvím,

slepotou a pominutím smyslů. A budeš tápat o poledni, jako slepý tápá ve tmě, a tvé cesty nebudou prospívat, a budeš pak křivděn a drancován po všechny dny, a nebude ten, kdo by pomáhal. Vezmeš si ženu, a jiný muž ji bude mít, postavíš dům, a nebudeš v něm bydlet, zasadíš vinici, a nesklidíš ji. Tvé tele zabité před tebou, a nebudeš z něho jíst; tvůj osel uchvácený od tebe, a nebude ti navrácen; tvé ovce dané tvým nepřátelům, a nebude ti ten, kdo pomáhá. Tvoji synové a tvé dcery budou dány jinému národu, a tvé oči na ně budou hledět chřadnoucí, tvá ruka nebude mít sílu. Úrodu tvé země a všechny tvé práce sežere národ, který neznáš, a budeš utlačován a zdrcen po všechny dny. A zešílíš kvůli tomu, co uvidíš na vlastní oči. Udeří tě Pán zlým vředem na kolena a na lýtka, takže nebudeš schopen být uzdraven od chodidla tvých nohou až po temeno tvé hlavy. Pán odvede tebe i tvé vládce, které nad sebou ustanovíš, k národu, který neznáš ty ani tvoji otcové, a budeš tam sloužit jiným bohům ze dřeva a kamene. A budeš tam hádankou, podobenstvím a vyprávěním mezi všemi národy, kam tě Pán odvede. Semeno mnoho vyneseš na pole, a málo přineseš, protože je sežere kobylka; Vinici zasadíš a budeš obdělávat, a víno nebudeš pít ani se nebudeš radovat z něho, protože je sežere červ. Olivy budou v celém tvém území, ale olejem se nepomažeš, protože tvá oliva opadne. Syny a dcery zplodíš, a nebudou tvými, neboť odejdou do zajetí. Veškeré tvé dřevěné věci a plody tvé země stráví rez. Cizinec, který je u tebe, vystoupí výš a výš, ty však sestoupíš níž a níž. Tento ti půjčí, ty ale jemu nepůjčíš, tento bude hlavou, ty ale budeš ocasem. A přijdou na tebe všechna tato prokletí a budou tě pronásledovat a

dostihou tě, dokud tě nezničí a dokud tě nezahubí, protože jsi neslyšel hlas Pána, Boha svého, abys střežil jeho přikázání a ustanovení, která ti přikázal. A budou v tobě znamení a divy v tvém potomstvu až na věky, protože jsi nesloužil Hospodinu, svému Bohu, v radosti a s dobrou myslí kvůli hojnosti všeho. A budeš sloužit svým nepřátelům, které na tebe pošle Pán, v hladu, v žízni, v nahotě a v nedostatku všeho, a vložíš si železný obojek na krk, dokud tě nezničí. Přivede na tebe Pán národ zdaleka od konce země jako útok orla, národ, jehož hlas neuslyšíš, národ nestydatý tváří, který nebude respektovat tvář starce a nad mladým se neslituje. A bude požírat potomstvo tvého dobytka a plody tvé země, takže ti nezanechá obilí, víno, olej, stáda tvých volů a stáda tvých ovcí, dokud tě nezničí. A zničí tě ve tvých městech, dokud nebudou zbořeny vysoké a pevné zdi, na které spoléháš, ve vší tvé zemi, a bude tě sužovat ve tvých městech, které ti dal. A budeš jíst potomky svého lůna, maso svých synů a svých dcer, které ti dal, ve svém soužení a ve svém stisku, jímž tě sevře tvůj nepřítel. Ten jemný mezi vámi a ten přepychový velmi bude závidět svým okem svému bratru a ženě ve svém náručí a zbývajícím dětem, které by mu zůstaly, takže dá jednomu z nich z masa svých dětí, které bude jíst, protože mu nezůstane nic v tvé tísni a v tvém soužení, kterým tě budou sužovat tví nepřátelé ve všech tvých městech. A jemná mezi vámi a ta něžná, jejíž noha nikdy nezkusila chodit po zemi kvůli něžnosti a kvůli jemnosti, bude závidět svým okem svému muži ve svém náručí, a svému synu a své dceři, a svému poporodí, které vyšlo z jejích stehen, a svému dítěti, které porodí; sežere je totiž kvůli nedostatku všeho tajně v tvém soužení a v tvé úzkosti,

kterou tě bude sužovat tvůj nepřítel ve tvých městech, jestliže nebudeš poslouchat a činit všechna slova tohoto zákona, napsaná v této knize, a bát se tohoto ctěného a obdivuhodného jména, PÁNA, tvého BOHA. A Pán učiní tvé rány podivuhodnými, i rány tvého semene, rány velké a podivuhodné, i nemoci zlé a vytrvalé. A vrátí se na tebe všechna ta zlá bolest Egypta, které ses varoval, a přilne k tobě. A všechnu nemoc a všechnu ránu, která není napsána, i všechnu tu, která je napsána v knize tohoto zákona, přivede Pán na tebe, dokud tě nezničí. A zůstanete v malém počtu, místo toho, že jste byli jako hvězdy nebes co do množství, protože jste neuposlechli hlasu Pána, Boha svého. A bude, jakým způsobem se Pán radoval nad vámi, aby vám dobře činil a rozmnožil vás, tak se bude Pán radovat nad vámi, aby vás zničil, a budete rychle vzati pryč ze země, do které vcházíš, abys ji zdědil. A rozptýlí tě Pán, Bůh tvůj, do všech národů, od konce země až do konce země, a budeš tam sloužit jiným bohům, dřevu a kameni, kterým jsi nevěřil ty ani tvoji otcové. Ale ani v těch národech tě nečeká odpočinek, ani tvá noha nenalezne místo k spočinutí, a Pán ti tam dá jiné neposlušné srdce, a selhávající oči, a chřadnoucí duši. A tvůj život bude viset před tvýma očima a budeš se bát ve dne i v noci a nebudeš věřit svému životu. Ráno řekneš: Jak by se stal večer, a večer řekneš: Jak by se stalo ráno, kvůli strachu tvého srdce, kterého se budeš bát, a kvůli viděním tvých očí, která uvidíš. A Pán tě vrátí do Egypta na lodích, po té cestě, o které jsem řekl, že ji už neuvidíš; a budete tam prodáni vašim nepřátelům jako otroci a otrokyně, a nebude kupujícího. Toto jsou slova smlouvy, kterou přikázal Pán Mojžíšovi uzavřít se syny Izraele v zemi

Moáb, kromě smlouvy, kterou s nimi uzavřel na Chorébu.

29

A Mojžíš zavolal všechny syny Izraele a řekl jim: Vy jste viděli všechno, co udělal Pán v zemi egyptské před vámi Faraonovi a jeho služebníkům a celé jeho zemi, ty velké zkoušky, které viděly tvé oči, ta znamení a ty velké divy. A Pán Bůh vám nedal srdce k poznání a oči k vidění a uši k slyšení až do tohoto dne. A vedl vás čtyřicet let pouští, nezestárly vaše šaty a vaše sandály se neopotřebovaly na vašich nohou. Chléb jste nejedli, víno a silný nápoj jste nepili, abyste poznali, že já jsem Pán, váš Bůh. A přišli jste až k tomuto místu a vyšel Sihon, král Hešbonu, a Og, král Bášanu, vstříc nám do boje. A udeřili jsme je a vzali jsme jejich zemi, a dal jsem ji v dědictví Rúbenovi a Gádovi a polovině kmene Manasesova. A budete zachovávat a plnit všechna slova této smlouvy, abyste rozuměli všemu, co budete činit. Vy všichni stojíte dnes před Pánem, Bohem vaším, vaši náčelníci kmenů a vaše rada starších a vaši soudcové a vaši písaři, každý muž Izraele, vaše ženy a vaši potomci a příchozí, který je uprostřed vašeho tábora, od vašeho dřevorubce až po vašeho nosiče vody, abyste vstoupili do smlouvy Pána, vašeho Boha, a do jeho kleteb, které Pán, tvůj Bůh, s tebou dnes uzavírá, aby tě ustanovil sobě za lid a on bude tvým Bohem, jak ti řekl a jak přísahal tvým otcům Abrahamovi a Izákovi a Jákobovi. A ne jen s vámi já uzavírám tuto smlouvu a tuto kletbu, ale i s těmi, kteří jsou zde s vámi dnes před Pánem, Bohem vaším, a s těmi, kteří nejsou s

vámi zde dnes. Že vy víte, jak jsme bydleli v zemi egyptské, jak jsme prošli středem národů, kterými jste procházeli. A viděli jste jejich ohavnosti a jejich modly, dřevo a kámen, stříbro a zlato, které jsou u nich. Není mezi vámi někdo, muž nebo žena nebo předkové nebo kmen, jehož mysl se odvrátila od Pána vašeho Boha, aby odešel sloužit bohům oněch národů; není mezi vámi někdo, kořen rostoucí nahoru v žluči a hořkosti; A bude, jestliže uslyší slova této kletby a požehná si v srdci svém, řka: Svaté mi budiž, protože půjdu v pobloudění svého srdce, aby hříšník nezahubil toho bez hříchu; Bůh nebude chtít být mu milostivý, ale pak bude zapálen hněv Pána a jeho žárlivost v onom člověku; a přilnou k němu všechna prokletí této smlouvy, napsaná v této knize; a Pán vymaže jeho jméno zpod nebe. A Pán jej oddělí ke zlu ze všech synů Izraele, podle všech kleteb smlouvy napsaných v knize tohoto zákona. A řeknou další generace, vaši synové, kteří povstanou po vás, a cizinec, který přijde ze vzdálené země, a uvidí rány té země a její nemoci, které na ni poslal Hospodin, síra a sůl spálená, celá její země nebude zaseta, ani nevzejde, ani na ni nevyroste nic zeleného. Jako byly zničeny Sodoma a Gomora, Adma a Seboim, které zničil Pán v hněvu a v hněvu. A řeknou všechny národy: Proč učinil Pán takto této zemi? Kdo je tento velký hněv zlosti? A řeknou, že opustili smlouvu Pána Boha jejich otců, kterou ustanovil jejich otcům, když je vyvedl ze země Egypta, a odešli a sloužili jiným bohům, které neznali, ani je jim nedal. A rozhněval se hněvem Pán na tu zemi, aby na ni přivedl všechny kletby napsané v knize tohoto zákona. A Pán je odstranil z jejich země v hněvu a zuřivosti veliké velmi a vyhnal je do jiné země,

jako je tomu nyní. Skryté věci patří Pánu, našemu Bohu, ale zjevné věci nám a našim dětem navěky, abychom činili všechna slova tohoto zákona. Skryté věci patří Pánu, našemu Bohu, ale zjevné věci nám a našim dětem navěky, abychom činili všechna slova tohoto zákona.

30

A stane se, až na tebe přijdou všechna tato slova, požehnání i prokletí, která jsem položil před tebe. A přijmeš do svého srdce ve všech národech, kde tě Pán rozptýlí, a obrátíš se k Pánu, svému Bohu, a uslyšíš jeho hlas podle všeho, co já ti dnes přikazuji, z celého svého srdce a z celé své duše, a Pán uzdraví tvé hříchy a smiluje se nad tebou a znovu tě shromáždí ze všech národů, do kterých tě Pán tam rozptýlil. Jestliže bude tvé rozptýlení od konce nebe až do konce nebe, odtamtud tě shromáždí Pán, Bůh tvůj, a odtamtud tě vezme Pán, Bůh tvůj. A přivede tě tvůj Bůh odtamtud do země, kterou zdědili tví otcové, a zdědíš ji, a učiní ti dobře, a učiní tě početnějším než tvé otce. A Pán důkladně očistí tvé srdce a srdce tvého potomstva, abys miloval Pána, svého Boha, z celého svého srdce a z celé své duše, abys žil. A Pán, tvůj Bůh, dá tyto kletby na tvé nepřátele a na ty, kteří tě nenávidí, kteří tě pronásledovali. A ty se obrátíš a uslyšíš hlas Pána, Boha svého, a budeš plnit jeho přikázání, která ti dnes přikazuji. A požehná ti Hospodin, Bůh tvůj, v každém díle tvých rukou, v potomcích tvého lůna, a v potomcích tvého dobytka, a v plodinách tvé země, protože se Hospodin, Bůh tvůj, navrátí, aby

se radoval nad tebou k dobrým věcem, tak jako se radoval nad tvými otci. Jestliže budeš poslouchat hlas Hospodina, Boha tvého, zachovávat jeho přikázání, a jeho nařízení, a jeho soudy napsané v knize tohoto zákona, jestliže se obrátíš k Hospodinu, Bohu tvému, z celého svého srdce a z celé své duše. Protože tento příkaz, který ti dnes přikazuji, není příliš obtížný, ani není daleko od tebe. Není v nebi nahoře, říkající: Kdo pro nás vystoupí do nebe a vezme nám ji, abychom ji slyšeli a plnili? Ani za mořem to není, říkající: Kdo pro nás překročí moře a vezme to pro nás a učiní to pro nás slyšitelným, abychom to činili? Slovo je velmi blízko tebe, ve tvých ústech a ve tvém srdci a ve tvých rukou, abys je činil. Hle, dnes jsem ti předložil život a smrt, dobro a zlo. Jestliže budeš poslouchat příkazy Pána, Boha svého, které ti dnes přikazuji, milovat Pána, Boha svého, chodit po všech jeho cestách a zachovávat jeho nařízení a jeho soudy, budete žít a budete mnozí, a Pán, Bůh tvůj, tě požehná v celé zemi, do které vcházíš, abys ji zdědil. A jestli se odvrátí tvé srdce a nebudeš poslouchat a zbloudiv se budeš klanět jiným bohům a budeš jim sloužit, oznamuji ti dnes, že zkázou zahynete a nestanete se dlouhověcí na zemi, do které překračujete Jordán, abyste ji tam zdědili. Slavnostně svědčím vám dnes, nebe i zemi, život i smrt jsem vám dal před vaši tvář, požehnání i kletbu; vyber si život, abys žil ty i tvé símě, abys miloval Pána, svého Boha, poslouchal jeho hlas a držel se ho; protože toto je tvůj život a délka tvých dnů, bydlet na zemi, kterou Pán přísahal tvým otcům Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, že jim ji dá.

31

A Mojžíš dokončil mluvit všechna tato slova ke všem synům Izraele, a řekl k nim: Sto a dvacet let mám dnes; nebudu už moci vcházet a vycházet. Pán ale řekl ke mně: Nepřekročíš tento Jordán. Pán, tvůj Bůh, který jde před tebou, on zničí tyto národy před tebou a ty je zdědíš, a Jozue, který jde před tebou, jak mluvil Pán. A Pán, tvůj Bůh, s nimi naloží tak, jak naložil se Sichonem a Ogem, dvěma králi Amoritů, kteří byli za Jordánem, a s jejich zemí, protože je úplně zničil. A Pán je odevzdal vám a naložíte s nimi tak, jak jsem vám přikázal. Buď odvážný a silný, neboj se, ani nebuď zděšený, ani se nevyděs před jejich tváří, protože Pán, tvůj Bůh, který jde před vámi, je s vámi, neopustí tě, ani tě nezanechá. A Mojžíš zavolal Jozua a řekl mu před celým Izraelem: Buď odvážný a silný, neboť ty vejdeš před tímto lidem do země, kterou Pán přísahal vašim otcům dát jim, a ty jim ji dáš jako dědictví. A Pán, který tě doprovází, tě neopustí, ani tě nezanechá, neboj se, ani nebuď zbabělý. A Mojžíš napsal slova tohoto zákona do knihy a dal ji kněžím, synům Léviho, kteří nesou truhlu smlouvy Páně, a starším synů Izraele. A Mojžíš jim přikázal v ten den, řka: Po sedmi letech, v čase roku propuštění, ve svátku stánků, když se shromáždí celý Izrael, aby se ukázal před Hospodinem, Bohem vaším, na místě, které vyvolí Hospodin, budete číst tento zákon před celým Izraelem do jejich uší, shromáždíte lid, muže a ženy a potomky a příchozího, který je ve vašich městech, aby slyšeli a aby se naučili bát se Hospodina, Boha vašeho, a aby slyšeli a konali všechna slova

tohoto zákona. A jejich synové, kteří to nevědí, uslyší a naučí se bát se Hospodina, tvého Boha, po všechny dny, co budou žít na zemi, do které přecházíte Jordán, abyste ji zdědili. A řekl Pán k Mojžíšovi: Hle, přiblížily se dny tvé smrti, zavolej Jozua a postavte se u dveří stanu svědectví, a přikážu jemu. A šel Mojžíš a Jozue do stanu svědectví a stáli u dveří stanu svědectví. A Pán sestoupil v oblaku a stanul u dveří stanu svědectví, a sloup oblaku stanul u dveří stanu svědectví. A řekl Pán k Mojžíšovi: Hle, ty spíš s tvými otci, a když povstane, tento lid bude smilnit po cizích bozích země, do které vchází, a opustí mě a poruší mou smlouvu, kterou jsem s nimi ustanovil. A budu rozhněván hněvem na ně v ten den, a opustím je, a odvrátím svou tvář od nich, a budou stravou, a najdou ho mnohá zla a soužení, a řekne v ten den: Protože není Pán, můj Bůh, se mnou, našla mě tato zla. Já ale jistě odvrátím svou tvář od nich v onen den, kvůli všem špatnostem, které udělali, protože se odvrátili k cizím bohům. A nyní napište slova této písně a učte ji syny Izraele a vložte ji do jejich úst, aby se mi tato píseň stala svědectvím před syny Izraele. Přivedu je totiž do dobré země, kterou jsem přísahal jejich otcům dát jim, zemi tekoucí mlékem a medem, a budou jíst, a když budou nasyceni, obrátí se k cizím bohům a budou jim sloužit a popudí mě a poruší mou smlouvu. A tato píseň bude svědčit proti nim, neboť nebude zapomenuta z jejich úst a z úst jejich potomků, neboť já znám jejich špatnost, kterou činí zde dnes, dříve než je přivedu do té dobré země, kterou jsem přísahal jejich otcům. A Mojžíš napsal tuto píseň v ten den a učil jí syny Izraele. A přikázal Jozuovi a řekl: Buď odvážný a silný, neboť ty přivedeš syny Izraele do země, kterou jim

přísahal Pán, a on bude s tebou. Když ale Mojžíš dokončil psaní všech slov tohoto zákona do knihy až do konce, a přikázal Levítům nesoucím truhlu smlouvy Páně, řka: Vzavše knihu tohoto zákona, položíte ji ze strany truhly smlouvy Pána Boha vašeho, a bude tam u tebe na svědectví. Protože já znám tvou vzdorovitost a tvůj tvrdý krk – ještě za mého života s vámi dnes jste byli vzpurní vůči Bohu, jak ne i po mé smrti? Shromážděte ke mně vaše kmenové vůdce a vaše starší a vaše soudce a vaše písaře, abych mluvil do jejich uší všechna tato slova a dosvědčil jim nebe i zemi. Vím totiž, že po mé smrti budete jednat bezprávně v bezpráví a odvrátíte se z té cesty, kterou jsem vám přikázal, a potkají vás ta zla v posledních dnech, protože budete činit zlé věci před Pánem, abyste jej popudili k hněvu skutky svých rukou. A Mojžíš mluvil do uší celého shromáždění slova této písně až do konce.

32

Pozor, nebe, budu mluvit, a nechť země slyší slova z mých úst. Nechť je očekáván můj výrok jako déšť a nechť sestoupí má slova jako rosa, jako déšť na trávu a jako sníh na trávu. Protože jsem vzýval jméno Páně, vzdejte velikost našemu Bohu. Bůh, pravdivá jsou jeho díla a všechny jeho cesty jsou soudy, Bůh věrný, a není v něm nespravedlnost, spravedlivý a svatý je Pán. Zhřešili – ne jemu – děti zavrženíhodné, pokolení křivé a zvrácené. Toto odplácíte Pánu? Takto lid hloupý a ne moudrý? Nezískal tě sám tento tvůj otec a neudělal tě a nevytvořil tě?

Pamatujte na dny věčnosti, pochopte léta pokolení po pokoleních. Zeptej se svého otce a oznámí ti to, svých starších a řeknou ti to. Když Nejvyšší rozděloval národy, jak rozptýlil syny Adamovy, ustanovil hranice národů podle počtu andělů Božích. A lidem Páně se stal Jákob, jeho podíl, Izrael jeho odměřeným dědictvím. Uspokojil ho v pustině, v žízni horka v zemi bez vody; obklopil ho a vychovával ho, a chránil ho jako panenku oka. Jako orel chrání své hnízdo a nad svými mláďaty se vznášel, rozprostřel svá křídla, přijal je a vzal je na svá ramena. Pán sám je vedl, nebyl s nimi cizí bůh. Vyvedl je nahoru na sílu země, nakrmil je plody polí, sáli med ze skály a olej z pevné skály. Máslo z volů a mléko z ovcí, s tukem jehňat a beranů, synů býků a kozlů, s tukem ledvin pšenice, a krev hroznu pil jako víno. A Jákob jedl a byl nasycen, a milovaný odkopl, ztloustl, zesílil, rozšířil se, a opustil Boha, který ho stvořil, a odvrátil se od Boha, svého spasitele. Vyprovokovali mě cizími bohy, svými ohavnostmi mě roztrpčili. Obětovali démonům, a ne Bohu, bohům, které neznali, novým a nedávno příchozím, které neznali jejich otcové. Boha, který tě zplodil, jsi opustil a zapomněl jsi na Boha, který tě živí. A Pán viděl a žárlil, a byl vyprovokován hněvem svých synů a dcer, a řekl: Odvrátím svou tvář od nich a ukážu, co s nimi bude v posledních dnech, protože je to zvrácená generace, synové, v nichž není víra. Oni mě provokovali k žárlivosti ne-bohem, popudili mě svými modlami, a já je provokuji k žárlivosti ne-národem, pošetilým národem je rozzlobím. Protože oheň byl zapálen z mého hněvu, bude hořet až dolů do podsvětí, stráví zemi a její plodiny, zapálí základy hor. Shromáždím na ně neštěstí a své šípy vyčerpám v boji proti nim.

Chřadnoucí hladem a požíráním ptáků, a nevyléčitelným tetanem – zuby šelem pošlu proti nim, spolu s hněvem těch, kteří vláčí po zemi. Zvenčí je učiní bezdětné meč a ze skladišť strach – mladého muže s pannou, kojence s usazeným starcem. Řekl jsem: Rozptýlím je a zastavím mezi lidmi jejich památku. Kdyby ne kvůli hněvu nepřátel, aby neprodloužili, aby nezaútočili společně protivníci, aby neřekli: naše mocná ruka, a ne Pán, udělala všechny tyto věci. Národ, který ztratil radu, a není v nich poznání. Nemysleli na to, aby rozuměli; ať tyto věci přijmou v nadcházejícím čase. Jak může jeden pronásledovat tisíc a dva přemístit desetitisíce, pokud je Bůh neprodal a Pán je nevydal? Že jejich bohové nejsou jako náš Bůh, ale naši nepřátelé jsou pošetilí. Neboť z vinice Sodomy pochází jejich réva a jejich ratolest z Gomory, jejich hrozen je hroznem žluči, trs hořkosti je pro ně. Hněv draků je jejich víno a nevyléčitelný hněv zmijí. Není snad toto shromážděno u mě a zapečetěno v mých pokladnicích? V den pomsty odplatím, až uklouzne jejich noha, protože den jejich zkázy je blízko a připraveno je to pro vás. Protože Pán bude soudit svůj lid a nad svými otroky se dá potěšit; viděl totiž, že jsou oslabeni a opuštěni v zajetí a vyčerpáni; A řekl Pán: Kde jsou jejich bohové, v které důvěřovali, jejichž tuk z jejich obětí jste jedli a víno jejich úliteb jste pili? Ať povstanou a ať vám pomáhají a ať se vám stanou ochránci. Vizte, vizte, že já jsem, a není Bůh kromě mě, já zabíjím a činím živým, udeřím a já uzdravím, a není nikdo, kdo by vysvobodil z mých rukou. Že pozvednu do nebe svou ruku a přísahám na svou pravici; a řeknu, žiji já na věky; Že naostřím jako blesk svůj meč, a má ruka se chopí soudu, a odplatím

spravedlnost nepřátelům, a těm, kteří mě nenávidí, odplatím. Opiji své šípy krví a můj meč sní maso z krve raněných a zajatých, počínaje hlavami nepřátelských vůdců. Radujte se, nebesa, spolu s ním, a ať se mu klanějí všichni poslové Boží, radujte se, národy, s jeho lidem, a ať jsou jím posíleni všichni synové Boží, neboť krev jeho synů je mstěna, a pomstí a odplatí spravedlnost nepřátelům, a těm, kdo nenávidí, odplatí, a Pán vyčistí zemi svého lidu. A Mojžíš napsal tuto píseň onoho dne a učil ji syny Izraele, a Mojžíš vstoupil a mluvil všechna slova tohoto zákona do uší lidu, sám i Jozue, syn Nunův. A Mojžíš dokončil mluvit ke všemu Izraeli. A řekl k nim: Věnujte pozornost srdcem všem těmto slovům, která já vám dnes svědčím, abyste je přikázali vašim synům střežit a činit všechna slova tohoto zákona. Protože toto není pro vás prázdné slovo, neboť toto je váš život, a kvůli tomuto slovu budete dlouho žít na zemi, do které přecházíte přes Jordán, abyste ji tam zdědili. A Pán mluvil k Mojžíšovi v tento den, říkaje: Vystup na horu Abarim, tuto horu Nebó, která je v zemi Moáb naproti Jerichu, a viz zemi Kanaán, kterou já dávám synům Izraele, a zemři na hoře, na kterou tam vystupuješ, a buď připojen ke svému lidu; jakým způsobem zemřel Áron, tvůj bratr, na hoře Hór, a byl připojen ke svému lidu. Protože jste neposlouchli mému slovu mezi syny Izraele u vody odporu v Kádeši v poušti Sín, protože jste mě neposvětili mezi syny Izraele. Naproti uvidíš tu zemi, ale tam nevstoupíš.

33

A toto je požehnání, kterým požehnal Mojžíš, muž Boží, synům Izraele před svou smrtí. A řekl: Pán přišel ze Sinaje a zjevil se nám ze Seiru a pospíšil z hory Faran s myriádami Kádeše, po jeho pravici byli andělé s ním. A ušetřil svůj lid, a všichni posvěcení jsou pod tvýma rukama, a tito jsou pod tebou, a přijal od jeho slov zákon, který nám přikázal Mojžíš, dědictví shromáždění Jákobových. A bude v milovaném vládce, když budou shromážděni vládci národů spolu s kmeny Izraele. Ať žije Rúben a ať neumře, a ať je početný. A toto je Juda: Vyslyš, Pane, hlas Judy a přijď k jeho lidu. Jeho ruce mu budou rozlišovat a budeš mu pomocníkem proti nepřátelům. A Levimu řekl: Dejte Levimu jeho zjevení a jeho pravdu muži svatému, kterého zkoušeli ve zkoušce; uráželi ho u vody sporu. Ten, kdo říká otci a matce: Neviděl jsem tě, a své bratry nepoznal a své syny zapřel, střežil tvá slova a tvou smlouvu zachoval. Budou vyhlašovat tvá nařízení Jákobovi a tvůj zákon Izraeli, budou pokládat kadidlo v tvém hněvu ustavičně na tvůj oltář. Požehnej, Pane, jeho sílu a přijmi díla jeho rukou, rozbij bedra nepřátel, kteří povstali proti němu, a ti, kdo ho nenávidí, ať nepovstanou. A k Benjamínovi řekl: Milovaný od Pána bude přebývat v důvěře, a Bůh ho zastíní po všechny dny, a mezi jeho rameny odpočinul. A Josefovi řekl: Od požehnání Pána jeho země, od hodin nebes a rosy, a od propastných pramenů zdola, a podle ročního období plodů slunečních obratů, a od spojení měsíců, od vrcholu hor od počátku, a od vrcholu věčných pahorků, a podle ročního období naplnění země, a ty přijatelné tomu, který se zjevil v keři, ať přijdou na hlavu Josefa a na vrchol toho, který byl oslavený mezi bratry. Krása prvorozeného býka je jeho, rohy jednorozce

jsou jeho rohy, jimi nabodne národy společně až do konce země, to jsou deseti tisíce Efraimovy a to jsou tisíce Manassesovy. A Zabulonovi řekl: Raduj se, Zabulone, v tvém odchodu, a Isachare, ve svých stanech. Národy zničí, a budete tam volat a obětujete tam oběť spravedlnosti, protože bohatství moře tě nakojí a obchody pobřežních obyvatel. A Gádovi řekl: Požehnaný buď ten, kdo rozšiřuje Gáda. Jako lev odpočinul, roztrhav paži i vládce. A viděl jeho prvotiny, že tam byla rozdělena země vládců shromážděných spolu s vůdci národů; spravedlnost Pán učinil a jeho soud s Izraelem. A Danovi řekl: Dan je lvíče a vyskočí z Bášanu. A Neftalímu řekl: Neftalí, plnost přijatelných věcí, a ať je naplněn požehnáním od Pána, moře a jih zdědí. A Ašérovi řekl: Požehnaný mezi dětmi Ašér, a bude přijatelný svým bratrům, ponoří svou nohu v oleji. Železo a bronz bude jeho sandál, jako tvé dny, tak tvá síla. Není jako Bůh milovaného, ten, který kráčí po nebi jako tvůj pomocník, a velkolepý na obloze. A Boží začátek tě bude chránit pod silou věčných paží, a vyvrhne od tvé tváře nepřítele, říkajíc: Zahyň. A Izrael bude přebývat v důvěře, sám na zemi Jákobově, při obilí a víně, a nebe ti bude zamračené rosou. Blahoslavený jsi, Izraeli; kdo je podobný tobě, lide zachraňovaný Pánem? Bude tě bránit tvůj pomocník a meč bude tvá chlouba; a tvoji nepřátelé ti budou lhát; a ty šlápneš na jejich šíji.

34

A Mojžíš vystoupil z Araboth Moábských na horu Nebó, na

vrchol Pisgy, která je naproti Jerichu; a Pán mu ukázal celou zemi Gileád až po Dan, a celou zemi Neftalí, a celou zemi Efraim a Manasse, a celou zemi Judy až k poslednímu moři, a poušť, a okolí Jericha, město palem, až po Segor. A Pán řekl Mojžíšovi: Toto je země, kterou jsem přísahal Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi, když jsem říkal: Tvému semeni ji dám. Ukázal jsem ji tvým očím, ale tam nevstoupíš. A Mojžíš, služebník Páně, zemřel v zemi Moáb podle slova Páně. A pohřbili ho v Gai blízko domu Fogor a nikdo neviděl jeho hrob až do tohoto dne. Mojžíš byl sto dvacet let, když zemřel, jeho oči nebyly zatmívány, ani jeho želvy nebyly zničeny. A synové Izraele oplakávali Mojžíše v Araboth Moab při Jordánu naproti Jerichu třicet dní, a byly dokončeny dny truchlení a pláče nad Mojžíšem. A Jozue, syn Nuna, byl naplněn duchem porozumění, neboť Mojžíš položil své ruce na něho, a synové Izraele ho poslouchali a učinili, jak přikázal Pán Mojžíšovi. A nepovstal již prorok v Izraeli jako Mojžíš, kterého poznal Pán tváří v tvář ve všech znameních a divech, kterého poslal Pán učinit je v zemi egyptské faraonovi a jeho služebníkům a celé jeho zemi, divy veliké a ruku mocnou, které učinil Mojžíš před celým Izraelem.

Jozue

1

A stalo se po smrti Mojžíše, že Pán řekl Jozuovi, synu Nuna, služebníku Mojžíše, říkaje: Mojžíš, můj služebník, zemřel. Nyní tedy vstaň, přejdi Jordán ty a všechen tento lid do země, kterou jim dávám. Každé místo, na které šlápnete chodidlem vašich nohou, vám ho dám, jakým způsobem jsem řekl Mojžíšovi: Poušť a Antilibanon, až k řece velké, řece Eufrat, a až k moři krajnímu; od západu slunce budou vaše hranice. Nepostaví se člověk před vámi po všechny dny tvého života, a právě jako jsem byl s Mojžíšem, tak budu i s tebou, a neopustím tě ani tě nepřehlédnu. Buď silný a statečný, neboť ty rozdělíš tomuto lidu zemi, kterou jsem přísahal vašim otcům, že jim ji dám. Buď silný, tedy, a buď odvážný, střež se a jednej podle toho, jak ti přikázal Mojžíš, můj služebník, a neodchýlíš se od toho napravo ani nalevo, abys měl úspěch ve všem, co konáš. A kniha tohoto zákona se nevzdálí z tvých úst a budeš o ní přemýšlet ve dne i v noci, abys věděl, jak činit vše, co je napsáno, pak budeš mít prospěch a své cesty učiníš úspěšnými, a pak budeš rozumět. Hle, přikázal jsem ti:

buď silný a buď statečný, nebuď zbabělý, ani se neboj, protože s tebou je Hospodin, tvůj Bůh, ve všem, kam půjdeš. A Jozue přikázal písařům lidu řka: Vejděte do středu tábora lidu a přikažte lidu řkouce: Připravte si zásoby, protože ještě tři dny a vy překročíte tento Jordán, abyste vstoupili a obsadili zemi, kterou vám dává Hospodin, Bůh vašich otců. A Rubenovi, a Gádovi, a polovině kmene Manasesova řekl Jozue: Pamatujte na slovo, které vám přikázal Mojžíš, služebník Páně, když řekl: Hospodin, váš Bůh, vám dal odpočinout a dal vám tuto zemi. Vaše ženy a vaše děti a váš dobytek ať zůstanou bydlet v zemi, kterou vám dal; vy ale přejdete lehce ozbrojeni první před vašimi bratry, každý silný; a budete s nimi bojovat po boku, dokud nedá odpočinek Pán, náš Bůh, vašim bratrům, stejně jako i vám, a zdědí i oni zemi, kterou jim dává Pán, náš Bůh; a odejdete každý do svého dědictví, které vám dal Mojžíš za Jordánem na východě slunce. A odpověděli Jozuovi a řekli: Všechno, co nám přikážeš, uděláme, a na každé místo, kam nás pošleš, půjdeme. Podle všeho, co jsme slyšeli od Mojžíše, budeme poslouchat tebe, jen ať je Hospodin, Bůh náš, s tebou, jakým způsobem byl s Mojžíšem. Ten člověk, který by tě neposlechl, a kdokoli nebude poslouchat tvá slova, jak mu přikážeš, nechť zemře, ale buď silný a statečný.

2

A Jozue, syn Nuna, poslal z Šittim dva mladé muže vyzvědět, řka: Vystupte a prohlédněte zemi a Jericho. Ti dva mladí muži

odešli, vešli do Jericha a vešli do domu ženy nevěstky, jíž bylo jméno Rachab, a přenocovali tam. A bylo oznámeno králi Jericha: Sem vešli muži ze synů Izraele, aby vyzvěděli zemi. A král Jericha poslal a řekl Rachab: Vyveď ty muže, kteří vešli do tvého domu té noci, neboť přišli vyzvědět zemi. A žena, která vzala ty dva muže, je skryla a řekla jim: Přišli ke mně ti muži, ale když byla brána zavírána ve tmě, ti muži vyšli. Nevím, kam odešli. Pronásledujte je, jestli je dostanete. Tato je ale vyvedla na střechu a skryla je v lněné slámě, která byla navršena na střeše. A muži je pronásledovali cestou k Jordánu až k brodům, a brána byla zavřena. A stalo se, jak vyšli ti pronásledující za nimi, a oni ale před tím, než usnuli, ona ale vystoupila k nim na střechu a řekla k nim: Vím, že vám dal Pán zemi; padla totiž vaše bázeň na nás. Slyšeli jsme totiž, že Pán Bůh vysušil Rudé moře před vámi, když jste vycházeli ze země egyptské, a co učinil těm dvěma králům Amorejců, kteří byli za Jordánem, Sihonovi a Ogovi, které jste zničili. A když jsme to uslyšeli, byli jsme ohromeni v našich srdcích a v nikom z nás nezůstal duch před vaší tváří, protože Pán, váš Bůh, je Bůh nahoře v nebi a dole na zemi. A teď mi přísahejte při Pánu Bohu, protože činím vám milosrdenství, a učiňte i vy milosrdenství v domě mého otce, a zachovejte naživu dům mého otce, mou matku, a mé bratry, a celý můj dům, a všechno co je jejich, a vysvobodíte mou duši ze smrti. A muži jí řekli: Naše duše místo vašich na smrt, a ona řekla: Až Pán vydá vám město, prokážete mi milosrdenství a věrnost. A spustila je oknem a řekla jim: Odejděte do hornaté krajiny, aby se s vámi nesetkali pronásledovatelé, a skryjte se tam tři dny, dokud se pronásledovatelé neobrátí zpět od vás, a potom odejdete na vaši

cestu. A ti muži jí řekli: Nevinní jsme vůči této tvé přísaze. Hle, my vcházíme do části města, a umístíš znamení - tento šarlatový provaz svěsíš do okna, skrze které jsi nás spustila, a svého otce, svou matku, své bratry a celý dům svého otce shromáždíš k sobě do svého domu. A každý, kdo by vyšel dveřmi tvého domu ven, bude vinný sám sobě, my však budeme nevinní vůči této tvé přísaze, a kolik jich bude s tebou v tvém domě, my budeme vinní. Jestliže nás však někdo ublíží nebo odhalí tato naše slova, budeme nevinní vůči této tvé přísaze. A řekl jim: Ať je podle vašeho slova, a poslal je pryč, a oni odešli. A oni přišli do hornaté krajiny a zůstali tam tři dny, a pronásledovatelé prohledali všechny cesty, a nenašli. A ti dva mladí muži se vrátili a sestoupili z hory, překročili k Jozuovi, synu Nunovu, a vyprávěli mu všechny události, které se jim přihodily. A řekli Jozuovi, že Pán předal celou tu zemi do naší ruky, a všichni obyvatelé oné země se před námi třesou.

3

A Jozue vstal časně ráno, odešel ze Šittimu, a přišli až k Jordánu, a přenocovali tam před přechodem. A stalo se po třech dnech, že písaři prošli táborem a přikázali lidu, řkouce: Když uvidíte truhlu smlouvy Pána Boha našeho a naše kněze a Levity nesoucí ji, odejdete ze svých míst a půjdete za ní. Ale ať je mezi vámi a ní vzdálenost dva tisíce loktů, nepřibližujte se k ní, abyste poznali cestu, kterou půjdete, neboť jste nešli tuto cestu od včerejška a předevčírem. A Jozue řekl lidu: Posvěťte se do zítřka, protože

zítra učiní Hospodin mezi vámi podivuhodné věci. A Jozue řekl kněžím: Zvedněte truhlu smlouvy Páně a jděte před lidem. A kněží zvedli truhlu smlouvy Páně a šli před lidem. A Pán řekl Jozuovi: V tento den začínám tě vyvyšovat před všemi syny Izraele, aby poznali, že jako jsem byl s Mojžíšem, tak budu i s tebou. A nyní přikaž kněžím nesoucím truhlu smlouvy: Jakmile vstoupíte do vody Jordánu, zastavte se v Jordánu. A Jozue řekl synům Izraele: Přistupte sem a slyšte slovo Pána, našeho Boha. Podle toho poznáte, že živý Bůh je mezi vámi a že jistě vyhladí před námi Kananejce, Chetejce, Ferezejce, Evejce, Amorejce, Gergesejce a Jebusejce. Hle, truhla smlouvy Pána vší země přechází Jordán. Vyberte si dvanáct mužů ze synů Izraele, jednoho z každého kmene. A bude, jakmile spočinou nohy kněží nesoucích truhlu smlouvy Pána vší země ve vodě Jordánu, voda Jordánu přestane téct a voda sestupující se zastaví. A lid odešel ze svých stanů, aby přešel Jordán, a kněží nesli truhlu smlouvy Páně před lidem. Jak ale vcházeli kněží nesoucí truhlu smlouvy k Jordánu a nohy kněží nesoucích truhlu smlouvy Páně byly namočeny do části vody Jordánu, Jordán byl naplněn po celém svém břehu, jako ve dnech sklizně pšenice. A stanuly vody sestupující shora, stanula jedna hromada stojící velmi daleko až k části Kiriat-Jearimu; ale sestupující sestoupila do moře Araba, moře soli, až do konce přestala; a lid stál naproti Jerichu. A kněží nesoucí truhlu smlouvy Páně stáli na suché zemi uprostřed Jordánu, a všichni synové Izraele procházeli po suché zemi, dokud všechen lid nedokončil přechod přes Jordán.

4

A když všechen lid dokončil přecházení Jordánu, řekl Hospodin Jozuovi: Vezmi muže z lidu, jednoho z každého kmene, přikaž jim: Vezměte z prostředku Jordánu dvanáct připravených kamenů, dopravte je s sebou a položte je ve vašem táboře, kde se utábořite na noc. A Jozue povolal dvanáct slavných mužů ze synů Izraele, jednoho z každého kmene, a řekl jim: Přistupte přede mě před tvář Pána doprostřed Jordánu; a každý vezměte odtamtud kámen, ať jej vezme na svá ramena podle počtu dvanácti kmenů Izraele, aby vám tyto byly znamením trvajícím stále; aby když se tě zítra tvůj syn zeptá a řekne: Co jsou pro nás tyto kameny? A ty ukážeš svému synovi, řka: Jordán, řeka, přestal téci před truhlou smlouvy Pána vší země, když ji přecházel, a budou tyto kameny vám památníkem synům Izraele až na věky. A synové Izraele udělali tak, jak přikázal Pán Jozuovi, a vzali dvanáct kamenů z prostředku Jordánu, právě jak přikázal Pán Jozuovi při dokončení přechodu synů Izraele, a přenesli je s sebou do tábora a položili je tam. Postavil ale Jozue i jiných dvanáct kamenů v samotném Jordánu, na místě, které bylo pod nohami kněží nesoucích truhlu smlouvy Páně, a jsou tam až do dnešního dne. Kněží nesoucí truhlu smlouvy stáli v Jordánu, dokud Jozue nedokončil všechno, co Pán přikázal oznámit lidu, a lid pospíšil a přešel. A stalo se, když všechen lid dokončil přecházení, že přešla truhla smlouvy Páně a kameny před nimi. A synové Rúbenovi, synové Gádovi a polovina kmene Manassesova přešli připraveni před syny Izraele, tak jak jim

Mojžíš přikázal. Čtyřicet tisíc ozbrojených překročilo před Pánem do války k městu Jericho. V ten den vyvýšil Pán Jozua před celým rodem Izraele a báli se ho, právě jako Mojžíše po celou dobu, co žil. A Pán řekl Jozuovi: Přikaž kněžím nesoucím truhlu smlouvy svědectví Páně, ať vyjdou z Jordánu. A Jozue přikázal kněžím: Vyjděte z Jordánu. A stalo se, když vystoupili kněží nesoucí truhlu smlouvy Páně z Jordánu a položili nohy na zem, vrhla se voda Jordánu zpět na své místo a tekla jako předtím po celém břehu. A lid vyšel z Jordánu desátého dne prvního měsíce a synové Izraele se utábořili v Galgálech na východní straně od Jericha. A těch dvanáct kamenů, které vzal z Jordánu, postavil Jozue v Gilgalu a řekl: Až se vás budou ptát vaši synové a řeknou: Co jsou tyto kameny? Oznamte svým synům, že po suché zemi přešel Izrael tento Jordán, když Pán, Bůh náš, vysušil vodu Jordánu před nimi, dokud nepřešli; právě tak, jak učinil Pán, Bůh náš, s Rudým mořem, které Pán, Bůh náš, vysušil před námi, dokud jsme neprošli; aby poznaly všechny národy země, že moc Pána je silná, a abyste vy ctili Pána, Boha našeho, v každém skutku.

5

A stalo se, jak uslyšeli králové Amoritů, kteří byli za Jordánem, a králové Fénicie, kteří byli u moře, že Pán Bůh vysušil řeku Jordán před syny Izraele při jejich přecházení, že se roztály jejich mysli a byli zasaženi strachem a nebyla v nich žádná moudrost před tváří synů Izraele. V tomto čase řekl Hospodin

Jozuovi: Udělej si kamenné meče z ostré skály a posadiv se, obřež syny Izraele podruhé. A Jozue udělal ostré kamenné meče a obřezal syny Izraele na místě nazývaném Pahorek předkožek. Jakým způsobem důkladně očistil Jozue syny Izraele: kolik jich kdy bylo na cestě, a kolik jich kdy bylo neobřezaných z těch, kteří vyšli z Egypta, všechny tyto obřezal Jozue; neboť čtyřicet dva roky se toulal Izrael v poušti Mabdaritidě. Proto neobřezaná byla většina z nich, bojovníků, kteří vyšli ze země egyptské, neposlušných přikázání Božích, kterým také nařídil, že neuvidí zemi, kterou přísahal Pán jejich otcům dát, zemi tekoucí mlékem a medem. Místo nich však nahradil jejich syny, které Jozue obřezal, protože se narodili na cestě neobřezaní. Poté, co byli obřezáni, zůstali v klidu v táboře, dokud se neuzdravili. A Pán řekl Jozuovi, synu Nunovu: V dnešní den jsem odstranil potupu Egypta od vás. A nazval jméno toho místa Galgala. A synové Izraele slavili paschu čtrnáctého dne měsíce od večera na západ od Jericha za Jordánem na pláni. A jedli z obilí té země nekvašený chléb a nové zrní. V tento den přestala manna poté, co jedli z obilí země, a synům Izraele již nebyla manna, sklízeli však zemi palmových stromů v onom roce. A stalo se, když byl Jozue v Jerichu, že pozdvihl oči a viděl muže stojícího před ním s taseným mečem v ruce, a Jozue přistoupil a řekl mu: Jsi náš, nebo z nepřátel? A on mu řekl: Já jsem velitel vojska Páně, nyní jsem přišel. A Jozue padl tváří na zem a řekl mu: Pane, co přikazuješ svému služebníku? A velitel Pánova vojska řekl Jozuovi: Rozuj si sandály z nohou, neboť místo, na kterém nyní stojíš, je svaté.

6

A Jericho bylo zavřeno a opevněno, a nikdo z něj nevycházel, ani nevstupoval. A Pán řekl Jozuovi: Hle, já ti vydávám pod kontrolu Jericho a jejího krále, který je v něm, i mocné muže plné síly. Ty však postav kolem ní bojovníky dokola. A až zatroubíte na trubku, ať vykřikne všechen lid společně, a když vykřiknou, padnou zdi města samy od sebe a všechen lid vejde, každý přímo před sebe, do města. A vešel Jozue, syn Nunův, ke kněžím a řekl jim: Přikažte lidu obejít a obklíčit město, a bojovníci ať projdou ozbrojení před Pánem. A sedm kněží majících sedm posvátných trub ať projde podobně před Pánem a ať troubí silně, a truhla smlouvy Páně ať následuje. Bojovníci ať pochodují vpředu a kněží přivádějící zadní voj za truhlou smlouvy Páně, troubící. Lidu ale přikázal Jozue: Nekřičte, ani ať nikdo neslyší váš hlas, dokud vám on neoznámí den, kdy máte vykřiknout, a pak vykřiknete. A truhla Boží smlouvy obešla a hned se vrátila do tábora a zůstala tam. A druhého dne vstal Jozue časně ráno a kněží vzali truhlu smlouvy Páně. A sedm kněží nesoucích sedm trub šlo před Pánem, a po nich vstupovali bojovníci, a zbývající dav za truhlou smlouvy Páně, a kněží troubili na trouby, a celý zbývající dav obkroužil město šestkrát zblízka a odešel zpět do tábora; tak to dělali po šest dní. A sedmého dne vstali za úsvitu a obešli město toho dne sedmkrát. A stalo se v sedmém období, že zatroubili kněží, a Jozue řekl synům Izraele: Vykřikněte, neboť Pán vám vydal město. A město bude proklaté, ono i všechno, co je v něm, Pánu zástupů, kromě Rachab nevěstky – ušetřete ji i

všechno, co je v jejím domě. Ale vy se budete velmi chránit od té zasvěcené věci, abyste někdy, když byste o tom uvažovali, sami nevzali z té zasvěcené věci a neučinili tábor synů Izraele prokletou věcí a nezničili nás. A každé stříbro nebo zlato, nebo bronz nebo železo bude svaté Pánu a bude přineseno do pokladu Páně. A kněží zatroubili na trubky, a když lid uslyšel zvuk trubek, vykřikl všechen lid zároveň velkým a silným válečným křikem, a celá zeď padla dokola, a všechen lid vstoupil do města. A Jozue ji zasvětil i vše, co bylo ve městě, od muže až po ženu, od mladíka až po starce, i tele a tažné zvíře mečem. A těm dvěma mladým mužům, kteří vyzvědovali, řekl Jozue: Vejděte do domu té ženy a vyveďte ji odtamtud i vše, co jí patří. A vešli ti dva mladí muži, kteří vyzvěděli město, do domu té ženy a vyvedli Ráchab nevěstku a jejího otce a její matku a její bratry a její příbuzné a všechno, co bylo její, a umístili ji venku za táborem Izraele. A město bylo spáleno ohněm se vším, co v něm bylo, kromě stříbra a zlata a bronzu a železa, které dali, aby bylo přineseno do pokladnice Páně. A Rachab nevěstku i celý její otcovský dům zachránil naživu Jozue a usadil je v Izraeli až do dnešního dne, protože skryla vyzvědače, které Jozue poslal vyzvědět Jericho. A Jozue učinil přísahat v ten den před Pánem, říkaje: Prokletý ten člověk, který postaví to město; ve svém prvorozeném je založí a ve svém nejmladším postaví jeho brány. A tak učinil Chiel z Betelu; v Abironovi, svém prvorozeném synu, založil ji, a v tom nejmenším, který byl zachráněn, postavil její brány. A Pán byl s Jozue a jeho jméno bylo známo v celé zemi.

7

A synové Izraele se dopustili velkého provinění a přivlastnili si ze zasvěcených věcí, a Achar, syn Charmiho, syna Zambriho, syna Zary z kmene Judy, vzal ze zasvěcených věcí, a Hospodin se rozhněval hněvem na syny Izraele. A Jozue poslal muže do Gai, která je u Betelu, se slovy: Vyzvědejte Gai. A muži šli nahoru a vyzvěděli Gai. A vrátili se k Jozuovi a řekli mu: Ať nevystoupí všechen lid, ale asi dva tisíce nebo tři tisíce mužů ať vystoupí a ať obléhají město. Neveď tam všechen lid, neboť jich je málo. A vytáhlo asi tři tisíce mužů, a utekli před muži z Ají. A muži z Gai zabili z nich třicet šest mužů, pronásledovali je od brány a rozdrtili je na svahu, a srdce lidu se naplnilo hrůzou a rozplynulo se jako voda. A Jozue roztrhl svá roucha a padl na zem tváří před Pánem až do večera, on i starší Izraele, a sypali si prach na hlavy. A Jozue řekl: Prosím, Pane, proč tvůj služebník převedl tento lid přes Jordán, aby ho vydal Amoritovi, aby nás zničil? A kdyby jsme zůstali a usadili se u Jordánu. A co řeknu, když Izrael obrátil šíji před svým nepřítelem? A když uslyší Kananejský a všichni obyvatelé země, obklopí nás a vyhladí nás ze země, a co uděláš se svým velkým jménem? A Pán řekl Jozuovi: Vstaň, proč jsi padl na tvář? Lid zhřešil a přestoupil smlouvu, kterou jsem s nimi uzavřel; ukradli ze zasvěcených věcí a vhodili je do svých nádob. A synové Izraele nebudou schopni obstát tváří v tvář svým nepřátelům, obrátí šíji před svými nepřáteli, protože se stali prokletím. Nebudu již s vámi, jestliže neodstraníte prokletí ze svého středu. Vstaň, posvěť lid a

řekni, aby se posvětili na zítřek. Toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Prokletá věc je mezi vámi, nebudete moci obstát před svými nepřáteli, dokud neodstraníte tu prokletou věc ze svého středu. A budete shromážděni všichni ráno podle kmenů, a kmen, který ukáže Pán, přivedete podle rodů, a rod, který ukáže Pán, přivedete podle domu, a dům, který přijme Pán, přivedete podle muže. A kdokoli bude ukázán, bude spálen ohněm, i se vším, co mu patří, protože přestoupil smlouvu Páně a dopustil se bezpráví v Izraeli. A Jozue vstal brzy ráno, přivedl lid podle kmenů a byl ukázán kmen Judy. A byl přiveden podle klanů, a byl ukázán klan Zerachitů. A byl přiveden podle mužů, a byl ukázán Achar, syn Zambriho, syna Zárova. A Jozue řekl Acharovi: Vzdej dnes slávu Hospodinu, Bohu Izraele, a učiň vyznání, a oznam mi, co jsi udělal, a neskrývej to přede mnou. A Achar odpověděl Jozuovi a řekl: Opravdu jsem zhřešil před Pánem, Bohem Izraele, a toto jsem učinil. Viděl jsem v kořisti holý pestrobarevný plášť a dvě stě šekelů stříbra a jeden zlatý jazyk padesáti šekelů, a uváživ je, vzal jsem je, a hle, jsou skryty v mém stanu a stříbro je skryto pod nimi. A Jozue poslal posly a oni běželi do stanu v táboře, a tyto věci byly skryty v jeho stanu a stříbro pod nimi. A vynesli je ze stanu, přinesli je k Jozuovi a ke starším Izraele a položili je před Hospodinem. A Jozue vzal Achara, syna Zarova, a vyvedl ho do rokle Achor, i jeho syny, i jeho dcery, i jeho telata, i jeho soumarová zvířata, i všechny jeho ovce, i jeho stan, i všechen jeho majetek, a všechen lid s ním, a vyvedl je do Emekachoru. A Jozue řekl Acharovi: Proč jsi nás zničil? Pán tě úplně zničil, tak jako dnes. A ukamenovali ho kameny celý Izrael a postavili nad ním velkou hromadu

kamenů; a Hospodin přestal v hněvu své zlosti. Kvůli tomu to pojmenoval Emekachor až do tohoto dne.

8

A Pán řekl Jozuovi: Neboj se ani nebuď zmalomyslněný, vezmi s sebou všechny muže válečníky, vstaň a vytáhni do Ai, hle, dal jsem do tvých rukou krále Ai a jeho zemi. A naložíš s Ai stejným způsobem, jakým jsi naložil s Jerichem, i s jeho králem, a kořist dobytka ukořistíš pro sebe; ustanov však pro sebe zálohu městu ze zadní strany. A Jozue vstal a všechen válečný lid, aby vystoupili do Gai. Jozue vybral třicet tisíc mužů mocných v síle a poslal je v noci. A přikázal jim se slovy: Vy číhejte za městem, nebuďte daleko od města a všichni buďte připraveni. A já a všichni, kdo jsou se mnou, přitáhneme k městu, a stane se, že až vyjdou obyvatelé Ai proti nám, právě tak jako nedávno, utečeme před nimi. A až vyjdou za námi, odlákáme je od města, a řeknou: Tito utíkají před námi, stejně jako předtím. Vy ale povstanete ze zálohy a půjdete do města. Podle tohoto slova učiníte, hle, přikázal jsem vám. A Jozue je poslal, a oni šli do zálohy a usadili se mezi Betelem a Aj, na západ od Aj. Jozue vstal časně ráno, přehlédl lid, a on i starší vystoupili v čele lidu na Aj. A všechen lid válečný s ním vytáhl, a jdouce přišli naproti městu od východu. A záloha města byla od moře. A stalo se, jak viděl král Gai, pospíšil si a vyšel vstříc jim přímo do války, on sám a všechen lid s ním. A on sám nevěděl, že záloha pro něj je za městem. A viděl to, a Jozue a Izrael ustoupili před nimi. A

pronásledovali syny Izraele, a sami se vzdálili od města. Nezůstal nikdo v Gai, kdo by nebyl pronásledoval Izrael; a zanechali město otevřené a pronásledovali Izrael. A Pán řekl Jozuovi: Vztáhni svou ruku s oštěpem, který je v tvé ruce, na město, neboť jsem ti je vydal do rukou; a zálohy povstanou rychle ze svého místa. A Jozue natáhl svou ruku s oštěpem směrem k městu; a záloha rychle povstala ze svého místa; a vyšli, když natáhl ruku, a vešli do města, a zmocnili se ho; a pospíšili a zapálili město ohněm. A když se obyvatelé Ai ohlédli za sebe, viděli kouř stoupající z města k nebi a už neměli kam utéci, ani sem ani tam. A Jozue a celý Izrael viděli, že záloha vzala město a že kouř města vystoupil do nebe; a otočivše se, udeřili na muže Aje. A tito vyšli z města vstříc a ocitli se mezi táborem, tito odtud a tito odtud, a bili je, až z nich nezůstal zachráněný ani uprchlý. A krále Ai zajali živého a přivedli ho k Jozuovi. A když přestali synové Izraele zabíjet všechny v Aj a ty na polích a na hoře při sestupu, kde je pronásledovali odtud až do konce, vrátil se Jozue do Aj a pobil jej ostřím meče. A padlých v ten den bylo od muže až po ženu dvanáct tisíc, všichni obyvatelé Aje. Kromě kořisti v městě si synové Izraele ponechali všechno, co vyplundrovali, podle rozkazu Pána, jak přikázal Pán Jozuovi. A Jozue zapálil město ohněm a učinil z něj neobydlenou hromadu navěky až do tohoto dne. A krále z Ai pověsil na rozvětveném stromu, a byl na stromu až do večera, a při západu slunce přikázal Jozue, a sňali jeho tělo ze stromu, a hodili je do jámy, a navršili nad ním hromadu kamenů, která trvá až do dnešního dne.

9

Jak ale uslyšeli králové Amoritů ti za Jordánem, ti v hornaté krajině, a ti v nížině, a ti na celém pobřeží velkého moře, a ti u Antilibanonu, a Chetejci, a Kananejci, a Perizejci, a Hivejci, a Amoritové, a Girgašejci, a Jebusejci, shromáždili se na jedno místo, aby válčili proti Jozuovi a Izraeli, všichni společně. A obyvatelé Gabaonu slyšeli všechno, co učinil Pán Jerichu a Ai. A udělali i oni sami s lstí; a přišli, opatřili si zásoby a připravili se; a vzali staré pytle na svá ramena a staré a roztržené svázané měchy na víno, a díry svých sandálů a své sandály staré a zašlapané na svých nohou, a své šaty ošumělé na sobě, a svůj chléb ze zásob suchý a plesnivý a rozpadající se. A přišli k Jozuovi do tábora Izraele do Galgaly a řekli Jozuovi a Izraeli: Ze vzdálené země jsme přišli, a nyní s námi uzavřete smlouvu. A synové Izraele řekli Chivejskému: Viz, nebydlíš snad uprostřed nás, a jak s tebou uzavřeme smlouvu? A oni řekli Jozuovi: Jsme tvoji služebníci. A Jozue jim řekl: Odkud jste a odkud jste přišli? A řekli: Z velmi vzdálené země přišli tvojи služebníci ve jménu Hospodina, tvého Boha; slyšeli jsme totiž o jeho jménu a o všem, co udělal v Egyptě, a co udělal králům Amoritů, kteří byli za Jordánem, Sichonovi, králi Amoritů, a Ogovi, králi Bášanu, který bydlel v Aštarótu a v Edrei. A když to uslyšeli, řekli nám naši starší a všichni obyvatelé naší země: Vezměte si zásoby na cestu a jděte jim naproti a řekněte jim: Jsme tvoji služebníci, a nyní s námi uzavřete smlouvu. Tyto chleby – teplé jsme si je vzali v den, kdy jsme vyšli, abychom přišli k vám, nyní však vyschly a

staly se zkažené. A tyto měchy na víno, které jsme naplnili nové, praskly, a naše oděvy a naše sandály se opotřebovaly od velmi dlouhé cesty. A vůdcové vzali z jejich zásob, a Pána se nedotázali. A Jozue s nimi uzavřel mír a ustanovili s nimi smlouvu, aby je zachránili, a vůdcové shromáždění jim přísahali. A stalo se po třech dnech poté, co s nimi uzavřeli smlouvu, že uslyšeli, že jsou z jejich blízkosti a že mezi nimi bydlí. Synové Izraele odešli a přišli do jejich měst. Jejich města byla Gabaon, Kefira, Beerot a města Jarim. A synové Izraele s nimi nebojovali, protože všichni vládcové přísahali na Pána, Boha Izraele, a celé shromáždění reptalo na vládce. A vládci řekli celému shromáždění: My jsme jim přísahali při Pánu, Bohu Izraele, a nyní se jich nebudeme moci dotknout. Toto uděláme: zajmeme je živé a zachováme je, a nebude na nás hněv kvůli přísaze, kterou jsme jim přísahali. Budou žít a budou dřevorubci a nosiči vody pro celé shromáždění, právě jak jim řekli vládci. A Jozue je svolal dohromady a řekl jim: Proč jste mě oklamali, říkajíce: Jsme od tebe velmi daleko, vy jste však sousedé těch, kteří bydlí mezi námi? A nyní jste prokletí, nikdy nepřestane být z vás otrok, ani dřevorubec, ani nosič vody pro mě a mého Boha. A odpověděli Jozuovi: Bylo nám oznámeno vše, co Pán, tvůj Bůh, přikázal Mojžíšovi, svému služebníku, dát vám tuto zemi a vyhubit nás a všechny obyvatele na ní před vámi; a velmi jsme se báli o naše životy před vámi, a proto jsme udělali tuto věc. A nyní hle, my jsme vám poddáni; jak se vám líbí a jak se vám zdá, učiňte s námi. A oni jim to tak udělali, a Jozue je v ten den vysvobodil z rukou synů Izraele, a nezabili je. A Jozue je v ten den ustanovil za dřevorubce a vodonoše pro celé shromáždění a

pro oltář Boží. Proto se obyvatelé Gabaonu stali dřevorubci a vodonoši oltáře Božího až do dnešního dne a pro místo, které by vyvolil Pán.

10

Jak ale slyšel Adonibezek, král Jeruzaléma, že Jozue vzal Gai a úplně ji zničil, jakým způsobem udělali s Jerichem a jeho králem, tak udělali také s Gai a jejím králem, a že obyvatelé Gibeonu přeběhli k Jozuovi a k Izraeli, velmi se jich báli; věděl totiž, že Gibeon je velké město, jako jedno z mateřských měst, a všichni její muži jsou silní. A Adonibezek, král Jeruzaléma, poslal k Elamovi, králi Hebronu, a k Fidonovi, králi Jarmuthu, a k Jeftovi, králi Lakiše, a k Dabeinovi, králi Adulamu, se slovy: Pojďte, vystupte ke mně a pomozte mi, a bojujme proti Gibeonu, neboť přeběhli k Jozuovi a k synům Izraele. A vytáhlo pět králů Jebusejců, král Jeruzaléma a král Hebronu a král Jarmutu a král Lakiše a král Adulamu, oni sami a všechen jejich lid. A obklíčili Gabaon a obléhali ho. A obyvatelé Gabaonu poslali k Jozuovi do tábora Izraele do Galgaly se slovy: Neopouštěj své služebníky; vytáhni k nám rychle a pomoz nám a vysvoboď nás; protože se proti nám shromáždili všichni králové Amoritů, kteří obývají hornatou krajinu. A Jozue vyšel z Galgal, on i všichni váleční muži s ním, všichni udatní v síle. A řekl Pán Jozuovi: Neboj se jich, neboť jsem je dal do tvých rukou, nikdo z nich nezůstane před vámi. A protože Jozue přišel na ně náhle, celou noc táhl z Galgal. A Pán uvedl je do zmatku před syny Izraele a Pán je

rozdrtil velkým rozdrcením v Gabaonu, a pronásledovali je cestou výstupu Bet-choronu a sekali je až k Azece a až k Makedě. Když oni utíkali před syny Izraele na sestupu z Bet-horonu, Pán svrhl na ně kameny krupobití z nebe až k Azece, a bylo více těch, kteří zemřeli skrze kameny krupobití, než těch, které synové Izraele zabili mečem ve válce. Potom mluvil Jozue k Pánu v den, kdy Bůh vydal Amorejce do rukou Izraele, když je rozdrtil v Gabaonu a byli rozdrceni před syny Izraele, a Jozue řekl: Ať stojí slunce nad Gabaonem a měsíc nad roklí Aijalon. A slunce i měsíc stály nehybně, dokud Bůh nebránil jejich nepřátele, a slunce stálo uprostřed nebe a nešlo k západu až do konce jednoho dne. A nestala se taková den ani dříve, ani naposledy, takže Bůh vyslyšel člověka, protože Pán bojoval spolu s Izraelem. A těchto pět králů uteklo a skryli se do jeskyně v Makeda. A bylo oznámeno Jozuovi se slovy: Bylo nalezeno pět králů skrytých v jeskyni v Makeda. A Jozue řekl: Skutálte kameny na ústí jeskyně a ustanovte muže, aby je střežili. Vy však nestůjte, pronásledujte své nepřátele, uchopte jejich zadní voj a nedovolte jim vejít do jejich měst, neboť je Pán, náš Bůh, vydal do našich rukou. A stalo se, když Jozue a všichni synové Izraele přestali je sekat velikým sekáním velmi až do konce, že přeživší byli zachráněni do opevněných měst. A všechen lid se obrátil k Jozue do Makedy zdraví, a nikdo ze synů Izraele nezavrčel svým jazykem. A Jozue řekl: Otevřete jeskyni a vyveďte těchto pět králů z jeskyně. A vyvedli těch pět králů z jeskyně: krále Jeruzaléma, krále Chebrónu, krále Hierimúthu, krále Lachíše a krále Odollámu. A protože je vyvedli k Jozuovi, svolal Jozue celý Izrael a ty, kteří začínali válku a doprovázeli jej, říkaje jim: Jděte napřed a

položte své nohy na jejich šíje. A když přistoupili, položili své nohy na jejich šíje. A Jozue jim řekl: Nebojte se jich ani se neděste, buďte stateční a silní, protože tak učiní Pán všem vašim nepřátelům, proti kterým bojujete. A Jozue je zabil a pověsil je na pět dřev, a viseli na dřevech až do večera. A stalo se k západu slunce, přikázal Jozue, a stáhli je ze dřev a hodili je do jeskyně, do které tam utekli, a svalili kameny na jeskyni až do dnešního dne. A Makkedah vzali v ten den a zavraždili ji ostřím meče a úplně zničili každou dýchající věc, která byla v ní, a nebyl zanechán nikdo v ní zachráněný a unikající, a učinili králi Makkedah stejným způsobem, jakým učinili králi Jericha. A Jozue odešel a celý Izrael s ním z Makedy do Lebny a obléhal Lebnu. A Pán ji vydal do rukou Izraele, a vzali ji i jejího krále, a zavraždili ji ostřím meče, i každou dýchající věc v ní, a nebyl v ní zanechán nikdo zachráněný ani unikající, a učinili jejímu králi stejně, jako učinili králi Jericha. A odešel Jozue a celý Izrael s ním z Lebny do Lakíše, obléhal ji a dobýval ji. A Pán předal Lakíš do rukou Izraele. A vzal je druhého dne, a zabili je ostřím meče, a úplně je zničili, stejným způsobem, jakým naložili s Libnou. Potom vytáhl Elam, král Gazeru, aby pomohl Lachíši, a Jozue jej udeřil ostřím meče, i lid jeho, takže z nich nezůstal nikdo zachráněný ani uprchlý. A Jozue odešel a celý Izrael s ním z Lakiše do Odollamu, obléhal ho a dobyl ho. A Pán ji vydal do rukou Izraele, a dobyli ji toho dne, a vyvraždili ji ostřím meče, a všechno živé v ní vyvraždili, stejným způsobem, jak učinili Lachíši. A Jozue odešel a celý Izrael s ním do Chebrónu a obléhal jej. A udeřili na ni ostřím meče a všechny živé bytosti, které v ní byly, nikdo nebyl ušetřen, stejným způsobem, jakým naložili s

Odolamem, úplně ji zničili i vše, co v ní bylo. A Jozue se vrátil a celý Izrael do Debíru; a obklíčivši jej, vzali jej a jeho krále a jeho vesnice; a udeřil jej ostřím meče a úplně zničili jej a všechno dýchající v něm; a nenechali v něm nikoho zachráněného; jakým způsobem učinili Hebronu a jeho králi, tak učinili Debíru a jeho králi. A Jozue udeřil celou hornatou zemi a Negev a nížinu a Ašdod a jejich krále, nezanechali z nich zachráněného, a každou dýchající věc života úplně zničil, jakým způsobem přikázal Hospodin, Bůh Izraele, od Kádeš Barnea až po Gazu, celý Gošen až po Gibeon. A všechny jejich krále a jejich zemi porazil Jozue najednou, protože Pán, Bůh Izraele, bojoval za Izrael.

11

Když ale uslyšel Jabís, král Asoru, poslal k Jobabovi, králi Maronu, a ke králi Symonu, a ke králi Azifu, a ke králům těm podle Sidonu toho velkého, do té hornaté krajiny a do Araby naproti Kenerotu, a do té roviny, a do Fenaeddoru, a k těm pobřežním Kananejcům od východu, a k těm pobřežním Amorejcům, a těm Chetejcům, a Ferezejcům, a Jebusejcům těm v té hoře, a těm Evejcům, a těm pod tím Hermonem do země Massymy. A vyšli oni a jejich králové s nimi, jako písek moře množstvím, a koně a vozy velmi mnohé. A shromáždili se všichni ti králové a přišli na totéž místo, a utábořili se u vody Maron, aby bojovali proti Izraeli. A Pán řekl Jozuovi: Neboj se jich, protože zítra v tuto hodinu já je vydám poražené před

Izraelem. Jejich koním podřežeš šlachy a jejich vozy spálíš ohněm. A Jozue přišel se všemi válečníky náhle k vodám Maronu a padli na ně v hornaté zemi. A Pán je vydal do rukou Izraele, a sekajíce je pronásledovali až k velkému Sidónu, a až k Maserónu, a až k rovinám Massóchu na východě, a posekali je tak, že z nich nezůstal žádný přeživší. A Jozue jim udělal, jak mu přikázal Pán: jejich koním podřezal šlachy a jejich vozy spálil ohněm. A Jozue se v té době vrátil a zmocnil se Asóru a jejího krále. Asór totiž dříve vládl všem těmto královstvím. A zabili každou dýchající věc v něm mečem a zničili všechny, a nebyla v něm zanechána žádná dýchající věc, a Azor spálili ohněm. A všechna města těch království a jejich krále vzal Jozue a zabil je ostřím meče a úplně je zničil, jakým způsobem přikázal Mojžíš, služebník Páně. Ale všechna ta opevněná města nespálil Izrael, kromě Azoru samotného spálil Izrael, a všechny kořisti z něj uloupili pro sebe synové Izraele; ty však všechny úplně zničili ostřím meče, dokud je nezničili; nezanechali z nich nic dýchajícího. Jakým způsobem přikázal Hospodin Mojžíšovi, svému služebníku, a Mojžíš stejně přikázal Jozuovi, a tak učinil Jozue, nepřestoupil nic ze všeho, co mu přikázal Mojžíš. A Jozue vzal celou hornatou zemi a celou zemi Negev a celou zemi Gošen a nížinu a tu směrem na západ a horu Izrael a nízká místa u hory od hory Chalak, která stoupá k Seiru, a až k Baal-Gadu a pláně Libanonu pod horou Hermon; a všechny jejich krále vzal a zabil a usmrtil. A Jozue vedl proti těmto králům válku mnoho dní. A nebylo města, které by Izrael nevzal, všechno vzali ve válce. Že se skrze Pána stalo posílit jejich srdce, aby se setkali ve válce proti Izraeli, aby byli zničeni, tak aby jim nebyla dána

milost, ale aby byli zničeni, způsobem, jakým to řekl Pán Mojžíšovi. A Jozue přišel v ten čas a vyhladil Anakim z hornaté krajiny, z Hebronu, z Dabiru, z Anabot a z celého Judy s jejich městy, a Jozue je vyhladil. Nikdo z Anakimů nezůstal mezi syny Izraele, kromě Gazy, Gatu a Ašdodu, kde zůstali. A Jozue vzal celou zemi, jak přikázal Pán Mojžíšovi, a Jozue ji dal Izraeli za dědictví podle rozdělení jejich kmenů, a země odpočinula od války.

12

A tito jsou králové země, které zabili synové Izraele, a zdědili jejich zemi za Jordánem od východu slunce, od údolí Arnon až k hoře Hermon, a celou zemi Araba na východě. Sihona, krále Amoritů, který bydlel v Hešbonu a vládl od Arnonu, jenž je v údolí, podle části údolí, a polovinu Gileádu až k Jabboku, hranicím synů Ammonových. A Arabah až k moři Chinnereth na východě, a až k moři Arabah, moři solí, od východu cestou podle Beth jeshimoth, od Temanu pod Asedoth Phasga. A Og král Bašanu byl zanechán z obrů, ten bydlící v Aštarot a v Edrei, vládce od hory Hermon a od Salky, a celý Bašan až po hranice Geršuritů, a Machi, a polovinu Gileadu po hranice Sihona, krále Hešbonu. Mojžíš, služebník Páně, a synové Izraele je porazili a Mojžíš ji dal do dědictví Rubenovi a Gádovi a polovině kmene Manassesova. A tito králové Emorejců, které zabili Jozue a synové Izraele za Jordánem od moře Baal Gad v pláni Libanonu a až k hoře Halak vystupující do Seiru, a dal ji Jozue kmenům

Izraele dědit podle jejich losu, v horách a v pláni a v Arábě a v Ašdotu a v poušti a v Negevu, Chetejce a Emorejce a Kananejce a Perizejce a Hivejce a Jebusejce. Krále Jericha, a krále Gai, která je blízko Bethelu, krále Jeruzaléma, krále Hebronu, krále Jarmuthu, krále Lachiše, krále Elamu, krále Gezeru, krále Debiru, krále Gaderu, krále Hormahu, krále Aderu, krále Lebny, krále Odollamu, krále Elathu, krále Tappuahu, krále Opheru, krále Apheku Aroku, krále Asomu, krále Symoonu, krále Mambrothu, krále Aziphu, krále Kadeše, krále Zachaku, krále Maredothu, krále Jekomu Carmelu, krále Odollamu Phenneadoru, krále Gai Galileje, krále Thersy; všichni tito králové dvacet devět.

13

A Jozue byl starší, pokročilý ve dnech, a řekl Pán k Jozue: Ty jsi pokročil ve dnech a země zůstává mnoho k dědictví. A tato země je zanechaná; hranice Filištínů, Gešurijec a Kananejec, od neobydlené té naproti Egyptu až k hranicím Ekronu z levé strany Kananejců, se počítá k pěti satrapím Filištínů, Gazejskému a Ašdodskému a Aškelónskému a Getejskému a Ekrónskému a Avejskému, z Temanu a vší zemi Kanaán naproti Gaze, a Sidóňané až k Afeku, až k hranicím Amorejců, a všechna země Galiath Filištínů, a celý Libanon od východu slunce od Gilgalu pod horou Hermon až ke vchodu Emath, každý obývající hornatou krajinu od Libanonu až k Masereth Memphomaim. Všechny Sidoňany já úplně zničím před tváří Izraele; ale rozděl

ji losem Izraeli, jakým způsobem jsem ti přikázal. A nyní rozděl tuto zemi jako dědictví devíti kmenům a polovině kmene Manasse. Od Jordánu až k Velkému moři směrem k západu slunce ji dáš; Velké moře bude tvořit hranici. Těm dvěma kmenům a polovině kmene Manassesova, Reubenovu a Gadovu, dal Mojžíš za Jordánem na východě slunce; dal jim Mojžíš, služebník Páně, od Aroeru, který je na břehu potoka Arnonu, a město uprostřed rokle, a celý Mishor od Medeby; Všechna města Sihona, krále Amoritů, který kraloval v Heshbonu až k hranicím synů Ammonových; A Gilead, a hranice Geshuru a Maachatitů, celou horu Hermon, a celý Bashan až k Salecahu; Celé království Oga v Bashanu, který kraloval v Ashtarothu a v Edrei; tento byl pozůstatkem obrů, a Mojžíš ho porazil a vyhladil. A synové Izraele nezničili Gesirity, Machatity a Kananejce, a král Gesiri a Machati bydleli mezi syny Izraele až do dnešního dne. Kromě kmene Levi nebyl dán dědictví; Pán, Bůh Izraele, ten je jejich dědictví, jak jim řekl Pán. A toto je rozdělení, které rozdělil Mojžíš synům Izraele v Araboth Moábském za Jordánem naproti Jerichu. A Mojžíš dal kmeni Rúben podle jejich rodů. A stalo se jejich hranice od Aroeru, který je naproti roklině Arnonu, a město, které je v roklině Arnonu; a celý Misor, až po Chešbon, a všechna města, která jsou v Misoru, a Dibon, a Bamot Baal, a dům Meelbotu, a Bašan, a Bakedmot, a Mefaat, a Kirjataim, a Sibma, a Serada, a Sion na hoře Enab, a Bet Peor, a Asdot Pisga, a Bet Ješimot, a všechna města Misoru, a celé království Sichona, krále Amorejců, kterého porazil Mojžíš, jeho i vůdce Midianu, a Eviho, a Rekema, a Sura, a Hura, a Rebu, vládce kořisti Sion, a obyvatele Sionu. A Balaama, syna Beorova, věštce, zabili v tom

obratu. Stalo se ale, že hranice Reubena byla Jordán jako hranice. Toto bylo dědictví synů Reubenových podle jejich klanů, jejich města a jejich statky. Dal ale Mojžíš synům Gádovým podle jejich klanů. A jejich hranice byly Jazer, všechna města Gileadu a polovina země synů Ammonových až k Arabě, která je naproti Aradu. A od Chešbonu až po Arabót podle Micpy, a Botanim, a Maan až po hranice Dibonu, a Enadom a Otargai a Baintanabra a Sukkót a Šafan a zbývající království Sichona krále Chešbonu; a Jordán bude tvořit hranici až po část moře Kinneret za Jordánem od východu. Toto je dědictví synů Gádových podle jejich klanů a podle jejich měst, podle jejich klanů obrátí krk před svými nepřáteli, protože podle jejich klanů vznikla jejich města a jejich statky. A Mojžíš dal polovině kmene Manasse podle jejich klanů. A stalo se, že jejich hranice byly od Maanu, a celé království Bašanu, a celé království Oga, krále Bašanu, a všechny vesnice Jaira, které jsou v Bašanitidě, šedesát měst. A polovina Gileádu, a v Aštarótu a v Edrei města království Óga v Bášanu, synům Makíra, synům Manassesa, a polovinám synů Makíra, synů Manassesa, podle jejich klanů. Tito, které zdědil Mojžíš za Jordánem v Araboth Moábském, za Jordánem u Jericha od východu.

14

A tito jsou ti, kdo rozdělili dědictví synům Izraele v zemi Kanaán, kterým rozdělili dědictví Eleazar, kněz, a Jozue, syn Nunův, a vůdcové otcovských rodů kmenů synů Izraele. Podle

losů zdědili, jak přikázal Hospodin skrze Jozua devíti kmenům a polovině kmene z druhé strany Jordánu. A levitům nedal dědictví mezi nimi, protože synové Josefovi byli dva kmeny, Manases a Efraim, a nebyl dán podíl v zemi levitům, ale města k bydlení a jejich pastviny pro dobytek a jejich dobytek. Jakým způsobem přikázal Pán Mojžíšovi, tak učinili synové Izraele a rozdělili zemi. A synové Judy přistoupili k Jozue v Galgale a Káleb, syn Jefonův, Kenezský, mu řekl: Ty znáš slovo, které Pán mluvil k Mojžíši, muži Božímu, o mně a o tobě v Kádeš Barné. Bylo mi čtyřicet let, když mě Mojžíš, syn Boží, poslal z Kádeš Barnea vyzvědět zemi, a odpověděl jsem mu slovo podle jeho mysli. Moji bratři, kteří se mnou vystoupili, změnili srdce lidu, ale já jsem byl plně odhodlán následovat Pána, svého Boha. A Mojžíš přísahal v ten den slovy: Země, na kterou jsi vstoupil, bude tobě a tvým dětem v dědictví navěky, protože jsi byl oddán následování Pána, našeho Boha. A teď mě Pán zachoval, jak řekl. Je to čtyřicátý pátý rok od toho, kdy Pán mluvil toto slovo k Mojžíšovi, a Izrael šel pouští. A teď hle, je mi dnes osmdesát pět let. Ještě jsem dnes silný, jako když mě Mojžíš poslal, stejně jsem silný teď vyjít a vejít do války. A nyní tě žádám o tuto horu, jak řekl Pán toho dne, protože ty jsi slyšel toto slovo toho dne, nyní však jsou tam Anakimové, opevněná a velká města, jestliže tedy bude Pán se mnou, zničím je, jak mi řekl Pán. A Jozue mu požehnal a dal Hebron Kálebovi, synu Jefunneho, syna Kenazova, jako dědictví. Kvůli tomu se stal Chebrón dědičným podílem Cháleba, syna Jefoneho Kenezejského, až do tohoto dne, protože následoval příkaz Pána, Boha Izraele. Jméno Hebronu bylo dříve město Argob, metropole Anakimů, a země odpočinula

od války.

15

A staly se hranice kmene Judy podle jejich klanů od hranic Idumeje, od pouště Sin až ke Kadeši na jih. A jejich hranice byla od Jihu až k části solného moře, od hřebene vedoucího k Jihu. A prochází naproti výstupu Akrabín a obchází Sena a stoupá od jihu ke Kádeš Barnea a vychází Asoron a vystupuje do Sarada a vychází na západ od Kádeš a vychází k Azmonu a táhne se až k rokli Egypta a bude jeho konec hranic u moře, toto je jejich hranice od jihu. A hranice od východu celé Solné moře až k Jordánu. A jejich hranice od severu, a od hřebene moře a od části Jordánu. Hranice vystupuje na Bet-Chaglaam a prochází od severu na Bet-Arabah a hranice vystupuje na kámen Bóchana, syna Rúbena. A hranice vystupuje na čtvrtinu rokle Achor a sestupuje na Gilgal, která je naproti výstupu Adummim, která je na jih od rokle, a táhne se k vodě pramene slunce a jeho východ bude pramen Rogel. A hranice vystupuje do rokle Hinnom, na hřbet Jebúsejce od jihu, to je Jeruzalém, a hranice se táhne na vrchol hory, která je naproti rokli Hinnom k moři, která je z části země Refájců na severu. A hranice se táhne od vrcholu hory k prameni vody Neftoach a táhne se k hoře Efron a povede hranici do Baalu, to je město Jearim. A hranice se bude obtáčet od Baalu k moři, a projde do hory Assar na západ města Jarin od severu; toto je Chaslon; a sestoupí k městu slunce, a projde na jih. A hranice se táhne podle zadu Ekronu na sever, a táhnou se

hranice do Sukkotu, a projdou hranice na jih, a táhne se k Lebně, a bude východ hranic u moře. A jejich hranice od moře, moře velké bude ohraničovat. Toto jsou hranice synů Judy dokola podle jejich klanů. A Kálebovi, synu Jefonneho, dal podíl uprostřed synů Judy na rozkaz Boží, a Jozue mu dal město Arbok, hlavní město Enakovo; to je Hebron. A Káleb, syn Jefuneh, odtamtud vyhladil tři syny Enákovy: Šešaje, Talmaje a Achimana. A Cháleb vyšel odtamtud proti obyvatelům Dabíru, a jméno Dabír bylo dříve město Písmen. A Cháleb řekl: Kdo dobude a zmocní se města Písem, tomu dám svou dceru Aschán za ženu. A vzal ji Gotoniel, syn Keneze, bratra Kalebova, a dal mu svou dceru Aschán za manželku. A stalo se, když vycházela, že mu poradila, řkouc: Budu žádat svého otce o pole. A vykřikla z osla a Káleb jí řekl: Co je ti? A řekla mu: Dej mi požehnání, protože jsi mě dal do země Negeb, dej mi Bothanis. A dal jí Gonathlah nahoře a Gonathlah dole. Toto je dědictví kmene synů Judových. Stala se ale města jejich městy u kmene synů Judy na hranicích Edomu na poušti, a Baiseleel, a Ara, a Asor, a Ikam, a Regma, a Aruel, a Kadeš, a Asorionain, a Mainam, a Balmainan, a vesnice jejich, a města Aseron, to je Asor, a Sen, a Salmaa, a Molada, a Seri, a Baifalat, a Cholaseola, a Beršeba; a vesnice jejich, a statky jejich, Bala, a Bakok, a Asom, a Elboudad, a Betel, a Horma, a Siklág, a Macharim, a Sethennak, a Labos, a Sale, a Eromot; měst dvacet devět, a vesnice jejich. V nížině Aštaol, Sora a Eštaol. A Ramen, a Tano, a Iluthoth, a Maiani, a Iermouth, a Adullam, a Membra, a Saocho, a Iazeka, a Sakarim, a Gadera, a statky její; měst čtrnáct, a vesnice jejich. Senna a Adasan a Magadalgad a Dalad a Masfa a Iachareel a Basedoth a

Ideadalea a Chabra a Maches a Maachos a Geddor a Bagadiel a Noman a Machedan, měst šestnáct a vesnice jejich; Lebna a Ithak a Anoch a Jana a Nasib a Keilam a Akiezi a Kezib a Bathesar a Ailom, měst deset a vesnice jejich; Ekron a vesnice jeho a statky jejich, od Ekronu Gemna a všechna, kolik jich je blízko Ashdodu, a vesnice jejich; Asiedoth a vesnice jeho a statky jeho; Gaza a vesnice jeho a statky jeho až k proudu Egypta, a moře velké ohraničuje. A v hornaté krajině Samir a Jeter a Socha a Renna a město Písem, to je Debir, a Anon a Es a Man a Aisam a Gosom a Chalou a Channa a Gelom, měst jedenáct a vesnice jejich, Airem a Remna a Soma a Jemain a Baitachou a Phakua a Euma a město Arbok, to je Hebron, a Soraith, měst devět a statky jejich, Maor a Karmel a Ozib a Itan a Jariel a Arikam a Zakanaim a Gabaa a Thamnatha, měst devět a vesnice jejich, Ailoua a Bet Sur a Geddon a Magaroth a Baithanam a Thekoum, měst šest a vesnice jejich, Kariathbaal, to město Jarim, a Sotheba, města dvě a statky jejich, a Baddargeis a Tharabaam a Ainon a Aiochioza a Naphlazon a města Sadon a Arkades, měst sedm a vesnice jejich. A Jebúsejec bydlel v Jeruzalémě a synové Judy nebyli schopni je zničit, a Jebúsejci bydleli v Jeruzalémě až do tohoto dne.

16

A staly se hranice synů Josefových od Jordánu u Jericha od východu, a vystoupí od Jericha do hornaté pustiny, do Bethel Luzy. A vyjde do Bethelu a projde k hranicím Ahatarthi. A projde k moři přes hranice Aptalim až k hranicím dolního Bethoronu, a

jejich východ bude k moři. A synové Josefovi, Efraim a Manasse, zdědili. A tak se staly hranice synů Efraimových podle jejich klanů, a hranice jejich dědictví byly od východu Atarot a Erok až k hornímu Bethoronu a Gazaře. A hranice přijde k moři do Ikasmonu od severu Horká; obejde na východ do Thenasy, a Selles, a projde od východu do Ianoky, a do Macha, a Atarothu, a vesnice jejich; a přijde k Jerichu, a vyjde k Jordánu. A od Hrobu půjde hranice k moři na Chelkana a jejich východ bude k moři, toto je dědictví kmene Efraim podle jejich rodů. A města oddělená synům Efraimovým uprostřed dědictví synů Manassových, všechna města a jejich vesnice. A Efraim nezničil Kananejce bydlícího v Gázéru, a Kananejec bydlel v Efraimovi až do tohoto dne, až vystoupil farao, král Egypta, a vzal jej a spálil jej ohněm, a Kananejce a Perizejce a obyvatele Gázéru probodli, a farao jej dal jako věno své dceři.

17

A staly se hranice kmene synů Manassesových, protože tento byl prvorozený Josefovi, Machirovi, prvorozenému Manassesovu, otci Gileada, neboť byl muž válečník, v Gileadské zemi a v Bašanu. A stalo se zbývajícím synům Manasseho podle jejich klanů: synům Ieziho a synům Keleza a synům Ieziela a synům Sychema a synům Symarima a synům Ofera, tito byli mužského pohlaví podle jejich klanů. A Salpaadovi, synu Oferovu, nebyly synové, ale dcery, a toto jsou jména dcer Salpaadových: Maala, Noua, Egla, Melcha a Thersa. A stály před knězem Eleazarem a

před Jozuem a před vládci a říkaly: Bůh přikázal skrze Mojžíše dát nám dědictví uprostřed našich bratří, a byl jim dán na příkaz Páně los mezi bratřími jejich otce. A jejich úděl padl od Anassy a rovina Labek ze země Gileád, která je za Jordánem, protože dcery synů Manassesových zdědily dědictví uprostřed jejich bratrů. A země Gileád se stala synům Manassesovým, kteří zůstali. A stalo se, že hranice synů Manassehových byla Delehanath, která je naproti synům Anathovým, a vede k hranicím k Jaminu a Jassibu k pramenu Taphthoth. Manassehovi bude, a Tafet na hranicích Manasseha synům Efraimovým. A hranice sestoupí k rokli Karana na jih podle rokle Jariel, terebint Efraimův uprostřed města Manasse, a hranice Manasse na sever k bystřině, a bude jeho konec moře, od jihu Efraimovi a na sever Manassemu, a bude moře jejich hranicí, a k Ašerovi se připojí na severu a k Isacharovi od východu. A Manasse bude mít v Isacharovi a v Ašerovi Baitan a jejich vesnice, a obyvatele Doru a jeho vesnice, a obyvatele Megidda a jeho vesnice, a třetinu Mafety a jeho vesnice. A synové Manasseh nebyli schopni zničit tato města, a Kananejci začali bydlet v této zemi. A stalo se, že když synové Izraele zvítězili a učinili Kananejce poddanými, nezničili je úplně. Namítali ale synové Josefa Jozuovi a říkali: Proč jsi nám dal jedno dědictví a jeden podíl? Já jsem ale početný lid a Bůh mi požehnal. A Jozue jim řekl: Jestliže jsi velký lid, vystup do lesa a vykliď si ho, jestliže tě svírá hora Efraim. A oni řekli: Nelíbí se nám hora Efraim, a Kananejec bydlící v ní v Bet-šeanu a v jejích vesnicích v údolí Jizreel má vybrané koně a železo. A Jozue řekl synům Josefovým: Jestli jsi velký lid a máš velkou sílu, nebudeš

mít jedno dědictví. Neboť les bude tvůj, protože je to les a vyklidíš ho, a bude tvůj. A když úplně zničíš Kananejce, ačkoli má vybraného koně, ty jsi totiž silnější než on.

18

A celé shromáždění synů Izraele se shromáždilo v Šílo a postavili tam stan svědectví, a země byla jimi podmaněna. A zůstalo sedm kmenů synů Izraele, kteří nezdědili. A řekl Jozue synům Izraele: Jak dlouho budete ochabovat zdědit tu zemi, kterou dal Pán, Bůh náš? Dejte z vás tři muže z každého kmene, a když povstanou, nechť projdou zemí a nechť ji popíší přede mnou, jak bude nutné ji rozdělit. A přišli k němu, a rozdělil jim sedm částí. Juda jim postaví hranici od jihu a synové Josefa jim postaví od severu. Vy však rozdělte tu zemi na sedm částí a přineste je sem ke mně, a vynesu vám los před Hospodinem, naším Bohem. Neboť synové Lévi nemají mezi vámi podíl; kněžství Páně je totiž jejich podíl; a Gád a Ruben a polovina kmene Manasse vzali své dědictví za Jordánem na východě, které jim dal Mojžíš, služebník Páně. A muži vstali a šli, a Jozue přikázal mužům, kteří šli prozkoumat zemi, řka: Jděte a prozkoumate zemi, a přijďte ke mně, a zde vám vynesu los před Pánem v Šílo. A oni šli a procházeli tu zemi, viděli ji a napsali ji podle měst, sedm částí do knihy, a přinesli ji k Jozue. A Jozue jim hodil los v Šílo před Pánem. A los kmene Benjamín vyšel první podle jejich klanů, a hranice jejich losu vyšly mezi syny Judy a mezi syny Josefa. A jejich hranice byly od severu, od Jordánu

hranice vystoupí podél úbočí Jericha od severu, a vystoupí na horu k moři, a jeho východ bude Mabdaritis Bethon. A hranice odtud projde k Lúze, na hřbet Lúzy z jihu od ní, to je Bétél, a hranice sestoupí k Maataróv Orech na hornatou krajinu, která je k jihu od dolního Béthorónu. A hranice bude procházet a povede kolem k části obrácené k moři od jihu, od hory naproti Bet-choronu na jih, a jeho výstup bude do Kiriat-baalu, což je Kiriat-jearim, město synů Judových, toto je část k moři. A část směřující k jihu od Kariath Baalu projde hranicemi do Gasinu, k prameni vody Naphto. A hranice sestoupí k části, to je k tváři údolí Sonnam, které je z části Emek Refaim ze severu, a Gehenna sestoupí k zádům Jebusejského z jihu; sestoupí k prameni Rogel; a projde k prameni Bet Šemeš; a projde k Galilot, která je naproti výstupu Adummim; a sestoupí ke kameni Bohan synů Rubenových; a projde podle zad Bet Araba ze severu, a sestoupí k hranicím při zádech moře ze severu. A východ hranic bude na hřebenu Solného moře na severu směrem k části Jordánu od jihu, toto jsou hranice od jihu. A Jordán bude ohraničovat od východní strany, toto je dědictví synů Benjamínových, její hranice kolem podle klanů. A stala se města synů Benjamína podle jejich kmenů Jericho, a Bethegaio, a Amekasis, a Baithabara, a Sara, a Besana, a Aiein, a Phara, a Efrata, a Karapha, a Kephira, a Moni, a Gibea, měst dvanáct; a vesnice jejich, Gibeon, a Rama, a Beerota, a Massema, a Miron, a Amoke, a Phira, a Kaphan, a Nakan, a Zelekan, a Thareela, a Jebus; toto je Jeruzalém; a Gabaoth, Iarim, měst třináct, a vesnice jejich; toto dědictví synů Benjamína podle jejich kmenů.

19

A vyšel druhý los synů Symeónových a jejich dědictví se nacházelo mezi losy synů Judových. A stal se jejich úděl Beeršeba a Samaa a Kaladam a Arsola a Bola a Iason a Ertoula a Boula a Horma a Sikelag a Bet-Marchereb a Sarsousin a Batarot a jejich pole; měst třináct a jejich vesnice. Eremmon a Thalcha a Jether a Asan, čtyři města a vesnice jejich kolem měst jejich až k Baleku, jdoucích do Bameth podle Jihu; toto dědictví kmene synů Simeonových podle klanů jejich. Z losu Judy bylo dědictví kmene synů Simeonových, protože podíl synů Judových se stal větší než jejich, a synové Simeonovi zdědili uprostřed jejich losu. A vyšel los třetí Zabulonovi podle jejich klanů; budou hranice jejich dědictví, Esedekgola hranice jejich, moře a Magelda, a připojí se na Baitharabu do rokle, která je naproti Iekmanu. A vrátil se od Seddouku z protější strany od východu Betšemeše k hranicím Chaselotaitu, a projde k Dabirotu, a vystoupí k Fanggai. A odtamtud obejde z protější strany na východ k Gebe, k městu Katasem, a projde k Remmona Matharaoza. A hranice půjde kolem na sever k Amotu, a jejich konec bude u Gaifaelu, a Katanatu, a Nabaalu, a Symoonu, a Jericha, a Baitmanu. Toto je dědictví kmene synů Zabulonových podle jejich rodů, města a jejich vesnice. A Isascharovi vyšel čtvrtý los. A staly se jejich hranice Jazel a Chasaloth a Sunam a Agis a Siona a Reeroth a Anachereth a Dabiron a Kišon a Rebes a Remmas a Jeon a Tomman a Aimarek a Bersaphes. A hranice se spojí u Gathboru a u Salimu směrem k moři a u Bethshemeshe, a jeho východem

hranic bude Jordán. Toto je dědictví kmene synů Issacharových podle jejich klanů, města a vesnice jejich. A vyšel pátý los Ašérovi podle jejich klanů. A staly se jejich hranice Exeleketh a Aleph a Baithok a Keaph a Elimelech a Amiel a Maasa; a připojí se ke Karmelu u moře a k Sionu a k Labanathu. A obrátí se od východu slunce a Baithgenethu, a připojí se k Zabulonovi a Ekgai, a Phthael podle severu, a vstoupí do hranic Saphthaibethme a Inaelu, a projde do Chobamasomelu, a Elbonu, a Rahabu, a Ememaonu, a Kanthanu až k velkému Sidonu. A hranice se vrátí do Rámy a až k pramenu Masfassat a k Týřanům; a hranice se vrátí k Jasifu a jeho konec bude moře a Apoleb a Echozob a Archob a Afek a Raau. Toto je dědictví kmene synů Ašérových podle jejich rodů, města a jejich vesnice. A Neftalímu vyšel los šestý. A stalo se, že jejich hranice byly Moolam, Mola, Besemiin, Arme, Nabok a Iephthamai až po Dodam, a jeho průchody vedly k Jordánu. A hranice se vrátí k moři v Aththaboru a odtud projde do Iakany a připojí se k Zabulonovi od jihu, a Ašer se připojí podle moře, a Jordán od východu slunce. A opevněná města Týřanů: Týr, a Omathadaketh, a Kenereth, a Armaith, a Arael, a Asor, a Kades, a Assari, a pramen Asor, a Keroe, a Megalaarim, a Baiththame, a Thessamys. Toto je dědictví kmene synů Neftalího. A Danovi vyšel sedmý los. A staly se jejich hranice Sarat a Asa a města Sammaus a Salamin a Ammon a Silata a Elon a Tamnata a Akkaron a Alkata a Begeton a Gebeelan a Azor a Banaibakat a Getremmon a od moře Hierakon hranice blízko Joppy. Toto je dědictví kmene synů Danových podle jejich rodů, jejich města a jejich vesnice. A synové Danovi šli a bojovali proti Lachíši, a

zmocnili se ho, a pobili ho ostřím meče, a usadili se v něm a nazvali jeho jméno Lasendan. A šli obsadit zemi podle jejich hranice. A synové Izraele dali podíl Jozuovi, synu Nunovu, mezi nimi skrze příkaz Boží, a dali mu město, které žádal, Thamnasarach, které je v pohoří Efraim, a vystavěl to město, a bydlel v něm. Toto jsou dělení, která jako dědictví přidělil kněz Eleazar a Jozue, syn Nunův, a vůdcové rodin v kmenech Izraele losem v Šílu před Pánem, u dveří stanu svědectví, a pak šli obsadit zemi.

20

A Hospodin mluvil k Jozuovi a řekl: Mluv synům Izraele a řekni: Dejte města útočišť, o kterých jsem vám řekl skrze Mojžíše. Útočiště vrahovi, který udeřil duši neúmyslně, a budou vám ta města útočištěm, a nezemře ten vrah skrze mstitele krve, dokud nestane před shromážděním k soudu. A on vyčlenil Kádeš v Galileji v hoře Neftalí a Sychem v hoře Efraim a město Arbok, což je Hebron, v hoře Juda. A za Jordánem dal Bosor v pustině na rovině z kmene Rubén, a Aremot v Galaádu z kmene Gád, a Gaulon v Basanitidě z kmene Manasse. Tato města byla určena synům Izraele a cizinci pobývajícímu mezi nimi, aby tam mohl utéci každý, kdo udeřil duši neúmyslně, aby nezemřel rukou mstitele krve, dokud by nestanul před shromážděním k soudu.

21

A přistoupili náčelníci otců synů Léviho k Eleazarovi knězi a k Jozuovi synu Nunovu a k náčelníkům otců z kmenů Izraele. A řekli k nim v Šílu v zemi Kanaán, říkajíce: Přikázal Hospodin skrze ruku Mojžíše dát nám města k bydlení a pastviny pro dobytek náš. A synové Izraele dali Levitům při přidělování dědictví z příkazu Páně města a jejich pastviny. A los připadl lidu Kaátovu, a synům Áronovi, kněžím levítským, připadlo losem od kmene Judy a od kmene Simeonova a od kmene Benjamínova třináct měst. A synům Kehata, kteří zbývali z kmene Efraim a z kmene Dan a z poloviny kmene Manasse, připadlo losem deset měst. A synům Geršónovým z kmene Isachara a z kmene Ašera a z kmene Neftalího a z poloviny kmene Manassesova v Bášanu třináct měst. A synům Merarího podle jejich klanů od kmene Rúbenova a od kmene Gádova a od kmene Zabulonova losem dvanáct měst. Synové Izraele dali Levitům města a jejich pastviny, způsobem, jakým to přikázal Pán Mojžíšovi, losem. A dal kmen synů Judy a kmen synů Simeona a od kmene synů Benjamína města tato; a byla nazvána synům Áronovým z lidu Kehata synů Leviho, protože těmto připadl los. A dal jim Kiriat Arba, mateřské město Anaka; toto je Hebron v pohoří Judy; ale pastviny kolem něho a pole města a jeho vesnice dal Jozue synům Kaleba, syna Jefunneho, do držení. A synům Áronovým dal město útočiště pro vraha, Hebron, a pastviny s ním; a Libnu, a pastviny k ní; a Ailom, a pastviny k ní; a Temu, a pastviny k ní; a Gellu, a pastviny k ní; a Debir, a pastviny k ní; a Asu, a pastviny k ní; a Tanu, a pastviny k ní; a Bet Šemeš, a pastviny k ní; měst devět od těch dvou kmenů. A od kmene Benjamín: Gibeon a pastviny k němu oddělené, a Gát a

pastviny k němu oddělené, a Anatot a pastviny k němu oddělené, a Gamala a pastviny k němu oddělené; čtyři města. Všechna města synů Áronových, kněží, třináct. A lidem, synům Kehata, Levitům zbylým ze synů Kehata, připadlo město kněží jejich z kmene Efraim; a dali jim město útočiště vraha, Sichem, a pastviny její; a Gazara a pastviny její; a Bet-Horon a pastviny její; města čtyři. A z kmene Dan, Helkothaim a pastviny k němu, a Geth Dan a pastviny k němu, a Aijalon a pastviny k němu, a Gath Rimmon a pastviny k němu, čtyři města. A od poloviny kmene Manasse: Tanach a k ní oddělená území, a Iebatha a k ní oddělená území, dvě města. Všech měst bylo deset a pastviny k nim, lidem ze synů Kaathových, kteří zbývali. A synům Gedsona, Levítům, z poloviny kmene Manasse města vyhrazená těm, kdo zabili: Gaulon v Basanitidě a vyhrazená k němu, a Bosoran a vyhrazená k němu, města dvě. A z kmene Isachar: Kišon a pastviny k němu; a Daberat a pastviny k němu; a Ramot a pastviny k němu; a Pramen písem a pastviny k němu; čtyři města. A z kmene Ašer Basellan a jeho pastviny a Dabbon a jeho pastviny a Chelkat a jeho pastviny a Rachab a jeho pastviny, čtyři města. A z kmene Neftalího město oddělené pro vraha, Kádeš v Galileji a její oddělené oblasti, a Nemmáth a její oddělené oblasti, a Themmón a jeho oddělené oblasti, města tři. Všechna města Gedsonova podle jejich klanů, třináct měst. A lidu synů Merariho, levitům zbývajícím, z kmene Zabulon: Maan a její pastviny, a Kadeš a její pastviny, a Sella a její pastviny, tři města. A za Jordánem u Jericha z kmene Ruben, město útočiště pro vraha, Bosor v poušti; Miso a její pastviny; a Jazer a její pastviny; a Dekmon a její pastviny; a Mefaat a její pastviny; čtyři

města. A z kmene Gád město útočiště pro vraha, a Rámót v Gileádu a jeho pastviny, Kamín a jeho pastviny, a Chešbón a jeho pastviny, a Jazér a jeho pastviny, všechna města čtyři. Všechna města synů Merariho podle jejich klanů ze zbývajících z kmene Levi, a jejich hranicemi bylo dvanáct měst. Všechna města Levitů uprostřed vlastnictví synů Izraele, čtyřicet osm měst, a jejich pastviny kolem těchto měst; město a pastviny kolem města u všech těchto měst; A Hospodin dal Izraeli celou zemi, kterou přísahal dát jejich otcům; a zdědili ji, a usadili se v ní. A Pán jim dal odpočinek ze všech stran, jak přísahal jejich otcům. Nikdo nepovstal proti nim ze všech jejich nepřátel, všechny jejich nepřátele vydal Pán do jejich rukou. Neselhalo ani jedno ze všech těch dobrých slov, která mluvil Pán synům Izraele, všechna se naplnila.

22

Potom svolal Jozue syny Rubena a syny Gáda a polovinu kmene Manassesa a řekl jim: Vy jste slyšeli všechno, co vám přikázal Mojžíš, služebník Páně, a poslechli jste můj hlas podle všeho, co vám přikázal. Neopustili jste své bratry po tyto mnohé dny až do dnešního dne a zachovali jste přikázání Pána, vašeho Boha. Nyní ale dal odpočinek Pán, Bůh náš, našim bratrům, jak jim řekl. Nyní tedy se otočte a odejděte do vašich domů a do země vašeho vlastnictví, kterou vám dal Mojžíš za Jordánem. Ale velmi zachovávejte dělat přikázání a zákon, který nám přikázal dělat Mojžíš, služebník Páně; milovat Pána, Boha našeho, chodit po

všech jeho cestách, zachovávat jeho přikázání, a být připojeni k němu, a sloužit mu z celé vaší mysli a z celé vaší duše. A Jozue jim požehnal, vyslal je a oni šli do svých domů. A polovině kmene Manasseh dal Mojžíš v Bašanu, a polovině dal Jozue s jeho bratry za Jordánem od moře, a když Jozue poslal je do jejich domů, požehnal je. A s velkým bohatstvím odešli do svých domů, a velmi mnoho dobytka, a stříbro, a zlato, a železo, a mnoho oděvů, rozdělili kořist nepřátel se svými bratry. A synové Rúbenovi a synové Gádovi a polovina kmene Manassesova odešli od synů Izraelových v Šíló v zemi Kanaánské, aby odešli do Gileádu, do země jejich držení, kterou zdědili skrze příkaz Páně v ruce Mojžíšově. A přišli do Gileádu u Jordánu, který je v zemi Kanaán, a synové Rúbenovi a synové Gádovi a polovina kmene Manassesova postavili tam oltář u Jordánu, oltář veliký k vidění. A synové Izraele uslyšeli, jak se říká: Hle, synové Rubenovi a synové Gádovi a polovina kmene Manassesova vystavěli oltář na hranicích země Kanaán, u Gileádu při Jordánu, na druhé straně od synů Izraele. A shromáždili se všichni synové Izraele v Šílu, takže vystoupili, aby proti nim válčili. A synové Izraele poslali k synům Rubena a k synům Gáda a k synům poloviny kmene Manassesa do země Gileádu Pinchase, syna Eleazara, syna Árona velekněze, a deset vůdců s ním; jeden vůdce z domu rodiny z každého kmene Izraele; vůdcové domů rodin jsou velitelé tisíců Izraele. A přišli k synům Rubena a k synům Gada a k polovině kmene Manassesa do země Gileád a mluvili k nim takto: Toto říká celé shromáždění Hospodinovo: Jaký je to přestupek, který jste spáchali před Bohem Izraele, že jste se dnes odvrátili od Hospodina, když jste

si postavili oltář, abyste se stali rebely proti Hospodinu? Není pro nás malý ten hřích Peoru, že jsme nebyli očištěni od něho až do tohoto dne? A stala se rána ve shromáždění Páně. A vy jste se dnes odvrátili od Pána, a bude tak, že jestliže dnes odpadnete od Pána, pak zítra přijde hněv na celý Izrael. A nyní, jestliže je vaše země vašeho vlastnictví malá, přejděte do země Pánova vlastnictví, kde tam přebývá stan Páně, a zdědíte mezi námi. Nestaňte se odpadlíky od Boha a ani vy neodpadejte od Pána tím, že byste si postavili oltář mimo oltář Pána, našeho Boha. Což hle Achar, syn Zeracha, nepřestoupil přestoupením ohledně zasvěcené věci, a na celé shromáždění Izraele nepřišel hněv? A tento jeden sám zemřel za svůj vlastní hřích. A odpověděli synové Rubena a synové Gáda a polovina kmene Manassesa a mluvili k velitelům tisíců Izraele, říkajíce: Bůh Bůh Pán je, a Bůh Bůh sám ví, a Izrael sám pozná; jestliže jsme v odpadlictví zhřešili před Pánem, ať nás v tento den nezachrání. A pokud jsme si postavili oltář, abychom odpadli od Pána, našeho Boha, abychom na něm přinášeli zápalné oběti, abychom na něm konali oběť spásy, Pán to vyhledá. Ale kvůli opatrnosti ohledně slova jsme udělali toto, říkajíce, aby zítra vaše děti neřekly našim dětem: Co máte vy s Pánem, Bohem Izraele? A Pán položil hranici mezi námi a vámi, Jordán, a nemáte podíl na Pánu, a vaši synové odcizí naše syny, aby neuctívali Pána. A řekli jsme, že to uděláme tak, že postavíme tento oltář ne kvůli obětem ani kvůli obětním darům, ale aby to bylo svědectví mezi námi a vámi, a mezi našimi pokoleními po nás, abychom sloužili Hospodinu před ním v našich obětech a v našich obětních darech a v našich pokojných obětech; a vaše děti neřeknou zítra

našim dětem: nemáte podíl na Hospodinu. A řekli jsme: Jestliže se někdy stane, že budou mluvit k nám nebo k našim pokolením zítra a řeknou: ‚Vizte podobu oltáře Páně, kterou udělali naši otcové ne kvůli obětem ani kvůli obětním darům, ale je to svědectví mezi vámi a mezi námi a mezi našimi syny. Nestalo by se tedy, že bychom se dnes odvrátili od Pána a odešli od Pána, abychom si postavili oltář pro oběti z ovoce a oběti Salamis a oběť spasení, kromě oltáře Páně, který je před jeho stanem. A když Fineás kněz a všichni vládci shromáždění Izraele, kteří byli s ním, uslyšeli slova, která mluvili synové Rúbenovi a synové Gádovi a polovina kmene Manassesova, zalíbilo se jim to. A řekl Fineás, kněz, synům Rúbenovým a synům Gádovým a polovině kmene Manassesova: Dnes jsme poznali, že Pán je s námi, protože jste nepřestoupili před Pánem přestoupením a že jste vysvobodili syny Izraele z ruky Páně. A Finees, kněz, a vládci se odvrátili od synů Rubenových a od synů Gádových a od poloviny kmene Manassesova z Gileádu do země Kanaán k synům Izraele a odpověděli jim slova. A to potěšilo syny Izraele, a mluvili k synům Izraele, a žehnali Bohu synů Izraele, a řekli, že již nevystoupí proti nim do války, aby zničili zemi synů Rubenových a synů Gádových a poloviny kmene Manassesova, a bydleli na ní. A Jozue pojmenoval oltář Rubena, Gáda a poloviny kmene Manassesova a řekl, že je svědectvím mezi nimi, že Hospodin je jejich Bůh.

23

A stalo se po mnoha dnech poté, co Pán dal odpočinek Izraeli od všech jeho nepřátel kolem dokola, a Jozue byl starší, pokročilý ve dnech. A Jozue svolal všechny syny Izraele a jejich radu starších a jejich vládce a jejich soudce a jejich písaře, a řekl jim: Já jsem zestárl a pokročil ve dnech. Vy ale jste viděli, kolik učinil Pán, Bůh náš, všem těmto národům před námi, protože Pán, Bůh váš, je ten, kdo bojoval za vás. Vizte, že jsem vám přidělil ty národy, které vám zůstaly, jako dědictví vašim kmenům, od Jordánu všechny ty národy, které jsem vyhladil, a od velikého moře to bude ohraničeno na západ slunce. Pán, náš Bůh, je vyhladí před námi, dokud nezahynou, a pošle na ně divoké šelmy, dokud je nevyhladí i jejich krále před vámi, a zdědíte jejich zemi, jak vám řekl Pán, náš Bůh. Buďte tedy velmi silní v zachovávání a činění všech věcí napsaných v knize zákona Mojžíše, abyste se neodchýlili napravo nebo nalevo, abyste nevstoupili k národům, které zde zůstaly; a jména jejich bohů nebudou mezi vámi jmenována, ani jim nebudete sloužit, ani se jim nebudete klanět, ale budete lpět na Pánu, našem Bohu, právě tak jako jste činili až do tohoto dne. A Pán zničí před vámi velké a silné národy, a nikdo se proti nám nepostavil až do tohoto dne. Jeden z vás pronásledoval tisíc, protože Pán, náš Bůh, bojoval za vás, právě jak nám řekl. A velmi dbejte na to, abyste milovali Pána, našeho Boha. Jestliže se neboť odvrátíte a připojíte se k těmto zbývajícím národům s vámi, a uděláte s nimi sňatky, a smísíte se s nimi a oni s vámi, vězte, že Hospodin již nevyhubí tyto národy před vámi; a budou vám pastmi a kameny úrazu a hřeby v vašich patách a střelami ve vašich očích, dokud nezahynete z této dobré země, kterou vám dal Hospodin, váš Bůh. Já ale

odcházím cestou, jako všichni na zemi, a poznáte svým srdcem a svou duší, že nepadlo ani jedno slovo ze všech těch slov, která řekl Pán, náš Bůh, o všem, co nám náleží, ani jedno z nich neselhalo. A bude, jakým způsobem přišla k nám všechna dobrá slova, která Pán mluvil k vám, tak přivede Pán Bůh na vás všechna zlá slova, dokud vás nezničí z této dobré země, kterou vám dal Pán, když přestoupíte smlouvu Pána, našeho Boha, kterou nám přikázal, a odejdete sloužit jiným bohům a budete se jim klanět.

24

A Jozue shromáždil všechny kmeny Izraele do Šíla a svolal jejich starší, jejich písaře a jejich soudce a postavil je před Boha. A Jozue řekl všemu lidu: Toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Za řekou bydleli vaši otcové od pradávna, Terach, otec Abrahamův a otec Náchorův, a sloužili jiným bohům. A vzal jsem vašeho otce Abrahama z druhé strany řeky a vedl jsem ho po celé zemi a rozmnožil jsem jeho símě a dal jsem mu Izáka a Izákovi Jákoba a Ezaua a dal jsem Ezauovi horu Seír, aby ji zdědil, a Jákob a jeho synové sestoupili do Egypta a stali se tam národem velkým a početným a mocným a Egypťané je trápili. A udeřil jsem Egypt znameními, která jsem v něm učinil. A po těchto věcech vyvedl naše otce z Egypta a vešli jste do Rudého moře, a Egypťané pronásledovali naše otce ve vozech a na koních do Rudého moře. A my jsme volali k Pánu, a dal mrak a tmu mezi nás a mezi Egypťany, a přivedl na ně moře, a pokryl je, a viděly vaše

oči, kolik učinil Pán v zemi egyptské, a byli jste na poušti mnoho dní. A přivedl nás do země Amorejců, kteří bydleli za Jordánem, a Pán je vydal do našich rukou, a zdědili jste jejich zemi a vyhladili jste je před sebou. A vstal Balák, syn Seppóra, král Moábu, a postavil se k boji proti Izraeli, a poslal a zavolal Balaáma, aby nás proklel. A Pán, tvůj Bůh, tě nechtěl zničit, požehnal nám svými požehnáními, vysvobodil nás z jejich rukou a vydal je. A vy jste překročili Jordán a přišli jste do Jericha, a bojovali proti nám obyvatelé Jericha - Amorejci, Kananejci, Perizejci, Hivejci, Jebusejci, Chetejci a Girgašejci, a Pán je vydal do našich rukou. A poslal před vámi sršeň a vyhnal je před námi, dvanáct králů Amoritských, ne tvým mečem ani tvým lukem. A dal vám zemi, na které jste nepracovali, a města, která jste nepostavili, a usadili jste se v nich, a z vinic a olivových hájů, které jste nezasadili, jíte. A nyní bojte se Pána a služte mu v přímosti a spravedlnosti, a odstraňte ty cizí bohy, kterým sloužili naši otcové za řekou a v Egyptě, a služte Pánu. Jestliže se vám ale nelíbí sloužit Pánu, vyberte si dnes sami, komu budete sloužit, zda bohům vašich otců, kteří byli za řekou, nebo bohům Amorejců, v jejichž zemi bydlíte. Já však a můj dům budeme sloužit Pánu, protože je svatý. A lid odpověděl a řekl: Ať se nám nestane opustit Pána, abychom sloužili jiným bohům. Pán, náš Bůh, on sám je Bůh, on sám vyvedl nás i naše otce z Egypta a chránil nás na celé cestě, kterou jsme šli, a mezi všemi národy, kterými jsme procházeli. A Pán vyhnal Amorejce a všechny národy bydlící v zemi před námi, ale i my budeme sloužit Pánu, neboť tento je náš Bůh. A Jozue řekl lidu: Nejste schopni sloužit Pánu, protože je svatý Bůh; a tento žárlivý neodpustí vaše hříchy

a vaše nepravosti, když opustíte Pána a budete sloužit jiným bohům; a přijde a ublíží vám a zahubí vás za to, že vám dobře činil. A lid řekl Jozuovi: Ne, ale Pánu budeme sloužit. A Jozue řekl lidu: Svědkové jste proti sobě, že jste si zvolili Pána, abyste mu sloužili. A teď odstraňte ty cizí bohy, kteří jsou mezi vámi, a narovnejte své srdce k Pánu, Bohu Izraele. A lid řekl Jozuovi: Pánu budeme sloužit a jeho hlasu budeme poslouchat. A Jozue uzavřel smlouvu s lidem v ten den a dal mu zákon a soud v Šílo před stanem Boha Izraele. A napsal tato slova do knihy zákonů Božích, a vzal velký kámen, a Jozue jej postavil pod terebintem před Pánem. A Jozue řekl lidu: Hle, tento kámen bude mezi vámi svědectvím, že on slyšel všechna slova, která k němu mluvil Pán, že mluvil k vám dnes, a tento bude mezi vámi svědectvím v posledních dnech, kdybyste jednali falešně vůči Pánu, mému Bohu. A Jozue poslal lid a každý šel na své místo. A Izrael sloužil Pánu po všechny dny Jozua a po všechny dny starších, kteří prodloužili čas po Jozuovi a kteří viděli všechna díla Pána, která učinil Izraeli. A stalo se po těch věcech, že zemřel Jozue, syn Nunův, služebník Páně, ve věku sta deseti let. A pohřbili ho u hranic jeho podílu v Tamnasarach v hoře Efraim na sever od hory Gileád. A kosti Josefa přinesli synové Izraele z Egypta a pohřbili je v Šíkemu, v podílu pole, které získal Jákob od Amorejců bydlících v Šíkemu za sto jehňat, a dal ho Josef v podílu. A stalo se po těchto věcech, že Eleazar, syn Aaronův, velekněz, zemřel a byl pohřben v Gibeahu Phinease, syna jeho, kterou mu dal v pohoří Efraim.